

لَمْ يَبْقَ مِنَ النَّبُوءَةِ إِلَّا الْمُبَشِّرَاتُ قَالُوا وَمَا الْمُبَشِّرَاتُ قَالَ الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ (رواه البخاري)

تعبير الرؤيا

د خوب د تعبیر په اړند بشپړ او جامع کتاب

مصنف:

امام محمد ابن سيرين رحمته الله عليه

ژباړه:

محمد أحمد الحقاني الأفغاني

ناشر:

راشد کتابخانه، چمن

موبایل: 03003896353

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم	::	تعبير الرؤيا (پښتو)
مصنف	::	امام محمد ابن سيرين <small>رحمه الله عليه</small>
ژباړن	::	محمد أحمد الحقاني الأفغاني
کمپوزر	::	سراج الدين (افغان)
		روښان سينتير، الامان پلازه، کاسي روډ، کوټه
		د اړيکي شمېره: 3218016371 (0092)
سمون	::	محمد أحمد الحقاني الأفغاني
ناشر	::	راشد کتابخانه، چمن
		د اړيکي شمېره: 03003896353
چاپ کال	::	۱۳۸۹ ل = ۲۰۱۱ ز
چاپ وار	::	لومړی
چاپ ځای	::	لاهور، پاکستان
چاپ شمېر	::	(۱۰۰۰) ټوکه

د تعبیر الرؤیا د مضامینو فهرست

شمېره	مضمون	مخ
۱	سریزه	۷
۲	د نیک خوب اهمیت	۷
۳	د نبوت د جزء کېدو صحیح مفهوم	۷
۴	پرده څنگه پورته سي؟	۸
۵	بنه او بد خوب	۸
۶	د شیطان تصرف	۹
۷	د خوب قسمونه	۱۰
۸	پر خوب د رښتیا خبرو اثر	۱۰
۹	د بد خوب بیانولو ممانعت	۱۰
۱۰	خوب به چاته بیانوي؟	۱۱
۱۱	د نبی ﷺ عادت او د جماتونو د امامانو فریضه	۱۱
۱۲	د فن تعبیر مستند او جامع ترین کتاب	۱۱
۱۳	امام محمد بن سیرین <small>رحمۃ اللہ علیہ</small>	۱۲
۱۴	ابن سیرین <small>رحمۃ اللہ علیہ</small> د معبر په حیث سره	۱۲
۱۵	د ژوند ابتدایي دور	۱۳
۱۶	تقوی او الهي بېره	۱۳
۱۷	د کامي تقوی نا اشنا مثال	۱۳
۱۸	د ابن سیرین استاذان او شاگردان	۱۴
۱۹	د امام ابن سیرین ثبوت ته رسیدلي ثقه والی	۱۴
۲۰	د حدیثو په علم کی د ابن سیرین لوړ مقام	۱۵
۲۱	وفات	۱۶
۲۲	د کتاب کامل التعبير سریزه	۱۷
۲۳	د علم تعبیر تعریف غرض او موضوع	۱۷
۲۴	د علم تعبیر موجد او بنسټ ایښوونکی	۱۷
۲۵	د علم تعبیر شپږ مشهوره امامان	۱۹
۲۶	د علم تعبیر مشهور کتابونه	۱۹
۲۷	د علم تعبیر د پاره کوم کوم علمونه ضروری دي؟	۲۰
۲۸	د علم تعبیر فضیلت او تصدیق د قرآني آیاتو څخه	۲۰

شمبره	مضمون	مخ
۲۹	د علم تعبیر فضیلت د احادیث نبوی ﷺ څخه	۲۱
۳۰	د علم تعبیر فضیلت د صحابه کرامو او بزرگانو د اقوالو څخه	۲۲
۳۱	د کومو خلکو څخه د خوب د تعبیر پوښتنه کول منع دی	۲۳
۳۲	په معبر کی د کومو کومو ادابو شرطونه ضروري دی؟	۲۴
۳۳	خوب لیدونکی ته کوم اداب او شرائط پکار دی	۲۵
۳۴	شیطان په خوب کی په کوم کوم شکل نه سی راتلای	۲۶
۳۵	د ابن سیرین د علم تعبیر متعلق بعضی اقوال او قصی	۲۶
۳۶	قصه	۲۶
۳۷	د دانیال علیه السلام اقوال	۲۸
۳۸	د امام جعفر صادق علیه السلام اقوال	۲۹
۳۹	د امام کرمانی رحمه الله علیه اقوال	۲۹
۴۰	د جابر مغربی رحمه الله علیه اقوال	۳۰
۴۱	د امام اسماعیل بن اشعث اقوال	۳۱
۴۲	د علم تعبیر د فضیلت بیان	۳۳
۴۳	اول فصل: د خوبونو د مزاج په پیژندلو کی	۳۶
۴۴	دوهم فصل: د خوب د قسمونو بیان	۳۷
۴۵	دریم فصل: د نفس او روح د یادولو په بیان کی	۳۸
۴۶	څلورم فصل: په علامو سره د خوب د سمولو په بیان کی	۳۹
۴۷	پنځم فصل: د رښتونی او درواغجن خوب په پیژندلو کی	۴۰
۴۸	شپږم فصل: د خوبونو په مینځ کی فرق پیژندل او دهر خوب د تفصیل بیان	۴۱
۴۹	اووم فصل: د خوبونو په منځ کی د فرق پېژندنه	۴۳
۵۰	قصه	۴۴
۵۱	اتم فصل: د خوب د تعبیر بیانولو لپاره علم جفر او فال پیژندل ضروري دی	۴۴
۵۲	نهم فصل: د هیر سوی خوب په بیان کی	۴۵
۵۳	لسم فصل: د جاهلانو ته په خوب بیانولو کی	۴۷
۵۴	یو لسم فصل: د خوبونو حال دوخت او قسم او صورت څخه ترلاسه کول	۴۷
۵۵	دو لسم فصل: د خوب والاو د شرطونو او ادبونو په پیژندلو کی	۴۹
۵۶	دیار لسم فصل: د سائل او تعبیر ورکوونکي لپاره د آدابو د خیال ساتلو	
۵۷	په بیان کی	۵۰
۵۸	څوار لسم فصل: په دی بیان کی چي تعبیر پر څو قسمه وي	۵۱

مخ	مضمون	شمېره
۵۲	قصه	۵۹
۵۲	قصه	۶۰
۵۳	پنځلسم فصل: په هغو مسائلو کې د کومو تعبیر چي بر عکس وی	۶۱
۵۳	شپاړسم فصل: د خدای تعالی او فرشتو او پیغمبرانو په زیارت او لېدلو کې	۶۲
۵۳	د خدای تعالی د لیدلو تاویل	۶۳
۵۲	په خوب کې د فرشتو لېدل	۶۴
۵۲	جبرائیل <small>عليه السلام</small>	۶۵
۵۲	میکائیل <small>عليه السلام</small>	۶۶
۵۲	اسرافیل <small>عليه السلام</small>	۶۷
۵۷	عزرائیل <small>عليه السلام</small>	۶۸
۵۷	د عرش حاملانې ملایکې لیدل	۶۹
۵۸	کرام کاتبین لیدل	۷۰
۵۹	د پیغمبرانو <small>عليهم السلام</small> د زیارت په بیان کې	۷۱
۵۹	اولو العزم	۷۲
۶۰	نبی	۷۳
۶۰	آدم <small>عليه السلام</small>	۷۴
۶۰	حوا <small>عليها السلام</small>	۷۵
۶۰	نوح <small>عليه السلام</small>	۷۶
۶۰	ادریس <small>عليه السلام</small>	۷۷
۶۰	هود <small>عليه السلام</small>	۷۸
۶۰	لوط <small>عليه السلام</small>	۷۹
۶۱	صالح <small>عليه السلام</small>	۸۰
۶۱	ابراهیم <small>عليه السلام</small>	۸۱
۶۱	اسماعیل <small>عليه السلام</small>	۸۲
۶۱	یعقوب <small>عليه السلام</small>	۸۳
۶۱	یوسف <small>عليه السلام</small>	۸۴
۶۱	شعیب <small>عليه السلام</small>	۸۵
۶۱	موسی <small>عليه السلام</small>	۸۶
۶۱	داود <small>عليه السلام</small>	۸۷
۶۱	زکریا <small>عليه السلام</small>	۸۸

مخ	مضمون	شمبره
٢١	يحيى عليه السلام	٨٩
٢٢	خضر عليه السلام	٩٠
٢٢	يونس عليه السلام	٩١
٢٢	ايوب عليه السلام	٩٢
٢٢	محمد ﷺ	٩٣
٢٣	خلفاء راشدين عليه السلام	٩٤
٢٣	ابوبكر صديق عليه السلام	٩٥
٢٣	عمر عليه السلام	٩٦
٢٣	عثمان بن عفان عليه السلام	٩٧
٢٤	علي المرتضى عليه السلام	٩٨
٢٤	دنورو صحابه كرامو عليه السلام	٩٩
٢٤	امام حسن او امام حسين عليه السلام	١٠٠
٢٤	جعفر طيار عليه السلام	١٠١
٢٤	ابو هريره او انس بن مالك عليه السلام	١٠٢
٢٤	حضرت سلمان فارسي عليه السلام	١٠٣
٢٤	بلال عليه السلام	١٠٤
٢٤	عالمان زاهدان او حاكمان په خوب كي لېدل	١٠٥

د مضامينو فهرست پای ته ورسېدی

* * *

يادونه

له الف څخه تر يا پوري د ټولو تورو فهرست يعني اشاره يا انديکس په پای کي وځوړی.

سريزه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وپوهیږه چې د خوب تعبیر ډیر لوی اهم علم دی چې په دې سره راتلونکي حالات معلومیدلای سې حکمه نبي ﷺ ویلي دي: لم یبق من النبوة الا المبشرات قالوا وما المبشرات قال الرؤيا الصالحة، رواه البخاري عن ابي هريرة (ژباړه: د خوشخبریو ماسوا د نبوت څخه بل هیڅ شی نه دی پاته، اصحابو ﷺ پوښتنه وکړه چې د خوشخبری څه مطلب دی؟ ده ﷺ وویل: چې رښتینی خوب، د دې حدیث څخه ثابته سوه چې اوس د خوب څخه علاوه د مومنانو سره بل شی نه دی پاته چې په هغه سره راتلونکي حالات ښکاره سي، مقصد دا چې لکه څنګه چې ورپسې وجود د باران دلالت کوي دغه ډول رښتینی خوب د راتلونکي حالت طرفته ته اشاره کوي.

د نیک خوب اهمیت

د رښتینی خوب اهمیت د دې حقیقت څخه هم معلوم دی چې په وحی الهي کې د ټولو څخه اولنی شی په کوم سره چې نبي کریم ﷺ ته پیژندګلوي وسوه هغه رښتینی خوب وو، په دې ورځو کې چې به نبي کریم ﷺ هرڅه په خوب کې لیدل دهغه تعبیر به دسهار د سپېدو په څېر بالکل ښکاره کیدی د دې حالت څخه وروسته د ده طبعي رغبت د خلکو څخه د شکیدو او جلا کیدو وځواته سو او دی ﷺ په غار حراء کې خلوت کوونکی سو. (بخاري، مسلم). د رښتیني خوب فضیلت د دې څخه هم ښکاره دی چې دې ته د نبوت جزء ویل سوی دی څرنگه چې روایت دی: (قال رسول الله ﷺ الرؤيا الصالحة جزء من ستة واربعين جزء من النبوة، بخاري ومسلم). ژباړه: نبي کریم ﷺ فرمایلي دي چې رښتینی خوب د نبوت په شپږ څلوېښت حصو کې یوه حصه ده. د دې حدیث څخه معلومه سوه چې رښتینی خوب د نبوت یو جزء دی او علم د نبوت باقي دی مګر نبوت جاري نه دی پاته، په نورو ټکو کې رښتینی خوب د نبوت عکس دی که څه هم خوب لیدونکی نبي نه وي لکه چې په بعضو نورو روایتونو کې راغلي دي چې نیک خوی، زغم کول او میانه روي د نبوت څخه دی.

د نبوت د جزء کېدو صحیح مفهوم

لیکن د بعضو عالمانو په نزد د نبوت د جزء کېدو څخه هغه نسبت مراد دی کوم چې د عامو مومنانو د ابتدائي استعداد د انبياء عليهم السلام د انتهائي استعداد سره دی، څرنگه چې په نوع د بشر کې دا ابتدائي استعداد ډیر ضعیف اېښودل سوی دی او د دې ضعف څخه علاوه ظاهري حواسو ته لوی لوی بندیزونه په وړاندې پراته دي په دې وجه د الله تعالی رحمت نوازي په انسان کې دننه داسې فطرت کښېښودې چې د خوب په حالت کې د طاقت مناسب حجاب یعنې پرده لیري سي په داسې حالت کې چې دده نفس د کوم شي خوا ته هم متوجه وي د هغه علم حاصلوي، په همدې مناسبت سره نبي کریم ﷺ خوب په خوشخبری سره تعبیر کړ.

پرده څنگه پورته سي؟

بعضي عالمان فرمايي چي د نفس ناطقه ادارك او دهغه كار دروح حيواني په وسيله سره كوم چي يو لطيف قسم بخار دی سر ته رسيږي، او د دې بخار ځاي او مستقر د جالينوس او نورو د وضاحت موافق د زړه لاندنی حصه ده دا روح حيواني د ويني سره په ټولو رگونو او شريانونو كې خپريږي او په بدن كې حس او حركت او نورو كارونو ته قوت ورکوي، د دې لطيف بخار څخه يو څه حصه د دماغو خواته خيژي په دماغي يخوالي سره اعتدال مومي، د دې په كومك سره دماغي قوت په خپل كار كې اخته وي. گويا نفس ناطقه هم د دې حيواني روح په كومك سره ادراك او تعقل كوی او د دې سره متعلق دی ځكه چي د باريك شی تعلق د باريك شي سره كيدلای سي. كله چي حواس خمسې پرلپسې په كار كولو سترې سي نو روح حيواني دخپل فطرت موافق په خپل كامل هيئت سره بغير دبل شي دكومك څخه دپوهي حاصلولو لپاره تيار سي دا كیفيت عموما هغه وخت پيدا كيږي كله چي روح حيواني ظاهري حواس پاته كړي دباقي حواسو طرفته راگرځي، د ظاهري حواسو څخه د روح په جلا كولو كې د شپي يخوالی كم چي پر جسم غالب كيږي كومك كوونكي جوړيږي، په دې وجه طبعي حرارت هم د جسم د دننه حصو وخوا ته مخ كوي د لوړ څخه د ننه ځي، مقصد دا چي كله روح حيواني ظاهري حواس پرېږدي باطني حواسو ته ورسې او نفس د حسي مشاغلو څخه ازاد سي، د هغو صورتونو طرفته متوجه سي كم چي په حافظه كې پټ دي نو په عام طور سره د دې څخه خيالي صورتونه جوړ سي، د دې څخه وروسته دغه صورتونه حس مشترك ته كم چي جامع د حواسو ظاهريه وو دی ورسې، حس مشترك د ظاهري حواسو په طريقه د دغو ادراك كوي او بعض وخت عكس دقواي باطني سره د ټكر خوړلو څخه وروسته يو دم د خپل روحانيت طرفته متوجه سي، او دروحانيت د فطري طاقت په كومك سره ادراك معلوموي، او دهغو شيانو او حقيقتونو ادراك كوي كوم چي په حالت موجوده كې دده د ذات او حقيقت سره متعلق وي، د دې څخه وروسته د دوي پر صورتونو حاوي كيږي، او كه نفس په موجوده صورتونو كې مخكي د دې څخه چي نفس د حواسو څخه په پوره ډول خلاصون پيدا كړي علم او اقتباس حاصل كړي تحليل او تركيب شروع كړي، نو دي ته اضغات احلام يا بد خابي وايي.

ښه او بد خوب

كه څه هم د خوب پيدايش او ليدل دواړه كارونه د الله تعالی د طرف څخه وي، بيا هم علماوو ليكلي دي چي ښه دالله د طرف څخه خوشخبري وي، چي بنده د خپل موټي ﷺ سره په نيك گمان كې پخي عقيدې والا سي، او دا خوشخبري دزيات شكر كولو او احسان منلو باعث سي، درواغ او خراب خوب د شيطان د طرف څخه القاء وي په دي القاء سره د شيطان مقصد مومن تنگول او غمجن كول دي ځكه چي ارشاد نبوي ﷺ دی، (الرويا الصالحة من الله والحلم من الشيطان فاذا رای احدكم ما یحب فلا یحدث به الا من یحب واذا رای ما یكره فلیتعوذ بالله من شرها ومن شر الشيطان فلیتفل ثلاثا عن

يساره ولايحدث بها احدا فانها لن تضره، بخاري ومسلم) ژباړه: ښه خوب د الله تعالى د طرف څخه وي او خراب خوب د شيطان د طرف څخه وي هر کله چې څوک ښه خوب وويني نو دی دې هغه سړي ته بيانوي چې پر ده گران وي، او کله چې خراب خوب وويني نو د الله پاک څخه دي د دې خوب د شر څخه او د شيطان دفتني څخه پناه و غواړي، او دا هم مناسب ده چې چپه طرف ته دي دري واره نارې توکي او دا خوب دي چاته نه وايي، نو دا خوب به بيا هيڅ کله ونه ويني. د تاوان نه رسولو مطلب دادی چې الله تعالى مذکوره کار درنځ او غم څخه د ساتلو ذريعه گرځولي ده، لکه صدقه چې يې د مال د ساتلو او بلاگانو د ليري کيدو ذريعه جوړه کړي ده، د ناکاره خوب د ليدو څخه وروسته داړخ بدلولو حکم هم دی ځکه چې دي ته په تغير د حال کې ډير لوي اثر او دخل دی: (عن جابر انه قال قال رسول الله ﷺ اذا رأى احداكم الرؤيا يكرها فليصق عن يساره ثلاثا ويستعد بالله من الشيطان الرجيم ثلاثا وليتحول عن جنبه الذي كان عليه، رواه مسلم)، ژباړه د جابر ﷺ څخه روايت دی چې نبی ﷺ فرمايلي دی څوک چې خراب خوب ووينی نو دري واري دي چپه خواته نارې توکي د شيطان څخه دی د الله پناه و غواړي او هغه اړخ دي بدل کړي کوم چې ددې خوب د ليدو په وخت کې ورباندي وو.

د شيطان تصرف

د پورتنی حديث څخه معلومه سوه چې ډير خوبونه د شيطان القاء وی ځکه چې د بيړي او د خوف ټول خوبونه مثلاً دا ليدل چې سړي کات سوی دی يا يې څوک مړ کړی د دې قبيلي څخه دي احتلام هم د شيطان د اثر څخه وي، او په دي سره دلښکر د شيطان دا مقصد وي چې مومن د غسل او پاکي په زحمت کې واچوي، يا د حاجت د غسل په ذريعه سره د سهار د لمونځ په پر وخت کولو کې خلل راسي، ليکن ياد ساتئ چې شيطان د بيړی د خوب په ښولو سره مومن په هر رقم سره پريشان کولای سي مگر دا خبره دده د قدرت څخه دباندې ده، چې د نبی ﷺ شکل او صورت جوړکي يومومن ته په خوب کې دوکه ورکړي ارشاد نبوي دی: (من رأى في المنام فقد رأى فان الشيطان لا يتمثل في صورتي، رواه البخاري ومسلم)، ژباړه چا چې زه په خوب کې وليدم په تحقيق سره يې زه وليدم (دده دا خوب ريښتني دي) ځکه چې د شيطان دا مجال نسته چې چاته په خوب کې زما په شکل سره ښکاره سي. ځينو تحقيق کوونکو ويلي دي چې شيطان په خوب کې د حق تعالى په حيثيت سره ښکاره کيدای سي درواغ جوړولای سي اوليدونکی ته دوکه ورکولای سي چې دا واقعي الله تعالى دی ليکن د نبی کریم ﷺ شکل دی نه سی اختيارولای ځکه چې حضور ﷺ مظهر هدايت او شيطان مظهر دضلال دی او په هدايت او ضلالت کې ضدیت دی او حق تعالى داضلال او هدايت دصفاتو او ټولو متضادو صفتونو جامع دی، دوهمه وجه داده چې دمخلوق دعوی دالوهيت ښکاره باطله ده په دی کې په هيڅ ډول اشتباه نه سی کيدای په خلاف ددعوی دنبوت څخه، ځکه چې په زرگونو او لکونو تش لاسو کسانو دخود ساخته نبیانو

د دکانونو د ښايسته کولو لپاره ايمانونه راوړي دی د حق د لاري څخه وړک سوي دی په دي بنا باندې د نبي کریم ﷺ په شکل اختيارولو سره خلکو ته په دوکه ورکولو يي قدرت نسته، همدا وجه ده چي دالوهيت دمدعي څخه خوارق العادة کارونه صادریدل ممکن دی، لیکن که څوک د نبوت دعوی وکړی نو الله ﷻ دده څخه دمعجزو ښولو قدرت سلب کړي، ترڅو دخدای ﷻ کمزوری مخلوق دخوارقو په وجه سره دده د دوکی په دام کي گیر نه سي.

د خوب قسمونه

امام محمد ابن سيرين رحمه الله ويلي دي چي د خوب دري قسمه دی، يو حديث النفس (د زړه خيالات) دوهم د شيطان بيړول، دريم مبشرات خداوندي، (دالله پاک دطرف څخه خوشخبرياني) د دې تقسيم څخه ظاهره ده چي د خوب ټول اقسام صحيح قابل تعبیر او دالتفات قائل نه وي، بلکه دتعبير او التفات قابل د خوب هغه قسم دی کم چي د الله تعالی دطرف څخه بشارت او خبرداری وي، دحديث نفس مثال دادی چي یوسړی یوکار یا کسب کوی دی په خوب کي هم عموماً دغه شيان ويني په کم کي چي ټوله ورځ مشغول وي یا یو عاشق محروم الوصال چي هر وخت دخپل محبوب په یاد او خیال کي مستغرق وي دی په خوب کي هم عموماً هغه ويني، رښتینی خوب په دي وجه لیدل کېږي چي بنده محفوظ اوپه طلب دحق او محبت الهي کي زیات مشغول وي داسي خوب قابل تعبیر دی او پر دي لويي لويي اهمي نتيجي مرتب کېږي.

پر خوب درښتيا خبرو اثر

حلال خوراک اورښتيا ويلو ته په رښتینی خوب کي لوي دخل دی په دي وجه کم حضرات چي دبيري او ترهي دخوبونو لیدو عادي وي دوي ته دخپل اخلاقي حالاتو معاینه کول په کار دی خصوصاً دحرام او مشتبه خوراک غيبت او درواغ ويلو څخه قطعاً پرهیز لازم دی په دي معنی کي یو مرفوع حديث هم مروی دي چي کوم سړي زیات رښتيا گوښه وو دده خوب هم د ټولو څخه زیات رښتینی دي.

د بد خوب بیانولو ممانعت

کوم سړي چي مکروه او ناکاره خوب وويني نو پکار دی چي دحق تعالی څخه ددغه خوب دشر او دشيطان دفتنی څخه پناه وغواړي او دا خوب دي هیچاته نه بیانوي په دي صورت کي به پر ده څه بد اثر نه مرتب کېږي د نبي کریم ﷺ ارشاد دی: (الرؤيا علی رجل طائر ما لم يتحدث بها فاذا حدث بها وقعت، رواه الترمذي عن ابي رزين العقيلي واخرجه ابوداود في معناه) ژباړه: تر څو پوري چي خوب بیان نه سي تر هغه وخته دمرغه په پښو څړېږي (قيام او ثبات يي نه وي) او چي بیان سي نو همدغسي درباندي درځي. دناکاره خوب دبیانولو څخه په دي وجه ممانعت سوي دی چي هسي نه معبر يي دظاهر موافق ناکاره تعبیر وباسي او په عام طور سره دا په مشاهده کي راغلي دي چي څنگه يي څوک تعبیر ورکړي په تقدیر الهي سره دغسي واقع کېږي، که څه هم چي ټول واقعات او حادثي دقضا او قدر سره تړلی دی خو بیا هم دخوب پټول يې په تاثیر ساقطولو کي ځکه اثر

کوي چي د دعا او صدقي په شان دا قسم اسباب هم د قضا او قدر سره متعلق دی.

خوب به چاته بيانوي؟

د تعبیر لپاره خپل خوب صالح انديوال، باعمله عالم، صاحب دل، درایی دځاوند څخه ماسوا بل چاته ويل نه دي پکار ځکه چي داخلک خوب ترممکنه حده پوري پر نيکي محمول کوي ښه تعبیر يې ورکوي، نبي کریم ﷺ ويلي دي: (لا تحدث رؤياك الا حيبا او لبيا، رواه الترمذي وفي رواية ابي داود: لا تقصها الا علي واد او ذي رأي)، ژباړه: خپل خوب د انديوال يا عالم څخه ماسوا بل چا ته مه وايه دا روايت د ترمذي دی، د ابوداود دروايت الفاظ دا دي: خپل خوب د هونبیار انديوال څخه ماسوا بل چاته مه وايه.

د نبی ﷺ عادت او د جماتونو د امامانو فريضة

د سمره بن جندب ؓ څخه روايت دي چي نبي کریم ﷺ به د سهار دلمانځه څخه وروسته عموماً د اصحابو څخه پوښتنه کوله چي په تاسو کي چا خوب ليدلي دی؟ که چا به خوب ليدلي وو نو بيانوی به يې او مخبر صادق ؓ به يې تعبیر بيانوي (بخاري) امام محي الدين نووي رحمه الله ويلي دي چي د دې حديث څخه د دې خبري استحباب ثابتيږي چي د جمات امام د سهار دلمانځه څخه وروسته مقتديانو ته متوجه سي او د دوی خوبونه واورې تعبیر دي وکړي ځکه چي دورځي په شروع کي دانسان دماغ صحيح وي او د دې څخه وروسته يې د معاش فکر ذهن پريشانه کړي ليکن ظاهره ده چي په موجوده دور دفتنو کي چي د عهد نبوت څخه څوارلس سوه کاله تير سوي دي او د اسلامي ملت پوهه او ايمان ورځ په ورځ مخ پر زوال دی د جماتونو داسي امامان د عنقاء په حکم کي دی کم چي د خوبونو د تعبیر او تاويل اهل دي، البته که دوی د تعبیر د خوبونو د مستندو کتابونو مطالعه وکړي نو په دي فن کي په قدر د استعداد بصيرت پيدا کولي سي.

د فن تعبیر مستند او جامع ترين کتاب

په فن تعبیر کي چي ترننه پوري څرنگه کتابونه ليکل سوي دي په دوی کي غالبا د ټولو څخه زيات جامع ضخيم او مستند کتاب کامل التعبير دی کوم چي شيخ ابوالفضل حسين بن ابراهيم محمد تقليسي په زمانه د آل سلجوق کي کم از کم ديو ويشتو کتابونو څخه انتخاب کړ، او ويي ليکي مؤلف په ديباجه د کتاب کي ويلي دي چي ما کتاب کامل التعبير مدون کړ، د سلطان قزل ارسلان (ثاني) بن سلطان مسعود ناصر سلجوق والی روم او شام په حضور کي مي پيش کړ او د تاريخ د کتابونو څخه معلوميږي چي سلطان قزل ارسلان ثاني په ۵۵۵ هـ کي پر تخت ناست وو د دې څخه اندازه کيداي سي چي دا کتاب د نن څخه تقريبا اته سوه کاله مخکي تاليف سوي وو، دا دی اوس د پښتنو وروڼو لپاره دا کتاب ژباړل کيږي ترڅو پښتانه وروڼه ورڅخه بشپړه گټه پورته کړي، او د راشد کتابخانه، چمن له محترم سرپرست ښاغلي مولوي عبدالرازق "راشد" څخه مننه کوو چي د دې دروند بار پورته کولو ته يې اوږه ورکړه، کامل

التعبير چي ديو ويشتو كتابونو خلاصه ده د اته سوه كلونو راهيسي په مسلمانانو كي معمول او مقبول را روان دی، دعا ده چي الله تعالی په دی ارزښتناك تالیف سره خاصو او عامو ته فايده ورسوي. آمین

امام محمد بن سيرين رحمته الله عليه

موږ په تيرو كړښو كي دخوب دماهيت او د دې دتعبير او تاويل په اړه چي څه وويل هغه كه څه هم لږ وه ليكن ټوله ضروري بحثونه پكښي راغلي دي مگر دا بيان تر هغه وخته پوري ناتمام او ناقص شميرل كيږي ترڅو چي دتعبير دميدان د غښتلي امام يعني امام محمد بن سيرين رحمته الله عليه ذاتي حالات هم په رڼا كي رانه سي په دي وجه موږ دلته په لنډه توگه سره ددې عظيم شخصيت پېژندنه كوو چي له زرو كلونو راهيسي د غټو غټو علماوو د امت څخه ښه عقيدت ترلاسه كوي ترڅو د دوي دژوند د عملي كارنامو په شان ددوي علمي كمالات هم دناظرينو دبصيرت د زياتوالي لامل سي.

ابن سيرين رحمته الله عليه د معبر په حيث سره

په امت مرحومه كي د دې درجې لرونكي په لكونو اولياء الله تير سوي دي كومو ته چي د شيانو د حقيقت او دكائناتو د رازونو علم ور كړه سوي وو په خوښو سويو هستيو كي كومو ته چي دالله جل جلاله په قرب كي ځاي وركړل سوي وو دامام محمد ابن سيرين رحمته الله عليه شخصيت داسي نامداره دی چي په ذات كي يې دوليت سره سره دخوب دتعبير غير معمولي جوهر هم امانت وو او دا ويل قطعاً مبالغه نه ده چي ابن سيرين رحمته الله عليه ته چي په تعبیر داني كي كم كمال حاصل وو د دې نظير خو په تابعينو او ددوي دزمانې څخه په مابعد كي څوڅه كوي چي په صحابه كرامو رضي الله عنهم كي هم په مشكل ليدل كېدی سي ددوي په ژوند كي به د اسلامي دنيا دا عام معمول و چي كله به چا داسي خوب وليدی چي علماء او صحابه به يي دتعبير څخه عاجزه سوه نو اخر به يي دابن سيرين ته طرف رجوع كوله دوی چي به كوم تعبیر ور كي هغه به داسي صحيح او پوره وو چي د اثر په ظاهريدو به يي دوخت لويو لويو امامانو هم دزيات فراست ډاډ وركوی، په قول دسيوطي چي امام ذهبي رحمته الله عليه دهر فن دمنتخبو او برگزيده علماوو يو فهرست مرتب كړيدي، په كوم كي چي يې امام محمد بن سيرين رحمته الله عليه په معبر خصوصي سره ياد كړیدی، د دې فهرست يو څو نموني دادي:

فن	دفن ستر علماء	فن	دفن عمائدین
تفسير	ابن عباس <small>رضي الله عنه</small>	نحو	سبويه <small>رحمته الله عليه</small>
شجاعت	خالد بن وليد <small>رضي الله عنه</small>	فقه الحديث	امام شافعي <small>رحمته الله عليه</small>
تعبير دخوب	محمد بن سيرين <small>رحمته الله عليه</small>	سنت	امام احمد بن حنبل <small>رحمته الله عليه</small>
وعظ او تذکیر	امام حسن بصري <small>رحمته الله عليه</small>	حديث	امام بخاری <small>رحمته الله عليه</small>
قرائت	نافع <small>رحمته الله عليه</small>	تصوف	جنید بغدادی <small>رحمته الله عليه</small>

فقه	امام اعظم ابو حنيفه <small>رحمته الله</small>	کلام	امام ابو الحسن اشعري <small>رحمته الله</small>
-----	---	------	--

د ژوند ابتدايي دور

محمد بن سيرين رحمته الله د نبي کریم صلی الله علیه و آله د خادم انس بن مالک رضی الله عنه ازاد کړي غلام وو ددوی والده صاحبۀ صفیه د امير المومنين ابوبکر صدیق رضی الله عنه مینه وه، ددوی کنیت ابوبکر وو، انس رضی الله عنه د ډېر وخت څخه دکاتب په حیث سره د نبي صلی الله علیه و آله بي اندازي ډېر خدمتونه کړيدي او کله چي موږ گورو چي يو معمولي غلام چي د ژوند ټوله اولنۍ دوره يې د مالک په خدمتونو کي تيره سوه او دکوم کمال د حصول لپاره يې د لوړوالي او بلندي په ظاهره څه اسباب نه وو خو د ذو المن خدای جل جلاله په ډېري پېرزويني سره په اسمان د علم او عمل کي عموماً او په تعبیر د خوب باندي خصوصاً لمر جوړ سو او وځلېدی، ددوی د پيدائش او پرورش ځاي جرجرايا وه کوم چي دبصري په علاقه کي دی وطن يې پريښودی په بصره کي يې اوسيدل شروع کړل، ددوی دکشر ورور انس بن سيرين بيان دی چي زما ورور محمد بن سيرين د عثمان رضی الله عنه د حادثی د شهادت څخه دوه کاله مخکي پيدا سو او زه بيا يو کال وروسته پيدا سوم.

تقوی او الهي بېره

امام ابن سيرين غټ زاهد بي حده پرهيزگاره مشهوره تابعي او امام تير سوی دی، د ابن عون قول دی چي زما سترگو دري بي مثله حضرات ليدلي دي او څلورم بزرگ يې ددوی برابر نه دي ليدلي: ابن سيرين، قاسم بن محمد او رجا بن حبه رضی الله عنه، د خلف بن هشام بيان دی چي محمد بن سيرين ته د الله تبارک و تعالی د طرف څخه د حسن اخلاق، ښه معاملې او دعا جزي نعمت په پوره درجه سره ورکړل سوي وو، او د ښو اخلاقو او خشيت الهي په برکت ددوی داحالت هميشه وو، چي ددوی په ليدو به يې خدای ياديدی، اشعث وايي چي کله به دابن سيرين څخه د حلالو او حرامو په باره کي پوښتنه کيده نو ددوی رنگ به بدل سو، سفيان ثوري رحمته الله د زهير اقطع څخه روايت کړیدی چي کله به دابن سيرين په مخکي دمرگ ذکر وسو نو ددوی اندامونه به بالکل مړه او بي حسه سوه، مهدي وايي چي يوه ورځ موږ دابن سيرين په مجلس کي ناست وو علمي مذاکري کيدي اتفاقاً يو سړی د مرگ ذکر وکړي فورا ددوی مخ ژر سو او د لوي تکليف په ډول حالت پر ښکاره سو اخر ترڅو چي موږ ددوی طبيعت بي تکلفه بل طرف ته متوجه نه کي ددوی حالات برابر نه سوه، دابن حبان محدث قول دی چي دی دبصري په خلکو کي دټولو څخه زيات متقي وو تر دی چي خلکو دوي ته پر امام حسن بصري رحمته الله فوقيت ورکړيدي.

د کاملې تقوی نا اشنا مثال

لکه څنگه چي يوسف عليه السلام دخپل کمال او تقوی په نتيجه کي څو کاله د زندان او قيد سختی برداشت کړي وه دغه رقم دوی ته هم د دې تقوی په وجه په سنت يوسفی د عمل کولو سعادت نصيب سوي وو، دابن سعد محدث بيان دی چي ما د محمد بن عبدالله انصاری څخه پوښتنه وکړه چي ابن سيرين په کوم جرم کي د زندان په بلا کي بندي سو، دوی وويل چي دوی

د څلوېښتو زرو درهمو (تقريباً د لسو زرو روپو) غله په غرض د تجارت اخيستي وه ددې اخستو څخه وروسته دوی ته معلومه سوه چې خرڅونکي د دې غلې پيداوار په ځينو داسي طريقو سره کړېده کوم چې شرعاً مشکوک دی دوی ټوله غله په غريبانو او مسکينانو تقسيم کړه او قيمت يې ددوی پر ذمه واجب الاداء پاته سو ځکه چې دوی قرضه په وخت اداء نه کړه نو دقرضدار بنځي ددوی خلاف دعوی دايړه کړه او دوی يې قيد کړل او دوی تر هغه وخته پورې په قيد کي بند وو تر څو چې ټول رقم يې اداء نه کي.

د ابن سيرين استاذان او شاگردان

کوم صحابه کرام رضي الله عنه او تابعين چې ددوی استاذان پاته سوي دي شيخ ابن حجر عسقلاني رحمه الله عليه ددوی نومونه په تهذيب التهذيب کي داسي ليکلي دي:

انس بن مالک رضي الله عنه، حسن بن علي رضي الله عنه بن ابي طالب، جندب بن عبدالله رضي الله عنه، حذيفه رضي الله عنه بن يمان، رافع رضي الله عنه بن خديج، سليمان بن عامر رضي الله عنه، سمره بن جندب رضي الله عنه، عبدالله بن عمر رضي الله عنه، عبد الله بن عباس رضي الله عنه، عثمان بن ابي العاص رضي الله عنه، عمران بن حصين رضي الله عنه، کعب بن عجره رضي الله عنه، معاويه رضي الله عنه بن ابوسفیان، ابودرداء رضي الله عنه، ابو سعيد رضي الله عنه، ابوقتاده رضي الله عنه، ابوهريره رضي الله عنه، ابوبکر ثقيفي رضي الله عنه، ام المومنين عايشه صديقه رضي الله عنها، ام عطيه رضي الله عنها، حميد رضي الله عنه بن ابي عبد الرحمن حميري، عبد الله رضي الله عنه بن شفيق، عبد الرحمن بن ابي بکره رضي الله عنه، عبيدة السلماني رضي الله عنه، عبد الرحمن بن بشر بن مسعود رضي الله عنه، قيس بن عباد رضي الله عنه، کثير بن رضي الله عنه افلح، عمرو بن وهب رضي الله عنه، مسلم رضي الله عنه بن يسار، يونس بن جبیر رضي الله عنه، ابومهلّب رضي الله عنه، جری او ددوی وروڼه مهلب او يحيى رضي الله عنه، حفصه رضي الله عنها، يحيى بن ابي اسحاق حضري رضي الله عنه، او خالد حذاء کوم چې داسحاق حضري شاگرد و، رضوان الله عليهم اجمعين.

ددوی څخه علاوه دبعضو کبارو تابعينو څخه يې هم روايت کړيدی، په تابعينو او تبع تابعينو کي يې دلاندي ليکل سوو حضراتو څخه شاگردي کړيده: شعبي، ثالث، خالد حذاء، داود بن ابي هند، ابن عون، يونس بن عبيد، جرير بن حازم، ايوب، اشعث بن عبد المالك، حبيب بن شهيد، عاصم احول، عوف اعرابي، قتادة، سليمان تيمي، قره بن خالد، مالک بن دينار، مهدي بن ميمون، اوزاعي، علي بن زيد جدعان وغيره، رحمة الله تعالى عليهم اجمعين.

۱: عبدالله بن احمد د خپل والد محترم امام احمد بن حنبل څخه روايت کړيدي چې محمد بن سيرين د انس رضي الله عنه او عمر رضي الله عنه ابوهريره رضي الله عنه او عبد الله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت کوي ليکن د عبدالله بن عباس څخه يې يو حديث روايت کړي نه دی، د خالد حذاء بيان دی چې هر هغه روايت دکوم په نسبت چې ابن سيرين وايي چې ماته دابن عباس رضي الله عنه څخه رسيدلي دی، دغه دوی د عکرمه څخه اوريدلي دي د کوم سره چې دوی د مختار ثقيفي په ورځو کي ملاقات کړي وو، د امام بخاري رحمه الله عليه بيان دی چې ابن سيرين د عبدالله بن زبير رضي الله عنه په حکومت کي حج وکړي او دغه وخت يې د ابن زبير رضي الله عنه اوزيد بن ثابت رضي الله عنه څخه دحديثو روايت وکړي.

دامام ابن سيرين ثبوت ته رسيدلي ثقه والى

شيخ ابن حجر عسقلانى ليكي چي امام ابن سيرين كامل العلم، ثقه، دغره تر ډېرى زيات مضبوط، د تعبیر د مملکت علامه، د پرهيز گاري او تقوى سرتاج او دامام حسن بصري څخه هم زيات ثابت قدم او مستقل مزاجه وو، د مورق عجلې بيان دى چي ما يو سړي تر ابن سيرين زيات په ورع کي افقه او په فقه کي محتاط نه دى ليدلي، ابو قلابه به ويل چي په کوم سړي کي دومره صلاحيت د دې کار سته کوم چي ابن سيرين ته ورکړه سوي دى، نوموړى خو دتورى پر تيره سر باندي قدم ايښوونکي بزرگ دى، شعبى به ويل چي تاسو خلک دابن سيرين صحبت اختيار کي، د ابن عون بيان دى چي ابن سيرين به د حديث روايت بالمعني نه کوي بلکه حرف په حرف به يې د ضبط کولو اهتمام کوي، او کله چي به هشام بن حسان ددوى څخه يو حديث نقل کوى نو ويل به يې چي ماته داسي بزرگ ددې حديث روايت کړيدى کوم چي ما پخپل عمر کي تر ټولو زيات صادق البيان موندلى دى.

د عجلي بيان دي چي ابن سيرين ثقه تابعي دى دوى د شريح رضي الله عنه او عبیده رضي الله عنه څخه تر ټولو زيات روايتونه نقل کړيدي او په هغو کوفيانو کي يې تربيت پيدا کړيدى کوم چي دعبید الله ابن مسعود رضي الله عنه شاگردان وو، ابن سعد ليکلي دى چي ابن سيرين ثقه، عالي قدر، رفيع المنزلت او جليل القدر امام وو، دابن المديني قول دى چي د ابوهريره رضي الله عنه شاگردان شپږ دى: ابن المسيب رضي الله عنه، ابو سلمه رضي الله عنه، اعرج رضي الله عنه، ابو صالحه رضي الله عنه، ابن سيرين رضي الله عنه، طاوس رضي الله عنه، دابو قلابه قول دى چي ابن سيرين ته په هر حيثيت سره چي وگوري په هر حالت کي دټولو څخه زيات مستقيم الاحوال، متقي او پرنفس قابو لرونکي دى، اود ابن عون بيان دى چي ما د دې حضراتو په ډول په دنيا کي څوک نه دى پيدا کړي: په عراق کي ابن سيرين، په حجاز کي قاسم بن محمد، او په شام کي رجاء بن حبوه، بيا په دى دري واړو کي ابن سيرين بالکل بي مثله وو، دعثمان تيمي رحمه الله عليه قول دى چي په بصره کي د ابن سيرين څخه زيات اعلم بالقضاء څوک نه دى تير سوي.

د حديثو په علم کي دابن سيرين لوړ مقام

دحديث دروايه مقدس ترين اصول دادی چي کومه واقعه بيانېږي دهغه سړى دژبي څخه دى ذکر سى کوم چي شريك دواقعی وي يا ده بذات خود نبي کریم صلی الله علیه و آله په څه کار کولو يا ارشاد فرمايلو ليدلي وي او که بذات خود يې نبي کریم صلی الله علیه و آله په څه کولو يا فرمايلو نه وي ليدلى يا په واقعه کي پخپله موجود نه وي، دټولو راويانو نومونه به په ترتيب سره بيانوي، ددى سره به دا هم ښيي چي دا روايت کوونکي څنگه خلک وه، ددوى ديني او دنيوي کارونه څه شي وه، په تقوى او طهارت کي ددوى څه مرتبه وه؟ ذهن، حافظه، معامله فهمي او د عقل او پوهی حال يې څه وو؟ ثقه او رښتيا گوى وو يا غير ثقه، باريک بين وو که سرسري نظر والا، وسط الذهن عالمان وه که جاهلان، که څه هم دا جزئى حالات پيدا کول، سخت او مشکل بلکه ناممکن ته نژدي وو، ليکن په زرگونو محدثينو کرامو خپل ټول عمرونه په دى يو کار کي صرف کول، دا

ناممکن يي ممکن کيدونکی کار جوړ کړ، دا پاک نفسونه يو يو ښار او کلی ته ولاړل دراويانو سره يي ملاقاتونه وکړل ددوی متعلق يي دخلکو څخه هر قسم معلومات حاصل کړه، دچا د حيثيت او مرتبې پروا يي ونه کړه، د واليانو او ملک څخه واخله تر مقدسو پيشوايانو پورې يي لټون وکړ، او دحديثو دتنقيح او صفا کولو په خاطر يي ديوه يوه سړي د احوالو څخه پرده پورته کړه، ابن سيرين دمحدثونو کرامو په اولو العزم جماعت کي دصدر حيثيت درلودی، دوی په خپله روايت وکی او په تحقيق او تنقيح کي يي خاصه حصه واخسته، دوی د دې خپلو روايت کړو احاديثو څخه علاوه چي کوم په روايت د حديث کي لېدل کيږي، دثقات يو بل معيار هم قايم کړی او هغه دا چي صرف دحقي فرقی اهل سنت والجماعت څخه يي حديث اخستی دی، دروافضو او خوارجو، معتزله او نورو مبتدعو فرقو د مروياتو سره دی څه مقصد نه لري، امام شمس الدين ذهبي د (ميزان الاعتدال في نقد الرجال) په مقدمه کي دهغو ثقاتو ذکر کوي، د کومو احاديث چي قابل داستناد نه شميرل کيږي، ليکي چي په روايت د عاصم احوال ابن سيرين وايي چي په اول کي به دحديثو په روايت کي داسناد څه لحاظ نه ساتل کيدی اخر دا چي هر کله فتنې را پورته سوي او د صالحينو دامت په ډول اهل بدعت او اهل هوا هم روايت دحديثو شروع کړ، نو موږ په حق او باطل کي دامتياز کولو لپاره دا معيار مقرر کی چي صرف داهل سنت والجماعت حديث دی واخستل سی، او داهل بدعت بيان دی قابل توجه نه شميرل کيږي واقعي چي دروايت دتنقيح دا يو غټ ضروري اصل وو کوم چي اختيار سو، که هغه وخت دا التزام نه وای سوی نو نن به په اصل او نقل، صحيح او موضوع کي تمیز گران څه چي بلکي نا ممکن به وو.

وفات

په کومو ورځو کي چي ددوی لمر د ژوندانه په ترقي کي وو دوی د کایناتو دهر شي څخه منقطع سو يوازی په ذکر، عبادت، دقران تلاوت، رياضت او مجاهده کي مستغرق سو، د دې تنهائي په ورځو کي يو واري ددوی مزاج داعتدال څخه ډيرزيات خراب سو اخر په ۹ دشوال سنه ۱۱۰ هـ دورځي دا لمر د علم او عمل ددنیا دافق څخه ډوب سو، او په ټول عالم کي تياره خپره سوه، دحماد بن زيد بيان دی چي امام حسن بصري د رجب پر اوله سنه ۱۱۰ هـ په ورځ رحلت وکړي زه دده دجنایي په لمانځه کي شريک وم، د دې حادثي او فاجعي څخه پوره سل ورځي وروسته ابن سيرين رحمته الله عليه د ۷۷ کالو په عمر وفات سو.

د کتاب کامل التعبير سريزه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نحمده ونصلی علی رسولہ الکریم وعلی جمیع اولیاء الله العلی العظیم.

د علم تعبیر تعریف غرض او موضوع

واضح دی وی چې دهر علم د شروع څخه مخکې ددرو خبرو پیژندل نهایت ضروری دی:

(۱): تعریف د علم: ځکه چې په تعریف سره د دې علم حقیقت واضح سي چې فايده يي داوي چې انسان دغه علم په بصیرت او پوهه سره حاصل کړي. (۲): غرض او غايه د علم: ځکه چې تر څو پوري د یو شي غرض او غايه معلومه نه وي، تر هغو پوري ددغه شي په تحصیل کي کوشش کول محض عبث او بي فايدي کار وي او د روند کون شخص په یو شي پسې دور پسې کیدو په ډول وی. (۳): موضوع د علم: دهر علم موضوع هغه وي دکوم حالات چې په دی علم کي مذکور دی، لکه جسم انساني د علم طب موضوع ده ځکه چې په علم طب کي د جسم انساني دصحت او مرض حالات مذکور دی، تر څو چې د یو علم موضوع معلومه نه وی تر هغه وخته ددغه علم دنورو علمو څخه امتیاز او فرق مشکل وی، مثلاً کله چې یو سړی ته دا معلومه سي چې د علم طب موضوع جسم انساني دی نو که دده په مخکې د علم صرف یا نحو یا د طب څخه ماسوا د بل یوه علم مسئله بیان سی او ده ته دا وویل سي چې دا مسئله د علم طب ده نو دی به فوراً ووايي چې دا مسئله د علم طب هیڅکله نه ده، ځکه چې په علم طب کي د جسم انساني حالات مذکور وی، نه چې داسم، فعل، حرف، مبني او معرب حالات، نو معلومه سوه چې د علمو د یو بل څخه د امتیاز او فرق لپاره ددغو علومو موضوع پیژندل ډیر ضروري دی، چونکه علم التعبير یو ځانگړی علم دی، ځکه نو د دې تعریف، غرض او موضوع ذکر کوو:

د علم تعبیر تعریف

علم تعبیر هغه علم دی په کوم کي چې دخوبونو د تعبیر اصول او قاعدي بیانېږي.

د علم تعبیر غرض

د علم تعبیر غرض دادی چې دخوب تعبیر صحیح صحیح وسي د غلط تعبیر څخه انسان محفوظ پاته سي.

د علم تعبیر موضوع

د علم تعبیر موضوع خوب دی ځکه چې په دی علم کي دخوب متعلق حالات بیانېږي.

د علم تعبیر موجد او بنسټ ایښوونکی

اگر چې دهر شي موجد په حقیقت کي الله تعالی دی لیکن په عرف عام کي دهر علم موجد هغه سړی ته وایي چا چې د ټولو څخه اول دغه علم ته په دنیا کی رواج ورکړي دی، لکه د علم منطق

موجد ارسطو او د علم عروض موجد خليل نحوی دی، نو د علم تعبیر موجود او واضع یوسف عليه السلام دی کوم ته چي د ټولو څخه اول دا علم د الله تعالی د طرفه ورکړل سو، دوی دی ته په دنیا کی رواج ورکی ځکه ارشاد باري تعالی دی: (وَكُذِّلَكَ يَحْتَبِكُ رَبُّكَ وَيَعْلَمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْاَحَادِيثِ، سورة يوسف: ۶) ژباړه: (ای یوسفه! دغسي به ستا رب تا غوره کړي او تاته به دخوبونو د تعبیر علم درکړي. په دی آیت کی دیوسف عليه السلام سره د علم تعبیر دخوب ورکولو وعده سوي ده، بیا دا وعده پوره هم سوه، یعنی یوسف عليه السلام د دې خبری پخپله اقرار کوي چه: (ربی قد ائتيتني من الملك وعلمتني من تاويل الاحاديث، سورة يوسف: ۱۰۱) ژباړه: ای زما ربه تا ماته حکومت هم راکړو او دخوبونو د تعبیر علم دي هم راکړ، دیوسف عليه السلام علم د تعبیر په دنیا کي داسي مشهور او مروج سو چي په کومو ورځو کی دی د زليخا د خواهش نفساني دنه پوره کولو په وجه دمصر په جیل خانه کي قید سوی وو، په دغو ورځو کي ددوی سره دوه قیديان نور گرفتار سوي وه دغه جیل خانی ته تللی وه، دغو دواړو په جیل کي خوب ولیدی چي په دی آیت کي يي ذکر سوی دی: (قال احدهما اني اراني اعصر خمرا وقال الاخر اني اراني احمل فوق راسي خبزاً تاكل الطير منه نبئنا بتاويله انا نراك من المحسنين، سورة يوسف: ۳۶)، ژباړه: دیوسف عليه السلام دواړو ملگرو په جیل کی وویل چي ما په خوب کی خپل ځان ولیدی چي شراب جوړوم او بل وویل چي ما په خوب کی ولیدل چي پر سر مي ډوډی وي او مرغان يي خوری ای یوسف ته موږ ته ددی خوبو تعبیر راکړه ځکه ته موږ ته ډیر ښه سپری معلومېږي. څرنگه چي یوسف عليه السلام دواړو ملگرو ته دخوبونو تعبیر ورکړ چي: (يا صاحبي السجن اما احدهما فيسقي ربه خمرا واما الاخر فيصلب فتاكل الطير من راسه، سورة يوسف: ۴۱) ژباړه: ای زما د جیل دواړو ملگرو په تاسو کی به یو دخپل مشر د شرابو ساقی وی او دا بل به پانسی سی او مرغان به دده دسر څخه په منگولو خوراک کوی. یو دم هماغسی وسوه یو د جیل څخه ازاد سو، دمصر د پاچا ساقی سو او بل په یو جرم پانسی سو، دکوم په باب چي یوسف عليه السلام دا ویلي وه چي ته به دمصر د پاچا ساقی جوړېږي دا زیدو په وخت کي يي ورته وویل: وروره که موقع پیدا سوه نو بیا پاچا ته زما ذکر وکړه هغه وعده وکړه لیکن وروسته بیا دده هیږه سوه، اتفاقاً یو وار دمصر پاچا خوب ولیدی، ارشاد باری تعالی دی: (وقال الملك اني اری سبع بقرات سمان يأكلهن سبع عجاف وسبع سنبلت خضر واخر يابسات يا ايها الملاء افتوني في رؤياي ان كنتم للرؤيا تعبرون، سورة يوسف: ۴۳) ژباړه: دمصر پاچا وویل ما په خوب کی ولیدل چي اووه چاغ غوايي اووه ډنگر غوايي و خوری، او اووه شنه تازه او اووه نور وچ وږی می لیدلی دی، ای سردارانو که تاسو دخوب تعبیر ور کولای سی نو زما ددی خوب معنی را کړی. ساقی ته دیوسف عليه السلام قصه وریاده سوه او دمصر د پاچا څخه يي اجازه وغوښته چي زه جیل خاني ته ولاړ سم او دیوسف عليه السلام څخه

به ددی خوب معنی و پوښتم، څرنگه چي ساقی دمصر دپاچا په اجازت سره دیوسف (ع) په خدمت کی حاضر سو او دپاچا خوب يي ورته په تفصیل سره بیان کی او دتعبیر پوښتنه يي ځني وکړه دوی ورته تعبیر رقم ووايه: (قال تزرعون سبع سنين دابا فما حصدتم فذروه في سنبلة الا قليلا مما تاكلون ثم ياتي من بعد ذلك سبع شداد ياكلن ما قدمتم لهن الا قليلا مما تحصنون ثم ياتي من بعد ذلك عام فيه يغاث الناس وفيه يعصرون، سورة يوسف: ۴۷-۴۹) ژباړه: يوسف (ع) د خوب په تدبير کي داسي وويل چي تاسو خلک به اووه کاله دعادت مطابق فصل کړی او څومره فصل چي کيدی دا به په وږو کی ساتی او لږ به د خپل خوراک لپاره اخلی بيا به اووه کاله سخته قحطی راځی چي دتيرو اوو کالو غله به ختمه سی لیکن لږ به ځني محفوظه پاته سی چي بيا يي وکړی بيا به ددی څخه وروسته يو د خوشحالی کال راسی چي ښه باران به په کښی وسی چي خلک به پکښی دانگورو څخه شراب جوړوی.

د علم تعبیر شپږ مشهوره امامان

که څه هم په دې علم کی اکثر و اولياء کرامو او علماء ربانيونو ته کافی دسترس ترلاسه سوی دی لیکن دا مخ ته لیکلی شپږ بزرگان په دی علم کی په خاص طور سره مشهور ماهرین او بی مثله د زمانې تیر سوی دی دا وجه ده چي په دی علم کی عموما ددی شپږو امامانو اقوال په طور دسند پیش کيږي دغه شپږ امامان دادی:

(۱) دانیال (ع) (۲) امام جعفر صادق (۳) امام محمد بن سیرین (۴) امام جابر مغربی (۵) امام کرمانی (۶) امام اسمعیل بن اشعث (ع) (۷) امام اسمعیل بن اشعث (ع). یادونه: که څه هم دا شپږ امامان په علم تعبیر کی پر خپل ځای بي مثله وو لیکن دامام محمد بن سیرین نوم په دی علم کی په خاص طور سره دخلکو په ژبه دی گواکی داسی ویل زیات مناسب معلومیږي چي ابن سیرین په لحاظ دشهرت په علم تعبیر کي داسمان لمر دی.

د علم تعبیر مشهور کتابونه

دغه رقم خو پر علم تعبیر باندي په هره ژبه کی بي شمیره کتابونه لیکل سوي دی لیکن دا لاندی لیکل سوی کتابونه په دی فن کی زیات مشهور، مقبول او مستند دی ځکه چي ددی کتابونو مصنفین په دی علم کی کامل ماهران تیر سوی دی، د کتابو نومونه دادی:

- (۱) کتاب الوصول، مصنف دانیال (ع).
- (۲) کتاب التقسیم، مصنف امام جعفر صادق (ع).
- (۳) کتاب جامع، مصنف امام محمد ابن سیرین (ع).
- (۴) کتاب دستور، مصنف امام ابراهیم کرمانی (ع).
- (۵) کتاب الارشاد، مصنف امام جابر مغربی (ع).
- (۶) کتاب التعبير، مصنف امام اسماعیل اشعث (ع).
- (۷) کتاب کنز الرؤيا، مصنف امام مامونی (ع).

- (۸) کتاب بیان التعبير، مصنف حافظ ابن اسحاق رحمته الله عليه.
 (۹) کتاب التعبير، مصنف حافظ ابن اسحاق رحمته الله عليه.
 (۱۰) کتاب حمل الدلائل والمنافات.
 (۱۱) کتاب مبادئ التعبير.
 (۱۲) کتاب ایضاح التعبير، مصنف امام فخری رحمته الله عليه.
 (۱۳) کتاب کافی الرؤيا.
 (۱۴) کتاب التعبير، مصنف بطا ووس.
 (۱۵) کتاب مفرح الرؤيا.
 (۱۶) کتاب تحفة الملوك.
 (۱۷) کتاب منهاج التعبير، مصنف امام خالد اصفهانی رحمته الله عليه.
 (۱۸) کتاب مقدمة التعبير.
 (۱۹) کتاب حقایق الرؤيا.
 (۲۰) کتاب وجین، مصنف امام محمد بن شاهوید رحمته الله عليه.

د علم تعبیر د پاره کوم کوم علمونه ضروری دی؟

په علم تعبیر کې د ماهر او کامل کیدو لپاره دلاندې لیکل سوو علمونه ازده کول بي اندازی ضروری دی: (۱) علم تفسیر (۲) علم حدیث (۳) علم ضرب الامثال (۴) اشعار عرب (۵) نوادر (۶) علم اشتقاق (د علم صرف یوه حصه) (۷) لغات (۸) علم الفاظ متداوله.

د علم تعبیر فضیلت او تصدیق د قرآنی آیاتو څخه

علم تعبیر ډېر افضله علم دی، ددی د فضیلت تفصیل دلاندې دلائلو څخه ثابت دی:

۱: کوم شی چي الله تعالی په خپلو خاصو انعاماتو کې حساب کې، دهغه په افضل کیدو کې هیڅ خبره نسته حال دا چي علم تعبیر الله پاک په انعامات یوسفی عليه السلام کې حساب کړیدی، ارشاد باری تعالی دی: (وَكذلك مكننا ليوسف في الارض ولتعلمه من تاويل الاحاديث، سورة يوسف: ۲۱).
 ژباړه: دغه رقم موږ یوسف عليه السلام ته په محکمه (مصر) کې پاچاهۍ ورکړه او ده ته مو علم د تعبیر د خوب وښووی. که دا علم ښه او افضل نه وای نو الله تعالی به په خپلو انعاماتو کې دا ولی ذکر کوی؟ په انعاماتو الهیه کې ددی ذکر کیدل ددی خبری ښکاره دلیل دی چي علم تعبیر یو بی اندازی افضل او اعلى علم دی.

۲: نبی کریم صلی الله علیه و آله و سلم دمعراج څخه وروسته یو خوب ولیدی د کوم چي الله تعالی پخپله تصدیق کړیدی، ارشاد باری تعالی دی: (لقد صدق الله رسوله الرويا بالحق، سورة الفتح: ۲۷)، ژباړه: الله تعالی خپل رسول صلی الله علیه و آله و سلم ته رښتونۍ خوب وښودی. کله چي الله تعالی د نبی کریم صلی الله علیه و آله و سلم د خوب تصدیق کړی دی نو ثابته سوه چي خوب یو بی اندازی ډیر لوی شی دی، حکم یې نو نبی صلی الله علیه و آله و سلم ته خوب وښووی او الله جل جلاله ددوی د خوب تصدیق ووايه دا ښکاره خبره ده چي کوم شی پیغمبرانو ته په

طور دانعام نصيب وى او الله تعالى يې صحيح او رښتيا هم وېولي نو ددى په افضل كيدو كى چا ته څه خبره كيدای سى؟ كله چي ثابتې سوه چي خوب دپټو رازونو يو لوړ نعمت دى نو ددى څخه په لازمي طور سره دا خبره هم ثابتې سوه چي دخوب د تعبیر علم هم يو بى اندازى لوړ او افضل شى دى ځكه چي دا خبره تر لمر روښانه ده چي دخوب د تعبیر د علم شرافت ددى علم د موضوع په شرافت سره دى يعنى د كوم علم موضوع چي ښه وى دغه علم ښه وى او د كوم علم موضوع چي خرابه وى دغه علم هم خراب وى لكه علم سحر، او په تيرو سوو آياتونو سره دخوب افضل او لوړ كيدل ثابت سوه نو ثابتې سوه چي په كوم علم كى دخوب حالات مذكور وى دغه علم يعنې دخوب د تعبیر علم به هم عظيم او لوړ وى.

۳: يو انسان بيله څه گناه قصداً قتل كول يو بد ترين او بى اندازى كېره گناه ده، چي سزا يې دقران كريم په ثبوت سره هميشه هميشه په دوږخ كى اوسېدل دى، دا خبره د ټول اهل اسلام په نزد ثابتې ده چي انبياء عليهم السلام د گناهونو څخه بالخصوص د كېره گناهونو څخه پاك او معصوم وي ليكن ددى خبرو با وجود چي ابراهيم عليه السلام كله په خوب كى دا وليدل (انې اړى فى المنام انى اذبحك، سورة الصافات: ۱۰۲) ژباړه: اى اسمعيله ما په خوب كى ليدلى دى چي دخداى جل جلاله په لاره كى تا حلال كړم، نو ابراهيم عليه السلام د اسمعيل عليه السلام په رضامندى سره نوموړى دالله لپاره حلال كړ، نو ځكه الله جل جلاله ويلي دى: (وتله للجبن ونادينه ان يا ابراهيم قد صدقت الرؤيا انا كذلك نجزي المحسنين، سورة الصافات: ۱۰۳-۱۰۵) ژباړه: هغه اسماعيل عليه السلام د حلالېدو لپاره پرې ايست، او موږ زغ پر وکړ چي اى ابراهيم عليه السلام تا بى شكه خوب رښتيا كړ موږ نيكو خلکو ته همداسى اجر ورکړو. نوكه خوب لوړ او افضل نه وای ابراهيم عليه السلام به محض دخوب په بنا سره دخپل زړه سر د حلالېدو لپاره نه تياروى او الله تعالى به ده ته په امتحان كى د كامياب كيدو دا بهترين او ښايسته سند نه ورکولای چي (يا ابراهيم قد صدقت الرؤيا، سورة الصافات: ۱۰۴) ژباړه: اى ابراهيمه! بيشكه تا خپل خوب رښتيا كى. نو په دى سره هم دخوب فضيلت د روښانه ورځى په شان ثابت سو، او ددى څخه داهم معلومه سوه چي په كوم شى كى ددى لوړ او افضل شى تذکره وى دغه علم چي علم تعبیر دخوب دى هم اعلى او افضل دى.

د علم تعبیر فضيلت د احاديث نبوي عليه السلام څخه

- (۱) په حديث شريف كى راغلى دى چي دخوبونو د تعبیر علم د يوسف عليه السلام يو علمى معجزه وه او دا يوه ظاهره خبره ده چي كوم شى د پيغمبر معجزه وى دغه يقيناً بهتر، او افضل وى.
- (۲) د انس عليه السلام څخه روايت دى چي نبى كريم عليه السلام ويلي دى: (الرؤيا جزء من ستة واربعين جزء من النبوة) يعنې دمومن خوب د نبوت شپږ څلوېښتمه حصه وى، په ټولو انسانى كمالاتو كى نبوت د ټولو څخه بهتره او افضل كمال دى د كوم په وجه چي انسان تر فرښتو هم افضل سى نو كوم شى چي د بهتره او افضل شى جزء وى دغه به هم بهتره او افضل وى نو ثابتې سوه چي خوب يو اعلى

او افضل شی دی او داهم ثابتہ سویده چي په کوم علم کی دا علی شی ذکر وي دغه علم به هم اعلی وی، نو په دی وجه ثابتہ سوه چي علم تعبیر یو اعلی او افضل شی دی حکه چي په دی کي دخوب په شان دا علی او افضل شی حالات مذکور وی.

(۳) په حدیث شریف کی راغلی دی چي د عبدالله ابن عباس رضی اللہ عنہ خخه روایت دی چي نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ویلي دی چي خوب یو قسم وحی ده دکوم په ذریعہ چي الله تعالی خوب لیدونکی ته دده په بنو یا بدو باندی خبر ورکوی کوم چي ده ته رسیدونکی وی چي دغه سړی په دنیا کی مغرور نه سی او دخدای ذوالجلال جل جلالہ د حکم خخه غافلہ نه سی ددی حدیث خخه ثابتہ سوه چي خوب داسی اعلی شی دی لکه وحی.

(۴) ابوهریره رضی اللہ عنہ ویلي دی چي کله به نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ناجوره سو نو صحابه کرام رضی اللہ عنہم به غمجن په خدمت کی حاضر سول او عرض به یي کوی چي تاسو به موږ ته دخیر کارونه رانبول خدای دي نه کوی که په تاسو یو خه وسول نو موږ ته به خوک نصیحت کوی، او موږ ته به دنیوي او اخروي خیر او شر خنګه معلومیري؟ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم په جواب کی وویل (بعد وفاتی ینقطع الوحی ولا ینقطع المبشرات): ژباړه: زما دوفات خخه وروسته خو به وحی بندی سي لیکن مبشرات به نه بندیږي، صحابه کرامو رضی اللہ عنہم عرض وکی چي مبشرات خه شی دی؟ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم وویل چي (الرؤيا الصالحة التي يراها المرء الصالح) ژباړه: مبشرات هغه ښه خوبونه دی کوم چي نیکو بنده گانو ته ښکاره کیږي. ددی حدیث خخه ثابتہ سوه چي ښه خوب دنبوت قایم مقام دی، دا ظاهره ده چي کوم شی دیو اعلی او افضل شی قایم مقام وی دغه هم اعلی او افضل وی، نو ثابتہ سوه چي خوب یو اعلی او افضل شی دی، داهم ثابتہ سوی ده چي دکوم علم موضوع اعلی او افضل وی دغه علم هم اعلی او افضل وی نو ثابتہ سوه چي دخوب دتعبیر علم یو اعلی او افضل علم دی.

(۵) ابو سعید خدری رضی اللہ عنہ ویلي دی چي ما دنبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم خخه اوریدلي دي چي یوه ورځ یي صحابه کرام رضی اللہ عنہم ته دا وویل چي کله په تاسو کی یو سړی یو ښه خوب وويني نو ده ته پکار ده چي دالله تعالی شکر ادا کړی او دغه خوب دخپلو مومنو انډیوالانو او وروڼو په مخکی بیان کړی او که بی کاره خوب وويني او ښه سړی لیدلی وی نو درې واری دی ووايي: (اعوذ بالله من الشیطن الرجیم) ژباړه: زه د مردود شیطان خخه دخدای جل جلالہ پناه غواړم، او دا بد خوب دی چاته نه وایي چي ده ته یو قسم تاوان او غم ونه رسوی، ددی حدیث خخه هم دخوب عظمت ثابتیږي، کله چي نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم صحابه کرامو رضی اللہ عنہم ته دخوب دویلو یا نه ویلو ټینگار کوی که بل ضروری یا ادنی شی وای نو دومره ټینگار به یي نه کاوه.

د علم تعبیر فضیلت د صحابه کرامو او بزرگانو دا قوالو خخه

۱: د عبدالله ابن عباس قول دی چي دټولو خخه اولنی نعمت کوم چي الله تعالی نبی صلی اللہ علیہ وسلم ته ورکړی وو، هغه دا وو چي دوی په خوب کی یوه مقربہ فرشته ولیده چي ددوی صلی اللہ علیہ وسلم سره داسی

په خبرو مشغوله سوه اى محمده! تاته دى خوشخبرى وى چي تاسو ته الله تعالى دانبياوو په صنف كى كامياب ويلي دى او تاته يي خاتم الانبياء ويلي دى او ستا په حق كى الله تعالى دا ويلي دى: (ولكن رسول الله وخاتم النبيين، سورة الاحزاب: ۴۰) ژباړه: رسول ﷺ ستاسو په سړيو كى د كوم سړي پلار نه دى بلكه دالله رسول او اخرى نبى دى. كله چي نبى كريم ﷺ بيداره سو نو دوى ددى تعبیر دنبوت په خوب سره وكړ، د عبدالله ابن عباس ؓ ددى قول څخه ثابته سوه چي خوب يوداسى اعلى او افضل نعمت دى دكوم په وجه چي نبى كريم ﷺ ته دپيغمبري بشارت حاصل سو اود كوم په ذريعه چي دوى ته دمقربى فرشتى (جبرئيل ؑ) زيارت حاصل سو نو په كوم علم كى چي دداسى افضل شى ذكر وى ضرور به هغه افضل وى، نو دصحابى ددى قول څخه هم دعلم تعبیر افضليت په ښه شكل ثابت سو.

(۲) هشام بن عروه ؓ دخپل پلار څخه روايت كوى چي (عروه) ويلي دى چي په قرآن مجيد كى چى كوم دا ذكر سويدي چي (لهم البشرى فى الحياة الدنيا، سورة يونس: ۶۴) يعنې دى نيكو بندگانو ته ددى دنيا په ژوند كى هم بشارت سته. په دى آيت كى دبشارت څخه مراد دنيكو بندگانو خوب دى برابره خبره ده كه هغه نيك بنده پخپله څه نيك خوب وويني يا بل سړى ده لره په خوب كى يو داسى اعلى او افضل شى وويني كوم ته چي په قرآن كى په بشرى او خوشخبرى سره تعبیر سوى دى، د خوب دافضيلت څخه دعلم تعبیر د خوب افضليت هم په پخوانى طريقه معلوم سو.

(۳) ابن سيرين رَحِمَهُ اللهُ ويلي دى چي په علم تعبیر او نورو علومو كى دافرق دى چي ددى علم طالب ددى علم داصولو خلاف نه سى كولای او دده قياس قابل تعبیر هم نه وى او ده ته د تعبیر طريقه نه سى معلوميدلاى، ليكن دا علم داسى نازك دى چي ددى اصول پر يوه حالت قايم نه وى ځكه چي دخلكو حالات بدلېږي په موجب ددوى دشكل، شباغت، صفت، ديانت، همت او اعتقاد. داوقاتو په اختلاف سره هم په دى علم كى اختلاف واقع كيږي ځكه چي يو وخت خو تعبیر په مثل او اصل سره كيږي، او كله دده په ضد او نقيض سره، كله خوب درست وى او كله درست نه وى، په دى قول سره هم دا خبره په ښه ډول ثابته سوه چي دا علم لوى لطيف او نازك شى دى او دا تر لمر زياته روښانه ده چي نازك شى اعلى او افضل وى.

د كومو خلکو څخه د خوب د تعبیر پوښتنه كول منع دى

امام جعفر صادق ؑ وايي چي دخلور قسمه خلکو څخه دتعبیر دخوب پوښتنه كول نا روا دى: ۱: د بى دينو خلکو څخه، كوم چي دشريعت پابنده نه وى ځكه چي دخوب دتعبیر دنيكو او بابرکته خلکو څخه پوښتنه كول پکار دى او بى دينه خلک دخداى د نافرمانى په وجه د دروازى څخه شړل سوى وى په دوى كى خير او برکت نه وى. ۲: دښځو څخه، ځكه چي په تعبیر د خوب كى لوى عقل او پوهه پکار وى او دا ظاهره ده چي ښځى ناقص العقل وى په دى وجه په شريعت محمدى كى ددوو ښځو گواهى ديوه سړى قايم مقامه گرزول سوېده. ۳: دجاهلانو

څخه، کوم چي د ديني علم څخه پوره خبر نه وي په دنيوي علومو کې که څه هم دی رسېدلی وي، ځکه اول ذکر سوی دی چي تعبیر ورکونکي ته د علم تفسیر او حدیث او نورو عالم کیدل ضروری دی. ۴: د دښمن څخه، ځکه چي دښمن هم د خیر او برکت څخه خالی وي دارنگه ددوی څخه دا بیر ه هم وي چي د خوب بد تعبیر وکړي او دا ظاهره ده چي د خوب څنگه تعبیر وسي هماغسې واقع کېږي نو ځکه ارشاد باري تعالی دی: (قضى الامر الذى فيه تستفتين، سورة يوسف: ۴۱) ژباړه: يوسف عليه السلام د جیل خانې انډیوالانو ته وویل ای زما د جیل انډیوالانو د کوم خوب د تعبیر چي تاسو زما څخه پوښتنه کړېده دغه به زما د تعبیر مطابق په حکم د خدای جل جلاله واقع کېږي.

په معبر کې د کومو کومو ادايو شرطونه ضروري دي؟

امام ابن سيرين رحمه الله ويلي دي چي تعبیر کونکي ته علاوه د عالم دين کيدو څخه ددی خبرو هم پابنده کيدل ضروري دي چي دخلکو د طريقو خصايلو عاداتو او احوالو څخه پوره واقف وي او د الله تعالی څخه هميشه دا توفيق غواړي چي الله تعالی دده پر ژبه باندی ښه او د ثواب خبره جاری کړي او د بدو خبرو ويلو او اوريدلو څخه ځان ساتی ددی لپاره چي دی د: (العلماء ورثة الانبياء) يعني علماء رباني او باعمله عالمان ديپيغمبرانو وارثان وي، مصداق جوړ سي. امام ابراهيم کرمانی ويلي دي چي تعبیر کونکي ته ددی ادايو لحاظ ساتل ډير ضروري دي: چي خوب په ډيره هوښياري او خاصه توجه سره واورى او د خوب د پوښتنی کونکي د دين، مذهب او خيالاتو څخه واقفيت حاصل کړي چي ده ته دا معلومه سي چي پوښتنه کونکي رښتيا وايي که درواغ ځکه چي ښی کریم عليه السلام ويلي دي: (اصدقکم رؤيا اصدقکم حديثا) يعني کوم سړی چي په تاسو کې زيات رښتيا گوښه وي هغه سړی په خوب بيانولو کې هم ستاسو ټولو څخه زيات رښتونی دی. ابن سيرين ويلي دي چي د تعبیر کونکي لپاره دا ضروري ده چي کله دی خوب واورى نو دي بايد په اوداسه کې وي، که پوښتنه کونکي د تعبیر کونکي دښمن وي نو محض د دښمنی په وجه دی دده برخلاف تعبیر نه کوي که د خوب تعبیر د سایل لپاره نقصانی وي نو دا تعبیر دی خلکو ته نه وايي. د انيال عليه السلام ويلي دي چي معبر ته پکار ده چي هوښيار او تقوی داره وي، ارام طبع او صاحب علم هم وي او د گناهونو څخه پرهيز کوي او څه وخت چي دده څخه د تعبیر پوښتنه وسي نو دی هوښيار او متوجه وي او د سایل څخه سوال په کمال احتياط سره واورى او دا هم معلومه کړي چي څوک بادشاه وي يا ادنی رعيتی، سردار د قوم دی او که سپک جاهل، غريب دی که امير، ښځه ازاده ده که مشغوله، او د خوب د سایل څخه دي پوښتنه وکړي چي په موسم د گرمی کې ليدلی دی که په موسم د يخ کې، کله چي دا ټول امور معلوم کړي نو دهری يوې خبری تعبیر دی ددی علم داستاذانو د اصولو او قواعدو مطابق وکړي دغسې بلا سوچ او فکر دی دخپل طرف څخه هيڅکله تعبیر نه ورکوي. ابن سيرين سره ددی چي د علم

تعبير يوازينی امام وو لیکن چي دکوم خوب تعبیر به يي په فکر کی رانغی دهغه تعبیر به يي هیڅکله نه بیانوی، ابو حاتم اصمعی دابو المقدام خڅه روایت کوی چي امام ابن سیرین ویلي دی: معبر ته پکار دی چي اول دپوښتنه کوونکی خبره په ښه شان سره واورى او په تعبیر کی يي ښه فکر وکی که یوه خبره سخته وی لیکن معنی يي صحیح وی نو څنگه چي په یو بل ډول سره ددی دتعبیر احتمال وی دهغه مطابق دی دغه وخت تعبیر ورکړی او که دخبری په منځ کی څه زیات او بی کاره مضمون وی نو دغه زاید مضمون دي ځنی جلا کړی او د اصل خبری تعبیر دی ورکی، که ټول خوب بی جوړه او مختلف وو او ددی څه مضمون دیو بل سره نه یو ځای کیدی نو داسی خوب دی پریشانې خوب بولی او تعبیر دی نه کوی، که معبر ته دسائل دخوب تعبیر معلوم نه سی نو په داسی حالاتو کی دی دسائل په نوم سره تعبیر وکړی یا دی دده دطبعیت، بیان، خبرو، ښایست او بدرنگوالی، رښتیا او درواغ او بل یو شی محفوظ وساتی تعبیر دی معلوم کړي، که دخوب تعبیر يي بد گڼی نو سایل ته دی نه وایي او دده څخه دی پټ ساتی.

امام ابراهیم کرمانی ویلي دی چي معبر دی په قبرستان کی دخوب تعبیر نه کوی، دانیال عليه السلام ویلي دي چي معبر ته پکار دی چي دسائل یا دسائل دپلار پر نوم فکر وکړی که دسائل یا دسائل دپلار نوم دپیغمبرانو دنومونو څخه وو نو دجذر او فال په حساب سره دی ددی تعبیر په خیر او بشارت او خوښی سره کوی او که نوم يي ناکاره وو نو په شر او فساد سره دی کوی. ابن سیرین ویلي دی چي معبر ته پکار ده چي دټولو څخه اول دسائل نوم او مرتبه مذهب او سیرت، خصلت او عقل فهم معلوم کی بیا دا وگوری چي خوب يي دورځی لیدلی دی یا دشپی او دا دي په نظر کی ساتی چي سائل دپوښتنی په وخت څه حرکت کوی او خوب په څه طریقه بیانوی او بیا دی موسم میاشتی او ورځ معلومه کړی، وروسته دی یو ځای ولاړ سی ددی خوب تعبیر دی په په غور او سوچ سره معلوم کړی او ودي وایي، لکه طبیب چي د ناجوړ په علاج کی تجربه کاروی.

خوب لیدونکی ته کوم ادا ب او شرائط پکار دی

ابراهیم کرمانی ویلي دی چي خوب لیدونکی ته پکار ده چي ده څنگه خوب لیدلی وی بعینه يي هغه رقم معبر ته بیان کړی کمی او زیاتی دی هیڅکله نه په کښی راوولی او نه دي درواغ وایي او نه دی ددرواغو خوب جوړوي ځکه چي په جیل خانه کی یوسف عليه السلام چي هغو دوو قیدیانو ته دخوب تعبیر ور وښووی نو صاف صاف يي ورته وویل: چي دکومی خبری تاسو دواړو زما څخه تعبیر غوښتی وو دغه به زما دتعبیر مطابق په حکم دخدای پاک واقع کیږی، خوب لیدونکی ته پکار ده چي دی رښتینی او دیانتدار وی، که خوب لیدونکی دڅه بیړی یا ترهی خوب وویڼی چي دی ځنی ویبیریږی نو ده ته پکار ده چي دری واری آیه الکرسی وایي او پر ځان دی چوف کی او دا کلام دی وایي (اعوذ برب موسی و ابراهیم من شر الرؤيا التي رأيتها من منامي ان يضرني في ديني ودنياي

ومعیشتی عز جاهک وجل ثنائک ولا اله غیرک) ژباړه: زه د موسی (ﷺ) او ابراهیم (ﷺ) په رب سره پناه غواړم د دی خوب د بدوالی څخه کوم چي ما په خپل خوب کی لیدلی دی چي داسی نه وی ماته څه ضرر او نقصان را ورسوی زما د دین او دنیا په کارونو کی او زما په روزگار کی الهی ستا مرتبه د ټولو څخه لویه ده او ستا ثنا ډیره لویه ده او ستا څخه ماسوا بل د عبادت لائق نسته. ددی څخه وروسته دی دوه رکعتہ نفل لمونځ وکړی او صدقه دی وکړی نو ددی خوب د نقصان څخه به محفوظ پاته سی.

شیطان په خوب کی په کوم کوم شکل نه سی راتلای

امام جابر مغربی ویلی دی چي شیطان په ټولو خوبونو کی خامخا دخل کوی او خپل ځان د ټولو شیانو په شان جوړوی لیکن د خدای تعالی د پیغمبرانو، فرشتو، آسمان، لمر، سپوږمۍ، ستورو په شان نه سی راتلای ځکه چي که ده ته د خدای د طرف څخه دا اختیار حاصل سی نو دی به خپل ځان ددی شیانو په شان جوړوی او ښکاره کیږی به، نو په ټولو بنی آدمو کی به فتنه او فساد خپروی او خلک به گمراه کوی ځکه چي دی به کله ځان د پیغمبرانو په صورت کی ظاهروی او صاحب خوب ته به وایي چي زه ستا څخه ډیر خوشحال یم ته چي څه غواړی کوه یي او چاته به وایي چي زه ستا پیدا کوونکی یم ما ستا ټول گناهونه معاف کړی دی او ته می بخښلی یي او نور... نو داسی به د الله تعالی بندگان په قسم قسم خبرو گمراه کوی.

د ابن سیرین د علم تعبیر متعلق بعضی اقوال او قصی

ابن سیرین ویلی دی چي په خوب کی یوه عجیبه خبره دا لیدل سوی ده چي بعضی وخت په خوب کی یوه دخیل او ښیگنۍ یا شر او افت خبره لیدل سوی وي او چي بیدار سی نو بعینه دغه رقم ده ته خیر او راحت یا شر او افت ورسپړی، یوه ددی څخه هم زیاته عجیبه خبره لیدل سوی ده هغه دا چي ډیر خلک بیکاره ذهن او ژبه وروی چي په بیداری کی یو معمولی شعر هم په ښه ډول سره نه سی ویلای اونه یي یادولای سی، لیکن په خوب کی یې دغه خراب ذهن او ژبه ور په ښه رقم وایي او یادوي یې او بیا دبیداری په حالت کی یې هم په ښه طریقه سره اوری، علی هذا القیاس ډیر جاهلان او نالوستي خلک په خوب کی داسی د حکمت خبری او ښه ښه الفاظ وایي چي حاکمان او عالمان یې هم نه سی ویلی او چي بیدار سی نو بیا دغه خبری دوهم واری په وینښه وایي.

قصه

وایي چي یو سړی د ابن سیرین څخه پوښتنه وکړه چي ما په خوب کی دلمانځه اذان ویلی دی ابن سیرین وویل چي ته به اسلامی حج وکړی، دغه وخت یو بل سړی راغی هغه هم دا پوښتنه وکړه چي ما ځان په خوب کی د لمانځه لپاره اذان کوونکی ولیدی نو ده ته یي وویل چي تابه خلک دغلا په تهمت ونیسي نو شاگردانو پوښتنه وکړه چي دا دواړه خوبونه خو په ظاهره یو رقم دی لیکن تعبیر یي تاسو دیو بل څخه خلاف وکړی؟ دوی وویل د اولنی سړی شکل او

صورت ماته دنيك او صالح غوندي په نظر راغی نو ما ورته وويل چي ته به حج وكړی په موجب ددی آيت: (ثم اذن مؤذن ايها العير انكم لسارقون، سورة يوسف: ۷۰) يعنی يو اواز كونكى دا اواز وكړی چي ای دقافلی خلكو: تاسو ضرور غله ياست.

ابن سيرين ويلي دی چي دخوب دوه قسمه دی، اول: دخوب حكم كوم چي صحيح وی، دوهم: اضغات او احلام، دغه خوب پريشانه او گډوډ وی او اضغات دونو خلاصی گيډی ته ويل كېږي يعنی لكه څنگه چي دونو گېډی په باغونو کی گډی وډی او خوری وری پرتی وی دغه رقم اضغات احلام هم پاشلی او خپاره وی، بيا دا اضغات او احلام (گډوډ خوبونه) پر دری قسمه وی: ۱: بعضی دطبیعت او هوا د غلبی څخه وی ۲: بعضی دشيطان دنمائش څخه وی ۳: بعض دنفساني خبرو څخه، دا دری قسمونه دی.

ابن سيرين ويلي دی چي كله دخوب ليدونكى څخه خوب هير سى او معبر دغه خوب معلومول غواړي نو پكار دى چي خوب ليدونكى ته ووايي ته خپل لاس پر خپل يو اندام باندی كنسپړده، كه پر سر يي كنسپړودى نو په خوب كى به يي سمساره ليدلى وي او كه پر پزه يي لاس كنسپړووى نو دغره لمن به يي ليدلى وي، او كه پر مخ يي لاس كنسپړودى نوده به سرسبز فصل يا شين ځنگل ليدلى وي او كه پر خوله يي لاس كنسپړودى نو ده به چينه ليدلى وي، او كه پر سترگو يي لاس كنسپړودى نو ده به دترخو اوبو چينه ليدلى وي او كه پر غوږ يي لاس كنسپړووى نو ده به غار ليدلي وي، او كه پر ږيره يي لاس كنسپړودى نو ده به گياه ليدلى وي او كه پر گيډه يي لاس كنسپړودى نوده به په خوب كى درياب ليدلى وي، او كه پر عورت يي لاس كنسپړودى نو ده به په خوب كى غير اباده مخكه ليدلي وي، او كه پر اوږه يي لاس كنسپړودى نو ده به كوته يا بله نظاره ليدلى وي، او كه پر مړوند يي لاس كنسپړودى نو ده به څه ميوه داره درخته ليدلى وي، او كه پر گوتو يي لاس كنسپړودى نو ده به ددرختى كوچنى كوچنى بناخونه ليدلى وي، او كه پر مقعده يي لاس كنسپړودى نو ده به ټټى ليدلى وي، او كه پر زنگون يي لاس كنسپړودى نو ده به يوه لوړه غونډۍ ليدلي وي، او كه پر پنډى يي لاس كنسپړودى نو ده به بى ميوى درخته ليدلى وي.

ابن سيرين ويلي دی چي په كوم خوب كى بنده خداى ﷻ بى مثله او بى مثال وويني ددی خوب څخه زيات بابرکته بل خوب نه وی، جبرئيل ﷺ په خوب كى خوش طبع او په ورين تندى ليدل پر دښمن دفتحياب كيدو علامت دى كه ددی بر خلاف وو نو درنج او غم نښانه ده، په خوب كى عزرائيل ﷺ پر اسمان او ځان پر مخكه ليدل ددی خبرى علامه ده چي خوب ليدونكى به دخپلى مرتبى څخه معزول سى، فرشتي ديو بل سره په جنگ ليدل ددی خبرى نښه ده چي خوب والا به په گناهونو او عذاب الهى كى گرفتار سى، په خوب كى صديق اكبر ﷺ ليدل د خوشحالى او راحت علامت دى او عمر فاروق ﷺ ليدل ددی خبرى علامت دى چي خوب والا به عادل او انصاف والا وي، كه دوى يي په يو ښار كى خوشحاله وليدل نو ددی خبرى علامت

دی چي په دی ښار کی به د عدل او انصاف ظهور وی، عثمان رضی الله عنه په خوب کی لیدل ددی خبری علامت دی چي خوب والا زاهد عابد او پرهیزگاره دی او په یو ښار کی د ده خوشحاله لیدل ددی خبری ښه ده چي ددی ښار خلک به دقران کریم او نورو علومو حاصلولو شوقمند وی، علی رضی الله عنه په خوب کی خوشحاله لیدل دصاحب خوب دبهادر او سردار کیدو ښه ده، او په یو ښار کی دوی خوشحاله لیدل ددی خبری ښه ده چي ددغه ځای خلک به عدل او انصاف والا وی لیکن کله کله به په دوی کی جنگ او فسادات ښکاره کیږي، صحابه کرام رضی الله عنهم په خوب کی لیدل ددی خبری علامت دی چي خوب والا به ددین اسلام پر لاره باندی مضبوط وی او په مسلمانانو کی به رښتینی مشهور سی او په دیانتداری کی به هم معروف سی، امام حسن رضی الله عنه او حسین رضی الله عنه په خوب کی لیدل ددی امر علامت دی چي خوب والا به خیر او راحت وویني او په اخر کی به شهید مړ سی، په خوب کی داوربشو او په صحیح لیدل ددین دروغتیا علامت دی او دغنمو او په لیدل نفع بخښونکی او دتجارت دمال حاصلیدو ښه ده او د باجری او په لیدل دلر مال دحاصلیدو علامت دی.

د دانیال عليه السلام اقوال

دانیال عليه السلام ویلي دی چي خوب په اصل کی پر دوو خبرو مبنی دی، اول: هغه خوب چي د حقیقت د حال څخه خبر ورکړي، دوهم: هغه خوب چي دهر یو کار د انجام خبر ورکوونکی دی، بیا ددواړو قسمو څخه څلور قسمونه راوړي: اول: امر خوب: (حکم ورکوونکی خوب) دوهم: زاجر خوب (منع کوونکی خوب) دریم: منذر خوب (بیروونکی خوب) څلورم: مبشر خوب (خوشخبری ورکوونکی خوب). دانیال عليه السلام ویلي دی چي خوب لیدل او ددی هیږیدل دڅلورو وجهو څخه کیدای سی: اول د کثرت گناه په باعث خوب یاد نه پاته کیږي، دوهم دمختلفو اعمالو په وجه سره خوب هیږیږي، دریم د نیت او اعتقاد دکمزوری په وجه سره خوب هیږیږي، څلورم دطبع داخلاف په وجه سره یعنی کله چي دی دخپلو حالاتو څخه بدل سی نو په دی حالاتو کی صاحب خوب خپل خوب هیږوي، دانیال عليه السلام ویلي دی چي کوم سړی د سهار څخه واخلی تر غرمی پوری دخوب د تعبیر پوښتنه کوی دده تعبیر به په اقبال او بهتری سره ورکول کیږي او که دزوال څخه وروسته پوښتنه کوی نو تعبیر به یي په شر او فساد سره کیږي، دارنگه دوی ویلي دی چي دوریځي او باران په ورځ او دلمر دختلو او لویدو په وخت کی دتعبیر پوښتنه ناجائز ده، دانیال عليه السلام ویلي دی چي کوم مومن بنده خدای تعالی بی مثله او بی مثاله په خوب کی وویني لکه چي دقران په آیاتونو او احادیث نبویه کی ذکر دی نو ددی تعبیر دادی چي الله تعالی به دي خوب والا ته خپل دیدار عطاء کړی او دده حاجتونه به هم پوره کړي، که داسی خوب وویني چي دی ولاړ دی او الله تعالی وویني نو په دی کی به دلیل دده صلاحیت رښتیا او سلامتی دنفس وی اودی به د مغفرت لپاره مخصوص وی او که دی گناه گار وی نو توبه به وباسی.

د امام جعفر صادق عليه السلام اقوال

امام جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي داوړو چانوړو دغلیل تعبیر په دی څلورو شيانو کيدای سي: (۱) نیک سړی (۲) خرابه ښځه (۳) ناکاره مزدور (۴) یو څه نفع، په قول د امام جعفر صادق په خوب کی نغری یا انگیتي لیدل د مزدوری ښځی یا د منځی تعبیر ظاهر وی، لمر په خوب کی لیدل په اتو وجهو کیدای سی: اول: خلیفه، دوهم: غټ بادشاه، دریم: رئیس، څلورم: بزرگ عامل، پنځم: عادل پاچا، شپږم: د رعیت فایده، اووم: د سړی لپاره ښځه او د ښځی لپاره سړی، اتم: یو نیک او روښانه کار، دغه رقم ددوی دا هم قول دی چي که یو سړی په خوب کی خپل ځان ولیدی چي لمر ته یې سجده وکړه نو ددی تعبیر دادی چي پاچا به ده ته عزت ورکړی او خپل مقرب به یې جوړ کړی او دده کاروبار به پر ترقی سی، هنداره په خوب کی لیدل په شپږو وجهو وی: (۱) ښځه (۲) لور (۳) بادشاهي (۴) یار و دوست (۵) شریک (۶) ښه کاروبار، دا رقم ددوی قول دی چي که یو غریب سړی په خوب کی هنداره وويني نو ددی خبری علامت دی چي دی به دیوی ښځی سره واده وکړی او بزرگی به پیدا کړی او که یوه انجلی هنداره وويني نو تعبیر یې دادی چي دی ته به داسی ښه خاوند ورسپړی چي دا به ورسره په عزت او ابرو ژوند تیر کړی، په خوب کی دلرگیو څیرلو آره لیدل په درو وجهو ده: (۱) فرزند (۲) خور یا ورور (۳) شریک او هم سفر، په خوب کی دقلعی لیدل پر درو وجهو مبنی وی: (۱) نفع (۲) خدمتگار (۳) د کور اسباب، په خوب کی امرود خوړل پر پنځو وجهو مبنی وی: (۱) حلال مال (۲) مالداري (۳) ښځه (۴) مراد موندل (۵) نفع حاصلول.

د امام کرمانی رحمته الله علیه اقوال

امام کرمانی ويلي دی چي که چا دا خوب ولیدی چي یو سړی دده د کور څخه بالنبت واخلی دبل کور ته یې بوسی نو تعبیر یې دادی چي یو سړی به دده ښځه یا مینځه تنبتول غواړی او ورپسی به وی، دډبري یا چونی پر پوړیو دختلو تعبیر دادی چي خوب لیدونکی به قدر او منزلت پیداکی شرف او بزرگی به حاصله کړی او که خوب والا خپل ځان ولیدی چي اسمان ته ختلی دی او بیا وروسته رانغی نو ددی خبری علامت دی چي دده اجل او مرگ به نژدی راغلی وی او که وروسته راغلی نو دا گڼل پکار دی چي خوب والا به سخت ناجوړه سی لیکن په اخر کی به شفا پیدا کوی، کرمانی ويلي دی چي په خوب کی دباغ څخه مراد مالداري او صاحب جمال سړی وی که څوک داخوب وويني چي په پسرلی یا دگرمی په موسم کی دی خوشحاله گرځی او په باغ کی قسم قسم میوی دی او رنگارنگ گلونه دی او اوبه پکښی بهیدلی او دی په باغ کی ناست وو نو تعبیر یې دادی چي خوب والا به دشهداد په مرگ مړ سی ځکه چي داټول صفتونه دجنت دی که څوک نبي کریم صلی الله علیه و آله په ښار یا یو ځای کی وويني نو تعبیر یې دادی چي په دغه ښار یا ځای کی به نعمت فراخ سی او ددغه ځای پر خلکو به نعمت فراخ سی او تسلی خاطر به ورته حاصله سی.

که یو سړی اسرافیل عليه السلام غمناک وويني او دغمناکي په حالت کی یې شپیلی ووهونکی وويني

نو دا ددی خبری علامت دی چي په دغه ملک کی به مرگ ډیروی او ظالمان به هلاک سی، که یو سړی په خوب کی دا وويني چي ده دچا مال دمال والا په رضامندی سره دخدای په لاره کی خرڅ کړی نو ددی دخير اوشر تعبیر به دصاحب مال طرفته کیږی، که یو سړی په خوب کی دا وويني چي ده دیوه سړی تیونه رودل نو تعبیر یي دادی چي خوب والا به ناجوړه سی او که دده ښځه حامله وی نو هلك به یي پیدا سی، کرمانی ویلی دی چي که څوک په خوب کی دا وويني چي دده زړه درد کوی نو دا ددی خبری علامت دی چي دده مال به زیات سی او که وويني چي دده دزړه سترگی خلاصی سوی دی نو دا ددی خبری ښه ده چي خوب والا به ددین اودنیا دکارونو حریص وی او که دده دزړه څخه وینه وتله نو تعبیر یي دادی چي دی به دبدو کارونو څخه توبه وکړی او دخدای طرفته به رجوع وکړی، که وويني چي دده دزړه څخه ژړی اوبه وځی نو تعبیر یي دادی چي دی به مریض سی او که وويني چي دده پر زړه باندی څه خفگان یا زخم وی نو تعبیر یي دادی چي دی به بی غمه سی او که وويني چي دده دزړه څخه ملغلری راوړی او هغه ملغلری ده دخولی څخه وغورځولي نو تعبیر یي دادی چي دخوب خاوند به کافر سی او که وويني چي ملغلری ده دځمکی څخه پورته کړي او یي خوړی نو تعبیر یي دادی چي دی به مسلمان سی که په خوب کی څوک منگی یا منگوټی وويني نو په مینځه یا خادم سره یي تعبیر کول پکار دی او که وويني چي ده منگی یا منگوټی اخستی دی یا جوړ کړی دی نو تعبیر یي دادی چي دی به مینځه یا غلام واخلی یا به مزدور ورته حاصل سی، د مړ په خوب کی لیدل دمال او رزق علامت دی په خوب کی، دخره په نظر راتلل دمال ښه ده.

د جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ اقوال

جابر مغربی ویلي دي چي که چا په خوب کی دا ولیدل چي دی پر یو کلني اوښ ناست دی نو ددی خبری دلیل دی چي دی به غمگین وی او که وويني چي دده د اوښ دیوه اندام څخه وینه بهیدله نو دا ددی خبری ښه ده چي دی به په قدر دويني سعادت او نعمت دنیوی حاصل کړی او که وويني چي ده د اوښ مهار راکشوی نو تعبیر یي دادی چي دیو فرمانبردار سړی سره به جگړه وکړی، په خوب کی بادام لیدل دمال علامت دی لیکن که بادام د پوستکی سره وی نو تعبیر یي دادی چي مال به ورته په یوڅه رنځ او سختی سره په لاس ورسی او که بادام بیله پوستکی وويني نو دا ددی ښه ده چي مال به په اسانی په لاس ورسی که څوک وويني چي په خوب کښی یي دېزی غوښه خوړه نو ددی خبری ښه ده چي دی به ناجوړه سي او بیا به جوړسي په خوب کی زړه پرده لیدل دپاچا او رعیت دواړو لپاره ښه ښه نه ده او که چا په خوب کی ولیدل چي دده پر مخ گرزونه پراته دی دا ددی خبری ښه ده چي ده ته به رنځ او غم ورسېږی، په موجب ددی آیت: (ووجوه يومئذ علیها غبرة ترهقها قتره، سورة عبس: ۴۰-۴۱) یعنی ډیر مخونه به په دغه ورځ داسی وی چي گردونه به پر پراته وی او توروالی به پر خپور وی. که څوک په خوب کی وويني چي دده وړک سوی یا غائب سړی دسفر څخه وروسته راغلی دی نو دا ددی امر دلیل دی

چي دده بندکار به ور خلاص سی او که دا وويني چي دده غائب او ورك سوی سړي خفه او غمناکه وو نو داسی وگڼه چي ده ته به تکلیف ورسېږي او که دا وويني چي دده غائب او ورك سوی سړی سپور دسفر څخه وروسته راغلی نو تعبیر يې دادی چي دغه غائب او ورك سوی به ژر دمال او نعمت سره دسفر څخه وروسته راسی او که غائب يې پياده او عاجزه او لغړ وليدی نو ددی خبری علامت دی چي په لاره کی به دغه غائب غله لوټ کی او مفلس به ورته راسی، که په خوب کی وويني چي دی دعنابو درختی جمع کوی نو ددی خبری نښه ده چي دی به مال په تکلیف سره حاصل کړی، که څوک دا خوب وويني چي دی په معروف او مشهور، شين او بنایسته او تازه ځای کی پاته سوی دی نو دا ددی خبری نښه ده چي صاحب خوب به ددغه ځای څخه ډیره نفع او خیر حاصل کړی، عقل او روح په خوب کی لیدل ددی خبری نښه ده چي دموړ او پلار دیدار به وکړی.

د امام اسماعیل بن اشعث اقوال

اسمعیل بن اشعث ویلي دي چي که څوک په خوب کی وويني چي دی پخپل کور کی په مناسب ځای کی تشی بولی کوی نو د دې خبری علامت دی چي دی به خپل مال په خپل اهل او عیال ددوی دخوراک چښاک لپاره خرڅ کړی لیکن ددې بدله به ده ته ورکول سی لکه چي خدای پاک ویلی دی: (وما انفقتم من شیء فهو یخلفه وهو خیر الرازقین، سورة سبا: ۳۹) یعنی تاسو چي څه هم پخپل ځان خرڅ کوی الله تعالی به اجر درکوی او هغه بڼه رزق ورکونکی دی. په خوب کی د آسمان څخه دباران په شان اور اوریدل ددی نښه ده چي ددی ملک پر پاچا به اسمانی بلا او مصیبت نازل سی او په دغه ملک کی به ډیره خونړیزې وسی، که څوک په خوب کی وويني چي داسمان څخه واوره اوریدل نو دده دطاعت کار به دالله تعالی په بارگاه کی قبول وی لکه چي ارشاد باری تعالی دی: (بقران تاکله النار، سورة آل عمران: ۱۸۳) یعنی یوه قربانی چي وېي خوری اور. او که دا وويني چي داسمان څخه اور را غورزي لیکن څه شی يې ونه سوزی نو ددی تعبیر دا دی چي خوب لیدونکی ته به د الله تعالی عذاب ورسېږي یا به دبادشاه دطرف څخه ده ته څه بیره او خطر پېښ سی. که څوک خوب وويني چي ده داور عبادت کوی نو داسی دی وگڼی چي د پاچا ددربار سپاهی به جوړ سی او که ده دغه اور داور دسکروټو په صورت کی لیدلی وی نو تعبیر يې دادی چي حرام مال به ډیر جمع کړی که څوک په خوب کی وويني چي داسمان څخه د ډبرو باران وسو نو تعبیر يې دادی چي ددغه ځای پر خلکو به یوه سخته بلا او عذاب الهی نازل سی په موجب ددی آیت: (وامطرنا علیهم حجارة من سجيل، سورة الحجر: ۷۴) یعنی موږ واورولی پر هغو باندی دکانو ډبري. که څوک وويني چي داسمان څخه غنم او اوربشی اورېږي نو دا ددی خبری نښه ده چي په دغه ملک کی به قسم قسم نعمتونه بی شماره او بی قیاسه سی او خلکو ته به په امن او امان او فراخی سره روزی حاصله سی.

بسم الله الرحمن الرحيم

دالله تعالیٰ شکر دی، کوم چي یو بی نیازه قادر دی مالک او صاحب دجلال او ژوند دی، خالق دی دمخلوق او رازق دی، په زړونو عالم دی، داسمان او روښانه ستورو خالق دی، په غیبو عالم او په رازونو پوه دی، ظاهر او باطن دی اول او آخر دی، او درود او سلام دی وی پر محمد ﷺ باندی چي دټولو انبیاءو علیهم السلام سردار او سند او دافتخار وړ دی، ابو الفضل حسین بن ابراهیم محمد تقلیسی داسی بیان کوی کله چي زه د کتاب صنعة الابدان دتصنيف څخه فارغ سوم نو ما د تعبیر په اصلی کتابونو کی نظر وکړی کوم چي خلکو جوړ کړی وو ماته یو کتاب هم جامع او واضح حاصل نه سو چي په کوم کی ددی علم د استاذانو د اقوالو څخه دهر یو خوب تعبیر په دلیل او سند سره بیان سوی وی او د خوب دلیدلو طریقه دحروف تهجی په ترتیب سره په تشریح او تفصیل پکښی ذکر وی، کله چي په دی طرز سره یو مفید کتاب حاصل نه سو نو ما په دی باره کی کوشش وکی او تکلیف می تیر کی دا کتاب می جوړ کی، او دا کتاب می دسلطان المعظم په ستر دربار کی پیش کړ کوم چي شهنشاه اعظم دعرب او عجم دپاچاهانو پاچا دی د ټولو ټولگیو دگردنوو مالک دی د دنیا عزت دغازیانو فریادرس دمشرکانو قاتل دروم او دمشق او شام او فرنگستان پاچا دی ابو الفتح قزل ارسلان بن مسعود ناصر امیر المؤمنین، الله تعالیٰ دی دده عمر اوږد کی، ما هر قسم خوبونه دحروف معجم په طرز په روانه فارسی کی جمع کړه او دهغو کتابونو څخه می ولیکل کوم چي په دی نفیس علم کی نهایت مشهور او معروف دی چي نومونه یی دادی: ۱: کتاب وصول د دانیال ﷺ، ۲: کتاب تقسیم، دجعفر صادق (ع) ۳: کتاب جامع، دمحمد بن سیرین ۴: کتاب دستور د ابراهیم کرمانی ۴: کتاب ارشاد، د جابر مغربی ۲: کتاب تعبیر، د اسمعیل بن اشعث ۷: کتاب کنز الرؤیا، دمامونی ۸: کتاب بیان التعبیر، د عبدالروس ۹: کتاب تعبیر، دحافظ ابن اسحاق، ۱۰: کتاب حمل الدلائل والمنامات ۱۱: کتاب مبادی التعبیر ۱۲: کتاب ایضاح التعبیر دفخری ۱۳: کتاب کافی الرؤیا ۱۴: کتاب تعبیر طاووس ۱۵: کتاب مفرح الرؤیا ۱۶: کتاب تحفة الملوك ۱۷: کتاب منهاج التعبیر، دخالده اصفهانی، ۱۸: کتاب مقدمة التعبیر ۱۹: کتاب حقائق الرؤیا ۲۰: کتاب وجین دمحمد بن شاهوید ۲۱: کتب متفرقه او نور کتابونه کوم چي خلکو په دی علم کی تصنیف کړی دی، دمذکوره بالا جماعت کلام می اختیار کړو، او دهر یو خوب ترتیب د اول او دوهم او دریم حرف په طرز می په دی کتاب کی په طور دتشریح بیان کړی دی او ما ددی کتاب نوم (کامل التعبیر) ایښی دی ځکه چي په دی علم کی ددی کتاب څخه عمده بل کتاب تر اوسه پوری نه دی تصنیف سوی، او انصاف دادی چي ددی کتاب هر یو سړی ته ضرورت دی او کوم سړی چي دی تعبیر نامی ته گوری هغه به دنورو ټولو تعبیرونو څخه بی پروا وی، او دی عاجز داستاذانو په فرمائشونو کي دښېږو کسانو فرمائشونه زباني یاد کړي دي کوم چي هریو په خپله زمانه کي یوازینی عالم دزمانی او حکیم دوخت تیر سوی دی او په خپله زمانه کي نجیب النسب دی: (۱): دانیال ﷺ (۲): امام جعفر صادق (۳): محمد بن سیرین

ﷺ (۴): جابر مغربي ﷺ (۵): ابراهيم کرمانی ﷺ (۶): اسماعيل بن اشعث ﷺ، د ټولو څخه اول می چي دکومو شيانو و تعبير بيانونکو ته سخت ضرورت دی، هغه می په شپاړسو فصلونو کي بيان کړي دی او هره يوه خبره مي په خپل ځای بيان کړي ده، چي لوستونکو او ازده کونکو ته اساني وي ترڅو څه خبره په دوی کي پته پاته نسي، ان شاء الله تعالی، او الله تعالی بهتر او ښه عالم دی، د کتاب ترتیب په لاندې ډول دی:

اول فصل دخوب مزاج پیژندل، دوهم فصل دخوب دقسمونو پیژندل، دریم فصل دنفس اوروح په بیان کي، څلورم فصل دخوب دسموالي په پیژندلو کي، پنځم فصل درښتیني او دروغجن خوب په پیژندلو کي، شپږم فصل دخوبونو دفرق پیژندو په بیان کي، اووم فصل د متفرقو خوبونو په پیژندلو کي، اتم فصل دعلم جفر او فال په پیژندلو کي، نهم فصل دهیرو سوو خوبونو په پیژندلو کي، لسم فصل دجاهلانو دقول مطابق دخوب دپریښولو په بیان کي، یوولسم فصل دخوب د حالت په پیژندلو کي، دوولسم فصل دشرط او ادب دتعبیر په پیژندلو کي، دیارلسم فصل دپوښتنه کونکو په اقسامو کي، څوارلسم فصل دتعبیر دطریقو په پیژندلو کي، پنځلسم فصل دهغه مسئلو په پیژندلو کي دکوم چي تعبیر برعکس وي، شپاړسم فصل دحق سبحانه تعالی ددیدار په تعبیر کي او دفرشتو، پیغمبرانو، د زیارت په بیان کي، دا ټول فصلونه په ترتیب سره بیان سوي دي، دخوبونو دتعبیر طرز او طریقه موږ مخکي بیان کړي ده، یعني که دخوب اولنی حرف الف او ي وه نوپه حرف الف یایي کي تلاش کوی، او که حرف اول الف او تا وه نو په حرف الف او تا کي یي پیدا کوی، او که اولنی حرف الف او یا ي یا الف او میم وه نو دا ترتیب دنورو حروفو په شروع کي په نظر کي ساته چی دخوبونو راوستل اسان سي او پر یو هونبیار دا طریقه پته پاته نسي، په دي کتاب کي دتاویل سره نظر کول پکار دی او موږ دحق سبحانه و تعالی څخه ددې کتاب د ختمولو توفیق غواړو، او درب الارباب څخه د دواړو جهانونو دثواب امید لرو او الله تعالی ښه پوه دی.

د علم تعبیر د فضیلت بیان

دا خبره یاده ساتی چي علم تعبیر ډیر لوی او شریف علم دی او حق سبحانه و تعالی دا علم یوسف ﷺ ته ورکړی وو ځکه چي په قران کریم کی ارشاد دی: (و کذلك مکننا لیوسف فی الارض ولنعلمه من تاویل الاحادیث، سورة یوسف: ۶) ژباړه: موږ دغسی یوسف ﷺ ته په محکمه کی ځای ورکړی وو او دخوبونو تعبیر مو ورته ښوولی وو. او دابن عباس ﷺ ارشاد دی چي د ټولو څخه اول الله تعالی چي څه نبی کریم ﷺ ته ورکړی دی دا یوه فرشته وه چي په خوب کی یي ورته دا وویل ای محمده! تاته دی خوشخبری وی چي حق تعالی ته د انبیاءو په جماعت کی شامل کړی او تاسو یي غوره کړاست دخاتم الانبیاء شرف یي ورته درکړی ابن عباس ﷺ ویلی دی چي هرکله نبی کریم ﷺ دخوب څخه راپورته سو نو ده ته یي خوب دنبوت او خیر او اقبال ورکی، بیا نبی کریم ﷺ دمعراج څخه وروسته دوهم خوب ولیدی ځکه دحق سبحانه تعالی

ارشاد دى: (لقد صدق الله رسوله الرؤيا بالحق لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله آمنين محلقين رءوسكم ومقصرين لا تخافون فعلم ما لم تعلموا فجعل من دون ذلك فتحا قريبا، سورة الفتح: ۲۷) ژباړه: البته رښتونى وښودى الله تعالى خپل رسول ته خوب په حقه سره چې خامخا به داخل سى تاسى مسجد حرام ته كه الله وغوښتل په امن سره سرونه خروونكى او لندونكى، نه به بيريږي، پس معلوم وو الله ته هغه چې تاسوته نه وو معلوم پس در يي كړه مخكى ددى څخه دا فتح چې نژدى ده. او دابراهيم (عليه السلام) په قصه كى يي ارشاد ويلي دى: (اننى ارى فى المنام انى اذبحك فانظر ماذا ترى قال يا ابت افعل ما تؤمر ستجدونى ان شاء الله من الصبرين فلما اسلما وتله للجبين وناديه ان يا ابراهيم قد صدقت الرؤيا انا كذلك نجزي المحسنين، سورة الصافات: ۱۰۲-۱۰۵) ژباړه: اسماعيله ماته په خوب كى ليدلى يي چې زه تا په خوب كى حلالوم ته خپله رايه ووايه، جواب يي وركړى اى زما پلاره د كم شى چې تاته حكم سويدي پر ځاى يي كړه، ته به ما په صابرانو كى پيدا كړى كله چې دواړو د الله حكم ته غاړه كښېښوده او ابراهيم (عليه السلام) اسمعيل (عليه السلام) پرمخى پرې ايستى نو الله تعالى ابراهيم (عليه السلام) ته اواز وكى او وي ويل چې اى ابراهيمه! تا خوب رښتونى كى په تحقيق سره موږ نيكانو ته دغسى بدله وركوو. او په حديث كى داسى راغلى دى چې دا علم د يوسف (عليه السلام) معجزه وه او كوم علم چې دپيغمبرى معجزه وي هغه يقينا بزرگ او شريف علم دى او بعض انبياء عليهم السلام كوم چې مرسل پيغمبران نه وه دهغو خوب كرامت وو او هشام بن عروه (رضي الله عنه) دخپل پلار عروه (رضي الله عنه) څخه روايت كوى چې دوى ددى آيت په تعبیر كى ارشاد فرمايلى دى (لهم البشرى فى الحياة الدنيا، سورة يونس: ۶۴) ژباړه: ددوى لپاره ددنيا په ژوند كى خوشخبرى ده ددى بشارت څخه دالله تعالى مراد دنيكو خلكو خوب دى چې نيك سړى پخپله خوب وينى يا دده لپاره بل څوك خوب وينى دخوب په تصديق كى ډير آياتونه او احاديث موجود دى كه ټول ذكر كوو نو كتاب به ډير غټ سى، دانس (رضي الله عنه) څخه روايت دى چې دنبى كريم (صلى الله عليه وسلم) ارشاد دى (الرؤيا جزء من سبعة واربعين جزء من النبوة) ژباړه: رښتونى خوب ليدل دنبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده، دا حديث يي ځكه ارشاد فرمايلى دى چې نبى كريم (صلى الله عليه وسلم) دڅلوېښتو كالو وو چې كله پر دوى وحى ربانى راغله او ددرو شپيته كالو په عمر كى وو، چې ددنيا څخه يي سفر وكى دوحى او د دنيا څخه دسفر په منځ كى درويشت كاله زمانه ده او څه چې به يي غوښتل په خوب كى به يي دښپږو مياشتو په موده كى ليدل، دنبوت دښپږ څلوېښتو حصو سره يي نسبت داسى دى، نبى كريم (صلى الله عليه وسلم) ارشاد فرمايلى دى چې رښتونى خوب دنبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده، د نورو پيغمبرانو هم دا حال وو چې څه به يي غوښتل الله تعالى به ورته په خوب كى ښودل او دابن عباس (رضي الله عنه) څخه روايت دى چې نبى كريم (صلى الله عليه وسلم) ويلي دى چې رښتيني خوب وحى ده چې ليدونكى دنيك او بد څخه خبر سى چې په دنيا كى مغرور نه سى او د حق امر څخه غافل نه سى، او د ابو هريره (رضي الله عنه) څخه روايت دى چې كله نبى كريم (صلى الله عليه وسلم) ناروغه سو نو اصحاب ډير غمجن سوه او په خدمت كى حاضر سوه عرض يي

وکی چي يا رسول الله ﷺ تاسو به موږ ته د بهتری خبر راکوی که خدای مه کړه تاسو وفات سی نو موږ ته به د دین د کار اختیارولو څوک ترغیب راکوی؟ او د دی د تدبیر کولو خبر به څنگه پیژنو؟ نبی کریم ﷺ ارشاد وفرمایي: (بعد وفاتی یقطع الوحی ولا یقطع المبشرات) ژباړه: یعنی زما د وفات څخه وروسته به وحی بندې سی لیکن رشتونی خوبونه به بند نه سی اصحابو کرامو عرض وکی چي یا ! مبشرات څه شی دی؟ دوی وویل (الرؤيا الصالحة التي يراها المرء الصالح او يرى له) ژباړه: نیک خوب کوم چي نیک سړی پخپله وويني یا يي دده لپاره بل څوک وويني. او د ابوسعید خدری رضی الله عنه څخه روایت دی، دی وایی چي ما د نبی کریم څخه اوریدلی دی چي دوی اصحابو ته وویل چي که څوک په تاسو کی ښه او نیک خوب وويني نو دالله تعالیٰ شکر دی ادا کړی او دغه خوب دی خپلو وروڼو او دوستانو ته هم ووايي او که نیک سړی ناکاره خوب وويني نو (اعوذ بالله من الشیطن الرجیم)، ژباړه: زه د الله ﷻ پناه غواړم دشیطان تر ټول سوی څخه، دی ووايي او دشیطان دشرارت څخه دی دالله تعالیٰ ﷻ پناه حاصله کړي او دا خوب دی چاته نه وایي چي ده ته نقصان او تکلیف ونه رسوی، او د علی بن ابی طالب رضی الله عنه څخه روایت دی دوی وایي چي کله مومن څه خوب وويني یا دی په خوب کی وويني نوده ته د خوب تعبیر پیژندل واجب دی چي په نیک خوب سره د خوشحالی حصه پیدا کړی او د بد خوب څخه خلاص سی یعنی په دعا او عبادت او صدقو کی مشغول سی، ابن سیرین رحمه الله علیه ویلی دی چي کوم سړی د علم طلب کوی هغه يي د اصل څخه نه گرځوی او دده قیاس تعبیر نه غواړی او د هغه طریقه معلومه وی لیکن دا علم په اصل کی دخلکو داحوالو سره د صورت او صفت قدر او دیانت همت او ارادت او اوقاتو په اختلاف سره بدلیری ځکه چي کله تعبیر په مثل او اصل وی او کله په ضد سره وی کله واقفیت وی او پریشانه کوونکی خوب بی اصله وی.

پوه سه! چي دهر يوه علم عالم دبل علم څخه بی پروا وی لکن دتعبیر بیانوونکو لپاره علم تفسیر قران او د نبی کریم ﷺ د احادیثو او مثالونو د عربو او عجمو او نوادرو او اشتقاق دلغت او الفاظ متداوله کوم چي دیو بل څخه وزی د دې ټولو پیژندل ضروری دی، او دتعبیر بیانوونکو لپاره بزړگ او پاک او ادیب کیدل هم ضروری دی او چي د تعبیر بیانوونکو حالات او خصائل په ښه شان سره پیژنی او هر وخت د حقانی توفیق غوښتونکی وی چي حق تعالیٰ په خپل کرم سره دده راهنمایی وکړی او ژبه يي صالحه او نیکه وی او دا خبری د خدای تعالیٰ د طرف څخه داسی بنده ته ورکول کیږی چي دده طبعیت دټولو خبرو څخه پاک وی او د حرامی ډوډی خوړلو او بی معنی خبرو څخه ساتل کیدونکی وی او دگناهونو څخه ځان وساتی چي په سر رشته د علماوو او د انبیاء علیهم السلام په وارثانو کی حساب سی، لهذا پر هونبیارانو د علم تعبیر پیژندل او ددی د قواعدو زده کول واجب دی ځکه چي دی علم ته هر سړی عام او خاص جاهل او عالم حاجتمند دی لیکن هغه خلک دکومو په حق کی چي الله تعالیٰ ویلی دی (اولئك

كالانعام بل هم اضل اولئك هم الغفلون، سورة الاعراف: ۱۷۹) ژباړه: چې هغه خلك كوم چي دحيوانانو په شان دي بلكه ددوى څخه هم زيات گمراه وي دغه خلك غافلان دي داسي خلكو ته ضرورت نسته او الله تعالى ښه پوهيږي.

* * *

اول فصل

د خوبونو دمزاج په پيژندلو كې

موږ په دې فصل كې بيانوو چي دخوب حد او مزاج څه شى دى؟ په دې خبره پوه سه چي حكماوو ويلي دي چي دخوب سبب د تر او لاندې بخار وجود دى كوم چي دجسم څخه د دماغو طرفته ځيژى دكومو په وجه سره چي ټول حواس او قوتونه ارام پيدا كوي، او خوراك هضم كيږي او دجسم اخلاط پخته كيږي طيب دى خوب ته طبيعي وايي، او دبعضو په نزد خوب ددماغ دافعالو څخه ديو فعل نوم دى او دغه طبعي فعل دى ځكه چي په دې سره قوتونو ته ارام رسيږي، خاصا تخيل او قوت فكر ته زيات ارام رسيږي، او دا قوتونه دكومو ذكر چي سويدي، دروح نفساني حرركات دي او د دوى ځاى دماغ دى او په خوب سره ارام وي چي روح نفساني تسكين پيدا كوي، په دې دليل چي كوم سړى په تحمیل دعلم كې مشغول وي او دشپې خشكي او گرمي دده پر مزاج باندې غالبه سي او روح نفساني په كثر دحرکت سره سست او كمزورى سي او ددې څخه درد او ناجوړي پيدا سي دده علاج يخ او لاندې شيان دي لكه روغن نيوفر او كوم شيان چي ددې سره مناسب دي، حكماء بيان كوي چي خوب پر دوه قسمه دى يو طبعي بل غير طبعي مگر طبعي حرارت غريزي قايم ساتي يعنى اصلى گرمي دننه په نظر كې ساتي ليكن تر څو چي قواوى نفساني سستې سي، ځكه چي پر دوى ځيني غالبه سي ليكن دغم ليري كول پكار دي او كوم فضلات چي په جسم كې جمع سويدي ددغه دښودلو په ذريعه يې رفع كول پكار دي، غير طبعي خوب پر درې قسمه دى، يو جسم دمزاج په فساد سره، دوهم د بعضو اخلاطو يعنى خون، صفرا، او سوداء په زياتيدو سره، دريم دخرابو خوراكونو په خوراك سره دى يا دپخ او لاندې دماغو په افكارو سره، ددوى سرمايه د دماغو دسروي اوځنى نه ظاهريږي په دې وجه گرمو او خشكو دماغو والا ته خوب كم ورځي، او په گرم او لندو دماغو كې خوب ډير وي كه يو سړى اعتراض وكړي او وايي چي تاته معلومه ده چي خوب يو فعل دافعال يخ او تر او راحت او قوت متخيله او متفكره دى؟ ددې جواب دادى چي موږ ته د عقل په ذريعه معلوميږي چي كښنستل تردريدو راحت دى دراحت په وجه سره دبيداري او دماغ دقوتونو تروالى دى په دې وجه يقيناً خوب دافعالو ددماغو څخه يو فعل دى او خوب طبعي او غير طبعي ضعف قوت تخيل او قوت ذكر او قوت فكر دى، شرح يې دپخوانيو حاكمانو دقول څخه په سند او دليل سره موږ پخپل كتاب (كفاية الطب) كې په مفصل طور سره بيان كړېده.

دوهم فصل

د خوب د قسمونو بيان

د انبال (عليه السلام) ويلي دي چي خوب په اصل كې دوه شيان دي يو په حقيقت د حال باندې خبروونكي دي، بل د سر انجام د كار څخه اطلاع ورکوونكي دي او ددې دوو بيا څلور قسمونه دي يو خوب امر كوونكي دي دوهم خوب منع كوونكي دي دريم خوب بيروونكي دي څلورم خوب خوشخبري ورکوونكي دي، د ابن مسعود (رضي الله عنه) څخه روايت دي چي نبي كريم (صلي الله عليه وسلم) ويلي دي چي د خوب درې قسمونه دي: يو د الله تعالى د طرف څخه كوم چي ايماندارو ته بشارت دي، دوهم قسم د شيطان د طرفه د ايماندارو لپاره، دريم قسم اضغاث او احلام يعنې پريشانه كوونكي خيالات دي يعنې خوب درې قسمونه دي: يو د الله تعالى د طرف څخه دمومنانو لپاره د دنيا په ژوند كې بشارت دي، دوهم هغه خوب كوم چي خلك په غم كې اچوي، دريم پريشانه خوب دي، جعفر صادق (عليه السلام) ويلي دي چي اصل خوب پر درې قسمه دي يوه ته حكم بل ته متشابه دريم ته اضغاث او احلام وايي، او اضغاث او احلام يعنې پريشانه خوب څلور قسمه خلك ويني: اول د چا طبيعت چي د فساد طرف ته مائل وي، دوهم هغه چي شراب خوري، دريم هغه چي غلظه سودا پيدا كوونكي خوراك خوري لكه تور بانجن، د مسود او مالگه سره يوځای سوي غوښې او كوم شيان چي ددې مشابه دي، څلورم نابالغ كوچني داقسم خوب ويني، ابن سيرين (رحمه الله عليه) ويلي دي چي خوب پر دوه قسمه دي يو خوب د حكم يعنې فيصله كوونكي، كوم چي صحيح وي، دوهم اضغاث او احلام كوم چي پريشانه او پاشلي خوب وي، اضغاث دگياها پانوَ ته وايي يعنې گياها چي څنگه په چمنونو كې گډه وډه او پريشانه وي، دغه خوب هم درې قسمه دي: بعضي د طبيعت او خواهش په غلبه سره او بعضي د شيطان په نمائش سره او بعضي د نفس په خپلو خبرو سره وي، او دا درې سره قسمونه صحيح نه وي، كرمانی (رحمه الله عليه) ويلي دي چي خوب په درې قسمه دي يو قسم د الله تعالى د طرف څخه بشارت دي دوهم قسم د شيطان و سوسه ده، دريم هغه خبره ده كومه چي په خيال كې پېښه سي او د شوق په وجه سره هغه په خوب كې ويني، رښتوني خوب د فرشتې په صورت كې وي چي دكولو شي دلوح محفوظ څخه ورته ښكاره سي، لهذا كوم سړي چي خوب وويني او هير يي كړي تعبیر بيانوونكي دي په ده توبه وباسي او د خوب هيرول گناه ده ځكه چي د خوب نمائنده ممكنه ده چي دلوح محفوظ څخه فرشته وي، مغربي (رحمه الله عليه) ويلي دي چي خوب پر دوه قسمه دي يو رښتوني دوهم درواغجن، او رشتيا خوب پر درې قسمه دي يو زيري دي دوهم خبرداري دي او دريم الهام دي د بشارت قسم دادی چي الله تعالى يوه فرشته پر لوح محفوظ مقرر كړي ده چي څه ښه او بد پر انسان باندې راتلونكي وي چي ده ته د هغه اطلاع ورکړي او ده ته يي په خوب كې ښكاره كې ددغه فرشتې نوم ملك الرويا دي كه چاته بشارت رسول وي نو د خوب فرشته يي ورته په خوب كې ظاهر وي، او خوب د خبرداري دادی چي فرشته دي بيروي او دراتلونكي شيانو اطلاع ورته وركوي چي خوب ليدونكي اطاعت وكړي او د گناه څخه بچ سي او ددې په وجه عبادت او فرمانبرداري وكړي او د

راتلونکي بدی څخه په امن کی سی د حق تعالیٰ ارشاد دی (وتوبوا الى الله جميعا ايها المؤمنون لعلكم تفلحون، سورة النور: ۳۱) ژباړه: ايماندارو دالله تعالیٰ و طرف ته رجوع وکی چي تاسو نجات پیدا کی. دالهام خوب دادی چي الله تعالیٰ فرشتی ته حکم وکی چي هغه بنده ته په خوب کی الهام وکی چي دی صدقه ورکی او جهاد وکی او د حق تعالیٰ طرف ته رجوع وکی او دگناه څخه ځان ساتی او دمخلوق سره احسان وکی، د درواغجن خوب هم دری قسمونه دی یو خوب دهمت دوهم خوب دعلت دریم خوب د شیطان یعنی پریشانه او پراگنده، خوب دهمت دادی چي دی په بیداری کی څه سوچ کوی هغه څه په خوب کی وینی ددی خوب اصل نسته اونه ددی تاویل سته، او خوب دعلت دادی چي دردمند بنده د درد څخه ژاړی او په خوب کی هغه درد غلبه کوی ناکاره او خوفناکه شيان په خوب کی وینی او ددی خوب باعث درد وی ددی خوب هم اصلیت نسته، او خوب شیطانی دادی چي پر ده غسل واجب کی یا ناممکن شيان وینی ددی هم تعبیر او تاویل نه وی ځکه د حق تعالیٰ فرمان په طور د نقل دی: (وما نحن بتاويل الاحلام بعالمين، سورة يوسف: ۴۴) ژباړه: موږ دپريشانه خوبونو په تاويل عالمان نه يو او علی کرم الله وجهه ویلی دی چي دالله ﷻ دعجائباتو څخه یو خوب هم دی او همدا ډول څه چي په خوب کی دالله تعالیٰ په حکم سره نیکی او بدی رسیږی. ابن سیرین رحمه الله ویلي دي چي دخوب دعجائباتو څخه یو دادی چي بنده په خوب کی خیر او منفعت اوراحت وینی یا شر او افت وینی اوهغه خیر او راحت یاشر او افت بالکل په بیداری کی وینی، دوهمه خبره داده چي ډیر خلک خوب لیدونکي بی دماغه او سختی ژبی والا وی کوم چي په بیداری کی اوږد بیت یا شعر نه سی یا دولی په خوب کی یي ووايي یاد یي کی او په بیداری کی یي بیا صحیح وایی، او ډیر جاهل خلک وی چي دحکمت خبری او بنه الفاظ بیانوی کوم چي یي په خوب کی یاد کړی وی، کومو ته چي څوک حکیم او عالم هم نه سی ویلی او په بیداری کی یي هم درست بیانوی، جابر مغربی رحمه الله تعالیٰ علیه ویلی دی چي دخوب دعجائباتو څخه یوه داده چي په خوب کی یو درواغ شی په نظر راځی او تاویل یي دده پر فرزند یا ورور واقع کیږی ځکه نبی کریم ﷺ خوب ولیدی چي ابو جهل مسلمان سوی دی حالانکه دده څخه وروسته عکرمه ﷺ دابو جهل زوی مسلمان سو، یو سړی خوب ولیدی چي اسد دمکی امیر اسلام راوړی دی حالانکه دده څخه وروسته عباس ﷺ داسد زوی اسلام راوړی، دا هم کیدای سی چي دپچی دخوب تعبیر پر مور پریوزی او دغلام دخوب تعبیر پر اقا پریوزی، داسی عجائبات په خوب کی ډیر وی که ټول بیانوو نو کتاب به ډیر اوږد سی.

دریم فصل

د نفس اوروح دیادولو په بیان کی

په قرآن کریم کی دالله ﷻ ارشاد دی: (الله يتوفى الانفس حين موتها والتي لم تمت في منامها فيمسك التي قضی

عليها الموت ويرسل الاخرى الى اجل مسمى، سورة الزمر: ۴۲) ژباړه: الله تعالى دمرگ په وخت کې روحونه وفات کوي او هغه چي په خپل خوب کې نه وي مړه پر کومو چي دمرگ حکم دی هغه حصاروي او بل تر مقرر وخت پوري پاته کوي. د علماوو او حکماوو په مينځ کې د نفس او روح په باره کې اختلاف دی بعض وايي چي دا دواړه يو شی دی د نفس او روح معنی جان يعنی ساه ده، ددوی دليل دادی چي په کلام د عربو کې د نفس اته معناوی دی: ساه، وينه، اوبه، منی، بولی، همت، بدن، لاس، او دروح دولس معناوی دی: کلام، روح القدس، باران، وحی، جادو، مسيح مریم، ژوند، فرشته دالله ﷺ، او د حکماوو بل جماعت وايي چي د خوب ليدونکی روح د جسم څخه وزی او اسمان ته ځي، اوليدل او اوريدل يادوی او د بيداری په وخت بيا روح جسم ته راځي ددی دليل دادی چي نبی کریم ﷺ ویلی دی کوم سړی چي په اوداسه بیده کيږي او دالله ﷻ ذکر پر ژبه جاری ساتي دده روح آسمان ته بيولای سی او بعضی تعبیر بيانوونکی وايي چي دا حديث د نبی کریم ﷺ فرمان نه دی، کله چي د بیده انسان ساه اخلي نو ددی څخه معلومېږي چي روح د جسم څخه جلا نه وي، بعضی خلک په جان او روح کې فرق کوي چي د خوب په وخت روح د جسم څخه وزی او پر جهان چاپيره گرځي بيا جسم ته بيا راځي او دليلد سوي شی جان ته خبر ورکوي، ددی دا دليل بيانوی چي جان دلمر دتکي- مشابه دی او روح دلمر درنا مشابه دی لکه دلمر تکي- چي په څلورم آسمان کې ده او رنا يي په ټوله جهان کې ده، او د حکماوو يو جماعت وايي چي ځان او روح يوشی دی په دواړو کې فرق نسته ځکه چي د دوی صفت دقياس عقلي مطابق داسی دی لکه د اوبو څخه واوره او دواوری څخه چي اوبه جوړېږي، او د حکيم ارسطاطاليس په نزد نفس مبدأ اول (دشروع ځای) دی او دروح څخه زيات شريف او بزرگ دی ليکن د نفس او روح حقيقت موږ پخپل کتاب (سماع المسائل) کې بيان کړی دی او د حکماوو اقوال مو پکښی درج کړی دی، د اهل سنت والجماعت په نزد روح امر درب دی ځکه د حق تعالی ارشاد دی: (ويستلونك عن الروح قل الروح من امر ربي، سورة الاسراء: ۸۵) ژباړه: کوم خلک چي ستا څخه د روح متعلق پوښتنه کوي دوی ته ووايه چي روح زما درب امر دی. زموږ اعتماد د الله ﷻ او نبی ﷺ پر فرمان دی او د حکماوو د اقوالو د نقل کولو وجه داده چي دا کتاب د دوی د ذکر څخه هم خالی پاته نه سی، الله دی موږ پر دين الهی او سنت پيغمبر ﷺ باندی قايم ولری او توفيق دخير دی راکړی (آمين).

څلورم فصل

په علامو سره د خوب د سمولو په بيان کې

کرمانی رحمه الله عليه ویلی دی چي کوم سړی خپل خوب په علاماتو او دليلونو سره په ښه رقم پيژندل غواړي نو ترخپله وسه دی په اوداسه په ښه زړه الله ﷻ یاد کي او خوراک دی کم و خوری ځکه ډیر خوراک کوونکی الله ﷻ نه سی يادولای دده معده ډکه وي او دخوراک بخارات دماغو ته رسيږي او طبعیت يې د قسم قسم خيالاتو څخه ډک سی، په دی وجه ډیر مختلف او پريشانه

خوبونه ويني ځكه چي طبيعت په خوراك نه پيدا كيدو سره سست او ضعيف سى او خوب به نه ورته راځي كه خوب راسى هم نو پريشانه خوبونه به ويني او دخوب په وخت كى نه ډير وږى او نه ډير موږ كېدل پكار دى چي كوم خوب ويني نو رشتيا او درست وى او دخوب هيرول هم نه دي پكار، ابن مسعود رضي الله عنه وايي چي يو اعرابي نبى كريم ﷺ ته راغلى او عرض يي وكى چي يا رسول الله ﷺ! پرون ما يو داسى خوب وليدى، او يو پريشانه خوب بيانول يي شروع كړل نبى كريم ﷺ وويل چي تا څه شى خوړلي وه؟ عرض يي وكى چي ما ډيره پخه خرما خوړلي وه نبى كريم ﷺ جواب ورکى چي ددى خوب تعبیر صحيح نه راځي په دى وجه سره تعبیر بيانوونكى دداسى ډيرو خوبونو تعبیرونه نه بيانوى كوم چي صحيح نه څيژي، تعبیر بيانوونكى دى ددى خبرو څخه بى خبره كيږي نه او دسائل څخه دى پوښتنه كوى بيا دى تعبیر بيانوى چي بيان سوې خبره رشتيا او صحيح وى او درښتونی خوب نښى هغه دى كومى چي بيان سوى دى، ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي كله انسان ډير خوبونه ويني نو ځكه چي هغه ددى لائق نه وى په دى وجه ددغو تاويل دده پر رسته دارانو ورور يا پلار يا زوى پريوزى او ډير وارى خوب د ده پر مرگ تاثير كوى، او موږ په دى باره كى د عكرمه رضي الله عنه بن ابوجهل په بابت خبره كړيده چي پلار يي په خوب كي وليدل سو او تاويل يي په زوى ظاهر سو لكه د نابالغ بچى دخوب تاويل چي دده پر پلار واقع كيږي كله چي پردى اصولو غور وكړى نو تاويل بيانوونكى ته به څه مشكل مخ ته نه راځي.

جعفر صادق عليه السلام ويلي دى چي كله خوب ليدونكى ته رنځ او افت په نظر ورسى نو تاويل ددى خلاف وى لكه چي دغم او بيړى تاويل ښادى او خوشحالى وى دحق تعالى ارشاد دى: (وليدلنهم من بعد خوفهم امنا، سورة النور: ۵۵) ژباړه: موږ ددوى بيره ضرور په امن سره بدلوو. او د پاچا او دښمن دبيري څخه تنبديل او نور څه چي ددى مشابه وى، ددى امر دليل دى چي خوب والا به د خداى تعالى په امان كى وى د حق تعالى ارشاد دى: (فقرؤا الى الله انى لكم منه نذير مبين، سورة الذاريات: ۵۰) ژباړه: دالله تعالى طرف ته تنبستى زه تاسو ددى څخه په ښكاره بهروم. ددى تاويلونو مشكلات ډير دى موږ به دا ټوله ان شاء الله تعالى ددوى پر محل باندې بيان كړو.

پنځم فصل

درښتونی او درواغجن خوب په پيژندلو كى

دانيال عليه السلام ويلي دى چي د خلكو شكل او صورت طبيعت او قد او په خبرو كى يو دبل څخه اختلاف وى، دښار او هوا داخلاف په وجه سره ديو خوب دبل مطابق نه وى كله چي دچا پر طبيعت دغوښى او حلوا او شرابو او نورو شيانو په استعمال سره وينه غالبه وى نو په خوب كى رڼگ وهل ښكر لگول او دشونډو حركت او خوشحالى او دسرود اواز او نور څه چي ددى مشابه وى اورى، نو تعبیر ښوونكى دى دده مخ او رنځ او د جسم خورب والى او خوشحالى ته وگورى چي دا خوب دويني د غلبى څخه دى او ددى هيڅ اصليت او تعبیر هم نسته، او كله چي

د چا پر طبیعت دگرم او خشک شيانو په خوراک سره لکه پښیر، پیاز، مرچ او نورو سره دصفر د خلط غلبه سی نو دا سړی په خوب کی اور، ډیوه، شمع لایتین او نوری ډیری داسی خبری وینی نو پوه به سی چي پر دی سړی د خلط دصفر غلبه ده او دده دخوب هیڅ اصلیت او تعبیر نسته، که د یوسړی پر طبیعت دبلغم زیاتوونکو شيانو په استعمال سره لکه شلومبی، مستی، او شیدی او نورو سره د بلغمو غلبه سی نو داسړی به په خوب کی واوره باران او کوم شيان چي د دی مشابه دی وینی کله چي تعبیر بنوونکی د صاحب خوب سپین رنگ او خورب جسم او په خبرو کی گرانی وویني نو پوه به سی چي دده پر مزاج دبلغمو خلط غالب دی او دداسی سړی د خوب هیڅ اصلیت نسته، که دیو سړی پر طبیعت دسودا راوستونکو شيانو په خوراک سره لکه مالګه، غوښه اوتروش شيان اوتور بانجن او نورو سره دسودا د خلط غلبه سی نو داسی سړی خوفناک خوبونه مار لړم تیاری او توروالی او نور به ډیر وینی کله چي تعبیر بیانوونکی دده رنگ او مخ تور وویني او صورت یی غمجن او فکر مند په نظر ورسی او بی وجه په خپله ږیره او مخ لاس وهی نوپوه به سی چي پر دی سړی د خلط دسودا غلبه ده او دده خوب بی اصله دی، په دی وجه پر تعبیر بیانوونکی باندی لازم دی چي پر دی ټولو خبرو باندی غور وکړی او دهر یوه خوب په ښه ډول سره پوښتنه وکړی او واقفیت پر حاصل کړي وروسته تعبیر بیان کړی چي رښتیا راسی، ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي کوم خلک اصحاب همت دی لکه عاشق چی معشوق په خوب کی وویني یا کسبگر خپله پیشه په خوب کی وویني لکه بزاز کپړه او اهنګر اوسپنه نو پر تعبیر بیانوونکی باندی لازم وی چي د خوب دوباره پوښتنه وکړی چي پرون دی څه خوړلی وه او په کوم خیال کی بیده وی بیا دی تعبیر بیان کړی، یا په خوب کی یو سړی په باران واوره او ورپڅ کی گرفتار وی کله چي بیداره سی نو دخوب کپړی دده څخه جلاوی نو دا لغروالی به دده دخوب باعث وی نو داخوب بی حقیقته دی، که په خوب کی وویني چي په حمام کی وو یا په غرمو او گرمی کی وو اوکله چي وینس سو نو خپل ځان یی په ډیرو کپړو کی نغښتی پیدا کی نو په خوب کی داسی گرمی محسوسول د ډیرو کپړو باعث دی داخوب هم بی حقیقته دی، که یو سړی په خوب کی وویني چي د ناجوړی او جسمانی درد څخه ژاړی او ناجوړه پروت دی او په حقیقت کی ناجوړه هم وو نو داخوب هم بی اصله دی، که یو سړی په خوب کی وویني چي بولی کوی او چي وینس سو نو په کپړو کی یی بولی کړی وي او وې لیدل یا یی معلوم کړل چي بولی په زور سره ورته راځی نو دا خوب هم بی حقیقته دی، او دده هیڅ تعبیر نسته.

شپږم فصل

د خوبونو په مینځ کی فرق پیژندل او دهر خوب دتفصیل بیان

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي خوب لیدونکی ددوو حالاتو څخه دباندي نه وی مومن به وی یا کافر ددی اصلی خوارلس اقسام دی: ۱: دپاچاهانو خوب ۲: دقاضیانو خوب ۳: دمفتیانو

خوب ۴: د عالمانو خوب ۵: د ازادو خلکو خوب ۶: د غلامانو خوب ۷: د سړيو خوب ۸: د ښځو خوب ۹: د نيکو خلکو خوب ۱۰: د بدکارو خلکو خوب ۱۱: د مالدارو خوب ۱۲: د فقيرانو خوب ۱۳: د بالغانو خوب ۱۴: د نابالغو خوب.

په دې ټولو کې د پاچاهانو خوب زيات رشتيا او صحيح وي او بيان کوي چې د پاچاهانو خوب ته دنورو پر خوب دومره فضيلت دی څومره چې د پاچاهانو پر رعيت فضيلت دی ځکه چې الله تعالی پاچاهان برگزيده کړي او سرداری يې ورلره ورکړيده او مخلوق ته يې دهغوی په اطاعت حکم کړی دی ځکه چې حق تعالی ویلی دی: (يا ايها الذين امنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم، سورة النساء: ۵۹) ترجمه: ای ايمان والاوو تاسو دالله تعالی تابعداري کوی او درسول او دصاحب

امر تابع داری کوی. او نبی کریم ﷺ ویلی دی (من اطاع الامير فقد اطاع الله ورسوله) ترجمه: چا چې دامير اطاعت وکړي ده دالله او دهغه درسول اطاعت وکړي. لهذا کوم خوب چې عادل مصلح پاچا وويښي دغه خوب به دپاچا دقربت والی په وجه وي او دپاچا خوب نږدیکتر او صحيح تر دی، دقاضی خوب ته دنورو پر خوبونو فضيلت دی ځکه چې عدل او انصاف او دخاص و عام دکاروبار بندول او خلاصول دقاضيانو متعلق دی او دفقهاو خوب ته دعامو خلکو پر خوب فضيلت دی ځکه چې دوی داصول فقه او دمسلمان دحدودو، فرض، سنت، حلال او حرام پيژندونکی دی، دازادو خلکو خوب ته دغلامانو پر خوب فضيلت دی ځکه چې الله تعالی ازادو خلکو ته پر غلامانو شرف دنسب ورکړیدی، دعالمانو خوب په دې وجه افضل دی چې الله تعالی دوی ته شرافت او توفيق ورکړیدی چې مخلوق ښي لاری ته راولی او خلکو ته دخيرات او طاعت رغبت ورکوی، دغلام په خوب سره بادار لره فائده وي ځکه چې غلام ته دده څخه حصه رسيږي، او دسړيو خوب دښځو پر خوب باندی فضيلت لری ځکه الله تعالی سړيو ته پر ښځو دڅو شيانو په زیادت سره ترجيح ورکړېده الله تعالی ویلی دی: (الرجال قوامون على النساء، سورة النساء: ۳۴) ترجمه: سړی پر ښځو غالب دی او الله تعالی سړی پيغمبران را ليرلی دی، او بل

ځای وايي: (فرجل وامرأتان ممن ترضون من الشهداء، سورة البقرة: ۲۸۲) ترجمه: پس يو سړی او دوی ښځی د هغو خلکو څخه کوم چې دشهادت لپاره راضی وي، دعقل په نزد دسړی صبر او بخشش، رای، او شجاعت، سخاوت او امارت او دبدبه او حشم وغيره ظاهر دی او دښځو په نسبت سړی په فطرت کې زيات دی، او دښځو خوب دغلامانو خوب ته قریب دی. او دنيکو خلکو خوب دبدکارو خلکو پر خوب فضيلت لری، ځکه چې دنيکو خلکو خوب دطاعت طرف ته مائل وي او دگناه څخه ليری وي او دبدکارو خوب به پر دوی دقيامت په ورځ دکافرانو دخوب په شان حجت وي، ځکه چې بدکاره سړی پر گناه زړور وي، او دمالدار خوب دفقير پر خوب فضيلت لری ځکه چې مالدار زکاة او صدقات ورکوی حج او جهاد کوی او نبی کریم ﷺ ویلی دی: (اليد العليا خير من اليد السفلى) ترجمه: لوړ لاس پر کښته لاس باندی بهتره دی يعنی

بخښنې والا تر اخستونکي افضل دی. دتعبير بيانوونکي ديوي ډلي وينا ده چي دفقيرانو دخوب هيڅ حقيقت نسته ځکه چي ددوي زړه هميشه دگټي په غم او دعيال دطرف څخه پريشانه وي فقير که څه هم ښه خوب وويني نو اثر يې ډېر وروسته ظاهريږي او که بد خوب وويني نو اثر يې ژر ښکاره کيږي او ددولت والاوو خوب ددرو شيانو دخوب برعکس وي: دبالغ خوب معتبر وي ځکه چي پر ده شهوت غالب وي او هلك دعقل او ادب څخه محروم وي، بعض تعبیر بيانوونکي وايي چي که دنبالغ هلك خوب نيك وو نو والدينو ته به يې نيکي رسيږي او که بد وو نو دوي ته به يې دبدی اثر رسيږي، دنبالغ کوچنی دخوب په بابت دوه قوله دي يو قول دادی چي دده خوب رشتيا اوصحيح وي او دده حکم ظاهريږي ځکه چي دکوچنی زړه دگناه څخه پاک او دبدی او شغل ددنیا څخه بالکل فارغ وي، دوهم قول دادی چي دکوچنی خوب صحيح نه وي ځکه چي ددوي عقل اوتميز نه وي، دمست اوجنب او حائضي ښځی خوب صحيح وي، يو وخت صفيه بنت هند ؓ خوب وليدی چي داسمان څخه لمر او سپوږمۍ ددې غيږي ته رالوبدلې دی کله چي بيداره سوه نو امير دخيبر يې ددی خوب څخه خبر کړ امير دخيبر ددی مخ په چپلاخی وواهه او ويې ويل که تا رشتيا داسی خوب ليدلی وي نو محمد ؐ به خيبر فتح کړي اوتا به خپله ښځه جوړه کړي، بله ورځ نبي کریم ؐ خيبر فتح کړ او اسلامي لښکر صفيه ؓ نبي کریم ؐ ته بوتله نبي کریم ؐ پوښتنه ځنی وکړه چي دا شين داغ ستا پر مخ دچيشی دی؟ دې دغه دخوب واقعه ورته بيان کړه کوم چي دی ليدلی و او رشتونی سو او ددی دخوب تاويل رشتيا سو. والله اعلم

اووم فصل

دخوبونو په منځ کي دفرق پېژندنه

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دمسلمانانو خوب دکافرانو دخوب زیات رشتيا وي او دعاقل خوب دناپوه دخوب څخه او دصالح خوب دفاسق دخوب څخه بهتر وي الله تعالی ویلي دی (ام حسب الذين اجترحوا السيئات ان نجعلهم كالذين امنوا وعملوا الصالحات سواء محياهم ومماتهم ساء ما يحكمون، سورة الجاثية: ۲۱) ترجمه: ايا ددغو خلکو خيال دی کومو چي گناه کړی ده چي مړ به دوی دهغو خلکو په شان کړو کومو چي ايمان راوړ او نيك عملونه يې وکړل چي ژوند او مرگ يې برابر دی بده ده هغه کومه چي دوی فيصله کوی. دسپين ږيرو خوب دکوچنی دخوب څخه زیات رشتيا وي، او دازادی ښځی خوب دمينځی دخوب څخه بهتر وي، تعبیر بيانوونکي ته دهر سړی په خوب کی دنيکو مرتبو خيال ساتل پکار دی او کله چي دصاحب خوب څخه پوښتنه وکړی او پراگنده الفاظ ځنی واورى نو ټول دی په عقل او قياس سره صحيح کړی دالفاظو تقدیم او تاخير دی صحيح کړی او بيا دی تعبیر بيان کړی او قوی الفاظو ته دی په اصولو دتعبیر کی نظر کوی که میزان دکلام په نظر کی ساتی نو بيا به غلطی نه وي اوڅه چي بيانوی صحيح دی بيانوی ځکه چي متقدمينو اهل علمو به داسی قياس کوی او تعبیر به رشتيا او صحيح راتلی.

قصه

بيان كوی چي یو سړی دابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ په خدمت کي حاضر سو او پوښتنه یې وکړه چي ما یو خوب لیدلی دی چي زه دلمانځه لپاره اذان کوم دوی جواب ورکړ چي ته به اسلامی حج وکړی بیا دغه وخت یو بل سړی راغلی هغه پوښتنه وکړه چي ما ځان دلمانځه لپاره په اذان کولو لیدلی دی دوی تعبیر بیان کړ چي پر تا به دغلا تهمت ولگيږي. شاگردانو دابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ څخه پوښتنه وکړه چي ددواړو خوب په یوه صورت و چي دواړو سړیو په خوب کي دلمانځه لپاره اذان کړی دی ددواړو په تعبیر کي اختلاف ولی دی؟ ده جواب ورکړ چي دا اولنی سړی دمخ څخه دنيك بختی نښی ښکاره کیدلی ما وویل چي ته به اسلامی حج وکړی او کوچنيان به ستا طرف ته په ځغستا راځي، او په دوهم سړی کي می دفساداتو او دمخالفت نښی لیدلی وی ما تعبیر بیان کړی چي ته به په غلا کي ونیول سی دالله تعالی ارشاد دی (ثم اذن مؤذن ايتها العير انکم لسارقون، سورة يوسف: ۷۰) ترجمه: اواز وکی اواز کوونکو ای دقافلی خلکو! تاسو خامخا غله یاست. جعفر صادق عليه السلام ویلی دی چي بعضي وختونه دشیپې خوب ولیدل سی او تعبیر یې دغه ورځ راخیژی او بعضي وخت خوب ولیدل سی او تاویل یې کال بعد پوره کیږي او دبعضو دا شپږ میاشتی وروسته او دبعضو دا شل او څلویښت کاله وروسته تاویل ظاهریږي لکه چي دامیر المؤمنین حسین عليه السلام دشهید کیدو خوب نبی کریم عليه السلام داسی ولیدی چي یو سپي ددوی وینه چښبله بیا څلویښت کاله وروسته ددې خوب تاویل ظاهر سو چي حسین عليه السلام شهید سو، جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي دشیپې دخوب تاویل دورځی دخوب څخه قوی وی او دشیپې داوولی حصی خوب صحیح نه وی اکثره داندیښنو او فکرونو خوبونه راځي او دنیمی شپی خوب هم محض پریشان کوونکی وی دټولو څخه صحیح خوب دسهار دوخت وی ځکه چي دسهار دوخت خوب مقربې فرشتی خلکو ته دلوح محفوظ څخه ښیي په دی وجه ددی تاویل صحیح او رشتیا ظاهریږي، ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی دشیپې داوولی حصی تعبیر تر پنځه کاله پوری او دنیمی شپی دخوب تعبیر تر پنځو میاشتو پوری او دسهار دخوب تاویل تر لسو ورځو پوری ظاهریږي لنډه داچه څومره خوب سهار ته زیات تږدي وی دومره یې تاویل نیک او صحیح او ژر ظاهریدونکی وی.

اتم فصل

دخوب دتعبیر بیانولو لپاره علم جفر او فال پیژندل ضروري دی

دانیال عليه السلام ویلی دی چي دخوب دتعبیر بیانوونکی لپاره علم جفر او فال پیژندل کوم چي دپخوانیو استاذانو څخه منقول دی ډېر ضروري دی که څوک دخوب دتعبیر پوښتنه وکړی نو تعبیر بیانوونکی دی دنوم پوښتنه ځنی وکړی که دهغه نوم ښه و لکه محمد، احمد، حسین، فیصل، سهیل، بشیر، حبیب، محبوب او داسی نور نومونه نو دلالت یې دصاحب دخوب لپاره بهتری او خوشحالی وی او که نوم یې ښه نه و نو دلیل دغم اوبدئ وی، کله چي سائل دخوب

تعبیر وکړی او د تعبیر بیانوونکی په مخکی دغه وخت آس یا غاطره یا خره وی نو دده خوب به نیک او ښه وی او صاحب خوب به سفر کوی خاص کر که یې په مخکی آس یا غاطره تیره سی او دواگو سره وی دالله ﷻ قول دی: (والخیل والبغال والحمير لتركبوها وزينة، سورة النحل: ۸) ترجمه: آس غاطره او خره ستاسو دسپرتیا او ښایست لپاره دی. که د پوښتنه کوونکی د پوښتنی په وخت کارغه دری اوازونه وکړی نو د خیر او دنیکی دلیل دی او که کارغه دوه اوازونه وکړی نو د بدی دلیل دی جابر مغربی رحمه الله علیه ویلی دی چي یو سړی د عبدالله ابن عباس رضی الله عنه څخه دخپل خوب د تعبیر پوښتنه کوله دغه وخت یو کارغه راغی دکور پر دیوال کښیښستی اودوه اوازونه یې وکړل ابن عباس رضی الله عنه وویل چي دا ددی خبری دلیل دی چي تا ته به څه بدی رسیږی، په دغه شپه غل دده په کور کی سړی وکی او هرڅه یې یوړل، عبدالله رضی الله عنه ویلی دی چي ما خپلو اندیوالانو ته وویل چي که څوک دخوب د تعبیر پوښتنه وکړی او کارغه دوه اوازونه وکړی نو دلیل د بدی او دنقصان دی که څلور اوازونه وکړی نو دلیل دنیکی او بهتری دی که پنځه وکړی نو د بدی دلیل دی او که شپږ وکړی نو د صاحب خوب لپاره د بهتری دلیل دی. ابن سیرین ویلی دی چي طاق اواز دنیکی دی او جفت اواز د بدی دلیل ورکوی، جعفر صادق رضی الله عنه ویلی دی چي که یو سړی په دی نیت بیده سی چي څه خوب وویښم او په دی خوب سره ښه او بد حالات پیژندل غواړی نو که په خوب کی بزه او یا دبزی بچی یا غوا یا اس یا ددی په مثل داسی حیوانات وویښي چي غوښه یې حلاله وی نو د صاحب خوب دکار دتباهی دلیل دی او که بنده دروازه وویښي او یا دده لپاره وتړل سی یا خوږ خوراک پیدا کی او وي خوری نو دا خبری د صاحب خوب لپاره د بهتری اونیکی دلیل دی.

نهم فصل

دهیر سوی خوب په بیان کی

جعفر صادق رضی الله عنه ویلی دی چي که یو سړی خوب وویښي او ځنی هیر سی او تعبیر بیانوونکی دخوب معلومول غواړی نو طریقه یې داده چي د صاحب خوب څخه دی دنوم پوښتنه وکړی اودده دنوم حرفونه دی حساب کړی او دابجد په حساب دی نهه نهه ځنی منفی کوی او گوری دی چي څومره باقی پاته کیږی که نهه باقی سوه نو دا دخوب دفساد دلیل دی چي ده ناکاره خوب لیدلی دی دالله تعالی ارشاد دی (وكان في المدينة تسعة رهط يفسدون في الارض ولا يصلحون، سورة النمل: ۴۸) ترجمه: په ښار کی نهه ډلی وی کومو چي به فساد کوی او اصلاح یې نه کوله. که اته پاته سوه نو صاحب خوب به سفر کوی یا به یې نکاح وسی دالله تعالی ارشاد دی: (ثماني حجج فان اتممت عشرا فمن عندك، سورة القصص: ۲۷) ترجمه: اته کاله دی که تا لس پوره کړل دا به ستا دطرف څخه وی. او که اووه پاته سوه نو صاحب به یې درندگان یا سپی وویښي دالله تعالی فرمان دی: (ويقولون سبعة وثامنهم كلبهم، سورة الكهف: ۲۲) ترجمه: او وایي چي اووه دی او اتم یې سپی دی. که

شپږ پاته سوه اوصاحب خوب نيك سړى وو نو دا ددى امر دليل دى چي ده په خوب كى فرشتي او اهل اصلاح ليدلى دى ددى تاويل دادى چي دده ټول كارونه به نيك وي او كه صاحب خوب مفسد وو نو ددى امر دليل دى چي ده په خوب كى شيطانان او اهل فساد ليدلي دي او تاويل يې ددغه سړى تباھى ده الله جل و اعلیٰ دى: (رفع السموات بغير عمد ترونها ثم استوى على العرش، سورة الرعد: ۲) ترجمه: تاسو ويني چي اسمانونه يې بغير دستنو پيدا كړي دي بيا پر عرش قايم سو. كه پنځه پاته سوه نو دده په خوب كى آسونه او وسلى دي او كه څلور پاته سوه نو به ده په خوب كى اسمان او ستورى ليدلى وي (في اربعة ايام سواء للسائلين، سورة حم السجدة: ۱۰) ترجمه: په څلورو ورځو كى د سوال كوونكى لپاره برابر دى. كه درى پاته سوه نو صاحب خوب به چاته دڅه كار ويلي وي (مايكون من نجوى ثلثة الا هو رابع، سورة المجادلة: ۷) ترجمه: ددرى تنو په پټو خبرو كى څلورم خداى دى، بل ځاى ارشاد دى (ثلاثة ايام الا، سورة آل عمران: ۴۱) ترجمه: درى ورځى مگر. كه دوه يا يو پاته سو نو ددى خبرى دليل دى چي په دين او دنيا كى به يې نفع وي (ثاني اثنين اذ هما فى الغار اذ يقول لصاحبه لا تحزن، سورة التوبة: ۴۰) ترجمه: په دوو كى دوهم كله چي دواړه په غار كي وه كله چي يې خپل انديوال ته وويل چي غم مه كوه. او ددى تاويل دادى چي دبيري څخه به په امن وي او دهر طرف څخه به محفوظ وي. ابن سيرين ويلي دي چي كه څوك خوب وويني هير يې سى نو تعبير بيانوونكى دى سائل ته ووايي چي په خپلو اندامونو كى پر يوه اندام لاس كښيږده كه پر سر يې لاس كښيښودى نو غري يې ليدلى دى كه پر سترگو يې لاس كښيښودى نو دتروو اوبو يوه چينه يې ليدلي ده كه پر پزه يې لاس كښيښودى نو دغره لمن يې ليدلى ده كه يې پر مخ لاس كښيښودى نو چمن يې ليدلى دى كه پر خوله يې لاس كښيښودى نو دخوږو اوبو چينه يې ليدلى ده كه يې پر غوږ لاس كښيښودى نو چاوده او غار يې ليدلى دى كه پر نس يې لاس كښيښودى نو واله يې ليدلى ده كه پر شرمگاه يې لاس كښيښودى نو خرابى يې ليدلى ده كه پراوړه يې كښيښودى نو محل يې ليدلى دى كه پر څنگلو يې كښيښودى نو ميوه داره درخته يې ليدلى ده او كه پر گوتو يې لاس كښيښودى نو ده دگلونو ښاخونه او څانگي ليدلى دي، او كه دغټو بولو پر ځاى يې لاس كښيښودى نو ده به دڅړلو ډېران ليدلى وي او كه پر زنگون يې لاس كښيښودى نو غونډى به يې ليدلى وي او كه پر پنډى يې لاس كښيښودى نو ده به په خوب كى ميوه داره درخته ليدلى وي، دانيال عليه السلام ويلي دي چي كه څوك خوب وويني او هير يې سى نو دى دڅلورو حالو څخه خالى نه دى يو ډېرو گناهونو په سبب دوهم دمختلفو كارونو په سبب دريم دضعف نيت په سبب څلورم دطبعيت داخلاف په سبب كله چي پر دې حال وگرځي نو ضرور به خوبونه هيروي.

لسم فصل

جاهلانو ته په خوب بيانولو کي

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي هونښاران خلک وایي چي جاهلانو ته خوب بیانول نه دی پکار، او دجاهلانو څخه دی دتعبیر پوښتنه وسی نو څه چي ووايي دغه رقم به کیږي ځکه چي دخوب نمائنده فرشته ده هغه هرگز خطاء نه کوی او څه چي وایي حق وی دیو عقل په غلط تعبیر سره حق باطل کیدای نه سی په عالم او جاهل کی ډېر فرق دی دحق تعالی ارشاد دی (قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون، سورة الزمر: ۹) ترجمه: دوی ته ووايه چي عالم او جاهل برابریدای نه سی. او دنبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دی (لا یستوی العالم والجاهل) ترجمه: علم والا او بی علمه برابر نه دی. او چونکه دخوب ظاهر وونکې فرشته ده کومه چي یې دلوح محفوظ څخه ښیي که خبر په رسیږي او که شر. که عالم یا جاهل دغه بدلول غواړي نو کیدونکی شی به خامخا کیږي دیوچا څخه ماسوا دقضایي معلقه نه چي په صدقو او دعاگانو سره وروسته کیږي ددې څخه بغیر بل څه هرگز نه سی وروسته کیدای کله چي ریان پاچا دمصر هغه خوب ولیدی لکه چي الله جل جلاله ویلی دی (قالوا اضغاث احلام وما نحن بتأویل الاحلام بعالمین، سورة یوسف: ۴۴) ترجمه: دوی جواب ورکړ چي دا پریشانې خوب دی او موږ ته دپریشانه خوبونو تعبیر نه دی معلوم. پاچا خپل قوم راوبلی او دخپل خوب دحال پوښتنه یې ځنی وکړه (یاایها الملاء افتنونی فی روءیا ی ان کنتم للرؤیا تعبرون، سورة یوسف: ۴۳) ترجمه: سردارانو زما دخوب په باب فتوی راکړی که تاسو دخوبو تعبیر بیانولای سی. بیا یوسف علیه السلام تعبیر بیان کړ او د اوو کالو دقحطي بیان یې ورکړ.

یو لسم فصل

دخوبونو حال دوخت او قسم او صورت څخه ترلاسه کول

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي خوب دوخت په لحاظ سره بدلیږي که یو سړی دشپي په خوب کی وويني چي پر پل یا لاره باندی ناست دی ده ته به په دې کار کی لږ نفع وی او که داخوب دورځی وويني نو خپلی ښځی ته به طلاق ورکړي که دشپي یې په خوب کی ولیدل چي چرګ یا سپی یې نیولی دی نو ددی خبری دلیل دی چي دده به دیو نادان سره اړیکه راسی او که داخوب دورځی وويني نو ناجوړه به سی، جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي خوب په اصل کی ددین، صنعت، حرفت او کسب په لحاظ سره نه ګرځي، دیو خوب تعبیر مختلف وی دیو خوب تاویل عذاب دی الله جل جلاله ویلی دی (غلت ایدیهم ولعنوا بما قالو، المائدة: ۶۴) ترجمه: ددوی لاسونه تړل سوی دی او ددوی دخبرو په وجه سره پر دوی لعنت پریوتی. کله چي دا خوب نیک سړی وويني نو دلیل یې دادی چي دګناهونو او ناکاره کارونو څخه به دستبردار وی. محمد بن عبد العزیز په صحیح سند سره دعبد الرحمن اسلمی څخه روایت کړیدی چي نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم په صدیق اکبر او سلمان فارسی رضی اللہ عنہ کی ورورولی جوړه کړه اوسلمان فارسی رضی اللہ عنہ یو خوب ولیدی او صدیق

اکبر عليه السلام ته يې بيان کړی او ددی خوب سبب دده څخه ليری سو ابوبکر صدیق عليه السلام وويل چي تر قيامته پوری ستا دسر څخه لاس لنډ سو، سلمان عليه السلام دا خوب نبی کریم عليه السلام ته بيان کړی دوی يې هم هغه تاويل بيان کړی کوم چي ابوبکر صدیق عليه السلام بيان کړی وو. ابو مسلم عليه السلام دعطاء بن خباب څخه روايت کړی چي محمد بن سيرين عليه السلام ويلي دی چي کوم سړی په خوب کی پر منبر وی ددې تاويل دادی چي که دده سړی نیک وی نو شرف او بزرگی به پيدا کوی او که بد وی نو پانسی به سی، په حدید الحدیث کی دی چي احمد بن سعد دابو عبیده عليه السلام څخه روايت کړی دی چي یوی بنسختی دنبی کریم عليه السلام څخه پوښتنه وکړه چي ما په خوب کی لیدلی دی چي زما دکور دچت ستن پر ملا ماته سوېده دوی وويل چي ستا خاوند به دسفر څخه راسي بل واری دې بیا دا خوب ولیدی او دابوبکر عليه السلام څخه يې دتعبير پوښتنه وکړه دوی وويل ستا خاوند به مړ سی دواړه یو رقم خوبونه وو لیکن دوخت په اختلاف سره تعبیر مختلف سو. ابو حاتم داصمعی څخه روايت کړی چي اشعری پوښتنه وکړه چي ما په خوب کی لیدلي دی چي غنم داوړېشو په بدله خرطوم دوی جواب ورکړ چي ته قرآن شریف په شعر سره بدلوی، دبنده دحالت په تبدیلی سره غنم او اوړېشی دخپل اصلیت څخه بدل سوه، که څوک داسی خوب وويني نو هغه دی داصمعی دملگری خبره یاد ساتی. کرمانی عليه السلام ويلي دی چي کوم سړی په پسرلی کی خوب وويني نیک دی لیکن تاويل به يې وروسته ظاهريږي او دگرمی دموسم دخوب تاويل ډېر ژر ښکاره کيږي او کوم سړی چي دخزان په فصل کی خوب وويني ددې تاويل صحيح نه وی ددی خبری دلیل دادی چي یو سړی دابوبکر عليه السلام څخه پوښتنه وکړه چي ما ته په خوب کی دیوې درختی څخه او یا پانی حساب کړه سوی راکړل سوی، دوی جواب ورکړ چي ته به اویا دُرې وهل کيږي او په دغه هفته کی هغه اویا ډنډې ووهل سو بیا دغه سړی بل کال دغه خوب داویا پانوی ولیدی او دابو بکر عليه السلام څخه يې دتعبير پوښتنه وکړه دوی وويل: اویا زره درهمه به درته ورسپړي دغه سړی عرض وکی چي یا امیر المومنین تیر کال ما دا خوب لیدلی وو او تاويل یی اویا ډنډې وی او ما په دی کال هم دا خوب لیدلی دی او تاويل یې اویا زره درهمه دی، تاسو ماته ددی تاويل فرق وښیاست، دوی وويل چي تیر کال تا خوب په فصل خزان کی لیدلی وو هغه وخت ټولی درختی وچی وی پانی ځنی رږېدلی وی دهغی تاويل دغه وو او په دی کال موسم بهار دی اودرختی مخ په ترقی دی ددی تاويل دادی او بیا دی سړي ته اویا زره درهمه ورسیده، دانیال عليه السلام ويلي دي چي کوم سړی دسهار څخه تر نیمی ورځی پوری دخوب دتعبير پوښتنه وکړی ددی تاويل په اقبال او نیکی باندی دی او دزوال څخه وروسته تر شپي پوری دشر اوفساد دلیل دی او دخوب تعبیر دواوری وریځی اوباران اولمر دختو او پریوتو په وخت کي نه دی پوښتنه کول پکار. جابر مغربی عليه السلام ويلي دی چي په ټولو خوبونو کی رښتونی خوب هغه دی چي دسهار څخه دلمر ترختو پوری راسی یا دلمر دنیغ دریدو په وخت کي خوب نیک رښتیا او صحیح دی او تاويل دخوب، ددرختو پانوی رږېدل، دمیوو پخیدل ددی وختونو خوبونه ډېر ښه دی او تاويل يې صحیح وی او کوم خوب چي دیځنی په موسم کی ولیدل سی

ددی دتاویل حکم کمزوری وی په یخنی کی باد او باران وی په بهار کی اهل جهان خوشحاله وی، په هر حال دهر خوب تعبیر به مطابق دحال او صورت او وخت جلا جلا وی.

دولسم فصل

دخوب والاوودشرطونو او ادبونو په پېژندلو کي

دانیال عليه السلام ویلی دی چي تعبیر بیانوونکی هونبیار او پرهیزگار کېدل پکار دی عالم خاموش پسند او نیک کیدل پکار دی چي دتعبیر ورکولو په وخت حاضر او هونبیار وی او دسائل خوب په احتیاط سره اوری او معلومه کړی چي سائل پاچا دی که رعیت؟ بزرگ عالم دی یا جاهل؟ ازاد دی یا غلام؟ مالدار دی یا فقیر درویش؟ سړی دی که ښځه؟ فارغ دی که مشغول؟ په موسم دگرمی کی یی خوب لیدلی دی که په یخنی کي؟ کله چي هره یوه خبره په قیاس او عقل سره معلومه کړی نو لکه څنگه چي ددی علم استاد بیان کوی تاویل دی بیان کړی او دخپل طرف څخه دی څه نه وایي، ابن سیرین له اصمعی څخه روایت کوی او هغه دابوالمقدم څخه چي ابن سیرین رحمته الله علیه ددیرشو څخه ترخلوبینتو کالو پوری داسی و چي له ده څخه به خلکو پوښتنه کوله یوجواب به یی وایه او دباقی تعبیر به یی نه وایه، په دی وجه بیان کوونکی ته پکار دی چي اول دصاحب خوب خبره په ښه شان سره واورى او په تعبیر کی ښه غور وکړی او که خبره سخته وی او په معنی کی فضول خبره وه، نودغه فضول دی ځنی جلا کړي او داصل تعبیر دي بیان کړی که په اصل خوب کی فضول خبره وه، نو دغه فضول دی ځنی جلا کړی او دباقی تعبیر دی بیان کړی، که ټوله خبره مختلفه وه او دیو بل سره یی جوړ نه خوړی نوخوب پریشانه دی تعبیر دی نه ورته کوی او که تعبیر پتوی نو دسائل څخه دی پوښتنه وکړی چي تنگ دله دی که خوش دله او څه چي دده څخه واورى په هغه دی دخوب دتاویل بنا وکړی او که هغه نه سی ویلی اوتعبیر بیانوونکی یی نوم ونه پېژنی نو دطبیعت، عبادت، گفتار، بد صورتی، خوب صورتی، درواغ او رشتیا څخه دی تعبیر وکړی او که دده دخوب تاویل بد شی وی نو نه دی وایي او دده څخه دې پټ ساتی. کرمانی رحمته الله علیه ویلی دی چي اصل خوب په درو شيانو دی یو جنس دوهم صفت دریم طبیعت، جنس لکه د درختو او مرغانو دا ټول دسړیو تاویل دی اوصفت دادی چي تعبیر بیانوونکی یی وپېژنی چي درخته څنگه ده او سړی دکوم جنس څخه دی او دکوم صفت لرونکی دی او که دغوز درخته ده نو معلومه دی کړی چي عجمی سړی دی ځکه چي په عربو کی دغوزانو درخته نه وی او که مارغه طاوس وی نو عجمی دی که شتر مرغ دی نو سړی عربی دی او طبیعت دادی چي معلومه کړی چي ددی درختی طبیعت څه قسم دی؟ لهذا ددی په نوعه دی تاویل بیان کړی که دغوز درخته ده نو سړی مالدار دی لیکن بد معامله بخیل اوبد دی ځکه چي که تاسو غوزان ښوروی نو اواز کوی او ترڅو چي یی مات نه کړی نو مغز نه ځنی وځی او که دخرما درخته ده نو کوم کار چي اختیاروی اسان به وی (شجرة طية اصلها ثابت وفرعها في السماء، سورة ابراهيم: ۲۴) ترجمه: لکه پاکه درخته چي ریښی یی ثابتي وی او ښاخونه یی په اسمان کي دی

د شجرې طبيې څخه مراد دخرما درخته ده، که مرغی والوزی نو تعبیر کوونکی دی پوه سی چې دا صاحب خوب به سفر کوی په دی وجه د مرغی طبیعت هم پیژندل پکار دی که کارغه وی نو دغه سړی ضرور شریر اوبد عهد دی، خوب لیدونکی دی رښتینی او دیندار وی او چې په لیدلې خبره کی کمی او زیاتنی نه کوی ځکه چې په دې سره په خوب کې نقصان کیږی او کوم سړی چې خوب وويني او وبيږي نو دری واری دی ایه الکړسی ووايي پر ځان دی دم کړی او دا دعا دی ووايي (اعوذ برب موسی و ابراهیم من شر رؤیا التي رأيتها من منامي ان يضرنی فی دینی ودنیای ومعیشتی عز جاهک وجل ثاؤک ولا اله غیرک) ترجمه: زه په رب د موسی او ابراهیم علیهما السلام پناه غواړم ددی خوب دشر څخه کوم چې ما پخپل خوب کی لیدلی دی چې زما دین او دنیا او معاش ته نقصان رسوی ستا مرتبه د ټولو څخه لویه ده او ستا ثنا لویه ده او ستا څخه ماسوا بل معبود نسته. ددی څخه وروسته دی دوه رکعت له مونځ وکړی او صدقه دی ورکړی چې دخوب بدوالی ځنی لیری سی. مغربی رحمته الله علیه ویلی دی چې ابلیس ملعون په ټولو خوبونو کی دست درازی کوی او د ټولو شيانو په شان کیږی لیکن دخدای تعالی، فرشتو، پیغمبرانو، اسمان، لمر، سپوږمۍ او ستوری په ډول ځان نه سی کولای او که دده دا طاقت وای نو خپل ځان به یې د پیغمبرانو په ډول ښکاره کولی او ویل به یې چې زه ستا څخه خوشحاله یم ته چې څه غواړی کوه یې اوبل ته به یې ویل چې زه ستا خالق یم ما ستا گناهونه معاف کړی دی او ته می بخښلی یې او په داسی خبرو کولو به یې دخدای مخلوق گمراه کوی جعفر صادق رحمته الله علیه ویلی دی چې کله ابلیس ملعون خپل ځان د نبي په صورت جوړول وغواړی نو د اسمان څخه اور راکښته سی اودی وسوزی او په ټولو کارونو کی مشکل کار ابلیس ملعون ته داوی چې دمومن زړه روښانه سی او الله رحمته الله علیه وپیژنی او خوب یی رشتیا سی.

دیار لسم فصل

د سائل او تعبیر ور کوونکي لپاره د آدابو دخيال ساتلو په بیان کې

کرمانی رحمته الله علیه ویلی دی په تعبیر بیانوونکی کی د اصفت پکار دی چې دده په هر یوکار کی هوشیاری او حوصله وی چې د سائل د سوال پر وخت دده خوب په ښه رقم واورى او دده په دین او مذهب او اعتقاد باندی واقفیت حاصل کړی او دده رشتیا او درواغ وپیژني ځکه نبي کریم رحمته الله علیه ویلی دی (اصدقکم رؤیا اصدقکم حدیثا) ترجمه: کوم سړی چې دخبری په باره کی رښتینی وی دغه سړی به په خوب کی هم رښتینی وی. جعفر صادق رحمته الله علیه ویلی دی چې پر عاقل سړی باندی واجب دی چې داوداسه سره بیږي او دیدیدو په وخت کی دي الله تعالی یاد کړی اودا دعا دی وایی (اللهم سلمت نفسی الیک ووجهی الیک وفوضت امری الیک والجات ظهري الیک لا ملجأ منک الا الیک تبارکت وتعالیت انت الغنی ونحن الفقراء استغفرک واتوب الیک اللهم ارنا الرؤیا صادقة عاریه صالحة غیر فاسدة غیر تجربة رافعة غیر راضیة) ترجمه: ای الله زه خپل ځان تاته سپارم او خپل مخ ستا طرفته

متوجه کوم او خپل امر تاته سپارم او خپله ملا تاته کښته کوم بغير ستا څخه بله پناه نسته، اى زما ربه ته بابرکته اولور يې ته غنى يې موږ فقيران يو زه ستا څخه معافى غواړم او توبه کوم اى خدايه ما ته رښتونی خوب صاف نيك او ښه بغير دڅه قسم خرابی څخه وښيي په کوم کښی چي څه آزمائش نه وی رفعت والا وی ناخوښه نه وی. پر راسته طرف دی بيديزی او کله چي وینس سى نو دغسي دی الله تعالى یاد کړی که نيك خوب يې ليدلی وی نو شکر دی وکی او صدقه دی وکړی او که بد خوب يې ليدلی وی نو (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) ترجمه: زه په الله سره دشيطان مردود څخه پناه غواړم. دی ووايي او سورة الاخلاص تر اخره پوری او چپی خوا ته دي يې چوف کړی او بيده دي سى او وایي دی اى الله ته پوه يې او زه نه پوهیږم که خير وی نو ددی خوب خير ماته را ورسوی او که بد وی نو ددی خوب دبدوالی څخه ما او ټول مسلمانان وساتي (يا مجيب دعوة المضطرين يا اله العالمين ويا ارحم الراحمين) ترجمه: اى دبی قرارو دعا قبولوونکی دټولو جهانونو معبوده دټولو څخه زیات رحم کوونکې. دپريوتو او د را کښينستلو په وخت او دهر يو کار په شروع کی دی دا دعا وایي (بسم الله الذى لا يضر مع اسمه شىء فى الارض ولا فى السماء وهو السميع العليم) ترجمه: دالله تعالى په نوم سره شروع کوم چي دهغه دنوم سره څه شى تاوان نه سى رسولای نه پر ځمکه اونه پر اسمان باندی هغه هر څه اورى او پوه دی کړی کله چي دلمانځه څخه فارغ سى نو خپله وظيفه قران مجيد او دعاگانى دی وایي بيا دی تعبير بيانوونکی ته ولاړ سى په ښه وخت کی او په خوب بيانولو کی دی کمی زیاتى نه کوی. ابن سيرين رحمه الله عليه ویلی دی چي دتعبير بيانوونکی لپاره دا شرط دی چي په اوداسه کی وی او که دده څوک دښمن وی نو ددښمنۍ په وجه دی ناجائز تعبير نه بيانوی او دکوم سپړی په بدی چي پوه سى نو بل چا ته نه دي ښيي چي رسوا يې کړي. جابر مغربی رحمه الله عليه ویلی دی چي خوب ليدونکی دي په خوب کی کمی او زیاتى نه کوی او ددرواغو څخه دی ځان ساتی ځکه چي په حديث شريف کی راغلي دی چي رښتونی خوب دالله تعالى دطرف څخه وحی ده او کوم سپړی چي په وحی ربانی کی کمی زیاتى کوی دی پر الله تعالى درواغ وایي او خوب دالله تعالى او بنده په مینځ کی امانت دی نبی کریم صلی الله علیه و آله ویلی دی چي کوم سپړی پرما چي زه رسول یم درواغ وایي دی پر خپل ځان دتباهی او بربادی گواهی ورکوی په دی وجه کوم سپړی چي درواغ خوب جوړوی دنبی کریم صلی الله علیه و آله دارشاد په موجب گناه گاره دی او دا خبره دخوب پر عظمت او بزرگی باندی دلیل دی او سائل او تعبير بيانوونکی لره دادابو په نظر کی ساتل شرط دی.

خوار لسم فصل

په دی بیان کي چي تعبير پر څو قسمه وي

ابن سيرين رحمه الله عليه ویلی دی چي تعبير بيانوونکی ته پکار دی چي اول دسائل دنوم او قدر او مرتبی پوښتنه وکړی مذهب، خصلت او عقل فهم يې معلوم کړی اودا معلوم کړی چي خوب يې

دشپي ليدلی دی که دورځی او ودی گوری چي سائل دپوښتنه کولو په وخت کی څه حرکت کوی او خوب په څه طرز سره بیانوی فارسی میاشت او عربی میاشت دی معلومه کړی بیا دغه وخت چي کومه خبره نزدی قیاس ته وی هغه دی بیان کړی تعبیر دی ورکړی. دانیال عليه السلام ویلی دی چي که یو سائل دخوب پوښتنه وکړی که دده نوم یا دده دپلار نوم دپیغمبرانو دنومونو څخه و نو دجذر او فال په طریقه سره دی دده پر خیر او بشارت او خوشحالی باندی دلیل حاصل کړی او که نوم یې بد وی نو دده پر شر اوفساد دی دلیل کړی دیک شنبی دورځی خوب نیک وی دلمر سره تعلق لری ددوشنبی دورځی خوب هم ښه دی دسپوږمی سره تعلق لری دسه شنبی دورځی خوب دمريخ سره تعلق لری ددی پوښتنه کول نه ده پکار، دچهارشنبی دورځی خوب دعطارد سره تعلق لری په کومه ورځ چي قوم دهود عليه السلام او اصحاب الرس هلاک سوی وو ددی هم پوښتنه نه ده پکار دپنج شنبی ورځ دمشتري ده داوولی ورځی خوب دسعادت او خوشحالی دلیل دی او دجمعی دورځی اول دزهره څخه دی چی دزړه دخوشحالی او عیش او جمعیت دخطر دلیل دی. مغربی عليه السلام ویلی دی دخوب په باره کی دتعبیر کوونکی لپاره ډېره تجربه پکار ده لکه ډاکتر ته چي دناجوړه او دهغه په علاج کی تجربه پکار ده.

قصه

امیر المؤمنین مهدی یوه شپه خوب ولیدی چي دده مخ تور سوی دی چي را بیدار سو نو وپیریدی او تعبیر بیانوونکی ته یې دحاضریدو حکم وکړ او خوب یې ورته بیان کړ ټول دخوب دتاویل څخه عاجزه سوه، بیا یې ابراهیم کرمانی کوم چي دتعبیر بیانوونکو استاد وو را وغوښتی دوی چي دخلیفه خوب واوریدی نو وې ویل چي ستاسو به لور پیدا سی خلکو پوښتنه وکړه چي پر دی تعبیر څه دلیل دی؟ دوی دا ایت تلاوت کړ (واذا بشر احدهم بالاثی ظل وجهه مسودا وهو کظیم، سورة النحل: ۵۸) ترجمه: او چاته چي په لور زېری ورکړل سی نو دده مخ تور سی په داسی حال کی چي دی غضبناک وی امیر المومنین مهدی کرمانی ته هزار درهمه انعام ورکړ او په دغه ورځ یې لور پیدا سوه بیا یې لس زره درهمه په طور دانعام ورلره ورکړه.

قصه

یو سړی خوب ولیدی چي دی یې خصی کړی دی تعبیر بیانوونکی ته ولاړی او خپل خوب یې ورته بیان کړ یوه وویل چي دی به ډېر ژر مړ سی دوهم وویل دخپلو کوچنیانو څخه به جلا سی، دریم وویل چي خصنتینو (خایو) ته به یې تاوان ورسپړی، څلورم وویل دده نسل به ختم سی، پنځم وویل دا سړی به خپلی ښځی ته طلاق ورکړی اوس لا څه وخت نه وو تېر سوی چي ده خپلی ښځی ته طلاق ورکړ او دبچیانو سره په سفر روان سو او په کښتۍ کی کښینستل هوا مخالفه راغله او کښتۍ غرقه سوه ددریاب پر غاړه یو ماهی دده عضو تناسل او خصیتین وخورل دده مال او کوچنیان ټول هلاک سوه او دخوب تعبیر داسی پوره سو څنگه چي تعبیر بیانوونکو ویلی وو. کرمانی عليه السلام ویلي دي چي پوښتنه کوونکی دی رشتیا رشتیا بیانوی

ځکه چې په جیل خانه کې یوسف (علیه السلام) ویلی وه (قضى الامر الذى فيه تستفتيان، سورة يوسف: ۴۱) ترجمه: په کوم امر کې چې تاسو دواړو فتوی طلب کړې وه په هغه حکم سوی دی. دواړو چې په کوم فال پوښتنه کړې وه پوره سوه. جعفر صادق (علیه السلام) ویلی دی چې دڅلورو قسمو خلکو څخه دی د خوب د تعبیر پوښتنه نه کیږي اول د بې دینو څخه دوهم د بښځو څخه دریم د جاهلانو څخه څلورم د دښمنانو څخه.

پنځلسم فصل

په هغو مسائلو کې د کومو تعبیر چې برعکس وی

ډېر سوالونه دی د کومو تعبیر چې چپه وی ځکه موږ بعضي په دې فصل کې بیانوو چې پر ازده کوونکو باندې پټ پاته نه سی. ابن سیرین ویلی دی چې طاعون په خوب کې لیدل په بیداری کې جنگ دی او په خوب کې ژړل په بیداری کې خوشحالی ده او په خوب کې گوته لگول په بیداری کې اقرارنامه لیکل دی او په خوب کې د غاښ درد لیدل د قبر کښلو دلیل دی، په خوب کې خپل ځان په قبر کې لیدل جیل خانې ته د تللو دلیل دی په خوب کې کور خراب لیدل دانجونو دمړو کیدو دلیل دی او په خوب کې جینکې پیدا کیدل د زمیندارۍ دلیل دی دالله تعالی فرمان دی (نساءکم حرث لکم فاتوا حرثکم انی شتم، سورة البقرة: ۲۲۳) ترجمه: ستاسو بښځی ستاسو فصل دی د کوم طرف نه چې غواړی ورته راځی. او په خوب کې کالی جوړول نیکی کول دی، په خوب کې انځر خوړل بد او پښېمانی ده، او سیلاب پر یو ځای راتلل د دښمن راتلل دی، نوي شیان په خوب کې لیدل نیک دی، زاړه شیان په خوب کې لیدل بد دی، په خوب کې نوې موزه بغیر دوسلی څخه اغوستل بد دی، غم او پریشانی راوړی او په خوب کې زړه موزه دوسلی سره اغوستل په بیداری کې ښادی او خوشحالی ده، که څوک په خوب کې غلام اخلی نو بد دی او که غلام خرڅوی نو ښه دی که منځه اخلی نو ښه دی او که منځه خرڅوی نو خوب ښه نه دی، دا ډول چپه خوبونه ډېر دی که ټول ذکر کوو نو کتاب به غټ سی لیکن دهر یوه شرح به پر خپل ځای باندې وسی ان شاء الله تعالی.

شپاړسم فصل

د خدای تعالی او فرشتو او پیغمبرانو په زیارت او لېدلو کې

ددی کتاب مصنف وایي چې ددی عاجز استاد دخداوند تعالی او فرشتو او پیغمبرانو د لیدو تاویل دخپل کتاب په شروع کې دمقدمی په طور بیان کړیدی ما هم دغسی مناسب وشمیرله چې دا اول بیان کړم او دباقي شیانو تاویل لکه چې په دیباچه کې یې وعده سوېده دحروف معجم په ترتیب سره بیا ان شاء الله بیان کړم چې دخوبونو تاویل را ایستونکو او زده کوونکو ته اسان وی.

د خدای تعالی د لیدلو تاویل

دانیال (علیه السلام) ویلی دی چې کوم مومن بنده خدای تعالی په خوب کې بی مثاله او بی مثله وویني

لکه چي په احاديثو کې راغلي دي ددی امر دليل دی چي ديدار الهی به يې نصيب سی او حاجتونه به يې پوره سی او که بنده ولاړ وي او خدای تعالی وويني دا دصلاح دکار او سلامتی دنفس دليل دی او په مغفرت سره به مخصوص وی که گناهکاره وی نو توبه به وکړی، ابن سيرين رحمه الله ویلی دی که خوک په خوب کې وويني چي الله تعالی دده سره درازه خبره کوی نو ددی خبری دليل دی چي دغه سړی دالله تعالی په نزد بزرگ دی دالله تعالی فرمان دی (وقربناه نجيا، سورة مريم: ۵۲) ترجمه: او موږ دی دمشورې لپاره نژدی کړ که يو سړی خوب وويني چي الله تعالی دده سره دپردي څخه هاخوا خبری کوی نو دا ددين ددخل يا خطاء دليل دی دالله تعالی فرمان دی: (ما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحيا او من وراء حجاب، سورة الشوری: ۵۱) ترجمه: دیو بشر لپاره نسته دا چي الله تعالی دده سره خبری وکړی مگر په طور دوحی یا دپردو څخه شاته که په خوب کې وويني چي الله تعالی دی مقرب او عزيز کړی دی بزرگ يې جوړ کړی دی نو دا دده دبخبښی دليل دی او په دنیا کې به مصیبت ووينی که خوب ووينی چي الله تعالی ده ته نصیحت کوی نو دا ددی خبری دليل دی چي دالله تعالی رضا په ده کې نسته دالله تعالی فرمان دی (يعظکم لعکم تذکرون، سورة النحل: ۹۰) ترجمه: تاسو ته نصیحت کوی چي تاسو نصیحت قبول کړی. که په خوب کې وويني چي الله تعالی ده ته خوشخبري ورکوی نو دا يې درضا دليل دی او که وويني چي ده خدای تعالی ته سر کښته کړی دی ولاړ دی نو دا دغم او خفگان دليل دی دالله تعالی فرمان دی (ولو ترى اذ المجرمون ناکسو رؤسهم عند ربهم، سورة آلم السجدة: ۱۲) ترجمه: او کله چي ته گناهکاره ووينی چي دوی خپل سرونه درب په مخکې کښته کړي دي. کرمانی رحمه الله ویلی دی چي که يو سړی په خوب کې ووينی چي الله تعالی ده ته څه شی ورکړی دی نو په دنیا کې دبلا او دمصیبت دليل دی او که وويني چي الله تعالی ده ته په نظر درحمت گوری نو دا ددی خبری دليل دی چي الله تعالی ده ته جنت او خپل ديدار نصيب کړی دی او که په خوب کې ووينی چي ده ته يې ددنیا دسامان څخه څه ورکړی دی دا دسختي بيماری دليل دی ليکن اجر او ثواب به يې حاصل سی بعضی تعبیر بيانوونکو دا هم ویلی دی چي عذاب به حاصل کړی، که الله تعالی ووينی او بل خوک ورته ووايي چي دا الله تعالی دی، نو دليل يې دادی چي دده به يو پاچا ته حاجت پيښ سی او که ووينی چي الله تعالی محکمی ته يا يوځای ته راغلی دی دا دليل دی چي ددغه ځای والا مظلومان دی او الله تعالی به يې مدد وکړی او که په دغه ځای کې قحطي او تنگی وی نو فراخی به سی او که ددغه ځای خلک گناهکار وی نو توبه گار به سی، او که ووينی چي الله تعالی دده کورته راغلی دی او په مهربانی سره يې دده پر سر لاس راکش کړی دی يا يې خلعت وراغوستی دی نو دا دالله تعالی دکرم دليل دی ليکن داسړی به په دنیا کې په غم او ناجوړی کې اخته وی، او که خدای تعالی په نورانی شکل کې ووينی داسی چي بيان يې نه سی کيدای نو دا دغم او خفگان دليل دی. که په خوب کې ووينی داسی چي الله تعالی پرده بل نوم

ایښی دی دا دشرف او بزرگی دلیل دی اوکه پرده الله تعالی غصه کړی ده نو دا دزهد او پرهیزگاری دلیل دی که په خوب کی وویښی چي الله تعالی دی ځان ته نژدی رابللی دی نو تعبیر یې دادی چي ددغه سړی مرگ نژدی سوی دی. جابر مغربی رحمۃ الله علیه ویلی دی چي که یو سړی په خوب کی الله تعالی په یو ښار یا کلی کی وویښی نو ددی دلیل دی چي ددغه ځای نیک خلک به شرف او مرتبه پیدا کړی او ددغه ځای څخه به دظلم لاس پورته سی دالله تعالی فرمان دی (الله یحکم بینکم یوم القيمة فیما کتتم فیہ مختلفون، سورة الحج: ۶۹) ترجمه: الله تعالی به ستاسو په مینځ کی ستاسو دا اختلاف په بابت فیصله وکړی، که په خوب کی وویښی چي الله تعالی پر دغه ځای خفه دی نو ددی امر دلیل دی چي ددی ښار قاضی بی انصافه دی یا ددی ښار حاکم پر رعیت ظلم کوي، یا ددی ښار عام خلک بی دینه دی او که دا خوب غل وویښی نو دده لاس او پښې به پرېکړه سی او په دې ښار کی به فتنې او بلا او قتل واقع وی دالله تعالی فرمان دی (وهو القاهر فوق عباده ویرسل علیکم حفظة حتی اذا جاء احدکم الموت توفته رسلنا وهم لا یفرطون، سورة الانعام: ۶۱) ترجمه: دی پر خپلو بندگانو غالب دی او پر تاسو محافظان لېږي تر دی چي کله دچا مرگ راسی نودی زموږ قاصدان وژنی او هغوی کمی نه کوی. عباس رضی الله عنه ویلی دی چي که یو سړی خدای تعالی بی مثله بی نظیره په خوب کی وویښی دی به دبیری او دخوف څخه په امن وی او که مسلمان وی نو په اخرت کی به دیدار الهی وویښی دالله تعالی فرمان دی (للذین احسنوا الحسنی و زیادة، سورة یونس: ۲۶) ترجمه: چا چي احسان وکړ ددوی لپاره نیکی او زیاتی ده. دتعبیر تفسیر کوونکی دخدای تعالی دزیارت په باره کی وایي که: خدای جل جلاله په هغه صورت کی وویښی چي دغه صورت ده هیچیری نه وی لیدلی نو دا دهغه دفضل او کرم دلیل دی او که دیو سړی په صورت کی یې وویښی نو دغه سړی به غالب او نامداره وی او که خدای جل جلاله په لمانځه او تسبیح کی وویښی نو دا یې درحمت او بخشش دلیل دی او که خدای تعالی غازیان خلک په جهاد کی وویښی نو دایې دبخشش دلیل دی که څوک خدای تعالی ته ښکتنځل وکړی نو دا دده دکفر دلیل دی، که خدای تعالی پر تخت ناست یا بیده وویښی نو دا نالائق صفتونه دی اودا ددی امر دلیل دی چي دغه سړی به بی دینه او گناهکار وی جعفر صادق ویلی دی چي دالله تعالی په خوب کی دلیدو تعبیر په اووه وجهو سره دی اول: معافی او بخشش، دوهم: دبلا او مصیبت څخه امن دی، دریم: نور او هدایت او په دین کی قوت، څلورم: پر ظالمانو باندی فتحه مندی، پنځم: دبلا او اخرت دعذاب څخه امن، شپږم: په دی ملک کی ابادی او پاچا به عادل وی، اووم عزت اوشرف او په دنیا او اخرت کی پورته مرتبه، دا وجوهات دنظر درحمت په صورت کی دی که خدای مه کړه نظر دقهر وی نو ددی برخلاف به وی، او که قاضی په خوب کی وویښی چي خدای تعالی ده ته دغصی په نظر سره گوری دا ددی خبری دلیل دی چي دی دشرع دحدونو څخه تجاوز کوی، او دمظلوم فریادرسى نه کوی، که پاچا وویښی نو دده دبی انصافی دلیل دی او که عالم یې وویښی

نو دده ددين او اعتقاد خلل دی حاصل دادی چي که په نظر درحمت سره وگوري نو بخشش دی اوکه په قهر سره وگوري نو زحمت او عذاب دی، زموږ دليل دادی چي الله تعالى هرځای موجود دی دده لیدل د عقل په لاری سره دی لهذا په خوب کی د قهری الهی څخه منکر کیدل نه دی پکار، ابو حاتم دمحمد ابن سيرين څخه اوریدلی دی چي دوی ویلی دی: په ټولو خوبونو کی صحیح دادی چي الله تعالى په خوب کی بی مثله او بی مثاله ووينی.

په خوب کې د فرشتو لیدل

په خوب کی د فرشتو لیدل کامیاب دیندار او دیانت دار پاچا دی، یا یې دليل عالم پرهیزگار دی او په ټولو فرشتو کی څلور فرشتی اول: جبرائیل عليه السلام دوهم: میکائیل عليه السلام دریم: اسرافیل عليه السلام څلورم: عزرائیل عليه السلام د ټولو څخه بزرگ ترین دی.

جبرائیل عليه السلام

ابن سيرين رحمته الله ویلی دی چي که څوک جبرائیل عليه السلام خوش طبع او روښانه مخ ووينی نو دليل دی چي پر دښمن به کامیاب سی او خپل مراد ته به ورسېږي، او که ددې خلاف ووينی نو د پريشانۍ او غم دليل دی او که په خوب کی ووينی چي ده ته جبرائیل عليه السلام خوشخبری ورکړي وه یا یې پخه وعده کړي وه یا یې د یو کار څخه منع کړي دی نو دا دعزت او دولت او د زړه د تحمل دليل دی او که ده ته یې څه شی ورکړي وی نو د پاچا څخه به مرتبه ورورسېږي او بعض تعبير بیانوونکي وايي چي که په خوب کی جبرائیل عليه السلام ده ته څه ورکړي نو دا دبیری او غټ دهشت دليل دی، که خلک ده ته په خوب کی ووايي چي ته جبرائیل یې نو دليل یې دی چي په خبره به پوه او فصیح به وی او مراد به پیدا کړي او په امانتداری او دینداری به مشهور وی.

میکائیل عليه السلام

که څوک په خوب کی میکائیل عليه السلام ووينی لکه چي دهغه صورت دی دليل د خیر او بشارت دی ځکه چي جبرائیل عليه السلام خوب راوړونکی او میکائیل عليه السلام خوشخبری او نعمت وغیره راوړونکی دی، ابن سيرين ویلی دی چي که په خوب کی ووينی چي میکائیل عليه السلام ده ته څه شی ورکړي دی دا د خیر او بزرگی دليل دی او که په خوب کی ووينی چي خلک ده ته میکائیل عليه السلام وایي دليل دی چي دده څخه به خلکو ته خیر او بشارت ورسېږي.

اسرافیل عليه السلام

ابن سيرين رحمته الله ویلی دی چي که څوک اسرافیل عليه السلام په خوب کی دده په صورت ووينی نو دا د قوت او بزرگی او جاه او جلال او علم ودانش دليل دی او په کوم ملک کی چي یې ووينی دهغه د ابادۍ او امن دليل دی او که په شپیلۍ وهلو یې ووينی نو دا دبلا او فتنی دليل دی د الله تعالى فرمان دی (ونفخ في الصور فصعق من في السموات ومن في الارض، سورة الزمر: ۶۸) ترجمه: شپیلۍ به پوه کړه سی او څوک چي په اسمانونو او په مځکه کی دی بی هوبڼه به سی او که ووينی چي دده په لاس کی شپیلۍ ده او وهی یې نو دليل یې دادی چي په ښار کی به بلا او فتنه او نهایتي

بیره پریوزی او که ووينی چي اسرافیل ﷺ دده کور ته راغی اودی دخوبه راوینس سو دلیل دی چي ددغه ښار پاچا به دده څخه ناراضه وی. کرمانی ﷺ ویلی دی چي که څوک اسرافیل ﷺ په خوب کی ووينی چي غمگین دی شپیلی وهی او ده په طور دبرکت دشپیلی اواز اوریدلی وی نو دلیل یې دادی چي په دغه ملک کی به مرگ پریوزی او ظالمان خلک به هلاک سی، او که ووينی چي اسرافیل ﷺ ورین تندی او په خوشحالی سره دده طرف ته گوری نو ددی امر دلیل دی چي ده ته به دپاچا څخه امن او خیر ورسیرې او که ووينی چي اسرافیل ﷺ یې پر خط مهر ولگاوه ده ته یې ورکړ نو دلیل یې دادی چي دده مرگ نژدی دی او که ووينی چي اسرافیل ﷺ پر ده چيغه وکړه او غائب سو دلیل یې دادی چي ده ته به دپاچا دطرف څخه نقصان ورسیرې.

عزرائیل ﷺ

ابن سیرین ﷺ ویلی دی چي که څوک ملک الموت پر اسمان او ځان پر محکه ووينی نو دلیل یې دادی چي دغه سړی به دخپل کار څخه معزوله سی او که پخپله خوا کی یې ووينی نو دلیل یې دادی چي دده مرگ نژدی دی او که ملک الموت خوشاله ووينی دشهادت دلیل دی او که دملک الموت سره غیبه وباسی او غوزار سی نو دلیل دی چي ددنیا څخه به ژر رخصت سی او که ملک الموت را غوزار کړی نو بعضی یې تعبیر بیانوی چي ناجوره به سی لیکن شفاء به حاصله کړی. جابر مغربی ﷺ ویلی دی چي څوک ملک الموت په خوب کی خوشحاله ووينی نو دلیل دی چي دده ژوند به اوږد وی او که سلام کوونکی یې ووينی دا سړی به ژر شهادت حاصل کړی او که خواره ورکوونکی یې ووينی نو روح به یې په اسانی ووزی، او که په غصه کی یې ووينی نو دده مرگ به خطرناک وی او که تریخ شی ورکړی نو روح به یې په سختی سره ووزی، او که په خوب کی ده ته خلک خبر ورکړی چي ملک الموت په فلانی ځای کی دی او لیری یې ووينی نو دلیل یې دادی چي دده به دپاچا سره کار جوړ سی، او که په خوب کی یې ووينی چي ملک الموت یې وهلی دی نو دا سړی به دمخلوق دښمن وی.

دعرش حاملاني ملايکي ليدل

حاملاني دعرش هغه فرښتی دی کومو چي دالله تعالی په حکم دالله تعالی عرش پورته کړی دی که څوک په خوب کی دوی ووينی نو په خپل مقصد کی به کامیابه سی او پاچا به سی او که ووينی چي ددوی سره یې ملاقات کړی دی نو دیو بزرگ پاچا سره به یې کار پېښ سی او خیر او فائده به ووينی. ابراهیم کرمانی ﷺ ویلی دي چي په خوب کی حاملانی دعرش لیدونکي به ددیندارو سره ویني او حج به کوی، په قران شریف کی الله تعالی ویلی دی (وترى الملائكة حآقین من حول العرش یسبحون بحمد ربهم، سورة الزمر: ۷۵) ترجمه: او ته به فرښتی دعرش پر شاوخوا چاپیره په صفونو کی ولاړی ووينی چي هغه به دخپل رب حمد او ثنا وایي او که ووينی چي دده سره مهربانی کوی او په عبادت کی یې دځان سره شریک کړی نو دا ددی خبری دلیل دی چي دده مرگ نژدی سوی دی.

گرام کاتيين ليدل

گرام کاتيين هغه دوه فرښتو ته وايي کومى چي دخلکو عمل او خبرى نيکى اوبدى ليکى. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى چي که څوک دا په خوب کى ووينى او دى نيك وى نو په دواړو جهانونو کى به خير او غوره والى پيدا کړى او که غريب وى نو غم او فکر به تيروى، دالله تعالى فرمان دى (يعلمون ما تفعلون، سورة الانفطار: ۱۲) ترجمه: هغه ستاسو کارونه پيژنى. او که دا فرشتى ديو بل سره په جنگ ووينى نو دليل يې دادى چي دا سړى گنهگاره او نافرمانه دى او دخداى تعالى د عذاب مستحق دى او دالله تعالى فرمان دى (انا نبشرك بغلام اسمه يحيى، سورة مريم: ۷) ترجمه: موږ تاته ديو هلك زيرى درکوو چي دهغه نوم يحيى دى. او که دا فرشتى ووينى چي د شيانو داخيستلو په انتظار کى دى نو دليل يې دادى چي دده په مال او نعمت کى به زوال راځى او که دا فرښتى په يو ځاى کى ولاړى ووينى نو هلته به امن وى او که په جنگ کولو يې ووينى نو پر دښمن به کاميابى حاصله کړى او که په رکوع او سجده کى يې ووينى نو دليل يې دادى چي دده ددين او دنيا ټول کارونه صحيح دى، او که دښځو په شکل کى فرښتى ووينى نو دليل يې دادى چي خوب ليدونکى په الله تعالى پورى درواغ تړى، دالله تعالى فرمان دى (افصافكم ربکم بالبين واتخذ من الملكة اناثا انکم لتقولن قولاً عظيماً، سورة الاسراء: ۴۰) ترجمه: آيا ستا لپاره ستاسو رب زامن غوره کړى دى او دځان لپاره يې ملائکى لونی تاسو يوه ډېره لويه خبره کوى. او که څوک په خوب کى ووينى چي وزرى لرى او دفرشتو سره الوتى وي نو دليل يې دادى چي دده مرگ نژدى دى او په دنيا کى به توبه وباسى او مړى به. او که څوک دليرى څخه فرشتى ووينى او نژدى ورتلى نه سى نو دليل يې دادى چي پر ده به څه مصيبت راسى، دالله تعالى فرمان دى (يرون الملكة لا بشرى يومئذ للمجرمين، سورة الفرقان: ۲۲) ترجمه: چي فرشتى ووينى په هغه ورځ دگنهگارو لپاره هيڅ خوشحالى نسته، او که په خوب کى ووينى چي فرشتى ده ته دخپل اطاعت کولو حکم کوى نو که نيك وى نو واده او خوشحالى به ووينى او که نيك نه وى نو تکليف او غم به ووينى دالله تعالى فرمان دى (اقرا کتابک کفى بنفسک اليوم عليك حسيماً، سورة الاسراء: ۱۴) ترجمه: ووايه خپل کتاب نن ورځ ستا نفس ستا د حساب اخستلو لپاره پوره دى. او که څوک په خوب کى ووينى چي ده ته فرشتى په عزت سره سلام کوى نو دليل يې دادى چي پر دښمن به کاميابى سى او انجام به يې په خير سره وى او که فرشتى په را کښته کيدو سره يو ځاى ووينى نو دليل يې دادى چي دهغه ځاى خلک به دغمونو او تکليفونو څخه خلاص وى ځکه چي فرشتى هميشه د پيغمبرانو دمدد لپاره راتللى. کرمانى رحمه الله عليه ويلي دى چي فرشتى په خوب کى ليدل پند اونصيحت دى او که فرشتى وصيت کوونکى ووينى نو دا سړى به شهيد کيږى او که مقربى فرشتى په يو ځاى کى ووينى په کوم ځاى کى چي مسلمانان دکافرانو سره جنگ کوى نو مسلمانان به کاميابى حاصله کړى او که په هغه ځاى کى تکليفونه، قحط او سختى وى نوالله

تعالی به دهغه ځای خلکو ته ددی څخه نجات ورکړی، او که ووينی چي فرشتی راتولي سوی دی او اسمان ته تللی دی نو داسې به په دنیاکی پرهیزگاری اختیار کړی او د دنیا څخه به لاس واخلي او داخرت دلاري تلاش به کوی او که ووينی چي دفرشتو سره اسمان ته تللی دی او وروسته نه دی راغلی نو ژر به د دنیا څخه ولاړ سی او خپل نیک نوم به پریږدی. جابر مغربی ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي مقربې فرشتی دعزت په نظر د ده طرفته گوری نو دا سړی به دناجوړئ څخه ژر شفاء پیدا کړی او ددی څخه به خلاص سي بیا به حج او جهاد وکړی او ډېر نیک کارونه به کوی او که څوک خپل ځان دفرشتی په شکل کی ووينی نو دلیل یې دادی چي دغم او قرض څخه به خلاصون پیدا کړی او که مالداره وی نو مال به یې زیات سی او که فقیر وی نو غنی به سی جعفر صادق عليه السلام ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي فرشته ده ته د یو کار زیری ورکړی نو دلیل یې دادی چي یو بزگر سړی به دی په یو کار لگوی او که ووينی چي فرشته ده ته انعام ورکوی نو دا سړی به عطاء او بزرگی پیدا کړی او که مقربه فرشته استقبال کوونکی ووينی نو ددواړو جهانونو دولت به پیدا کړی او که ووينی چي فرشته دده زیارت ته راځی او شمعی او چراغونه ورسره دی نو دلیل یې دادی چي دی به هونبیار او عالم زوی پیدا کړی، او که ووينی چي فرشتی ده ته سپنی او شنی جامي ورکوی نو دلیل یې دادی چي یا به دا سړی پخپله مری او یا به یې په خپلوانو کی څوک مری، او که ووينی چي دده طرفته په خوشحالی سره گوری نو دده انجام به په خیر سره وی او که په خوب کی فرشته جامع قران ورکوی یا لیکل سوی خط ورکوی نو دلیل یې دادی چي یو څوک به پر ده حکومت کوی او پر ده به غالب راځی.

د پیغمبران عليهم السلام د زیارت په بیان کی

ابن سیرین رحمته الله علیه ویلی دی چي پیغمبران علیهم السلام په دری قسمه دی ۱: اولو العزم ۲: مرسل ۳: نبی. اولو العزم پیغمبران شپږ دی. ۱: ادم ۲: نوح ۳: ابراهیم ۴: موسی ۵: عیسی ۶: محمد علیهم الصلاة والسلام. مرسل هغه پیغمبران دی پر کومو چي جبرائیل عليه السلام وحی راوړی ده د دوی تعداد دری سوه او دیارلس دی او صرف نبی هغه دی په کومو چي جبرائیل عليه السلام نازل سوی نه وی.

اولو العزم

اولو العزم پیغمبر چي څوک په خوب کی ووينی نو دا دعزت او دبدبی دلیل دی او که څوک په خوب کی مرسل ووينی نو پر دښمنانو به فتح پیدا کړی او که دهغه ځای خلق په غمونو، تکلیفونو او سختیو کی وی نو خیر، صلاح او ددین دنیا دکاروبار آبادی به ووينی، او که پیغمبران د یو ځای څخه بل ځای ته تلونکی ووينی او هغه ځای ته بڼراوی کوی نو دلیل یې دادی چي پر دغه ځای به الله تعالی لویه بلا نازل کړی او ددی علاج توبه او دالله تعالی طرف ته رجوع کول دی.

نبی

کرمانی ﷺ ویلی دی چي که مومن بنده په خوب کی یو پیغمبر تازه او خوشحاله وویښی نو عزت مرتبه او مدد به پیدا کړی او که په غصه کی یې وویښی نو دا د بدحالی، غم او سختی دلیل دی، او که په خوب کی د پیغمبرانو څخه څه اوری نو دا دهغوی دعلم څخه دڅه حصی د پیدا کولو او خوشحالی دلیل دی او که وویښی چي ده پیغمبر وهلی دی نو دا دخیانت دلیل دی لکه څنگه چي الله تعالی فرمایلی دی (فبما نقضهم ميثاقهم وكفرهم بايت الله وقتلهم الانبياء بغير حق، سورة المائدة: ١٥٥) ترجمه: ددوی دوعدی ماتولو او دالله تعالی په ایتونو باندی دکفر او په ناحقه دنبیانو دقتلولو په وجه سره.

آدم ﷺ

جعفر صادق ﷺ ویلی دی چي که څوک آدم ﷺ په خوب کی وویښی نو بزرگی او مشری به پیدا کړی، دالله تعالی فرمان دی (وعصى ادم ربه فغوى ثم اجتبه ربه فتاب عليه وهدى، سورة طه: ١٢٢) ترجمه: آدم ﷺ نافرمانی وکړه او دهوکه سو بیا الله تعالی دی منتخب کړ او توبه یې قبوله کړه دده او هدایت یې ورته ورکړ. او که په خوب کی آدم ﷺ دځان سره په خبرو کولو وویښی نو دا دعلم ښوولو دلیل دی، دالله تعالی فرمان دی (وعلم ادم الاسماء كلها، سورة البقرة: ٣١) ترجمه: او آدم ﷺ ته یې ټول نومونه وښوول. او که څوک په خوب کی وویښی چي دآدم ﷺ تابعداري یې نه ده کړی نو دا دده لپاره دنافرمانی او بدبختی دلیل دی او که وویښی چي آدم ﷺ دده لاس نیولی دی نو دا دبزرگی او پاچاهی دلیل دی.

حوا ﷺ

که څوک حوا ﷺ انا په خوب کی وویښی نو دولت او خوشحالی به پیدا کړی، عیش، خوشحالی، ډیر دولت او ډیر عمر به پیدا کړی.

نوح ﷺ

که څوک نوح ﷺ په خوب کی وویښی نو ډیر عمر به پیدا کړی لیکن د دښمن څخه به غم او سختی وویښی او مراد ته به ورسیري.

ادريس ﷺ

که څوک ادريس ﷺ په خوب کی وویښی نو د هغه کار به نیک وی او انجام به یې هم نیک وی.

هود ﷺ

که څوک هود ﷺ په خوب کی وویښی نو دښمن به پر ده افسوس کوی او په آخر کی به فتح پیدا کړی.

لوط ﷺ

که څوک لوط ﷺ په خوب کی وویښی نو کار به یې سم سی او دزړه مراد به یې حاصل سی.

صالح

که څوک صالح عليه السلام په خوب کې ووينی او ځای په ځای بدل کړی نو پر ده به دخیر دروازی خلاصی سی.

ابراهيم

که څوک ابراهيم عليه السلام په خوب کې ووينی نو اسلامی حج به وکړی بعضو دتعبیر بیانوونکو ویلی دی چي ظالم پاچا به پر ده ظلم کوی او دا سړی به دخپل مور او پلار سره بد سلوک کوی.

اسماعيل

که څوک اسماعیل عليه السلام په خوب کې ووينی نو خوشخبری فتح او غنیمت به پیدا کړی دالله تعالی فرمان دی (فبشرنه بغلام حلیم، سورة الصافات: ۱۰۱) ترجمه: یعنی موږ خوشخبری ورکړه هغه ته په یو زوی بردبار.

يعقوب

که څوک یعقوب عليه السلام په خوب کې ووينی نو دزامنو په غم او فکر کې به وی، او په اخر کې به یې غم په خوشحالی سره بدل سی.

يوسف

که څوک یوسف عليه السلام په خوب کې ووينی نو خلک به پر هغه ددرواغو الزام لگوی او په اخر کې به بزرگی پیدا کړی.

شعيب

که څوک شعيب عليه السلام په خوب کې ووينی نو دښمن به پر هغه غلبه پیدا کوی او بیا به هغه پخپله پر دښمن کامیابی پیدا کوی.

موسى

که څوک موسى عليه السلام په خوب کې ووينی نو په اهل او عيال به گرفتار سی او بیا به خوشحاله سی او پر دښمن به کامیابی پیدا کړی دالله تعالی فرمان دی (ووهبنا له من رحمتا اخاه هارون نبيا، سورة مریم: ۵۳) ترجمه: او موږ هغه ته د خپل رحمت څخه دهغه ورور هارون عليه السلام نبی ورکړ. بعضو تعبیر کوونکو ویلی دی چي ددوی په خوب کې لیدل دهغه ملک دپاچا دهلاکیدو دلیل دی.

داود

داود عليه السلام په خوب کې لیدل دبزرگی پاچاهی او دنعمت او دمال دمرتبې دزیاتوالی دلیل دی.

زكريا

زکریا عليه السلام په خوب کې لیدل دنیکیو دتوفیق دلیل دی.

يحيى

که څوک يحيی عليه السلام په خوب کې ووينی نو الله تعالی به ده ته دښو کارونو توفیق ورکړی.

خضر

خضر عليه السلام په خوب کې لیدل د اوږد سفر، امن، رزق او ډیر عمر دلیل دی.

یونس

که خوک یونس عليه السلام په خوب کې ووينی نو دغمونو څخه به خلاصون پیدا کړی او د تیارو څخه به رڼا ته راسی.

ایوب

که خوک ایوب عليه السلام په خوب کې ووينی نو نا امیدی به یې په امید بدله سی، او دطاعت او خیر او خیرات توفیق به ورکړه سی.

محمد

که خوک محمد عليه السلام په خوب کې ووينی نو دغمونو څخه به راحت پیدا کړی، او دقرض څخه به بري سي که قیدی وی نو خلاص به سی که په بیره کې وو نو په امن به سی، قحطی او تنگی به یې لیری سی بعضي وايي که مالداره وی نو فقیر به سی. ابوهریره رضي الله عنه ویلي دي چي دنبی عليه السلام څخه ما اوریدلی دی چي که زه په خوب کې چا ولیدم نو هغه صحیح لیدلی یم (من رانی فقد رای الحق فان الشيطان لا يتمثل بي) ترجمه: چا چي زه په خوب کې ولیدم نو ده په حقه ولیدم ځکه چي شیطان زما په شکل نسی جوړېدای. او خوک چي ما په خوب کې ووينی نو هغه به غمونه او تکلیفونه نه ويني حیرانتیا مه کوئ زما زیارت دلیل پر سعادت د آخرت دی. خوک چي نبی عليه السلام په خوب کې تريو تندي ووينی نو دا ددين سستی او په هغه ملک کی دبدعت دظاهريدو دلیل دی او که نبی عليه السلام په داسی ځای کی ووينی چي خلک اوازونه کوی نو دا ددی خبری دلیل دی چي هغه وران سوی ملک به بیا اباد سی، او که نبی عليه السلام په څه خوراک کولو ووينی نو دا دصدقی او زکاة ورکولو دلیل دی او که نبی عليه السلام په داسی ځای کی ووينی چي کوم څه په غم یا نا جوړی کی ووينی نو دا ددی سړی ددين دکمزوری دلیل دی. کرمانی رحمه الله عليه ویلي دي چي که نبی عليه السلام په کوم ځای یا ښار کي ووينی نو دلیل یې دادی چي په هغه ځای کی به نعمت فراخه وی او خلکو ته به سکون وی او دهغه ځای خلق به پر دښمن کامیابی حاصلوی او که دنبی عليه السلام په اندامو کي یو اندام کم ووينی نو دلیل یې دا دی چي دهغه ځای خلک په شریعت کي سست دي، ځکه چي دنبی عليه السلام د وجود نقصان دهغه سړی ددين نقصان دی او که ووينی چي هغوی ده ته لنډې یا وچې میوې ورکړی دی نو ده ته به په دين کی پرهیزگاری حاصله سی. ابن سيرين رحمه الله عليه ویلي دي چي که خوک په خوب کې نبی عليه السلام دڅه نقصان سره ووينی نو دهغه عليه السلام دا نقصان به پر دی خوب لیدونکی پریوزی ځکه چي نبی عليه السلام په خوب کې نیک خلک ويني او هغوی ته دهغو شیانو خبرداری ورکوی کوم چي به دوی ته پېښیږی او خراب خلک د گناه څخه بچ کوی ددی وجهی څخه چي دعذاب څخه خلاصون پیدا

کړی، ځکه چې رسول الله ﷺ د مومنانو لپاره زیری ورکونکی او دکافرانو لپاره دالله تعالی د عذاب څخه بیروونکی دی که څوک رسول الله ﷺ په خوب کې په غصه وویښی نو ددی دلیل ښه نه دی. عبدالله بن عباس رضی الله عنه ویلی دی چې که څوک در رسول الله ﷺ جنازه په خوب کې وویښی نو په هغه ملک کې به غمونه او تکلیفونه ډېر راځي، او که د جنازې څخه وروسته نبی ﷺ تلونکی وویښی نو دا د خواهش او بدعت دلیل دی او که صرف در رسول الله ﷺ زیارت وکړی نو دا د مال، نعمت او مرتبې دلیل دی او که وویښی چې نبی ﷺ پر ده افسوس کوی نو دا دده دکافر کیدو دلیل دی لکه څنگه چې دالله تعالی فرمان دی (قل ابالله وایاته ورسوله کتتم تستهزئون لا تعذروا قد کفرتم بعد ایمانکم، سورة التوبة: ٦٥ - ٦٦) ترجمه: ووايه ورته چې ایا تاسو په الله ﷻ او دهغه په ایتونو او دهغه په رسول پوری مسخرې کوئ عذر مه کوئ تاسو دخپل ایمان څخه وروسته کفر کړیدی. جعفر صادق رضی الله عنه ویلی دي چې په خوب کې د پیغمبرانو لېدل په لسو ١٠ وجهو سره وی ١: رحمت ٢: نعمت ٣: عزت ٤: بزرگی ٥: دولت ٦: فتح ٧: سعادت ٨: جمعیت ٩: قوت ١٠: ددواړو جهانونو خیر او دهغه ځای دخلکو بهتری په کومو ځایو کې چې خوب لیدل سوی وی.

خلفاء راشدين ﷺ په خوب کې لیدل

ابوبکر صدیق رضی الله عنه

اول خلیفه امیر المومنین ابوبکر صدیق رضی الله عنه دی، محمد بن سیرین رضی الله عنه ویلی دی چې که څوک خلیفه اول ابوبکر صدیق رضی الله عنه په خوب کې وویښی نو دا د خوشحالی او کرامت دلیل دی. کرمانی رضی الله عنه ویلی دی چې که څوک دوی په یوه ښار کې ژوندی وویښی نو دا ددی خبری دلیل دی چې ددغه ملک او ښار خلک به ډېر زیات زکاة او صدقه ورکوی لیکن دا حکم هغه وخت دی کله چې دوی راضی او خوشحاله وویښی او که تروش تندي یې وویښی نو بیا دا ولنی خبری خلاف دی.

عمر رضی الله عنه

دوهم خلیفه امیر المومنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه دی. ابن سیرین رضی الله عنه ویلی دی چې که څوک دوی په خوب کې وویښی نو دا ددی خبری دلیل دی چې دا سړی به عدل کوونکی او انصاف کوونکی وی او که دوی په یو ښار کې راضی او خوشحاله وویښی نو دا ددی خبری دلیل دی چې په دغه ښار کې به عدل او انصاف ظاهریږي.

عثمان بن عفان رضی الله عنه

دریم خلیفه امیر المومنین عثمان بن عفان رضی الله عنه دی ابن سیرین رضی الله عنه ویلی دی چې که څوک دوی په خوب کې وویښی نو ددی دلیل به دا وی چې دا سړی به طاعت، زهد او پرهیزگاری اختیار کړی، او که دوی په یو ښار کې خوشحاله او خنده رویه وویښی نو دا ددی خبری دلیل دی چې ددغه ښار خلک به قران کریم او علم زده کولو ته توجه وکړي.

علي المرتضى

خلورم خليفه امير المومنين علي المرتضى دى. ابن سيرين رضى الله عنه ويلي دى چي كه خوك دوى په خوب كى خوشحاله او په خندا ووينى نو دا ددى خبرى دليل دى چي دى به بزرگى، شجاعت او سردارى پيدا كړى، او چي په كوم ښار كى يې ووينى نو دهغه ښار به په عدل او انصاف سره صفت وسى ليكن كله كله به ددوى په خپلو كى جنگ جگړه او فساد كيږي.

دنورو صحابه كرامو په خوب كى ليدل

ابن سيرين رضى الله عنه ويلي دى چي خوك صحابه كرام په خوب كى ووينى نو دليل يې دادى چي دى به د دين اسلام په لاره كى بى مثاله وي او په مسلمانانو كى به ريښتوني او ديانت دار مشهور وي، د نبى كريم رضى الله عنه ارشاد دى (اصحابى كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم) ترجمه: زما صحابه دستورو په ډول دى پس په هر يوه پسى چي مو تابعدارى وكړه هدايت به پيدا كړي.

امام حسن او امام حسين

امير المومنين امام حسن او حسين رضى الله عنه چي خوك په خوب كى ووينى نو خير او راحت به پيدا كړى او په اخر كى به دشهيدانو مرتبه پيدا كړي.

جعفر طيار

كه خوك جعفر طيار په خوب كى ووينى نو حج او جهاد به كوى.

ابو هريره او انس بن مالك

كه خوك ابو هريره يا انس بن مالك رضى الله عنه په خوب كى ووينى نو دى به د سنتو طرفته شوق مند سى او علم او شريعت به خوښوى.

حضرت سلمان فارسي

كه خوك سلمان فارسي رضى الله عنه په خوب كى ووينى نو ددى دليل دادى چي الله جل جلاله به هغه ته دقران علم نصيب كړى او انجام به يې نيك وي.

بلال

كه خوك بلال حبشى رضى الله عنه په خوب كى ووينى نو دا ددى خبرى دليل دى چي هغه به مشهور سى، او دموذنانو ثواب به پيدا كړى او د اهل سنت والجماعت پر لاره به تگ كوى، مقصد دا چي د نبى رضى الله عنه اصحاب رضى الله عنه په خوب كى ليدل دخير او دنفع دليل دى.

عالمان زاهدان او حاكمان په خوب كى ليدل

كه خوك عالمان زاهدان يا حاكمان په خوب كى ووينى نو دا ددى خبرى دليل دى چي دى به دخير او طاعت په كارونو كى توفيق پيدا كړى او علم به حاصل كړى، ځكه چي علماء د نبى رضى الله عنه وارثان او دمسلمانانو لار ښودونكى دى كه خوك په خوب كى ديوى محلى يا ښار علماء او حاكمان په يو ټولگى كى ووينى نو دليل يې دادى چي ددغه ښار خلك به پر جاهلانو باندې په گفتار، كردار او امر ونهى سره كاميابى پيدا كړي.

په راتلونكو پاڼو كى به دحروف معجم يعنې د (الف باء) په ترتيب سره تعبيرونه بيان كړل سي.

تعبير الرؤيا

[الف - يا]

[الف]

آبادی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي وران ځای ابادوی لکه جماعت، مدرسه، خانقاه او یا ددی په ډول یو بل ځای نو دا ددین، نیک عمل، اصلاح او داخرت دثواب دلیل دی او که ووينی چي ویرانه محکمه پخپله ابادوی لکه سرای یا دکان وغیره جوړوي نو دا ددی جهان دفائدی او دخیر دلیل دی او که اباد ځای ویران ووينی نو دلیل یې دادی چي په هغه ځای کی به بلا او مصیبت راځي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک خپل ځان په یو آباد ځای کی مقیم ووينی نو دآبادی په اندازه به خیر او نفع پیدا کړی او که ددی څخه خلاف ووينی نو شر، فساد، او نقصان به پیدا کړي. جعفر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي دآبادی لیدل په څلورو وجوهو دی ۱: ددی جهان دکارونو صلاح ۲: خیر او نفع ۳: مراد او کامرانی ۴: دبندو کارونو خلاصول.

آب\اوبه

دټولو شیانو ژوند داوبو په وجه دی دالله تعالی فرمان دی (وجعلنا من الماء کل شیء حی، سورة الانبیاء: ۳۰) ترجمه: موږ هر یو شی په اوبو سره ژوندی کړی دی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي اوبه لوړی داوبو په ډول روانی دی لکه ددریاب یا دنهر اوبه نو دا دهغه دپاک اعتقاد او دقوت ایمانی دلیل دی او که صفا او خوږی اوبه یې چښلي وی نو هم یې دا تعبیر دی او که چیری یې مزه او بې خونده اوبه یې چښلي وی نو ددی تعبیر د اولنی څخه خلاف دی او که ددریاب څخه صفا او بڼي اوبه یې په خوب کی چښلي وی نو دلیل یې دا دی چي دټولی دنیا پاچا به سی او بعضو ویلی دی چي څومره اوبه یې ددریاب څخه چښلي وی دهغی برابر به ورته بزرگی، مال او نعمت حاصل سی که اوبه پاکیزه او صفا وی، او که اوبه گنده وی نو ده ته به غم سختی او بیره ورسېږي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي گرمی اوبه چښی نو دا د ناجوړی او غم دلیل دی او که ووينی چي پر ده گرمی اوبه واچول سوی او ده ته معلومات نه وی نو دلیل یې دا دی چي ده ته به ناجوړی او سخت غم ورسېږي او که ووينی چي په اوبو کی لویدلی دی نو دلیل یې دادی چي په تکلیف او غم کی به گرفتار سی او که اوبه یې په پیاله کی را اخیستی وی نو دلیل یې دادی چي په مال او ژوند کی به دهوکه کیږي او که دښینې په پیالی کی یې خپلی ښځی ته اوبه ورکړی نو هوښیار خلک دښینې پیالی ته دښځی دجوهر سره نسبت ورکوی، او اوبه چي دښینې په پیاله کی دي نو دې ته دزوی سره نسبت ورکوی کوم چي دمور په نس کی دی که پیاله ماته وی نو ښځه به یې مری او کوچنی به یې پاته کیږي او که اوبه توی سی او پیاله خالي پاته سی نو دلیل یې دادی چي کوچنی به مری او ښځه به پاته کیږي او که ووينی چي بی قیمته خلکو ته اوبه ورکوی نو په

دنیا او اخرت کی به خلکو ته دده څخه فائده ورسېږي او ویران ځای به اباد کړي او که په خوب کی ووينی چي په کوم کور کی اوبه اچول سوی دی هغی ته داخل سوی دی نو دلیل یې دادی چي غمناکه او فکرمند کیږي به اوکه ووينی چي په پیالی کی یې صفا اوبه دسپی په ډول چپښلی دی نو دلیل یې دادی چي په عیش عشرت سره به ژوند تیروی لیکن داسی کار به وکړی چي په بلا او فتنی کی به اخته سی او مال به لږ لږ خلکو ته بخښی او په خیرات کی به یې خرڅ کړی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که چیری اوبه په وخت سره زیاتیدونکی ووينی نو دلیل یې دادی چي په هغه کال کی به دنعمت فراخی وی او که اوبه ووينی چي په محکه کی جذب کیږي نو دلیل یې دادی چي عامو خلکو ته به سلامتی او ارام حاصل سی دالله تعالی فرمان دی (وقیل یا أرض ابلعی مائک ویا سماء اقلعی وغیض الماء، سورة هود: ٤٤) ترجمه: او وویل سوه چي ای ځمکی خپلی اوبه راوکاره او ای اسمانه بس کړه او اوبه کنسته ولاړې. اوکه ووينی چي اوبه دخلکو پر سرونو باندی ختلی وی نو دلیل یې دادی چي په هغه کال به په دغه ملک کی نعمت اوفراخی وی دالله تعالی فرمان دی (انا صبينا الماء صبا، سورة عبس: ٢٥) ترجمه: موږ اوبه په ښه رقم سره واورولی. که ووينی چي دهغه په کور کی صفا اوبه دی نو دلیل یې دادی چي نعمت او خوشحالی به پیدا کړی اوکه ووينی چي په کور کی یې خرابي اوبه ولاړي دی نو بیا ددی تعبیر داوونی خلاف دی. دانیال عليه السلام ویلی دی چي باغ او کنستو ته ددریاب او دولو اوبه ورکول دغم او د فکر څخه دخلاصی او دمال دلیل دی او خلکو ته اوبه ورکول ددین، ایمانداری او دنیکو کارونو دلیل دی اوکه په خوب کی ووينی چي په اوبو کی روان دی او په دغه وخت کی دده وجود مضبوط وی نو دلیل یې دا دی چي دحاکم دطرف څخه به په یو سخت کار کی مشغول سی اودده خبره به په دغه کار او نورو کارونو کی قبوله سی اوکه په صفا اوبو کی روان وی او دده وجود پکښی یمن سی نو دا ددین دقوت او پر خدای د توکل کولو او دثابت قدمی دلیل دی اوکه په خوب کی ووينی چي باغ ته اوبه ځی نو دا د ښځی یا دمنځی سره دملاویدو دلیل دی او که په خپل ځان باندی پاکی اوبه راتوی سی او وینی نو دا دخیر او نفع درسیدو دلیل دی اوکه ووينی چي پر ده خرابي اوبه راتوی سوی دی نو دا دنقصان پیژندلو دلیل دی. جعفر صادق عليه السلام ویلی دی چي په خوب کی په اوبو کی دگرځیدلو تعبیر په پنځه وجهو سره ښودل کیږی ١: یقین ٢: قوت ٣: مشکل کار ٤: مصاحبت ٥: دښار دمالدار سړی دطرف څخه څه کار. یاد ساتئ چي دباران تعبیر به په حرف (ب) کی بیانېږی او دچینی اوبه، د څاه اوبه او دولی اوبه به په حرف (ج) کی بیانېږی، او ددریاب اوبه به په حرف (د) کی او دولی اوبه به په حرف (ر) کی او د کاریز اوبه به په حرف (ک) کی او په دی ترتیب سره به نور خوبونه دهر یو شی په ترتیب سره په هغه ځای کی ذکر کیږی.

آب بیني \ دپزی اوبه

دانیال عليه السلام ویلی دی چي په خوب کی دپزی څخه اوبه وتل لیدل دزوی تعبیر دی اوصرف دپزی

اوبه ليدل هم دزوی دليل دی او دپزی څخه دسرکی وتلو ليدل هم دزوی دليل دی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که په خوب کی څوک دپزی څخه اوبه وتونکی ووينی نو دا دقرض څخه دخلاصی او دغمونو او تکلیفونو څخه دخلاصی دليل دی او که ناجوره وی نو صحت به پیدا کړی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی دپزی اوبه ليدل دزوی دليل دی که پر بدن يې پريوزی نو هلك به وی او که پر محکمه پريوزی نو انجلی به وی او که پر بنځه يې پريوزی نو حامله به سی لیکن زوی به يې ضائع سی او که ووينی چي بنځی دپزی اوبه باندی راتوی کړی نو هلك به يې پیدا سی او که ووينی چي دپزی اوبه يې دهمسايه په کور کی واچولی نو دهمسايه بنځه به خیانت کوی او که ووينی چي دخپلی بنځي اوبه يې دیو سړی پر بستره اچولی دی نو بیا هم دغه تعبیر دخیانت دی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی دخپلی پزی اوبه خوړل ووينی نو دليل يې دادی چي خپل مال به پر خپل کور باندی خرچ کړی او که دخپلی بنځی دپزی اوبه خوړل ووينی نو دليل يې دادی چي دهغې به زوی کیږی او که دپزی اوبه توری او خیرنی ووينی نو دليل يې دا دی چي دهغه زوی ته به غمونه او تکلیفونه رسيږی او که ژړی يې ووينی نو زوی به يې ناجوره سی.

آب تاختن \ بولی کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک بولی بی ځایه کول ووينی نو دا ددی خبری دليل دی چي دی به پخپله غمگین او قرض داره کیږی او که پر خپل ځای يې ووينی نو دقرض څخه به خلاصیږی او دغم څخه به خوشحالی ووينی او که خوب لیدونکی مالدار وی نو دمال نقصان به یی وسی. دانیال عليه السلام ویلی دی چي که څوک په نامعلومه ځای کی بولی کول ووينی نو دا ددی خبری دليل دی چي خوب لیدونکی به دهغه ځای څخه بنځه کوی یا به مینځه ځنی اخلی. او که په خوب کی دبولو پر ځای وینه تلل ووينی نو دا دهغه دنقصان دليل دی او که په بولو کی نو تلونکی ووينی نو دليل يې دادی چي دهغه به ناجوره کوچنی پیدا کیږی، بعض اهل تعبیر بیان کوی چي په خوب کی بولی کول دحرام مال دليل دی او که په خوب کی بولی چنبل ووينی نو دليل يې دادی چي حرام مال به خوری. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په څاه کی بولی کول ووينی نو دليل يې دادی چي دیو چا څخه به حلال مال حاصلوی او که بولی کول ووينی نو دليل يې دادی چي حافظ قران او هونبیار زوی به يې پیداسی او که ووينی چي لږ بولی يې کړی دی او لږ يې پاته کړی دی نو دليل يې دادی چي لږ مال به ځنی ولاړ سی او څه غم او تکلیفونه به ځنی جلا سی او که ووينی چي دده په بولو خلک مسح کوی نو دليل يې دادی چي دده به عالم او هونبیار زوی پیدا کیږی او خلک به دهغه تابعداره وی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په جمات کی بولی کول ووينی نو دليل يې دادی چي خپل مال به جمع کوی لیکن دخپل ځان لپاره نه، او که ووينی چي دبولو کولو سره دهغه کالی لاندہ سوی دی نو دليل يې دادی چي خپل مال به دخپلو زامنو لپاره جمع کوی، جعفر صادق عليه السلام ویلی دی چي په خپل ځای کی بولی کول ليدل دمالدارۍ دليل دی دهغه چا لپاره چي فقیران وی غلام به ازاديږی

ناجوړه به شفاء حاصلوی قیدی به خلاصون پیدا کوی مسافر به وطن ته راځی حاکم به معزول کیږی خلیفه به مری قاضی به معزول کیږی او سوداگر به نقصان کوي. اسماعیل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی په خپل کور کی دبولو په ځای کی بولی کول ووینی نو دلیل یې دادی چي خپل مال به دخپل اولاد لپاره جمع کوی لیکن ددی په بدل کی به نور پیدا کړی دالله تعالی فرمان دی (وما انفقتم من شیء فهو یخلفه وهو خیر الرازقین، سورة سبا: ۳۹) ترجمه: او کم شيان چي تاسو خرڅ کوی نو الله تعالی دهغه عوض درکوی او هغه دتولو څخه زیات رزق ورکونکی دی.

آب خانه، بیت الخلاء \ لویی بولي

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی بیت الخلاء جوړه کړی نو ددنیا پر مال به حریص او توجه کوونکی سی او دمال څخه به هیڅ هم نه خرڅ کوی، بعض اهل تعبیر بیان کوی چي ده ته به جادوگره ښځه ملاو سی او دغه ښځه به حرام خوره او بی دینه وی. او که په بیت الخلاء کی ځان په تشو بولو او لویو بولو کولو ووینی نو دلیل یې دادی چي مال به جمع کوی او که ووینی چي په لویو بولو کی یا دلوویو بولو په کنده کی پریوتلی دی نو دلیل یې دادی چي په مال جمع کولو کی به ډویږی او که ووینی چي پخپله دلوویو بولو په کوهی کی پریوتلی دی نو دلیل یې دادی چي دچا مال به اخلی او که ووینی چي دپریوتولو سره یې لاس او پښه مات سوی دی نو دلیل یې دادی چي په سخته بلا کی به گرفتار کیږی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی لوی بولی لیدل پر پنځه قسمه دی ۱: حرام مال ۲: ددنیا ژوند ۳: خزانه ۴: په حرامو شروع ۵: خدمت گاره او حرام خوره ښځه.

آب دستان \ دکوزې او لوټې اوبه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی لوټه (کوزه) لیدونکی به خزانه دار او خاوند دتدبیر وی او آمدنی او خرڅ به دده په لاس وی او که ووینی چي پاچا ورته کوزه ورکړی ده نو دلیل یې دادی چي خزانچی او د پاچا مشیر به سی او که دی لوټه چا ته ورکوی نو بیا هم دغه قیاس دی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی کوزه خادم وی دالله تعالی فرمان دی (یطوف علیهم ولدان مخلدون باکواب وباریق، سورة الواقعة: ۱۷ - ۱۸) ترجمه: په جنت کی به پر هغوی خادمان په کوزو او خاورینو لوټو سره طواف کوی. او که ووینی چي دده کوزه ماته سوه یا ضائع سوه نو دلیل یې دادی چي دده ښځه به یا جلا کیږی او یا به مری. او که ووینی چي دکوزی څخه اوبه چښی نو دده به زوی پیدا کیږی خصوصاً چي اوبه پاکي او خوندناکی ووینی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی دکوزی لیدل په پنځو وجهو وی. ۱: خادم ۲: خزانچی ۳: وزارت ۴: زوی ۵: دداسی ځای څخه لږ روزی پیدا کول دکوم ځای څخه چي یې امید نه وی.

آبستی \ حمل

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی خپل نس دحاملی ښځی په ډول غټ

ووينی نو هغه ته به دنس دغټ والی په اندازه د دنیا مال او نعمت حاصل سی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که نابالغ کوچنی په خوب کی خپل ځان حمل والا ووينی نو که هلك وی نو د هغه پلار ته به نعمت او مال حاصل سی او که انجلی وی نو دهغی مور ته به مال او نعمت ملاو سی.

آب کامه \ تروې اوبه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی تروی اوبه لیدل دغم او ناجوړي دلیل دی او دهغی چنبل د ناجوړي دلیل دی کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که تروې اوبه را ایله ووينی او دهغو څخه یې چنبل نه وی کړی نو دلیل یې دادی چي دغمونو او تکلیفونو څخه به خلاصون پیدا کړی، او که ناجوړه وی نو شفا به پیدا کړی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی تروی اوبه چنبل په پنځو وجهو وی ۱: ناجوړی ۲: غم ۳: جنگ ۴: حاجت ۵: دعیال سره جنگ کول.

آبگینه \ شیشه

دانیال عليه السلام ویلی دی چي په خوب کی شیشه لیدل ښځه ده، او که ووينی چي په شیشه کی اوبه دی نو دلیل دی چي ښځه او مال به ورته ملاویري او که ووينی چي په شیشه کی یې چاته شربت ورکړی دی نو دلیل دی چي دچا څخه به ورته ښځه ملاویري. ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي دده سره شیشه وه چي ایله سوه او ماته سوه که دده ښځه وی نو طلاق به ورکړی او که نه وی په خپلوانو کی به یې ښځه مری، او شیشه جوړولو والا پر منزله د مالک او بادار وی او بعض تعبیر بیانوونکی وایي چي په خوب کی شیشه جوړولو والا د ښځو کار کوی او همیشه د ښځو په ملگرتیا کی اوسی.

آبله \ تناکه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی تناکه لیدل د مال دزیات والی دلیل دی که څوک په خوب کی ووينی چي دهغه پر بدن تناکه ده نو دلیل یې دادی چي دهغی په اندازه به ورته مال رسیږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی پر بدن تناکه لیدل په پنځو وجهو سره وی. ۱: د مال زیاتوالی ۲: ښځه به ورته ملاویري ۳: کوچنی به یې پیدا سی ۴: مراد به یې پوره سی ۵: که تناکه سپینه وی نو دبیری څخه به ورته امن حاصل سی.

آبنوس (یو ډول لرگی)

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی دابنوس درخته لیدلو والا به پخپل کار کی سخت مضبوط وی لیکن مالداره او بخیل به وی او دهغه څخه به چا ته فائده نه رسیږي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي ابنوس په خوب کی لیدل دهغه صفت ښځه وی کوم چي لوړ دسړی په بیان کی ویل سوی دی، جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي ابنوس په خوب کی لیدل تیر سوی تعبیر لری.

آتش \ اور

دانیال عليه السلام ویلی دی که څوک په خوب کی بغیر دلرگی څخه اور ووينی نو دلیل یې دادی چي

پاچا ته به نزدی سی او دده بند کارونه به پوره سی او که ووينی چي دی چا په اور کی غورځولی او سوزلی دی نو دلیل دی چي پر ده به پاچا ظلم کوی لیکن ژر تر ژره به ځنی خلاصون پیدا کړی او خوشحالی او نیکی به پیدا کړی دالله تعالی فرمان دی (قلنا یا نار کونی بردا وسلا ما علی ابراهیم، سورة الانبیاء: ۶۹) ترجمه: موږ اور ته حکم وکی چي ای اوره! یخ سه پر ابراهیم په سلامتی سره. که په خوب کی ووينی چي اور دی سوزلی نه دی نو دلیل یې دادی چي په تکلیف سره به سفر کوی او که اور په لمبو سره ووينی نو دلیل دی چي په تبه به ناجوره سی او که ووينی چي اور دده بدن سوزلی دی نو دلیل دی چي دسوزېدلو مطابق به ده ته غم او نقصان ورسوی او که ووينی چي دده په کور کی اور لگېدلی دی او دده ټول بدن یې سوزلی دی او لمبی وهی خو دده په زړه کی د اور څخه بیرته نه ده راغلی نو دلیل یې دادی چي ده ته به دمحت او مصیبتونو په وجه ناجورې او کمزورې راځی لکه وبا، طاعون، تناکي او سرخه وغیره او که ووينی چي اور یې نیولی دی نو دلیل یې دا دي چي دهغی برابر به ورته دپاچا څخه حرام مال رسیږی او که ووينی چي اور لوگی کوي نو دلیل یې دا دي چي ده ته به حرام مال په محنت او تکلیف سره رسیږی او ډیر جنگونه به ووينی او که ووينی چي ده ته داور څخه گرمی اوتاو رسیدلی دی نو دلیل یې دا دي چي یو سړی به دده غیبت کوي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي داور شغلی پر خلکو اچوی نو دلیل یې دا دي چي په خلکو کې به عداوت او دښمنی اچوی او که سوداگر په خوب کی ووينی چي دهغه په سامان او دکان اور لگیدلي دی نو دا ددی خبری دلیل دی چي دده سامان به بربادیږی او یا به دیو درهم شی په دری درهمه خرڅوی او پر چا به مهربانی نه کوي. او که ووينی چي دچا په کور کی اور لگیدلي دی نو دا ددي خبری دلیل دی چي دغه سړی به په جنگ فتنه او دپاچا په ظلم کی گرفتاریږی او که په خوب کی ووينی چي اور دده کالی سوزلی دی نو دلیل یې دا دي چي دخپلوانو سره به جنگ کوي او دمال په وجه به غمناکه کیږی او که پر محکه ډیر اور ووينی نو دلیل یې دا دي چي په هغه ځای کی به جنگ او فتنه وی او که یو سوزل سوی شی ووينی نو دلیل یې دا دي چي دښځو په وجه به دچا سره جنگ کوي او که ووينی چي په یو ښار یا محل یا سرای کی اور لگیدلي دی او ټوله شیان یې سوزلی دی او اور شغلی وهی او دبیری اواز کوي نو دلیل یې دا دي چي په هغه ځای کی به جنگ یا سخته ناجورې راځي. او که ووينی چي اور یو څه شیان سوزلی دی او یو څه یې پاته کړی دی او دبیری اوازونه کوي نو دا ددي خبری دلیل دی چي په هغه ځای کی به جنگ کیږی او که شغلی یې نه وی نو سخته به ناجوره سی او که اور ددود سره ووينی نو دلیل دی چي په خپلو کارونو کی به بیرته ويني او که ووينی چي اور د آسمان څخه را ایله دی او هغه ښار یا کلی یا سرای یې سوزلی دی نو دا ددي خبری دلیل دی چي په هغه ښار یا ځای کی به بلا او فتنه راځي او که ووينی چي دبیری اواز وو او اور شغلی وهلی لیکن په کوم ځای کی چي راځي هلته شغلی نه وهی نو دا ددي خبری دلیل دی چي په هغه ځای کی به زبانی جنگ اوفساد

وی او که ووينی چي دزمکی څخه بريدونکی او راووتی او دآسمان طرفته تللی دی نو دليل يې دا دي چي دهغه ځای خلک به دالله دڅوښو خلکو سره په درواغو او بهتان سره جنگ کوي دهغه اور دطاقت مطابق او که ووينی چي اور ډير زيات او ځای پر ځای لگيدلي دی ليکن چاته څه تکليف نه ورکوي نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکی ته به فائده حاصله سی او که فقير وی نو مالدار به سی. اشعث رضي الله عنه ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووينی چي اور د آسمان څخه دباران په ډول اوريری نو دليل يې دا دي چي په هغه ځای کی به دپاچاهانو دطرفه جنگ او مصيبت راځي او که ووينی چي د آسمان څخه اور راغی او هغه دخوراک شيان وسوزل نو دليل يې دا دي چي دهغه عبادت الله تعالی قبول کړی دی دالله تعالی فرمان دی (بقربان تاكله النار، سورة آل عمران: ۱۸۳) ترجمه: قربانی چي هغه اور خوری. او که ووينی چي د آسمان څخه اور راویري او هيڅ شی هم نه سوزی نو دا دالله تعالی دبيري دليل دی دالله تعالی فرمان دی (عذاب النار التي کتم بها تکذوبون، سورة سبا: ۴۲) ترجمه: داور عذاب کوم چي تاسو درواغ گنله. او ده ته به دباچا څخه بيره وی او که ووينی چي ډير اور ته ناست دی او گرميری نو دا د دی دليل دی چي يونيک پاچا ته به نژدی کيری او که ووينی چي څه شی په اور پخوی نو دليل يې دا دی چي ددين او دنيا کار به يې پوره کيری. او که ووينی چي اور د آسمان څخه راکښته کيری او دزمکی شين گياه سوزی نو دليل يې دا دی چي پر دغه ملک به له طرفه دخداي ناڅاپه مرگ ډير راځي او که ووينی چي ډير اور گنبد يا مينار سوزلی دی نو دليل يې دا دي چي دهغه ځای پاچا به مری بعض تعبير بيانونکی وايي چي که څوک ووينی چي اور د محکی څخه راوتلی دی او روښانه سوی دی نو دليل يې دا دي چي په هغه ځای کی به خزانه وی. جعفر صادق رضي الله عنه ویلی دی چي که څوک به خوب کی ووينی چي د اور سکروتي خوری نو دا ددي خبری دليل دی چي دی ديتمانو مال خوری دالله تعالی فرمان دی (ان الذين ياكلون اموال اليتمی ظلما انما ياكلون فی بطونهم نارا وسيصلون سعيرا، سورة النساء: ۱۰) ترجمه: کوم خلک چي ديتمانو مال په ظلم خوری هغه خپلو نسو ته اور اچوی او ژر به دوی دوړخ ته ولاړی. او که څوک په خوب کی ووينی چي دهغه دخولی څخه اور راوی نو دا ددي خبری دليل دی چي دی درواغ خبری او د درواغو الزامونه لگوي او که ووينی چي هر ځای اور بليری نو دليل يې دا دي چي درعيت او پاچا په مينځ کی به دقاصد کار کوي او که ووينی چي دده په ايڅ کی اور بليری او څه نقصان نه کوي نو دليل يې دا دي چي ده ته به نيکی رسيږی دالله تعالی فرمان دی (افرايتم النار التي تورون، سورة الواقعة: ۷۱) ترجمه: ايا تاسی هغه اور ليدلی دی کوم چي تاسو بلوی، او که ووينی چي اور لرگی سوزی نو دا دفتنی او جنگ دليل دی دالله تعالی فرمان دی (کلما اوقدوا نارا للحرب، سورة المائدة: ۶۴) ترجمه: کله چي هغوی دجنگ لپاره اور پورته کوي که په خوب کی ووينی چي اور خلک سوزی

نو دليل يې دا دي چي پر دښمنانو باندې به کاميابي حاصله کړي او که وويني چي اور دی سوزی او په هغه کی رڼا نه وه نو دليل يې دا دي چي د سرسام په مرض به اخته سی او که په هغی کی رڼا وويني نو دليل يې دا دي چي دهغه په خپلوانو يا زامنو کی به دچا زوی پيدا کيږي او خلک به دهغه تعريف کوي او دهغه اور درڼا برابر به ورته بزرگی او مال حاصل سی او که د جنگ په ميدان کی اور وويني نو دا د سختو ناجوړيو دليل دی لکه تنهاکه، طاعون، سرسام او نابيره مرگ وغيره خدای مه کړه. او که اور ددود سره وويني نو دا ددې خبری دليل دی چي ده ته به دپاچا بيره وی او که په بازار کی اور وويني نو دا د بازار والاو دبی ديني دليل دی چي بازار والا په تجارت کی انصاف نه کوي يا په اخستل سوو شيانو کی درواغ وايي او که په ملک کی اور لگيدلي وويني نو دليل يې دا دي چي پر ده به مصيبت او بيره راسي او که په خوب کی ځان په اور کی ولاړ وويني نو دا ددې خبری دليل دی چي ده ته به غم رسيږي.

آتش افروختن \ اور بلول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کی د اور بلول دپاچا دقوت دليل دی او بغير ددوده د اور ليدل درڼا رونق زر و مال او سامان کوم چي دزړه دخواهش سبب وی دليل دی، او ددود والا اور دپاچا په ظلم غم او تکليف او په نقصان دليل دی او که دگرميدو لپاره اور بل کړی يا يو بل څوک گرم سی نو دليل يې دا دي چي دڅه شی طلب به کوي او نفع به پيدا کوي او که وويني چي بی فائدي يې اور بل کړی دی نو دا دی خبری دليل دی چي بی وجی به جنگ کوي او که دڅه شيانو کبابولو لپاره اور بل کړی نو دليل يې دا دي چي دخلکو دغيبت لپاره به څه کار کوي ددې وجی څخه به دچا حال معلوم سی، او که هغه وریت سوی شی و خوری نو دليل يې دا دي چي ددغه برابره روزی به په غم او فکر سره ورته ملاو سی او که وويني چي دريگ څخه لاندی اور بلوی او په هغه کی غوښه يا يو بل شی وی نو دليل يې دا دي چي داسی يو کار به کوي چي په هغه سره به دکور مالک ته څه فائده رسيږي او که په هغه ديگ کی دخوراک څه شی نه وي نو دا ددې خبری دليل دی چي په دغه کار سره به غم او فکر وی او که اور يې درڼا لپاره بل کړی وی نو دليل يې دا دي چي کار به په حجت او دليل سره کوي او که دخلوا جوړولو لپاره يې اور بل کړی وی نو دليل يې دا دي چي ده ته به نيکه خبره وويل سی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي ديو ځای دسوزلو لپاره يې اور بل کړی دی نو دليل يې دا دي چي دهغه ځای دخلکو بدی او غيبت به کوي او که اور يې بغير داخلې پخلی په تنور نغری وغيره کی بل کړی نو دليل يې دا دي چي هغه به دخپلو خپلوانو يا داهل بيتو سره جنگ کوي او که وويني چي دخپلی فائدي لپاره اور بلول غواړی او اور بل سوی نه دی نو دليل يې دا دي چي دخپل علم څخه به فائده اخلی او که پاچا وی نوعزت مرتبه او دولت به يې زيات سی او که وويني چي اور بل سوی دی او بيا مړ سوی دی نو دا دده دهلاکت کيدو دليل دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کی وويني چي په ځنگل کی يې اور بل کړی دی ددې وجی چي خلک ددې په رڼا کی خپلو ځايونو ته ولاړ سی نو دليل يې دا دي چي دده دعلم څخه

به خلك فائده اخلى او پر سمه لار به ځي. او كه وويني چي اور كمزوري كيږي او دهغي رڼا كميرې نو دليل يې دا دي چي دخوب ليدونكي حالات به بدل سي او ددنيا څخه به سفر وكړي. كه څوك په خوب كي وويني چي په ځنگل كي يې اور بل كړي دي ليكن سم نه دي بل سوي نو دليل يې دا دي چي خلك به دهغه دعلم په وجه گمراه سي او كه سوداگر په خوب كي وويني چي هغه ديوځاي دسوزلو لپاره اور بل كړي دي او اور هغه نه دي سوزلي نو دليل يې دا دي چي په بي دينۍ سره به اخستل خرڅول كوي او دهغه مال به حرام وي او كه وويني چي دهمسايه دكور څخه اور اخلي نو دليل يې دا دي چي ده ته به حرام مال ملاويږي.

اتش روشنايي \ داور رڼا

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي كه څوك په خوب كي داور رڼا وويني چي دهغه په رڼا كي پر لار تللي وي نو دا ددي خبري دليل دي چي دولت او تقوي به پيدا كوي او كه رڼا ولاړه وويني نو دليل يې دا دي چي دهغه ددولت ځاي به هغه وي او كه د اور سكروتي برېښېدونكي وويني نو دليل يې دا دي چي دهغه ملك دپاچا سپرلي به ښكاره سي. او كه په خپل كور كي سكروتي وويني چي دهغه رڼا كور روښانه كړي دي نو دليل يې دا دي چي دهغه كار به پرتقي وي او دولت به يې زيات سي او كه په خوب كي وويني چي هغه سكروته يې مړه كړي ده نو دا ددي خبري دليل دي چي دهغه په كور كي به جنگ كيږي.

اتش پرستيدن \ داور عبادت كول

دانيال عليه السلام ويلي دي چي كه څوك په خوب كي وويني چي اور ته سجده كوي نو دا ددي خبري دليل دي چي ظالم پاچا ته به سجده كوي او دهغه په خدمت كي به مشغول سي او هغه ته به په بدې كي صبر او ارام حاصل نه سي او كه وويني چي تنور يا اور يا چراغ ته سجده كوي نو دليل يې دا دي چي دښځو په خدمت كي به مشغول سي او كه وويني چي داور عبادت كوي او ښكلوي يې نو دليل يې دا دي چي دپاچا جاسوس به سي. كه څوك په خوب كي وويني چي په اور كي خوار گرځي نو دليل يې دا دي چي دپاچا دسوداگري خواهش به كوي ليكن انجام به يې ښه نه وي خاصكر كه داور څخه يې بدن ته نقصان ورسېږي او كه داور څخه يې بدن ته نقصان ونه رسېږي نو دليل يې دا دي چي سلامتي او دزړه تسلي به دپاچا وخت نه پيدا كوي او كه په خوب كي وويني چي په اور كي دننه ولاړ دي نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به هغوندي فائدي اخلي. او كه په خوب كي وويني چي اور دده پر مخ يا جامو يا پر لاس رڼا غورځوي او خلك هغه رڼا ته حيران وي نو دليل يې دا دي چي پر دښمن به كاميابي او ددواړو جهانو مراد به ورته حاصل سي دالله تعاليٰ فرمان دي (وادخل يدك في جيبيك تخرج بيضاء من غير سوء، سورة طه: ۲۲)

ترجمه: او خپل لاس په تخرگ كي دننه كړه سپين اوبې عيبه به راووزي. او دامعجزه دموسي عليه السلام دفرعون په مقابله كي وه. اسماعيل بن اشعث عليه السلام ويلي دي چي كه څوك په خوب كي وويني چي داور عبادت كوي نو دليل يې دا دي چي دپاچا ملازمت به كوي او كه وويني چي

اور دسکروټو په شکل کی دی نو دهغه غرض به په دین سره مال جمع کول وی او حرام مال به ورته ډیر حاصل سی.

اتشین شراره \ ۵ اور سکروټه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی سکروټه لیدل ډیره خرابه خبره ده کومه چي به ده ته رسیږی او که داور سکروټي باندی ډیری را ایله سی نو دلیل یی دا دي چي په محنت او سخته بلا کی به گرفتار سی کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک په خوب کی ووینی چي په ښار یا محله کی داور سکروټي را ایله سی نو دلیل یی دا دي چي په هغه ځای کی به جنگ او فتنه پورته کیږی او که داور سکروټي ډیری غټی غټی ووینی نو دلیل یی دا دي چي دالله تعالی عذاب به ده ته یا دغه ځای ته رسیږی دالله تعالی فرمان دی (انها ترمی بشرر کالقصر کانه جماله صفر، سورة المرسلات: ۳۲-۳۳) ترجمه: بی شکه هغه اور غورزوی لمبی دا لوړ ځای برابر گویا چي هغه زیر اوبنان دی. او که ووینی چي داور سکروټي پر خلکو را ایله سی نو دلیل یی دا دي چي په هغه ځای کی به جنگ کیږی اور غورزول او داور سره بازی کول ډیر ښکونځل دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک ووینی چي په لاس کی یی داور سکروټه نیولی ده نو دلیل یی دا دي چي په پاچاهي کار کی به مشغول سی او که داور سره دود ووینی نو داپه کار کی دبیری دلیل دی. که څوک په خوب کی ووینی چي اور دهغه په لاس کی یخ سوی دی نو دلیل یی دا دي چي دپاچا په خدمت کی به ورته حرام مال حاصل سی او که ووینی چي دهغه اور څخه یوه ټکره نورو خلکو ته ورکوي نو دلیل یی دا دي چي دده دکار څخه به خلکو ته خفگان او نقصان وی او خلک به دده دښمنان سی او که په اور باندی دخوراک شیان نه پخوی او خوری یی نو دلیل یی دا دي چي دخلکو څخه به ښی ښی خبری واورى. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ علیه ویلی دی چي په خوب کی اور لیدل په پنځه ویشو وجودی: ۱: فتنه ۲: جنگ ۳: فساد ۴: بیره ۵: جنگ جدل ۶: خرابی خبری ۷: دکار څخه منع ۸: دپاچا غصه ۹: عذاب ۱۰: دښمنی ۱۱: بی دینی ۱۲: حکمت او علم ۱۳: دهدایت لار ۱۴: مصیبت ۱۵: ترس ۱۶: سوزیدل ۱۷: دپاچا خدمت ۱۸: طاعون ۱۹: سرسام ۲۰: تپاکه ۲۱: دکار فراخی ۲۲: فضیلت ۲۳: حرام مال ۲۴: روزی ۲۵: نفع.

اتش دان \ نغری \ انگیتی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی انگیتی ښځه ده چي دکور خدمت کوي که انگیتی داوسپنی وی نو دلیل یی دا دي چي هغه ښځه دخپلوانو څخه ده او که دلرگی وی نو دلیل یی دا دي چي هغه ښځه منافقه ده او که انگیتی دخاورو وی نو دلیل یی دا دي چي هغه ښځه دتکبر کوونکو اومشرکانو څخه ده. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی انگیتی لیدل په دوو وجوده ۱: خادمه ښځه ۲: منځه.

اتش زنه \ بکری

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي بکری او دانگیتي. کانی دواړه یو شی دی یو پکښی قوی او زړه ور دی او دوهم سخت زړی دی دا دواړه خلکو ته ترقی او غټ کارونو راوړی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي که څوک ووينی چي دبکری څخه یي اور را ایستلی دی او په هغه یي ډیوه بله کړی ده که خوب لیدونکی پاچا وی نو دلیل یي دادی چي رعیت به دهغه دعدل او انصاف څخه ارام پیدا کوي او که خوب لیدونکی عالم وی نو دلیل یي دا دي چي خلکو ته به دهغه څخه خیر بخشش او احسان ورسوی او که فقیر وی نو خلک به دهغه دخوی او کردار څخه فائده پورته کړی. جعفر صادق عليه السلام ویلی دی چي که څوک ووينی چي دبکری څخه یي اور را ایستلی دی نو دلیل یي دا دي چي دپاچا لپاره به حرام مال جمع کړی یا به دهغه په کار کی رشوت اخلی او که دبکری دکانی څخه یي اور نه وی بل کړی نو دلیل یي دا دي چي دمال طلب به کوي خو نه به ورته رسیږی.

اتش کده \ داتش پرستو عبادت خانه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی اتش کده لیدل خراب ځای دی کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي اتش کده کم عقل خلق او خالی ځای دی او که څوک په خوب کی ووينی چي اتش کدي ته تللي دی او هلته یي څه موندلی دی نو دلیل یي دا دي چي دهغه برابر ذلت او خواری به ويني لیکن دبدی څخه به خلاصون پیدا کوي او دانجام څخه به یي پښیمانه وی.

اردگون \ داورو په رنگ گل

اردگون یو گل دی او دا په خوب کی لیدل دغم او ناجوړی دلیل دی.

ارده \ اوړه

اوړه په خوب کی لیدل دمال او حلال نعمت دلیل دی چي بغیر دتکلیف څخه به حاصل سی دانیال عليه السلام ویلی دی چي که څوک ووينی چي اوړه دواوری په ډول را اوریدي نو دا ددی خبری دلیل دی چي خوب لیدونکی ته به دهغه هومره مال او حلال نعمت حاصل سي دکوم ځای څخه چي یي امید نه وی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي دوریشو داورو تعبیر ددین ددرستی دلیل دی او دغنمو داورو تعبیر مال او دولت دی چي دتجارت څخه به حاصل سی او ډیره فائده به یي وسی او دباجری اوړه دلې مال دلیل دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی خپل ځان داورو خرڅوونکی لیدل خپل دین ددنیا په بدله کی دخرڅولو دلیل دی.

اردپیز \ داورو غلبیل

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي داورو چانولو غلبیل په خوب کی لیدل داسی سړی دی چي پخپلو انډیوالانو او خپلوانو کی گرځی، ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلی دی چي په خوب کی داورو چانولو غلبیل یوه فضوله ښځه یا یو خراب خادم وی. که یو غټ داورو چانولو غلبیل یي واخستی یا ورته چا ورکړی نو دلیل یي دا دی چي یو ښځه یا خادم لکه څنگه چي مونږ بیان کړ دهغه به دوست وی. بعض تعبیر بیانوونکي وایي چي نیک سړی دی چي دده په خدمت کی به مقیم

کيږي او دوست کيږي به يې، جعفر صادق عليه السلام ویلي دي چي داوړو چانولو غلبيل په خوب ليدل په څلورو وجو دي ۱: نيك سړی ۲: فضوله ښځه ۳: خادم ۴: لږه نفع.

اروغ \ ارېمۍ کول

کرمانی عليه السلام ویلي دي چي که څوک په خوب کی ارېمۍ کول ووينی نو دليل يې دا دي چي داسی خبره به کوي چي په هغه سره به ورته ملامتي حاصله سی او که ووينی چي دارېمۍ سره يې دمرئ څخه ډوډی راوتلی ده نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نږدی دی. ابن سيرين عليه السلام ویلي دي چي که څوک په خوب کی، ووينی چي تروه ارېمۍ يې وکړه او خوب ورغلی نو دليل يې دا دي چي داسی خبره به کوي چي نقصان او خطر به ووينی او که ارېمۍ ددود په ډول ووينی نو دليل يې دا دي چي بی وخته خبره به کوي او په هغه به يې خلک ملامتوي او دهغه عيب انجام به پښیمانی وی.

ازاد شدن \ ازاديدل

دانيال عليه السلام ویلي دي چي څوک په خوب کی ووينی چي ازاد سو یا چا ازاد کړی نو دليل يې دا دي چي که نا جوړه سو نوشفا به پيدا کړی که قرضداره وی نو دقرض څخه به خلاص سی او که حج يې نه وی کړی نو حج به وکړی که غلام وی نو ازاد به سی که گنهگاره وی نو توبه به وکارې که غمگين وی نو خوشحاله به سی او دغم څخه به خلاصون پيدا کړی که قيد وی نو ازاد به سی غرض داچي ازادی په خوب کی ليدل ډير ښه وی.

آس تانه \ درشل، چار چوب

کرمانی عليه السلام ویلي دي چي په خوب کی لوړ درشل دکور مالک دی اولاندنی درشل دکور مالک ده که څوک په خوب کی ووينی چي لوړ درشل را ايله سو او خراب سو نو دليل يې دا دي چي دکور مالک به مری او که کور والا ووينی چي لاندنی درشل را ايله سوی دی یا سوزلی دی نو دليل يې دا دي چي دکور والا بی بی به مری. ابن سيرين عليه السلام ویلي دي چي دکور مالک په خوب کی ووينی چي لاندنی درشل یا لوړ يې نوی بدل کړی دی نو دليل يې دا دي چي ښځی ته به طلاق ورکړی او بله ښځه به وکړی او که لوړ درشل يې مچ کړی نو دليل يې دا دي چي ځان به هلاک کړی او که ووينی چي لوړ او لاندنی دواړه درشل يې را ايستلی دی نو دليل يې دا دي چي دکور مالک او دواړه به مری.

آسمان

دانيال عليه السلام ویلي دي چي څوک په خوب کی خپل ځان په اول آسمان کی ووينی نو دليل يې دا دي چي دهغه مرگ نږدی سويدي او که په دوهم آسمان کي يې ووينی نو دليل يې دا دي چي علم او عقل به حاصل کړی او که په دريم آسمان کی ووينی نو دليل يې دا دي چي په دنيا کي به عزت او مرتبه پيدا کړی او که په څلورم آسمان کی خپل ځان ووينی نو دليل يې دا دي چي دپاچا مقرب او دوست به سی او که خپل ځان په پنځم آسمان کی ووينی نو هيبت او بيره به

پيدا کړی که ځان په شپږم آسمان کې ووينی نو دليل يې دا دي چې روزي، دولت او نيکي به پيدا کړی، او که خپل ځان په اول آسمان کې وويني او دروازي بندي پيدا کړي نو دليل يې دا دي چې دهغه کارونه به ديو بزرگ سړی په وجه بند سي او که وويني چې آسمان ته يې نظر نه دی کړي او سړيې کښته کړی دی نو دليل يې دا دي چې ديو بزرگ سړی دديدار څخه به جلا سي او که وويني چې فرشتي د آسمان څخه راکښته کيږي او دده پر خوا تيريږی نو دليل يې دا دي چې پر ده به دعلم او حکمت دروازي خلاصيږي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک خپل ځان په آسمان کې ووينی نو دليل يې دا دي چې سفر به کوي او په هغه کې به ورته ددنیا عزت حاصل سي او که وويني چې د آسمان او دزمکې په مينځ کې الوزی نو دليل يې دا دي چې دنعمت او برکت سره به سفر کوي او که څوک وويني چې سيده الوخی او روان دی چې آسمان ته ورسېږي نو دليل يې دا دي چې نقصان او غم به وويني. که څوک وويني چې آسمان ته پدې نيت تللي وي چې بيا به محکې ته نه راځي نو دليل يې دا دي چې بزرگي او پاچاهي به ورته حاصله سي او غټ کار به کوي او که څوک وويني چې د آسمان څخه داذان اواز اوري نو دا دخير او سلامتې دليل دی او که څوک وويني چې د آسمان څخه يوه مرغی دده سره خبري کوي نو دا ددي دليل دی چې دي به خوشحالي پيدا کړی. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې په آسمان کې عمارت جوړوي لکه څنگه چې پر محکمه جوړوي نو دليل يې دا دي چې دهغه مرگ نژدې دی او که وويني چې ددنیا دنياوونو په ډول دخښتو او خاورو څخه په آسمان کې عمارت جوړوي نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي به په دنيا کې مغرور وي او که وويني چې گيښ د آسمان څخه دباران په ډول ورېږی نو دليل يې دا دي چې خلکو ته به خیر او برکت او مال دولت حاصل سي او که وويني چې د آسمان څخه شگي يا خاوري اورېږي نو که لږ اوريدلی وي نو نيکي ده او که ډيري وي نو بدې ده. که څوک وويني چې د آسمان څخه لږ مان ماران يا کاني اورېږي نو دا ددي خبري دليل دی چې پر دغه ملک به دالله تعالی عذاب نازل سي او که وويني چې ځان يې په آسمان پوري ځړولي دی نو دليل يې دا دي چې مرتبه به يې لوړه سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که خوب وويني چې اووم آسمان ته تللی دی داسی ځای چيري چې گمان هم نه سی تللی او کښته بيا ندي راغلي نو دا ددي خبري دليل دی چې دهغه مرگ نژدې دی او انجام يې ښه دی او که خوب ليدونکی نيک وي او وويني چې کښته را تاسوي دي نو دليل يې دا دي چې ددين په لار کې به پرهيزگاره سي او که خوب ليدونکی نيک او پرهيزگاره نه وي نو دليل يې دا دي چې دگناهونو څخه به توبه وکاري يا به هلاک کيږي. که څوک وويني چې د آسمان څخه محکې ته راغلي دي نو دليل يې دا دي چې په غم او ناجوړي سره به هلاکت ته ورسېږي او بيا به صحت او شفا پيدا کړي. که څوک وويني چې د آسمان او دزمکې په مينځ کې بنياد دقبي يا دمحل په ډول دی او دکانو يا دخښتو څخه دی نو دا ددي خبري دليل دي چې خوب ليدونکی په علم او عمل کې مغرور وي او که وويني چې د آسمان دروازي خلاصې دي نو دليل يې دا دي چې په دغه کال به دعا قبلېږي او ډير باران به وسي او اوبه به

زياتي سي دالله تعالى فرمان دي (ففتحنا ابواب السما بما منهمم وفجرنا الارض عيونا فالتقى الماء على امر قد قدر، سورة القمر: ۱۱-۱۲) ترجمه: موږ د آسمان دروازي دپرلپسي باران لپاره خلاصي كړيدي او دزمكي چيني مو خلاصي كړيدي نو داندازي مطابق اوبه جمع سوي. كه څوك وويني چي د آسمان يوه دروازه دده لپاره يا دملك دخلكو لپاره خلاصه ده نو دا دخلكو پرخير او نعمت دليل دي خاصكر دده په دوستانو كي به دنكي اثر ظاهر سي او كه څوك په خوب كي وويني چي د آسمان څخه راپورته سوي دي نو دا دالله تعالى دغصي دليل دي. امام جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي كه څوك په خوب كي آسمان شين وويني نو دليل يي دا دي چي په دغه ملك كي به نيكي بڼه والي او امن وي او كه سپين يي وويني نو دليل يي دا دي چي په دغه ځاي كي به تكليفونه او ناجورې وي او كه آسمان سور وويني نو دليل يي دا دي چي په دغه ملك كي به جنگ او خونريزي كيږي. او كه وويني چي آسمان تور دي نو دا ددي خبري دليل دي چي په دغه ملك كي به لوي فساد پيدا سي او كه آسمان دمعمول څخه زيات روښانه وويني نو دليل يي دا دي چي ده ته به په دين كي رڼا حاصله سي. كه څوك وويني چي دده پر برابر د آسمان دروازي خلاصي سوي نو دليل يي دا دي چي پر ده به دخير او روزي دروازه خلاصه سي او عالم او حكيم به سي او دده څخه به ډيرو خلكو ته روزي ورسېږي او كه په آسمان كي سري نخښي دستنو په ډول وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه ځاي نيكو خلكو ته به نصرت حاصل سي او كه وويني چي د آسمان عبادت كوي نو دليل يي دا دي چي بي دينه او گمراه به سي. اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دي چي كه څوك وويني چي د آسمان څخه كانې دباران په شكل را وريږي نو دا ددي خبري دليل دي چي په دغه ځاي كي په سخت عذاب راځي دالله تعالى فرمان دي (وامطرنا عليهم حجارة من سجيل، سورة الحجر: ۷۴) ترجمه: او موږ په هغوي باندي دپخي خاوري كانې وورول او كه څوك وويني چي د آسمان څخه غنم او وربشي وريږي نو دا ددي خبري دليل دي چي په دغه ملك كي به رنگا رنگ بي اندازي نعمت امن او معاش خلكو ته حاصل سي.

آستانه \ چوكاټ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي كه يو سري په خوب كي وويني چي دهغه دكور چوكاټ لوړ سوي دي نو دا ددي خبري دليل دي چي دهغه په اندازه مال نعمت او دمرتبې بزرگي به پيدا كي. او كه څوك وويني چي دهغه دكور دچوكاټ را ايله سويدي نو دليل يي دا دي چي هغه به دخپل مرتبي څخه را ايله كيږي او په خلكو كي به ذليله سي او كه وويني چي دده دكور چوكاټ دباران په ډول پاكي او به غورځوي نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه مال او نعمت به پيدا كړي او كه وويني چي دده دكور دچوكاټ څخه لړمان او ماران غورزېږي نو دليل يي دا دي چي دپاچا يا حاكم څخه به ورته تكليف رسېږي. كرمان عليه السلام ويلي دي چي كه څوك وويني چي دكور چوكاټ پرده را ايله دي او پخپله دهغې څخه لاندي اڅښلي دي نو دا دده دهلاك دبيروي

دليل دي دالله تعالى فرمان دي (فخر عليهم السقف من فوقهم، سورة النحل: ۲۶) ترجمه: پر هغوی دلورځه بام را ايله سو اوکه وويني چي دهغه دکور چوکات په ډيرو رنگونو نقشدار دی نو دا ددي خبري دليل دی چي په زينت او ښه ډول به په دنيا کی ژوند تېروي.

آسيا \ ژرنده

دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي په ژرنده غنم اوږه کوي نو ددي دليل دا دي چي دژرندي د مالک څخه به ورته ډيره فائده رسيږي او که په خوب کي وويني چي دژرندي کاني مات سوي اوبي کاره سويدي نو ددی خبري دليل دادي چي دژرندي مالک به مري، او که ووينی چي دژرندي په کاني کی چاک پيدا سوي دي او په هغه کی خلل ظاهر سوي دي نو ددي دليل دادي چي دژرندي د مالک په عيش کی به خلل پيدا سي او که ووينی چي دژرندي کاني چا پټ کړي دی نو دليل يي دادي چي دژرندي مالک ته به نقصان رسيږي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي ژرنده په خوب کی ليدل دجنگ اوفساد دليل دی چي دهغه به دچا سره جنگ کيږي او که وويني چي ژرنده دده ملکيت دی نو کار به يي سم سي او که په ژرنده کی غله نسته او وگوري چي څنگه گرځي نو ددي خبري دليل دا دي چي په سفر به ځي او که وويني چي دژرندي کاني دتانی يا دپیتلو يا داوسپني دی نو داټول دجنگ دليل دی او که وويني چي کاني دثيشي دی نو دليل يي دا دي چي دهغه به دښځو سره جنگ کيږي او که وويني چي ژرنده دغلي په ځاي کاني يا اوسپنه اوږه کوي نو دليل يي دا دي چي دده سره به دچا جنگ کيږي ليکن که وويني چي ژرنده پخپل لاس گرځوي نو دليل يي دا دي چي دده شريك به سخت زړی وي او دهغه په وجه به يي په کار کی گټه نه وي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي دژرندي په خوب کی ليدل په پنځو وجو دي ۱: پاچا ۲: رئيس ۳: مالدار ۴: ژريا وروسته به مری ۵: پاچا داشپزخاني مهتمم به وي، او دژرندي ځاي ليدل دځاي مالداره اوبزرگ کيدل دی او که ژرنده خرابه گرزيدونکی وويني نو دليل يي دا دي چي کوم شي په ژرنده کی وي هغه به خراب سي.

آسيابان \ ژرنده گري \ آسيوان

ژرنده گري په خوب کی هغه سړي وي دچا په ذريعه چي دکور خلکو ته روزی حاصلیږي او روزی گټی ددی وجی څخه چي دکور خلک ژوند باندی تير کړی. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي دژرنده گري په خوب کی ليدل دداسی سړي ليدل دي دچا په لاس کي چي روزي وي که ژرنده گري ځوان وي نو تعبیر يي نيک دی او که په خوب کي وويني چي ژرنده دخريا اوبښ اوږه را غورزوي نو دليل يي دا دي چي ژرنده گري ته به دولت اومرتبه حاصله سی او که دژرندي دگرځيدو په وخت کی ژرنده گري دژرندي دکانی اواز اوري نو ددي دليل دا دي چي دهغه په کار کی به قوت وي.

اشتی کردن \ صلح کول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي څوک په خوب کی وويني چي صلح کوي نو دليل يي دا دي چي

دهغه عمر به زيات سى او كه وويني چي په صلح كى چاته ددين دفساد دعوت وركوي نو دليل يي دا دي چي هغه ته ددين دلاري اودصلاح او خير دعوت وركوي او كه وويني چي چاته په غصه سره ددين صلاح وركوي نو دليل يي دا دي چي هغه ته دفساد او شر صلاح وركوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب كې صلح كول په درو وجودى ۱: ډير عمر ۲: دقوت دليل دى ۳: ښه عقیده او ښه خوى دى.

اغوش گرفتن \ په غيږ كې نيول

كرمانى عليه السلام ويلي دي چي كه خوك په خوب كى وويني چي هغه يو مشهور سړى په غيږ كى نيولي دي نو ددي دليل دا دي چي هغه سړى به نيك اوصالح وي او ددين خير به پيدا كړى او كه وويني چي ماشوم يي په غيږ كې نيولي دي نو دليل يي دا دي چي دي دښه زوي خواهشمند دي او كه وويني چي زمري يي په غيږ كې نيولي دي نو دليل يي دا دي چي ددښمن سره به صلح كوي.

افتاب \ لمر

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب كې لمر پاچا يا خليفه بزرگوار وي كه خوك په خوب كې وويني چي د آسمان څخه يي لمر نيولي دي يا يي پخپل ملكيت كى كړيدى نو دليل يي دا دي چي پاچاهى يا بزرگي به پيدا كړي، او يا به دپاچا انډيوال اومقرب سي، او كه وويني چي پخپله لمر سوي دي نو دليل يي دا دي چي دلمر په اندازه به پاچا سي او كه دپاچاهي اهل نه وي نو دخپل همت برابر بزرگي او مرتبه به پيدا كړي، او كه وويني چي دلمر سره جنگ كوي نو دليل يي دا دي چي پاچا به ورسره جنگ كوي، او كه وويني چي دلمر په ځاي سپوږمى ولاړه ده نو دليل يي دا دي چي پاچا به سي او پاچاهي به يي برقراره وي او كه وويني چي دلمر څخه رڼا اخلي نو دليل يي دا دي چي دلوي پاچا څخه به ملك اخلي او كه وويني چي لمر يي نيولي دي ليكن د آسمان څخه او دهغه شغلي او رڼا هم نسته او توره تياره ده نو دغم څخه به خلاصون پيدا كړي او كه وويني چي لمر تك تور دى او پخپل ځاي نه دى نو دليل يي دا دي چي پاچا به پخپلو كارونو كې محتاج سي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب كې لمر بزرگوار پاچا وي او سپوږمى وزير، اوزهره ښځه او عطارد دپاچا منشي اومريخ شاهي پهلوان اوباقى ستوري دپاچا لښكر وي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي په خوب كې لمر پلار سپوږمى مور او پاته ستوري وروڼه دي الله تعالى په خپل كلام كى د يوسف په قصه كې بيان فرمايلي دي (اني رايت احد عشر كوكبا والشمس والقمر رايتهم لي ساجدين، سورة يوسف: ۴) ترجمه: ما په خوب كى يوولس ستوري وليدل او لمر او سپوږمى مي وليدل چي ماته يي سجده كوله او چي څه زيات يا كم په لمر سپوږمى يا ستورو كى وويني نو داپر مور او پلار او پر وروڼو دليل دي او كه وويني چي لمر روښانه او پاك راخلي دي او دده په كور كى يي رڼا كړيده نو دليل يي دا دي چي په خپلوانو كې به ښځه كوي، او كه وويني چي وريخ او داسى نور دلمر رڼا پټه كړي ده نو دليل يي دا دي

چي دپاچا حال به خطرناک وي او دهغه احوال خاصکر کله چي لمر روښانه وويني بدل به سي، اوکه وويني چي لمر دتياري څخه رڼا ته راغلی دی نو دليل يي دادي چي پاچا به ناجوړه سي او ژر به صحت پيدا کړي. اوکه وويني چي دلمر په جسم پوري رسی يا تار رازپړي اوډه لاس باندي ايښي دي نو دليل يي دادي چي ده ته به دپاچا څخه مدد او قوت حاصل سي اوکه وويني چي هغه رسی پري ده اودي را ايله دی نو دليل يي دادي چي دبرگي او مرتبي څخه به خلاص سي. اوکه وويني چي ده لمر يا سپوږمی پر سجده کړي ده نو دليل يي دادي چي دده څخه به گناهونه او خطاگانۍ ښکاره سي اوکه وويني چي لمر يا سپوږمی يا ټول ستوري يو ځاي جمع سوي دي او دي دهغه څخه رڼا اخلي نو دليل يي دادي چي دجهان پاچاهي به حاصله کړي او دجهان ټول پاچاهان به دده فرمانبردار وي. او که وويني چي لمر سپوږمی او ستوري يي نيولي دي او ټول تور دي نو دا ددي خبري دليل دی چي خوب ليدونکي به هلاک سي او خاصکر چي دي ظالم او ستمگر هم وي. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دلمر په مينځ کي توره نقطه ده نو دليل يي دا دي چي دپاچا زړه به په ملک کي مشغول سي او که وويني چي دوه لمرونه جنگيږي نو دليل يي دادي چي دوه پاچاهان به ديو بل سره جنگ کوي او که لمر پرمخکه را ايله سي بي رڼايي وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه ملک پاچا به دپاچاهي څخه معزول سي او ملک به ځني ولاړ سي. او که لمر پخپل لاس کي تور وويني نو دليل يي دا دي چي پاچا او خوب ليدونکي دواړه به په غم کي مبتلا سي، او که وويني چي لمر په يو سايه کي ورک سوی دی نو دليل يي دا دي چي پاچا به مړ سي او پر عامو خلکو باندی به غم او خفگان وي، او که وويني چي لمر او ستوري څه شي پټ کړی دی نو دليل يي دا دي چي پاچا به دښکر سره ددښمنانو څخه ماته وخوري، او که وويني چي دلمر عبادت کوي نو دليل يي دا دي چي ديو لوی پاچا مقرب به سي. اسماعيل رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دهغه مخ دلمر طرفته دی او بيبي دلمر څخه مخ اړولی دی نو دليل يي دا دي چي اول کافر وو بيا مسلمان سو او په اخر کي به بيا کافر سي، او که په خوب کي وويني چي لمري بيا ليدلی دی نو دليل يي دا دي چي دهغه ملک پاچا به ديو نا اميده شي څخه غم پيدا کوي او که لمر دځان سره په خبرو کولو وويني نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به مرتبه، ددبه او بزرگي پيدا کوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي دلمر دليدلو تدبير په اتو وجودی. ۱: خليفه ۲: عزتمند پاچا ۳: مشر ۴: عزتمند حاکم ۵: عادل پاچا ۶: درعيت فائده ۷: دسړي لپاره ښځه دښځي لپاره سړي ۸: نیک او صفا کار. او دا هم دوی ويلي دی چي که څوک وويني چي دی لمر ته سجده کوي نو دليل يي دا دي چي پاچا به پرده مهرباني کوي او خپل انډيوال به يي جوړوي، مرتبه به يي لويه وي دملک رئيس او مالداران به عدل کوي، او صرف دلمر شغلي ليدل ددي خلاف حکم لري.

افتابه \ کوزه

ابن سيرين رحمه الله علمه ويلي دی چي په خوب کي کوزه خادمه ښځه يا مينځه ده دکومي پر

ډمه چي ډيوه بلول وي. بعض تعبير بيانوونكي وايي چي كوزه قوي خادم دی چي قوم دهغه طاعت كوي او دگناه څخه ځان ساتي او كه څوك وويني چي دهغه سره نوي كوزه ده يا ورته چا وركړيده نو دليل يي دا دي چي هغه ته به خادمه يا مينځه حاصله سي دهغه صفت كوم چي بيان سو، او كه وويني چي كوزه ماته سوي ده نو دليل يي دا دي چي خادمه يا مينځه به يي ناجوره سي يا به مړه سي او كه وويني چي كوزه ضائع سوي ده نو دليل يي دا دي چي خادمه يا مينځه به يي وتښتي يا به جلا سي، جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې دكوزي ليدل په نهو وجودي. ۱: ښځه ۲: خادم ۳: مينځه ۴: انصاف ۵: بدن ۶: ډير عمر ۷: مال او نعمت ۸: خير او برکت ۹: دښځو دطرف څخه راحت او خوشحالي.

الح \ يوه ميوه يا وانه

الح چي په عربي كې زعر ورته وايي كه څوك په خوب كې وويني چي الح خوري نو دا دتكليف او ناجورۍ دليل دي كرمانې رحمه الله عليه ويلي دي چي كه څوك وويني چي دهغه سره الح دی يا يي چا ته وركړي دی يا يي دكور څخه دباندې غورزولي دی او خورلي يي نه دی نو ددي دليل دا دی چي دغم او ناجورۍ څخه به په امن وي، غرض دا چي په خوب كې دالح خورل خير او فائده نه وركوي.

اماس \ پرسيدل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې پرسيدل مال دی او كه وويني چي پرسيدل يي پرسوب ښكاره سوي دي نو دليل يي دا دي چي دهغه برابر مال به ورته حاصل سي كه په پرسوب كې ډير نو هم وويني. كرمانې رحمه الله عليه ويلي دي چي كه څوك په خوب كې وويني چي پرسوب بدن يي پرسوب دی او ورته تكليف نه وي نو دليل يي دا دي چي حرام مال به ورته حاصل سي جعفر صادق (رح) ويلي دي چي په خوب كې پرسوب ليدل په پنځو وجودي: ۱: مال به يي زيات سي ۲: فائده منده ښځه ۳: هلك به يي كيږي ۴: مراد به يي پوره سي ۵: دغمونو څخه به په امان سي او كه ټول بدن پرسيدلی وويني نو هغه ته به داپنځه سره شيان حاصل سي.

اهک \ چونه

دانيال عليه السلام ويلي دي چي كه څوك په خوب كې وويني چي په چوني سره يي د بدن څخه ورښسته خريلی دی كه مالدار نه وي نو دهغه هومره مال به يي وسي كه غمگين وي نو دغم څخه به خلاصون پيدا كړي، كه قرض داره وي نو قرض به ادا كړي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې په چوني سره ورښسته ليري كول كه مالدار وي نو مال به يي نور هم ډير زيات سي كه فقير وي نو قرض به ادا كړي او دكافرانو لپاره داسلام نښه ده. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې چونه په درو وجوده ۱: خير دی ۲: خرابي اوناخوښي خبري دی ۳: مشكل كار، او دچوني عمارت وغيره جوړول خراب تعبير لري.

اهن \ اوسپنه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي دمعمولي اوسپني په خوب كې ليدل خادم دی ورنه په قدر د

اوسپني به ورته دنياوي مال حاصل سي، او که وويني چي چا ورته په خوب کي اوسپنه ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي دهغي اوسپني هومره به ورته څوک دنياوي مال ورکړي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلی دی چي په خوب کي د اوسپني ليدل دصلاحيات او پاچا سره نسبت لري الله تعالی په قران کي ارشاد فرمايلي دی (وانزلنا الحديد فيه بأس شديد ومنافع للناس، سورة الحديد: ۲۵) ترجمه: موږ اوسپنه پيدا کړېده پدي کي سخت جنگ او دخلکو لپاره فائده ده او که وويني چي اوسپنه يي دکاني خڅه ايستلي ده نو دليل يي دا دي چي هغه ته به سختي راځي دالله تعالی فرمان دی (قل کونوا حجارة او حديد او خلقا مما يکبر في صدورکم، سورة الاسراء: ۵۰-۵۱) ترجمه: ووايه چي تاسو کاني يا اوسپنه سي يا ددي خڅه هم زيات داسی مخلوق کوم چي ستاسو په خيال کي راځي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلی دی چي که څوک په خوب کي وويني چي اهنګري کوي حالانکه هغه اهنګر نه وي نو ددي خبري دليل دادي چي دچا سره به جنگ کوي او که دي پخپله اهنګر وي نو بيا داخوب دخير او نفعي دليل دی او بعض تعبير کوونکي وايي چي داهنګر تعبير پاچا او بزرګ دی کوم چي عادل او انصاف کوونکی وي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلی دی چي داهنګر په خوب کي ليدل دکوم سره چي يي پيژندګلوی وي دپاچاهي دليل دی او که پيژندګلوی والا ونه ويني نو چي څه يي ليدلي وي دهغي نیک او بد تعبير به داهنګر طرفته بيرته کيږي او که په خوب کي وويني چي اوسپنه يا پيتل ويلی کوي نو دليل يي دادي چي دغه سړي دخلکو غيبت کوي او بد به يي وايي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلی دی چي څه شيان په خوب کي د اوسپني ووينی که څه هم ستن وي نو دليل يي نفع، قوت، ولايت همت او پر دشمن دبري پيدا کول دی.

اهو\هوسی

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلی دی چي که څوک په خوب کي وويني چي هوسی يي نيولي ده نو دليل يي دا دي چي بنائسته منځه به حاصله کړي. که ده ليدلي وي چي دهوسی مري يي پري کړېده نو دليل يي دا دي چي دپيغلي انجلۍ پيغلتوب به ماته وي او که وويني چي دهوسی دشا خڅه يي مری پري کړېده نو دليل يي دادي چي دمنځي سره به خلاف شرع جماع کوي او که وويني چي دهوسی خڅه يي پوست ايستلی دی نو دليل يي دا دي چي دغريبي بنځي سره به زنا کوي، او که وويني چي دهوسی پوست يي خوړلی دی نو دليل يي دا دي چي ده به بنائسته بنځه ملاوسي او که وويني چي دهوسی پوست يا غوښه او يا وازګه يي خوړلی ده يا دده وخواته بيرته راغلي ده نو دليل يي دا دي چي ده ته به مالداره بنځه ملاوسي، او که وويني چي ده هوسی وهلي ده نو دليل يي دا دي چي دبنځي دطرف خڅه به غمګين سي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلی دی چي که څوک په خوب کي وويني چي په هوسی پسي ولاړي او هغه يي را وپرزوله نو دليل يي دادي چي ځوانه بنځه يا مينځه به حاصله کړي او که وويني چي هوسی يي دبنکار په وخت کي را غورزولي ده نو دليل يي دا دي چي دغنيمت مال به حاصل کړي او که وويني چي هوسی په کور کي مړه سويده نو دليل يي دا دي چي دبنځي دطرف خڅه به ورته غم او تکليف

ورسېږي او که وويني چي هوسۍ يې په کانو يا په غشو ويشتلي ده نو دليل يې دا دي چي نالاتقه خبره به يوي ښځي ته کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په لاسو يې هوسۍ نيولي ده يا چا ورکړيده نو ددي خبري دليل دا دي چي ده ته به دمنځي څخه زوي حاصل سي. جعفر صادق ويلي دي چي هوسۍ ليدل په څلورو وجو وي ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: زوي ۴: دښځو څخه فائده حاصلول.

اواز

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که دسړي اواز په خوب کي لوړ وي نو دليل يې دا دي چي په خلکو کي به عزت پيدا کړي او که څوک وويني چي دده اواز لوړ سوي وو نو دا دده دقدر دلوړوالي دليل دي چي دده نوم او اواز به لوړ سي او که وويني چي دده اواز کمزوري سوي وو نو دليل يې دا دي چي دده نوم او اواز به ضعيف سي او څوک به دي نه پيژني. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داواز لوړوالي دسړيو لپاره دبررگۍ او دنوم دلوړوالي دليل دي او دښځو لپاره په خوب کي لوړ اواز ليدل ښه نه دی.

اويختن \ پانسي کيدل

دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پاچا دده دپانسي حکم ورکړيدی نو دليل يې دا دي چي دپاچا ددېبه او عزت به بيا پيدا کوي ليکن دده په دين کي به خلل راسي. او که وويني چي دپانسي دی او خلک ورته گوري نو دا ددي خبري دليل دي چي پر دغه قوم به حکومت او سرداري پيدا کوي او که وويني چي خلک جمع دي او دي يې پانسي کړيدي نو دليل يې دا دي چي ددغه قوم سردار او فرمانروا به سي او که وويني چي يونامعلوم بوډا دی پانسي کړيدي او خلک دده نظاره کوي نو دليل يې دا دي چي پر خلکو به حاکم سي، خاصکر که خپلوان هم په دغه نظاره کي شامل وويني او که وويني چي ځان يې پانسي کړيدی او چا دده نظاره نه وي کړي بلکه ځان يې پخپله پانسي ليدلي وي نو ددي خبري دليل دا دي چي پر خپلوانو به حکومت کول غواړي ليکن څوک به دده تابعدار نه وي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دي خلکو پانسي کړيدي او رسي پري سويده او دی را ايله سويدي نو دا دلوی عزت او دمرتبې څخه درا ايله کيدو دليل دی.

ائينه \ شيشه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شيشه ليدل ولايت او مرتبه ده، او که وويني چي شيشه ورسره ده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چي دشيشي دلوی والي په اندازه به مرتبه ولايت او نعمت حاصل کړي. او که وويني چي چا ته يې شيشه ورکړيده نو دليل يې دا دي چي خپل مال او اسباب به دچا مخ ته حاضر کړي او که وويني چي داوسپنی په شيشه کي گوري نو دليل يې دا دي چي خپله مرتبه او عزت ته به دنفرت په نظر گوري ځکه چي تعبير بيانونکی داوسپنی شيشه بده بولي. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي داوسپنی په شيشه کي گوري نو دليل يې دا دي چي که دهغه ښځه حامله وي نو هلك به يې پيدا سي او په

ټولو خبرو کي به دپلار په ډول وي او که دمخه رقم خوب حامله ښځه وويني نو انجلۍ به يې پيدا سي چي په هرڅه کي به دمور په ډول وي او که ښځه حامله نه وي نو دليل يې دادي چي خاوند به ورته طلاق ورکړي بله ښځه به وکړي او دغه ښځه به بل خاوند وکړي، او که هلک په خوب کي شيشه وويني نو دليل يې دا دي چي دهغه به ورور پيدا سي او که انجلۍ شيشه وويني نو دليل يې دا دي چي ددي به بله خور پيدا سي، او که حاکم يا پاچا شيشه وويني نو دليل يې دا دي چي معزول به سي او حکومت به دهغه دلاسه څخه ولاړ سي او بل چا ته به ملاو سي او دده پر ځاي به پر تخت کښيني. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که چا په خوب کي په شيشه کي ښايسته معلوم مخ ليدلي وي نو پاچا به سي او که نامعلوم يې ليدلی وي نو چي څنگه يې ليدلي وي نو دهغه تعبیر به نیک او بد د شيشه ليدونکی خواته رجوع کوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شيشه ليدل په شپږو وجو دی. ۱: ښځه ۲: زوی ۳: رتبه او فرمان ۴: يار او انډيوال ۵: شریک ۶: ښکاره کار. او داهم دوی ويلي دي چي که غريب سړی په خوب کي شيشه وويني نو ددي خبري دليل دا دي چي ښځه او عزت به پيدا کوي که انجلۍ يې وويني نو واده به سي او خاوند ته به نژدي او قدرمنه وي، او که په خوب کي وويني چي ده ته چا نامعلومه سړی شيشه ورکړيده نو ددي خبري دليل دا دي چي ورك سوي انډيوال به وويني او خوشحاله به سي.

ابو وريخ

دانيال عليه السلام ويلي دي چي وريخ په خوب کي ليدل په شپږو وجو ده. ۱: سپينه وريخ ۲: توره وريخ ۳: ژړه وريخ ۴: سره وريخ ۵: دباران اورولو وريخ ۶: باران نه وړولو والا وريخ او دهر يو تعبیر جلا دی. که څوک خپل ځان په سپيني اوريدونکي وريخ کي وويني نو دليل يې دا دي چي الله تعالی ورته علم او حکمت ورکړی او خلکو ته به دده دعلم او حکمت څخه فائده وي. او که وويني چي په ژړه وريخ کي ولاړ دی نو دليل يې دا دي چي ناجوره به سي او بعض تعبیر بيانوونکي وايي چي ښځه به پيدا کړي چي دهغه څخه به ورته غم او تکليف وي. او که په سره وريخ کي وويني نو دليل يې دا دي چي په محنت او بلا کي به گرفتار سي ځکه چي الله تعالی چي پرکوم قوم باندي عذاب نازل کړي دی اول يې په هغوی سره وريخ ښکاره کړيده او که وويني چي وريخ جگه دده پرسر دريدلي ده نو دا ددي خبري دليل دی چي حکومت به پيدا کړي او که وويني چي وريخ دده پرسر تيره سوي ده نو دليل يې دا دي چي دده ناسته به دنيک سړی او دمرتبې دخاوند سره وي او دهغه څخه به ورته مراد حاصل سي. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي وريخ په هوا کي چلوي نو دليل يې دا دي چي دده ناسته به دعالمانو او حاکمانو سره وي او که داخوب پاچا وويني نو دليل يې دا دي چي په خپل ولايت کي به باخبر قاصدان ليري او که په خوب کي وويني چي وريخ يې د هوا څخه نيولي ده او محکمي ته يې راوړي ده نو دليل يې دا دي چي نيکي بزرگي او علم به حاصل کړي او که وويني چي وريخ دده په سر سایه کوي نو دليل يې دا دي چي په دغه کال به خير او نعمت ډير پيدا کړي دالله تعالی

فرمان دی (وظللنا علیکم الغمام وانزلنا علیکم المن والسلوی کلوا من طیبات ما رزقکم، سورة البقرة: ۵۷) ترجمه : او موږ پر تاسو دوریځ سایه وکړه او پر تاسو مو ترنجبین او مرزان راوړلېږل او موږ پاک شيان تاسو ته درکړه چې هغه خوری. او که وويني چې په وريځ سره يې کالي تور سوي وي او ده اغوستي وه نو دليل يې دا دي چې دومره علم به ورته حاصل سی چې چا ته به نه وي حاصل سوي او که وويني چې وريځ ټول جهان پټه کړيدی او باران ځني نه دي اوریدلي نو دا خراب دليل دی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که چا په خوب کې لیدلی وي چې وريځ يې جمع کړيده يا يې لوړه کړيده يا يې خوړلي ده نو ددې خبرې دليل دا دي چې هغه به پر حکیمانو باندي په عقل سره لوړ سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک په خوب کې وويني چې وريځ خوري نو دليل يې دا دي چې دهغه ژوند به په حکمت سره وي، او که وويني چې توره وريځ پر یو ځای را ایله سویده نو دا پر دغه ملک دالله تعالی د عذاب دليل دی څوک چې دوریځ سره نږدی وويني هغه به دالله تعالی عذاب ته نږدي وي او که دوریځ سره باران وويني نو دا د خیر او درحمت دليل دی. او که وويني چې دوریځي څخه باران را اوریدي نو دليل يې دا دي چې هغومره رحمت اونیکي به وويني او که دوریځي سره باران او سخته بریښنا وويني نو دا دمور او پلار او دمسلمانانو دشر او دبیریدو دليل دی، او که دبریښنا سره بجلي وويني نو داسختو عذابونو دليل دی، او که پخپل کور او ځای باندي وريځ راتلونکي وويني نو دليل يې دا دي چې دده زوي او کور والاو ته دوریځي دتیارې په اندازه عقل او حکمت حاصلیږي.

جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې وريځ لیدل په نهو وجودي. ۱: حکمت ۲: ریاست ۳: پاچاهي ۴: رحمت ۵: پرهیزگاري ۶: عذاب ۷: قحطی ۸: بلا ۹: فتنه.

اب سفنج \ وريځ

اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې توره وريځ د بيري او سختۍ دليل دی او اوریدونکي وريځ د خیر او برکت او فراخی دليل دی او که غم او فکر هم وي لیکن هغه وريځ کومه چې ددریاب دغاړي څخه پورته کېږي هغه ته په عربي ژبه کې اسفنج وايي دا په خوب کې لیدل ددې خبرې دليل دي چې په څومره اندازه يې لیدلي وي په هغه اندازه به ورته مال غنیمت حاصل سي.

ابروها \ ورزي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې دورزو په خوب کې لیدلی دین دي، که څوک په خوب کې وويني چې دده ورزي پوره بي نقصانه دی نو دليل يې دا دي چې دده بنائست پوره او کامل دی او که وويني چې دده ورزي را ایله دی نو ددې تعبیر داوونی خلاف دی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک وويني چې دده ورزي نسته يا يې ورښتانه را ایله سوی دي نو ددې خبرې دليل دا دي چې ديو شي اراده به کوي چې دهغه سره به دده په دین کې بدنامی اوفساد وي او که ددې خلاف وويني نو دليل يې دا دي چې دڅه شي قصد به کوي چې دهغه سره به يې نیک نامی

او ددين اصلاح وسي او كه وويني چي دده ورزي سپيني سوي دي نو دليل يي دا دي چي دده علم او صبر به زيات سي ليكن دمال نقصان به يي وسي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي كه خوك وويني چي يوه ورزه يي را ايله سويده او بله يي سمه نو دليل يي دا دي چي دهغه په مال او مرتبه كي به نقصان راسي او بعضي وايي چي ددين دزينت په نقصان دوريزي را ايله كېدل او وتل دليل دي.

ابريشم \ درينم

په خوب كي درينمو دليدلو دتعبير ذكر به په حرف "ق" كي راسي.

ابليس \ شيطان

دانيال عليه السلام ويلي دي چي دشيطان په خوب كي ليدل ددشمنۍ بي دينۍ درواغو دھوكو بي شرمۍ دنيكۍ خخه دنا اميدۍ خلكو ته دبدۍ بنولو او دشر او فساد دليل دي او كه په خوب كي وويني چي پر شيطان غالب سوي دي په جنگ كي نو دليل يي دا دي چي دده توجه دصلاح او خير طرفته ده او كه وويني چي شيطان پر ده غالب سوي دي نو دليل يي دا دي چي دشر او فساد طرفته به مائل سي او كه په خوب كي وويني چي شيطان دده سره خبري كوي نو دليل يي دا دي چي شيطان به يي دلاري خخه واړوي او دبنديگۍ خخه به يي منع كړي او كه وويني چي شيطان ده ته نصيحت كوي او ده ته ښه معلومېږي نو دليل يي دا دي چي دده مال او بدن ته به نقصان ورسېږي او كه وويني چي شيطان دده لاس نيولي دي او يو ځاي ته يي بيولي دي او ده (لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم) ترجمه: نسته دگناه خخه دېچ كيدو او دنيكۍ طاقت مگر دالله تعالى سره دي چي لوی او لوړ دي. ووايه نو دليل يي دا دي چي په غټه او لويه گناه كي به اخته سي او بيا به دچا په نصيحت ددي خخه بچ سي او كه وويني چي ده دشيطان په مړۍ كي پري اچولی دي نو دليل يي دا دي چي ديندارو او ښو خلكو ته به خوشحالي ورسېږي او كه وويني چي شيطان ضعيف او عاجز دي نو دليل يي دا دي چي په اصلاح كوونكو عالمانو او نيكو خلكو كي به طاقت پيدا سي. كرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي كه خوك په خوب كي وويني چي دشيطان فرمانبردار سويدي نو دليل يي دا دي چي په نفسيه خواهشاتو كي به مبتلا سي. او كه وويني چي شيطان ورته څه وركړيدي نو كه هغه ښه شي وي نو حرام مال به حاصل كړي او كه هغه شي خراب وي نو دليل دا دي چي دهغه په دين كي به فساد وي. او كه خوك وويني چي شيطان خوشحاله او رضا دي نو دليل يي دا دي چي دخلكو په كارونو كي به ډير فساد راسي او كه وويني چي شيطان په توره مړ كول غواړي او هغه تنبیدلي دي نو دليل يي دا دي چي ده ته به يوهلك ملاوېږي او دي به عدل او انصاف كوي او كه وويني چي شيطان يي مړ كړيدي نو دليل يي دا دي چي پر خپل نفس باندي به غالب سي او نفس به مغلوب كړي او پر نيکه لاره به ځي.

ارزیز \ تانبه \ كلايي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي كه خوك په خوب كي وويني چي دده سره كلايي ده نو دليل يي

دا دي چي هغومره د دنیا سامان به حاصل کړي کوم چي دلونښو څخه لاندي وي لکه پيالي او تالی او داسی نور او که پوهیږي چي دده ملک دی نو دلیل یې دا دي چي هغونده نوکران به پیدا کړي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي کلايی ویلي کوي نو دلیل یې دا دي چي خلک به دده بدې بیانوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي کلايی په خوب کي لیدل په درو وجو وي. ۱: نفع ۲: خدمتگار ۳: دکور سامان.

اره

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي په اری سره یې درخته پریکړه نو دلیل یې دا دي چي ددی سړي به ددرختی دمالک سره جدایي راسي او هغه به تنگوي، او دهرې یوې درختي تعبیر به په حرف (د) کي راځي او که په خوب کي وويني چي خپل زوي یا ورور یا خور یې په اړه دوه ټکري کړیده نو دلیل یې دا دي چي دهغه په ډول زوي یا ورور یا خور به یې پیدا سی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي هغه ته اړه ملاو سوه یا یې واخسته یا چا ته یې ورکړه نو ددي خبري دلیل دا دي چي که دهغه زوي وي نو بل زوی به یې پیدا سی او که لور یې وي نو بله لور به یې پیدا سی او که زوي یې نه وي او حیوانان یې وي نو ددي خبري دلیل دا دي چي دهغه په ډول نور حیوانان به ورسره پیدا سی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي اړه لیدل په درو وجو وي. ۱: زوي ۲: ورور یا خور ۳: شریک.

ازار، لنگ، پرتوگ

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي لنگ او پرتوگ ښځه ده او که څوک په خوب کي وويني چي لنگ یې ترلي دی نو دلیل یې دا دي چي ښځه به راولي یا به مینځه اخلي او که وويني چي یې لنگ ضائع سوي دي نو دلیل یې دا دي چي هغه به دښځي څخه جلا سي او که وويني چي پرتوگ یې شلیدلي دی نو دا دښځي دعیب او نقصان دلیل دی او که وويني چي پرتوگ یې په اور کي سوزلي دی نو دا دښځي دافت او دناجوړي دلیل دي، جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دهغه لنگ دسونی، درینمو یا دپشمیني دی نو دلیل یې دا دي چي دهغه ښځه به جنگ ماره او دینداره وي او که وويني چي دده پرتوگ پخوانی او خیرن دی نو ددی تعبیر د اولنی خلاف دی او که وويني چي دده پرتوگ درینمو دی نو دلیل یې دا دي چي دهغه ښځه به عیش کوونکی او مغروره وي.

ادعای پیغمبري، پیغمبری دعوې کول

دانیال عليه السلام ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي هغه دنبیانو څخه نبي سوي دي او خلک خدای تعالی او دهغه دتوحید طرفته رابولي نو دلیل یې دا دي چي اول به په غم او تکلیف کي گرفتار سي او بیا به پردنمن کامیابي پیدا کړي او که خپل ځان پرهیزگار او نیک کاره وويني نو بیا یې هم دغه دلیل دی لیکن دهغه غم او تکلیف به په دنیا کي کم وي او که وويني چي دی ددبې والا او مالدار سوی دی نو دلیل یې دا دي چي د دنیا نعمت به باندي فراخ

سي ليکن دين به يي تباه سي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده نوم بدل سوي دي چي په بنو نومونو مثلاً محمد سعد سعيد صالح او علي او داسی نورو باندي بلل کيږي سي نو دليل يي دا دي چي دی به په ذکر خير او په نيکی سره ياد کړي او که ددي خلاف وويني نو دی به په بدی سره ياد کړي. او که وويني چي دی پاچا يا امير يا قاضي سويدي نو دليل يي دا دي چي دی به پخپل کاروبار کي عدل او انصاف کوي او که ددي خلاف وويني نو دبدی دليل دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ فرمايلي دي که وويني چي دده حامل دنبه والي څخه دفساد طرفته بدل سويدي نو دا دبد بختی او بي نصیبی دليل دی، او که ددي خلاف وويني نو دا دين او دنيا دسعادت او دمالداره کيدو دليل دی.

اژدها \ غټ مار

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دغټ مار په خوب کي ليدل دغټ دنبمن ليدل دی کوم چي ورسره قوي دنبمني ساتی. او که وويني چي غټ مار ورسره دی نو دليل يي دا دي چي دبزرگانو سره به ملا و سي او که وويني چي دغټ مار سره يي جنگ کړيدي او غالب سوي دي باندي نو دليل يي دا دي چي ددنبمنانو سره به جنگ کوي او اخر کار به دنبمنان ختموي او که وويني چي مار يي مړ کړ نو دهغه مال به اخلي او دغه مال به پخپل کور خرڅ کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي مار وچيچی نو دليل يي دا دي چي ددنبمن څخه به ورته بيره وي او دنبمن به دی هلاک کړي، او که وويني چي دغټ مار پر ملا سپور سويدي او غټ مار دده تابع فرمان دی نو ددي خبري دليل دا دي چي غټ دنبمن به يي تابعدار سي او دده ټول کارونه به په انتظار سره وي.

آسپندان \ توره د سپيلنی دانه

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دآسپندان په خوب کي ليدل دغم دليل دی او که وويني چي چا ورته سپيلني ورکړي دی نو ددي خبري دليل دا دي چي هغوندي غم او تکليف به ورته رسيږي او که وويني چي چا بل چا ته سپيلنی ورکړيدی نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به ورته غم رسيږي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي څوک په خوب کي وويني چي سپيلني ورسره وي او خوړلي يي نه دی يا يي چا ته ورکړيدي يا يي دکور څخه دباندې اچولي دي نو دليل يي دا دی چي ده ته به غم او فکر کم وي.

اسپ \ آس

دانيال عليه السلام ویلي دي چي دعربي آس په خوب کي دليدلو دليل بزرگي عزت او مرتبه ده او که وويني چي په عربي آس ناست دی او آس فرمانبردار دی نو دا دعزت او بزرگي دليل دی ليکن ددومره اندازي مطابق څومره چي آس ښه عمده وي او که څوک په خوب کي وويني چي آس يي اخستي دی ليکن عربي آس نه دی يا چا ورته ورکړيدي او پر هغه ناست دی نو شرف او بزرگي به دآس په نسبت کمه پيدا کړي او که وويني چي دآس په سامان کي کمی دی مثلاً چي زين يا لمسي يا واگي يي نه وي نو دليل يي دا دي چي هغونده به يي په بزرگي کي نقصان وي. او که

وويني چي دآس لکۍ غټه او اوږده ده نو دليل يې دا دي چي هغوندي به يې نوکران وي او که لکۍ پريکړل سوي وويني نو دليل يې دا دي چي نوکران او خادمان به يې نه وي او که وويني چي څه شيان دده دآس په اندامونو يعني بدن کي ناقص وو نو دليل يې دا دی چي هغونده به يې په عزت او شرافت کي نقصان وي او که وويني چي دآس سره يې جنگ کړيدي او آس باندي غالب سويدي او فرمانبردار سوي نه دی نو دا دگناه او نافرمانۍ دليل دی. محمد ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پر لڅ آس باندي سپور وي نو دليل يې دا دي چي دهغه مصيبتونه او گناهونه به زيات سي او که هغه آس دبل چاوي نو دآس دمالک به دغه حال وي کوم چي موږ بيان کړيدي. او که ووايي چي آس لڅ دی ليکن دده تابعدار نه دی نو دا دشرف او دبرزگۍ دليل دی او که يې ليدلی وي چي پر آس سپور وي او آس پر چت يا پر ديوال ولاړ دی نو دليل يې دا دي چي گناه او نافرمانۍ به ډيره کوي او که پر آس سپور وي او آس والوزي او يا وويني چي دآس دمرغيو په ډول وزري دی او دمرغيو په ډول الوزي نو دليل يې دا دي چي سفر به کوي او په دين او دنيا کي به شرافت او برزگۍ حاصله کړي. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک خپل ځان پر برگ آس باندي سپور وويني نو دليل يې دا دي چي داسي کار به کوي چي پر هغه به خلک گواهي ورکوي او که ځان پر تور آس سپور وويني نو دليل يې دا دي چي داسي کار به کوي چي په هغه سره به مال او سرداري پيدا کړي او که ځان پر کميت (سور مائل توروالي ته وي) آس سپور وويني نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به قوت او برزگۍ پيدا کړي او که ځان پر وریت (ژر بخون) آس سپور وويني نو دا ددين ددرستۍ دليل دی او دپاچا څخه به عزت پيدا کړي او که ځان پر تک ژر آس سپور وويني نو دليل يې دا دي چي لږ به ناجوړه سي او دسپين آس هم دغه دليل دی او که پر تور شين آس باندي خپل ځان سپور وويني نو دا دخير او دصلاح دليل دی او که پر سليس آس باندي ځان سپور وويني نو دليل يې دا دی چي ښځه به ورته ملاو سي. او که وويني چي دآس څخه راکښته سويدي نو دليل يې دا دي چي دعزت او دمرتبې څخه به کښته سي او که وويني چي دلڅ آس څخه را کښته سي نو دليل يې دا دي چي دگناه او دنافرمانۍ څخه به بچ سي او که وويني چي دوسلي سره پر آس سپور سويدي نو دليل يې دا دي چي بی مشکل به ورته شرافت او مرتبه حاصله سي او پر دښمن به کامياب سي، او که وويني چي دجنگ لپاره آس زغلوې نو دليل يې دا دي چي دهغه څخه به گناه و سي او دآس زغولو په قدر به بيره وويني او که وويني چي پر آس باندي سپور دی او دجماعت خواته تللي دی نو په دی کي څه خير نسته ليکن که آس دهغه ځاي څخه دباندي راوباسي نو دخير دليل دی او که وويني چي آس ورسره مينه کوي نو دليل يې دا دي چي مال او دولت به ورته ملاو سي او که آس دځان سره په خبرو کولو وويني نو دليل يې دا دي چي داسي کار به وکړي چي خلک به ورته حيران سي او که وويني چي پردی آس دده کور يا کوڅي ته راغلي دي نو دليل يې دا دي چي يو شريف سړي به دده کور يا کوڅي ته راسي او داسي دقدر او قيمت مطابق مقام به حاصل کړي او که وويني چي آس دهغه دکوڅي څخه تللي

دی نو دلیل یې دا دي چې یو شریف سړي به دده د کوڅي څخه ولاړ سي یا به مړ سي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ویلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې اسپه یې اخیستي ده یا چا ورکړیده نو دلیل یې دا دي چې برکتی ښځه به ورته ملاو سي او که توره اسپه یې لیدلي وي نو دلیل یې دا دي چې هغه ښځه به شریفه او نامداره نه وي. او که وويني چې برگه اسپه ده نو دلیل یې دا دي چې دښځی مور او پلار په ديو نسل څخه نه وي او که وويني چې اسپه توره ښځه ده نو دلیل یې دا دي چې هغه ښځه به دین داره او پرهیزگاره وي او که وریت رنگه اسپه وويني نو دلیل یې دا دي چې هغه ښځه به عزیزه او دمرتبي خاونده وي او که تورچکی سره اسپه وويني نو دلیل یې دا دي چې هغه ښځه به عیش پسند او خوش باشه وي او که وويني چې هغه اسپه کوچنی والا ده نو دلیل یې دا دي چې دهغي ښځي به زوی هم پیداسي او که داسپي سره بچی هم وويني نو دلیل یې دا دي چې هغه ښځه به انجلی والا وي. او که وويني چې په خوب کي دآس غوبنه خوري نو دلیل یې دا دي چې پاچا به دهغه غوښتونکي وي او خپل ملگري به یې جوړکړي او که وويني چې دچا څخه شاته پر آس سپور دی یا دده څخه شاته څوک ناست دی نو چې شاته څوک سپور وي هغه به دمخکني دفرمان تابع وي. او که وويني چې ډیر آسونه دده په کور یا کوڅه کي جمع دي نو دلیل یې دا دي چې پر هغه ځاي به باران ډیر کیږي او سیلاب به راځي. اشعث رحمۃ الله علیه ویلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې په تیز رفتار او خوش رفتار آس باندي ناست دی نو دلیل یې دا دي چې دمالداري او صالح ښځي سره به نکاح وکړي او که هغه ددي اهل نه دی نو دداسي ښځي سره به مصاحبت کوي دکومي څخه چې به ورته نفع او نیکی حاصله سي. او که وويني چې دآس غوږ پرې سويدي نو دلیل یې دا دي چې دسردارانو پیغام به دده څخه پرې سي، او که وويني چې آس دسر څخه را ایله سو او بیا راپورته سو نو دلیل یې دا دي چې اول به یې په کار کي خلل راځي او بیا به سم سي. او که وويني چې لکی پریکړل سوی آس یې اخیستي دی او پر هغه سپور دی نو دلیل یې دا دي چې دبی اصله ښځي خاوند به سي او که وويني چې آس لغته ورکړیده نو دلیل یې دا دي چې دده اولاد به په فضولیاتو کي مشغول سي او که وويني چې پرآس باندي په هوا کي تللي دی او بیا دده څخه را ایله سويدي نو دلیل یې دا دي چې دپاچا دلاس څخه به هلاک سي. او که وويني چې دده آس چا پټ کړیدی نو دا بیره ده چې دده اولاد به هلاک سي او که وويني چې دده آس وړک سويدي نو دلیل یې دا دي چې خپلي ښځي ته به طلاق ورکړي. او که یې لیدلي وي چې خپل آس یې خرڅ کړیدی نو دلیل یې دا دي چې دده مرتبه او عزت به کم سي یا به دده څخه اولاد جلا سي او که وويني چې پر آس چپه ناست دی نو دلیل یې دا دي چې کار به یې خراب سي او ده ته به نقصان او ملامتیا ورسېږي. جابر رحمۃ الله علیه ویلي دي چې دآس په خوب کي لیدل دخپل نفس خواهشات لیدل دی او که سرکښه آس وويني نو دلیل یې دا دي چې دده دنفس خواهشات به سرکښه وي او که وويني چې آس یې مطیع او فرمانبردار دی نو دلیل یې دا دي چې دده دنفس خواهشات به دده په بدی کي ډیر سخت وي. که ووينی چې دآس دبدن په هر اندام دپاچاهي

نخښه وه يا پر آس دپاچا وينه وويني نو دا دعزت او رفعت دليل يي دی او دعامو خلک په خوب کي آس ليدل عزت او دبخت دليل دی او که وويني چي نا معلوم آس دمحلې څخه وتلي دی نو دليل يي دا دي چي دمحلې په بزرگانو کي به يوسړي ددنيا څخه ولاړ سي. خالد اصفهاني رحمته الله عليه ويلي دي چي گلهی والا آس دسړي نصيب دی څومره چي گلهی والا آس مطيع او فرمان بردار وي هغونده به يي نصيب مطيع او فرمانبردار وي او که وويني چي گلهی والا آس بنار کلي يا سراي ته تللي دی نو دليل يي دا دي چي يو مسافر عجمي به دغه ځاي ته راسي. او که وويني چي په اوږدي لکی والا آس باندي سپور دی نو دليل يي دا دي چي دآس دلکی داوږدوالي برابر به دده تابعدار وي او که ددي خلاف وويني نو دليل يي دا دی چي دهغه حال به بد وي او ژوند به باندي تنگ سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دآس ليدل په پنځو وجودی. ۱: عزت ۲: مرتبه ۳: حکومت ۴: بزرگي ۵: خير او برکت.

حضور ﷺ ويلي دي (الخیر معقود فی نواصي الخیل والبرکة الى يوم القيامة والذل في ادبار البقر) ترجمه: تر قيامه پوري دآسونو په تنديو کي خير او برکت دی او ذلت دغوايانو په لکی کي دی او که وويني چي دده پر آس باندي بيزو سپور دی نو دليل يي دا دي چي يهودي به دده دښخي سره فساد کوي او که وويني چي سپی دده پر آس سپور دی نو دليل يي دا دي چي يو څوک اتش پرست به دده دښخي سره فساد کوي.

آستر \ غاثره

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي قچر وويني نو که تابعدار وي نو نیک دی کنی بد دی او که وويني چي پر بي زينه غاثره باندي سپور دی او معلومه ورته نه ده چي دا قچر دکوم ملک دی نو دليل يي دا دي چي په سفر به ځي او که وويني چي پر خپله غاثره سپور دی نو که سفر وکړي نو فائده او نفع به ورته ورسېږي او که وويني چي پر غاثره يې کډي يا کجاوه ايښي ده نو دليل يي دا دي چي دده ښځه به شنده وي خاصکر که غاثره دده ملکيت وي يا ورته چا بخښلي وي. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پرتوره غاثره سپور دی او لوړ دی نو دليل يي دا دي چي داسی ښځه به غواړي چي دعزت خاونده به وي او که غاثره سپينه وي نو ښائسته او ښه ښځه به ورته ملاوسي او که شنه غاثره وويني نو دليل يي دا دي چي هغه ښځه به پرهيزگاره او دينداره وي او که غاثره سره وي نو دليل يي دا دي چي هغه ښځه به ډمه او عيش پرسته وي او که غاثره ورته يا ژړه وي نو دليل يي دا دي چي هغه ښځه به ناجوره او ژړه وي او که غاثره تابعداره وويني نو دليل يي دا دي چي سړي به ضعيفه سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غاثره دمالک اولاد دی که غاثره وويني نو سفر به کوي او ددی علم بعضو استاذانو ويلي دي چي غاثره سړي دی او غاثره ښځه ده او که وويني چي دچا څخه يي غاثره اخيستي ده نو دليل يي دا دي چي مينځه به اخلي او که وويني چي غاثره يي خرڅه کړيده نو دليل يي دا دي چي مينځه به خرڅوي يا به ځني مينځه جلا کيږي

او که وويني چي پر غاټره سپور دی نو دليل يې دا دي چي شنډه ښځه به کوي او که وويني چي پر غاټره سپور دی نو دليل يې دا دي چي عمر به يې زيات سي او مراد به يې حاصل سي او که وويني چي غاټره دده څخه شاته ځغلي نو دليل يې دا دي چي ده ته به غنم ورسېږي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي غاټره ژاړي نو دا دښځو دخوا څخه دمال دزياتوالي دليل دی او که وويني چي قچره دده سره خبري کوي نو دليل يې دا دي چي داسي عجيبه کار به کوي چي خلک به ورته حيران سي او که وويني چي غاټره يې مړه کړيده نو دليل يې دا دي چي مال به پيدا کړي او که وويني چي غاټره مړ سويده يا ضائع سويده نو ددي خبري دليل دی چي ښځه به يې مړه سي يا به مينځه ځني جلا سي او که غاټره نروي نو ديو سړي دصحبث څخه به جلا سي. ياد ولري چي په خوب کي دغاټري غوښه او پوستکي مال او دولت دی او بعض تعبر بيانوونکي وايي چي دغاټري غوښه ناجوړي ده او که په خوب کي وويني چي دغاټري شيدی چيښي نو دشيدو داندازي مطابق ديږي او خوف او غم دليل دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دغاټري په خوب کي ليدل په پنځو وجودی. ۱: سفر ۲: ډير عمر ۳: پر دښمن کاميابي پيدا کول ۴: جمال او ارائش ۵: احمق سړي، غاټره شنډه ښځه او دغاټري کوچني دفايدي او مراد پيدا کولو دليل دی.

استخوان هډوکي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هډوکي مال او دولت دی په کومو چي خلک گزاره کوي که څوک په خوب کي وويني چي هډوکي يې پيدا کړيدي او پر هغو غوښه هم ده نو دليل يې دا دي چي دغوښي داندازي مطابق خير او مال به پيدا کوي او که وويني چي هډوکي بغير دغوښي څخه دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به ښيگره لږ ورسېږي او که وويني چي چا ته يې هډوکي ورکړيدي نو دليل يې دا دي چي دچا سره به ښه کوي. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دچا مات سوي هډوکي يې ترلي دي نو دليل يې دا دي چي بزرگي او قسما قسم نعمتونه به حاصل کړي او نيك کار به کوي بعض تعبر کوونکي بيان کړيدي چي دده تنگي او محتاجي به ختمه سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دهډوکي ليدل په اوه وجودي ۱: دمال اميد ۲: خپلوان ۳: بچی ۴: داوسيدو کور ۵: مال ۶: وروڼه ۷: انډيوال.

استغفار \ بخښه غوښتل

داستغفار معني ده دگناهونو څخه معافي غوښتل (استغفر الله) ويل دالله تعالی څخه بخښنه غوښتل دی. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي استغفر الله ووايي نو دليل يې دا دي چي الله تعالی به ورته مال او روزي ورکړي دالله تعالی فرمان دی (استغفروا ربکم انه کان غفارا يرسل السماء علیکم مدرارا ويمدکم باموال وبنين، سورة نوح: ۱۰-۱۲) ترجمه: دالله تعالی څخه بخښنه غواړی ځکه چي هغه بخښونکي دی پر تاسو به په شيبو شيبو باران وکړي او په مال او

اولاد سره به ستاسو مدد وکړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي استغفار ويل په څلورو وجو وي. ۱ مال ۲ زوی ۳ دالله تعالیٰ څخه بخښه ۴ دگناهونو څخه توبه کښل.

اسطربلاب \ د علم نجوم يوه آله

کرمانی عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي داسطربلاب ليدلو تعبیر دپاچا ملگري او اسردار دی که څوک په خوب کي وويني چې دهغه سره اسطربلاب دی يا يې اخستي دی يا چا ورکړيدی نو دليل يې دا دي چې دپاچا د ملگرو څخه به وي او دقوم سردار به وي او که وويني چې اسطربلاب ورک سويدي يا مات سويدي نو دليل يې دا دي چې دده په مرتبه کي به نقصان وي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې په اسطربلاب سره لمر ته گوري نو دليل يې دا دي چې دپاچا يا دهغه دسرادرانو په کار کي به مشغول سي او دهغوئ څخه به خیر او نفع پيدا کړي او بعض اهل تعبیر بيان کوي چې په خوب کي اسطربلاب داسي سړي وی کوم ته چې ثبات او صبر نه وي او په کار کي پائيداره نه وي.

اسفاناح \ د پالک بلک

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي پالک ليدل د فکر او غم دليل دی او د دی خوړل ضرر او دمال نقصان دی او که په غوښو کي يې پوخ کړي وويني او ويې خوري او غوړي پکښي هم وي نو څومره چې يې وخوري دخير او دنفعي دليل دی.

اشتر \ اوبښ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي خپل ځان پر نامعلوم اوبښ وويني چې هغه ځغلي نو دسفر دليل دی او که وويني چې اوبښ غورځي نو دا دغم او د فکر دليل دی او که وويني چې په اوبښ سپور دی اولار ځني ورکه سويده او دا ورته نه وي معلومه چې لار کوم طرفته ده نو دليل يې دا دي چې په خپله لاره کي به عاجز سي او هيڅ تدبير به نسي کولاي او که اوبښه پيدا کړي نو ښځه به پيدا کړي او که اوبښه حامله وي نو زوي والا ښځه به کوي او که وويني چې داوبښ شا ته ځغلي نو دا دغم دليل دی او که وويني چې اوبښ ځني مخ اړولي دي او فرمانبردار نه دی نو دليل يې دا دي چې غمناکه به سي. دانيال عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې پر مست او غضبناکه اوبښ باندی ناست دی نو دليل يې دا دي چې پر ده به يو لوي سړي قبضه وکړي او که وويني چې داوبښ سره جنگ کوي نو دليل يې دا دي چې ديو عجمي سړي سره به يې دښمني جوړه سي او دهغه سره به يې جنگ کيږي او که وويني چې اوبښان څروي او دا پيژني چې اوبښان دده خپل دی نو دليل يې دا دي چې ده ته به ملک ملاو سي او ددغه ملک پر خلکو به حکومت کوي. او که وويني چې چا اوبښه ورته بخښلي ده يا يې پخپله اخيستي ده نو دليل يې دا دي چې ښځه به کوي يا به مينځه اخلي. او که په خوب کي وويني چې دده اوبښه تنبیدلي ده يا چا پټه کړيده نو دليل يې دا دي چې دښځي څخه به جلا سي يا به يې پخپلو کي جنگ وسي. او که وويني چې دده اوبښه مړه سويده نو دليل يې دا دي چې دده ښځه به مري او که وويني چې داوبښي بجي يې سويدي نو دليل يې دا دي چې دده به

زوي پيدا سي او مال به يي زيات سي او که په خوب کي اوښه وويني نو دليل يي دا دي چي مراد به يي پوره سي او که په خوب کي وويني چي داوښ غوښه خوري نو دليل يي دا دي چي ناجوړه به سي. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي چا ورته ډيره داوښ غوښه ورکړيده نو دليل يي دا دي چي هغونده مال به پيدا کړي او که وويني چي داوښ سره خبري کوي نو دليل يي دا دي چي خير او نيکي به ورته ورسېږي. او که وويني چي دوه اوبښان يي پيدا کړيدي نو دليل يي دا دي چي دهغي دقدرو قيمت هومره به نفع پيدا کړي. او که وويني چي يو قوم اوبښ ذبح کړيدي او دهغه غوښه يي تقسيم کړيده نو دليل يي دا دي چي دهغه ځاي سردار به مري او دهغه مال به تقسيموي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ډير اوبښان ورسره دي او ټول دده ملکيت دي که اوبښان عربي وي نو د عربو په ملک کي به پاچا سي او که اوبښان عجمي وي نو د عجميانو په ملک کي به پاچا سي او که ښځه په خوب کي وويني چي اوبښ يي خوړلي دي نو دليل يي دا دي چي مال او نعمت به پيدا کړي او داوښ د پوست هم دغه دليل دي. بعض تعبير کوونکو بيان کړيدي چي دغه ښځي ته به وارث ملاو سي او که وويني چي داوښ سره خبري کوي نو دليل يي دا دي چي خير او نيکي به ورته ورسېږي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داوښ ليدل په لسو وجودي. ۱ عجمي پاچا ۲ مالداره سړي ۳ مومن سړي ۴ سيل ۵ فتنه ۶ ابادي ۷ ښځه ۸ نعمت ۹ نعمت ۱۰ مال او د عربي او د عجمي اوبښ پر عربي او عجمي سړي دليل دي او دشتر باني دليل د صاحب تدبير ولايت او په کارونو کي د سم والي او د ښه والي دي.

اشتر مرغ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شتر مرغ ځنگلي سړي دي او شتر ښځه ځنگلي ښځه ده او که وويني چي ښځه شتر مرغ يي نيولي دي يا چا ورکړيدي نو دليل يي دا دي چي د دا دمخه صفت ښځه به کوي يا به مينځه اخلي او که وويني چي په شتر مرغ ناست دي نو دليل يي دا دي چي د ځنگل سفر به وکړي او بعضي اهل تعبير بيان کړيدي چي پر ځنگلي سړي به غالب راځي او مراد ته به رسېږي. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي شتر مرغ يي وېشتلي دي نو دليل يي دا دي چي پر ځنگلي سړي به غالب سي او هغه به مغلوب راځي او که وويني چي دده سره دشتر مرغ کوچني زوی دي نو دليل يي دا دي چي د ځنگلي سړي زوی به ورته ملاو سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پر شتر مرغ ناست دي او هغه دده فرمانبردار دي او دي يي په هوا کړي دي او بيا يي محکمي ته راوستي دي نو دليل يي دا دي چي د ځنگلي سړي سره به سفر کوي او وروسته به راځي او ډيره نفع به پيدا کړي او که ددی خلاف وويني نو بيا ددي تعبير خراب دي.

اشتر خار \ ازغي داره بوټي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي اشتر خار ليدل دغم او فکر دليل دي او که وويني چي ده په خوب کي اشتر خار راخستې دي يا چا ورکړي دي او ده خوړلي دي نو دليل يي دا دي

چي ده ته به غم او فکر رسيږي او که وويني چي چا ته يي ورکړي دی يا يي خرڅ کړيدی نو دليل يي دا دي چي دغم او فکر څخه به خلاصون پيدا کړي او که وويني چي ده اشتر خار ساتلی دی او اوبښ ته يي ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دغه سړي ته به داوښ لپاره غمناک سي.

اشک \ اوبښکي

کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دسترگو څخه يي يخي اوبښکي بهيږي نو ددي دليل دا دي چي دغه سړي به بنادي او خوشحالي وويني او که معمولي اوبښکي بهيدونکی وويني نو دليل يي دا دي چي غمگين او درد مند به سي او که وويني چي بغير دژړا څخه يي پر مخ اوښکي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به په خبرو سره خلک پيغور ورکوي او که وويني چي په سترگو کي يي داوښکي پر ځای دوږي او خاوري جمع دی نو دليل يي دا دي چي دهغي برابر حرام مال به ورته بغير دڅه تکليف څخه ورسېږي او که وويني چي دده دمخ څخه اوبښکي بهيږي نو دليل يي دا دي چي هغه به خپل مال دخپل کور په خرچه کي راولي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي دسترگو اوبښکي ليدل په درو وجودی: ۱ بنادي او خوشحالي ۲ غم او فکر ۳ نعمت.

اشنان \ زومۍ

زومۍ يعني هغه وابڼه چي کالي باندي پريولل کيږي، ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي داشنان ليدل دغم او فکر دليل دی او ددی خوړل دناجوږي دليل دی.

اصلع \ دسر داغ

اصلع په فارسي ژبه کی دسر داغ ته ويل کيږي ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که يو څوک دسر داغونو والا په خوب کي وويني چي دسر ورښته يي راختلي دی نو دليل يي دا دي چي لږ مال به ورته حاصل سي او که وويني چي پر سر يي داغ لگيدلي دی نو دليل يي دا دي چي دغم او فکر څخه به خلاصون پيدا کړي ليکن که ښځه وويني چي پر سر يي داغ لگيدلي دی نو دليل يي دا دي چي دهغي په زينت اوبڼه والي کي به نقصان راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي دسر داغ ليدل دسوداگر لپاره فائده مند دی او دکار کوونکي لپاره کسب او صنعت دی او دپاچا لپاره فکر دی او دښځي لپاره په زينت کي دنقصان باعث دی.

افروشته \ يو قسم خوشبوداره حلوا

محمد ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي افروشته هغه غوره وي په کوم کي چي زعفران نه وي که لږ يي وويني نو ښه او غوره ده او که ډير يي وويني نو مال دی کوم چي به ورته په غم او سختی سره حاصل سي او که وويني چي چا ورته لږ افروشته ورکړي ده او ده خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به ښي خبري اوري چي طبيعت سره به موافق وي او که وويني چي دده سره ډيره افروشته ده نو دليل يي دا دي چي هغونده مال به ورته په سختی او تکليف سره حاصل سي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي دافروشته ليدل په درو وجوده ۱ ښه خبره ۲ مال ۳ دزړه مراد حاصلول.

افسردۀ مړشي

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي مړ شي خوړل غم او فکر دی که څوک وويني چي مړ شي خوری نو دلیل يې دا دي چي هغونده به ورته غم او فکر وي او که وويني چي چا ورته مړ شي ورکړیدی او ده خوړلي دی نو ددي خبری دلیل دا دي چي دهغه سره به يې جنگ کيږي او که خوړلي يې نه وي نو دا دغم څخه د ساتل کیدو دلیل دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي د مړ شي خوړل دلیل دی چي هغه به جنگ کوي مقصد داچي په خوب کي د مړ شي په خوړلو کي هيڅ فائده نسته.

افسون \ جادو، منتر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي جادو منتر کول دخلکو سره د هوکه کول دی لیکن که دالله تعالیٰ په نومونو او دفران په ایتونو سره وي نو صحیح دی، که داسي جادو منتر په خوب کي وويني چي په هغه سره ده ته یابل چا ته شفا او راحت رسيدلي دی نو دلیل يې دا دي چي دغم څخه به راحت پیدا کړي او دزړه مراد به يې پوره سي او که ددي خلاف وويني نو دا دغم او فکر دلیل دی. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په جادو منتر کي دالله تعالیٰ ذکر و نه کوي نو هغه جادو منتر کول باطل دی او که جادو منتر په قران کریم او دالله تعالیٰ په نومونو سره وکړي نو دلیل يې دا دي چي هغه حق او ښه کار کړیدی او په دی سره به ورته ددواړو جهانونو خیر او صلاح حاصل سي.

افیون \ افیم

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دافیم په خوب کي لیدل دغم او فکر دلیل دی او په خوب کي دافیمو خوړل دغم فکر مصیبت او دتکلیف دلیل دی.

الو \ گونگي

الو یو ښکاري مارغه دی دانیال عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي گونگي یو ظالم او خوفناکه پاچا دی چي هر څوک ځني بیرېږي او که وويني چي په خوب کي يې گونگي نیولي دی یا ورته چا ورکړیدی او فرمانبر دار او مطیع دی نو دلیل يې دا دي چي پاچا ته به خاص مقرب سي او که وويني چي گونگي دی نیولي دی او په هوا کړي يې دی نو دلیل يې دا دي چي دپاچا په حکم به سفر کوي او بزرگي او نوم به پیدا کوي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي گونگي په یو کوڅه کي را کښته سويدی نو دلیل يې دا دي چي پاچا به دغه کوڅي ته راځي او که وويني چي خلکو عقاب وژلي دی نو دلیل يې دا دي چي پاچا به مري یا به معزول کيږي او که وويني چي گونگي دي نیولي دی نو دلیل يې دا دي چي پاچا به پناه ورکړي او که وويني چي عقاب دخولي څخه شي را ایستلي دی او ده ته يې ورکړیدی نو دلیل يې دا دي چي هغونده به دپاچا څخه بخشش پیدا کړي او که وويني چي عقاب دده دلاس څخه والوتي او تار یا څه بل شي دده په لاس کي پاته سويدی نو دلیل يې دا دي چي پاچا به غصه ورباندي وکړي او دځان څخه به يې ليري کړي او دده څخه مال به واخلي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي

دی چي که څوک په خوب کي وويني چي په عقاب سره يي ښکار نيولي دی نو دليل يي دا دي چي دپاچا مال او خزانه به دده په قبضه کي راسي او که وويني چي عقاب دی په مښوکه يا په پنځو سره وهلي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به دپاچا دطرف څخه تکليف اومصيبيت ورسيرې او دده مال به ضبط سي او که وويني چي د عقاب سره جنگ کوي نو دليل يي دا دي چي دپاچا سره به جنگ کوي او که وويني چي عقاب يي خوړلي دی او دهغه وزري يي را ايستلي دی نو دليل يي دا دي چي دهغه برابر به دپاچا څخه مال اونهمت حاصل کړي او که وويني چي عقاب دده په سر يا په مخ ناست دی نو دليل يي دا دي چي زوی به يي پيدا سي او پاچا به سي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي د عقاب په خوب کي ليدل په دوو وجو وي ۱: ظالم ستمگر او خونخوار پاچا ۲: بي دينه او مکار عالم، بعضو ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي عقاب ورسره دی نو دليل يي دا دي چي عمر به يي زيات سي.

الوئي \ آلو بخارا \ الوچه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي سره ياتوره الوبخارا په خپل وخت وويني نو دا دمال اومراد دليل دی او ژړه الو بخارا دناجوړي دليل دی او که وويني چي الو بخارا ژړه سره يا توره ده او خوږه ده او پخپله يي واخلي يا يې څوک ورکړي او ويي خوري نو دليل يي دا دي چي مال اومراد به پيدا کړي او که په خوب کي ژړه الو بخارا بي موسمه وخوري نو دا دغم فکر مصيبت او دجنگ دليل دی او که تروه وي نو ښه دی.

امامت کردن \ امامت کول

که څوک په خوب کي وويني چي دقوم امام دی او حالانکي امام نه وو نو دليل يي دا دي چي دهغه قوم سردار به سي او ټول خلک به يي فرمانبرداره سي لکه څنگه چي مقتديان په لمونځ کي دامام تابعداره وي او که وويني چي يو ټولگي دلمونځ لپاره تيار دی او ده ته يي وويل چي زموږ امام سه او پاچا دده دامام کيدو حکم ورکړو او دی مخکي سو او امامتي يي وکړه نو دليل يي دا دي چي ددغه ملک حاکم او امير به سي او دهغوي سره به په هغه اندازه عدل او انصاف کوي څومره چي دقبلي صحيح والي او په لمونځ کي درکوع او سجدو باقاعدگي ده او که وويني چي په لمونځ سره يي دڅه شي نقصان کړيدی نو دليل يي دا دي چي په قدر دنقصان دلمونځ به پرده ظلم او داسي نور کوي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په ناستي امامتي کوي نو دليل يي دا دي چي ناجوړه به سي او که په اړخ وي او دلمونځ څه شي يي ووايه نو دليل يي دا دي چي ژر به مړ سي او خلک به يي دجنازی لمونځ کوي او که امام په خوب کي وويني نو دليل يي دا دي چي دامام دقدر اومرتبي برابر عزت او شرف به پيدا کوي او که وويني چي امام ته يي ولايت ورکړيدی يا دامام سره کورته ته تللي دی يا ورته امام څه بخششي کړيده يا يي دامام سره ډوډی خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه قدر غم او فکر به ورته رسيرې. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دامام سره په جهاد کي وو نو دليل يي دا دي چي په دولت او ولايت کي به دهغه سره شريک

سي اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دی چي کوم شيان دامام څخه پخپل ځان کي زيات وويني نو ولايت او بزگري به يي زياته سي او څه چي پخپل امام کي کمي وويني نو دهغه برابر به يي په مال او نعمت کي نقصان وسي، جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي امامتي کول په شپږو وجو وي. ۱: حکومت ۲: په عدل او انصاف سره پاچاهي ۳: علم ۴: نیک کار او اراده ۵: نفع ۶: ددښمن څخه امن. او که څوک په خوب کي وويني چي دښمنو امامتي کوي نو دليل يي دا دي چي پر ضعيفه خلکو به حاکم سي او که وويني چي امام دآسمان څخه راکښته سويدي او دجماعت امام سويدي نو دليل يي دا دي چي پر دغه ځمکه دالله تعالی رحمت نازل سويدي او که دمري جنازه وکړي نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به حکومت پيدا کړي.

امرود \ امروت

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي دامرود په خپل وخت کي خوړل چي شين او خوږ وي دحلال مال دپيدا کولو دليل دی او که امرود ژړ وي نو ناجوړه به سي او که موسمي نه وي او امرود ژړ يا سور وي او خوږ وي نو ددي خبري دليل دا دي چي حلال مال به حاصلوي او که تريو اوبي خونده وي نو دغم دليل دی. کرمانی عليه السلام ويلي دی چي شين او خوږ امرود په موسم کي ليدل مراد حاصلول دی او که يي خوري نوبيا هم دنفعي دليل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي امرود خوړل په پنځو وجو دی ۱: حلال ۲: مالداري ۳: ښځه ۴: مراد حاصلول ۵: نفع، او که څوک وويني چي پاچا امرود خوري نو دليل يي دا دي چي خونده يي چي خوړلي وي نو دهغي مطابق به ديو بزگ سړي څخه نفع حاصلوي.

انار

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي دانار ليدل مال دی ليکن دسړي پر همت باندي دی خاصکر کله چي يي پر وخت خوړلي وي يايي بي وخته خوړلي وي او که وويني چي انار يي ددرختي څخه وشکوله او ويي خوړل نو دليل يي دا دي چي دښائسته ښځي څخه به نفع پيدا کړي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي خوږ انار مال جمع کول دی بعض اهل تعبیر ويلي دی چي په خوب کي يو خوږ انار خوړل په يو زر درهمه دی چي بيا به يي حاصلوي او تريو انار غم او فکر دی او که دانار تريو والي يا خوږوالي نه پيژني نو دهغي تعبیر دخوږ انار په ډول دی. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي خوږ انار دهغه په موسم کي خوري نو دليل يي دا دي چي زر درهمه به پيدا کړي يا کم از کم پنځوس درهمه به پيدا کړي يا ممکنه ده چي ددرهم پر ځاي به دينار حاصلوي تعبیر بيانونکي ته پکارده چي دخوب ليدونکي دهمت او قدر مطابق تعبیر بيان کړي. او که وويني چي په باران کي انار خوري که په وخت وي او که بي وخته وي خراب دی او دخوږ انار حکم په درميانه درجي دی. کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دانارو په موسم کي انار خوري که هغه مسافروي نو سفر به يي مبارک سي او که سوداگروي نو دهغه سامان او اسباب به خرڅ سي او ښه گټه به يي وسي او که وويني چي دخوږ انار داني يي پيدا کړي يا ورته چا ورکړيدي نو دليل

بي دا دي چي هغونده به ورته غم ورسېږي که دانارو وخت وي او که نه وي او که خوږ انار يا بي پوستکي او يا بي مغزو خوري نو دليل يي دا دي چي دتولو شيانو څخه به فائده پورته کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي خوږ انار خوړل په دريو وجو وي ۱: مال به جمع کړي ۲: پرهيزگاره ښځه ۳: ښار به اباد سي ليکن تريو انار خوړل دغم سبب دی. اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دي چي که پاچا وويني چي انار ورسره دي نو دليل يي دا دي چي ښار يا ولايت به بيا حاصلوي او دغه حال درئيس هم دی او سوداگر ته به لس زره درهمه او بازاری ته زر درهمه او فقير ته به لس درهمه يا يو درهم ملاوسي.

انجير \ انځر

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دانځر خوړل په موسم کي وي او که بي موسم وي ښه نه دی او که وويني چي انځر يي خوړلي دي يا يي جمع کړي دي يا ده ته چا ورکړيدی نو دليل يي دا دي چي غم او فکر به حاصلوي او ممکنه ده چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به پښیمانه سي. کرمانی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ژړ انځر خوړل يا ليدل دناجوړي دليل دی او تور انځر غم او فکر دی او شين انځر پخپل وخت خوړل چي خوږ وي هيڅ نقصان نه ورکوي.

انجيل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که په خوب کي څوک انجيل وايي نو دليل يي دا دي چي پخپله به دالله دلاري څخه په باطله روان سي او که څوک په انجيل ويلو سره وويني نو دليل يي دا دي چي هغه پر عيسائي مذهب دی لږ خير به وويني او که زباني يي وايي نو دليل يي دا دي چي دالله جل جلاله څخه به باطل طرفته واوړي او دعيسايانو دوست به سي.

انداختن مردم \ دسړو غورزول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده څوک راغورزولي دي نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به زړه ور او بيباکه سي او که وويني چي څوک يي په کاڼو ويشتلي دي نو دليل يي دا دي چي چا ته به سخته خبره کوي بعض اهل تعبیر و بيان کړيدی چي ددي دليل دا دي چي خلک به پر ده د زنا يا دگناه تهمت لگوي او که څوک وويني چي په ټکر کي يي اچولي دي نو ددي هم دا دليل دی چي چا ته به سخته خبره کوي. او اهل تعبیر ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پر ده چا شکر بادام يا چيني اچولي دي که غورزولو والا معلوم وي نو دهغه څخه به هغونده بخشش حاصلوي او که نامعلوم وي نو هغونده به دچا څخه فائده حاصله کړي او که ده هم دخوراک شيان څارويو ته اچولي وي نو دليل يي دا دي چي خپل مال به جاهلانو ته ورکړي.

اندامها \ اندامونه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دقوم اندامونه زيات سويدي نو دليل يي دا دي چي دده خپلوان او اهل بيت به زيات سي او که وويني چي اندامونه يي کټ

سويدي يا د بدن څخه را ايله سويدي نو دليل يې دا دي چي سفر به کوي او دده خپل به خوابدي سي او که وويني چي خپل بدن يې پريکړي دی يا خراب سوي دی نو دليل يې دا دي چي خپل اهل بيت او خپلوان به يې په ښارونو کي پراته وي. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي داسي وويني چي دهغه بدن څخه دغونښي ټکړه پري سوي وي نو دليل يې دا دي چي خير او نفع به ورته ورسېږي او که وويني چي دده يو اندام د بدن څخه جلا سويدي نو دليل يې دا دي چي دده د مال څخه به څوک په زور څه واخلي او که وويني چي دخپل بدن څخه غوښه پري کوي او چرگ ته يې اچوي نو دليل يې دا دي چي دخپل مال څخه به چاته يو څه وبخښي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده د بدن يو اندام دده سره خبري کوي نو دليل يې دا دي چي په خلکو کي به رسوا سي. دالله تعالی فرمان دی (قالوا انطقنا الله الذي انطق كل شيء، سورة حم السجدة: ۲۱) ترجمه: هغوی به وايي چي هغه ذات مود ته گويائي راکړيده چا چي هر شي ته گويائي ورکړيده. او که وويني چي دده د بدن يو اندام پر لاره ځي نو دليل يې دا دي چي داسي کار به وکړي چي په هغه به يې بروسه وي او که وويني چي دده د بدن څخه څه جلا سويدي نو دليل يې دا دي چي دده په خپلوانو کي به څوک په سفر ځي او که وويني چي دده اندامونه درد کوي نو دليل يې دا دي چي ناجوړه به سي او که وويني چي مرغی دده د بدن څخه دغونښي ټکړه وري ده نو دليل يې دا دي چي څوک به دده مال په زور واخلي او که وويني چي دخپلي غوښي ټکړه يې مرغی ته اچولي ده نو دليل يې دا دي چي دخپل مال څخه به چا ته څه ورکړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده په اندامونو کي يو اندام تبا ه سويدي نو دليل يې دا دي چي دی پر سمه لاره نه دی. فضيل رحمۃ الله عليه ويلي دي چي ما د حضور صلی الله علیه و آله په خدمت اقدس کي عرض وکړ چي اي دالله رسوله مايو ډير خراب خوب ليدلي دي حضور صلی الله علیه و آله وويل چي څه دي ليدلي دي ما عرض وکړي چي ما په خوب کي ليدلي دي چي خلکو ستاسو د بدن څخه يوه ټکړه پريکړه او زما په غيږه کي يې ايسنولي ده حضور صلی الله علیه و آله وويل چي دفاطمې عليها السلام به زوي پيدا سي چي ستا په غيږه کي به لوي سي بيا يې بچي پيدا سو يعني حسين عليه السلام او هغه دفضيل رحمۃ الله عليه په پرورش کي لوی سو.

انگېن \ شهد، شات

کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي گبين په مالونو کي غنيمت او په کارونو کي نيکي ده ځکه چي په دی کي دردونو لپاره شفا او گبين غټ رزق دی دالله تعالی فرمان دی (فيه شفاء للناس، سورة النحل: ۶۹) ترجمه: پدی کي دخلکو لپاره شفا ده. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دگبين خوړل په دريو وجو دی ۱: حلال رزق ۲: نفع ۳: دواړه مراد حاصلول. او گبين رزق دی چي بي منته رسېږي دالله تعالی فرمان دی (وانزلنا عليكم المن والسلوى، سورة البقرة: ۵۷) ترجمه: او موږ تاسوته من او سلوی را لېږلي دي.

انگشتان \ گوتي

ابن سيرين رحمه الله ويلي دی چي دراسته لاس پنځه گوتي پنځه لمونځونه دی او دچپه لاس پنځه گوتي زامن او وروڼه دی. بعض اهل تعبیرو بيان کړيدی چي بته گوته دسهار دلمونځ دليل دی او دشهدات گوته دماپښين لمونځ او دمينځ گوته دمازيگر لمونځ او ددي سره گوته دمانبام لمونځ او کوچني گوته دماخستن دلمونځ دليل دی. او که څوک په خوب کي وويني چي د راسته لاس گوته يي نسته نو دليل يي دا دي چي دهغه زوي يا ورور به مري او بعضي وا يي چي دهغه پر زوي يا ورور به سخت مصيبت راسي. کرمانی رحمه الله ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دلاس گوتي يي ديو بل سره يو ځاي نه دی نو دا دتنگ دستی دليل دی او که ديو بل سره يو ځای وي نو دليل يي دا دي چي دهغه دزامنو او د ورور کار به سم سي او که گوتي دمتي په ډول بندي کړل سوي وويني نو دليل يي دا دي چي دده اودکور والو کار به يي درست سي. جابر مغربي رحمه الله ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دهغه گوته پرې سويده نو ددي خبري دليل دا دي چي دمال قوت به يي وي او که وويني چي دشهدات گوته يي پرې کړيده نو دليل يي دا دي چي په فرض لمونځو کي کوتاهي کوي او که وويني چي دمينځ گوته يي پرېکړي ده نو ددي خبري دليل دا دي چي ددغه ښار پاچا يا رئيس به مري. او که وويني چي دمينځ دگوتي سره خواته گوته يي پرې سويده نو دليل يي دا دي چي په مال کي به يي نقصان وسي او که وويني چي کوچني گوته يي پرې سويده نو ددي خبري دليل دا دي چي لمسی به يي پيداسي. اسماعيل اشعث رحمه الله ويلي دی چي دپښو گوتي په خوب کي ليدل د زينت او ارائش دليل دی او که دپښو گوتي سختي اوقوي وويني نو دليل يي دا دي چي واده به يي وسي او که ددي خلاف وويني نو دده کار به اوس نه کيږي او که وويني چي دپښو گوتو ته يي تاوان رسيدلي دی چي گرځيدلي نه سي نو دليل يي دا دی چي دمال په تلو باندي به ورته سخت غم ورسېږي او که دپښو گوتي پرې سوي وويني نو دليل يي دا دي چي کار به يي خراب سي. جعفر صادق رحمه الله ويلي دی چي په خوب کي دگوتو ليدل په شپږو وجو دي ۱: زوي ۲: وراره ۳: مزدور ۴: انډيوال ۵: طاقت ۶: پنځه لمونځونه، که څوک په خوب کي وويني چي گوتي يي را ايله سويدي يا پرې سويدي نو دليل يي دا دي چي دخپلوانو او دکوروالوو څخه به جلا سي او پخپله به هم پريشانه سي او که وويني چي گوته يي پرې سوي ده نو دليل يي دا دي چي دده په کور والوو کي به څوک مري خالد اصفهانی رحمه الله ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دهغه دغتي گوتي څخه شيدي راوزي يا يي دشهدات دگوتي څخه وينه راوزي نو دليل يي دا دي چي دغه سړي به دخپلي خوانبي سره جنگ کوي او که په خوب کي وويني چي دگوتي څخه يي اواز راوزي نو ددي خبري دليل دا دي چي دهغه په خپلوانو کي به خیر کيږي.

انگستري \ گوتمی

دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي دگوتي صفت او نقش وويني نو دليل يي دا دي

چي د مالک څخه به ورته خير او نيکي ورسېږي او که وويني چي چا ورته دمهر لپاره انگشتري ورکړيده نو دليل يې دا دي چي څه دده لائق وي ډير به پيدا کړي يعني دانگشتري دقدر قيمت مطابق که دپاچاهي لائق وي نو پاچا به سي او که نه مال او دولت به پيدا کړي او که وويني چي په جماعت کي يا په لمونځ کي ياپه جهاد کي ورته چا انگشتري ورکړيده نو دليل يې دا دي چي دغه سړی به عبادت کوونکي او پرهيزگاره سي که سوداگر وي نو په تجارت کي به نفع پيدا کړي وعلی هذا القياس او که وويني چي پاچا ورته انگشتري ورکړيده نو دليل يې دا دي چي په ملک کي به ورته پاچا څه ورکړي يا دپاچا په ملک کي به ده ته يا دده خپلوانو ته بدې رسېږي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده انگشتري ضائع سوي ده يا چا پټه کړيده او وري يې ده نو دليل يې دا دي چي دده په کارونو کي به تکليف او گراني ښکاره سي، او که وويني چي دده انگشتري ماته سوه او غمی يې پاته سو نو دليل يې دا دي چي بزگري به يې ښه سي او دده عزت ددې به او رعب به قائم پاته سي.

او که وويني چي خپله انگشتري يې چا ته بخښلي ده نو دليل يې دا دي چي په خپل ملکيت کي څومره مال او دولت لري دهغي څخه به څه چا ته وبخښي او که وويني چي خپله انگشتري يې خرڅه کړيده او دهغه قيمت يې اخستي دی نو دليل يې دا دي چي څه ورسره وي خرڅ به يې کړي او که قيمت يې نه وي اخستي نو دجائيداد څخه به يې څه حصه خرڅه کړي. کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده دانگشتري جوړښت ښه نه دی نو دليل يې دا دي چي دده په مال کي به څه وسي او پاچا به ورباندي په غصه سي او که داوسپني انگشتري وويني نو دليل يې دا دي چي دده مال مکروه او حرام دی او که داوسپني انگشتري وويني نو دليل يې دا دي چي دده انگشتري دسرو زرو ده نو ددې خوب تعبیر دټولو څخه خراب دی. جابر مغربی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده انگشتري د اوسپني ده نو دليل يې دا دي چي قوت او طاقت به پيدا کړي او که دتاني يې دسيکي وي نو دليل يې دا دي چي دبي اصله خلکو څخه به فائده پورته کړي او که دشيبي انگشتري وويني نو دليل يې دا دي چي دعامو خلکو څخه به ورته څه ملاو سي او که دچاندي انگشتري وويني نو ديوخوا څخه به ورته ملاو سي. او که وويني چي ده خپله انگشتري دچا سره امانت ايښي ده يا يې بخښلي ده او هغه ورته هم انگشتري واپس ورکړيده نو دليل يې دا دي چي دنکاح لپاره به ښځه غواړي او هغه به يې قبول نه کړي او نه به يې ورکړي او که وويني چي خپله انگشتري يې ماته کړيده نو دليل يې دا دي چي دهغه په عيال کي به جدائي راځي. او که وويني چي دده دانگشتري دوه غميان دي چي ده ته چا ورکړیدی او دواړه غميان ديو بل مطابق دی نو ددې خبري دليل دا دي چي خوب ليدونکي د غلام زوی دی او که وويني چي ددو غميو نه يو را ايله سويدي نو ددې خبري دليل دا دي چي په دوو گناهونو کي يې ديوه څخه توبه کړيده او که وويني چي پر ليکل

سوي خط يې په انگشتري سره مهر لگوي نو دليل يې دا دي چي پټ شي به ورته ملاو سي او که وويني چي پر خلاص خط يې مهر لگوي نو دليل يې دا دي چي ښکاره شي به ورته حاصل سي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داوسپني انگشتري ليدل په څلورو وجو وي. ۱: سلطنت ۲: ښځه ۳: زوي ۴: مال او دولت، او دسرو زرو انگشتري ښه ده، که ښځه وويني چي انگشتري دغمي سره ضائع سویده نو ددي خبري دليل دا دي چي دهغي عزت او مرتبه به ختمه سي يا به زوي مړ سي يا به يې مال ضائع سي که حاکم وي نو معزول به سي او که ښځه داسي خوب وويني نو دهغي خاوند يا زوي به مړ سي.

انگور

دانيال عليه السلام ويلي دي چي پخپل موسم کي په خوب کي تور انگور خوړل دغم او فکر دليل دی او بي وخته خوف او بیره ده اهل تعبیر بيان کوي چي دتورو انگورو دهرې خوړل سوي دانې په شمار به دی په لرگو وهل کيږي او دسپينو انگورو پخپل وخت خوړل داميد څخه زيات ددنیا خير او مال دی او دبي موسم خوړلو دليل دا دي چي دخوب ليدونکي دخولي څخه به څه شي راوړي ددي دليل مال خرڅول دی او دسرو انگورو خوړل هم دغه دليل دی. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب دسپينو انگورو په موسم کي خوړل دمال او دولت دليل دی ليکن په محنت سره به ورته ملاويږي او سور انگور په موسم کي خوړل دلږ نفع دليل دی دکومو انگورو پوستکي چي سخت وي دهغه په خوب کي خوړل دمال دليل دی چي په مشکله به ورته ملاويږي او دبزي پوستکي والا انگور دحلال مال دليل دی او دکوم انگور اوبه چي توري وي دهغه خوړل دحرام مال دليل دی او کوم انگور چي په ليدو کي سره وي دعزت او دمرتبې دليل دی او کوم انگور چي په ليدو کي تور وي دغم او فکر دليل دی او کوم انگور چي خوړ او پاک وي دمال مرتبې او دزيات عزت دليل دی. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي انگور دلرگي په مشين نښتيځل سوي وي نو دليل يې دا دي چي دظالم پاچا خدمت به کوي او که په پخي خښتي يا په شیشه او کاني او چوني سره يې نښتيځل وي نو ددبدي او رعب والا پاچا خدمت به کوي. او که وويني چي انگور په تالي کي نښتيځل وي نو ددي خبري دليل دا دي چي دمالداري ښځي خدمت به کوي او که وويني چي په پياله کي انگور نښتيځل وي نو دليل يې دا دي چي دد اخلاقه سړي خدمت به کوي. او که شيره نښتيځل وي او په چاټيو کي يې جمع کوي نو دليل يې دا دي چي دپاچا په ذريعه به دځان لپاره ډير مال جمع کړي او که دکوروالو سره انگور نښتيځل وي نو دليل يې دا دي چي ده ته او دده عيال ته به دپاچا خدمت څخه فايده حاصله سي او که خوب ليدونکي دپاچا خدمت لائق نه وي نو بيا به ورته دبل امير يا حاکم څخه فائده حاصله سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي دتورو انگورو او سپينو په وخت او بي وخته په خوب کي ليدل په درو وجو دي ۱: نيک زوي ۲: دفرائضو علم (علم ميراث) ۳: حلال مال. دا يې هم ويلي دي چي دانگورو نښتيځل هم په دريو وجو دي ۱:

مال يا خير او برکت ۲: دنعمت فراخي ۳: دقحط څخه امان حاصلول دالله تعالیٰ فرمان دی (عام فيه يغاث الناس وفيه يعصرون، سورة يوسف: ۴۹) ترجمه: کال دی چي په دي کي به خلک فرياد ته رسيږي او په دی کي به نښتيځل وي.

افتادن ۱۱ ايله کيدل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پر خله رايله سويدي نو دا دپريشاني دليل دی خاصکر که هغه په جنگ کي وي او که وويني چي ديوځای څخه را ايله سويدي مثلاً دغره يا بالا خاني يا ديوال څخه نو دليل يي دا دي چي ارمان او مراد به يی پوره نه سي. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ديو ځاي څخه را ايله سويدي نو دليل يي دا دي چي اميد به يي پوره نه سي او که دغر څخه کښته را ايله سوي وي نو دليل يي دا دي چي در ايله کيدو مطابق به بدحاله سي او بدن ته به يي تکليف ورسپري او که وويني چي سخت زخم ورته رسيدلي دي او ديو اندام څخه يي وينه راوتلي ده نو دليل يي دا دي چي دزخم مطابق به ورته نقصان ورسپري. او که وويني چي پښه يی وښويده او را ايله سو نو دليل يي دا دي چي غم او تکليف به ورته ورسپري او که وويني چي را ايله سوی دی او تکليف ورته ندي رسيدلي نو دا دآساني او دسهولت دليل دی. او که خوب ليدونکي وويني چي دکور د درشل څخه مار يا لرم يا څه بل يو خوړونکي حيوان را ايله سي نو ددي خبري دليل دی چي هغه ته به دپاچا څخه يا دحاکم څخه غم او تکليف رسيږي. او که وويني چي بالا خانه يا ديوال پر ده را ايله سويدي نو دليل يي دا دي چي ده ته به مال دداسي ځاي څخه ملاو سي دکوم ځاي څخه چي يي اميد نه وي او پدي وجه به ډير خوشحاله سي او کار به يي روان سي او الله تعالیٰ ښه پوهيږي.

[ب - پ]

بادام

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بادام ليدل نعمت او روزي ده ليکن په جنگ سره به حاصله سي او که په خوب کي يي بادام حاصل کړه نو دهغه په اندازه نعمت او روزي به ورته په محنت سره ملاو سي. او اهل تعبیر بيان کوي چي په خوب کي دبادام تعبیر علم دی او دناجوړي څخه شفا ده او دبادام مغز ليدل غوره دی. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دپوستکي سره بادام ورسره دی يا چا ورکړيدي نو دليل يي دا دي چي دبخیل سپی څخه به يو شي په سختی سره پيدا کړي او که وويني چي دبادام دمغز څخه يي ترخه تيل را ايستلي دي نو دليل يي دا دي چي دکنجوس سپی څخه به ورته دهغه تيلو داندازي مطابق فائده ورسپري. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بادام ليدل مال او نعمت دی ليکن که بادام دپوستکي سره وويني نو دليل يي دا دي چي مال او دولت به ورته په آساني سره ملاو سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بادام ليدل په دوو وجو دي ۱: پټ

مال به ورته حاصل سي ۲: دناجوړي څخه به شفا حاصل کړي.

پاچا

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي په دولسو شيانو کي يو شي ليدل دپاچاهي دليل دی اول که وويني چې حضور ﷺ دی امام کړيدی دوهم که وويني چې علم شريعت يې قبول کړي وي دريم چې پيغمبر ﷺ مبارک دځان سره وويني چې داقامت او لمونځ په انتظار کي دی خلورم چې د حضور ﷺ پر منبر يې خطبه ويلي وي پنځم چې دنبی ﷺ کالي يې په خوب کي اغوستي وي شپږم چې گوته په لاس کي وويني اووم که وويني چې لمر او سپوږمي سوي دي اتم که وويني چې بدن يې درياب سويدي نهم که وويني چې سترگي يې دښار ديوال سوي دي لسم که وويني چې سترگي يې دجامع مسجد محراب سويده يولسم چې مړ سوي پاچا گوتمی ورکړيده دولسم گوتمی په خوب کي ليدل دپاچاهي اودسلطنت دليل دی. دانيال عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې پاچا ورته کالي او توپي ورکړيده نو دليل يې دا دی چې پر خپلو خلکو به حاکم اورئيس سي او که وويني چې دپاچا پرسر پاک تاج دی نو دا دپاچا دشرافت مرتبي او ددير عمر دليل دی او که وويني چې دپاچا پر سر خيرين او خبري تاج دی نو دا دپاچا دخراب حالت دليل دی او که څوک په خوب کي وويني چې دپاچاه سر پتو دي لکه څنگه چې به دنبی ﷺ په زمانه مبارکه کي داصحابو کرامو پر سر و نو دليل يې دا دي چې پاچا به عادل او منصف وي او که وويني چې پاچا هوا نيولي ده او هوايي فرمانبرداره سويده نو دليل يې دا دي چې ملکونه به فتح کړي او په ارام به سي او که څوک په خوب کي وويني چې پاچا سويدي نو دليل يې دا دي چې مالدار به سي او که په خوب کي وويني چې پاچا کوڅي يا سراي ته راغلي دي او دهغه راتلل په زاری او انکار سره وي نو دليل يې دا دي چې دهغه ځاي خلکو ته به دپاچا دطرف څخه غم او فکر رسيږي. دالله تعالی فرمان دی (ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة، سورة النمل: ۳۴) ترجمه: کله چې پاچا يوکلي ته داخلېږي نو هغه خرابوي او دهغه ځاي مشران ذليله کوي. او که وويني چې دپاچا په تللو سره څه خرابي نه ده سوي نو دليل يې دا دي چې دهغه ځاي خلکو ته به هيڅ قسم نقصان نه وي. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې پاچا مړ سو او چا دفن نه کړي اونه ورپسي چا وژل او نه يې کفن او جنازه ورته ورکړه نو دليل يې دا دي چې دده کور به خراب سي او زړه به يې فکر مند اوناچوره سي. او که پاچا په خوب کي وويني چې کعبه دده کور دی يا دده کور کعبه ده نو دليل يې دا دي چې هغه پاچا ته به زوال نه وي او ددښمن څخه به په امن وي او که وويني چې ده چا ته سلام وکړو يا ده ته چا سلام وکړو نو دغم او فکر څخه دپه امن کيدو دليل دی او مراد ته به ورسيږي دالله تعالی فرمان دي (سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين، سورة حم السجدة: ۷۳) ترجمه: پر تاسو دي سلام وي او دي ته داخل سي او هميشه خوشحاله اوسي او که پاچا په خوب کي وويني چې دده لاس رسي ده يا دده په لاس کي رسي ترلي ده نو ددي دليل دا دي چې

پر صحيح لار به ځي او د عدل او انصاف په طريقه به قائم سي. د الله تعالى فرمان دی (واعصموا بحبل الله جميعا، سورة آل عمران: ۱۰۳) ترجمه: تاسو ټول د الله رسي ونيسي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي خپل ځان د پاچا سره نزدي بزرگ وويني نو دليل يي دا دي چي مقرب پاچاهه سي او که پاچا په ښه جامو کي په داسي کور يا کوڅه کي وويني چي دده طرفته منسوب وي نو دا د پاچا دملاقات بزرگي ولايت عزت مرتبه ددبي او ډيرو نوکرانو او فالو او خزانو دليل دی او که پاچا نقصان وويني نو ددي تعبير دا ولنی خلاف دی. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که پاچا نسکور پروت وي نو دليل يي دا دي چي پاچاهي به يي ختمه سي او که پاچا وويني چي په محکه کي ننوتلي دی نو دليل يي دا دي چي ديو سړي څخه به د پاچا عزت او حرمت زيات سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک پاچا ورين تندي او خوشحاله وويني نو دليل يي دا دي چي کار به يي فراخ سي او که څوک د پاچا وزير په خوب کي وويني نو دليل يي دا دي چي داسي کار به کوي چي ژر به درست سي او که شاهي دربار وويني نو دليل يي دا دي چي دکارونو څخه به منع سي او اخر به مراد ته ورسېږي او که د پاچا ملک وويني نو دليل يي دا دي چي دچا څخه به ورته ملامتيا ورسېږي او که شاهي ملازمان وويني نو دليل يي دا دي چي دده شغل او عمل به سم سي او که د پاچا مددگاران او ملگري وويني نو دليل يي دا دي چي دي به څوک ملامت کړي او دده ضائع سوی مال به بيا ورته ملاو سي او که دوکيل نوکران وويني نو دليل يي دا دي چي څوک به يي ملا کړي او دبدو کارونو څخه به عاجز سي. او که د پاچا پرده وويني نو دليل يي دا دي چي دده بند کارونه به خلاص سي او که د پاچا دښځي برقع وويني نو دليل يي دا دي چي څوک به ورسره درواغو وعده کوي او که د پاچا قيديان وويني نو دليل يي دا دي چي مراد به ورته ژر حاصل سي او که د پاچا منشي وويني نو دليل يي دا دي چي په يوشی پسي به گرځي هغه به بيا حاصل کړي او که د پاچا اسلحه وويني نو دليل يي دا دي چي دښځي څخه به نفع پيدا کړي او که شاهي نوکر وويني نو دليل يي دا دي چي سخت درواغ او بي فائدي خبره به واورې او که شاهي دربار وويني نو دليل يي دا دي چي غم او فکر به ورته ورسېږي. او که شاهي لباس والا وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه کار به په ښه شان سره وسي او که شاهي ليکونکي وويني نو دليل يي دا دي چي دغه سړي ته به دښځو څخه فايده حاصله سي او که شاهي فوجي مشر وويني نو دليل يي دا دي چي خوشحاله به سي او مال به ورته حاصل سي، اسماعيل بن اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پاچا ښار ته راغلي دي او پر ښار يي غلبه کړيده نو دليل يي دا دي چي پر دي ښار به آفت راسي او که په خوب کي پاچا په خپل کور کي بیده سوي وويني نو دليل يي دا دي چي پاچا ته به ضرورت وي او دي به په يو کار لگوي.

پاتيله \ پتيله

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پتيله ليدل دکور ښځه ده او که وويني چي نوي

پتيله يي اخيستي ده يا چا ورکړيده نو دليل يې داد چي کوروداني ته به يي افت ورسېږي. ابراهيم رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په پتيله کي دخوراک يو شي دي نو دليل يي دا دي چي ده ته به دکور ديبگم څخه خیر او نفع ورسېږي او که وويني چي په پتيله کي دخوراک يو خراب شي دي نو دليل يي دا دي چي دکور وداني څخه به ورته ضرر رسېږي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پتيله ليدل دتوجه قابل شي نه دي.

باد \ هوا

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي سخته هوا چلېږي نو دليل يي دا دي چي ملک والاوو ته به خوف او بيره وي او که هوا دونه وويني چي درختي دبيخه څخه باسي او خرابه وي نو دليل يي دا دي چي دغه ملک والاوو ته به دطاعون مرض او په سرخي مرض سره بلا او مصيبت راسي. کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي گرمه هوا ليدل دسختو ناجوريو دليل دي او معتدله او برابره هوا په خوب کي ليدل په دغه ملک کي دسختو ناجوريو راتلو دليل دي او معتدله هوا ددغه ملک دخلکو د صحت تندرستي او پر بنه کسب دليل دي. او که وويني چي هوا يي ديو ځاي څخه بل ځاي ته وږي نو دليل يي دا دي چي دليري ځاي سفر به کوي او په دغه سفر کي به دهوا اخوا ديخوا والا مطابق مرتبه او بزرگي پيدا کړي او که وويني چي هوا د دورې او تياري سره ده نو پر دغه قوم دبيري راتلو گمان دي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي سختي دهوا آسمان طرفته وږي دي نو دليل يي دا دي چي دهغه مرگ نژدې دي او که وويني چي هوا دآسمان څخه مځکي ته راوږي دي نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي او په اخر کي به صحت او شفا پيدا کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي هوا په خوب کي ليدل په نهو وجو وي. ۱: زيری ۲: حکومت ۳: مال او دولت ۴: مرگ ۵: عذاب ۶: وهل ۷: ناجوري ۸: شفاء ۹: راحت. او که څوک په خوب کي وويني چي په هوا ناست دي نو ددي خبري دليل دا دي چي بزرگي او حکومت به پيدا کوي، اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دمغرب هوا نرمه نرمه چلېږي نو دليل يي دا دي چي ددغه ملک دخلکو ته به مال او نعمت زيات حاصل سي او که دشمال دطرف څخه هوا نرمه نرمه چلېږي نو دا ددغه ملک پر شفا وراحت دليل دي او که ددي خلاف وويني نو بنه نه دي که په خوب کي وويني چي دهوا اواز اوري نو دليل يي دا دي چي په دغه ملک کي به دپاچا او دسردار خبر بنسکاره سي او که وويني چي هوا ددغه ملک خلک پورته وږي دي نو دليل يي دا دي چي دغه خلک به شرف او بزرگي حاصله کړي.

بادر هاگردن \ باداچول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دخلکو په جمع کي يي باد اچولي دي او خلکو يي اواز اوريدلي دي نو دليل يي دا دي چي داسي خرابه خبره به کوي چي خلک به افسوس باندي کوي او په دي وجه به په خلکو کي رسوا سي. او که وويني چي باد يي واچوي خو خلکو يي اواز نه دي اوريدلي نو ددي تعبير داوولي خلاف دي او که دا خوب سپړي

وويني نو دليل يې دا دي چي خوشحالي به ورته حاصله سي. کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي باد يې پري سويدي او دهغه تيز اواز او بوی ولاړي نو دليل يې دا دي چي داسي کار به وکړي چي خلک به يې ملامتوي او په درد به ورته وايي او که ويني چي اواز يې سته لیکن بوی يې نسته نو دليل يې دا دي چي بي فايدي کار به کوي لیکن په دی کي به يې خبر وي او که وويني چي پخپله ارادي سره يې باد اچولي دی او خلکو ورپوري وځنډل او دي شرمندې سو نو دليل يې دا دي چي په بي کاره کار سره به يې ژوند جوړ سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي باد اچول په څلورو وجو دی ۱: خرابه خبره ۲: ملامتيا او پیغور ۳: دملامتيا کار ۴: رسوايي، او که څوک وويني په خوب کي چي هوايي دنس څخه په ارادي سره را وايستله نو دليل يې دادي چي هغه سړي به بي دينه او بي مذهبې وی.

بادروک \ بادرنگ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي بادرنگ خوري نو دليل يې دا دي چي دهغه کار به پوره سي او مراد به يې حاصل سي حضور ﷺ ویلي دی چي (ما طيبك وما اطيب ريحتك) ترجمه: ته څومره پاک يې او ستا خوشبويي څومره ښه ده. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دبادرنگ په خوب کي خوړل په درو وجو وي ۱: حاجت پوره کيدل ۲: مراد پيدا کول ۳: دغائب زيارت کول.

بادريسه \ دڅرخي پرکی

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که ښځه وويني چي دڅرخي پرکی يې حاصل کړيدی يا چا ورکړيدی نو دليل يې دا دي چي مينځه يا خادمه به ورته ملاو سي او که ښځه وويني چي دهغه دڅرخي دتکلي څخه پرکی را ايښه سويدي نو دليل يې دا دي چي دهغې محبت به دځاوند څخه ختم سي.

بادنجان \ تور بانجن

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي تور بانجن خوړل که په موسم کي وي او که بي موسم او که پوخ کړي يې وځوري او که اوم يې وځوري تازه وي او که وچ څومره چي يې وځوري هغونده غم او فکر به لوړ کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ډير توربانجن دی لیکن ټول يې خرڅ کړيدی يا يې چاته بڅښلي دی يا يې دخپل کور څخه دباندې اچولي دی او خوړلي يې نه دی نو ددی خبري دليل دا دي چي دغم او تکليف څخه به خلاصون حاصل کړي.

بار کشیدن \ بار پورته کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده پر ملا سپک بوج دی نو دليل يې دا دي چي دهغه مطابق به ورته فائده وی او که پر ملا يې دروند بوج وی نو دليل يې دا دي چي دده گناهونه ډير زيات دی دالله تعالي فرمان (ليحملوا اوزارهم كاملة يوم القيامة، سورة

النحل: ۲۵) ترجمه: هغوی به دخپلو گناهونو بوج پوره دقيامت په ورځ لوړوي. کرمانی ﷺ ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې ډير بوج لري او په دي پوهيږي چې دا دده ملکيت دی نو دليل يې دا دي چې د بوج دجنس مطابق به ورته فائده يا نقصان يا بدې رسېږي. او که وويني چې د بوج پخپله مالک نه دی نو بيا به هم ددغه نيکي او بدې دخوب ليدونکي طرفته رجوع کوي.

باران

دانيال ﷺ ويلي دي چې په خوب کي باران دالله تعالی دطرف څخه پر بندگانو رحمت او برکت دی کله چې عام باران وي او هرځاي ته ورسېږي دالله تعالی فرمان دی (وهو الذي ينزل الغيث من بعد ما قنطوا وينشر رحمته، سورة الشورى: ۲۸) ترجمه: او الله هغه ذات دی چې دنا اميدي څخه وروسته هم باران اوروي او خپل رحمت خپروي. او باران پر وخت ليدل ډير ښه دی او خاصکر کله چې خلک باران غواړي نو ډير ښه دی ليکن که سخت باران صرف پخپله کوڅه کي وويني چې ددي ځاي څخه علاوه بل ځاي نه وي سوي نو دا ددغه ځاي پر خلکو باندي دخبر او برکت دليل دی او که وويني چې په اول کال يا په اوله مياشت باران اورېږي نو دليل يې دا دي چې په دغه کال او په دغه مياشت به دنعمت فراخي زياته وي او که وويني چې باران سخت او تور دی نو دا دناجوړي دليل دی چې په هغه کي به هلاک سي. ابن سيرين ﷺ ويلي دي چې که څوک په خوب کي سخت باران وويني چې پر خپل وخت اورېدلي وي نو دليل يې دا دي چې په دغو ورځو کي به دغم او مصيبت لښکر راځي. او که وويني چې دباران په اوبو مسح کوي نو دليل يې دا دي چې دبيري او غم څخه به په امن کي سي او که په خوب کي وويني چې باران دده پر سر اورېږي نو دليل يې دا دي چې په سفر به ځي او دخبر او نفعي سره به بيرته راځي. او که څوک وويني چې باران دخلکو پر سرونو دطوفان په ډول اورېږي نو ددي خبري دليل دا دي چې په دغه ملک کي به خداي دی نه کړي ناخاپي مرگ راځي او که وويني چې دباران دهر څاڅکي څخه اواز راځي نو دليل يې دا دي چې دده دمرتبي او عزت اواز به زيات سي او که څوک په خوب کي وويني چې ډير زيات باران اورېږي او ټول نهرونه جاري سويدي او ده ته ځني څه نقصان نه دی رسيدلي نو دليل يې دا دي چې پاچا به سختي کوي او خوب ليدونکي به دهغه دشر څخه محفوظ وي او که وويني چې دنهرونو څخه نسي تيريدلاي نو دليل يې دا دي چې دپاچا شرارت به دځان څخه ليري کړي. او که وويني چې اوبه دهوا څخه دباران په ډول راځي نو دليل يې دا دي چې دالله تعالی عذاب او ناجوړي به په دغه ځاي کي ښکاره سي. کرمانی ﷺ ويلي دي چې که دباران پرځاي گيبن اوريدونکي وويني نو دليل يې دا دي چې نعمت او غنيمت به په دغه ملک کي زيات وي او چې څه شي دآسمان څخه اوريدونکي وويني نو دهغه تعبیر دهغه شی دجنس څخه دی او که وويني چې دباران اوبه چنبي او درختي پاكي دی اورني وي نو دليل يې دا دي چې ده ته به دهغونه خبر او راحت رسېږي او که وويني چې دباران اوبه توري او

بي خونده دی نو دليل يې دادي چي هغونده اندازه غم اونا جوړي به ورته رسيږي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي باران ليدل په دوولسو وجودی ۱: رحمت ۲: برکت ۳: فرياد کول ۴: غم اونا جوړي ۵: بلا جنگ ۷: قتل کول ۸: فتنه ۹: قحطی ۱۰: امن حاصلول ۱۱: کفر ۱۲: درواغ.

بارانی \ برساتي کوټ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده پر بدن کوټ دی او دي دپاچا په خدمت کي دی نو دليل يې دا دي چي دده نیک کار او ثنا او صفت به په خلکو کي ښکاره سي او که کوټ يې دجامو پر ځاي په بدن وي نو دليل يې دا دي چي ده ته به په دين او دنيا کي فائده حاصله سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي کوټ دوری يا ديمبي دی او شين رنگ يې دی نو دا دښه والي دليل دی ليکن ژر کوټ دغم او نا جوړي دليل دی او که کوټ آسماني رنگه وي نو بيا دگناه او دنا فرمانی دليل دي او که سپين وي نو ده ته به ديو ځاي څخه خير او نفع رسيږي.

باروئی \ د فصيل مناري

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي دښار قلعي او دکلي د فصيل مناري پر پاچا يا پر والي دليل دی او اهل تعبیر بيان کړيدي چي دښار مناري پر پاچا او دکلي مناري دکلي پر مالک دليل دی که دښار مناري مضبوطی او لوړی وويني نو دا دپاچا پر قوت اونیکي دليل دی او که وويني چي دښار مناري خرابي سويدي که ټولي را ايله وي نو دا دپاچاهي دهلک کيدو دليل دي او که لږ را ايله وي نو دښار حاکم به مري او که نوي جوړ سوي وويني نو دليل يې دا دي چي نوي پاچا به په ښار کي مقيم سي او که بعضي جوړي سوي وي نو نوي حاکم به په ښار کي مقيم سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي کومي مناري ښار ته نزدي وي دهغه ليدل دعيش او امن دليل دی او کومي چي دښار دشا طرف ته وي نو هغه چي څنگه وويني دهغه ښه او بد اثر به پر ليدونکو راسي.

باز

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که چا په خوب کي وليدل چي باز يې نيولي دي يا چا ورکړي دی او باز تابعدار دی يعني پر لاس يې ناست دی نو دادعزت د رتبي او دقدر دزياتوالي دليل دی. او که وويني چي سپين باز دده پر لاس ناست دی نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به عزت او مرتبه پيدا کړي او که وويني چي باز دده دلاس څخه ايله سو او مړ سو نو دليل يې دا دي چي دمرتبي څخه به را ايله سي او تنگ دسته به سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي سپين باز پيدا کړي او دي دپاچا په نوکرانو کي وي نو دپاچا څخه به ولايت او مرتبه پيدا کړي او که په رعایاوو کي وو نو ډير مال به پيدا کړي او که وويني چي چا ورته باز بخښلي دی نو دليل يې دا دي چي دده به دپاچا سره ملگرتيا جوړه سي او خير او نفع به ځني حاصله کړي او که وويني چي باز وتښتيدي او کورته ولاړي او دښځي ترلمني لاندې پټ

سو نو دليل يې دا دي چې ددغه ښځې به ښائسته هلك پيداسي او كه وويني چې دباز په پښو كې دسرو او سپينو زرو جهانجير دى نو دليل يې دا دي چې ددغه ښځې به انجلې پيداسي . جابر مغربى رحمته الله عليه ويلي دي چې كه څوك په خوب كې وويني چې باز يې پيدا كړيدى او مړ دى نو دليل يې دا دي چې كه دى دپاچا دنوكرانو څخه وي نو دخپلو كارو څخه به معزول سي او كه دپاچا نوكر نه وي نو د كوروالو څخه به ورته غم او تكليف ورسېږي او كه وويني چې باز دده دلاس څخه والوتي او بيرته رانغلي كه داخوب پاچا وويني نو دليل يې دا دي چې دده دلاس څخه به پاچاهي ولاړه سي او كه باز بيرته راغلي او دده پر لاس كښنستي نو دليل يې دا دي چې ملك او قدر به پيدا كړي . جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې كه څوك په خوب كې وويني چې باز دده تابع دى نو ددې تعبير په پنځو وجو دي . ۱: تابعداري ۲: خوشحالي ۳: زيري ۴: فرمان ۵: مراد حاصلول او مال په قدر دقيمت دباز حاصلول ، كه چيري باز سپين او تابع وي نو دوه زره درهمه به ورته حاصل سي او كه تابع نه وي نو ددې تعبير په څلورو وجو دي ۱: ظالم پاچا ۲: حاكم چې دبدى طرفته به مائل وي ۳: خيانت كوونكى فقيه ۴: زوى چې دمور او پلار نافرمانه وي .

بازو \ متي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب كې ورور يا زوى يا اعتبار دوست يا شريك دى كه په خوب كې وويني چې متي مضبوطى دى نو ده ته به دهغوى څخه قوت او فائده ورسېږي او كه ددې خلاف وويني نو ده ته به دهغوى څخه هېڅ قسم فايده نه وي او كه وويني چې دده مت را ايله سويدي يا چا ځني پري كړي دى نو دليل يې دا دي چې دده ورور يا ملگري يا شريك به ددنيا څخه رحلت وكړي يا به دده څخه جدائى تلاش كړي . جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب كې مت ليدل په شپږو وجو دي ۱: ورور ۲: زوى ۳: شريك ۴: لاس ۵: دتره زوى ۶: همسايه .

بازو بند \ د لاسونو پتي

ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دي چې كه څوك وويني چې دده په لاس دسرو زرو بازو بند دى نو دليل يې دا دي چې ده ته به دورونو څخه يا دبل چا څخه نفرت او غم رسېږي او كه بازو بند داوسپنى وي نو دليل يې دا دي چې دده دلور يا دخورزي واده به كيږي . او كه داخوب ښځه وويني نو دا دمال نعمت او زينت دليل دي او كه وويني چې بازو بند دچاندئ يا داوسپني دى نو دليل يې دا دي چې ده ته به دورونو څخه قوت او مدد حاصل سي او كه وويني چې بازو بند مات سو يا ضائع سويدي نو ددې تعبير د اولني خلاف دى .

پاسداشتن \ چوكيداري كول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب كې پيره كول په دوو وجو ده . كه وويني چې دنيكو خلكو پيره ده نو دا ددواړو جهانونو په خير او نفع دليل دى او كه وويني چې دپاچا دمحل چوكيداري كوي نو دليل يې دا دي چې دپاچا څخه به خير او فايده حاصلوي او كه دا خوب سوداگر وويني نو په تجارت كې به ورته ډيره فائده وي او كه وويني چې دنيكو او پرهيزگارو

خلکو حفاظت کوي نو دليل يې دا دي چې دهغوی څخه به ددنيا نفع او خير وويني او په خوب کي محافظ ليدل دقدر مرتبي او دولایت خاوند کيدل دی او کارونه به درست کړي او خلک به دده په انتظام کي وي.

پاشنه بائي \ د پتوگيتي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي دپښو گيتي ليدل دکار وبار په انتظام او دسړي په گټه دليل دی او که وويني چې گيتي يې ماته سويده نو دليل يې دا دي چې په داسي کار به مشغول سي چې په هغه سره به ورته پښيماني وي او که وويني چې دده گيتي زخمي سويده نو ددي هم دغه تعبیر دي ليکن د اولني په نسبت به ورته پښيماني کمه وي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دپښي گيتي يې پري کړيده او درنده گانو ته يې ورکړه او ويي خوړل نو دليل يې دا دي چې گټه به کوي او خپله به يې هم خوري او دښمنانو ته به يې هم ورکوي او که وويني چې دده گيتي را ايله سويده نو دليل يې دا دي چې بي کاره او فقير به سي.

باغ

دانيال عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي باغ ليدل ښځه ده او که وويني چې باغ ته اوبه ورکوي نو دليل يې دا دي چې دخپلي ښځي سره به جماع کوي او که وويني چې باغ ته اوبه ورکوي خوباغ اوبه سوي نه دی نو دليل يې دا دي چې دده ښځه دجماع خواهشمند ده او که څوک په خوب کي وويني چې په باغ کي گل ريحان کړي نو دليل يې دا دي چې صالح زوی به يې پيداسي او که وويني چې دشتالو په باغ کي گرځي نو دليل يې دا دي چې زوی به يې پيداسي چې ډير ژر به علم او ادب زده کړي او که وويني چې په باغ کي دگل ريحان گلدسته ده او ده پورته کړه اوبوی يې کړه نو دليل يې دا دي چې دده زوی به زړور هوښيار او عقل مند وي او دريحان بوی دزوی دليل دی. او که څوک خپل باغ شين اباد اوبه پکي رواني او محل والا وويني او دهغه څخه څه ميوې و خوري او څه ورسره وي او دخپلي ښځي سره نظاره کوي نو دليل يې دا دي چې دي جنتي دی او که وويني چې په ترو تازه شين او اباد باغ کي دی او ددرختو څخه ميوې خوري نو دليل يې دادي چې مالداره ښځه به ورته حاصله سي او دهغي څخه به مال او دولت حاصل کړي. او که وويني چې دخزان په موسم کي نامعلومه باغ ته تللي دی او ددرختو بلگونه غورزيرې نو دليل يې دا دي چې غم او فکر به ورته راځي. او که وويني چې په باغ کي محل شينگي او اوبه رواني دی او ښائسته ښځه دی را بولي نو دليل يې دا دي چې په اخرت کي به ورته جنت او حور العين حاصلې سي او دليل دی چې دشهادت درجه به حاصله کړي او که وويني چې دده باغ يا چا ورکړيدی او دهغه باغ ميوې خوري نو دليل يې دا دي چې مالداره ښځه به ورته حاصله سي او دهغي مال به خوري او که وويني چې دی په باغ کي وي او دلورو درختو ميوې پرده را غورزيرې نو دليل يې دا دي چې دشريف سړی سره به جنگ کوي او پر هغه به غالب کيږي او که وويني چې په باغ کي ددرختي په سر کي بيده سويدي نو دليل يې دا دي

چي دده نسل اوزامن به ډير وي. ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دی چي په خوب کي باغ لیدل عزتمند مالدار اوبنه سړی دی او که وويني چي دپسرلي يا دگرمي په موسم کي يي يوبنه باغ لگولي دی او په هغه کي ميوې او گل ريحان را زرغون سوي دی او اوبه پکښي دي اودي پکښي ناست دی نو دليل يي دا دي چي دي به شهيد کيږي ځکه چي دا ټول دجنت صفات دی او که دگرمي په ورځو کي نامعلوم باغ وويني او دهغه ميوې خوږې وي او ددرختو بلگونه را ايله سوي وي نو دليل يي دا دي چي دی به دپاچا ملگري وي په داسي حال کي چي پاچا به دنوکرانو اولسکر څخه جلا وي. او که په گرمي کي شين باغ دميوو څخه ډک او اوبه پکښي بهيدونکي وويني او ده باغ درينسو څخه ايستلي او خراب کړيدی نو دليل يي دا دي چي ددغه ملک پاچا ته به د هلاک کيدو بيره وي او يو بل غټ پاچا به حمله کوي او يا به معزول سي. او که وويني چي اور راغلي دی او دباغ ټولي ميوې يي سوزلي دی نو دليل يي دا دي چي دهغونه به ورته خیر او نفع حاصله سي او که وويني چي په باغ کي هر څه جمع کوي نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به په سختی سره نفع حاصله کړي. جابر مغربي ﷺ ویلي دی چي اصل خبره داده چي په خوب کي باغ لیدل د خلکو د همت مطابق دکاروبار شغل دی او که په باغ کي شينگيا وويني نو دليل يي دا دي چي دده شغل به نیک وي او کار به يي ښه وي او که باغ د شينگيا او ميوو څخه خالي وويني نو دليل يي دا دي چي دده کار به ښه نه وي او که باغ ښه وويني او ده ته څوک ووايي چي دا دفلانکي ملکيت دی او ده ددغه باغ څخه ميوې خوړلي وي نو دليل يي دا دي چي دباغ د مالک څخه به هغونده اندازه فائده حاصله کړي او که دپسرلي او دگرمي په ورځو کي باغ وران وويني او په هغه کي يي شينگيا او درختي نه وي ليدلي نو دليل يي دا دي چي پاچا به پر رعایا ظلم اوزياتي کوي. او که وويني چي پخپل لاس يي باغ لگولي دی او درختي يي پکي لگولي دی او ميوې پکي لگيدلي دی نو دليل يي دا دي چي دمالداري ښځي سره به نکاح کوي او مال نعمت او زامن به ځني ورته حاصل سي او که په دغه باغ کي موسمي انگور وويني نو ددي دليل دا دي چي هغه به دخپل همت مطابق مال او مرتبه حاصلوي.

حکایت

بيان کوي چي يو سړي سليمان ﷺ ته راغلي او عرض يي وکړي چي اي دخداي پيغمبره يو ښه باغ مې په خوب کي ليدلي دی او په هغه کي ډيري ميوې دي او ما وليدل چي په دغه باغ کي يو ډير غټ خنزير ناست دی او ما ته خلکو وويل چي دباغ ددي خنزير ملکيت دی زه په دي خبره حيران یم او په باغ کي مې ډير خنزيران په ميوې خوړلو وليدل او خلکو وويل چي دا ټول خنزيران ددي لوي خنزير په حکم سره ميوې خوړي. سليمان ﷺ وويل چي دغه لوی خنزير ظالم او جابر پاچا دی او دانور خنزيران عقلمند حرام خواره دی کوم چي دظالم پاچا مطيع او فرمان برداره دي او دين ددنيا په بدله خرڅوي او دالله تعالی د عذاب څخه نه بيرېږي.

جعفر صادق ﷺ ویلي دی چي باغ په خوب کي لیدل په اوو وجو دی ۱: ښائسته ښځه ۲: زوی او نيکه ښځه ۳: ښه ژوند ۴: مال ۵: لوړوالي ۶: واده ۵: مينځه اوباغ په خوب کي ليدونکي

ښځو قائمولو والا دی او که وويني چي باغواني کوي نو دليل يي دا دي چي مالداره ښځه به کوي او دهغه په شغل کي به مشغول سي او هر قسم خوشحالي به وي او بعض اهل تعبیر بیان کوي چي دباغ ليدل په درو وجودی ۱: دکور مالک ۲: پر ښځه اختيارمند ۳: زوی چي دهغه څخه سترگو ته يځوالي وي.

بافتن جامها \ جامي جوړول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کالي او دل سفر دی او اوډولو والا به مسافر وی او که وويني چي کالي يا يو بل شي ودي نو دا د سفر دليل دی بيان کوي چي په خوب کي کالي او دل جنگ دی او که وويني چي کالي يي جوړ کړی او بيا يي خيري کړل نو دليل يي دا دي چي دغه کار به په جنگونو ختمیږي او ددي خیرل هم د سفر سبب دی او که وويني چي رسی ته غوټه ورکوي نو دليل يي دا دي چي سفر به کوي. کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک دورينمو پر ځاي رسی ته غوټي ورکوي نو دليل يي خراب دی ځکه چي دا د خيانت نښه ده او که وويني چي ټوله کالي يي جوړ کړه او بيا يي پريکړه نو دليل يي دا دي چي په سفر به ځي او کار به پوره کوي او که وويني چي ټوله کالي يي نه دی او دلي نو دليل يي دا دي چي دده کار به نيمگري پاته سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دجولاگانو کار کوي نو دليل يي دا دي چي دده به دخلکو سره جنگ وي او دده مال به نیک وي ليکن خلک به يي ملامتوي.

باقلا \ لوبيا \ کرخي \ باغلي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لوبيا ليدل که پخپل وخت وي او که بي وخته وي که پخه سوې و خوري او که کچه يي و خوري دغم دليل دی او دلوند او وچ دتعبير حکم برابر دی او که وويني چي لوبيا يي خوړلي نه ده نو بيا هم لږ غم او فکر به وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي چا ورته لوبيا ورکړيده او خوړلي يي نه ده نو دليل يي دا دي چي غمناکه به سي او ممکنه ده چي دغه سړي به جنگ هم کوي. او بعض اهل تعبیر بیان کړيدي چي که څوک وويني چي دده سره لوبيا ده يا چا ورکړيده يا يي دکور څخه دباندي غورځولي ده او دهغي څخه يي څه خوړلي نه ده نو دليل يي دا دي چي ده ته به نقصان نه وي خاصکر چي لوبيا يي دهغه په موسم کي ليدلې وي.

بالارفتن \ پورته تلل

محمد ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي پر غر ناست دی يا په بالاخانه يا په ډيران يا په محل او يا ددي په ډول په بل شي کي ناست دی نو دليل يي دا دي چي ديو شي په تلاش کي دی هغه به پيدا کړي او دهغه مراد به پوره سي. او بعض تعبیر بيانونکي بيان کوي چي که څوک وويني چي په مشکله پورته تللی دی نو دليل يي دا دي چي ديو شي په تلاش کي تللي دی هغه به په غم او تکليف سره حاصل کړي او که وويني چي پر ځينو پورته ختلي دی نو دليل يي دا دي چي په دين کي به عزت او مرتبه پيدا کړي خاص کار که ځينه دڅارو وي او که وويني چي ځينه دچوني يا دډبري وي نو دليل يي دا دي چي دده په دين کي به خلل راسي.

ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي کومه ځینه دچوني یا دډبري وی پر هغه دپورته ختلو دلیل دا دي چي په دي جهان کي به شرف او عزت پیدا کړي او که وويني چي ځینه دکچه خښتو یا دڅاورو جوړه سوي ده نو دلیل يي دا دي چي هغه به په اخرت کي قدر او منزله پیدا کوي او که وويني چي آسمان ته تللی دی او بيا واپس راغی نو دلیل يي دا دي چي سخت ناجوړه به سي او په اخر کي به شفا حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي پورته تلل په پنځو وجو دی. ۱: د حاجت پوره کيدل ۲: ښځه غوښتل ۳: قرب او بزړگي ۴: مراد حاصلول ۵: کاروبار.

پالانه \ کته د حيوان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي پالانه ليدل ښځه ده که څوک په خوب کي وويني چي دده سره کته ده يا يي دچا څخه اخيستي ده نو دلیل يي دا دي چي ښځه به کوي يا به مينځه اخلي او که وويني چي کته دده پر ملا ده نو دلیل يي دا دي چي دښځي فرمانبرداره به وي او هغه به پر غالبه وي او که وويني چي کته دده څخه ضائع سويده نو دلیل يي دا دي چي ښځه به ځني جلا کيږي يا به دی هغي ته طلاق ورکړي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دي خپله کته پاکه او نوې ساتي نو دا ددي خبري دلیل دي چي ده ته به ښائسته او نیک سيرته ښځه ملا و سي او دهغه څخه به خير او نفع پيدا کړي او که وويني چي کته سخته او گنده ده نو دا ددي خبري دلیل دی چي دي به جنگ ماره او خرابه ښځه کوي او دهغه څخه به نقصان او تکليف پيدا کوي.

بالش \ بالښت

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي دليدلو والا لپاره بالښت خادم دی که څوک په خوب کي وويني چي دده سره نوي او شين بالښت دی يا چا ورکړيدی نو دلیل يي دا دي چي نیک او پرهيزگاره خادم به ورته حاصل سي او که په خوب کي وويني چي دده بالښت پخوانی او خيرين دي يا ژړ يا تور دی نو ددي تعبير داوولي خلاف دی او که وويني چي په خوب کي دده بالښت خبري سويدي يا سوزلي دی يا وړک سويدي نو دلیل يي دا دي چي دده نوکران به ضائع سي يا به وتښتي يا به خوب ليدونکي په غم او مصيبت کي اخته سي چي دهغه په وجه به دده نوکران دده څخه جلا سي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي چا دده دکور څخه بالښت پټ کړيدی نو ددي دلیل دا دي چي څوک دده په ښځه پسې لگيدلي دي يا دده په مينځه پسې لگيدلي دي ددي لپاره چي دهوکه ورته ورکړي اهل تعبير بيان کړيدی چي دبالښت په کور کي ليدل ددي خبري دلیل دي چي څوک به دده دکور څخه مري او که څوک سړي په خوب کي وويني چي ده ډير بالښتونه پيدا کړيدی نو دلیل يي دا دي چي په هغونه اندازه به ورته خادمان او منځي حاصلی سي او که په خوب کي وويني چي اور دده بالښت و سوزي نو دلیل يي دا دي چي دده خادمان او مينځي به مري سي يا به وتښتي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي دبالښت ليدل په پنځو وجو دي ۱: خادم ۲: مينځه ۳

رياست ۴ نيك دين ۵: پرهيزگاري او عدل او انصاف.

بالاخانه \ بام

که څوک په خوب کي وويني چي پر نامعلومه بالاخانه باندي دی نو دليل يي دا دي چي دهغه دلوروالي مطابق به عزت او مرتبه والا ښځه پيدا کوي او که دنامعلومه کور په بالاخانه کي وو نو دليل يي دا دي چي شرف او بزرگي به حاصله کړي او کاروبار به يي په انتظام سره وي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي پر بالاخانه باندي پاچا دي نو دليل يي دا دي چي بزرگي او مرتبه به پيدا کړي او که وويني چي پخپله دبالاخاني څخه را ايله سو نو دليل يي دا دي چي دعزت او مرتبي څخه به را ايله سي او علم او فکريه ورته ورسېږي.

بانگ داشتن جانوران \ دحيواناتو اوازونه اوريدل

محمد ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي دخلکو او حيواناتو اوازونه په خوب کي اوريدل دهغه ځاي لپاره دغم او مصيبت دليل دی او که وويني چي ده ته دليري ځاي څخه اوازونه ورکوي نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي او که وويني چي دژړا اوازونه کوي که ده جواب ورکړي وي نو دليل يي دا دي چي ژر به مري او که وويني چي جواب يي نه دي ورکړي نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي او که وويني چي دژړا اوازونه راځي نو دليل يي دا دي چي خوشحاله به سي او که وويني چي ده فرياد اوريدلي دی نو دليل يي دا دي چي ناخوښه خبره به اوري او که وويني چي دزاري کولو اواز يي اوريدلي دي نو دليل يي دا دي چي مراد به يي پوره سي او پردنښمن به کاميابه سي او که دښکنځلو اواز ووري نو ده ته به مکروه خبره رسېږي او ژر به زائله سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک داسي اواز په خوب کي ووري نو دليل يي دا دي چي هغونده خوشخبري به اوري. اوبعض اهل تعبیر بيان کوي چي ضرور به ده ته تکليف رسېږي ځکه چي حيوانات درواغ نه وايي او که په خوب کي دخره اواز ووري نو دليل يي دا دي چي ددښمن او جاهل څخه به فولاد ووري دالله تعالی فرمان دی (ان انکر الاصوات لصوت الحمير، سورة لقمان: ۱۹) ترجمه: په ټولو اوازونو کي خراب اواز دخره دي. او که اوبښ په اواز کولو وويني نو دليل يي دا دي چي حج ته به ځي يابه په تجارت کي فائده پيدا کړي. او که وويني چي چيلی خبري کوي نو دليل يي دا دي چي دبزرگي څخه به ورته خير او نفع رسېږي او که چيلی دکوچني اواز ووري نو دا د خوشحالی واده او دنعمت دليل دی او که وويني چي اوسى اواز کوي نو دليل يي دا دي چي مينځه به ورته حاصله سي او که په خوب کي دزمري غرمبیدل ووري نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به بيره او ترس حاصل کړي او که دشرمښ اواز ووري نو دليل يي دا دي چي ده ته به جنگ راسي او که وويني چي هوسى په تنبديدلو کي اوازونه کول نو دليل يي دا دي چي څوک به غصه باندي کوي او خپله لويی به باندي ښکاره کوي. او که وويني چي ليوه اوازونه کوي نو دليل يي دا دي چي پردنښمن باندي به کاميابي حاصله کړي او که وويني چي گيدړه اواز کوي نو دښځو دطرف څخه به ورته غم او فکر رسېږي او که گېدړه په

اواز کولو وويني نو دليل يې دا دي چي درواغجن سړي به ورسره حيله او دھوکه کوي او که دپشي اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دغله خڅه به ورته بيره وي او که دشرمرغ اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دپټ سړي خبر به واورې او که دچرگ اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دپټ سړي خبر به واورې او که کوچني گونگي اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دغم او مصيبت خبره به واورې او که دغټ گونگي اواز واورې نو دهغي هم دغه دليل دی او که دگوگوشو اواز واورې نو دليل يې دا دي چي يوه ددرواغو خبره به واورې او که دزرکي اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دنبايسته ښځي خبر به واورې او که دطاوس اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دعجمي پاچا خبر به واورې او که دزاني اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دنیکي ښځي خبر به واورې او که دکورکوري اواز واورې نو دليل يې دا دی چي دکلي وال سړي خبر به واورې او د هغه خڅه به خوشحاله سي. او که دغريز تيترا اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دنیکي ښځي اواز به واورې او که دډيرو زرکو اوازونه واورې نو دليل يې دا دي چي دپرده داري ښځي خبر به واورې او که دکارغه اواز واورې نو دليل يې دا دي چي دحرام خور سړي خبر به واورې او که دمرغي اوازونه واورې نو خوشخبري به واورې او که دبلبل اواز واورې نو دساز رغونکي يا دنوحگر خبر به واورې او که دمرغابی اواز واورې نو دليل يې دا دي چي هغه ته به غم او تکليف ورسېږي او که دبطني اواز واورې نو دهغه په اهل کي به پر چا مصيبت راځي او که دچرگي دکوچنيانو اواز واورې نو ماتم او مصيبت به ورته ورسېږي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي دټولو مارغانو اوازونه په خوب کي اوريدل ښه دی ليکن هغه مارغه چي دهغه اواز بد فال شميرل کېږي ځکه چي دغه اواز دغم او مصيبت دليل دي. او دمار اواز دښمن خڅه ترس او بيره ده دمچمچي او دملخ اواز بيره او خوف دی او دچرمښکي اواز دليل دی چي دي به چيري کښته کېږي. جابر مغربي عليه السلام او کرمانی عليه السلام ويلي دي چي څوک په خوب کي وويني چي دآسمان خڅه يا دزمکي خڅه يا دھوا خڅه خوفناک اواز راځي نو دا پرپاچا دغم تکليف او مصيبت دليل دی او دهر څنگه خير او شر تعبیر ورکوونکي دی.

حکایت

يو سړي محمد ابن سيرين عليه السلام ته راغلي او ورته يې وويل چي ما خوب ليدلي چي يو حيوان زما سره خبري کوي هغوی وويل چي ستا مرگ نژدي دی ځکه چي الله تعالی ويلي دي (واذا وقع القول عليهم اخرجناهم دابة من الارض تكلفهم، سورة النمل: ۸۲) ترجمه: او کله چي پر دوی حکم واقع سي نو موږ به ددوی لپاره دزمکي خڅه چارپايان را وباسو چي ددوی سره به خبري کوي او کله چي يوه هفته پوره سوه نو هغه سړی ددنیا خڅه رخصت سو.

بانگ نماز ۱۸ اذان

محمد ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي مصلح مومن او پرهيزگاره بنده په خوب کي وويني چي ديو معلوم ځاي خڅه دا اذان اواز ووري يا پخپله دلمونځ لپاره اذان کوي نو دليل يې دا دي چي

دبيت الله شريف حج به کوي دالله تعالى فرمان دی (واذن في الناس بالحج ياتوك رجالا، سورة الحج: ۲۷) ترجمه: او په خلکو کي دحج اعلان وکړه ستا طرف ته به لځي پښي راسي. او که پر نامعلوم ځای باندي اذان کوي نو دليل يي دا دي چي مکروه او ناخوښه خبره به ورته وسي او که دا خبره څوک بدکار وويني نو دليل يي دا دي چي په غلا کي به گرفتار سي او که وويني چي دلمونځ لپاره دجماعت يا دمناري څخه اذان کوي نو دليل يي دا دي چي خلک به دالله تعالى طرفته راوبولي. او که وويني چي پر بستره بيده دی اواذان کوي نو دليل يي دا دي چي دخپلي ښځي سره به مينه ساتی او که وويني چي پخپل کورکي اذان کوي نو دليل يي دا دي چي مفلس او نادار به سي اوبيان کوي چي دده په کوروالاوو کي به مړی وسي. او که وويني چي په کوڅه کي اذان کوي نو دا ددي خبري دليل دی چي جاسوسي به کوي او که وويني چي په کوهي يا په برف خانه کي اذان کوي نو دليل يي دادی چي دغه سړی به زنديق يا منافق وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دخپلي ښځي سره اذان کوي نو دليل يي دا دي چي ددنیا څخه به رخصت سي او که دا اذان په کلمو کي زياتي يا کمي وويني نو دليل يي دا دي چي پر خلکو به ظلم اوزياتی کوي. او که وويني چي يو څوک معصوم اذان کوي نو دليل يي دا دي چي دهغه موراو پلار به درواغ وايي او که وويني چي په حمام کي اذان کوي نو داپه دين اودنيا کي دهغه دبدحالی دليل دی او که وويني چي په قافله يا په لښکرگاه کي اذان کوي نو ددي تعبیر ښه نه دی او که وويني چي مجوسي په قيدخانه کي اذان کوي او تکبير يی ويلي دی نو دليل يي دا دي چي دقيدخاني څخه به خلاصون پيدا کړي او که وويني چي دبازي په ځاي کي اذان کوي نو دا دهلاکيدو دليل دی او که وويني چي دغره پر څوکه اذان کوي نو دليل يي دا دي چي پاچا به رښتيا خبره کوي او دی به الله تعالى ځان ته راوبولي. او که وويني چي پر مينار اذان کوي نو دليل يي دا دي چي بزرگي او حکومت به پيدا کوي او که وويني چي دکور په کونج کي اذان کوي نو دليل يي دا دي چي دحق په کار کي به خيانت کوي او که وويني چي په تيه خانه کي اذان کوي نو دليل يي دا دي چي ژر به په سفر ځي او په هغه کي به غم اوتکليف پورته کوي اوډير وخت به پکښي وي او که وويني چي پر غر اذان کوي نو دليل يي دا دی چي په ظالم قوم کي به گرفتار سي او دهغو سره به خيانت کوي او که وويني چي پر يو شي يا پر سړی يا پر تختي ناست يا ولاړ دی او په خدا اوبازيو اذان کوي نو دليل يي دا دي چي ليونی به سي او که دبل چا اذان واوري نو دليل يي دا دي چي دعبادت او اطاعت په کارو کي به سست وي او څوک به يي دالله تعالى طرفته راوبولي او که وويني چي دتکبير اواز اوري نو دليل يي دا دي چي دالله تعالى په کارونو کي به توفيق پيدا کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي اذان په دولسو وجو وي ۱: حج ۲: خبري ۳: حکومت ۴: بزرگي ۵: رياست ۶: سفر ۷: مرگ ۸: غريبی ۹: خيانت ۱۰: جاسوسي ۱۱: نفاق او بي ديني ۱۲: لاس پريکول.

پابند د پښو کړۍ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دپښو کړۍ ليدل ښي خبري زوی او عيال يا انډيوال

مچول دی او که ډيري دپښو کړی وويني نو دا دهغومره مال نعمت او حلال رزق دليل دی او که وويني چي ده ته بوډی ښځه دپښو کړی بخښلي وی نو دليل يي دا دي چي هغونه به ورته په انتظام سره ددنيا مال او نعمت ملاو سي او که وويني چي دده سره ډيري دپښو کړی دي او ټولي يي بخشش کړي دی يا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي که نعمت ورسره وي نو ټول به خرچ کړي يا به يي ورکي کړي.

پاڼی \ پښي

دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي يوه پښه پريکړه سوي يا ماته سوي وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه به نيم مال ورک سي او که دواړي پښي پريکړل سوي يا ماتي سوي وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه به ټول مال ورک سي يا به پخپله مړ سي او بعض اهل تعبیر وايي چي که څوک دواړي پښي ماتي يا پريکړل سوي وويني نو دليل يي دا دي چي په سفر به ځي او که وويني چي دده پښي داوسپني يا تانبي دی نو دليل يي دا دي چي عمر به يي زيات وي او مال به يي باقي وي او که وويني چي دده پښي دشيښي دی نو دليل يي دا دي چي دده عمر به ژر ختم سي او مال به يي پاته نه سي ځکه چي دشيښي بقا او طاقت نه وي او که وويني چي دده پښي شلي دی نو دا دده دکمزوری او سستي دليل دی په هر حال کي که خير وي او که شروي. ابن سيرين رحمه الله ويلي دي چي که نیک سړی په خوب کي وويني چي دده پښي شلي سويدي نو دا ددين دزياتوالي دليل دی دالله تعالی فرمان دی (ولا على الاعرج حرج، سورة النور: ۶۱)

ترجمه: اوپر شل باندي هيڅ گناه نسته. او که وويني چي دده پښي په رسی تړل سويدي نو دليل يي دادی چي ده ته به دچا څخه فائده رسېږي او که وويني چي دده پښي نسته او دلرگي په ډانگو گرځي نو دليل يي دا دي چي پرچا به بهروسه کوي او دهغه څخه به وفاداري نه ويني. او که څوک شاهي حاکم وويني چي دواړي پښي يي پري سويدي نو دليل يي دا دي چي له کار څخه به معزوله سي او مال به يي ورک سي او که وويني چي دده پښي داوسپني دی نو دليل يي دا دي چي مال به يي زيات سي او که وويني چي دده پښي دچاندي دی او گيتي يي دسرو زرو دی نو بيا يي هم دغه تير سوي دليل دی او که وويني چي دده پښي درد کوي نو دليل يي دا دي چي نقصان به وړي. او که وويني چي دده پښه دستني سره تړل سويده نو ددي تعبیر ښه نه دی ځکه چي درخته دسړي په ډول ده او ستن دچرې په ډول ده او که وويني چي دده پښه په جال کي ده يا په محکه کي نغښتي ده نو دليل يي دا دي چي ځونه يي پښه ښځه سويده په هغونه اندازه به په مکر او فريب کي گرفتار سي او که وويني چي پښه يي په يو ځاي يا غر کي ښويږي نو دليل يي دا دي چي ددين او دنيا دکارڅخه به منع سي يا به څوک داسي خبره ورته کوي چي ناجوره به سي او که وويني چي پښي يي غزولي دی نو دليل يي دا دي چي دکار په لتون کي به وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده پښه داوښ يا دغواښي دنوک په ډول ده نو دليل يي دا دي چي طاقت او مال به يي زيات سي او که وويني چي

دده پښه دآس يا دخړه په ډول ده نو دليل يې دا دي چې طاقت او مرتبه به يې زياته سي. او که خپله پښه ددرنده دپنځي په ډول وويني نو دليل يې دا دي چې حرام مال به حاصل کړي او که خپله پښه دچرگانو دپښو په ډول سره وويني نو دا دده دکسب او دژوند دقوت دليل دی او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې دپښي په خوب کي ليدل په اوو وجو دي: ۱: ژوند ۲: عمر ۳: کوشش کول ۴: دمال طلب ۵: طاقت ۶: سفر ۷: ښځه او په خوب کي دپښو وهل ليدل مصيبت او غم دی.

پاڼي اورنجن \ پايزېب

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که سړی په خوب کي وويني چې دده په پښو پايزېب دی نو دا دده دغم دليل دی او که دچاندي پايزېب وويني نو سختي به باندې کمه سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې دښځي پايزېب ليدل خوند دی او ليدل يې ښه دی او دسروزر ليدل دښځو لپاره ملکيت دی او دسرو لپاره حرام دی او که وويني چې پايزېب يې دپښي څخه ايستلي دی يا ځني وړک سويدي نو دليل يې دا دي چې دغه سړی به د زړه دغم څخه خلاص سي.

بندنهاند \ دام ايښودل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خپله پښه کي دام وويني نو دا دځوف او بيري دليل دی او که وويني چې دده په پښه کي دوه دامونه دي او دی په جماعت کي دی نو دليل يې دا دي چې دا سړی به په دين کي يا په لمونځ کي يا په جهاد کي يا کوم کار چې ددين په اصلاح کي کوي ثابت قدم به وي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دده په پښه کي دام ايښول سويدي او دده دسفر اراده ده نو دليل يې دا دي چې په سفر کي به مقيم سي او ډير وخت به وي او ځونه چې دام په پښه کي قوي او محکمه وويني په هغونه اندازه به سفر زيات وي او دتنګ دام په نسبت دفراخو دام ليدل غوره دی او که دتانیې يا داوسپني دام وي نو بيا يې دغه تير سوي دليل دی او که وويني چې دام درسی دی نو دا دده داقامت دين لپاره دی او که دام دلرګي په ډول وي نو دده اقامت به ددين دفساد لپاره وي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که ناجوره وويني چې دده په پښه کي دام دی نو دليل يې دا دي چې دناجورې څخه به خلاص سي او که پاچا وويني چې دده په پښه کي دام دي نو دليل يې دا دي چې پاچاهي به يې پائيداره وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې دام ايښول په خوب کي ليدل په دريو وجو دي. ۱: په دين کي ثابت قدمي ۲: نکاح کول ۳: دسفر څخه وروسته راتلل مقصد داچي کوم سړي داسي خوب وويني نو که نیک وي نو په نيکی کي او که بد وي نو په بدې کي به پائيدار وي.

پاڼي تابه \ جرابي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي جرابي ايښول سوي وويني نو مال دی او که اغوستي وويني نو سفر دی او که په خوب کي جرابي اغوستل سوي وويني لکه څنگه چې مسافر دبيابان اراده کوي او ورسره څوک ملګري او دلاري خرڅ نه وي نو دليل يې دا دي چې ژر

به د دنیا څخه رخصت سي. او که وويني چي خپلي جرايي يي خرڅي کړيدی يايي چاته ورکړيدی نو دليل يي دا دي چي دده مال به وړک سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي جرايي ليدل په دريو وجو دي ۱: مال او دولت ۲: سفر ۳: مرگ دهغه لپاره څوک چي يواځي د سفر اراده وکړي او ځنگل ته لاړ سي.

پاچه \ د سرلي يا داسي بل حيوان پښي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دسرلي پښي خوري نو دليل يي دا دي چي څونه يي خوړلي وي په هغونه اندازه به ورته نعمت حاصل سي او که وويني چي دغوا پښي يي خوړلي دي نو دليل يي دا دي چي دخوراک مطابق به دده لپاره په دغه کال کي دنعمت فراخي وي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دسرلي پښي خوړل څومره چي يي خوړلي وي خاصکر دکچه خوړلو په حالت کي ديتيمانو دمال خوړلو دليل دی.

پابنداني کردن \ قيد کول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي چا قيد کړيدی نو دليل يي دا دي چي په کار کي به يي پائيداري وي او دهغه څخه به جلا نه سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي قيد کول په دريو وجو ده ۱: کوم سړي چي قيد سوي وي دهغه مقیم کيدل ۲: په هغه بخشش کول ۳: هغه ته به خير او نفع رسيږي او که وويني چي دقيديانو څخه څوک دباندې راوتلي دي يعني دهغه دقيد څخه يي خلاصون پيدا کړي نو ددي تعبير د اول څخه خلاف دی.

ببر \ زمري

ببر يو قسم زمري دی ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي ببر يو درنده ځناور د زمري دښمن دی او دي په خوب کي ليدل مضبوط او زړه ور دښمن دی ليکن کریم او مهربانه دی او که وويني چي دزمري سره يي جنگ کړيدی او هغه يي مغلوب کړيدی نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به غالبه سي او که دهغه څخه مغلوب سوي وي نو دښمن به پر ده کاميابي حاصله کړي او که وويني چي زمري دده څخه بيريدلي دي او تنبتيدي دي نو دليل يي دا دي چي ددښمن څخه به په امن وي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي دزمري هډوکي او وينسته او پوست په خوب کي ليدل مال او نفع ده چي دليدونکي دقدر مطابق به ورته ددښمن څخه حاصل سي او که وويني چي پر زمري سپور دی او دده مطيع دی نو دليل يي دا دي چي دښمن به دده تابعدار سي.

بت

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دبت عبادت کوي نو دليل يي دا دي چي په الله تعالی به درواغ وايي او پر باطله لاره به ځي او که دلرگي دبت عبادت کوي نو دا په دين کي دنفاق پيدا کولو دليل دی او که وويني چي بت دسپينو زرو دی نو ديوي خواشمندي بنځي سره به جماع کوي او که وويني چي دسرو زرو بت دی نو دده ميلان به دمکروه کار او مال جمع کولو طرفته وي او که وويني چي بت داوسپني يا دتانبې يا دسکي دی

نو دليل يې دا دي چې دده مقصد ددين څخه ددنيا جوړول او دنيا طلبې ده. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک په خوب کې دجواهراتو بت وويني نو دليل يې دا دي چې ددين څخه دده غرض پاچاهي نوکران او دبدبه حاصلول دی. که په خوب کې وويني چې هغه دجواهرو بت ليري سويدي نو دليل يې دا دي چې دده غرض ددين څخه حرام جمع کول دی او که وويني چې بت په کور کې دی نو دخپل عقل او هوښيارتيا څخه به عاجزه او حيران سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې بت په خوب کې ليدل په دريو وجودی ۱: بي فايدي درواغ ۲: مکار منافق ۳: د هوکه ورکوونکې مفسده ښځه.

بخش کردن \ مال چاته بخشل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک په خوب کې وويني چې خپل مال په کار خیر کې بخش کوي نو دليل يې دا دي چې دخپل زوی لپاره به ښځه کوي يا به په خپلوانو کې دچا واده کوي او خپل مال به پر تقسيموي او که وويني چې خپل مال يې په ناجائزه طريقه بخش کړي دی نو دليل يې دا دي چې دحرام اوفساد طرفته به مائله سي او که وويني چې خپل مال يې پردو ته بخشلي دی نو دليل يې دا دي چې دده دمرگ او ژوند حال به خراب سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک وويني چې دچا مال دهغه په رضا سره بخش کوي نو دليل يې دا دي چې دهغه دنيکی او بدې اثر به صاحب مال ته رسېږي.

بخور کردن \ دود کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې دود د بزرگ سړی څخه پيسې اخستل دی او که وويني چې خوشبوداره شيان دود کوي نو دليل يې دا دي چې په هغونده اندازه به ورته دچا څخه مال حاصلوی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې کوم دود ډير خوشبوداره وي دليدونکي لپاره ډير زيات خیر او نفع ده او که دود خوشبوداره نه وي نو دخوب ليدونکي لپاره ددي تعبير خلاف دی، جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې دلوگي کولو تعبير په دريو وجودی ۱: ډير مال ۲: ښه ژوند ۳: نیک نوم.

پروزر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک په خوب کې وويني چې په وزرو الوزې يعنې دمرغيو په ډول وزري يې دی نو دليل يې دا دي چې دوزرو په اندازه به ورته عزت او سرداري ملاو سي او بعض اهل تعبير ویلي دی چې په خوب کې وزر ليدل قوت او پنا ده. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک په خوب کې وويني چې په وزرو الوزې نو دليل يې دا دي چې په سفر به ځي او کار به يې ښه وي او که وويني چې دده سره دمرغی وزري دي نو دليل يې دا دي چې په هغونه اندازه به ورته خیر او نفع حاصله سي او که وويني چې دده وزري را ايله سويدي نو دليل يې دا دي چې دعزت او مرتبي څخه به خلاص سي او دمال نقصان به يې وسي.

پروپهن \ ورخاري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې ورخاري ليدل داندېښني او دغم دليل دي او ساتل

بي نقصان دي.

بربط \ سرينده

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سرينده د دنیا لهر سخت درواغ او ناممکنه شي دی که په خوب کي ځان سرينده رغونکي وويني نو دليل يي دا دي چي بي فائدي اودرواغ خبري به کوي اودچا څخه به درواغو صفت او تعريف کوي او که وويني چي څوک دده مخ ته سرينده رغوي نو دليل يي دا دي چي بي فائدي او درواغ خبري به اوري او که وويني چي دسريندي سره رباب او شپيلی وهي نو داتول پر دغه ځاي دغم اومصیبت دليل دی. او که وويني چي دده سرينده ماته سويده يا را ايله سويده نو دليل يي دا دي چي درواغو او بي فائدي کارونو څخه به توبه کوي او که څوک په خوب کي وويني چي ناجوره اوسرينده رغوي نو دا دده دمرگ دليل دي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي سرينده په سرينده باندي دپوه سړی په شان رغوي حالانکه دی سرينده نه سي رغولي که خوب ليدونکي عالم وي نو دليل يي دا دي چي خلکو ته به علم اوبيان په ښه طريقه ورکوي او دا دري علمونه تفسير فقه او قصص به پيژني او که څوک جاهل سړي يي وويني نو داسي کاربه وکړي چي خلک به ملامتيا وايي او که وويني چي دسريندي اواز اوري نو دليل يي دا دي چي دخرابي ښځي خبر به اوري او دهغي سره به يي محبت وي.

برجستن \ ټوپ وهل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ځاي پرځاي ټوپونه وهي او گرځي نو دا ددي خبري دليل دي چي دده حال به بدل سي. او که وويني چي په ليري ځاي کي يي ټوپ وهي دی نو دليل يي دا دي چي په ليري سفر به ځي او که وويني چي دټوپ وهل په وخت کي يي په لاس کي کوټک دی نو دليل يي دا دي چي دده اعتماد به پر قوي سړي باندي وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دځاي څخه يي دباندې ټوپ وهي دی نو دليل يي دا دي چي دبدحالی څخه به نیک حاله سي او که وويني چي چيري غواړي نو هلته ټوپ وهي نو دا دده پر قوت او هونبيارتيا دليل دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دپاک ځاي څخه يي ټوپ وهي دی نو دليل يي دا دي چي دخراب حالت څخه به نیک حاله سي او که ددي خلاف وويني نو دښه حاله څخه به بد حاله سي.

بردار کون \ په سولۍ کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي يوه ورځ يو سړي ماته راغلی او هغه وويل چي مایه خوب کي ليدلي دی چي ديو سړي دواړه لاسونه پري سويدي اوبل په سولۍ خيژولاي سي ما ورته وويل چي که ته دا خبره رښتيا وايي نو نن به دښار امير معزول سي اود هغه پر ځاي به بل امير کښيني بيا په هغه ورځ دغه شان وسوه اوبل امير کښينول سو. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي څوک يي په سولۍ کړيدی او خلک يي تماشه کوي نو دليل يي دا دي چي پر دونه خلکو به سردار سي او که وويني چي څوک يي تماشه نه کوي نو دليل يي دا دي چي شرافت

او عزت به پيدا کړي ليکن د دين په لاره کې به بې نصيبه او فاسق وي، او که څوک په خوب کې وويني چې دپه سولې سړی غوښي خوري نو دليل يې دا دي چې په مصيبت کې دگرفتاره سړي مال به خوري خاصکر که دهغه اثر هم وويني او که وويني چې دې په سولې سويدي او وينه ځني وبهيري نو دليل يې دا دي چې دخلکو غيبت به کوي او دده څخه به ډير گناهونه کيږي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې په سولې کيدل په څلورو وجو دي. ۱: سرداري او حکومت ۲: مال او دولت ۳: دخلکو غيبت.

برده پټو \ څادر

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې دټولو کپرو څخه غوره پټو دی که څوک په خوب کې وويني چې پټو يې دسوترو دی او شين يا سپين دی يا يې نوي کالي اغوستي دی نو دليل يې دا دي چې دکالو دنبه والي په اندازه به دنعمت فراخي حاصلوي او که وويني چې کالي يې تنگ دی او توري يا اودي دی نو ددې تعبير د اولني خلاف دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې پټو خرڅونکي داسې سړی دی چې دين ددنيا په بدله کې اختياروي خاصکر که دسوترو پټو وي او که درينمو پټو وويني نو دليل يې دا دي چې ددين اودنيا دواړو غوښتونکي دي.

برده

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې څوک په خوب کې پرده وويني چې دده پر دروازه زېږي که تنگه او غټه وي نو دغم اوفکر دليل دی او خوف اوبيره ده او په اخر کې امن دی او که په خوب کې وويني چې دسراي په دروازه يا دجماعت په دروازه يا په بازار کې پرده پرته ده نو دا دغم فکر او ډيري غټې خطري دليل دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې پرده ورکه سويده نو خوب ليدونکي به دغم اوفکر څخه خوشحالي پيدا کوي اودخوف اوبيري څخه به په امن وي او که پرده وويني او نامعلومه وي نو ډير سخت غم اوفکر به وي او که هغه معلومه وي نوزيات آسان به وي، جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې نوې پرده ليدل دپاچا لپاره ښه دی او درعايا لپاره ښه نه دی اوزړه پرده ليدل په هيڅ حال کې هم ښه نه ده.

برده داري \ پر چا پرده اچول

محمد ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې پرده داري کوي نو دا ددې خبرې دليل دی چې دده مراد به پوره سي او عزت او مرتبه به يې زياته سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دمصلح اوعادل پاچا پرده داري کوي نو دليل يې دا دي چې دنیکې اوخير طرفته به مائل سي او حلال مال به پاچا پيدا کړي. او که دمفسد او ظالم پاچا پرده داري کوي نو دليل يې دا دي چې دفساد طرفته به مائل سي او حرام مال به حاصل کړي.

پرستو \ توته

حضر ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دده سره توته دی يا ده ته چا ورکړيدی نو دليل يې دا دي چې دچا څخه به جلا وو دهغه سره بر بيا ملاو سي او قرار به

ورسره سي. اوکه وويني چي توتہ يي مړ کړي يا يي په لاس راغورزولي دی نو دليل يي دا دي چي دچا سره محبت لري دهغه څخه به جلا سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي توتہ په خوب کي ليدل مالدار او عزتمند سړی دی او ماده توتہ عقلمنده او مالداره ښځه ده اوکه وويني چي توتہ کرکي دده څخه الوتي ده نو دليل يي دا دي چي دسړی څخه به مال جلا سي او که وويني چي توتہ کرکي دده په لاس کي مړ سويدي نو دليل يي دا دي چي دده ملگري به مري او غم او فکر به ويني. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده توتہ نيولي ده نو ددي خبري دليل دا دي چي دغمونو څخه به خلاصون پيدا کړي او دخوف او بيري څخه به په امن وي.

برق \ واوره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي واوره ليدل غم او عذاب دی که لږه وويني نو خير دی که ديځني په موسم کي واوره وويني يا يي په داسي ځاي کي وويني چيري چي هميشه کيږي نو دليل يي دا دي چي هغه ځاي والاوته به غم او فکر رسيږي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي واوره ليدل لښکر ته ماتي ورکول دی جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي واوره ليدل په شپږو وجوده ۱: روزي ۲: ژوند ۳: ډير مال ۴: ډير لښکر ۵: ناجوړي ۲: غم او فکر او که وويني چي دگرمي په ورځو کي واوره جمع کوي نو دليل يي دا دي چي حلال مال به جمع کوي او خوشحاله ژوند به تيروي او ډيره نفع به حاصلوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په يخ ملک کي واوره په خوب کي ليدل دخير اونيکي دليل دی او په گرم ملک کي ليدل دقحط غم او فکر دليل دی او که وويني چي واوره پخپل موسم کي خوري نو دبي موسم څخه غوره ده.

برق \ بجلي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي بجلي ليدل دپاچا خزانچي دی او بعض اهل تعبير بيان کوي چي برق دپاچاهي دبدی لپاره لالچي سړی ته دلالت په وجه وعده ورکول دی او که وويني چي بجلي يي دهوا څخه يا دوريځي څخه نيولي ده نو دليل يي دا دي چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به حيران سي او که برق په رپيدو سره وويني نو دليل يي دا دي چي په دغه کال به دنعمت فراخي وي خاصکر که دبرق سره نرمه هوا هم وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي برق ليدل په پنځو وجوده ۱: دپاچا خزانچي ۲: بده وعده ۳: ملامتيا ۴: رحمت ۵: صحيح لار.

برگستوان \ زغره \ جنگي کالي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي زغره په خوب کي پائيداري او مضبوطي ده او که وويني چي دجنگي کالو سره پر آس سپور دی نو دليل يي دا دي چي دده کار به سم سي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او هغه به مغلوب کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک ځان پر آس سپور دجنگي کالو سره په ميدان جنگ کي وويني نو دليل يي دا دي چي کار به يي دمراد

سره وسي او بخت او دولت به يې نصيب سي او که وويني چي زغره داس څخه را ايله سويده يا ورکه سويده نو دليل يې دا دي چي دنامرادی او ددښمنانو دلاسه به قيد سي.

برنج پلاو \ وريجي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پلاو ليدل مال دی چي په قدر دپلاو ليدلو به ورته حاصل سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پوخ سوي پلاو خوري نو دليل يې دا دي چي مراد به يې پوره سي او خير اونیکي به ورته ورسېږي او که وويني چي پلاو يې خورلي دي نو دا دغم او فکر دليل دی جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي پلاو په خوب کي ليدل په درو وجودی ۱: مال او دولت ۲: مراد حاصلول ۳: خير او نفع چي ده ته به ورسېږي.

پرنده \ مرغی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي مرغی دده دلاس څخه الوتلي ده او بيا دده لاس ته راغلي ده نو دليل يې دا دي چي مراد به يې پوره سي او که وويني چي مرغی دده دلاسه څخه الوتلي ده نو دليل يې دا دي چي دده دمال نقصان به وسي.

پرنیان \ رينم

پرنیان (ديبا) يوقسم کپړه ده ددي تفصيل به په حرف دال کي راځي.

بره \ دبزې بچی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دبزې بچی ليدل که څه هم ښځه وي تعبير يې زوی دی. او که په خوب کي وويني چي دبزې بچی يې نيولي دي يا چا ورکړيدی نو دليل يې دا دي چي زوی به يې کيږي او دده په ډول به وي او که وويني چي دبزې بچی يې مړ کړيدی نو دليل يې دا دي چي دده زوی به مړ سي او که وويني چي دبزې بچی غوښه يې خورلي ده نو ددي خبري دليل دا دي چي ده ته به دزوی دطرف څخه غم او فکر رسېږي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي دبزې بچی په خوب کي ليدل خير او نفع ده او دده دلوي والي او کوچنيوالي مطابق نيکي او حلال مال هم دی او که وويني چي دده سره دبزې بچی دی نو په هغه قدر دمال او غنيمت رسيدلو دليل دی او که وويني چي دبزې بچی يې مړ کړی او ويې خوري ليکن دغوښي لپاره يې نه دي ذبح کړي نو دليل يې دا دي چي ده ته به دزوی دطرف څخه مصيبت رسېږي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دبزې بچی په خوب کي ليدل په څلورو وجودي ۱: زوی ۲: حلال مال ۳: ژوند ۴: غم او فکر.

برهنګي \ لڅيدل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک خپل ځان په خوب کي لڅ وويني او ددنيا طلب کوونکي وي نو دا پرغم او فکر دليل دی او که وويني چي لنگ يې تړلي دي نو دليل يې دا دي چي په اطاعت او عبادت کي به کوشش کوي. جابر مغربی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لڅيدل دمحت او رسوايي دليل دی او که په خوب کي ښځه کالي اغوستونکي وي نو دنيک

سړی لپاره ښه او د بد کار لپاره بدې ده جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې به خوب کي لځيدل دنيک سړي لپاره خیر او نيکي ده او د مفسد سړی لپاره بدې او رسوايي او بي حرمتي ده.

پروانه\گوډی

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې گوډی په خوب کي ليدل کمزوري او کم عقل سړی دی چې خپل ځان په کم عقل توب سره هلاکت ته غورزوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې چا په خوب کي وليدل چې دده دشا څخه گوډي والوتي او ده ونيوي نو دليل يې دا دي چې د پيغلي مينځي څخه به يې زوی کيږي او که په خوب کي وويني چې گوډی يې څيري کړي يا دده دلاسه څخه ولاړي نو دليل يې دا دي چې دده زوی به مری.

بروت\بريت

په خوب کي بريت ليدل دهبيتناکه سړی دليل دی او که وويني چې دده بريت چا په غچي سره برابر کړيدی نو ددي تعبير نیک دی او ده ته به نقصان نه وي او که وويني چې دده دبريت د برابر کولو په وخت کي د بدن څخه را ايله دی نو دسړی د نقصان او هيببت دليل دی ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دده بريت لوی سويدي نو دا د طاقت دليل دی او که څوک په خوب کي وويني چې چا دده بريت را ايستلي دی نو دليل يې دا دي چې دچا سره به جنگ کوي او که په خوب کي وويني چې دده بريت سپين سوي دی نو دليل يې دا دي چې دده کولو کار څخه به منع سي او که وويني چې دده بريت دی نو که اوږده وي نو دليل يې دغم او فکر دی او که کوچني وي نو دعزت مرتبي او دمراد حاصلولو دليل دی.

برج\دولس\برجونه

دانيال عليه السلام ويلي دي چې حمل اسد او قوس ليدل د پاچا لښکر دی او شور سنبله او جدي ليدل شهزاده او دين دی او جوزا ميزان او دلو ليدل قاضي پاچا او وزيران دی او سرطان عقرب او حوت ليدل خاوند د شرط او پاچا شرابدار دی، ابن سيرين ويلي دي چې که څوک په خوب کي برج حمل وويني نو دده کار به دمرتبي والا سړي سره سي او مراد به يې پوره سي او که برج ثور وويني نو دده کار به دجاهل او کم عقل سړی سره کيږي او مراد به يې پوره سي او که برج جوزا وويني نو دده کار به دزبان دان او فصيح سړی سره سي او مراد به يې پوره سي او که برج سرطان وويني نو دده کار به د بي اصله سړی سره سي او حاجت به يې پوره سي او بزړگي او مرتبه به پيدا کړي او که برج سنبله وويني نو دده کار به د بي وفا زمينداره سړی سره سي او مراد به يې پوره نسي او که برج ميزان وويني نو دده کار به دقاضي سره سي او کومه وعده چې وکړي هغه به پوره کوي او که برج عقرب وويني نو د مفسد سړي يا د بد کاره ښځي سره به يې کار وي او ده ته به زحمت او غم رسيږي او که برج قوس وويني نو دده کار به د سردار او عزتمند سړی سره سي او دده ضرورت به پوره سي او خلک به دده سره مينه او محبت کوي او که برج حوت وويني نو دده کار به د غريب سړی ساده زړه نیک خياله مهربانه او کم خبري کوونکي سړی سره سي او دده مراد به پوره سي.

پری \ ښاپیری

په اهل تعبیر کي اختلاف دی بعض دوي ته دښمن وايي او بعض وايي چي په بخت او فکرونو کي کاروایي ده، ابو هريره رضی الله عنه ویلي دي چي نبی ﷺ ویلي دي چي په خوب کي ښاپیری لیدل دولت او بزرگي ده او دهغه په لاس کي لاس ورکول او دهغه سره خبري کول خوشحالی دلیل دی. محمد ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دي چي ښاپیری په خوب کي لیدل که ښائسته او خوشحاله وي ددی دلیل چي عزت او دولت به پیدا کړي او که بد شکله او غمگینه ښاپیری وويني نو دغم او فکر دلیل دی او که ښائسته ښاپیری مړه وويني نو دده کار به بي خونده وي او که دښاپیری سره جنگ وکړي نو ددي خبري دلیل دا دي چي دده کار به د خفگان وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ویلي دي چي بعضي ښاپیری مسلمان وي دهغو په خوب کي لیدل د دوست بخت او دولت دیدار دی او کوم چي کافري دی دهغو په خوب کي لیدل د دښمني بدبختي او دغم دلیل دی. دانیال عليه السلام ویلي دي چي که څوک په خوب کي ځان وويني چي دښاپیری په منځ کي دی نو دلیل يي دا دي چي په سفر به ځي او دغه سفر به يي مبارک سي. او که وويني چي ښاپیری يې تر خټ نيولي ده او وري يې ده نو دا د عزت مرتبي او بزرگي دلیل دی او که وويني چي ښاپیری پر خټ را غورزیدلي ده نو دلیل يي دا دي چي د عزت او مرتبي خټه به را ايله سي او که وويني چي ښاپیری په مهرباني سره خبري کوي نو دلیل يي دا دي چي دده کار به نیک وي او که ښاپیری په ښه کالو کي وويني نو حال به يي نیک وي او که په خرابو کالو کي يي وويني نو حال به يي بد وي او که وويني چي ښاپیری ورته دسروزو يا د سپينو زرو څه شي ورکړی دی نو دلیل يي دا دي چي دولت او مرتبه به يي زیاته سي. جابر مغربی رحمته الله علیه ویلي دي چي که ښاپیری ناجوره يا مړه وويني نو دا د بد حالی دلیل دی او که وويني چي دښاپیریو پاچا مهرباني باندي کړیده نو دلیل يي دادي چي دولت به پیدا کړي او پاچا ته به مقرب سي او که وويني چي ښاپیری ورته خپل کور ښوولي دی او کله ورته ښکاره سي او کله ځني پټه سي نو دلیل يي دادي چي ښځه به ورسره خیانت او مکر کوي او که وويني چي دښاپیریو کورته تللی دی او هغه يي پیژندلي دی نو دلیل يي دا دي چي سفر به کوي او ډیر ښارونه به وويني. جعفر صادق عليه السلام ویلي دي چي د ښاپیری لیدل په پنځو وجو دی ۱: خوږ ملگري ۲: بخت او دولت ۳: مراد پوره کیدل ۴: عزت او دبدبه ۵: درواغ خبره او بي فائدي کار.

پرواز کردن \ الوتل

دانیال عليه السلام ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي د مرغیو په ډول ځاي په ځاي الوزي نو دلیل يي دا دي چي د لوړوالي مطابق به په سفر ځي او د زمکي څخه الوتل مرتبه او شرافت پیدا کول دی او که وويني چي سیده آسمان ته ځي نو دا نقصان دی او که وويني چي دونه الوتلی دی چي آسمان ته رسیدلي دی او په هغه کي وړک سويدي او بیا محکه ته نه دی راغلي نو دلیل يي دا دي چي د دنیا څخه به ژر رخصت سي يعني مړ به سي. محمد ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دي چي که څوک وويني چي د قبلي د طرف څخه الوتلی دی او بیا خپل ځاي ته راغلي دی

نو دليل يې دا دي چي د سفر څخه به ژر واپس راسي او ډيره نفع به راوړي او خاصکر که وزري يې هم وي او که بغير دوزورو الوزي نو دليل يې دا دي چي حال به يې بدل سي او که وويني چي خپلي بالاخاني ته الوتي دی نو دليل يې دا دي چي بنځي ته به طلاق ورکوي او بله بنځه به کوي يا به مينځه اخلي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي هوا ته لوړ الوتلي دي نو دا د حج دليل دي او که وويني چي دخپل کور څخه يو نامعلوم کورته الوتي دی نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نژدي سوي دی ده ته پکار ده چي دگناهونو څخه توبه وکاري او که وويني چي دده وزري سته ليکن دمرغيو دوزرو په ډول نه دي نو دليل يې دا دي چي ناجوړه به سي او هلاکت ته به نژدي سي او په اخر کي به شفا پيدا کړي او که وويني چي ديوځاي څخه بل ځاي ته الوزي نو دليل يې دا دي چي نژدي ده چي سفر به وکړي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي الوتل په پنځو وجو وي ۱: سفر ۲: حج ۳: بزرگي ۴: دحامل بدليلد ۵: دمرگ مرض د خدای پناه.

بريان \ وريت سوي شی \ کباب

محمد ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي وريت سوي شی ليدل ددي خبري دليل دی چي خوب ليدونکي د فراخ روزي په تلاش کي دی او د پخ سوي غويي تعبیر د کچه غوښو څخه غوره دی. کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دبوزي غوښه وريته سوي خوړلي ده نو دليل يې دا دی چي هغونه مال به په تکليف او سختي سره حاصل کړي او که دغوا غوښه وريته سوي و خوري نو دليل يې دا دي چي دخوف او بيري څخه به په امن وي او که وويني چي دبزي بچی وريت سوي خوري نو دليل يې دا دي چي ده ته به په امن وي او که وويني چي دبزي بچی وريت سوي خوري نو دليل يې دا دي چي د بزي بيان کوي چي په خوب کي دبزي بچی وريت سوي خوړل د زوی د پيدا کيدو دليل دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي وريت سوي سر خوري نو دليل يې دا دي چي ده ته به دبزرگي څخه فايده ملاو سي او که وويني چي وريت سوي چرگ خوري نو دليل يې دا دي چي د بنځي د طرف څخه به په مکر او فريب سره مال حاصل کړي او که وريت سوي ماهي و خوري نو دليل يې دا دي چي د علم د طلب د باره به سفر کوي او ديو بزرگ سره به ملاو سي که خوب ليدونکي نيك سړی وي نو دا ورته د تکليف غم فکر او د بنمن دليل دی او تازه وريت سوي ماهي تر زاره غوره دی او غټ تر وړو کي څخه غوره دی. او په خوب کي وريت سوي شيان خرڅولو والا داسي سړی دی د چا په وجه چي دنورو خلکو روزي فراخه وي.

بزاز \ کالي خر څونکی

په خوب کي دکالو سوداگر ليدل ډير خطرناکه سړی ليدل دی ځکه چي دکالو قيمت دينار او درهم وي چي ورکوي او اخلي يې او د دينار او درهم تعبیر مکروه او خطرناکه دی په کوم کي چي خیر نسته او که دکالو په قيمت کي درهم او دينار څخه علاوه څه بل شي واخلې نو بيا په هغه شي سره ددی خوب د بنه والي او بدوالي تعبیر دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دکالو سوداگري کوي او دکالو قيمت روپی او پیسې نه اخلي نو

دليل يې دا دي چې ده ته به غم او نقصان ورسېږي او که وويني چې د سامان په بدلۀ کې سامان اخلي نو دليل يې دا دي چې مراد به ورته حاصل سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې د کالو سوداګري ليدل د دنيا زينت دی.

بزۀ بوزه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې سرلی سړی دی او سرلی ښځه ده او که په خوب کې وويني چې نامعلومه بزه يې مړه کړيده نو دليل يې دا دي چې پر لوی سړی به فتح حاصله کړي او که وويني چې د بزې څخه يې پوست ايستلي دي نو دليل يې دا دي چې ډير مال به ورته حاصل سي او هغه به جمع کوي او که وويني چې بزې غوښه خوري نو دليل يې دا دي چې مال به خوري او که وويني چې پر هغه سپور دی او ګرځي باندې نو دليل يې دا دي چې د لوی سړی سره به مکر او فريب کوي او چيري چې غواړي ګرځي به او که وويني چې بزې دخپلي شاخه را غورزولی دی نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي به د مرتبې او د بدبې څخه معزول کېږي او که وويني چې ده دبزې دواړه ښکرونه مات کړيدي نو دليل يې دا دي چې دغه سړی به د عمل څخه منع سي. او که وويني چې د بوزې ښکرونه غټ سوي او مضبوط سويدي يا په حساب کې زيات سوي دي نو دليل يې دا دي چې پخپل عمل او د سردار په عمل کې به قوي سي او په کارونو کې به کامياب سي او که په خوب کې وويني چې د بوزې وينسته زيات سويدي نو دليل يې دا دي چې دده مال به زيات سي او که وويني چې هغه پشم يې اخيستي دي نو دليل يې دا دي چې دهغه په قدر به دخپل زوی مال اخلي او که په خوب کې وويني چې بوزه يې پيدا کړيده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چې ښځه به کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې د بوزې څخه يې شيدي واخيستي او ويې چينلي نو دليل يې دا دي چې د ښځې څخه به ورته مال حاصل سي. او که وويني چې بوزه يې حلاله کړيده او دهغه غوښه يې خوړلي ده نو دليل يې دا دي چې دهغه ښځې څخه به دهغه ضرورت پوره سي او که وويني چې بوزه يې د غوښې لپاره نه ده حلاله کړي نو دليل يې دا دي چې د ښځې سره به نکاح کوي او دهغه څخه به فائده ونه ويني او که وويني چې بوزه يې دکور څخه ايستلي ده نو دليل يې دا دي چې ښځې ته به طلاق ورکړي او که وويني چې د بوزې ګندک په کور کې ساتي يا په بل ځای کې دی او په دې پوهېږي چې دا دده ملکيت دی نو دليل يې دا دي چې دهغو نه به ورته مال نعمت او غنيمت حاصل سي. او که وويني چې د بوزو ګندک يا رمې په ځنگل کې پيايي او کوم ځای ته چې يې وغواړي ځي نو دليل يې دا دي چې پر عربو يا پر عجمو به حاکم سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې د بوزې غوښه يې خوړلي ده نو دليل يې دا دي چې ناجوړه به سي او ژر به شفا حاصله کړي. د بوزو پوست پشم او شيدي په خوب کې ليدل خير او برکت او مال دی چې ده ته به حاصل سي او که وويني چې د بوزو پچي چا ورته ورکړي دی يا يې پيدا کړي دی يا يې پخپله اخيستي دي نو دليل يې دا دي چې دده به مبارك زوی پيداسي او که د بوزو بچي يې مړ کړيدي نو دليل يې دا دي چې دده زوی به هلاک

سي او که وويني چي د بوزو د بچي غوښه يي خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي د زوی د مال څخه به څه خوري. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي سرلي په خوب کي د لښکر مقدمه ده او که سرلي يي پيدا کړي وي او پر سپور وي نو دليل يي دا دي چي دا سپر به د لښکر مقدمه وي او که سرلي يي پيدا کړي وي او پر هغه سپور وي نو دليل يي دا دي چي داسرې به د لښکر سردار سي او که خوب ليدونکي د عامو خلکو څخه وي نو دليل يي دا دي چي دده به د لښکر د سردار سره ملگرتيا جوړه سي او مالدار به سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي بوزه په خوب کي ليدل او دهغي غوښه خوړل مال جمع کول دي او بعض اهل تعبیر بيان کړيدي چي ده ته به جمع سوي مال حاصل سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي بوزه په خوب کي ليدل او خوړل که خوندوره او صحيح وي نو د خير او فائدي دليل دی او که بي خونده وه نو د غم او فکر دليل دی.

بزر قطونا \ اسپيغول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي اسپيغول په خوب کي ليدل د غم او فکر دليل دی او خوړل يې د خوړلو مطابق د مال نقصان او د غم دليل دی.

بساط \ فرش

فرش په خوب کي ليدل خوشحالي او راحت دی او که وويني چي فرش يي غوړولي دی او پر هغه ناست دی نو دليل يي دا دي چي روزي به يي فراخه سي او عمر به يي ډير سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي فرش پاک نوي غټ او فراخ دي نو دليل يي دا دي چي دهغه نعمت او دولت به ډير سي خاصکر چي اوار وي او که وويني چي خپل فرش يي خرڅ کړي يا يي چاته بڅښلي دي نو دليل يي دا دي چي دده په مال کي به نقصان وسي او که وويني چي دده فرش سوزلي دي نو دليل يي دا دي چي پر ده به روزي تنگه سي او حال به يي بد سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي د فرش په خوب ليدل که غټ او نوي وي نو په شپږو وجو دی. ۱: عزت او مرتبه ۲: بزرگي او لوړوالي ۳: عهده ۴: مال ۵: ډير عمر ۶: د بزرگي مطابق تعريف او که د فرش قيمت واخلې نو تعبیر يي ددي خلاف دی.

بستر \ بستره

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي بستره په خوب کي ليدل ښځه ده او ددي د ښه والي او بدوالي تعلق د ښځي سره دی که خوب وويني چي بستره يي په بلي بستري بدله کړيده يا ديوې بستري څخه بلي بستري ته تللي دي نو دليل يي دا دي چي دوه ښځه به کوي او اولنی ته به طلاق ورکړي او که وويني چي دده دبستري حالت بدل سویدی نو دليل يي دا دي چي دهغي ښځي حالت به بدلېږي او که وويني چي دده بستره د بل چا بستره سويده او د بل هغه دده بستره سويده او ددي څخه ښه يا خرابه ده، ددې دليل دی چي ښځه به کوي او اولني ته به طلاق ورکړي او که وويني چي خپله بستره يي خرڅه کړي يا راټوله کړيده نو دليل يي دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي يا به غايبه سي يا به پدي دواړو کي يو مري. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي خپل ځان پر نامعلومه بستره وويني نو دليل يي دا دي چي دهغي د قدر او

قيمت مطابق به ده ته نقصان رسيږي او که وويني چي دده بستره پر نامعلومه کټ غوړيدلي ده او دي پر ناست دی نو دليل يې دا دي چي بزرگي او نفع به پيدا کړي او دښمن به مغلوب کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي بستره په خوب کي ليدل ولايت او اساني ده دالله تعالی فرمان دی (متکئين على فرش بطائنها من استبرق، سورة الرحمن: ۵۴) ترجمه: پر فرشونو باندي تکیه لگونکي وي چي په هغه کي دننه رينسم وي او که وويني چي بستره يې دکور څخه دباندې اچولي ده او بيا يې کورته راوړي ده نو دليل يې دا دي چي خپلي ښځي ته به طلاق رجعي ورکوي. او که ځان په درو يا څلورو بسترو بیده سوي وويني نو دليل يې دا دي چي دبسترو په حساب به ښځي کوي يا به مينځي اخلي. او که خپله بستره په کورکي وويني يا يې په غارکي وويني چي دکوم ځاي څخه يې دباندې نه سي ايستلي نو دليل يې دا دي چي ښځه به يې ناجوره سي او ددي دتکليف څخه به خلاصون پيدا کړي او که ځان پر نرمه بستره بیده وويني نو دليل يې دا دي چي دغه کال به دده لپاره مبارک سي او که وويني چي دده بستره دپشم څخه ډکه ده نو دليل يې دا دي چي هغه به پائداره ښځه کوي. او که وويني چي دده بستره څيري سوي ده يا سوزلي ده نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نژدې سوي دی او دده اولاد ته به دين او ديانت او شرم نه وي. او که وويني چي دده درينمو بستره په سوترو سره بدله سويده نو دليل يې دا دي چي بدکاره ښځه به ليري کړي او نيکه ښځه به وکړي او که وويني چي دده په بستره کي مورک بیده سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به دچا سره نالائقه معامله وکړي او هغه به په خرابی راضي سي او که دده بستره په هوا کي را زېږي نو دليل يې دا دي چي دده بستره به پر لوړ ځاي اواره سي او دده شغل به لوړ سي او دولت به حاصل کړي او که وويني چي دده بستره دهوا څخه پر محکه را ايله سويده نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به ناجوره سي او په اخر کي به شفا حاصله کړي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک خپله بستره شنه وويني نو دليل يې دا دي چي دينداره او پرهيزگاره ښځه به کوي او که په خوب کي خپله بستره سره وويني نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به ناموافقې او بد خويه وي او که وويني چي دده بستره پخوانی وه او نوي بستره پخوانی سويده نو دليل يې دا دي چي دده نیک خويه ښځه به بد خويه سي. او که وويني چي دده شنه بستره سره سويده نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به داصلاح څخه دفساد ته طرفته مائله سي او که ددي خلاف وويني نو ښځه به يې دفساد څخه داصلاح طرفته راسي. او که وويني چي دده سره بستره سپينه سوي ده يا ژړه سويده نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به دگناه څخه توبه وکړي او ناجوره به سي او ددي وجي څخه به ورته دمرگ بيره وي. او که وويني چي خپله بستره يې غوړولي ده او بالښت يې باندي ايښي دی نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي يا به خادمان او مينځي اخلي او که پر خپله بستره بالښتونه لگيدلي وويني نو دا پر خادمانو دليل دی دالله تعالی فرمان دی (ونهارق مصفوفة، سورة الغاشية: ۱۵) ترجمه او غالی: قطار په قطار لگيدل سوي او که پر نامعلومه ځاي بستره وويني نو دليل يې دا دي چي محکه به اخلي او يوه به پکښي کوي او اهل تعبير

بيان کوي چي وراثت به حاصل کړي. او که وويني چي پر بستره بیده سوي دي نو دليل يې دا دي چي ارام او اسانتيا به حاصل کړي او که وويني چي په هوا کي يې بستره غوړولي ده او بیده سويدي پکښي نو دليل يې دا دي چي دښځې په وجه به مرتبه او بزگي وويني او که وويني چي دده بستره خيره سويده نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به ناکاره وي او اهل تعبير بيان کوي چي ښځه به يې مړه سي. او که وويني چي پر بستره يې اور لگيدلي او هغه سوزلي دي نو دليل يې دا دي چي ښځه به يې مري يا به ورته طلاق ورکړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بستره ليدل په څلورو وجو ده ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: ولايت ۴: ژوند نفع او دتن اساني.

پست \ ستوان

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ستوان خوري نو دليل يې دا دي چي په هغونه اندازه غم او فکر به لوړوي او که وويني چي چا ته يې ستوان ورکړي دي يايي خرڅ کړي دي نو دليل يې دا دي چي غم او فکر به ځني ليري سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ستوان دي او هغه يې دکور څخه دباندې اچولي دي يا يې چاته بخښلي وي او دهغه څخه يې خورلي نه ده نو دليل يې دا دي چي دغم څخه به خلاصون پيدا کړي.

بستان افروز \ سره گردي گلونه \ د گلونو بوټي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د گلونو بوټي ليدل واده دي ليکن په دين کي به وي او که په خوب کي وويني چي گلونه يې اخستي دي يا چا ورکړيدي نو دليل يې دا دي چي هغه به خوشحاله کړي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي څوک په خوب کي د گلونو بوټي په خپل موسم کي وويني نو سرداري ده او بعض اهل تعبير ويلي دي چي د گلونو بوټي سوداگره خوش طبعيته مالداره او بنائسته ښځه ده او که څوک په خوب کي وويني چي د گلونو بوټي په يو ځاي کي لگوي نو دليل يې دا دي چي دده ملگرتيا به د سوداگر سره وي او که څوک په خوب کي وويني چي د گلونو بوټي ديو ځاي څخه راباسي نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکي به ديو سړي دملگرتيا څخه جلا سي.

پستان \ تيونه

تي په خوب کي انجلۍ ده او څه چي په تيو کي کم يا زيات اصلاح او فساد وويني هغه ټول پر انجليانو وارد کيږي او که په خوب کي وويني چي دده دتيو څخه شيدي جاري دي نو دليل يې دا دي چي دده پر انجليانو به نعمت او روزي فراخ وي او حلال مال به پيدا کړي. او که په خوب کي وويني چي دشيديو پر ځاي وينه بهيري نو دليل يې دا دي چي حرام مال به پيدا کوي او که وويني چي تي يې تراندازي زيات را څرېدلي دي نو دليل يې دا دي چي لور به يې پيدا سي که سړي وويني چي دهغه په تيو کي شيدي جمع سويدي نو که ښځه يې نه وي نو نکاح به وکړي او که ښځه يې وي نو مالدار به سي او که داسي خوب بوډي وويني نو دا دهغي دتنگ دستی دليل دي او که داسي خوب ځوانه ښځه وويني نو دليل يې دا دي چي په هغونه اندازه دهغي

عمر زيات سي او كه انجلی يي وويني نو دليل يي دا دي چي په كوچنيوالي كي به مړه سي. ابراهيم كرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي كه يو سړی په خوب كي وويني چي دبل سړی تيان روي نو دليل يي دا دي چي ناجوړه به سي او كه دهغه ښځه حامله وه نو زوی به يي پيداسي او كه ښځه داخوب وويني چي دتيو څخه به شيدي چيښي نو دليل يي دا دي چي ددنیا كار به باندي بند سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب كي دسړي تي دهغه ښځه ده او دښځي تيان دهغه انجلی ده او كه ښځه په خوب كي وويني چي دهغه دتيو څخه لاندي بل تي پيدا سويدي نو دليل يي دا دي چي لور به يي پيداسي او كه سړي وويني چي دده دواړه تيان لوي سويدي نو دليل يي دا دي چي دهغه دزامنو حامل به ښه سي يابه يي دلور واده سي. او كه وويني چي ددواړو تيو څخه شيدي چيښي نو دليل يي دا دي چي غم او ملامتيا به ورته حاصله سي او كه وويني چي دتيو څخه يي شيدي نس ته ځي نو دليل يي دا دي چي نقصان به ورته وسي. او كه وويني چي يو تي يي په اور كي سوزل سويدي نو دليل يي دا دي چي دهغه لور ته به دپاچاهي كار پېښ سي او كه وويني چي دهغه پر ټول بدن تيان دي نو دليل يي دا دي چي دهغه اهل او زامن به ډير سي او كه زامن يي نه وي نو مال به يي زيات سي ليكن دخلكو څخه به ملامتيا ورته وسي او كه ښځه په خوب كي وويني چي هغه دتيو څخه را ايله سويده نو دليل يي دا دي چي دهغي به حرامي زوی پيدا سي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب كي تيان ليدل په پنځو وجو دي. ۱: كوچني زامن ۲: لوني ۳: خادمان ۴: ملگري ۵: وروڼه.

پستان بند \ سينه بند

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي دښځي په خوب كي سينه بند ليدل عزت مرتبه او كامراني ده او دسړو لپاره زخم غم او اندېښنه ده او كه ښځه وويني چي تازه اونوی سينه بند ورسره دي نو دليل يي دا دي چي عزت مرتبه او مراد به حاصل كړي. او كه ښځه وويني چي سينه بند ورسره دي نو دليل يي دا دي چي مال او نعمت به حاصل كړي او خوشحاله به وي او كه سړي وويني چي سينه بند ورسره دي نو دليل يي دا دي چي دبرابر والاو څخه به رسوايي او نامردي وويني.

پشت \ شا \ ملا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب كي ملا ليدل دسړي طاقت، پناه او مدد طلب كول دي او كه په خوب كي وويني چي دده ملا ماته سويده نو دليل يي دا دي چي كوم سړي دده پټ دښمن وو هغه به دنيا څخه رخصت سي او كه وويني چي دده ملا ته زخم رسيدلي دي نو دليل يي دا دي چي دده معاون او مددگار ته به غم او تكليف رسيږي ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي دملا هډوكي طاقت او زامن دي او كوم صحيح والي او خراب والي چي دملا په هډوكي كي وي دهغه تعبیر دخوب ليدونكي زامن دي او كه په خوب كي وويني چي دده ملا كلكه او قوي ده نو دليل يي دا دي چي دده دزامنو بدنونه به قوي وي او هوبښيار به وي. او كه په خوب كي وويني چي څه شي يي په شا كړيدي نو دليل يي دا دي چي دمري دخلكو څخه به ده ته سخت محنت ملاوېږي او كه وويني چي دده ملا پيچل سويده نو دليل يي دا دي چي دي به بدحاله سي. جابر

مغربی ﷺ ویلي دی چي په خوب کي ددښمن ملا لیدل ددښمن دشر څخه امن دی او دښځي ملا لیدل ددنیا دگرځیدو دلیل دی. اسماعیل اشعث ﷺ ویلي دی چي په خوب کي ملا لیدل ورور دی او که وويني چي ملا يي ماته سويده نودلیل يي دا دي چي دده ورور به مري او که وويني چي ملا يي درد کوي نودلیل يي دا دي چي ده ته به دورور يا بزرگ دطرف څخه غم او فکر رسيږي او که په خوب کي په څه وجه دده پر ملا داغ لگيدلي وي نو دا ددين او دنيا داصلاح دلیل دی او که وويني چي ملا يي ددیوال طرف ته لگولي ده نو دلیل يي دا دي چي په سفر به ځي اوماال او دولت به حاصل کړي. جعفر صادق ﷺ ویلي دی چي په خوب کي ملا لیدل په دوولسو وجوده ۱: قوت ۲: ورورولي ۳: ملگري ۴: پاچا ۵: وزیر ۶: صحبت ۷: پلار ۸: ورور ۹: هلك ۱۰: مال اودولت ۱۱: مدد کول ۱۲: نیکه. او اهل تعبیر بیان کوي چي دکافرانو لپاره ملا لیدل ایمان دی او دبد کارو لپاره توبه ده او دمنافق لپاره اخلاص دی.

پشته \ غونډۍ \ ډیران

ابن سيرین ﷺ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دي دځنگل پر غونډۍ يا دغره پر غونډۍ ناست دی نو دلیل يي دا دي چي دبزرگ سړی څخه به شرف اومرتبه حاصله کړي او ددغه بزرگ شرافت اومرتبه به ددونه محکمي برابره وي څونه چي دده خوا اوشاته ده او که وويني چي پر غونډۍ ولاړدی نودلیل يي دا دي چي داسي سړی ته به نزدی سي دچا څخه چي به ورته مال اوعزت حاصل سي. او که وويني چي دغه غونډۍ دچا ملکيت اوځاي دي نو دلیل يي دا دي چي يو لوی سړی به يي مغلوب کړي اودده مال اونعمت به واخلي او دده پر ځاي به مقيم سي او که وويني چي ددغه غونډۍ څه حصه دده ملکيت دي نو دلیل يي دا دي چي په هغونه اندازه نعمت او بزرگي به حاصله کړي او که وويني چي دغونډۍ څخه کښته را ايله سوی دی يا چا غورزولي دی نو دلیل يي دا دي چي دعزتمند سړی څخه به عزت اونقصان وويني او که وويني چي غونډي ته په مشکل اوتکليف سره تللي دی نو دلیل يي دا دي چي غم اوفکر به ورته رسيږي. جعفر صادق ﷺ ویلي دی چي په خوب کي غونډۍ لیدل په څلورو وجوده ۱: لوړوالي ۲: مال ۳: قوت ۴: طاقت.

پشم \ وړۍ

ابن سيرین ﷺ ویلي دی چي په خوب کي پشم لیدل په ټولو وجوده سره حلال مال او روزي ده او کومه وړۍ چي رنگ سوي نه وي هغه غوره اوبڼه ده او که وويني چي وړۍ دده سره ده يا چا ورکړيده يا يي اخستي ده يا يي خپل ځاي ته راوړي وي نو دلیل يي دا دي چي په هغونه اندازه به ورته مال ملاو سي دالله تعالی فرمان دی (ومن اصوافها واوبارها واشعارها اثاثا ومتاعا الى حين، سورة النحل: ۸۰) ترجمه: وړۍ اووينستان سامان دی اوتر يو وخته پوري فائده ده. ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي وړۍ دځان څخه ليري کوي نو دلیل يي دا دي چي خپل مال به ضائع کوي او که وويني چي وړۍ سوزي نودلیل يي دا دي چي خپل مال به

تباہ کوي. اوکه وويني چي دده پر بدن دوړی کالي دی نو دلیل يې دا دي چي دښځو څخه به ورته مال ملاو سي اوکه وويني چي دوړيو يا ديمبوو کالي يې اخيستي دی يا دده سره دوړئۍ بستره ده نو دلیل يې دا دي چي مالداره ښځه به کوي.

جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داوښ وړی مال دی چي دپاچا څخه به ورته ملاو سي او اهل تعبیر وائي چي دوراثت مال دی.

پشه \ غوماشه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي غوماشه په خوب کي ليدل يو ذليل او خوار سړی دی چي وران او ذليل کار کوي. اوکه وويني چي دغوماشي سره جنگ کوي نو دلیل يې دا دي چي دکمزوري سړی سره به جنگ کوي اوکه وويني چي غوماشه يې تيره کړيده نو دلیل يې دا دي چي د ذليل سړی سره به په ذليل کار کي مشغول سي اودهغه څخه به ورته لږ شي حاصل سي. اوکه په خوب کي وويني چي ډيري غوماشي دده پر بدن جمع سويدي او دي چيچي نودليل يې دا دي چي دعامو خلکو پر ژبه به ورځيري او دهغوی څخه به ورته نقصان وسي او ده ته به ضرر او سخت نقصان رسيږي ځکه چي غوماشي دسړی وینه چيښي. اوکه په خوب کي وويني چي غوماشي دده په غوږ يا پوزه کي ننوتلي ده او ددي څخه ورته تکليف رسيدلي دي نو دلیل يې دا دي چي ده ته به دکمزوري سړی څخه غم او تکليف او ضرر رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ډيري غوماشي دده کورته راغلي دي نو دلیل يې دا دي چي ده ته به غم او فکر ورسيږي اوکه وويني چي غوماشي زياتي سوي دي او دده په کور کي جمع سوي دي نو دلیل يې دا دي چي پر کمزوري دښمن به فتح حاصله کړي. اوکه څوک په خوب کي وويني چي غوماشي دده پوزي ته ورننوتلي ده او دباندې څخه راوتلي ده نو دلیل يې دا دي چي په محنت او بلا کي به گرفتار سي.

بطه \ هيلی

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي بطه په خوب کي ليدل دمال او نعمت دليل دی خاصکر که دخپل کور او خپل ملکيت سره يې وويني نو دهغه په قدر به فراخي حاصله کړي اوکه وويني چي ډيري بطی دده په کور يا کوڅه کي جمع کيږي او خبري کوي نو دلیل يې دا دي چي په دغه ځاي کي به افت او مصيبت راسي اوکه وويني چي بطي دده سره خبري کوي نو دلیل يې دا دي چي دمالداري ښځي په وجه به سفر کوي او په هغه کي به عزت او فائده پيدا کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بطه ليدل دکور والاو څخه يو عزتمند مالدار او دبدي والا سړی دی اوکه وويني چي دهغه څخه يې څه حاصل کړي دی نو دلیل يې دا دي چي دده صفت والا سړی څخه به څه حاصلوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سپينه بطه ليدل مال وي يا مالداره ښځه وي او توره بطه په خوب کي ليدل مينځه وي او که په خوب کي وويني چي بطه يې مړه کړيده او دهغه غوښه يې خوړلي ده نو دلیل يې دا دي چي دښځي مال به په وراثت کي حاصل کړي اوضائع به يې کړي.

بغل\تخرگ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تخرگ ليدل ملامتيا اوبدي ده چي ده ته به ورسېږي او دتخرگ ويښته په خوب کي ليدل دمراد حاصلولو او پر دښمن دغلبې حاصلولو دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده دتخرگ څخه بد بوی راځي نو ددي خبري دليل دا دي چي خوب ليدونکي به حرام مال حاصلوي. او بدې ده چي ده ته به ورسېږي او دتخرگ ويښته په خوب کي ليدل دمراد حاصلولو او پر دښمن دغلبې دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده دتخرگ څخه بد بوی راځي نو ددي خبري دليل دا دي چي خوب ليدونکي به حرام مال حاصلوي. محمد ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تخرگ ليدل ملامتيا اوبدي ده چي ده ته به ورسېږي او دتخرگ ويښته په خوب کي ليدل دمراد حاصلولو او پر دښمن دغلبې حاصلولو دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده دتخرگ څخه بد بوی راځي نو ددي خبري دليل دا دي چي خوب ليدونکي به حرام مال حاصلوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده دتخرگ څخه ډيره بدبويي راځي نو دليل يې دا دي چي حرام مال به پيدا کوي. او که وويني چي تر تخرگ لاندې لاسونه ساتي نو دليل يې دا دي چي دښمن به مغلوب کړي او مال به حاصل کړي دالله تعالی فرمان دی (واضم يدك الى جناحك تخرج بيضاء، سورة طه: ۲۲) ترجمه: خپل لاس په تخرگ کي نښاسه سپين به را ووزي او بعض اهل تعبیر بيان کوي چي دمروت او دځوان مردۍ دليل دی او که وويني چي دده په تخرگ کي څه نقصان نسته نو دليل يې دا دي چي ده ته به په مشکله مال ملاو سي. او که وويني چي دتخرگ څخه يې خولې بهېږي نو دليل يې دا دي چي دخولو داندازې مطابق به يې نقصان وسي.

بقالي کردن\سبزي خرخول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سبزي خرخول په کارونو کي کوشش او دژوند لپاره شيان حاصلول دی او که وويني چي سبزي خرخوي نو دليل يې دا دي چي ددنیا په کاروبار او کسب کي به مشغول سي او څه چي لري په هغونه اندازه به ددنیا سامان حاصلوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که وويني چي سبزي په روپۍ سره خرخوي نو دا دغم او فکر دليل دی ځکه چي دروپیۍ تعبیر دغم او فکر دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سبزي خرخول په دريو وجو وي ۱: کسب کول ۲: نفع ۳: غم او فکر که چيري سامان دروپیۍ په بدله کي خرخوي.

پلانگيني\لينده

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي په لاس کي دليندۍ لرلو دليل دا دي چي ده ته به دچا څخه قوت او مدد نه وي او که په خوب کي وويني چي لينده يې دنرم لرگي څخه تراش کړيده نو ددي تعبیر دا ولني تعبیر څخه خلاف دی.

پلاس \ غټه ډبله کپړه

په خوب کي ډبله کپړه ليدل مصلح فقير پرهيزگار دچا کاروبار چي ددينداري وي او امانت داره سړی دی او که په خوب کي وويني چي پنډي کپړي يې اغوستي دي نو دليل يې دا دي چي دده به دپرهيزگار سړی سره دملگرتيا اتفاق کيږي او دهغه څخه به داخرت خير او نفع حاصله کړي او که وويني چي دده سره ډيري پنډي کپړي دي نو حلال مال دی او که په خوب کي وويني چي دده سره نوي پنډي کپړي دي نو دليل يې دا دي چي پرهيزگاره او مالداره ښځه به وي او دهغه څخه به خير او نفع حاصله کړي او که وويني چي نوي کالي يې اغوستي دي نو دليل يې دا دي چي پرهيزگاره مينځه به اخلي او دهغه څخه به ورته خير او نفع حاصل سي.

بلبل ديدن \ بلبل ليدل

ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بلبل ليدل عقلمند زوی او غلام دی او په خوب کي دده اواز دخوشحالی خبري وي او که په خوب کي وويني چي بلبل الوتي دی نو دليل يې دا دي چي دده زوی يا غلام به ضائع سي او که په خوب کي وويني چي بلبل دده په لاس کي مړ سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده زوی يا غلام مري جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ډير بلبلان وي نو دليل يې دا دي چي هغونه غلامان به اخلي او که په خوب کي وويني چي بلبلان يې مړه کړيدي او دهغه غوښه يې اخيستي ده نو دليل يې دا دي چي په وراثت کي به ورته ډير غلامان ملاو سي.

بلبله \ کوزه

ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کوزه ليدل مينځه ده. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کوزه دهغه ښځه ده او که په خوب کي وويني چي کوزه يې واخسته يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چي مينځه به اخلي يا به ښځه کوي او که وويني چي ددغه کوزي څخه اوبه چيښي نو دليل يې دا دي چي دښځي سره به جماع کوي او که په خوب کي وويني چي کوزه ماته سويده نو دليل يې دا دي چي دده ښځه يا مينځه به مري.

حکايات

د ابو خلد څخه روايت دی، دی وايي چي زه دمحمد ابن سيرين رحمته الله عليه په خدمت کي حاضر وم چي هغه ته يو سړی راغلي او بيان يې وکړي چي ماخوب ليدلي دي چي دکوزي څخه اوبه چيښم او دهغه دوې خلي دي ديوي خوا څخه يې خوږي اوبه چيښم او دبلي خوا څخه ترخي دوی ددي په تعبير کي ارشاد وفرمايی چي ستا سره ښځه او دهغه خور دواړه دی او ته ددواړو سره جماع کوي توبه وباسه او دخداي څخه وبيږيږه هغه سړی وويل چي ستا حکم پر ځاي دی ما توبه وايسته او دالله تعالی طرف ته يې رجوع وکړه.

بلغم ديدن \ بلغم ليدل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي بلغم په خوب کي ليدل مال دی او دده په ښه والي کي به مال خرڅوي او که څوک په خوب کي وويني چي ځاي پر ځاي بلغم غورزوي نو ددي تعبير دا ولنی

خلاف دی او که وويني چي دمری څخه يي بلغم پړپاک ځاي غورزولي دی نو دليل يي دا دي چي په صحيح ځاي به مال خرچوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که ناجوړه وويني چي ده بلغم غورزولي دی نو دليل يي دا دي چي دناجوړۍ څخه به شفا حاصله کړي او که وويني چي تور بلغم يي غورزولي دی نو دا دغم او فکر دليل دی او که په بلغم کي وينه وويني نو دليل يي دا دي چي دده دمال دڅه حصي نقصان به وسي او که وويني چي بلغم يي پخپل کورکي دننه غورزولي دی نو دليل يي دا دي چي مال به خرچ کوي.

برگ \ پانه

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي ددرختو پاني ليدل ددرختو مطابق دهغه اخلاقو دليل دی خاصکر که پخپل موسم کي وويني او که وويني چي ددرختو پاني يي په موتي کي نيولي دی نو دليل يي دا دي چي خوب ليدونکي خوش اخلاقه اونيک دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ددرختي تازه پاني يي اخيستي دي نو دليل يي دا دي چي په هغونه اندازه به ورته درهم ملاو سي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي دهغه درختي پاني ليدل دکومي ميوې چي خوړي وي دنيک خوئی دليل دی اودتروو ميوو والا درختي پاني په خوب کي ليدل دبدخوئی دليل دی اود هغو درختو پاني ليدل کومي چي ميوې نه نسي پر درهم اودينار دليل لري اواهل تعبیر بيان کوي چي که دميوه داره درختو پاني په خوب کي وويني نو درهم او دينار ملاويدو دليل دی.

پلنگ \ پړانگ

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي پړانگ قوي اومضبوط دښمن دی او که څوک په خوب کي وويني چي دپړانگ سره جنگ کوي نو دخپل دښمن سره به جنگ کوي او دښمن ته به غلبه او فتح وي. يعني که پړانگ پرده غالب سو نو دښمن به باندي غالبه سي او که دي پر پړانگ غالب سو نو دي به پر دښمن کاميابی حاصله کړي او که په خوب کي وويني چي دپړانگ غوښه خوړي نو دليل يي دا دي چي په جنگ کي به راسي او په اخر کي به فتح حاصله کړي او شرافت اوبزرگي به حاصله کړي. او که په خوب کي وويني چي زمري پړانگ خوړي نو دليل يي دا دي چي ددښمن څخه به ورته بيره ورسېږي اونتيجه به يي امن وي او که په خوب کي وويني چي دپړانگ پوست يا هډوکي يا وينسته ده اخيستی وي يا بل چا ورکړيدی نو دليل يي دا دي چي په هغونه اندازه کي به ددښمن مال حاصل کړي او که څوک په خوب کي وويني چي پړانگ يي مړ کړيدی نو دليل يي دا دي چي داسلام څخه به مخ اړوي او ده ته به څه خير نه وي جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي پړانگ ليدل په دريو وجو دی ۱: قوي دښمن ۲: ددښمن څخه مال حاصلول ۳: دپاچا بيره.

بلور \ د شيشي کاني

دشيشي کاني په خوب کي بي اصله ښځه ده او که وويني چي دده سره دشيشي کاني دی يا چا ورکړيدی نو دليل يي دا دي چي بي اصله ښځه به کوي. او که څوک به خوب کي وويني چي دده

سره د شیشي کاني دي يا ورك سويدي نو دليل يې دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي يا به دده ښځه پخپله غاښه سي او که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ډير د شيشي کاني دي نو دليل يې دا دي چي د ښځو په وجه به مال حاصل کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي د شيشي کاني خرڅوي او په بعضو کي سوري دي او په بعض کي سوري نسته نو دليل يې دا دي چي دکونډو ښځو او دبي اصله پيغلو انجليو دلالي به کوي.

بلوط \ د څيرۍ درخته

بلوط يوه غرنۍ درخته ده ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د څيرۍ درخته ليدل حلاله روزي ده هرڅونه چي وخورل سي هغومره. او که څوک په خوب کي وويني چي دده په کور کي د څيرۍ ددرختو غونډۍ لگيدلي دي نو دليل يې دا دي چي په دغه کال به ډير مال او نعمت حاصل کړي او که وويني چي د څيرۍ درختي دده ملکيت دي او دبل چا په کور کي دي نو دليل يې دا دي چي خلک به خپل مال دده سره د امانت په طور ږدي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د څيرۍ درخته ليدل په درو وجوده ۱: حلاله روزي ۲: نفع ۳: ښه کار.

پليته \ بتۍ

حضر ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بتۍ بلوونکي حاکم دي چي خلک پر گير چاپيره وي او دده خدمت به کوي او که بتۍ بله نه وي نو ددي تعبیر دا ويني خلاف دي.

بناگوش \ د غور پوستکۍ

دغور پوستکۍ په خوب کي ليدل ښائسته او مبارک هلک دي او دوه پوستکي دوه هلکان دي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي دغور پوستکۍ په خوب کي ليدل دقدر او مرتبي دليل دي او دغور په پوستکي کي کمي اوزياتي ليدل د خوب ليدونکي پر قدر او مرتبي دليل دي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دغور پوستکۍ ليدل په څلورو وجودي ۱: ښائسته هلك ۲: قدر او مرتبه ۳: سمالي ددين ۴: دزوی په وجه نفع.

پښه \ مالوچ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي څونه پښه وويني هغونه حلال مال دي او په خوب کي دپندانې ليدل هم پر مال او دولت دليل دي کوم چي به خوب ليدونکي ته په اساني سره بغير د تکليف او محنت څخه حاصل سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پښه ليدل په درو وجوده ۱: حلال مال ۲: فائده ۳: د پردي کيدل.

پښه دانه \ د پمبي تخم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د پمبي تخم جنگ کوونکي او بيهوده سړي دي.

بنجشک \ مرغۍ

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي مرغۍ ليدل قدرمن او مرتبي والا سړي دي که پرهيزگاره وي او که نه وي او که وويني چي مرغۍ يې په دام او حيلي سره نيولې ده نو دليل يې دا دي چي د بي قدره سړي سره به مکر او چم کوي او هغه به مغلوبه کوي. او که وويني چي مرغۍ يې نيولي

ده نودليل يې دا دي چي قدر منه ښځه به پر ده کاميابه سي او که وويني چي ددي غوښه يې خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي دخوړل سوي غوښي مطابق به دي سړی ته مال ملاو سي او که وويني چي مرغی يې دهغه دخالي څخه را ايستلي ده نو دليل يې دا دي چي غم او ملامتيا به ورته حاصله سي. محمد بن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دمرغی بچي يې ښکاره کړيدی او دهغه ستونه يې مات کړيدی او په جولی کي يې اچولي دي نو دليل يې دا دي چي دماشومانو معلم به سي او هغوی ته به په لښتو سزا ورکوي. او که وويني چي سره مرغی يې ښکار کړيده نو دليل يې دا دي چي ژر رقمه ناجوره ښځه به کوي. او اهل تعبیر بيان کوي چي په خوب کي مرغی پيدا کول زوی يا غلام دی او که وويني چي دده سره ږنده مرغی ده نو دليل يې دا دي چي دخراب او حريص سړی سره به محبت کوي او وايي چي په خوب کي مرغی پيدا کول دفقير سړی لپاره ښه، درهمه دی او دمالدار سړي لپاره شپږ زره درهمه دی چي اوبه يې حاصلې کړي دی او په خوب کي دمرغی څالگي ليدل خير نرمي او امن دی او که وويني چي دمرغی بچي يې دکور څخه را ايستلي دي نو دليل يې دا دي چي دده به حلال او حرام زامن وسي. او که په خوب کي وويني چي مرغی اواز کوي او دهغه اواز يې اوريدلي دي نو دليل يې دا دي چي دحيواناتيا خبری به واورې او اهل تعبیر بيان کوي چي په خوب کي دمرغیو اواز تسبیح دی او که وويني چي ده ته ډيری مرغی حاصلې سوي دي نو دليل يې دا دي چي ديو قوم سردار به سي او ډير مال به حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي يوه مرغی وويني نو زوی دی او که وويني چي ډيري مرغی خبري کوي نو دليل يې دا دي چي دشور کونکو خلکو سره به يې کار وسي او که څوک په خوب کي وويني چي په خوله کي يې مرغی نيولي ده او تيره کړي يې ده نو دليل يې دا دي چي زوی به يې وسي او که په خوب کي وويني چي چا ورته ډيري مرغی بخښلي دي نو دليل يې دا دي چي په هغونه اندازه مال به حاصل کړي او که وويني چي مرغی يې مړه کړيده يا دده په لاس کي مړه سويده نو دليل يې دا دي چي نقصان به ورته ورسېږي او زوی به يې مړ سي او که وويني چي دمرغی څالگي يې اخيستي ده نو دليل يې دا دي چي دده زوی به په ځنگل کي پيداسي او دغت وجود والا به وي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي مرغی په خوب کي ليدل په نهو وجود ده ۱: پاچا ۲: مال ۳: بزرگ ۴: ښائسته غلام ۵: قاضي ۶: سوداگر ۷: غل ۸: جنگ مار سړی ۹: دجماع لپاره حرص ناکه سړی.

حکایت

ابوخلده بيان کوي چي يو واري زه دمحمد بن سيرين رحمته الله عليه په خدمت کي حاضر وم چي يو سړی راغلي او هغه خپل خوب بيان کړي چي ما ليدلي دي چي زما په لستوني کي ډيری مرغی دی او زه دهغو څخه يوه يوه راباسم او حلالوم يې او کلمه شهادت وایم او دوي څاه ته اچوم ددي خوب تعبیر څه دی؟ ابن سيرين رحمته الله عليه پوښتنه ځني وکړه چي ستا کور په کوم ځاي کي دی هغه په جواب کي وويل چي په فلانکي محله او فلانکي کوڅي کي دی دوی وويل چي زما

ترراتلو پوري ته دلته یو ساعت کښینه دوي ولاړه اودوخت پاچا ته ورغله اوهغه ته يي ټول حالات وويل چي یو سړی دخلکو په نقصان کي لگيا دی بيا دوي دپاچا عسکر دهغه کورته بوتل او دهغه دکور تلاشي يي واخيسته دوی وليدل چي تقريباً پنځوس کسان يي مړه کړيدي او څاه ته يي اچولي دی معلومه سوه چي دغه سړی به خلک به يوه بهانه کورته بوتلل او دهغه څخه به يي مال واخيستي مړ به يي کړي او څاه ته به يي وغورځوي پاچا وويل چي داسې دی قصاص سي او خلک ددي خوب په تعبیر ډير حيران سوه. په خوب کي دمرغی تعبیر ورکوتي بچي دی اوددي نیک او بد تعبیر به پر ورکوتي بچي واقع کيږی.

پند دادن \ نصیحت کول

ابن سيرین رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي نیک سړی ته نصیحت کوي په کوم کي چي ددين اودهغه داخرت خلاصون دی نو دا پر زيري دليل دی چي په دي کي ددين او دنيا خبر دی او که ددي خلاف وويني نو ددين او دنيا دفساد اوتباهی دليل دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي چاته نصیحت کوي په کوم کي چي دده ددين اصلاح ده ښه دي او نصیحت کونکي مقربه فرشته ده چي ده ته دخيرات زيري ورکوي چي ده ته به حاصل سي ددي لپاره چي شکريه ادا کړي او داسي نصیحت چي په هغه کي ددين فسادوي داسي نصیحت کوونکي شيطان ترټل سوي وي چي ده ته دفساد اوتباهی خبر ورکوي په داسي موقع باندي توبه او الله تعالی ته رجوع کول پکار وي ددي لپاره چي دهغه دشر اوفساد څخه يي الله تعالی حفاظت وکړي او دالله تعالی دعذاب څخه خلاصون حاصل کړي.

بند نهادن \ بېړۍ اچول

ابن سيرین رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي په پښو کي ديږی ليدل دليل دا دي چي دده په دين کي خلل دی اودي داسلام په درواغو دعوه کوونکي دی او بخيل دی چي چا ته دده څخه فائده نسته اوبعضي اهل تعبیر بيان کړيدي چي که نیک سړی پخپل لاس کي هتکړی وويني نو دليل يي دا دي چي دخراب اوناکاره کار څخه به منع سي او که هتکړی دلرگي وويني نو څه چي بيان سوي دی کم او اسان به وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي پخپله مړی کي دلرگي بېړی وويني نو دليل يي دا دي چي دده پر ذمه امانت دی چي ده نه دي ادا کړي او که دلرگي بېړي پخپله پښه کي وويني نو دليل يي دا دي چي د اطاعت دحق څخه به منع سي او که په سفر کي وي نو په سلامتۍ سره به بيرته راسي. او که پخپله مړی کي دسپينو زرو هتکړي وويني نو دليل يي دا دي چي ده ته به دښځي په وجه غم اوتکليف رسيږي او که وويني چي دده هتکړي دسروزرو ده نو دده غم اوتکليف به دمال په وجه وي او که داوسپنی هتکړي وويني نو دده دغم وجه به کار او ژوند وي او که وويني چي ده هتکړي ماته کړيده نو دا دده په دين کي دخلل وجه ده او خاص به يي دلاس هتکړي ماته کړي وي او که وويني چي دده دپښو څخه چا بېړی وړې ده نو دليل يي دا دي چي دپاچا دنوکري څخه به خلاص سي او که په خپلو پښو کي بېړي وويني نو دليل يي دا دي چي دده ملگرتيا به دمنافق سړي سره وي او که

خپلي پښي په رسي سره تړل سوي وويني نو دليل يې دا دي چې ده ته به دچا څخه فائده وي. دانيال عليه السلام ويلي دي چې که مالدار سړی وويني چې دده په پښو کې بېړۍ پرته دي نو دليل يې دا دي چې دخپل وطن څخه به په سفر ځي او په هغه کې به اوسېږي او که څوک وويني چې دده په دواړو پښو کې بېړۍ پرته دي نو دليل يې دا دي چې ولايت به حاصلوي او که وويني چې په پښو کې يې څلور بېړۍ پرته دي نو دليل يې دا دي چې دده به څلور زامن وسي او که وويني چې دپښو څخه يې بېړۍ ايستلي دي نو دليل يې دا دي چې دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که مالدار وويني چې دده پښي په بېړيو او زنجيرونو کې دي نو دليل يې دا دي چې ده ته به دعيسايانو څخه نفع وي. اوبعضي اهل تعبیر بيان کوي چې دده کار به اسانه سي او که وويني چې دده هتکړي داوسپنۍ دي نو دليل يې دا دي چې دنبځي سره به نکاح کوي يا به پر ښځه عاشق سي او که وويني چې دده هتکړي دسروزر دي نو دليل يې دا دي چې په سفر به ځي يا به ناجوره سي او که وويني چې هتکړي يې داوسپنې دي نو دليل يې دا دي چې په ليري سفر به ځي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کې بېړۍ ليدل ددين دثابت والي دليل دی ځکه چې حضور صلى الله عليه وسلم ويلي دي (احب القيد في النوم ولا احب الغل لان القيد ثبات في الدين) ترجمه: زه په خوب کې دپښو قيد غوره کوم او دخت قيد نه غوره کوم ځکه چې دپښو بند په دين کې ثابت قدمي ده. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چې دبېړۍ په خوب کې ليدل په څلورو وجو دي. ۱: کفر ۲: نفاق ۳: بخل ۴: په لاس سره گناه منع کول. اوبعضو اهل تعبیر بيان کړيدی چې په خوب کې په لاسونو کې هتکړي ليدل ددي خبري دليل دي چې دظالم پاچا لاس به دظلم څخه منع کوي.

بنده \ غلام

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې نابالغ غلام دی چې هغه بالغ سوي دی نو دليل يې دا دي چې ازاد به سي او که وويني چې خپل غلام يې ازاد کړي دی نو دليل يې دا دي چې ژر به ددنيا څخه رخصت سي. او که غلام وويني چې خپل سردار يې خرڅ کړي دی نو دليل يې دا دي چې محتاج او غمناکه به سي او که سردار وويني چې غلام يې اخيستي دی نو دليل يې دا دي چې خوشحاله به سي.

بنفشه \ يو قسم گل دي

محمد بن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کې پر موسم بنفشه ليدل ددي دليل دي چې دنبځي يا دمينځي څخه به ورته څه ملاو سي يا به يې هلک وسي او که دا دخپلي درختي څخه جلا وويني نو دليل يې دا دي چې دغه سړی به غمناکه او فکرمند سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چې که ښځه وويني چې بنفشه يې ايستلي ده او خپل خاوند ته يې ورکړيده نو دليل يې دا دي چې خاوند به ورته طلاق ورکړي او که وويني چې چاورته دنبفشه دسته ورکړي ده نو دليل يې دا دي چې په هغو کې به جدابي راسي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کې دنبفشي درخته بدخويه او ناموافق ښځه ده.

بنياد نهادن \ بنياد اېښودل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده نوي بنياد ايښي دی نو دليل يې دا دي چي هغونه به د خاصو او عامو څخه فائده وويني او که پر نامعلومه ځاي يې بنياد ايښي وي او معلوم ورته نه وي چي د چا ملکيت دی نو دليل يې دا دي چي د دين او دنيا کار به يې بي فائدي وي او که وويني چي بنياد يې په خپل ملکيت کي ايښي دی نو دليل يې دا دي چي د حلال رزق فائده به لوړوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي بنياد يې د پخو خښتو او چوني څخه ايښي دی نو دليل يې دا دي چي د دين په کار کي به دده مرتبه لوړوالي سي او که وويني چي د پخو خښتو بنياد يې ايښي دی او لوړ کړي يې دی نو دليل يې دا دي چي د دنيا په کارونو کي به مشغول سي. او که خوب ليدونکي پخپله بنياد ايرېدي او مزدوري اخلي نو دليل يې دا دي چي نفع به حاصله کړي او که وويني چي د پخو خښتو بنياد يې ايښي دی نو دليل يې دا دي چي د پاچا څخه به فائده اخلي او که وويني چي بنياد يې دکچي خښتو او خټو څخه جوړ کړي او لوړ کړي دی نو دليل يې دا دي چي د عامو خلکو څخه به فائده حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي ده ښار جوړ کړی دی نو دليل يې دا دي چي دخلکو ټولگي به په خپله پناه گيري کي واخلي او که وويني چي قلعه يې جوړه کړيده نو دليل يې دا دي چي د دنيا په کار کي به مشغول سي او که وويني چي کور يې جوړ کړی دی او په هغه کي ناست دی نو دليل يې دا دي چي د فائدي شي به وويني. او که وويني چي جماعت يې جوړ کړی دی نو دليل يې دا دي چي خلک به د اصلاح په کار کي راولي او که وويني چي د مناري بنياد يې ايښي دی نو دليل يې دا دي چي دده نوم به په خيرات کي ښکاره سي او که وويني چي نقشي شي يې جوړ کړي دی نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي او که وويني چي حمام يې جوړ کړی دی نو دليل يې دا دي چي په تکليف او غم کي به راسي. او که وويني چي باغ يې جوړ کړی دی نو دليل يې دا دي چي پر هېزگاره او مالداره ښځه به کوي او که وويني چي قبرستان يې جوړ کړی دی نو دليل يې دا دي چي داخرت په کار کي به مشغول سي او که وويني چي قبه يې جوړه کړيده نو دليل يې دا دي چي د قدر او منزلت تلاش به کوي او کوم بنياد چي وويني چي تيار کړي يې دی نو دليل يې دا دي چي د دنيا او دين کار به پوره کړي او که هغه نيمگري پرېږدي نو دده کار به نيمگري وي.

پنير

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي وچ پنير لږ مال دی چي د سفر څخه به حاصل سي او تازه پنير ډير مال دي چي په سفر کي به ورته حاصل سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي تازه پنير مال او نعمت دی چي په اساني سره به ورته حاصل سي او خشک پنير لږ مال دی چي د سفر څخه به ورته حاصل سي او که څوک په خوب کي وويني چي پنير د ډوډۍ سره خوري نو دليل يې دا دي چي ده ته به په سفر کي لږ مال غم او فکر حاصل سي. اوبعضي اهل تعبیر بيان کړی دی چي ده ته به ناجوري ورسېږي او ډير ژر به خلاصون ځني پيدا کړي.

بهي \ بهي (يو ډول ميوه)

د بهي تخم بهيدانه ده په خوب کي د بهي په تعبیر کي داستادانو دفن اختلاف دي بعضو وييلي دي چي دبزرگ سردار سره به ملاوسي او دهغه څخه به خير او نفع وويني او نيك تعريف به اوري او بعضو وييلي دي چي د بهي ليدل زوی دی او بعضو وييلي دي چي نا جوړه به سي او چاچي ددي تعبیر ناجوړي ښوولي ده دارنگه وايي چي دده ژر رنگ دناجوړي دليل دی او څوک چي وايي چي اوږد سفر به يي د جسماني تکليف سره وي دهغوئ دليل دادی چي جبرئيل (عليه السلام) ادم (عليه السلام) ته د جنت څخه دو تلو په وخت کي بهي ورکړي وو ددي وجي څخه داوږد سفر تکليف دفکر او غم حکم لري ځکه چي ادم (عليه السلام) سفر د جنت څخه دنيا طرف ته د قسما قسم غمونو او فکرونو سره وو چي ده ته حاصل سو. او چاچي د بهي تعبیر په زوي سره کړيدی ددي وجه داده چي کله ادم (عليه السلام) دنيا ته راغلي نو د بهي په خوړلو سره دهغه مني زيات سويدي نو ددي وجي څخه دونه اولاد ځيني پيدا سو. او کومو خلکو چي وييلي دي چي دبزرگ سردار څخه به نيك تعريف خير او نفع پيدا کړي دهغوئ دليل دا دي چي بهي ورکونکي جبرائيل (عليه السلام) وو او دهغه اخستونکي ادم (عليه السلام) وو په دي وجه يي نيك تعريف او نفع هم پيدا کړله او استاذانو دهر خوب تعبیر داسي سرسري نه دي بيان کړي. ابراهيم کرمانی (رحمته الله عليه) وييلي دي چي په خوب کي په خپل موسم شنه بهي ليدل زوی دی او که بي موسم او ژړه يي وويني نو ناجوړي ده.

بهار \ پسرلي

ابن سيرين (رحمته الله عليه) وييلي دي چي د پسرلي تعبیر په پسرلي کي پاچا دی که څوک په خوب کي وويني چي د پسرلي موسم دی او هوا معتدله نه ده بلکي يخه ده يا گرمه ده او خلکو ته ضرر او نقصان رسېږي نو دليل يي دا دي چي ددغه ملک خلکو ته به د پاچا څخه غم او ضرر رسېږي او دي به هم وويني او که په خوب کي وويني چي هوا معتدله ده گلونه را ټوکيدلي دي او خلکو ته هيڅ قسم تکليف نسته نو دليل يي دا دي چي د ملک خلکو ته به د پاچا څخه خير او نفع ورسېږي او که پسرلي پخپل وخت په اعتدال سره وويني نو دليل يي دا دي چي عزت او مرتبه به حاصله کړي او عامو خلکو ته به د پاچا څخه قوت او مدد وي او پاچا به عدل او انصاف کوونکي وي د پسرلي دموسم دا تعبیر دی.

بہشت \ جنت

ابن سيرين (رحمته الله عليه) وييلي دي چي په خوب کي جنت ليدل د الله تعالی د طرف څخه خوشحالي او خوشخبري ده د الله تعالی فرمان دی (ادخلوها بسلام امنين، سورة الحجر: ۴۶) ترجمه: په هغه کي په سلامتې او امن سره داخل سي. او که وويني چي د جنت ميوې ورسره دي يا چا ورکړيدی او ده خوړلي دي نو دليل يي دا دي چي څونه چي ميوې يي خوړلي وي په هغونه اندازه به علم عقل او ددين خويونه زده کړي ليکن فائده به ځني لوړه وي. او که څوک په خوب کي جنت وويني نو دليل يي دا دي چي زکندن به باندي اسانه سي او که وويني چي په جنت کي مقيم دي ليکن غمناک دی نو دليل يي دا دي چي د فساد او گناه طرف ته به مائل سي او که په خوب کي وويني

چي د جنت دروازي باندې بندې کړل سويدي نو دليل يې دا دي چي مور او پلار به دده څخه ناراضه سي او که وويني چي جنت ته ولاړی او بيرته راغلي نو دليل يې دا دي چي دمرگ په ناجورۍ کي به گرفتار سي ليکن شفا به حاصله کړي. او که وويني چي فرښتو دده لاس نيولي دي او جنت ته يې بيو لي دي او په دغه وخت کي دي دطوبي په سايي کي ناست دي نو دليل يې دا دي چي ددواړو جهانونو مراد به يې پوره سي دالله تعالی فرمان دی (طوبی لهم وحسن ماب، سورة الرعد: ۲۹) ترجمه: ددوي لپاره خوشخبري او ښه ځاي دی. او که وويني چي دي دشرابو او شيدو دچينلو څخه منع دی نو دا دده ددين دتباهي دليل دی دالله تعالی فرمان دی (ومن يشرك بالله فقد حرم الله عليه الجنة، سورة المائدة: ۷۲) ترجمه: او که څوک دالله سره شريک ونيسي نو الله ﷻ به پر هغه جنت حرام کړی. او که وويني چي چا د جنت ميوه ورته ورکړيده نو دليل يې دا دي چي ده ته به علم حاصل سي او که وويني چي په جنت کي يې اور اچولي دي نو دليل يې دا دي چي دچا دباغ څخه به حرام شيان خوري او که وويني چي دحوض کوثر څخه يې اوبه چينلي دي نو دليل يې دا دي چي پر دښمن به کاميابي حاصلوي او که وويني چي د جنت محل ورته ملاو سويدي نو دليل يې دا دي چي خوږه معشوقه يا مينځه به ورته ملاوسي او نکاح به ورسره وکړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي د جنت دارو غه رضوان دده مخي ته خوشحاله او ترو تازه دی نو دليل يې دا دي چي دچا څخه به خوشحاله سي دالله تعالی فرمان دی: (سلم عليكم طبتم فادخلوها خلدن، سورة الزمر: ۷۳) ترجمه: سلام دی وي په تاسو په دي کي دهميشه لپاره په خوشحالي سره داخل سي او که وويني چي د جنت په ډول پر ښه او لوړ ځاي باندې دی او په دي پوهيږي چي دا جنت دي نو دليل يې دا دي چي دعادل پاچا سره يا دامير سره يا دبزرگ عالم سره به ملگرتيا کوي او که وويني چي د جنت طرفته ځي نو دليل يې دا دي چي پر حقه لاره به وي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي جنت ليدل په نهو وجو وي. ۱: علم ۲: پرهيزگاري ۳: احسان ۴: خوشحالي ۵: زيري ۶: امن ۷: خير او برکت ۸: نعمت ۹: نيك بختی. او که څوک په خوب کي وويني چي دي په جنت کي دي نو دليل يې دا دي چي ددواړو جهانونو مراد به يې حاصل سي او دده دلاسه به ډير خيراتونه کيږي او که مصلح يې وويني نو دليل يې دا دي چي په ناجورۍ يا مصيبت کي به اخته سي ددي وجي څخه دجنتيانو ثواب به وي او عالم به سي او خلک به دده دعلم څخه فائده اخلي.

پهلو \ اړخ \ ډډه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي اړخ ښځه ده او که وويني چي دده اړخ پرسيدلي دي نو دليل يې دا دي چي دده ښځه او مينځه دواړه به حامله سي او که په خوب کي وويني چي اړخ يې سور دی او د غوښو يوه ټکړه په وينو لږلي دده د اړخ څخه را ايله ده نو دليل يې دا دي چي دده دښځي حمل به بي وخته ساقط سي او که وويني چي دواړه لاسونه يې پر اړخ ايښي دي نو

دليل يې دا دي چې سخت غم به ورته ورسېږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دده داړخ هډوکي مات سويدي نو دليل يې دا دي چې ده ته به دپلار يا مور يا اولاد څخه غم او فکر ورسېږي. او که څوک په خوب کې وويني چې دده داړخ پوست جلا سويدي او را ايله سوي دي نو دليل يې دا دي چې مال او اولاد دواړه به برباد سي او که په خوب کې وويني چې دده دواړه اړخونه ژړ سويدي نو دليل يې دا دي چې دده اولاد به ناجوړه سي او که وويني چې دده په اړخ کې سور سري دي او دهغه څخه جواهرات را لوبږي نو دليل يې دا دي چې دده به پرهيز گاره او عالم زوی پيداسي او که څوک په خوب کې وويني چې دده اړخ قوي او مضبوط سويدي نو دا ددين دصحيح والي او دا اولاد دطاقت دليل دي او که وويني چې دده اړخ کوچني او کمزوري دي نو ددي تعبيرد اولني خوب خلاف دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې اړخ پرېنځو دليل دی ځکه چې ښځه دسړيو داړخ څخه پيدا سويده ددي وجي څخه کوم خراب والي او ښه والي چې په اړخ کې وويني نو دهغي تعبير به پرېنځو راسي او که وويني چې دده ډير اړخونه دي نو دليل يې دا دي چې په هغونه اندازه به ورته ښځي او مينځي حاصلې سي او که وويني چې دده داړخ څخه مار راوتلي دي نو دليل يې دا دي چې دده زوی به پيدا کېږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې اړخ په خوب کې ليدل په پښځو وجو دی. ۱: ښځه ۲: انجلۍ ۳: مينځه ۴: خادم ۵: بوډۍ ښځه کومه چې په کور کې وي.

بوتيمار \ بگلہ \ د اوبو يو مرغه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې بگلہ روزي او حلال مال وي چې دښځي څخه ملاوېږي او که وويني چې بگلہ يې نيولي ده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چې په هغونه اندازه به دښځي دطرف مال حاصلوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې بگلہ يې مړه کړيده او دهغي غوښه يې خوړلي ده نو دليل يې دا دي چې په هغونه اندازه به دښځي مال خوري او د بگلہ په خوب کې ليدل په بزګري دليل دی او که وويني چې بگلہ يې نيولي ده او کورته يې راوړي ده نو دليل يې دا دي چې په خپلوانو کې به ښځه کوي او مال او نفع به حاصله کړي.

بوریا \ بوزي \ چتايي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې بوزي يا چتايي ليدل يو کمينه سړی دی اوبې اصل او ضعيفه ښځه ده اوليدونکي به يې دخلکو څخه مال حاصلوي او که وويني چې بوزي يې جوړه کړي ده او فارغ سويدي ځني نو دليل يې دا دي چې خپل کار به ختم کړي او که وويني چې دکور لپاره بوزي جوړوي نو دليل يې دا دي چې په ښځه کولو کې به مشغول سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دده سره بوزي ده يا چاورکړيده نو دليل يې دا دي چې دښځي څخه به ورته دبوزي دغټوالي او کوچنيوالي مطابق فائده ورسېږي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې بوزي په دريو وجو ده ۱: فائده ۲: نکاح کول ۳: په خپله خانه ابادي کې مشغول کيدل.

بوزينه \ شادو \ بيزو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي بيزو په خوب کي ددهوکه کونکو او ملعون دښمن دليل دی او که وويني چي شادو سره ناست دی او هغه دده تابع ده نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به غالب سي او هغه به فرمانبردار کړي او که په خوب کي ويني چي شادو سره يي جنگ کړيدي او دهغي څخه بيريدلي دي نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي او شفا به حاصله کړي يا به دده پر بدن عيب وي او دهغي څخه به خلاصون حاصل نه کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي شادو يي مړه کړي ده نو دليل يي دا دي چي دښمن به مغلوب کړي او که وويني چي دهغه غوښه يي خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي څوک به ورسره دښمنی ښکاره کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي شادو يي مړه کړيده نو دليل يي دا دي چي دی به ناجوره سي او ژر به شفا حاصله کړي او که وويني چي شادو پر آس ناسته ده نو دليل يي دا دي چي يهودي به دده دښمنی سره فساد کوي او ښځه شادو په خوب کي فساد ي او جادوگره ښځه وي او که وويني چي شادو دده سره خبري کوي نو دليل يي دا دي چي دهغه په کور کي به جادو کوي او که وويني چي شادو دده سره خبري کوي نو دليل يي دا دي چي ښځه به دده نقصان کوي. او که څوک په خوب کي وويني چي دي شادو خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي دی به ناجوره سي يابه دخپل اولاد څخه بد رد واورې او که په خوب کي وويني چي شادو ده ته څه شي ورکړيدي يا يي دهغه څخه اخيستي او خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي خپل مال به برباد کړي.

پوست \ پوستکي \ خرمن

دانيال عليه السلام ويلي دی چي دسړي پوستکي په خوب کي داوسيدو ځاي او دخلکو خانه ابادي ده. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دسړي پوستکي ستر مال او برکت دی او که څوک خپل پوستکي پورته سوي اورا ايله سوي وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه ستر اوراز به ښکاره سي او مال به يي ضائع سي او که خپل پوستکي تور يا شين وويني نو دليل يي دا دي چي ده ته به غم او فکر ورسېږي او که وويني چي دده دپښي پوستکي روښانه دی نو دليل يي دا دي چي دده سړي مراد به پوره سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي دتولو چارپايانو پوست په خوب کي ليدل مال دی او داوښ پوست دلوی سړي وراثت دی او دبوزي پوست دخوب ليدونکي لپاره روزي ده او که دشني درختي پوستکي وويني نو ددي ليدونکي روژه دار دی او که وويني چي دځناورو څخه يي پوست کښلي دی نو دليل يي دا دي چي دکوم سړي سره يي نسبت دی دهغه څخه به مال حاصلوي او که وويني چي دپوست ايستلو لپاره يي کور جوړ کړيدی که قصاب وي نو دهغه په کور کي به ديوال جوړ سي او که معلم وي نو په هلکانو به ظلم کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پخوانی پوستکي بدلوي نو دليل يي دا دي چي دپخوانی شيانو په صحيح کولو کي به وخت خرچ کړي او دپاچا قاصد به جوړ سي کله چي به امير اودشاهی لښکر سرداران په ډيرو کارونو کي دپاچا خلاف کوي.

پوستين

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ديخني په موسم کي يي پوستين اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي دده دژوند يو شي به ده ته ملاو سي او که دگرمي موسم وي نوبيا يي هم دغه تعبیر دی لیکن ددي نتیجه به په اخره کی غم وي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دبوژی يا دميرې دېچي پوستين لري نو دليل يي دا دي چي مالداره ښځه به کوي اودهغه څخه به مال حاصلوي او که وويني چي دسمساري پوستين يي اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي مالداره ښځه به کوي او که وويني چي دوړي نوي پوستين يي اغوستي دي نو دليل يي دا دي چي مالداره او پرهيزگاره ښځه به کوي لیکن هغه به فريب کوونکي او مکاره وي او که وويني چي دھوسی پوستين يي اغوستلي دی نو دليل يي دا دي چي ناکاره او بد فعله ښځه به کوي او دهغي څخه به زحمت ويني او که وويني چي دسنباب پوستين يي اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي دناموافقی ښځي سره به واده وکړي او که وويني چي دپشي پوستين يي اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي دبدخويه ښځي سره به واده وکړي چي غله او بد دياتنه به وي او که وويني چي دوشق پوستين يي اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي ددينداري او اصيلي ښځي سره به واده کوي او که وويني چي دمورک پوستين يي اغوستي دي نو دليل يي دا دي چي دنپاکي ښځي سره به نکاح کوي او که وويني چي پوستين يي خبري سوي دی يا سوزلي يا وړک سوي دی نو دليل يي دا دي چي دمال نقصان به يي وسي او غم او فکر به حاصل کړي.

بوسه \ مچه \ ښکول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده څوک مچ کړي دی نو دليل يي دا دي چي هغه به دده ملگري او خوښوونکي وي او که هغه نامعلوم وي نو دليل يي دا دي چي دنا اميده ځاي څخه به فائده پورته کړی او که معلوم سړی يي مچ کړي نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به خير او نفع حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي يو سړی په شهوت سره مچ کړي دی نو دليل يي دا دي چي دمري لپاره به خيرات کوي او هغه به په دعاء خير سره يادوي او که وويني چي مري دی مچ کړيدي نو دليل يي دا دي چي دده انديوال او طالب به وي او که ددي خلاف وويني نو دليل يي دا دی چي مراد او مقصود به حاصل نه کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي مچول په څلورو وجو دی. ۱: خير او نفع ۲: حاجت پوره کيدل ۳: پر دښمن کاميابي حاصلول ۴: ښي خبري اوريدل.

بوق زدن \ ښکر ږغول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ښکر ږغوي او په ږغولو يي نه پوهيږي نو دليل يي دا دي چي خلکو ته به خپل راز ښکاره کړي او که وويني چي ښکر ږغوي نو دليل يي دا دي چي په سردارانو به درواغ وايي اودهغه تاکيد به په قسم سره کوي او په اخر کي به هغه درواغ ښکاره سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دښکر ږغولو تعبیر

دسړو لپاره مصيبت دی او د ښځو لپاره رسوائی ده او ددوی رازونه ښکاره کیدل دي. جعفر صادق عليه السلام ویلي دي چې په خوب کې ښکر رغول په څلورو وجو باندې دی ۱: درواغ خبر ۲: خرابه خبره ۳: دراز ښکاره کیدل ۴: گناه.

پل ساختن \ پل جوړول

ابن سيرين عليه السلام ویلي دي چې پل په خوب کې پاچا یا لوی سړی دی دچا په وجه چې خلک مراد ته رسیږي. ابراهیم کرمانی عليه السلام ویلي دي چې دپل تعبیر په خوب کې نیک دی او که په خوب کې وويني چې پر پل باندې تیر سويدي نو دلیل یې دا دي چې ده ته به دپاچا څخه عزت او مرتبه حاصله سي او دهغه څخه به نفع وويني او که وويني چې پر پل باندې یې بنیاد ایښول سوي دی او کور یې باندې جوړ کړي دی نو دلیل یې دا دي چې ولایت او پاچاهي به حاصله کړي او دده سره به ډیر مال جمع سي دالله تعالی فرمان دي (والقناطر المقنطرة من الذهب، سورة آل عمران: ۱۴) ترجمه: او دسروزر و ډیران لگوي. جعفر صادق عليه السلام ویلي دي چې په خوب کې پل لیدل په څلورو وجو دی. ۱: سړی دی چې دهر چا په کار راځي او دهر چا حاجتونه پوره کوي ۲: پاچا ۳: ډیر مال حاصلول ۴: نیکی او مطلب حاصلول او که وويني چې پل خراب سو او را ایله سو نو دا دپاچا دحالت او دهغه دملک دتباهي او بربادي دلیل دی.

بوم \ گونگي

گونگي په خوب کې لیدل ناکاره مفسد او حسد کوونکي غل دی او که وويني چې دگونگي سره جنگ کوي نو دلیل یې دا دي چې دده به ديو سړي سره جنگ کیږي او په نورو حالاتو کې دگونگي لیدل فائده مند دي. جابر مغربی عليه السلام ویلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دده سره گونگي دی یا ده ته چا ورکړي دی نو دلیل یې دا دي چې غل به مغلوب کړي او که وويني چې دگونگي غوښه خوري نو دلیل یې دا دي چې په هغونه اندازه به دغله سړی مال خوري او که دگونگي غوښه په خوب کې خوري نو دلیل یې دا دي چې غل کوچني غلام یا دهغه شاگرد به ده ته ملاو سي.

بوی خوش \ خوشبوي

ابن سيرين عليه السلام ویلي دي چې په خوب کې خوشبوي او بد بوي تعبیر نیکی بدې او نالائقه خبره ده او که په خوب کې وويني چې خوشبوي بويوي نو دلیل یې دا دي چې دهغه به تعریف کیږي او که په خوب کې ډیري خوشبوياني بويوي نو دادرگ دلیل دی ځکه چې دمړي لپاره خوشبويي او حنوط ضروري وي. ابراهیم کرمانی عليه السلام ویلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دي خوشبويه کړي سوي دي نو دلیل یې دا دي چې دده به تعریف او ثنا وکړي او که ددي خلاف وويني نو په خلکو کې به دده بدې او مذمت وسي او دده بدنامي به وسي.

پي \ پله \ پلي

ابن سيرين عليه السلام چې پله په خوب کې مال او ددي جمع کوونکي دی او که څوک په خوب کې

ویني چي پله دده پر بدن وچه سویده یا خیري ده نو دلیل یې دا دي چي دده دکار وکیل به دده څخه جلا سي یا به ددنیا څخه رخصت سي. او که څوک په خوب کي وويني چي دده د بدن پلي وچي سوي دی نو دلیل یې دا دي چي د ملگرو څخه به جلا سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ویلي دي چي د بدن پلي پر خپلو او اهل بیتو دلیل دی او که په خوب کي وويني چي دده د بدن پلي سختي او مضبوطی دي نو دلیل یې دا دي چي دده خپلوان او اهل بیت به بد حاله او ضعیفه سي.

بیابان \ ځنگل \ دښت \ ډاگ \ میدان

دانیال عليه السلام ویلي دي چي ځنگل په خوب کي دخپلي فراخي او پلنوالي مطابق قسمت اورزق دی او که په خوب کي وويني چي په ځنگل کي گرځي نو دلیل دا دي چي د سفر څخه به ډیر مال جمع کړي. او که څوک په خوب کي وويني چي د یو ټولگي سره په ځنگل کي گرځي نو دلیل یې دا دي چي د سفر څخه به ډیر مال او نعمت حاصل کړي اوروزي به باندي فراخه سي. ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي د ځنگل څخه د باندي راغلي دی نو دلیل یې دا دي چي د غم او فکر څخه به خلاصون حاصل کړي او که وويني چي ځنگل ته تللي دی نو دلیل یې دا دي چي غمگین او محتاج به سي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دي چي په خوب کي ځنگل لیدل په څلورو وجو دی ۱: روزي او قسمت ۲: حیرانتیا او پریشاني ۳: دښمني او غم ۴: بیره او د هلاکت خطره لیکن ددي څخه به ډیز ژر خلاصون حاصل کړي.

پیاز

ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ویلي دي چي په خوب کي پیاز لیدل حرام مال بدې او ناخوښه خبره ده او که خوب لیدونکي نیک او پرهیزگاره وي او په کوشش سره ځان د پیاز دخوړلو څخه منع کړي نو خیر دی او که پرهیزگار نه وي نو حرام مال به جمع کوي او په دي کي به همیشه خرابي خبري اوري که خاصکر سور پیاز یې لیدلي وي او که پوخ سوي پیاز وويني چي خوړلي یې دي نو دلیل یې دا دي چي په اخیره کي به د حرامو خوړلو څخه توبه وکړي او دالله تعالی طرف ته به رجوع وکړي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دي چي په خوب کي پیاز لیدل په درو وجو باندي وي ۱: حرام مال ۲: غیبت چغلي او خرابي خبري ۳: په کارونو کي خرابي او پښیماني.

پیاله

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دي چي پیاله په خوب کي مینځه ده چي دهغه سره به عیش او خوشحالی کوي او که وويني چي د پیالي څخه او به یا گلاب چښي نو دلیل یې دا دي چي د مینځي سره به خوشحاله وي او دهغي څخه به ورته نیک زوی حاصل سي او که وويني چي هغه او به یې د پیالي یا گلاس څخه توي کړیدی نو دلیل یې دا دي چي زوی به یې مړ سي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دي چي پیاله په خوب کي لیدل په دوو وجو باندي ده ۱: مینځه ۲: خادم.

پیراهن \ قميص

دانیال عليه السلام ویلي دي چي په خوب کي سپین قميص لیدل سړی دی او بعض اهل تعبیر بیان کړیدی چي قميص لیدل دهغه پر حلال کار کسب او ژوند دلیل دی او که څوک په خوب کي

وويني چي نوي اوفراخ قميص يي اغوستي دی نو دا دکار پر صحيح والي دليل دی او که دقميص يوه ټکړه څيري سویده نو ددي تعبیر دنيک اودېد په مينځ کي دی او که وويني چي دده قميص پخواني او څيرن دی نو دليل يي دا دي چي فقيري غم او تکليف به ده ته ورسېږي څونه چي قميص زيات پخوانی څيرن او زيات څيري سویدی نو دبلا مصيبت او خوف به زيات وي چي خوب ليدونکي به هلاک سي او که وويني چي پاچا ده ته قميص ورکړیدی يا يي ورته اغوستي دي نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به پاچاهي اخلي ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي نوي قميص يي اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي په ظاهره نیک او په باطن کي بد دی او که وويني چي دده قميص او پرتوگ دواړه څيرن اوزاړه دی نو دليل يي دا دي چي که مالداروي نوفقير به سي او په غم او فکر کي به گرفتار سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده نوي اوفراخ قميص اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي ژوند به باندي فراخ سي او که تنگ قميص وويني نو دليل يي دا دي چي ژوند به باندي تنگ سي او که وويني چي دده قميص څيري سوي دی نو دليل يي دا دي چي دده راز به ښکاره سي او که څوک په خوب کي وويني چي دده دقميص گريوان نسته او يو درز دی پکښي او ده بي لستوني اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي دده مرگ نژدي سویدی او که وويني چي دده قميص غټ دی نو دليل يي دا دي چي کار به يي ښه سي او مراد به يي پوره سي. او که څوک په خوب کي وويني چي دده گريوان دشاخه څيري سویدی نو دليل يي دا دي چي پر ده به درواغو تهمت ولگيږي دالله تعالی فرمان دی (وان کان قميصه قد من دبر فکذبت، سورة يوسف: ۲۷) ترجمه: او که دده قميص دشاخه څيري سوي وي نو هغه درواغجنه ده. او که په خوب کي وويني چي ده قميص چاته ورکړي دی او هغه دغه قميص پخپله هم اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي يي غمه به سي او ديو ځاي څخه به ورته زيري راسي دالله تعالی فرمان دی (اذهبوا بقميصي هذا فالقوه على وجه ابى يات بصيرا، سورة يوسف: ۹۳) ترجمه: زما دا قميص يوسي او زما دپلار پر مخ يي واچوي هغه به بينا سي. او که وويني چي دده په لاس کي په وينو لږلي قميص دی نو دليل يي دا دي چي ډير وخت به په غم او فکر کي وي او که په خوب کي وويني چي ده څيري قميص اغوستي دی نو دليل يي دا دي چي دده کار به خراب وي او راز به يي ښکاره سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دنوي اوفراخ قميص ليدلو تعبیر په شپږو وجو دی ۱: دخلکو ديدار ۲: ستر ۳: خوشحاله ژوند ۴: رياست ۵: آرام او خوشحالي ۶: زيري.

بيت المعمور

بيت المعمور دخانه کعبې پر برابر څلورم اسمان کي يو کور دی چيري چي فرشتي حج کوي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي بيت المعمور ته تللي دی نو دليل يي دا دي چي په خلکو کي به په علم او امانت سره ښکاره سي او دبیت الله شريف حج به وکړي او دښمنانو څخه به محفوظ وي. او که بيت المعمور په محکه کي ووينی نو دليل يي دا دي

چي د عالم او عادل پاچا ملگري به سي او که وويني چي په بيت المعمور کي يي کور جوړ کړيدی او په هغه کي بیده سوي دی نو دليل يي دا دي چي دده مرگ نږدې سويدی او که څوک په خوب کي وويني چي دبیت المعمور څخه چاپېره طواف کوي نو بيا يي هم دغه تعبیر دی چي د دنیا څخه به رخصت سي او که چا بيت المعمور د جماعت په ډول وليدی او په هغه کي يي لمونځ وکړي نو دليل يي دا دي چي دده ټول مرادونه به پوره سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي د محکمي څخه تربيت المعمور پوري لار خلاصه سويده نو دليل يي دا دي چي په دغه کال به ډير خلک حج او عمره کوي او که وويني چي بيت المعمور بناسته کړه سويدی او فرشتي دهغه طواف کوي نو دليل يي دا دي چي عالمان او اهل دين به په انتظام سره وي او عزت او مرتبه به حاصل کړي.

پيروزه \ فيروزه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي فيروزه ليدل دفتحي قوت او دمراد حاصلولو دليل دی او که څوک په خوب کي وويني چي دده څخه فيروزه ورکه سويده نو دليل يي دا دي چي دده مراد به پوره نه سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي که چا وليدل چي دده سره ډيري فيروزی دی نو ددي دليل دا دي چي په هغونه اندازه به مال ورته حاصل سي او شرافت او بزرگي به حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي فيروزه ليدل په څلورو وجو باندي ده ۱: کاميابی ۲: حاجت پوره کيدل ۳: قوت ۴: ملک او ولايت.

پير \ بوډا

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي بوډا سويدی او وينسته يي سپين سوي دی نو دليل يي دا دي چي عزت او مرتبه به حاصله کړي او که نامعلومه بوډا وويني. چي خوشحاله دی نو دليل يي دا دي چي ديو ملگري څخه به دده مرادونه پوره سي او دغم څخه به خلاصون پيدا کړی او که معلوم بوډا په خوب کي وويني چي خوشحاله دی نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به ده ته څه شي ملاوسي او که هغه په خفگان سره وويني نو د دي تعبیر د اولني خلاف دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي بوډا ځوان سويدی نو دليل يي دا دي چي دده په عزت او مرتبه کي به نقصان وي او په دنيا کي به مغرور وي او که ځوان يا معصوم وويني چي هغه بوډا سويدی نو دليل يي دا دي چي عزت او مرتبه به پيدا کړي او داخرت په کار کي به مشغول سي.

پيس \ برکي مرض

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي برکي په خوب کي مالداره کيدل دی او که وويني چي دده پر بدن برکي دی نو دليل يي دا دي چي په هغونه اندازه مال او نعمت به حاصل کړي او بعض اهل تعبیر و بيان کړي دي چي برکي په خوب کي ليدل وراثت دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي دبرکي مرض په خوب کي ليدل په څلورو وجو دی ۱: مال ۲: وراثت ۳: نفع ۴: د شغل کار ښکاره کيدل. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده ملگرتيا

دبرگي مرض والا سړی سره ده نو که پرهيزگار او مصلح وي نو ده ته به اخرت نفع حاصله سي او که مفسيد او بخیل وي نو ده ته به د حرامو څخه نفع ورسېږي.

پيشاني \ تندي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي تندي ليدل د سړي عزت او مرتبه ده ځکه چې دا الله تعالی ته د سجدي ځاي دی او بعض وايي چې د تندي ليدل پر زوي دليل دی چې دده په اهل بيتو کي به مالداره وي او که څوک په خوب کي وويني چې پر تندي يې نښه ده نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي به په دينداري او پرهيزگاري کي مشهور سي. او که څوک وويني چې چا دي په تندي وهلې دي او وينه ځني بهيدلي ده نو دليل يې دا دي چې دده عزت او مرتبه به زياته سي او که وويني چې دده تندي کوچني سويدي او تنگ سويدي نو ددي تعبير د اولني خلاف دی او که څوک په خوب کي وويني چې دده تندي دخپل ځاني حال څخه بدل سويدي نو دليل يې دا دي چې ده ته به نقصان رسېږي او که څوک په خوب کي وويني چې دده پر تندي وينسته راختلي دي نو دليل يې دا دي چې قرضداره به سي او که وويني چې وينسته باندي سره يا سپين دی نو دليل يې دا دي چې هغه قرضه به د اولاد په وجه وي او که څوک په خوب کي وويني چې دده په تندي پرسوب دی نو دا د مال د زياتيدو دليل دي او که وويني چې دده د تندي څخه مار يا لړم يا څه بل شي وتلي دي نو دليل يې دا دی چې دهغه په قدر به غم او تکليف ورته ددښمنانو څخه ورسېږي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دده پر تندي باندي يوه سترگه ده نو دليل يې دا دي چې دخپل کور پر کار باندي غور لري او که وويني چې پرتندي يې ډيري سترگي دي نو بيا يې هم دغه دليل دی چې دخپل مصلحت په کارونو کي ډير غور کوي او که وويني چې دده په تندي شين خط ليکل سويدي نو دليل يې دا دي چې دده به عالم او پرهيزگاره زوی وسي. او که وويني چې دده په تندي درحمت ايت ليکل سويدي نو دليل يې دا دي چې دده انجام به ښه وي او مرگ به يې په شهادت سره وي او که وويني چې دده په تندي د عذاب ايت ليکل سويدي نو دليل يې دا دي چې دده انجام به ښه نه وي او تعبير يې د اولني خلاف دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې تندي په خوب کي ليدل په شپږو وجو باندي دی ۱: مرتبه او عزت ۲: عظمت او بزرگي ۳: زوی مالداره ۴: ژوند ۵: رياست ۶: سخا او بخشش.

پيشي گرفتن \ مخکي کيدل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې په يو کار د دين کي لکه حج عبادتونه جهاد وغيره کي مخکي او پيش سويدي نو دليل يې دا دي چې په اخرت کي به خلاصون حاصل کړي او د الله تعالی په نزد به ورته ثواب ملاو سي او که څوک د دنيا په کار کي مخکي والي وکړي نو دليل يې دا دي چې عزت او مرتبه به حاصله کړي.

پيشه \ کسب \ هنر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي خپل کسب پرېږدي او په بل کسب کي

مشغول سي چي دهغه څخه ښه وي نو دليل يې دا دي چي دده کار او حال به ښه سي او په کارو او کسب به يې ترقي وسي. او که څوک په خوب کي وويني چي قسما قسم هنرونه کوي که دغه هنرونه ښه وي نو دخبر اونیکي دليل دی او که خراب وي نو دشر او بدئ دليل دی او که وويني چي بعضي هنرونه خراب کوي اوبعضي ښه نو کوم چي ډير وي دهغه مطابق به يې تعبير وي.

بيشه \ ځنگل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د درختو ځنگل ځنگلي ښځه ده او که وويني چي ځنگل ته تللي دي او هغه دميوه دارو درختو څخه ډک دی او پر موسم يې وليدل او ميوي يې ځني وخورلي نو دليل يې دا دي چي دځنگل اصله ښځه به کوي يا به مينځه اخلي چي دهغه پرورش به په ځنگل کي سوي وي او ددغه ښځي څخه به ورته خير او نفع حاصله سي او که ځنگل ددي شيانو څخه خالي وويني نو داپه شر او نقصان دليل دی او که وويني چي په دغه ځنگل کي ددرختو پرځاي غني دی او ددغه غنو څخه ورته تکليف رسيدلي وي نو دليل يې دا دي چي ده ته به دښځو دخوا څخه غم او فکر رسيږي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ځنگل ليدل په څلورو وجووي ۱: ځنگلي ښځه ۲: مينځه ۳: نفع ۴: غم او فکر.

بيع \ اخيستل \ خرڅول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي قران کريم خرڅول ددي خبري دليل دی چي دده دين دده په نزد سپک دی او ده خپل ځان ذليل او سپک کړي. او که څوک په خوب کي وويني چي ده خپل غلام خرڅ کړي نو دليل يې دا دي چي کار به باندې تنگ سي او دي به ظالم وي او که وويني چي خپله ښځه يې خرڅه کړيده نو دليل يې دا دي چي دده حرمت او عزت به زایل سي او دي به بدنامه سي ليکن که ددي ښځي څخه ماسوا کومه چي يې خرڅه کړيده دده بله ښځه وي نو دليل يې دا دي چي دي به بيا ښه سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي کوم شي په دين کي ښه دی په خوب کي دهغه خرڅول بد دی او اخستل يې ښه دي.

پيگان \ د غشي سوکه

دغشي سوکه په خوب کي ليدل بزرگ سړی او ډير خطرناک دی او که وويني چي ډيره ليره دغشي سوکه يې پيدا کړيده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چي ده ته به کار په صحيح ډول سره حاصل سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دغشي سوکه ليدل په خبرو کي طاقت دی چي مخالف ته به يې وايي خاصکر د فولادو که يې وويني چي ماته يا زنگ سوي وي نو ددي تعبير د اولني خلاف دی.

پيغمبر

ددي تعبير په شپاړسم فصل کي بيان سويدي هلته يې وگوري.

پيگر \ عکس

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي عکس په خوب کي ښځه ده او که څوک په خوب کي وويني چي دده سره عکس دی نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي او که وويني چي دچا څخه يې عکس

اخيستي دی نو دليل يې دا دي چي مينځه به اخلي او که وويني چي دده څخه تصوير وړک سوي دی يا يې دلاسه څخه ايله سويدي اومات سويدي نو دليل يې دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي يا به دده ښځه ددنيا څخه رخصت سي او که دخپل عکس مخ په بل مخ وويني نو دليل يې دا دي چي کومه ښځه يې ليدلي وي دهغه مطابق به يې احوال بدل سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که خپل عکس په خراب شکل سره بدل سوي وويني نو دليل يې دا دي چي دده حال به بدل سي او که وويني چي پخپل حال اوشکل سوي دی نو دليل يې دا دي چي پر خپل حال باندي به دالله تعالی طرفته رجوع کوي او که خپل عکس په خفگان وويني نو دليل يې دا دي چي خلک به مخ ځني واړوي او پرده به ظلم کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دسړي عکس دحيوان په عکس بدل سوي دی نو دليل يې دا دي چي دغه سړي به يې مذهبه يا درواغجن وي يا به دالله په صفاتو کي ناجائزه خبره کوي او که وويني چي دچا عکس دهغه دجنس څخه نه دی نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکي ته به څه مشکل کار پيښ سي او په هغه کي به حيران سي او په خوب کي عکس جوړونکي داسي سړي دی چي په الله تعالی پوري بهتان تړي.

پيل \ فيل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي تعبیر بيانوونکي ويلي دي چي دشيپي اوورځي په خوب کي سوا دفييل څخه هېڅ فرق نسته که څوک په خوب کي وويني چي پر فيل سپور دی نو دليل يې دا دي چي ناکاره ښځه به کوي او که داخوب دورځي وويني نو دليل يې دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي يا به مينځه خرڅوي او که وويني چي فيل يې مړ کړيدی نو دليل يې دا دي چي دده دلاسه به کوم پاچا مري يا به يوه مضبوطه قلعه فتح کوي. او که وويني چي فيل خپله پښه دده پر سر ايښي ده اودي يې مړ کړيدی نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نژدی دی او حال به يې بدل وي او که وويني چي دفييل پر سر ناست دی نو دليل يې دا دي چي دخپل پاچا خدمت څخه به دبل پاچا خدمت ته ولاړ سي. او که څوک وويني چي دفييل غوښه خوري نو دليل يې دا دي چي په هغونه اندازه به دعجمو دپاچا څخه مال اونعمت حاصلوي او که وويني چي دفييل هډوکي يا پوست دده سره دی نو بيا يې هم دغه تعبیر دی چي دپاچا څخه ورته مال او دولت ملاو سي او که وويني چي دجنگ په وخت کي پر فيل ناست دی نو دليل يې دا دي چي غټ دښمن به مغلوب کړي او په دی قول کي يې داصحابو فيل قيصر په دليل کي راوپريده او که څوک په خوب کي وويني چي دفييل دملا څخه را ايله سويدي نو دليل يې دا دي چي په سخت مصيبت کي به گرفتار سي او که وويني چي دفييل څخه را ايله سويدي او مړ سويدي نو دليل يې دا دي چي ددغه ملک پاچا به مري جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دتماشي لپاره پر فيل ناست دی او هغه فيل پر ده زورور دی نو دليل يې دا دي چي دعجمي ښځي سره به نکاح کوي او دهغه په وس کي به وي او که ددي خلاف فيل وويني نو دي به پخپله پر ښځي قادر وي. او که وويني چي پر فيل وسله پرته ده او هغه ښار په ښار گرځوي نو

دليل يې دا دي چې ددغه ملك پر سلطنت به دبل سلطنت پاچا حمله كوي او ددي ملك پاچا به هلاك كړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب كې فيل ليدل په شپږو وجودي: ۱: د عجمو پاچا ۲: غلام سړي ۳: مكار سړي ۴: بارعبه او قوت والا سړي ۵: حاسد سړي ۶: خونخوار ظالم.

پيل گوش \ رسوت بوتې \ يو تريخ بوتې \ دوايي والا تريخ بوتې

پيل گوش يوسم وابنه دی چې دهغي پاني غټي او پلني دي او ددي غوتی او گل ژړ وي داپه خوب كې ليدل بي اصله او بده خادمه بنځه ده او كه څوك په خوب كې وويني چې دده سره رسوت بوتې دي يا چا وركړي دی نو دليل يې دا دي چې دده به دداسي بنځي سره صحبت وي چې دهغي څخه به ورته نفع حاصلېږي.

پيله ور \ طبيب \ دوا فروش

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب كې دپيله ور مثال دطبيب او فقيه دی ځكه چې طبيب دناجوړي علاج كوي او فقيه خلكو ته ددين لار ښيي او كه وويني چې پيله ور دوايي خر څوي او خلكو ته خير اوراحت رسوي نو دا دخير او سعادت دليل دی. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې كه څوك وويني چې طبيبي كوي نو دليل يې دا دي چې دده به هرچاته خير او نفع رسيږي او دده ښه نوم به په ملك كې روښانه سي.

بيل \ كداله

ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې په خوب كې كداله يو داسي خادم دی چې په نفاق سره كار كوي او بعض اهل تعبیر وايي چې كداله په خوب كې داسي كار دی په كوم سره چې غم او تكليف وي او كه څوك په خوب كې وويني چې دده سره كداله ده او څه كار باندي كوي نو دليل يې دا دي چې دده كار به پوره سي او كه په هغه څه كار نه كوي نو دليل يې دا دي چې دده كار به پوره نه سي.

بیماري \ ناجوړي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې كه څوك په خوب كې وويني چې ناجوړه دی نو دليل يې دا دي چې دده په دين كې فساد دی او خلكو سره دنفاق خبري كوي. او بعض اهل تعبیر بيان كړيدي چې په دغه كال به مري او كه وويني چې دناجوړتيا څخه ښه سويدي او په كور كې نه دی او دچا سره خبري نه كوي نو دليل يې دا دي چې دده ناجوړتيا به اوږده سي او ددي څخه به مړسي او كه وويني چې دخلكو سره ناست دی او خبري كوي نو دليل يې دا دي چې دناجوړتيا څخه په ژر ښه سي او صحت به حاصل كړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې كه څوك په خوب كې وويني چې دناجوړتيا په وجه لڅ دی نو دليل يې دا دي چې ژر به مري او اهل تعبیر بيان كوي چې په خوب كې ناجوړتيا دفسق او فجور دليل دی او ده ته به غم او فكر دپاچا يا داوлад دطرف څخه رسيږي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې په خوب كې دقسما قسم ناجوړي ليدو دليل دا دي چې دده فرائض او سنت بي قاعدي دي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې كه څوك په خوب كې

وويني چي ناجوړه دی اود ناجوړتيا په وجه ژاري نو دليل يې دا دي چي دغم خخه به په امن کي سي او که په ناجوړتيا صبر کوونکي راضي اوشکر کوونکي دی نوددي تعبیر نیک او پر صحت دی او که وويني چي ناجوړه اولخ دی نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نژدي سويدي دالله تعالی فرمان دی (ولقد جئتمونا فرادی کما خلقنکم، سورة الانعام: ۹۴) ترجمه: تاسو به ماته يو يو راځي خنګه چي ما تاسو په اول واري پيدا کړي واست.

پيمانه \ د ناپ کولو لوبښی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي پيمانه په خوب کي ليدل قاصد دی او که څوک په خوب کي وويني چي پيمانه ورسره ده يا چا ورکړيده نو دليل يې دادی چي انصاف به کوي او که څوک په خوب کي وويني چي پيمانه ماته سويده يا سوزلي ده نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکي ته دمرگ بيره ده او که څوک په خوب کي وويني چي په پيمانه څه ناپ کوي نو که اهل علم وي نو دقاضي کيدو دليل دی او که اهل علم نه وي نو دليل يې دا دي چي دانصاف لپاره به دقاضي محتاج سي او دبلي وينا مطابق په خوب کي پيمانه رښتيا ويونکي اوانصاف کوونکي سړي دی چي دخلکو سره انصاف کوي.

بيني \ پوزه

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي پوزه ليدل د عزت او مرتبي دليل دی او څونه چي پکښي زيات او نقصان وويني هغه دخوب ليدونکي په قدر او مرتبي دليل دی او که څوک په خوب کي وويني چي پوزه يې کوچني سويده نو دده دقدر او مرتبي دکميدو دليل دی او که وويني چي دده پوزه را ايله سويده نو دليل يې دا دي چي ددغه قدر او مرتبي خخه به را ايله سي او که وويني چي دده دپوزي سريان غټ سويدي نو دليل يې دا دي چي ژوند به باندي فراخ سي او که وويني چي سريان يې تنگ سوي دي نو دليل يې دا دي چي ژوند به باندي تنگ سي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده دپوزی خخه ماغزه راوتلي دي نو دليل يې دا دي چي دسردار خخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دده دپوزي خخه چينجي يا مچ يا يو حيوان راوتلي دي نو دليل يې دا دي چي زوی به يې پيداسي او که وويني چي دده په پوزه کي سريان دی او په هغه کي يې رسی اچولي دي نو دليل يې دا دي چي دخلکو ميلمستيا به کوي يا به يې دعزتمندي ښځي سره ملگرتيا کيږي اودهغه خخه به مال او نعمت حاصلوي او که څوک په خوب کي وويني چي دده دپوزي سر تړل سويدي اوساه نه سي کښلاي نو دليل يې دا دي چي دده کار به بند کړل سي او که وويني چي په پوزي کي خبري کوي نو دليل يې دا دي چي دده دولت په برباد سي او که وويني چي دده دپوزي يو سړی پورته سويدي نو دليل يې دا دي چي ده ته به نقصان حاصل سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده دپوزي خخه وينه راوړي او تعبیر ښودونکي ته ووايي چي زما دپوزي خخه وينه راوتلي ده نو دليل يې دا دي چي ډير مال به حاصل کړي او که وويني او ووايي چي وينه زما پوزي ته ننوتلي دننه ځي نو دليل يې دا دي چي مال به ولاړ سي تعبیر بيانوونکي ته پکار ده چي دخوب ليدونکي په

وينا تعبیر بیان کړي او په دې خبره کې مال په نظر کې ساتي او که وويني چې دده دپوزی دواړه سريان یو سويدي نو دلیل یې دا دی چې د عقلمندي ښځې سره به صحبت کوي او که وويني چې دده دپوزي سر پرې سوي دی نو دلیل یې دا دي چې دده زوی به سنت وي او بعض خلک وايي چې دده په عزت او مرتبه کې به نقصان راسي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چې که څوک وويني چې څه شي په زور دده په پوزه کې ننوتلي دي نو د غصې او نیکي دلیل دي او که وويني چې دپوزي څخه یې وینه راوتلي ده او دده ټول بدن باندي لړل سوي دی نو دلیل یې دا دي چې ده ته به حرام مال ملاو سي. او که وويني چې لږ شنه وینه دده دپوزي څخه راوتلي ده نو دلیل یې دا دي چې دده د ښځې حمل به ساقط سي او بعضو اهل تعبیر ويلي دي چې دغه سړی به فقیر سي او که وويني چې دده دپوزي څخه وینه راوتلي ده او دي باندي پخپله نه دی گنده سوي نو دلیل یې دا دي چې زوی یا ښځې به یې دکوره وباسي یا به ورته تکلیف ورکړي او که وويني چې دده پوزه پر مخکې را ایله ده نو دلیل یې دا دي چې دده به لور پیداسي او که وويني چې دي خپله پوزه مینځی نو دلیل یې دا دي چې څوک به دده ښځې ته د هوکه ورکړي او که وويني چې دده دپوزي څخه چرګ راوتلي دي نو دلیل یې دا دي چې دده حیوان به بچي راوړي او بعض اهل تعبیر وايي چې دپوزي څخه دویني وتل مال دی چې دهغه ملک دپاچا څخه به ورته ملاو سي. اسماعیل اشعث رحمۃ الله علیه ويلي دي چې که څوک وويني چې دده پوزه د فیل د شونډک په ډول غټه یا تردي لږه غټه ده نو دلیل یې دا دي چې دهغه په اندازه عزت او مرتبه به یې زیاته سي او دده خپلوان به هم عزت حاصل کړي. او که وويني چې دده پوزي ته خوشبويي تللي ده نو دلیل یې دا دي چې دده به نیک زوی پیدا سي او که وويني چې دده پوزي ته بدبويي تللي ده نو ددې تعبیر ددې اول خلاف دی. جاحظ رحمۃ الله علیه ويلي دي چې که څوک وويني چې پوزه یې نسته نو دلیل یې دا دي چې په خپلوانو کې به یې څوک مري او که خپلي دوي پوزي وويني نو دلیل یې دا دي چې دده اولاد په مینځ کې به اختلاف پیداسي او که وويني چې چا خوشبويي باندي بوي کړیده نو دلیل یې دا دي چې نیک عمله زوی به یې پیداسي او که وويني چې چا بدبويي دده دپوزي لاندې ایښي ده نو دلیل یې دا دي چې ده ته به پر دغه سړی غصه راځي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چې پوزه په خوب کې لیدل په پنځو وجو ده ۱: عزت ۲: مال ۳: بزګري ۴: زوی ۵: خوشحاله ژوند.

پیه \ چربي \ وازګه

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې چربي خوري نو دلیل یې دا دي چې خیر نعمت او فراخي به حاصله کړي او که وويني چې دده سره دپوزي چربي ده او هغه خوري نو دلیل یې دا دي چې دهغه په قدر به حلال مال حاصل کړي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چې په خوب کې چربي لیدل په دروو وجو ده ۱: نعمت او فراخي ۲: مال او نفع ۳: د بندو کارونو خلاصول او فراخي.

بي هوشي

ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي بي هوبنه سويدي او عقل ځني تللي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به داسي کار پيښ سي چي دي به پکښي حيران او پريشان سي ليکن په اخير کي به يي نتيجه ښه وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي بي هوبني په دوه ۲ تعبیرونو ده ۱: په کارونو کي سختي ۲: حیراني پريشاني عاجزي او لا چاري.

[ت]

تاب دادن \ تاوور کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي رسي ته تاو ورکوي نو دليل يي دا دي چي په سفر به ځي. او د سفر اوږدوالي او کموالي به درسي داوږدوالي او کموالي مطابق وي که رسي اوږده وي نو سفر به يي اوږدوي او که لنډه وي نو سفر به يي هم لنډ وي او که څوک وويني چي دڅه شي دگنډلو لپاره تار ته تاو ورکوي نو دليل يي دا دي چي دمصلحت لپاره به کار کوي او يا به دخپلي خوشحالي لپاره کوشش کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي تار يا رسي ته تاو ورکول په درو وجو باندی دی. ۱: سفر او واپسي ۲: رياضت نفس ۳: دکارونو خلاصول او فراخي.

تابستان \ دوبي \ دگرمي موسم

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي گرمي په خوب کي ليدل سخت پاچا دی که په خوب کي دگرمي موسم وويني چي خلکو ته نقصان ځني رسيږي نو دليل يي دا دي چي دملک خلکو ته به دپاچا څخه خیر او ښيگره وي دگرمي موسم پخپل وخت ليدل ډير ښه دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک دگرمي موسم پر وخت او داسي وويني چي خلک خوشحاله دی او درختي دميو څخه ډکي دی نو دليل يي دا دي چي دده عزت او دولت به زيات سي او دده کار به مراد ته ورسېږي او دعام سړي په خوب کي پاچا ليدل دپاچا څخه قوت او مدد حاصلول دی او که څوک دگرمي موسم بي وخته وويني نو ددي تعبیر داوړني خلاف دی.

تاج

محمد بن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دپاچاهانو لپاره په خوب کي تاج ليدل ملک او ولايت دي او دښځو لپاره خاوند دی او دعامو خلکو لپاره ښه حال دی. که په خوب کي وويني چي دده پر سر دسروزر پېيل سوی تاج دی نو دليل يي دا دي چي لويه اولوړه مرتبه به حاصله کړي ليکن ددين او شريعت په لار کي به کمزوري وي او که داخوب ښځه وويني نو دليل يي دا دي چي ددي خاوند به ددنیا په کارونو کي مرتبه والا وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پاچا دچا پر سر تاج ايښي دی نو دليل يي دا دي چي هغه ته به دپاچا څخه عزت او مراد حاصل سي او که وويني چي پاچا ده ته تاج ورکړيدی او ده پر سر يي ايښي دی نو

دليل يې دا دي چي مالداره او بنياسته ښځه به کوي او دهغي څخه به دزړه مراد او انصاف حاصلوي او که څوک په خوب کي وويني چي تاج دده دسر څخه را ايله سو اومات سو نو دليل يې دا دي چي خپلي ښځي ته به طلاق ورکوي او که څوک په خوب کي وويني چي تاج دده دسر څخه واخيسته سو نو دليل يې دا دي چي ښځه به ځني جلا سي او که وويني چي تاج دده دسر څخه را ايله سو او خراب سو نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به مري يا به دده په اهل خانه کي څوک مري. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي که بي خاونده ښځه وويني چي ددي پر سرتاج دی نو دليل يې دا دي چي خاوند به کوي او که خاوند والا ښځه يې وويني نو دليل يې دا دي چي پر ښځو به مشره سي او که وويني چي ددي دسر څخه تاج واخستل سو نو دليل يې دا دي چي خاوند به يې بله ښځه کوي يا به دي ته طلاق ورکوي. او که څوک وويني چي دپاچا پرسر دملغرو پېيل سوي تاج دي نو دليل يې دا دي چي عزت او مرتبه حاصله کړي.

تاراج \ لوت \ يرغل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دچا مال او نعمت لوت کوي نو دليل يې دا دي چي څوڼه يې لوت کړي وي دهغه په اندازه غم او فکر به ورته ورسېږي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي دلوت کولو دليل په څلور وجو دي ۱: شور ۲: نقصان ۳: غم او فکر ۴: ارزاني دنرخ شايد چي دغنيمت څخه وي.

تاريکي \ تاريخه \ تياره

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي تاريخه ددين په لاره کي گمراهي ده او که وويني چي پخپله يې تاريخه کړيده يا ورته چا تياره کړيده نو دليل يې دا دي چي په هغونه اندازه به گمراهي حاصله کړي او که وويني چي په تاريخه کي وو او بيا په رڼا بدله سوه نو دليل يې دا دي چي توبه به کوي او ددين لار به ورته خلاصه سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په تاريخه کي وو او بيا باندي رڼا سوه او بيا تاريخي ته تللي دي نو دليل يې دا دي چي دغه سړي منافق دي دالله تعالی فرمان دی (واذا ظلم عليهم قاموا ولو شاء الله لذهب بسمعهم، سورة البقرة: ۲۰) ترجمه: او کله چي تاريخه سي نو هغوی ودرېږي او که الله تعالی وغواړي نو تله به وکړي په اوریدلو دغوږونو ددوی. جابر مغربی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي تاريخه غم او فکر دی او که وويني چي هوا توره تاريخه سويده نو دليل يې دا دي چي دغه ملک والاو ته به غم او فکر رسېږي او ددوي په کاروبار کي به تباهي راسي او که وويني چي هوا روښانه وه او ناخاپه توره وريخ راغله نو دليل يې دا دي چي په دغه ملک کي به ناخاپه مرگ ښکاره سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي تاريخه په پنځو وجو ده ۱: کفر ۲: حيرانتيا او خفگان ۳: دکار رکاوټ ۴: بدعت ۵: په گمراهي کي پريوتل. ابراهيم اشعث ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دتاريکي څخه رڼا ته راغلي دي نو دليل يې دا دي چي دغريبي څخه به مالداري ته راسي او دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او کار به باندي

فراخ سي او دگمراهی څخه به ليري سي.

تازيانه\كوړه\دوره

دانيال عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي تراشل سوي کوربه ليدل دليل دی چې کار به يې پوره او په انتظام سره وي او که وويني چې دده کوربه تراشل سوي نه ده نو ددغه کوربي په اندازه به شرف او بزرگي حاصله کړي. اوبعضي خلک وايي چې په خوب کي کوربه ليدل دمال دليل دی څونه چې دخوب ليدونکي قدر وي او که وويني چې دده دکوربي پوست څيري سويدي نو دليل يې دا دي چې دده څخه به څوک بزرگ يا مال جلا سي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې ده په خوب کي څوک په کوربي وهلي دي نو دليل يې دا دي چې يوځای به په کار کي مشغول سي او دهغه څخه به ورته فائده نه وي او که وويني چې کوربه يې دلاس څخه را ايله سويده نو دليل يې دا دي چې کوم کار کوي هغه به ځني ونه سي او که وويني چې کله يې په کوربه وهلي دي نو دهغه څخه وينه بهيدلي ده نو دليل يې دا دي چې دغم خبري به اوري او که وويني چې وينه ځني نه ده بهيدلي نو دليل يې دا دي چې دهرې کوربي په وهلو به يو يو درهم حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې په کوربو وهل سوي دي نو دليل يې دا دي چې دکوربو وهونکي څخه به حرام مال حاصل کړي او که وويني چې دکوربو دزخم څخه وينه بهيدلي ده نو دليل يې دا دي چې مال به حاصل کړي او که وويني چې دکوربي زخم دده پر بدن دی نو دليل يې دا دي چې دغم خبري به اوري او که وويني چې دي په کوربو وهل سويدي او وهونکي معلوم نه دي نو دليل يې دا دي چې نابره به مال پيدا کړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دده په لاس کي ډيره بڼه کوربه ده يا دهغه رسي دورينسمو ده نو دليل يې دا دي چې زوی به يې پيداسي او که وويني چې کوربه دلرگي ده نو دا دقوي حال دليل دی او که وويني چې دده کوربه دپوست ده يايي تسمه دپوست ده نو دليل يې دا دي چې خیر او نفع به حاصله کړي. او که څوک په خوب کي وويني چې کوربه دده په لاس کي ماته سويده نو دليل يې دا دي چې زوی به يې مري يا به دخپل کار څخه معزول سي او که څوک په خوب کي وويني چې پر آس ناست دی او په کوربه يې وهي نو دليل يې دا دي چې په ځاي کي به کار کوي او پرهغه به احسان کوي او که وويني چې دچا ملا په کوربو وهي نو دليل يې دا دي چې دغه سړی به حرام مال حاصل کړي يا به وهونکي دگناه تهمنت باندي لگوي او که پرخپله ملا يې دکوربي زخم ليدلي وي او دوهونکي څخه خبر نه وي نو دليل يې دا دي چې ددين او دنيا شغل به پوره سي او که وويني چې څوک يې په کوربه وهلي دي او کوربه ټکړه ټکړه سوي ده نو دليل يې دا دي چې دده اهل خانه به جلا جلا سي او که څوک يې بي شماره کوربي وهلي وي نو دليل يې دا دي چې ده ته به غم او فکر ورسېږي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک په خپل کور کي په خوب کي وويني چې دده په لاس کي کوچني کوربه وه او بيا هغه اوږده سوه نو دليل يې دا دي چې دده ژبه به پر دښمن اوږده سي او که وويني چې کوربه اوږده وه او بيا کوچني سوه نو دليل يې دا دي چې دښمن به غلبه باندي وکړي. جعفر

صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي کورۍ لیدل په پنځو وجو باندې ده ۱: شور او غوغا ۲: جنگ ۳: د مشکل کار اسانیدل ۴: سفر او جدایی ۵: بزرگي.

تابه \ تبخی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي تبخی په خوب کي دکور خدمتگار دی کوم چي دکور انتظام کوونکي وي او پخپل اولاد او نورو خرچ کوی که وويني چي دده سره نوي تبخي دی یا ورته چا ورکړیدی نو دلیل يې دا دي چي نیک عمله خدمت گار به ورته حاصله سي یا به ځني جلا سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي پر تبخی څه پخوي نو دلیل يې دا دي چي دده د خدمت گار کار به سم سي او که وويني چي دتبخي څخه څه شي خوري نو دلیل يې دا دي چي دخوړلو مطابق به ورته د خدمت گار څخه فائده حاصله سي او که وويني چي هغه شي تريو او بي خونده وو نو دا پر غم او فکر دلیل دی.

تبه \ تبه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده هميشه تبه وه او یو ساعت نه ځني جلا کیدله نو دلیل يې دا دي چي هميشه به په گناه او فساد کي مبتلا وي ده ته توبه ایستل پکار ده چي د عذاب څخه خلاصون حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ډیره تبه يې ده نو دلیل يې دا دي چي بدن به يې درست او عمر به يې ډیر وي او که وويني چي لږه تبه يې ده نو ددي تعبیر د اولني خلاف دی.

تبر

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي تبر په خوب کي داسي خدمت گار دی چي په وينا کار کوي او که دڅه کار ورته وويل سي نو غواړي چي مات گوډ يې کړي ددي لپاره چي بيا ورته دکار ونه ويل سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي تبر لیدل بیرونکي سړي دی که مدد وکړي نو منافق دی او په خلکو کي جنگ او جلائي اچوي او که په خوب کي وويني چي دده سره تبردي یا چا ورکړیدی نو دلیل يې دا دي چي دداسي قسم سړی سره به يې ملگرتيا وي او که وويني چي دده تبر مات سوي دی یا ورک سوي دی نو دلیل يې دا دي چي دي به مري.

طبله \ تبیره \ دپړۍ

دپړۍ په خوب کي لیدل بد دی، درواغ خبره ښکاره کار او روښانه دی اوداتول ددي پر رغونکي دلیل دی. ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي ددپړي سره نڅا کوي نو دا پر غم فکر او مصیبت دلیل دی او که وويني چي صرف رغوي يې نو دلیل يې دا دي چي باطل کار او بیهوده خبري به کوي چي دهغه په وجه به مشهور سي او بعض اهل تعبیر بیان کړیدی چي په خوب کي دپړۍ ښه اواز يې هوده دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دپړۍ رغوي نو دلیل يې دا دي چي بیهوده کار به کوي چي دهغه څه اصل نه وي او دخلکو سره به ددروغو وعدي کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي دپړۍ رغوونکي داسي کار دی چي په نادانی سره کيږي او اخري ښکاره سي چي دباطل دی او په خوب کي دپړۍ

ږغونکي خواږه اوښه درواغ وايي او په باطن کي غيبت کوونکي او خرابي خبري کوونکي دی.

تتماج ۸ خوراک نرم شي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي تتماج د بوزي يا دميري د خوړو مستو سره خوري نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به ورته د شاهي سپي څخه فائده حاصله سي او که وويني چي دغوا يا دسوی دغونښی اودتروو مستو سره يې خوري نو دليل يې دا دي چي لږ فايده به ورته دبد سپي څخه ورسپري. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دی چي تتماج دسوی دغونښي سره دغم دليل دی.

تخت

محمد بن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي پر تخت ناست دی او په هغه يې څه شي نه دی اچولي نو دليل يې دا دي چي په سفر به ځي او که وويني چي پر تخت بیده دی او په هغه يې څه شي اچولي دی نو دليل يې دا دي چي عزت به پيدا کړي اودتخت دقدر اوقیمت مطابق به دښمنان مغلوب کړي لیکن دهغوی څخه به غافل وي که داسپي داهل فسادو څخه وي نو دليل يې دا دي چي دي به په سولۍ کي وخيږي خاصکر که خپل ځان پر تخت بیده وويني او که وويني چي تخت مات سو او دي ځني را ايله سو نو دليل يې دا دي چي دعزت اومرتبي څخه به معزول سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي تخت ليدل په اوو وجو باندې دی ۱: عزت اومرتبه ۲: سفر ۳: مرتبه ۴: لوړوالي ۵: ولايت ۶: قدر اومرتبه ۷: دکاروبار ترقي.

تخم کاشتن \ تخم کرل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده تخم کرلي دی او بيابي جمع کړی نو دليل يې دا دي چي مرتبه اوبزرگي به حاصله کړي او که وويني چي کوم ځاي يې کرلي وي هم هلته يې خوري نو ددي تعبیر داوړ څخه ښه دی. او که وويني چي دکړلوڅخه ورته هېڅ حاصل نه سوه يا يې ونه پيژندل چي ددي ميوه څه ده او نه يې کم او نه يې زيات وپيژندل نو دا په غم اوفکر دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي غنم يې کرلي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به خير اونيکي ورسپري او که وويني چي اوربشي يې کرلي دی نو دليل يې دا دي چي دده مال به جمع سي او که وويني چي باجره يې کرلي ده نو دا پر لږ مال دليل دی او که وويني چي مسور کرخي باقلی او لوبيا اوددي په ډول نور شيان يې کرلي دی نو دا په غم اوفکر دليل دی. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي پخپله مځکه کي تخم کړي نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي او کار به يې سم سي او که پخپله کرل سوي مځکه کي کرونده کوي نو دليل يې دا دي چي مال اونعمت به ورته حاصل سي او که وويني چي اوربشي يا غنم يا درختي يې پخپله مځکه کي کرلي دي نو دليل يې دا دي چي عزت اومرتبه به يې زياته سي څونه چي ده کرلي وي دهغه مطابق به حاصل کړي.

جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي تخم کرل په څلورو وجو دي ۱: مرتبه اوبزرگي ۲:

فساد ۳: حرام مال ۴: په تجارت کي نفع.

تخمه \ هيضه \ بد هضمي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ته هيضه سوي ده نو دليل يي دا دي چي دي دسود مال خوري او دي باندي خرابيږي ده ته پکار دی چي توبه وباسي چي دالله تعالی د عذاب څخه خلاصون حاصل کړي او داهل تعبيرو اتفاق دی چي په خوب کي بد هضمي ليدل دنيکی دليل نه دی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تخمه ليدل په څلورو وجو باندي وي ۱: دسود مال ۲: فساد ۳: حرام مال ۴: دنفس دخواهشاتو تابعداري.

تخمها \ تخمونه

ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي تخمونه وويني چي تروه ترخه او بي خونده وي دا ټول دغم او اندېښني دليل دي خاصکر هغه تخم دکوم خوړل چي ډيرگران وي ليکن کوم تخمونه چي په خوراک کي خواره او خوندور دی دهغو په خوب کي خوړل دلږ فائدي دليل دی. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تخمونه ليدل ښه دی ليکن زړه او چينجو خوړلي ليدل يا خوړل ښه نه دی.

تذرو \ زړک \ تنذري

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تنذري بي وفا سړی او دهوکه کوونکي ښځه ده اهل تعبير بيان کړيدي چي تنذري په خوب کي حرام مال دی چي په دهوکه به يي حاصل کړي او که څوک په خوب کي وويني چي دتنذري سره جنگ کوي نو دليل يي دا دي چي دده به د بي وفا سړی سره جنگ وسي او که څوک وويني چي ښځه تنذري ورته حاصل سوي دی نو دليل يي دا دي چي داسي ښځه به وکړي چي په هغه کي به هيڅ قسم ښه والي نه وي او که څوک په خوب کي دتنذري ځاله وويني نو دليل يي دا دي چي ددغه ځالي دښکلي والي مطابق به دښائسته ښځي سره نکاح کوي يا به مينځه اخلي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده په کور کي تنذري وي او هغه مړه سوه نو دليل يي دا دي چي دده ښځه به هلاکه سي يا به باندي دښځي په وجه مصيبت راسي او که څوک وويني چي تنذري دده دکور څخه الوتلي دی نو دليل يي دا دي چي خپلي ښځي ته به طلاق ورکړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي تنذري په خوب کي پرهيزگاره ښايسته او مالداره ښځه ده او که وويني چي ده تنذري پيدا کړي ده يا يي نيولي ده نو دليل يي دا دي چي ددغه صفت ښځه به کوي کوم چي موږ بيان کړ او که وويني چي تنذري دده په غيږ کي را ايله سوه او بيده سوي ده نو دليل يي دا دي چي څوک به دده داوولد سره بحث کوي او دهوکه به ورکوي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي تنذري په خوب کي ليدل په څلورو وجو دی. ۱: ښځه ۲: حرام مال ۳: نفع ۴: دزړه مرادونه تلاش کول.

ترازو \ تله \ ميزان

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي ترازو په خوب کي قاضي دی که څوک وويني چي نوي ترازو

ورسره دی یا چا ورکړي دی نو دلیل یې دا دي چې په دغه ځای کې قاضي پاک دین فقیه دی او دترازو پلې دقاضي قوت سماعت دی او کوم درم چې په دې کې دی مقدمه ده چې قاضي یې کوي او دترازو کاني انصاف دی چې فریقین یې دقاضي دحکم مطابق اوري او که وويني چې دترازو دواړي پلې بالکل برابري دی نو دلیل یې دا دي چې قاضي عادل دی او که وويني چې ترازو صحیح نه دي نو دلیل یې دا دي چې قاضي ښه او منصف نه دی په حکمت کې یو طرف ته مائله دی. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چې که څوک وويني چې دترازو ډنډی ماته سویده نو دلیل یې دا دي چې ددغه ملک قاضي به مري او که وويني چې په ترازو کې ډیر نقصان دی نو دلیل یې دا دي چې دقاضي په عدل او انصاف کې نقصان دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چې ترازو په خوب کې درست کول او په طور دتحفي او سوغات یې جوړول دقاضي د دورځ دعذاب څخه نجات او خلاصون دی.

ترازوگر \ تله جوړونکی

ترازو جوړونکي په خوب کې پاچا دی او درست ته ترازو ریښتوني حاکم او قاضي دی یا عادل وزیر دی جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چې دقیامت ترازو په خوب کې لیدل په شپږو وجو دی. ۱: قاضي ۲: پاچا ۳: فقیه ۴: قاصد ۵: ریښتوني حاکم ۶: درواغجن حاکم. او که وويني چې دقیامت په ورځ دده نیک عملونه په ترازو کې دبد عملونو څخه زیات دی نو دلیل یې دا دي چې جنت ته به ځي او ددعذاب څخه به خلاصون حاصل کړي دالله تعالی فرمان دی (فمن ثقلت موازينه فاولئك هم المفلحون، سورة الاعراف: ۸) ترجمه: دچا چې نیک عمل دروند وی هغه به خلاصون حاصل کړي. او که ددې خلاف وويني نو دلیل یې دا دي چې ددورځ ددعذاب لائق دی دالله تعالی فرمان دی (ومن خفت موازينه فاولئك الذين خسرو انفسهم في جهنم خالدون، سورة المؤمنون: ۱۰۳) ترجمه: او دچا بد اعمال چې زیات وي دوی هغه خلک دی چاچې خپل ځانونه په خساره کې اچولي دي دوی به په دورځ کې همیشه وي.

ترب \ مولى

ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چې په خوب کې مولى لیدل او خاصا دهغه خوړل دغم او فکر دلیل دی او که څوک په خوب کې وويني چې مولى یې وخورله نو چې څونه یې خوړلي وي دهغه په اندازه غم او فکر به ورته وي. او که څوک په خوب کې وويني چې چا ته یې مولي ورکړیده نو دلیل یې دا دي چې دهغه څخه به دده زړه ته غم او فکر رسیږي او که وويني چې ده چا ته مولى ورکړي ده یا یې دکور څخه دباندې غورزولي ده او هغه یې لږ هم نه ده خوړلي نو دلیل یې دا دي چې دغم او فکر څخه به خلاص سي.

تربد \ نسوت \ سپینه او توره دوا

تربد یعني نسوت یوه سپینه او توره دوايي ده ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چې په خوب کې نسوت لیدل دغم او اندیښنې دلیل دی او که وويني چې خوړلي یې دی نو دخوړلو مطابق دمال

د نقصان دليل دی.

تر خون \ د پو ديني يوقسم دي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي تر خون په خوب کي بد اخلاقه اوبد کرداره سړی دی ځکه چي د تر خون اصلیت سپيلني دی کله چي سپيلني په سرکه کي خشته کړي سي او څه موده پس ځني راوايستل سي او طبعيت او خوند يي بدل سي بيا چي کله هغه وکړي او را وټوکيږي نو هغه ته تر خون ويل کيږي. او که وويني چي تر خون ورسره دي يا چا ورکړيدی نو دليل يي دا دي چي ده ته به ددغه سړی څخه ضرر او نقصان رسيږي او که وويني چي ده چا ته تر خون ورکړيدی يا يي دکور څخه دباندې غوزولي دی نو دليل يي دا دي چي دداسي سړی د صحبت څخه به جدايي تلاش کوي او دهغه څخه به ليري سي.

تر سائي \ عيسائي

ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک مسلمان په خوب کي وويني چي اتش پرست سوي دی نو دليل يي دا دي چي دگمراهی اوبدعت پر لاره چليږي او په دين اسلام اعتقاد نه لري. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي عيسائي وويني نو په هغه به فتح حاصله کړي ځکه چي عيسائي نصراني دی او نصراني مشتق دی دنصرت څخه او که عيسائي وويني چي مسلمان سوي دی نو دليل يي دا دي چي دی به مسلمان سي يا به مړ سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده ناسته ولاړه د عيسايانو سره ده نو دليل يي دا دي چي دده به دوست سي او په دين اسلام به دده اعتقاد کمزوري او سست وي.

تر شيها \ تروه شيان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي تروه شيان خوړل لکه تروه ميوه خوړل غم دی او که وويني چي چا تروه شيان ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دده په وجه به بل چاته غم او فکر رسيږي غرض داچي دترو شيانو په خوړلو کي هيڅ خير نسته.

ترف \ وچ سوي پڼير

ترف يعني وچ سوي پڼير چي تروه وي ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي وچ سوي پڼير ليدل دغم او فکر دليل دی او که وويني چي وچ سوي پڼير يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي قرضدار به سي اوددي په وجه به غمجن سي ځکه چي دترف خوند تريو اورنگ يي خيږن وي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي وچ سوي پڼير په خوب کي ليدل لږ مال دی اوددي خوړل غم او فکر دی.

ترفج \ ليمبو

دانيال عليه السلام ويلي دی چي ليمبو که څه هم ژړ وي ليکن خوشبوداره او خوشذائقه په ليدلو کي ښه وي او وايي چي دجنت دميوو څخه دی اوداپه خوب کي ليدل نيك وي او که څوک يو ليمبو يا دوه دري په خوب کي وويني نو ددي تعبیر زوی دی او که ډير وويني نو مال او حلال نعمت به حاصل کړي او په خوب کي شين ليمبو دژړ څخه ښه دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي

ليمبو په خوب کي دخلکو په نزد مالداره او بنائسته سړی دی کوم چي ټول خلک خوښوي او که وويني چي دده سره ليمبو دی يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دده به دداسي سړی سره ناسته ولاړه وي او که ليمبو په خپله غيږ کي وويني نو دليل يي دا دي چي دده کره به بنايسته هلک پيداسي. او که وويني چي ليمبو يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي دخپل مال څخه يا ديو مشر دمال څخه به ورته کاميابي وي او که وويني چي ليمبو يي پټ کړي دی او اغوستي يي دی نو دليل يي دا دي چي دده زوی به هلاک سي او که وويني چي دده. په کورکي ډير ليمبوگان دی او چاته يي بخښلي دی نو دليل يي دا دي چي دچا په حق کي به نيکي کوي او که وويني چي ليمبو دده په لستوني کي دی نو دليل يي دا دي چي دده به دمينځه څخه زوی پيدا کيږي او که وويني چي ليمبو دده دلستوني څخه را ايله سويدي نو دليل يي دا دي چي ده ته به زوی حاصل سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ليمبو ليدل په څلورو وجو دی ۱: بنائسته ۲: پاک دينه مينځه ۳: مالداره انډيوال ۴: شريف اونيك عمله زوی.

ترنجبين \ حلوی

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي حلوی بي منته حلال مال دی دا لله تعالی فرمان دی (وانزلنا عليكم المن والسلوى كلوا من طيات ما رزقكم، سورة البقرة: ۵۷) ترجمه: او موږ پر تاسو من سلوی رانازلې کړه زموږ درلېږل سوي پاک شيان خوري او که وويني چي دده سره ډيره حلوا ده يا چا ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي د بي اميده ځاي څخه به ډير رزق حاصل کړي او دده کاروبار به په ښه انتظام سره وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي حلوا وويني يا يي وخوري نو ددي دليل په دروو وجو دی ۱: بغير دڅه احسان څخه مال اورزق ۲: په ژوند او کارونو کي اسانتيا ۳: دزړه مراد پوره کول.

تره دوغ \ شلومبي \ تروي شلومبي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي تروي شلومبي چينبل دغم او فکر دليل دی.

تره فروشي \ سبزي خرڅول

که څوک په خوب کي وويني چي سبزي خرڅوي نو ددي تعبير نيك دی ځکه چي دده لاسونه داسي کار کوي چي دهغه ټولو خلکو ته ضرورت دی او په خوب کي سبزي خوړل دناجوړي غريبي غم او فکر دليل دی.

تره \ سبزي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي کومي سبزياني چي بي خونده او ترخي دی دضرر او نقصان دليل دی.

ترياق \ تارياک

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دناجوړی په وجه ترياک خوړل دليل دی چي دغم څخه به خلاصون حاصل کړي او ټول کارونه به پر ده فراخ سي او که ددي خلاف وي نو دغم فکر نقصان انديښني او دمختلف قسمه فکرونو دليل دی.

تزوېج \ نکاح کول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دښځي سره يي واده کړيدی نو دا د شرافت او بزرگي دليل دی او که دي غريب وي نو مالداره ښځه به کوي او که وويني چي ښځي ته يي طلاق ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دده عزت او شرافت به ختم سي او که وويني چي دمړي ښځي سره يي نکاح کړيده او دهغه سره يي جماع هم کړيده نو دليل يي دا دي چي ددغه مړي ښځي دملکيت او مال څخه به ده ته لږ شي ملاو سي او که وويني چي دهغي سره يي جماع نه ده کړي نو دليل يي دا دي چي دهغي دمال څخه به ده ته لږ څه ملاو سي او که ښځه وويني چي دي دمړ سړي سره نکاح کړي ده او دښځي په کور کي هغه سړی ورسره جماع کړيده نو دليل يي دا دي چي ددي ښځي دمال نقصان به وسي او حال به يي بدسي او که وويني چي ښځه يي کړيده ليکن ښځه يي ليدلي نه ده او دهغي حال ورته معلوم نه وي نو دليل يي دا دی چي دده مرگ نژدي دی او که ښځه وويني او نامعلوم ځاي وي او دغه کور دمړي ملکيت وي او هغه مړی ددي ښځي سره جماع کړي وی نو دليل يي دا دي چي دغه ښځه به مړي او که دغه کور معلوم وي نو دښځي د نقصان دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که خاوند والا ښځه وويني چي ددي دويم خاوند دی او واده يي نه وي ليدلي نو ددعزت شرافت او دمال دزياتوالي دليل دی. او که وويني چي ددي واده کيدونکي دی او واده يي نه وي ليدلي اونه يي پيژندلي وي نو ددي دمړي بيره ده او بعض وايي چي يو سړی به ددي دلاسه هلاک سي او که وويني چي دنامعلومي ښځي غوښتونکي دی يا وويني چي دده ښځه خاوند کوي او هغه خاوند يي کور ته بيولي وي نو دليل يي دا دي چي په دي طريقي به يي ځان ته ډير مال حاصل سي او که وويني چي يوه ناکاره ښځه دده په نکاح کي راغلي ده او دهغه سره يي جماع کړيده نو دليل يي دا دي چي گران کار به باندي اسانه سي او که بي جماع ورسره نوي کړي نو څه چي موږ وويل هغه به کم وي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دپيغلي انجلي سره يي واده کړيدی او دهغي پيغلتوب يي زایل کړي دی نو دليل يي دا دي چي په دغه کال به ده ته ښځه يا مينځه حاصلېږي او دپاچا څخه به خير اونيکي وويني او که وويني چي په حرامو سره يي پيغله انجلي بيولي ده نو ددي دليل دا دي چي حرام مال به حاصل کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي په خوب کي ښځه کول په څلور قسمه تعبیر لري ۱: عزت او بزرگي ۲: دمال ډيروالي ۳: ارام سهولت ۴: واده خوشحالي.

تسبيح \ تسبيح ويل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تسبيح کول دالله تعالی دفرمان تابعداري ده که څوک په خوب کي وويني چي تسبيح کوي نو دليل يي دا دي چي دالله تعالی دفرمان تابعدار به وي او دغمونو او فکرونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که وويني چي تسبيح ورسره دی نو ده ته به غم او فکر ورسپړي ليکن ده ته به دهغه اجر او ثواب حاصل سي. او که وويني چي دتسبيح سره دالله شکر ادا کړي نو دليل يي دا دي چي په دين کي به قوي سي او مال به حاصل کړي.

اوکه داخوب دملک حاکم وويښي نو دليل يې دا دي چي دهغه ملک به اباد سي دالله تعالی فرمان دی (لن شکرتم لازيدنکم، سورة ابراهيم: ۷) ترجمه: که تاسو شکر گزاره سي نو موږ به درته نور زيات درکړو.

طشت \ تالي

ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی چي تالي په خوب کي خادمه ښځه ده. محمد بن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي تالي په خوب کي داسي مينځه ده کومې ته چي دکور ټول ضرورتونه حواله سوي وي اوکه وويښي چي دده سره تالي ده يا چا ورکړيدی يا ده اغوستي ده نو دليل يې دا دي چي کورته به خادمه ښځه راوړي يا به مينځه اخلي اوکه وويښي چي تالي ماته سوي ده يا ورکه سوي ده نو دليل يې دا دي چي دده مينځه به وتښتيري يا به ددنيا څخه رخصت سي. کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويښي چي تالي يې اغوستي ده نو دليل يې دا دي چي خادمه ښځه يا مينځه به خپله ښځه جوړوي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي تالي ليدل په درو وجو دي ۱: خادمه ښځه ۲: مينځه ۳: دښځو څخه نفع حاصلول.

تشنګي \ تنده

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي په اوبو مړيدل دتندي څخه غوره دي. اوکه وويښي چي ډير تندي سوي دی او اوبه ورته نه دي حاصلې سوي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به ددين لپاره يا ددنيا لپاره غم او تکليف رسيږي او که وويښي چي تږي وو يا اوبه ورته ملاو سي يا چا ورته ورکړي وي او ده ونه چيښلي نو دليل يې دا دي چي دغم او مصيبت څخه به خلاصون حاصل سي او په اخر کي به مراد ته ورسېږي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي تنده ددين فساد دی اوکه وويښي چي تږي وو او اوبه يې پيدا کړي او ويې چيښلي نو دليل يې دا دي چي گناه به کوي او په اخيره کي به توبه وکړي او نیک عمله پرهيزگار به سي.

تعويذ

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويښي چي دده سره دالله دنومونو تعويذ دی نو دليل يې دا دي چي دسختی او غم څخه به خلاص سي که قرضدار وي نو دقرض څخه به خلاص سي که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي که قيد وي نو ازاد به سي که په سفر کي وي نو په سلامتې سره به واپسي راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک وويښي چي تعويذونه ليکي او خلکو ته يې ورکوي نو دليل يې دا دي چي دده څخه به خلکو ته نفع ورسېږي او که وويښي چي تعويذونه ليکي او خلکو څخه قيمت باندي اخلي نو دليل يې دا دي چي فکر مند او غمجن به سي.

تاغار \ غټه تالي

غټه تالي په خوب کي ليدل همدرده او نیک عمله ښځه ده کومه چي کور ښه ساتي او خلکو ته دنيکی لار ښيي او دشر او فساد څخه توبه کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک

په خوب کي وويني چي دده غټه تالی ماته سوي ده يا ورکه سوي ده نو دليل يي دا دي چي دغه ښځه به دده څخه جلا سي يا به ددنيا څخه رخصت سي او دبعض اهل تعبيرو په نزد غټه تالی مينځه او يا خادمه ده.

تفشله \ پخ کړی مسور

پخ کړي مسور په خوب کي ليدل دغم او فکر دليل دی. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پخ کړي مسور خوري نو دليل يي دا دي چي غم او فکر به ورته رسيږي يا به ورسره جنگ وسي او ددي په وجه به ناجوره وي مقصد داچي په خوب کي په مسورو خوړلو کي هيڅ خير او نفع نسته.

تکبير

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي تکبير کوي نو دليل يي دا دي چي ددښمنانو دشرارت څخه به په امن کي وي او دخيرات دروازي به باندې خلاصي سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تکبير کول په څلورو وجو باندې وي. ۱: ددښمن څخه امن ۲: دمصيبت او فتنې څخه خلاصون ۳: خير او برکت ۴: دښمنو کارونو خلاصيدل.

تگرگ \ گلی

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي گلی په خوب کي ليدل که لږ وي نو عذاب او ددنيا تنگي ده او که پر خپل وخت يي وويني نو ددغه ځاي خلکو ته به فراخي او نعمت ملاو سي ليکن بي وخته گلی ليدل ددغه ځاي پر خلکو دغم او فکر او د خفگان دليل دی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي گلی ليدل په پنځو وجو باندې وي ۱: مصيبت ۲: جنگ ۳: لښکر ۴: ناجور تيا.

تل \ ډيري غونډۍ

تل په فارسي کي پشته يعني ډير ته ويلاي سو او ددي تفصيل په حرف (ب - پ) کي بيان سويدي.

تمام شدن کار \ د کارونو پوره کيدل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده ددنيا کارونه په انتظام سره وي او بامراده دي نو دليل يي دا دي چي دده حالات به بدل سي دالله تعالی فرمان دی (حتی اذا اخذت الارض زخرفها وازينت، سورة يونس: ۲۴) ترجمه: تردی چي محکمه خپل ځان ښائسته کوي او ښائسته سي او که څوک وويني چي دده کار نه دی پوره سوي نو دا دده دحال دبدليدو دليل دی او بيره ده چي دده عمر پوره سوي دی او داچي دي ظالم دی او دده څخه به انتقام اخيستل کيږي.

تن \ بدن

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دښياد بدن ليدل دغم او فکر دليل دی چي دخلکو روزي ده او ځونه چي پر بدن کمی او زياتي وويني پر عيش او ژوند دليل دی او که وويني چي دده بدن کمزوري دی نو دا پرفقيری او بندو کارونو دليل دی او که بدن چرب وويني نو دا په

مالداري او د کارونو پرفراخي دليل دی او که وويني چي دده د بدن څخه تار وتلي دي او اوږد سوي دي نو دليل يې دا دي چي په عيش او فراخي سره به ژوند تيروي او مال به يې زيات سي او که وويني چي تار پري سوي دي نو تعبير يې ددي خلاف دی او که وويني چي دده بدن داوسپني دي يا دتاني سوي دي نو دليل يې دا دي چي دده عمر به زيات سي اورزق اونعمت به باندې فراخ وي او که وويني چي دده بدن د شيشي سويدي نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نژدې سوي دي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده بدن روغ او قوي دی نو دليل يې دا دي چي دده کار به په انتظام سره وي اوراز به يې ښکاره وي او که وويني چي دده بدن کمزوري دی نو دليل يې دا دي چي فقير به سي اوراز به يې ښکاره سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک پر خپل بدن زياتي وويني نو دا پر طاقت مالداري او پر دښمن دکاميابي دليل دی او که پخپل بدن نقصان وويني نو ددي تعبير د اولني څخه خلاف دی او که وويني چي دده پر ټول بدن پارسوب دی نو دليل يې دا دي چي ناجوړه به سي.

تندر \ برېښنا \ ټکه

تندر په خوب کي ليدل دحاکم اودعامو خلکو څخه خوف اوبيره ده ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک تندر دباران سره وويني نو دليل يې دا دي چي دخلکو خوف اوبيره به کمه وي او خير او نعمت به ورته زيات حاصل سي او که په سخت باران کي سخت تندر وويني نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکي به دموږ اوپلار په دعاسره بيره حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي لږ وعد او پړقيدل دلږ باران دليل دی چي دپرهيزگار اودنيک عمله خلکو ددعا څخه به ورته بيره وي، جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي دتندر ليدلو دليل په پنځو وجو دي ۱: عذاب ۲: حکومت ۳: تکليف ۴: ددبه ۵: دپاچا غصه. او که څوک په خوب کي دتندر اواز دباران اوريدو په وخت کي ووري نو دليل يې دا دي چي په دغه ملک کي به خير او برکت ښکاره سي او که څوک وويني چي دباران پرقهاری اوبجلي ده نو دليل يې دا دي چي ددغه ملک خلکو ته به دپاچا څخه بيره وي او که څوک وويني چي دباران سره ډلې هم ده نو دليل يې دا دي چي په دغه ملک کي به فتنه عذاب اوهلاکت پورته سي. او که څوک وويني چي برېښنا سخته وري نو دليل يې دا دي چي په دغه ملک کي به دپاچا هيبت راسي او که وويني چي برېښنا اوتوره تياره ده نو دليل يې دا دي چي ظالم پاچا به ښکاره سي.

تنديسها \ عکسونه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک د عکسونو سايه پر محکه را ايله وويني خاصر که تور وي نو دغم اوفکر دليل دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي د عکسونو ليدلو تعبير په دروو وجو دي ۱: غم اوفکر ۲: دمرتبې اوقدر نقصان ۳: په کارونو کي خيانت.

تنگي \ سختي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي که څوک وويني چي د سختي څخه راحت ته راغلي

دی او دامن په ځای کې دى نو دليل يې دا دي چې دده کارونه به په انتظام سره وي او دغمونو څخه به په راحت او اسانۍ کې وي او که ددې خلاف وويني نو تعبير يې ښه نه دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې په سخت ځای کې گرفتار سوي دى نو دليل يې دا دي چې په مشکل کار کې به راسي او خلاصون به ځنې حاصل کې او که وويني چې په دغه ځای کې خوراک سخت دى نو دليل يې دا دي چې پر ده به روزي تنگه سي او دټولو شيانو سختي به خوب کې ښه نه ده.

تنور

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې تنور په خوب کې بزړگ او دکور سردار دى او بعض اهل تعبيرو بيان کړيدى چې تنور په خوب کې دکور مالکه ده که وويني چې دده سره تنور دى نو دليل يې دا دي چې دکور کارونه به يې په انتظام سره وي او ښه به وي او که وويني چې تنور مات سويدي او خراب سو نو دا دغم مصيبت ناجوري او دکور دبربادي دليل دى او که وويني چې په تنور کې ډوډۍ لگيدلي ده نو دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه به حلال رزق حاصل کړي او کار به يې ښه وي. ابراهيم کرمانى رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې په تنور کې ډير اور دي او بغير درنا او دود څخه دى نو دليل يې دا دي چې بيت المقدس يا حج ته به ځي دالله تعالى فرمان دى (من شاطيء الوادي الايمن في البقعة المباركة، سورة القصص: ۳۰) ترجمه: دوا دى ايمن پر غاړه مبارك ځای کې او بعض وايي چې خوب ليدونکي ته به خير او نفع حاصله سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې تنور په خوب کې ليدل په دوو وجو دى ۱: خير او نفع خاصکر که نوى وي ۲: هيبتناکه سړى چې دشفقت سره وي.

توبره

توبره يعنې داس خولي ته د ايښولو کڅوړه، ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې توبره په خوب کې خاصکر که نوي وي خير او برکت دى که وويني چې دده سره توبره ده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چې دچا څخه به ورته خير او نفع رسېږي او که وويني چې توبره ځنې ورکه سوي ده نو ددې تعبير داول خلاف دى.

توبه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې ده توبه کړي ده نو دليل يې دا دي چې په ټولو گناهونو او نافرمانۍ به پښيमानه سي او دالله تعالى درضا کار به کوي او ددنيا څخه به لاس اخلي او آخرت ته به يې مخه سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کې توبه کول په څلورو وجو دى ۱: دگناه څخه پښيماڼي ۲: دالله تعالى رضا ۳: داخرت لار ۴: سعادت.

توتيا \ رانجه

کرمانى رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کې رانجه ليدل مال دى که څوک په خوب کې وويني چې ده رانجه لگولي دي او ددې څخه يې مقصد دسترگو روښانه کيدل وي نو دليل يې دا دي چې

ددین صلاح به څیري او که مقصد یې ددي خلاف وي نو دلیل یې دا دي چي خپله دینداري به پر خلکو په منافقانه طور ښکاره کوي ددي وجي څخه چي خلکو ته ښه ښکاره سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ته چا رانجه ورکړي دی نو دلیل یې دا دي چي دهغه په قدر به ورته مال حاصل سي او که وويني چي رانجه یې خوړلي دی نو دلیل یې دا دي چي محتاج او غمجن به سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دتخرگ دبدبويي دليري کولو لپاره رانجه ساتي نو دلیل یې دا دي چي داسي کار به کوي چي دهغه په وجه به یې خلک مدح ثنا اونیکی بیانوي.

توت \ شهتوت

په خوب کي خوږ توت خوړل رزق دي او شهتوت يعني اوږده اوږده تور او تروه توتان خوړل غم او فکر دی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دخوږ توت په موسم کي خوړل دلیل دی چي په هغونه اندازه به پخپل کسب کي روزي حاصله کړي که داخوب دتوتانو په موسم کي وويني نو ډیر ښه دی او که پخپل موسم کي نه وي نو دغم او فکر دلیل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي خوږ توت خوري نو دلیل یې دا دي چي دځوان سړي څخه به مزدوري او انعام اخلي او که په خوب کي وويني چي شهتوتان یې اوږده اوږده تور او تروه خوړلي دی نو دلیل یې دا دي چي غمجن او فکر مند به سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي توت لیدل په دریو وجو وی ۱: مال ۲: دکسب څخه نفع ۳: دښځي لپاره جنگ.

تورات

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي تورات وايي نو په ظاهره دلیل دی چي ده ته به دمرتبي والا سړي څخه قوت حاصل سي او که وويني چي ده په ښکاره تورات وایه نو دلیل یې دا دي چي دچا سره به جنگ کوي او په هغه قدر به کامیابي حاصلوي او مراد به ورته حاصل سي او که څوک وويني چي چاته دتورات تعلیم ورکوي نو دلیل یې دا دي چي ده ته به دهغه څخه خیر ورسېږي.

تیر \ غشي

دانیال عليه السلام ویلي دی چي غشي په خوب کي لیدل رښتوني سړي دی چي دهغه څخه خلکو ته خیر رسېږي او بعض اهل تعبیر وايي چي غيبت کوي او که وويني چي چا دده طرفته غشي ورغوزولي دی نو دلیل یې دا دي چي ده ته به پیغام رسېږي خاصکر که وويني چي دده دزخمي کولو لپاره یې باندي ویشتلي دی او که وويني چي دي چا په غشي ویشتلي دی اونیت یې نخښه وه نو دلیل یې دا دي چي ده ته به خط راځي.

[چ - ج]

چادر \ پتو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي پتو لیدل دښځي ستر پوش دی که څوک وويني

چي دښځو په ډول يې پتو اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي په دغه کار کي خیر او شر دی لیکن دغه کار به بد گڼي او که وويني چي پتو يې خبري سوي دي يا سوزلی دی نو دليل يې دا دي چي پردغه وخت به دده بي پردگي کيږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي دښي پتو په خوب کي ليدل ښځه ده که څوک وويني چي دده سره دښي پتو دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي نوي ښځي به کوي او که وويني چي نوي پتو يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي مينځه به اخلي او زوی به يې پيدا سي او که دا خوب ښځه وويني نو دليل يې دا دي چي خاوند به کوي او که ښځه وويني چي دهغي دښي پتو سوزلي دی نو دليل يې دا دي چي خاوند به يې مري يا به طلاق ورکوي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي پتو په خوب کي ليدل په دروو وجودی. ۱: عزت او مرتبه ۲: سړی ته ښځه او ښځي ته خاوند حاصليدل ۳: دکور حکومت او سرداري.

جادو

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي جادو کول باطل کار دی که څوک په خوب کي وويني چي جادو کوي نو دليل يې دا دي چي بيهوده او بي فائدي کار به کوي او د بعض اهل تعبيرو په نزد د چا لپاره چي جادو کوي هغه ته فتنه ده جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي جادو کول ددرواغو وعده ده چي په هغه سره خلکو ته د هوکه ورکوي او په خوب کي جادو د هوکه ورکوونکي دښمن دی، جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي د جادو کولو تعبير په شپږو وجو باندي دی. ۱: فتنه ۲: د هوکه ۳: مکر ۴: اندېښنه ۵: بي فائدي او درواغ ۶: بي اصله کار.

چهارپای \ ځناور \ حيوان

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ځناور دی. اودده تابع او فرمانبرداره دی نو دليل يې دا دي چي دهغه قيمت مطابق به د ځنگلي سړی څخه فائده پورته کوي. که څوک وويني چي دده د ځنگلي ځناورو رمه را غله اودده فرمانبرداره سوه نو دليل يې دا دي چي کوم خلک په ځنگل کي اوسيږي هغه به دده تابعدار سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي د ځنگلي ځناورو سره محبت لري نو دليل يې دا دي چي د هوبنيارو خلکو سره به جنگ کوي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دي ځناور سويدي نو دليل يې دا دي چي دده عقل به ختم سي او که وويني چي ځناور دده سره خبري کوي نو دليل يې دا دي چي عزت به حاصلوي او که وويني چي د ځناور غوښه خوري نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه مال به حاصلوي.

جاروب \ جارو

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي جارو په خوب کي ليدل نوکر او خدمت گار دی او په شپه کي جارو خادم دی چي د ډيرو شيانو تقاضا کوي او که وويني چي کور جارو کوي نو دده مال به ضائع سي او که وويني چي د چا کور جارو کوي نو دليل يې دا دي چي د چا مال به ورته ورسېږي

خاصکر که وويني چي دچا کور يي جارو کړي دی او خاوره يي دځان سره خپل کور ته راوړي ده. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي جارو په خوب کي ليدل په درو وجوده ۱: خادم ۲: نفع ۳: دخلکو د شيانو تقاضا چي ده ته به ورسېږي.

جام \ پياله

ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي پياله يي داوبو څخه يا دگلابو داوبو څخه ډکه نيولي ده يا چا ورکړي ده او ده چينبلي ده نو دليل يي دا دي چي ښځه به کوي يا به مينځه اخلي چي دهغه څخه به پرهيزگاره هلک پيداسي او دهغه څخه به راحت وويني. او که وويني چي دپيالي څخه اوبه تويېږي او پياله پاکه پاته سوه نو دليل يي دا دي چي دده زوی به مړ سي او ښځه به يي بچ سي او که پياله ماته سوه او اوبه يي توي سوي نو دښځي او ما شوم د دواړو دمرگ دليل دی. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي دده دکور پر ديوال پياله لگيدلي ده نو دليل يي دا دي چي دده پيالو په شمار به دده ښځي او مينځي وي او که سپينه يا شنه پياله وويني نو دليل يي دا دي چي دده دښځي به نيك عمل او پرهيزگاره وي او که څوک سره پياله وويني نو دليل يي دا دی چي دده ښځه به عيش کوونکي او مفسده وي او که ژړه پياله وويني نو دليل يي دا دي چي دده ښځه به ناجوړي او ژړه وي او که توره پياله وويني نو دليل يي دا دي چي دده ښځه به غمجنه او مصيبت وهلي وي.

جامه \ کالي

دانيال عليه السلام ويلي دی چي کالي په خوب کي کسب او دسړی کار دی که خپل کالي ښه وويني نو دليل يي دا دي چي دده کسب به بد وي. که پاچا په خوب کي خپل کالي تور وويني نو دهغه دنیک حال دليل دی او که رعایا خپل کالي تور وويني نو دغم او فکر دليل دی او ژړ کالي په خوب کي ناجوړي ده او سره کالي په خوب کي خوشحالي ده او داطاعت توفيق دی، دليل يي دا دی چي شنه کالي دجنتيانو دی دالله تعالی فرمان دی (عليهم ثياب سندس خضر واستبرق، سورة الدهر: ۲۱) ترجمه: پرهغو دشنو ورينمو کالي دی. او سپين پريولل سوي کالي ليدل دکار جوړيدو دليل دی او اسماني رنگ کالي دنقصان دليل دی اوسوزل سوي کالي دښځو دليل دی چي دپاچا دوجي څخه وي او خيرې سوي کالي دراز ښکاره کيدو دليل دی او دپشميني لنډ او دتات کالي دمال او مراد حاصليدو دليل دی او توکر لگيدل سوي کالي دفقيری او تنگدستي دليل دی او خيرن کالي که هر قسم وي د فکر او غم دليل دی او کاغذي کالي دملامتيا او بدې دليل دی او دځناورو دپوست کالي دخير او نفع دليل دی او بي درزه کالي دکفن په شکل دليل دی چي دده ددين کارونه پوره سوي دی ليکن دده عمر اخيرته رسيدلي دی او که وويني چي دخره پوست يي اغوستي دي نو دليل يي دا دي چي عزت او مرتبه به حاصله کړي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي دسرداری کالي يي اغوستي دی نو که دي ددي کاليو اهل وي نو کار به يي قوي سي او که وويني چي دوزارت کالي يي اغوستي دي نو دليل يي دا دي چي دده مال به زيات سي ليکن دخلکو څخه به ملامتيا ويني او که وويني چي ددربار کالي

بي اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دمشرانو دعطاء څخه به محروم وي او که وويني چي دشاھي مددگار کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي څوک به ورته په بخشش رسولو کي مدد کوي او که وويني چي دجلاد کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي نفع به حاصله کړي او که وويني چي دنمبردار کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي امانتدار او ژبه ور به وي او دخلکو په ضروري کارونو کي به مشغول سي. او که وويني چي دصوفيانو کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دين به يې زيات وي او که وويني چي دپرهيزگارانو کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي امانت دار به وي او که وويني چي دسوداگر کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دده ددنيا کاروبار به نیک وي او که وويني چي داهل اصلاح کالي يې اغوستي دي نو دليل يې دا دی چي دده دين به په صلاح سره وي او که وويني چي دفساديانو کالي يې اغوستي دی نو دا دغم اوفکر دليل دی او که وويني چي دمزدور کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي فکر مند اورنځور به سي. او که وويني چي دطبيب کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دده کار به نیک وي او په خلکو کي به مشهور سي او که څوک وويني چي ديهوديانو کالي يې اغوستي دي نو دليل يې دا دي چي څوک به په دھوکه او بهانه هلاک کړي او دده انجام به بد وي او که وويني چي دعيسايانو کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي داسي کار به کوي چي دهغه په وجه به ددښمن څخه په امن نه وي او که وويني چي دپادريانو کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دي به بدعتي وي او دده توجه به دکفر او گمراهي طرف ته وي او که وويني چي دده سره داتش پرستو کالي دی نو دليل يې دا دي چي دده رغبت به دبي دينو او جاهلانو طرفته وي او که وويني چي دسپاهيانو کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي څوک به ورته يو شي ورکړی او بيا به يې بيرته ځنی اخلي او که وويني چي دبت پرستو کالي يې اغوستي وي نو دليل يې دا دي چي دپاچا يا امير په خدمت کي بل مشغول سي او که وويني چي دښځو کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دخپل بزرگ څخه به ليري سي او که وويني چي دجيليانو کالي يې اغوستي دي نو دليل يې دا دي چي دڅه کار لپاره به غمجن او حاجتمند سي او که وويني چي ددقلي کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي امانتداره به وي او بدنام به وي او که وويني چي دگورکن کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دبد او دکم همته سړی په خدمت کی به مشغول سي. او که وويني چي دمانوگي کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به په يو مصلحت حلال رزق ورسېږي او که وويني چي دده سره دقصاب کالي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به نقصان او فکر ورسېږي او که وويني چي دماتمي کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دښځي سره به په ښه طريقه صحبت نه ساتي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي نوي کالي ورسره دی او دھوبي پريولي نه دی نو دنيکي دليل دی اوتنگي او خرابي جامي ليدل دنوی او دھوبي پريولل سوي څخه ښه دی او دکيمخا کالي عقلمنده ښځه او هوشياره مينځه ده او پټه داره کالي خير او نفع ده او دنامعلومه رسي کالي دکوري زخم يا سخت غم دی چي ده ته

به ورسېږي او مقررہ کالي طلب کړه سوي مال دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دکالو لیدلو تعبیر پر دوه قسمه دی دیو تعلق ددین سره دی او دبل تعلق ددنیا سره دی او سپین کالي دین دی او دپټکي نوي کالي دنیا ده او که څوک وويني چي دده سره نوي سپین او پاک کالي دي نو دا ددین او دنیا ددواړو لپاره ښه ده او که پنډ او تنگ کالي وويني دا ددین او دنیا دواړو لپاره بدوالی دی او که کالي خیرن او خیري وويني نو داهم ددین او ددنیا دفساد دلیل دی او سره کالي دښځو او سړیو دواړو لپاره ښه دی او پرتوگ لنگ دوریښمو پټو قبا او پټکي داتول دسړیو لپاره غم او فکر دی یا جنگ دی او ژړ کالي دسړیو لپاره ناجوړي ده او دبعض اهل تعبیرو دفرمان مطابق که ښځه وويني چي هغې ژړ کالي اغوستي دی نو دلیل یې دا دي چي خاوند به کوي او که خاوند والاوي نو ناجوړه به سي او شنه کالي دښځو او سړیو لپاره دین دی که په ژوندي یې وويني نو ددین صلاح ده او که په مړي یې وويني نو داخرت دخلاصي دلیل دی او تور کالي دهغه چا لپاره چي همیشه تور کالي اغوندي ښه دی لیکن دسپینو کالو اغوستونکي لپاره تور کالي ښه نه دی په دین او دنیا دواړو کي ښه نه دی. او دبعض اهل تعبیرو په نزد تور کالي دخطبي قاضي او پاچا دپاره ښه دی او درعايا لپاره غم او فکر دی او اسماني رنگ کالي بهتان غم او مصیبت دی. او که څوک وويني چي دده سره رنگدار کالي دی شنه سره او ژړ دي نو دلیل یې دا دي چي دپاچا څخه یا ددغه ولایت دحاکم څخه به داسي خبره اوري چي ده ته به ښه نه معلومېږي. اسماعیل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي څوک وويني چي دده سره دواړه طرفته رنگ سوي کالي دي نو دلیل یې دا دي چي داهل دنیا او اهل دین سره به په ذلت سره ژوند تیروي او که وويني چي خپل کالي خوري نو دلیل یې دا دي چي دخپل مال ډیره حصه به خرڅ کوي او که وويني چي خیري سوي کالي یې اغوستي دی نو دلیل یې دا دي چي په سفر به ځي یا دڅه کار لپاره به قیدخاني ته ولېږل سي او که وويني چي دده کالي ورک سويدي یا چا ځني واخستل او دي پخپله لڅ پاته سو نو دلیل یې دا دي چي عزت او مرتبه به یې کمه سي او ذلیل او خوار به سي او که وويني چي خپل کالي یې خیري کړل نو دلیل یې دا دي چي غمجن به سي او دخپلي ښځي سره به جنگ کوي او که وويني چي دده کالي خیري دی نو دلیل یې دا دي چي دښځي څخه به جلا سي او که وويني چي خپل کالي یا دخپلي اهل خاني کالي پیدا کړي نو دلیل یې دا دي چي دخپلوانو سره به یې جنگ کوي یا به دده دوست سره جنگ کوي او که وويني چي چا ځني په زور اخیستي دی او دي یې لڅ پاته کړيدي نو دلیل یې دا دي چي دعزت او مرتبي څخه به معزول سي او که وويني چي دقحط کړه سوي کالي یې خلاص کړي دی نو دلیل یې دا دي چي په سفر به ځي او که وويني چي خلاص سوي کالي یې نغښتي دی نو دلیل یې دا دي چي دده څخه ورک سوی سړی به دسفر څخه واپس راځي. که وويني چي دښځو کالي یې اغوستي دی نو دلیل یې دا دي چي مال به یې زیات سي لیکن بیرته به یې زیاته سي او دیو قول مطابق ده ته به غم فکر او بي حرمتي وي او که وويني چي دسړیو کالي لري نو دلیل یې دا دي چي خیر او نعمت به ورته حاصل سي او په خوب کي کالي پیدا کول دسفر دلیل دی او

د کالو داوړدوالي او پلنوالي مطابق به د سفر موده وي او که وويني چي کالي يې تمام کړيدی نو دليل يې دا دي چي د غم څخه به خلاصون پيدا کړي.

اصفهانى رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي په ټولو کالو کي ښه کالي د سوترو دي چي ريښم پکښي نه وي او سوتي عنابي کالي يا دريښمو کالي دواړه د حرام مال او د دين د فساد دليل دي او دريښمو او ابريشم کالي د سرو لپاره بد دي او د ښځو لپاره ښه وي او زاره کالي د پاچا د طرف څخه غم او فکر دی او که څوک په خوب کي وويني چي زاره کالي يې خرڅ کړي دی نو ښه دی او که زاره کالي واخلي نو بد دی او زاره کالي د بدن څخه ليري کول ښه دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي مينځل سوي کالي واغوندي نو د تبې دليل دی او که خيړن کالي وويني نو فقير به سي او که په خوب کي وويني چي رنگين کالي يې اغوستي دی نو د ښځي او سپاهي لپاره يې تعبير ښه دی او که وويني چي عجيبه رنگ کالي لري نو دليل يې دا دي چي مکروه خبره به دده مخ ته راسي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي نوي کالي په خوب کي ليدل په څلورو وجودی. ۱: ښځه ۲: پاچا ۳: مال ۴: خير او نفع، او دا يې هم ارشاد وفرمايي چي که څوک وويني چي خپل کالي په غچي سره پريکوي نو دليل يې دا دي چي څه شي به ورته ورسېږي او که وويني چي غلو دده څخه کالي ايستلي دي نو دليل يې دا دي چي دده د ښځو په مينځ کي به فساد پيداسي.

جامه خواب \ د خوب کالي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي د خوب کالي په خوب کي د ليدلو تعبير ښځه ده او که وويني چي د خوب کالي پاک او سپين دي نو دليل يې دا دي چي اولاد به يې پرهيزگاره او دينداره وي او که د خوب کالي تور وويني نو دليل يې دا دي چي ده ته به د خپل اولاد څخه غم او فکر ورسېږي. او بعض اهل تعبير بيان کړيدی چي په خوب کي تور کالي د پاچا لپاره ښه دی او درعايا لپاره ښه نه دی او که د خوب کالي اسماني رنگ وويني نو دليل يې دا دي چي ده ته به د اولاد په وجه غم فکر او مصيبت رسېږي او که وويني چي دده د خوب کالي خيړن دی او څيري دي نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به خرابه خيړنه او ناموافق وي او که وويني چي دده د خوب کالي وړک سوي دي يا چا پټ کړي دی نو دليل يې دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي يا به ځني جلا سي او که وويني چي دده د خوب کالي سوزلي دي نو دليل يې دا دي چي دده اولاد به مري. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي د خوب کالي ليدل په درو وجودی ۱: نيکه ښځه ۲: اسانتيا او راحت ۳: غم فکر او مصيبت.

جان \ روح

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي روح ليدل زوی مال يا موافق عيال دی او که وويني چي دده د بدن روح وتی نو دليل يې دا دي چي دده زوی يا ښځه به مري يا به يې مال وړک سي او يا به پخپله هلاک سي او که خپل روح د نيك سړي په شکل کي وويني نو دليل يې دا دي چي دده به نيك زوی پيداسي او حال به يې ښه سي او يا د خوش طبيعته او ځوانمړه پاچا خدمت به ورته

حاصل سي او حال به يې ښه سي او که خپل روح د يو خراب سړي بدخويه په شکل کي وويني نو ددي تعبیر د اولني څخه خلاف دی.

حکایت

په حدیث شریف کي راغلي دي چي يو سړی د نبی ﷺ په خدمت کي حاضر سو او عرض يې وکړي اي دالله رسول ه ما په خوب کي ليدلي دي چي روح زما د بدن څخه راوتلي دي او زه يې په غيږه کي اخيستي يم او بيا اسمان ته تللي دي حضور ﷺ وويل چي وصيت وکړه ستا روح خپل ځاي ته رسيدلي دي بيا هم په هغه ورځ هغه سړی د دنيا څخه رخصت سو. ابراهيم کرمانی رحمه الله وايي چي که په خوب کي خپل روح پخپل لاس کي وويني نو دليل يې دا دي چي په خطرناک کار کي به مشغول سي او ده ته به دمرگ بيره وي او که وويني چي روح دده دلاس څخه اسمان ته تللي دي نو دليل يې دا دي چي ژر به مري او که وويني چي دده دروځ رنگ ژړ دی نو دليل يې دا دي چي په سخته ناجوړي کي به مړ سي او که روح سور يا سپين وويني نو دده انجام به ښه وي او دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که روح تور رنگي وويني نو دليل يې دا دي چي دالله تعالی د عذاب مستحق به وي. جابر مغربي رحمه الله ويلي دي چي که څوک وويني چي دمړي څخه روح وزي او خپلوان ورته ژاري نو دليل يې دا دي چي دمړي کوروالو ته به غم او فکر ورسېږي او که وويني چي خپلوان يې په کراره کراره ژاري نو دليل يې دا دي چي دمړي روح په عذاب کي دی.

چاه \ څاه

ابن سيرين رحمه الله ويلي دي چي دڅاه اصل تعبیر ښځه دی که څوک وويني چي په يو ځاي کي څاه کني نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي او که وويني چي دڅاه په کښلو کي ورسره څوک مدد کوي نو دليل يې دا دي چي دده او دښځي تر مينځ به وکيل وي او دی غواړي چي په مکر او ددهو کي سره ددغه ښځي سره واده وکړي ځکه چي په متلونو کي څاه کښل مکر او حيله ده چي فلاني دفلاني لپاره څاه کاږي يعني دهغه سره بد او مکر کوي او په خوب کي دڅاه کښل يعني دهغه سره بد او مکر کوي او په خوب کي دڅاه او به دښځي مال دی او که څوک وويني چي دڅاه او به يې چيښلي دي نو دليل يې دا دي چي دښځي مال به خوري او که دداسي څاه څخه او به چيښي چي دپخو خښتو څخه جوړ سو دی نو دا دښځي پر مال دليل دی او که وويني چي څاه يې کښلي دي او او به يې ځني راونه ايستلي نو دليل يې دا دي چي دغريبي ښځي سره به واده کوي. ابراهيم کرمانی رحمه الله ويلي دي چي که څوک وويني چي دڅاه او به په چيښلو کي خوږې دي نو دليل يې دا دي چي دښځي مال به په نفرت سره اخلي او که وويني چي دڅاه او به ښي يخي دي نو دليل يې دا دي چي دښځي څخه به خير او نفع حاصله کړي. او که وويني چي په څاه کي ډيري او به دی نو دليل يې دا دي چي ښځه به يې ځوانه او سخي وي او که وويني چي په څاه کي او به لږ دي نو دليل يې دا دي چي ښځه به يې بد ذاته او بده وي او که وويني چي څاه يې وکښي او ژر او به پکښي راغلي نو دليل يې دا دي چي ښځه به يې ناجوړه سي او که دڅاه څخه

توري يا اسماني رنگ اوبه وتلي وی نو دليل يي دا دي چي غم او فکر به ورته ورسېږي او که دڅاه څخه سپيني اوبه راوړي نو دليل يي دا دي چي وراثت به حاصلوي او که وويني چي دڅاه اوبه ژوري ولاړی او هيڅ پاته نه سوي نو دليل يي دا دي چي ښځه به يي هلاکه سي او مال به يي وړک سي او که وويني چي څاه تر زمکي لاندی ولاړي نو دليل يي دا دي چي ښځه به يي هلاکه سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي څاه ته يي بوقه اچولي ده چي اوبه ځني راباسي او رسي يي پري ده نو دليل يي دا دي چي دده به ناقص زوی پيدا سي.

حكايت

په حديث شريف کي راغلي دي چي يو سړی د عبدالله بن عباس رضي الله عنه څخه پوښتنه وکړه چي ما په خوب کي ليدلي دي چي څاه ته مي داوبو را ايستلو لپاره بوقه واچوله نو رسي دوه ټکري سوه يو ټکړه په څاه کي پاته سوه اوبله راوختله عبدالله ددي خوب په تعبير کي وويلي چي ته دخپل عيال څخه غائب وي او ستا دشپږو مياشتو زوی پيدا سو او هغه يي دفن کړو هغه سړی وويل چي ماته په دي خبره ډير تعجب وسو يعني پوره تعبير يي بيان کړو.

دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي په نامعلومه ځاي کي څاه کني نو دليل يي دا دي چي دخپلوانو سره به مکر او فريب کوي او د بعض اهل تعبيرو د وينا مطابق څاه کيندل او اوبه را ايستل دنکاح حکم لري او که وويني چي دبل چا لپاره څاه کني نو دليل يي دا دي چي دده په واسطه به دچا نکاح کيږي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک دڅاه څخه اوبه راوباسی نو دليل يي دا دي چي په مکر او فريب سره به مال جمع کوي خاصکر که پخپله يي کښلي وي او که وويني چي د بوقي څخه اوبه منگي ته اچوي نو دليل يي دا دي چي دخپل مال حفاظت به کوي. او که اوبه راوباسي او په مځکه يي توي کړي نو دليل يي دا دي چي په مکر او حيله کي به راسي او که وويني چي باغ ته اوبه ورکوي نو دليل يي دا دي چي کوم مال يي گتلي وي په هغه به ښځه کوي يا به باندي مينځه اخلي. او که وويني چي په دغه باغ کي ميوي دی نو دا پر زوی پيدا کيدو دليل دی او بعضي وايي چي که وويني چي باغ ته اوبه ورکوي نو دليل يي دا دي چي دخپلي ښځي سره به نکاح کوي او که وويني چي اوبه دڅاه سر ته راغلي او بهيږي نو دليل يي دا دي چي دمالداري ښځي سره به واده کوي او ددغه ښځي څخه به ورته مال او نعمت حاصل سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي څاه ليدل په شپږو وجو دی ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: عالم ۴: مالداري ۵: مکر ۶: فريب او حيله او په خوب کي څاه کښل مکر او حيله ده.

جبه \ غټ کوټ \ چينه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي چوغه په خوب کي ښځه ده که وويني چي د ده سره فراخه او پاکه چوغه ده نو دليل يي دا دي چي دده ښځه به نيك خياله او نيك خويه وي او که د دي خلاف وويني نو دده ښځه به بدخويه او ناموافق وي او که وويني چي دده چوغه څيري ده يا

سوزلي ده نو دليل يې دا دي چې دسړي اوبښخي ترمينځ به جدائي راسي. صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي ديځني په موسم کي پر خپل بدن چوغه ليدل ښه دی او په څلورو وجو دی ۱: ښځه ۲: قوت ۳: واده ۴: نفع او زړه او خيرنه چوغه غم او فکر دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې چوغه ورسره ده يا چا ورکړي ده اورنگ يې شين دي نو دليل يې دا دي چې پاک دينه ښځه به کوي او که وويني چې سپينه اونوي چوغه ورسره ده نو دليل يې دا دي چې پر هيزگاره او امانتداره ښځه به کوي او که ژړه وويني نو ناجوړه ښځه به وي او که اسماني رنگ وويني نو فکرمنده او غمجنه ښځه به کوي او که سره چوغه وويني نو ښځه به يې عيش پسند وي او دده سره به موافقت نه کوي.

چترى \ سايوان

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دده پر سر چترى لگوي نو دليل يې دا دي چې که دشاهي اهل نه وي نو پاچاهي به حاصله کړي کنې د مشرئ دليل دی او که وويني چې دپاچا چترى دده په لاس کي ده نو دليل يې دا دي چې دپاچا مقرب به سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي چترى ليدل په اووه وجو ده: ۱: سلطنت ۲: عزت ۳: مرتبه ۴: رياست. ۵: لوړوالي ۶: ولايت ۷: د مشرانو سره ناسته ولاړه.

چراغ \ ډيوه

ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي ډيوه دکور خادم دی اونورو اهل تعبירו ويلي دي چې دکور مالکه ده که په خوب کي وويني چې دده په کور کي پاکه ډيوه روښانه ده نو دليل يې دا دي چې دکور مالکه اصلاح منده اونيك خويه ده او که وويني چې ډيوه بليږي نو دکور په مالکي يا ښځي يا دخادمي پر غم دليل دی او که وويني چې ډيوه مړه سوي ده نو دليل يې دا دي چې کور به را ايله سي او دکور مالکه به مړه سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې په تاخ کي ډيوه بله ده نو دليل يې دا دي چې که واده يې کړي دی نو زوی به يې پيدا سي کنې ښځه به کوي يا به مينځه اخلي او که څوک يې په سفر تللي وي نو بيرته به راسي او که وويني چې په ښار کي ډيري ډيوې دي نو دليل يې دا دي چې دملک پاچا عادل او قاضي انصاف کوونکي دی او دښار خلک به خوشحاله وي اسماعيل رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې دده په لاس کي ډيري ډيوې دي نو دليل يې دا دي چې زوی به يې راسي او عزت او دولت به حاصل کړي او که خوب ليدونکي بدکاره وي نو دليل يې دا دي چې دالله تعالى طرف ته به رجوع وکړي او توبه به وکړي او که مشرک وي نو هدايت به حاصل کړي او که مسلمان وي نو دعبادت توفيق به حاصل کړي دالله تعالى فرمان دی (وسراجا منيرا وبشر المؤمنين بان لهم من الله فضلا كبيرا، سورة الاحزاب: ۴۷) ترجمه: او يوه روښانه ده او ايماندارانو ته زيري ورکړه چې پر دوی دالله تعالى دطرف څخه لوی فضل دي. او که وويني چې چراغ مړ سو نو دليل يې دا دي چې زوی به يې هلاک سي يا به يې په عزت اودولت کي نقصان وسي او که وويني چې دده په مخکي ډيوه

بليږي نو دليل يې دا دي چي ددين او دنيا مراد به حاصل کړي او که وويني چي دده په لاس کي دوه بتيو والا ډيوه بليږي نو دليل يې دا دي چي دده به يوځای دوه زامن پيداسي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي د ډيوې ليدلو تعبير په څوارلسو وجو دی ۱: پاچا ۲: قاضي ۳: زوی ۴: ناوي ۵: ولايت ۶: سراي ۷: سردار ۸: واده ۹: علم ۱۰: مالداري ۱۱: خوشحاله ژوند ۱۲: مينځه ۱۳: نفع ۱۴: څنگه چي يې ليدلي وي هغسي به کيږي.

چراغ پايه \ پر کومي چوکۍ چي ډيوه ږدي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي چراغ پايه دکور خدمت گار دی که وويني چي دده سره چوکۍ ده يا چا ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي دده خادمه به خوشطبعه او مهربانه وي او که چوکۍ ته سره زر لگيدل سوي وويني نو دليل يې دادي چي دده خادم به متکبره او مغروره وي او دين به يې کمزوري وي او که وويني چي چوکۍ دلرگي ده نو دليل يې دا دي چي خادمه به يې بد ذاته وي او دهغي په خبرو اعتبار کول نه دي پکار.

چراغ دان \ د ډيوې ايسودلو تاخ

چراغ دان په خوب کي ښځه ده او اهل تعبير بيان کړيدی چي دکور اوقبيلي خدمتگار دی او چراغ دان حکومت دی، ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي چراغ دان داوسپني دی نو دليل يې دا دي چي دده خدمت گار داصله اتش پرست دی او که دخاورو يې وويني نو دده خدمت گار داصله مسلمان دی او ديندار او امانتدار دی او که وويني چي چراغ دان دده دلاس څخه را ايله سو او مات سو نو دليل يې دا دي چي دده ښځه يا خدمت گار به مري.

چرغ \ يو ښکاري مارغه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي چرغ پاچا دی او که په خوب کي وحشي چرغ وويني نو دليل يې دا دي چي دده زوی به بلوغ او ځواني ته ورسېږي. او که وويني چي چرغ يې نيولي دي او په هغه يې ښکار کړيدی نو دليل يې دا دي چي پاچا به پرده ظلم اوزياتي کوي او که وويني چي پاچا چرغ ورکړي دی او هغه ښکار کوی نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به عزت او حرمت وويني او پر نورو خلکو به ظلم کوی او که وويني چي چرغ ښکار کوي او هغه يې نيولي دي نو دليل يې دا دي چي دده به نافرمانه زوی وسی او که وويني چي دده دغوبني څخه چرغ څه خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي د زوی څخه به غم او بدي وويني ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دچرغ ليدلو تعبير بزرگ هيبتناک اوقوي سړی دی او که وويني چي چرغ دده پر کور په يوه يا دوه واري اواز کړيدی نو دليل يې دا دي چي دده ته به نقصان رسېږي او که دري اوازونه يې کړي وي نو هيڅ نقصان به ورته نه وي او بعض اهل تعبير وايي چي په خوب کي چرغ غل سړی دی چي دشپي هر قسم کارونه کوي.

چرک \ خيره

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي کالي يې خيرن دی نو دا دده

ددین اودنیا دتباهي دلیل دی اوکه ووينی چي دده دکالو خبري دمړو دوچي څخه دی نو دا ددين دفساد او ددنیا دصلاح دلیل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي پر بدن او پر سر خبری لیدل غم اوفکر دی اوپه خوب کي پر بدن خبري لیدل دهیڅ قسم خیر اونفع دلیل نه دی.

جزغ \ کوړی دمړي

کوړی په خوب کی لیدل مختلف حال گنده او غلامزاده ښځه ده که وويني چي دده سره کوړی ده یاچا ورکړي ده نو دلیل يي دا دي چي دپورته صفت ښځه به کوي اوکه وويني چي کوړی دده څخه ورکه سوي ده نو دلیل يي دا دي چي ښځه به يي مري يا به ورته طلاق ورکوي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دسپيني اوروشانه کوړی لیدلو دلیل دا دي چي پرهیزگاره امانتداره او ښائسته ښځه به کوي اوکه وويني چي کوړی تکه توره ده نو ددي تعبیر د اولني خوب خلاف دی.

جستن \ جمپ وهل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ديو ځاي څخه يي جمپ وهلي دی نودلیل يي دا دي چي حال به يي بدل سي او که ليري يي جمپ وهلي وي نو په اوږد سفر به ځي اوکه وويني چي دده په لاس کي لرگي يا نيزه ده اودهغي سره يوځاي ته جمپ وهل وي نو دلیل يي دا دي چي دمدمد لپاره په قوي سړی اعتماد کوي چي هغه کار دده په مرضی برابر وسي او که وويني چي دديوال څخه يي جمپ وهلي وي اوپر ځناور ناست دی نودلیل يي دا دي چي هلاک به سي اوکه وويني چي دکور پر کوټه يي جمپ وهلي دی اوکور را ايله سوي دی او دي مړ سويدي نو دلیل يي دا دي چي ښځه به ځني جلا سي اوبيا به بيرته راسي. اوکه وويني چي دمځکي څخه يي هواته جمپ وهلي دی او دقبلي طرف ته يي مخ کړي دی اوبيا يي ځان په حرم کعبه يامکه يا مدينه منوره کي وليدی نو دا ټول دحج کولو دليلونه دی اوکه وويني چي دناملوم ځاي څخه يي نامعلوم ځاي ته جمپ وهلي دی نودلیل يي دا دي چي هلاک به سي او که وويني چي په شگون سره يي جمپ وهلي دی او هلته را زړيري نودلیل يي دا دي چي عيش به باندي خلاص سي او که وويني چي هواته يي جمپ وهلي دی اومرغي يي نيولي ده نو دلیل يي دا دي چي خپله ښځه به پرېږدي اوبله ښځه به کوي اوکه وويني چي په لرگي يا په همسا سره يي ديو ځاي څخه بل ځاي ته جمپ وهلي دی اوگرځي نو دلیل يي دا دي چي دغم اواندينسني څخه به خلاص سي او کار به يي په انتظام سره وي.

چشم \ سترگي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي سترگه لیدل يو بينا سړی لیدل دی چي دهغه څخه به هدايت لاره پيدا کړي شني سترگي بدعت دی اوگلابي سترگي زوی دی اوکه څوک وويني چي پخپله ړوند سوي دی نو دلیل يي دا دي چي هدايت دلاري څخه به وړک سي يابه يي زوی مړ سي. اوکه وويني چي دی په يوه سترگه ړوند سوي دی نودلیل يي دا دي چي دده نيم دين

ورك سوي دی يا ده ډيره لويه گناه كړيده يا به دده په لاس يا يوه پښه يا د بدن په يوه حصه مصيبت راځي يا به دده نيم كار خراب سي. ابراهيم كرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي كه څوك وويني چي په سترگو كي يي رانجه لگولي دي نو دليل يي دا دي چي ددين اصلاح به تلاش كوي او كه ويني چي درانجو څخه دده مقصد ښكلي والي او ارائش دي نو دليل يي دا دي چي ځان دخلكو په مخكي امانتدار او ديندار ښكاره وي چي عزت حاصل كړي او كه وويني چي چا ده ته رانجه وركړي دي چي په سترگو كي يي واچوي نو دليل يي دا دي چي دهغه په قدر به مال حاصل كړي او كه وويني چي دده دسترگو نظر كمزوري سوي دي نو دليل يي دا دي چي دي په ښكاره او په پټه دوه مخي منافق دي او كه وويني چي دده پر بدن ډيري سترگي دي او ټول شيان په ښه طريقه سره ويني نو دا ددين دصلاح دليل دي او دشريعت فرائض او سنت په ښه رقم سره ادا كوي. او كه وويني چي چا سترگي ځني ايستلي دي نو دليل يي دا دي چي په كوم شي دده سترگي روښانه وي لكه ښځه زوی باغ دابه دده دنظر څخه ورك سي داسي چي بيا به يي نه ويني. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي كه داوسپني سترگي وويني نو دليل يي دا دي چي پرده به يي شلېږي او كه وويني چي دده پردواړو سترگو پارسوب دي چي سترگي يي نه سي خلاصيدلي نو دليل يي دا دي چي دمخالف سړي په صحبت كي به كښيني او كه دسترگو رڼا كمزوري وويني نو دليل يي دا دي چي ده ته به په طاعت كولو كي نقصان رسيږي او كه خپلي سترگي ايستل سوي وويني نو دليل يي دا دي چي ددين او شريعت څخه به بي برخي وي او كه وويني چي دده دمخ په مينځ كي يوه سترگه ده نو دليل يي دا دي چي ددين په باره كي به دخپلي ژبي څخه نالائقه خبري كوي او كه وويني چي دده سترگي روښانه دي او خلکو ته رڼدي ښكاري نو دليل يي دا دي چي دده ددين باطن دظاهر څخه غوره دي او كه څوك وويني چي دده په تورو سترگو كي ككځ سوي دي نو دا دبدي او دحال دبدليدو دليل دي. دالله تعالى فرمان دي (ونحشر المجرمين يومئذ زرقا، سورة طه:

۱۰۲) ترجمه: اوموږ به گنهگاران دقيامت په ورځ شين سترگي را پورته كړو. او كه وويني چي دده دواړي سترگي سپيني سوي او بيا توري سوي نو دليل يي دا دي چي ناجوړه به سي يا به دچا سره جنگ كوي او كه وويني چي سترگي يي توري سوي او سپين والي په كي پاته نه سو نو دليل يي دا دي چي متكبر به سي او كه وويني چي دده پر يوه سترگه افت راغلي دي نو دليل يي دا دي چي دده زامن له به څوك افت رسوي او كه وويني چي چا ځني يوه سترگه وويشته نو دليل يي دا دي چي څوك به دده زوی دلاري څخه بوزي او كه وويني چي چا دده سترگه تړلي ده يا يي په لاس كي اخيستي ده نو دليل يي دا دي چي دده دزوی يا دمال نقصان به وسي يا به گناه كوي او كه وويني چي دده دسترگي څخه وينه بهيږي نو دليل يي دا دي چي ده ته به دزوی دطرف څخه غم رسيږي يا به يي دمال نقصان وسي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي چي كه څوك وويني چي سترگه يي غوږ سوي دي او غوږ يي سترگه سويده نو دليل يي دا دي چي دانجلي مور به كوي اوددواړو سره به جماع كوي او كه وويني چي سترگه يي په تلي كي ده

نودليل يې دا دي چي مال به حاصل کړي او که وويني چي دده په سترگو کي سپين والي دی نو دليل يې دا دي چي غم او فکر به ورته ورسېږي دالله تعالی فرمان دی (وايضا عينا من الحزن، سورة يوسف: ۸۴) ترجمه: دغم دوجي يې دواړي سترگي سپيني سوي.

حکایت

بيان کوي چي يو سړی ددانيال عليه السلام په خدمت کي حاضر سو او عرض يې وکړ چي ما په خوب کي ليدلي دی چي زما راسته سترگه چپه سترگه مچوي دوی يې په تعبیر کي وويل چي اي سړيه دالله څخه وبيرېږه او توبه وکړه او ائنده دخپل همسايه سره خيانت مه کوه د دې وجي څخه چي ته دالله تعالی د عذاب څخه په امن کي سوي خوب ليدونکي عرض وکړي چي ما توبه کړي ده. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي سترگي ليدل په اووه وجودی ۱: رڼا ۲: ددين هدايت ۳: اسلام ۴: زوی ۵: مال ۶: علم ۷: دمال او ددين زياتوالي.

چشمه \ چينه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي داوبو چينه سرداري ده او بخشش کوونکي يې ځوانمرد او خوشبوداره اوبو په ډول دی دالله تعالی فرمان دی (فيها عين جارية، سورة الغاشية: ۱۲) ترجمه: په هغه کي چينه جاري ده او که دچيني اوبه توري خرابي اوبدرنگه وي نو دليل يې دا دي چي دده انجام دغم بيماری او دمصيبت دی او که وويني چي په چينه کي اودس کوي نو دليل يې دا دي چي دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که وويني چي دچيني اوبه زياتي سوي دی نو دليل يې دا دي چي عزت او مرتبه به حاصله کړي او په دغه ملک کي به سخاوت زيات سي او که وويني چي دچيني اوبه نقصاني سوي دی نو ددي تعبیر داوولي خلاف دی او که وويني چي دچيني اوبه وچي سويدي نو دليل يې دا دي چي يو څوک سخي سردار به ددغه ملک څخه رحلت کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي دده په کور کي يا دده په دکان کي داوبو چينه ښکاره سويده نو دليل يې دا دي چي ددغه چيني دقدر او قيمت په اندازه به ورلره غم او فکر ورسېږي او که اوبه بي خونده وويني نو غم او فکر به ورته سخت وي او که وويني چي په دغه چينه کي يې مخ لاس پريولي دی نو دليل يې دا دي چي که غلام وي نو ازاد به سي که غمجن وي نو دغم څخه به خلاصون حاصل کړي که بيمار وي نو شفا به حاصله کړي که قرضداره وي نو دقرض څخه به خلاصون حاصل کړي او که گنهگاره وي نو توبه به وکړي او يا به حج وکړي. جابر مغربی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دچيني اوبه دخوب ليدونکي پر عمر دليل دی خاصکر که په اوبو کي يې لاس وهلي وي نو دچيني مطابق به يې عمر وي او ولاړي اوبه د جاري اوبو څخه په تعبیر کي کمزوري دی. اوبعض اهل تعبیر وايي چي دچيني ولاړي اوبه ددين صلاح ده او جاري اوبه پر غم او فکر دليل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي دچيني اوبه په خوب کي ليدل په پنځو وجودی ۱: سرداري او سخاوت ۲: غم او فکر ۳: مصيبت ۴: ناجوري ۵: عمر او ژوند حاصلول.

چغانه \ یو ساز دی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ساز بیهوده خبره او درواغ دی که څوک وويني چي باجه رغوي نودلیل یي دا دي چي بیهوده خبري اودرواغ به وایي اوکه وويني چي پاچا باجه ورکړیده نو دلیل یي دا دي چي دپاچا څخه به ورته غم اوفکر رسيږي اوکه وويني چي ساز یي مات کړي او غورزولي یي دی نو دلیل یي دا دي چي ددرواغو اوباطلو خبرو څخه به توبه کوي اوکه وويني چي باجه رغوي اومخکي ورته باجه رغول نه وه ایزده نو دلیل یي دا دي چي که صاحب علم وي نو خلکو ته به تعلیم ورکوي اودخپل علم څخه به فايده رسوي اوخلکو ته به دحدیث فقه او دتفسیر علم نسيي اوکه خوب لیدونکی جاهل وي نو داسي کار به اختیار کړي چي په هغه به یي خلک ملامتوي اوکه وويني چي دساز سره لاس چکچکی وهي نو دا پر غم او فکر او مصیبت دلیل دی.

چغد \ کوچنی گونگی

گونگی په خوب کي فساد کوونکي اوحرامي دی اوکه وويني چي څوک گونگی نيسي نودلیل یي دا دي چي هغه به دداسي سړی سره جنگ کیږي اوپه هیڅ حال کي هم گونگی لیدل مبارک نه وي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دگونگی اواز اوري نودلیل یي دا دي چي په هغه ځای کي به دگونگی داواز مطابق ژړا او فریاد وي اوکه په خوب کي دگونگی بچي وويني نو دلیل یي دا دي چي دده زوی به کمبخته اونا فرمانه وي اوکه وويني چي دگونگی غوښه یي خوړلي ده نو دلیل یي دا دي چي دهغه په قدر به دغله او مفسد سړی مال خوري.

چغندر \ جغندر

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي جغندر دغم اوفکر دلیل دی که څوک وويني چي جغندر یي خوړلي دی نو دلیل یي دا دي چي دهغه په اندازه غم اوفکر به ورته وي اوکه وويني چي جغندر یي دکور څخه دباندې غورزولي دی نو دلیل یي دا دي چي دغم څخه به خلاصون حاصل کړي او په خوب کي جغندر دښځو لپاره لږ نفع ده.

چیک \ د جايداد کاغذ

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي مهر سوي چیک که څوک حاصل کړي یا چا ورکړي وي نو دلیل یي دا دي چي مال اونفع به حاصله کړي اوکه وويني چي چا په دي چیک یا خط باندي څه لیکلي وي نو دلیل یي دا دي چي ښکر به لگوي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي مهر سوي چیک ورسره دی او دهغه څخه یي مهر ليري کړي دی نودلیل یي دا دي چي دمال نقصان به یي وسي اوکه څوک وويني چي چیک ځني ورك سوي دی یا یي سوزلي دی نودلیل یي دا دي چي هغه به ورك سي.

چکاوک \ سرخاب مارغه

سرخاب یو مارغه دی چي په خوب کي د دې تعبیر زوی یا غلام دی که په خوب کي وويني چي

سرخاب يې نيولي دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دده غلام يا زوی به راسي که نروي نو غلام يا زوی به يې وي او که ماده وي نو غلام يا انجلي به وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي سرخاب په خوب کي خوږ زبانه غريب او کم ازاده سړی دی که څوک په خوب کي وويني چي سرخاب يې نيولي دی يا چاورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دداسي سړی سره به يې ملگرتيا وي.

جگر \ اينه \ ځيگر

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي اينه ليدل پټ مال دی که دسړی اينه وويني نو پټ سوي مال به يې پيداسي او خرڅ به يې کړي او که وويني چي ډيره سره کړي يا پخه اينه ورته ملاو سوي ده نو دليل يې دا دي چي خزانه به حاصله کړي دغوا او بوزي اينه هم دمال او نعمت دليل دی او بعض اهل تعبیر وايي چي اينه په خوب کي ليدل پر زامنو دليل دي لکه چي نبي کریم صلی الله عليه وسلم ويلي دی چي (اولادنا اکبادنا) ترجمه: زمونږ اولاد زمونږ ځيگرونه دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دايني وتل يا ښکاره کيدل پر پټ مال دليل دی چي ښکاره به سي او ډيري ايني پخي يا اومې پر خزانه يا پر علم غيب دليل دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي اينه په خوب کي ليدل په دروو و جو ده ۱: زوی او مال ۲: انډيوال چي دزوی پر ځاي وي ۳: علم. او که وويني چي اينه يې دکور څخه دباندې اچولي ده يا اور اينه سوزي نو دليل يې دا دي چي پاچا به دده خزانه اخلي او که داخوب څوک عالم وويني نو دليل يې دا دي چي ټول علمونه به هير کړي.

جماع \ کوروالي کول

دانيال عليه السلام ويلي دی چي جماع په خوب کي حاجت پوره کيدل دي خاصکر که وويني چي مني ځني وتلي دی او که وويني چي چا ورسره جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چي دده خاندان به مالدار سي او که وويني چي چا ورسره داسي جماع کړي ده چي سړی لاندي دی او ښځه پورته ده نو دليل يې دا دي چي دوهمه ښځه به کوي او دهغه څخه به خير او نفع ويني. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دخپلي ښځی سره يې يا دبلي ښځي سره يې په دوهمه لار جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چي دغه سړی به نالائقه کارکوي او په دغه کار کي به ورته فايده نه وي او دنبي کریم صلی الله عليه وسلم سنت به په نظر کي نه ساتي او که وويني چي دمور سره يا دخور سره يا دبل چاسره چي پر ده حرام وي جماع يې کړي ده نو دليل يې دا دي چي دخپلوانو محبت به دده څخه جلا سي که څه هم هغه ژوندي وي او که مړ وي خو په هر حال دغم او فکر دليل دی او بعض اهل تعبیر وايي چي که ژوندي وي نو دهغه څخه به خير او نفع وويني او حج به وکړي او که دمړي سوي ښځي سره په خوب کي جماع وکړي نو دليل يې دا دي چي دکوم کار څخه نا اميده وي هغه به وکړي خو پوره به يې نه کړي او که وويني چي دناملوم ځوان سره يې جماع کړي ده او ديو بل سره په جنگ وو نو دليل يې دا دي چي انجام به يې په محبت وي او دهغه څخه به خير اونیکي وويني او که هغه ځوان معلوم وي نوبه فتح حاصلوي او که وويني چي

د بودا سرې سره يې جماع کړېده نو دليل يې دا دي چې د خپل نصيب څخه به خير اونيکي وويني. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې پيغله انجلۍ ورته حاصله سويده نو دليل يې دا دي چې په دغه کال به واده کوي يا به مينځه اخلي او که وويني چې د پاچا کورته ولاړي او هلته يې جماع وکړه نو دليل يې دا دي چې پر دښمنانو به کاميابي حاصله کړي. او که وويني چې دده سره جماع وسوه نو بيا يې هم دغه دليل دی چې مراد به يې حاصل سي او بعض اهل تعبير وايي چې ده ته به د پاچا د طرف څخه خوف او بيره حاصله سي او که وويني چې د چرگ سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دده طرف ته کم سرې منسوب دی پر هغه به فتح حاصله کړي. او که وويني چې د عيسائي يا يهودي يا فارسي سره يې جماع کړېده نو تعبير يې دا دي چې دده دنيوي کار به په انتظام سره وي او که بودا سرې چې شهوت يې بالکل ختم وي په خوب کې وگوري چې دده شهوت غالب سوي دي څنگه چې په ځواني کې وو نو دليل يې دا دي چې ددين په کار کې به ښه مينه لري. او که وويني چې دناکاره ښځې سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې ددنيا او حرام مال طلب به کوي او که داسې خوب ښځه وويني نو بيا يې هم دغه تعبير دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې داوښ سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دسختي څخه به خلاص سي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او مال به يې زيات او نوم به يې لوړ سي. او که وويني چې د پاچا سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دهغه به رازدار او مقرب سي او که وويني چې د پاچا د ښځې سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دهغې څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چې دحيض والا ښځې سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دده کار به خراب وي او که وويني چې دمري ښځې سره يې جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دده کار به خراب وي يا به دهغه دخپلوانو سره ملاقات کوي او که هغه ژوندی وي نو دهغه دخپلوانو سره به جدايي کوي او بعض اهل تعبير بيان کړي دي چې دحائضي ښځې سره په خوب کې، جماع کول ددنيا په کارونو کې اسانتيا ده. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې ده ښځې سره چې دده مينځه وه جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې د پاچا څخه به خير او نفع حاصله کړي او که وويني چې ده دمعلوم ځوان سرې سره جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې ده ته به دهغه څخه خير ورسېږي او که وويني چې دنامعلوم ځوان سرې سره يې جماع کړېده نو دليل يې دا دي چې دهغه لپاره به دعا يا خيرات کوي او که ښځه وويني چې دي دبلي ښځې سره جماع کړي ده نو دليل يې دا دي چې دهغه نيکي به ويني او مراد به يې پوره سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کې جماع کول چې غسل باندي واجب سي د دې تعبير نسته.

جلا ب \ د دستونو او اسهالونو راوستلو دوا

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کې جلا ب چيښل حلال مال او پاک دين دی که وويني چې چا ورته جلا ب ورکړي دی او ده چيښلي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه په قدر به ورته مال حاصل سي او دده دپاکي عقيدې او ددين ددرستۍ دليل دی او که وويني چې چا ورته

جلاډ ورکړي دی نو دلیل يې دا دي چې دهغه څخه به خير او نفع حاصله کړي او که وويني چې جلاډ يې چينېلي نه دی بلکې پرمخکه يې تويي کړي دی نو د دې تعبير داوړني خلاف دی.

جنازه

که څوک په خوب کې جنازه وړونکې وويني نو دلیل يې دا دي چې خوب ليدونکې به پر دونه خلکو حکومت کوي او په هغو به ظلم کوي او که وويني چې پخپله مړسوي دی او جنازه يې وړه سوي ده او خلک د جنازې څخه وروسته روان دی نو دلیل يې دا دي چې شرف او عزت او مشري به حاصله کړي ليکن دين به يې خراب سي او پر دغه قوم به حکومت کوي. او که وويني چې پخپله دمړي جنازه وړي نو دلیل يې دا دي چې دپاچا خدمت به کوي او دهغه څخه به خير او نيکي وويني او که وويني چې خلک دده د جنازې څخه وروسته راروان دی او په هوا کې وي نو دلیل يې دا دي چې ددغه ښار يو لوي سړی په سفر کې مري او که پخپله جنازه وويني چې په مخکې يې وړی نو دلیل يې دا دي چې په سفر به ځي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دژوندي جنازه وړي او په هغه پسې هيڅ څوک نسته نو دهغه دعزت مرتبه او دکار د نقصان دلیل دی او که وويني چې خلک دهغه د جنازې څخه وروسته وو نو د دې تعبير داوړني خلاف دی او که وويني چې دده جنازه روانه وه نو دلیل يې دا دي چې پر خلکو به ظلم کوي. او که وويني چې جنازه سپکه ده نو دلیل يې دا دي چې پر خلکو به رحم کوي او حال به يې ښه سي او که وويني چې د جنازې څخه را ايښه سوي دی يا جنازه وړونکو دي غورزولي دی نو دلیل يې دا دي چې دعزت او مرتبې څخه به را ايښه سي او دده کار به بند سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې جنازه په خوب کې ليدل په درو وجو دی ۱: بزړگي ۲: ولايت ۳: عزت مرتبه او لوړوالي.

جنب بودن \ جنب کيدل

که څوک په خوب کې وويني چې جنب دی نو په حرامو کې به حيران او پريشان سي او بعض اهل تعبير بيان کړي دي چې سفر به کوي او ددنيا مراد به حاصل کړي او کار به يې تباه سي. او که وويني چې دجنابت غسل يې کړي دی او کالي يې اغوستي دی نو دلیل يې دا دي چې په اخره کې به د کار څخه خلاصون حاصل کړي او کار به يې تباه سي او که دغسل پوره کيدو سره ناست دی نو دلیل يې دا دي چې کار به يې پوره نه سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کې ځان جنب او لڅ وويني نو دلیل يې دا دي چې پخپل کار کې به حيران او عاجز سي او که وويني چې په حمام کې يې غسل کړي دی او راوتلي دی او پاک کالي يې اغوستي دی نو دلیل يې دا دي چې دالله تعالی طرف ته به رجوع وکړي او توبه به وکړي.

چنگال \ پنجه

که څوک په خوب کې ځان دچرگانو په ډول پنځو والا وويني نو دلیل يې دا دي چې ده ته به په کسب او روزي کې قوت وي او پر دښمنانو به کاميابي حاصله کړي او که وويني چې دده په لاس کې دچرگانو پنجه ده نو دلیل يې دا دي چې ده ته به دچرگ په اندازه خير او نفع حاصله سي.

جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي پنجه ليدل په دروو وځو ده ۱: په کارونو کي قوت او طاقت ۲: معيشت ۳: کسب کول.

چنگاله \ زوز

زوز په خوب کي بدکار او غم ورکوونکي سړی دی که څوک په خوب کي وويني چي دده سره زوز دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دداسي صفت سړی سره به يې صحبت او انديوالي کيږي او که وويني چي زوز دده بدن زخمي کړي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به دبد کردار سړی څخه نقصان رسيږي او که وويني چي زوز دده څخه وړک سوي دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دبد کردار سړی د صحبت څخه به جلا سي.

چنگ زدن \ ساز ږغول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ساز ږغول درواغ خبره ده که وويني چي ساز ږغوي نو دا پر باطله او درواغ خبري دليل دی او ده ته به ځني غم او فکر او نقصان رسيږي. او که وويني چي پاچا ده ته ساز ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به دپاچا څخه بخشش او بزرگي حاصله سي او که د دې اهل نه وي نو دغمونو او فکرونو څخه به خلاصمون حاصل کړي. او که وويني چي ساز يې مات کړي يا يې غورزولي دی نو دليل يې دا دي چي ددرواغو او باطل کار څخه به توبه وکړي او که څوک ساز ږغوي او دي يې اوري نو دليل يې دا دي چي درواغ او بي فائدي خبري به اوري او اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي ساز ږغول د ډير عمر دليل دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي ساز ږغوي نو دليل يې دا دي چي په سردارانو کي به دچا د بنځي سره ملاو سي او عزت او مال به حاصل کړي او په اخره کي به دهغي بنځي سره نکاح وکړي او که وويني چي دساز سره نڅا هم ده نو ددي دليل غم او مصيبت دی جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي که ناجوري وويني چي ساز ږغوي نو دا دده دمرگ دليل دی.

جنگ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دخلکو سره يا دځناورو سره جنگ کوي او هغه وړک سوي دی نو دليل يې دا دي چي پر دښمن به کاميابي حاصله کړي.

جو \ اوربشي

ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي لندي يا وچي يا پخي اوربشي خوري نو دليل يې دا دي چي يوڅه لږ شي به ورته ملاو سي او که وويني چي دده سره اوربشي دي يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به ورته خير او نيکي رسيږي او صحت مند به وي او که وويني چي اوربشي يې پر محکه کي کرلي دی نو دليل يې دا دي چي مال به ورسره جمع سي او دالله تعالی د خوشحالي کار به وکړي جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي اوربشي په خوب کي مال دی چي په اساني سره به وړلږه حاصل سي او اوربشي خرڅونکي داسي سړی دی چي دنيا پر دين باندي اختياروي.

جوال دوز\د پورۍ گنډلو ستن

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي د پورۍ گنډلو ستن په خوب کي ليدل داسي سړی دی کوم چي دخلکو کارونه کوي خاصکر کوچني کوچني کارونه او که وويني چي دده سره ستن ده يا چا ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي دده به د دې صفت سړی سره ناسته ولاړه کيږي او که ستن ماته سوي يا ورکه سوي ده نو ددغه سړی د هلاکت دليل دی.

جوان شدن\خوانيدل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ځوان سوي دی او سپين وريښته يې تور سوي دی نو دليل يې دادی چي بد سړی به سي او که نامعلومه ځوان وويني نو دليل يې دا دي چي ددښمن څخه به ذلت وويني او مراد به يې پوره نه سي او که وويني چي ځوان سپين ږيري سو نو دليل يې دا دي چي عزت به يې زيات سي بنځي هم په دي خوب کي دسړو برابر دی جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دځواني څخه سپين ږيري سوي دی نو دليل يې دا دي چي علم او ادب به زده کړي او د دې تفصيل به په حرف ميم کي راسي.

چوب\لرگی

ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي لرگي ليدل نفاق دی او که څوک پردی يې ورکړي نو دده سره به نفاق کوي او دکور لرگي په خوب کي دليدلو تعبير دسيده لرگي په ډول دي او که کور لرگي دسوزلو قابل وويني نو دا منافق او درواغجن ويونکي سړی دی.

جواب\جرايي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي جرايي دځانمو بنځو دحساب څخه دی که وويني چي دورينسمو يا دتار نوي جرايي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دده خادم به اصل وي او دهغه څخه به فائده پورته کوي او که وويني چي دده جرايي پشميني يا نقشداري دی نو دليل يې دا دي چي بنائسته مينځه به اخلي يا به بنائسته بنځه کوي او که وويني چي دده سره ژړي جرايي دی نو دليل يې دا دي چي دده خادم به ناجوره غوندي ښکاري او که وويني چي دده جرابه سره ده نو دليل يې دا دي چي دده خادم به بي شرم وي او که وويني چي دده جرايي توري دی نو که خوب ليدونکي مصلح وي نو تعبير يې نیک دی او که مفسد وي نو تعبير يې بد دی او که وويني چي دده جرابه ورکه سويده يا سوزلي ده نو دا دځانم پر مرگ دليل دی او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي په خوب کي جرابه مال او مراد دی او که جورايي بوي کوي نو دليل يې دا دي چي دمال زکوة به ورکوي او که دجورابو بوی وي نو دليل يې دا دي چي دمال زکوة به نه ورکوي او خلک به ورپسي خبري کوي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده جورايي دپوست دی که داوښ دپوست وي نو دليل يې دا دي چي دده خادم به باهمته او داصله بزرگ وي او که دبوزو دپوست وي نو دليل يې دا دي چي دده خادم دځانمو خلکو څخه

دی او که داس د پوست وي نو دلیل يې دا دي چي دده خادم بزرگ او د سپاهيانو دنسله دی او که دده جورابي د ځنگلي ځناور د پوست وي نو دلیل يې دا دي چي دده خادم ځنگلي دی جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دده جورابي په پښو دی نو دلیل يې دا دي چي مال به په نظر کي ساتي او که وويني چي دده سپيني او پاكي جورابي په پښو دی نو دلیل يې دا دي چي ده دخپل مال زکوة ادا کړي دی جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي استعمال سوي جورابي سړی دی او د زکوة د مال ساتونکي دی او که وويني چي دده د جرابو څخه خوشبويي راځي نو دلیل يې دا دي چي په مرگ او ژوند کي به نیک نومه سي او که بدبوی ځني راتلی نو نفرت به ورسره کوي او که وويني چي دده جورابي ورکي سوي دی نو دلیل يې دا دي چي زکوة به نه ورکوي او مال به يې ورک سي.

جوش \ زغره \ د اوسپني قميص

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي د اوسپني قميص اغوستل په اندازه دهغي د اوسپنيوالي او پاکوالي دليل دی که وويني چي دده سره زغره ده نو دلیل يې دا دي چي دده کوروالا به د دښمن د شر څخه په امن کي وي او که وويني چي ده زغره اغوستي ده نو دلیل يې دا دي چي دده بدن به د دښمن د شر څخه محفوظ وي او هغوي به پر ده کاميابي حاصله نه کړي. او که وويني چي دده سره زغره او وسله ده نو دلیل يې دا دي چي د منافق د مکر او د عامو خلکو د شرارت څخه به په امن وي او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي زغره په خوب کي ليدل د دين زياتي دی کوم سړی چي په خوب کي زغره وويني نو دلیل يې دا دي چي دي به پټه دالله په حفاظت کي وي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي زغره ليدل په شپږو وجو ده ۱: بزرگي ۲: پناه ۳: قوت ۴: مال ۵: ژوند ۶: د دين زياتي، په خوب کي زغره غم خوار ملگري دی.

چوگان زند \ غونډسکي کول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي د غونډسکي کولو دليل دا دي چي دکوم شي طلب کوي هغه به حاصلوي او عزت او مرتبه به حاصلوي ليکن په دين او عبادت کي به سست وي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي غونډسکي د پاچا په لاس کي وويني نو دليل يې دا دي چي پر دښمنانو به کاميابي حاصلوي او که غونډسکي د عام سړی په لاس کي وويني نو دليل يې دا دي چي دچا سره به جنگ کوي او دښځو څخه به خرابه خبره اوري او اهل تعبير غونډسکي ته دخولي سره او چوگان ته د ژبي سره تشبيه ورکوي.

جولاها \ جولا

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي جولا مسافر يا قاصد سړی دی کوم چي په دنيا کي گرځي او که وويني چي جولا کالي جوړوي نو دلیل يې دا دي چي دده به دچا سره فساد او جنگ وي ځکه چي دکالو جوړولو تعبير جنگ دی ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي دکالو د جوړولو اوشيانو ته د پيچ ورکولو بيان په حرف (ب) کي سوي دی که څوک په خوب کي وويني

چي کالي يې ټوله جوړ کړي دی نو دليل يې دا دي چي غمجن به سي.

جواهر \ ملغلري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ملغلري خرڅوی او هغه دده ملکيت وي نو دليل يې دا دي چي عالم او ديندار به سي او دهرچا سره به نيکي او احسان کوي او که ديندار نه سي نو دغلامانو مالک به سي او ددغه ملغلرو دقدر وقيمت مطابق به ورته مال حاصل سي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که مصلح او پرهيزگار وي او ملغلري خرڅوی نو دليل يې دا دي چي دين او علم به ورته حاصل سي.

جوئي آب \ دوالي اوبه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دوالي اوبه ليدل چي دخوږو او پاکو اوبو په ډول وي نو دليل يې دا دي چي دده ژوند به ښه تير سي او که وويني چي دناملعومي والي څخه يې پاکي اوبه چيښلي دي او داسې په سفر کي وي يا په پردي ځاي کي وي نو دليل يې دا دي چي په نامعلوم کار کي به مشغول سي او خپل عمر به تير کړي او ددغي والي څخه به داوبو چيښلو مطابق نفع حاصله کړي او که دوالي اوبه تروي اوبي خونده وي نو دا دخوږ ژوند تيريدو دليل دی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دوالي ليدلو اصل وکيل دی چي مقرب به سي که څوک دوالي اوبه بهيدونکي او پاکي وويني نو دليل يې دا دي چي کار به يې جاري وي او که وويني چي دوالي اوبه گنده دي نو دليل يې دا دي چي کار به يې تباہ اوبي انتظامه سي او په کوم ځاي کي چي دوالي اوبه وويني دهغي تعبیر دساحل تعبیر دی اوڅومره چي په والي کي کمي يا زياتي وويني هغه به پر وکيل واقع کيږي او که وويني چي پر تخت ناست دی او دهغه څخه لاندي اوبه بهيږي نو دليل يې دا دي چي دولت او مرتبه به دده طرفته مخ کړي او دده ددواړو جهانونو احوال به نیک سي والله تعالى فرمان دی (تجري من تحتها الانهر لهم فيها ما يشاءون، سورة النحل: ۳۱) ترجمه: تردي لاندي والي بهيږي ددوي لپاره چي څه غواړي مراد به يې حاصل سي او که وويني چي دوالي په پاکو اوبو کي ناست دی نو دليل يې دا دي چي دغم څخه به خلاصون حاصل کړي که ناجوړه وي شفا به حاصله کړي که قرضدار وي نو قرض به يې ادا سي که په سفر کي وي نو وطن ته به راسي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي دويالي په تعبیر کي ددبي والا او نفعي والا سپی دی او که وويني چي دوالي څخه يې اوبه را لوري کړي دی نو دليل يې دا دي چي دهغه په قدر به ديو مالداره سپی څخه مال حاصل کړي او کوچني وياله ژوند دی او الله تعالى دټولو کارونو حقيقتونه ښه پيژني.

[ح]

حبر \ سياهي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دسياهي طلب کول عيش او مال حاصلول دی او که وويني چي سياهي يې اغوستي ده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چي عيش به باندي فراخ

سي او مراد به يې حاصل سي او که وويني چي سپاهي يې توي کړي ده يا ځني ورکه سوي ده نو د دې تعبير داوړني خلاف دی ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي سپاهي دده پر کالو توي سوي ده که منشي وي نو دده لپاره نقصان دی او که وويني چي په سپاهي څه ليکلي دي که ليکل سوي شي قرآن کریم يا دالله نومونه وي نو دخير اوصلاح دليل دی او که د دې خلاف وي نو دشر اوفساد دليل دی.

حب خوردن \ ددوا گولۍ خوړل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي ددوا گولۍ ديوې ناجوړئ لپاره وځوري او دهغه دخوړلو سره ورته شفا او نفع حاصله سو ده نو دابنه والي اوپه کارونو کي دنفعي دليل دي او که وويني چي دوا يې دڅه نفعي لپاره نه وي خوړلي نو ددې تعبير داوړني خلاف دی.

حج گزاردن \ حج کول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده حج کړي دی نو دالله به په ده حج کول نصيب کړي که ناجوړه داخوب وويني نو شفا به حاصله کړي که قرضداره يې وويني نو دقرض څخه به خلاص سي که مسافر دا خوب وويني نو وطن ته به په سلامتۍ سره بيرته راسي او که په خوب کي وويني چي حج ته تللي دی او حج يې نه دی ادا کړي نو دليل يې دا دي چي عمر به يې زيات سي او کار به يې په انتظام سره سي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي حج ته تللي دی اوپه حرم شريف کي لبيک وايي نو دليل يې دا دي چي ده ته به خوف او بيره وي او که وويني چي حج پر واجب سويدي او دتلو اراده يې نه ده کړي نو دليل يې دا دي چي خيانت به کوي او که وويني چي دعرفي ورځ ده نو دليل يې دا دي چي دچا سره به صلح کوي او که وويني چي په خانه کعبه کي لمونځ کوي نو دليل يې دا دي چي دبزرگانو څخه به نفع حاصله کړي او کار به يې ښه سي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي حج کول په اوو وجو دی ۱: نکاح کول ۲: مينځه اخستل ۳: دعادل پاچا زيارت کول ۴: نيکي ۵: دنیک کار کولو کوشش کول ۶: دثواب اجر حاصلول ۷: دعالمانو ناستي او ملگرتيا ته تلل.

حجر اسود

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پر حجر اسود باندي لاس وهي نو دليل يې دا دي چي داهل حجاز څخه به ورته نفع حاصله سي او که وويني چي حجر اسود يې را ايستلي دی نو دليل يې دا دي چي بي مذهبه بي اعتقاده او ناپاکه به سي او که وويني چي حجر اسود يې بيا پر خپل ځاي ايښي دی نو دليل يې دا دي چي بيا به پر سمه لار روان سي او که وويني چي دزم زم اوبه يې چيښلي دی نو دليل يې دا دي چي وړک سوي شي به ورته بيا ملاو سي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي حجر اسود مچوي او پر هغه مخ منښي نو دليل يې دا دي چي د ده ددين خير اوصلاح به زياته سي او د عالمانو سره به ملاو سي.

حجامت کردن \ بنکر لگول \ وینه کښل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي يو چا پردي ورته بي ځايه ځاي بنکر لگولي دی نو دليل يي دا دي چي امانت به پر خپله ذمه اخلي او که وويني چي دوست ورته بنکر لگولي دی نو دليل يي دا دي چي امانت به ورته واپس کيږي او ددښمن دشرارت څخه به په امن وي او دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي سپين ږيري ته يي بنکر لگولي دي نو دليل يي دا دي چي کار به يي ښه سي او که وويني چي پاچا ته يي بنکر لگولي دی نو دليل يي دا دي چي دپاچا مقرب به سي او که وويني چي دبنکر لگولو سره وینه نه ده راوتلي نو دليل يي دا دي چي بنکر لگوونکي به دپاچا منشي سي که جاهل وي نو قرضداره به سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي بنکر لگول په اوو وجو دی ۱: امانت ادا کول ۲: شرط ۳: ولايت حاصلول ۴: عزت او بزگري ۵: مرتبه ۶: دپيغمبر سنت ۷: که حاکم وي نو دکار څخه به معزوله سي او بعض اهل تعبير بيان کړيدی چي که بنکر لگونکي ځوان وي نو دليل يي دا دي چي دخرڅ حساب کوونکي به سي يا دشيانو اندازه کوونکي او دخلکو کارونه به دده په لاس فراخ کيږي.

حذر دادن \ سزا ورکول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سزا ورکول دښځو دکار پوره کيدلو دليل دی که وويني چي سزا يي ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به دښځو کار کوي او که وويني چي ده ته چا سزا ورکړي ده نو دددي تعبير داوونی خلاف دی جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پر څه گناه باندي يي سزا ورکړي ده نو که خوب ليدونکي مصلح وي نو ددنیا په شغل کي به مشغول سي او که مفسد وي نو دغم او فکر دليل دی.

حربه \ کوچني نيزه

که په خوب کي وويني چي دده سره نيزه ده نو دليل يي دا دي چي زوی به يي مړ پيدا سي او که واده يي نه وي کړي نو مال به حاصل کړي او که وويني چي دنيزي سره نوره وسله هم ده نو دليل يي دا دي چي عزت او مرتبه به حاصله کړي او که وويني چي پاچا ورته نيزه ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي ده ته چا نيزه ورکړي ده، نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به ورته څه ملاو سي او که وويني چي نيزه دده په لاس کي ماته سوي ده نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي دنيزي په خوب کي دليدلو تعبير په شپږو وجو دی ۱: غرور ۲: ولايت ۳: ډير عمر ۴: فتح ۵: رياست ۶: نفع.

حرم مکي \ بيت الله شريف

بيت الله شريف دامن ځاي دی که څوک وويني چي دي په بيت الله کي دی نو دليل يي دا دي چي ددنیا دافتونو څخه به په امن وي او حج به ورته نصيب سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پاچا يا سردار حرم ته تللي دی نو دليل يي دا دي چي په ټولو

ښارونو کي به امن وي او د پاچا څخه به ورته څه ملاو سي اوبعض اهل تعبیر کوونکو بیان کړیدی چي دده به ددغه حرم والاوو سره څه کار راځي او که وويني چي پاچا دی خپل ځای ته غوښتي دی او دي په دغه ځای کي مقیم سوي دی نو دلیل يې دا دي چي د پاچا کار به کوي او ده ته به په دغه کار کي بدنامي وي او که وويني چي د ظالم پاچا ځای ته تللي دی نو د دې هم دغه تعبیر دی.

حریر \ رینیم

د حریر خزاو دیبا بیان به په حرف دال کي راځي ان شاء الله تعالی.

حساب

ابن عباس ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي حساب کوي نو دلیل يې دا دي چي په محنت او عذاب کي به راسي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ویلي دي چي که څوک وويني چي الله تعالی د قیامت په ورځ پر ده حساب اسان کړي دی نوامید دی چي خلاصون به حاصل کړي او که د دې خلاف وويني نو په زحمت کي دراتلو دلیل دی جعفر صادق رحمته الله عليه ویلي دي چي په خوب کي د قیامت حساب لیدل په شپږو وجو دی ۱: پاچا عذاب ۲: مشغولیات ۳: سختي او غم ۴: بد حالی ۵: فکر او غم ۶: لږ عمر.

حصار \ کلا

که څوک وويني چي کلا ته تللي دی نو دلیل يې دا دي چي د دښمن دشر څخه به په امن وي او که وويني چي د کلا څخه وتلی دی نو دلیل يې دا دي چي پر دښمن به کامیابي حاصلوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په مضبوطه کلا کي دی او هغه دده ملکیت دي نو دلیل يې دا دي چي د دښمن دشر څخه به په امن وي او که وويني چي د کلا څخه وتلي دی نو ددي تعبیر داوړني خلاف دی جابر مغربی رحمته الله عليه ویلي دي چي که څوک ځان په کلا کي وويني نو دلیل يې دا دي چي نعمت او روزي به باندې فراخه سي او که د دې خلاف وويني نو دده دتباهي او دکاروبار د بندیدو دلیل دی.

حصیري \ پوزي

ابن سيرین رحمته الله عليه ویلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره پوزی دي يا چا ورکړي دی نو دلیل يې دا دي چي د پوزی په اندازه به نفع حاصله کړي او که وويني چي پوزی جوړوي نو دلیل يې دا دي چي پر ښځو به عاشق سي او که وويني چي پوزی دلږ قیمت دی او دي يې جوړوي نو دلیل يې دا دي چي دغه ښځه به يې اصيله اوفقیره وي او که وويني چي پوزی قیمتي او پاک دی نو دلیل يې دا دي چي اصلیه او مالداره ښځه به کوي جابر مغربی رحمته الله عليه ویلي دي چي په خوب کي پوزی لیدل په دروو وجو دی ۱: ښځه ۲: نفع ۳: غوښتل چي ده ته به دهغه څخه نفع حاصله سي.

حقنه \ د لويي بولو په ځای کي دوا دننه اچول

ابن سيرین رحمته الله عليه ویلي دي چي حقنه په خوب کي په غصي سره ديوځاي څخه بل ځاي ته تلل

دی په داسي رقم سره چې د سختی څخه به هوبنه سي اوبعضي اهل تعبیر بیان کړي دی چې حقنه په خوب کي داسي کار دی چې پر لیدونکي بیرته راځي جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دی چې که څوک په خوب کي وويني چې ده حقنه کړي ده او ده ته ځني تکلیف رسیدلي دی نو دا دده دبد حالی دلیل دی او که د دې خلاف وويني نوخیر او نفع به حاصله کړي.

حقنه \ د جواهراتو ډبی

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دی چې ډبی په خوب کي بنځه یا مینځه ده که څوک وويني چې دده سره نوي ډبه ده یا یې اغوستي ده یا چا ورکړي ده نو دلیل یې دا دي چې بنځه به کوي یا به مینځه اخلي او که وويني چې ډبی مات سوي دی یا ورک سوي دی نو دلیل یې دا دي چې بنځه به ځني جلا سي جابر مغربی رحمۃ الله علیه ویلي دی چې که څوک وويني چې دده سره نقشدار غټ ډبی دی نو دلیل یې دا دي چې مالداره بنځه به کوي اودهغي څخه به نفع حاصلوي او که د دې خلاف وويني نو دلیل یې دا دي چې دبد شکلي او فقیري بنځي سره به واده کوي.

حکمت

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دی چې که څوک وويني چې د حکمت علم وایي نو دلیل یې دا دي چې قران شریف به وایي او که وويني چې د حکمت کتاب یې سوزلي دی نو دا دده د دین د تباهي دلیل دی ابراهیم کرمانی رحمۃ الله علیه ویلي دی چې که څوک په خوب کي وويني چې د حکمت د کتاب ورقي خوري نو دلیل یې دا دي چې د حکمت علم به وایي او که وويني چې ورقي یې څیري کړي دی نو دلیل یې دا دي چې خوب لیدونکي لمونځ نه کوي او که وويني چې څوک د حکمت کتاب وایي او دي یې اوري نو دلیل یې دا دي چې دي به علم کوي.

حلاج \ نداف \ پمبه ټکوونکی

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دی چې په خوب کي نداف قوي سړی دی د چاپه لاس چې دخلکو کارونه کیږي او که وويني چې ندافي کوي نو دلیل یې دا دي چې د داسي سړی سره دکومو ذکر چې لوړ و سو دده به ورسره صحبت کیږي جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دی چې په خوب کي ندافي کول په دوو وجو دی ۱: نفع ۲: فراخي.

حلتیت \ هنجه \ اینجه

حلتیت انگوزه هنجه دا شیان په خوب کي لیدل په هر حال کي غم او فکر دی.

حلو

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دی چې په خوب کي حلوی داسي مال دی چې د پاچا په لاس تیریدو سره حرام سوي دی. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دي چې حلوی په خوب کي لیدل ډیر مال او خالص دین دی او په خوب کي د حلوی یوه ټوټه زوی مچول دی او د میوو والا حلوه یوه گوله بڼه ده او په کومه حلوی کي چې د بادامو یا د غوزانو مغز وي دهغي تعبیر نفع ده چې ده ته به د بخیل څخه رسیدي. جابر مغربی رحمۃ الله علیه ویلي دی چې په خوب کي د حلوی جوړولو دلیل دا دي چې دهغي په اندازه به حلال مال او حلاله روزي حاصلوي او که وويني چې په حلوی کي زعفران دی

نو داهم دنبه والي دليل دی او په خوب کي حلوی خرخونکي خوږ زبانه دی.

حمل قلبي \ مزدور

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي قلبي دمرتبې خاوند او خطرناک سړی دی او که وويني چي دده پر ملا سپک پيټی دی او دغه پيټی دده ملکيت دی نو دليل يې دا دي چي ددغه پيټي مطابق به ورته راحت خير او نفع رسيږي او که وويني چي هغه پيټي دونه دی چي دده ملا ته تکليف ځني رسيږي نو دليل يې دا دي چي دي گنهکاره او نافرمانه دی دالله تعالی فرمان دی (ليعلموا اوزارهم كاملة يوم القيمة، سورة النحل: ۲۵) ترجمه: ددي لپاره چي دوي په ښه رقم خپل پيټي دقيامت په ورځ پورته کړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دخلکو پيټي بغير دڅه اجر څخه وړي نو دليل يې دا دي چي دالله تعالی دمخلوق سره به په خير او احسان سره پيش کيږي او که وويني چي دپيټي وړلو مزدوري اخلي نو ددي تعبیر غم او فکر دی.

حنا \ نکريزي

ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده پر لاس او پښو نکريزي لگيدلي دي نو دليل يې دا دي چي خپل ځان به ښايسته کوي ليکن په دين کي به يې کراهت وي. اوبعض اهل تعبیرو بيان کړي دي چي دخپلوانو حال به ځني پټ نه وي او که داخوب داسي سړی وويني چي نکريزي لگول يې عادت نه وي نو دليل يې دا دي چي ده ته به غم او فکر پيښيږي او ژر به ځني خلاصيږي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نکريزي لگول په درو وجو دی ۱: دخپلو ښايست ۲: دکور والو ستر ۳: غم او فکر.

حنوط \ د مړي خوشبويي

حنوط يوه خوشبولي ده چي مړی ته لگول کيږي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي حنوط باندې لگول سوي دی نو دليل يې دا دي چي توبه به کوي او دالله تعالی په پناه کي به سي او که داخوب يو څوک مصلح سړی وويني نو دغم او فکر څخه به خلاص سي او دبيري څخه به په امن کي سي ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي حنوط بويول دخلکو ډير تعريف دی ځکه چي بعض اهل تعبیر ويلي دي چي دحنوط په اندازه د مړي کوروالو به نيک نامه وي.

حوض \ تالاب

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تالاب ليدل علم او پوه ده که وويني چي دتالاب څخه يې پاكي او صفا اوبه چيښلي دی نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به دعلم څخه حصه حاصلوي او که وويني چي په حوض کي يې لامبلي دی نو دليل يې دا دي چي دطاعت توفيق به حاصلوي او دنافرمانې څخه به منع سي او که وويني چي دتالاب ټولي اوبه يې چيښلي دی نو دليل يې دا دي چي عمر به په سلامتي سره تير کړي او مال به يې زيات سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي خپل کالي يې په تالاب کي پريولي دی نو دليل يې دا دي چي دده دکور خلک توبه کوي او ددين پر لاره به ځي او که وويني چي په حوض

کي يي کالي پريولي دی او داوږو لاندې ځاي اوبام ښکاره سوي دی نو دليل يي دا دي چي په علم به کار نه کوي او که وويني چي دتالاب پر غاړه شينکي دی نو دليل يي دا دي چي دخپل علم څخه به فايده پورته کوي او خلک به دده دعلم څخه نفع حاصلوي خاصکر که تالاب دده ملکيت وي او که وويني چي دتالاب اوبه زياتي سوي دي بغير د دې څخه چي حوض ته دبل ځاي څخه اوبه نه راځي نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به يي مال او علم زيات سي او که وويني چي دتالاب اوبه خرابي اوترخي دي نو دليل يي دا دي چي غم اوفکر به حاصل کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي تالاب ليدل په څلورو وجو دي ۱: فايده مند سړی ۲: مالدار سړی ۳: مال جمع کول ۴: عالم چي خلک نفع ځني حاصلوي.

حوض کوثر

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي قيامت دی او خلک حوض کوثر ته رابولي نو دليل يي دا دي چي داسي پاچا به ښکاره سي چي په خلکو کي به عدل او انصاف کوي. او که وويني چي دحوض کوثر څخه يي يوه پيالنه چينبلي ده نو دليل يي دا دي چي مرگ به يي داسلام سره وي او که وويني چي دحوض کوثر په خوا کي گرځي او اوبه غواړي او اوبه ده ته نه دی حاصلی سوي نو دليل يي دا دي چي دنبي کریم عليه السلام او داصحابو کرامو ددوستانو دښمن به وي او که وويني چي نبي عليه السلام دحوض کوثر څخه اوبه ورکړي دي او ده چينبلي دی نو دليل يي دا دي چي دنبي کریم عليه السلام شفاعت به حاصلوي ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي دده نوم پر حوض کوثر ليکل سوي دی او ده پيالنه راواخسته او اوبه يي وچينبلي نو دليل يي دا دي چي دده به دعالم سره صحبت وي او ددواړو جهانونو مراد به يي حاصل سي جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دحوض کوثر څخه اوبه چينبلي دی او اوبه خرابي دی نو دليل يي دا دي چي خوب ليدونکي منافق دی او ده ته به دقران او حديثو علم نصيب نه سي او که په خوب کي وويني چي حوض کوثر هغه رقم دی لکه څنگه چي په حديث شريف کي بيان سويدي او ده ځني څه اوبه دکوثر چينبلي دی نو دليل يي دا دي چي د دې سړي دالله په نزد لوي مقام او مرتبه ده او دي به ددين دبزرگانو څخه وي.

حيض (د ښځو مياشتني ناچوري)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي حيض دسړو لپاره په ژوند کي بقا ده او دښځو لپاره دمال زياتوالي دی او که وويني چي حيض يي راغلي دی نو دادفساد او حرامو دليل دی او اهل تعبیر بيان کړي دي چي که په خوب کي وويني چي حيض يي راغلي دی نو دا دغم او سختي دليل دی او که ښځه وويني چي حيض ورته راغلي دی نو دليل يي دا دي چي دويني په اندازه به حرام مال حاصل کړي او که سړي وويني چي دده دښځي حيض راغلي دی نو دليل يي دا دي چي په ده به ددنیا کار بند سي او که وويني چي خوب ليدونکي پټ دی نو دليل يي دا دي چي په دين کي به حيران سي او که وويني چي دده ښځه پاکه سوي ده او هغي د حيض څخه مخکي غسل کړي دی نو دليل يي دا دي چي پر ده به ددنیا کارونه خلاص سي والله اعلم.

[خ]

خار\خوز\زوز

زوز په خوب کي قرض دی که څوک په خوب کي وويني چي زوز دده په بدن کي دي يا چا په بدن کي تمبلي دي نو دليل يي دا دي چي دچا څخه به قرض اخلي اود زوز دتکليف مطابق به ترخي خبري اوري اوکه وويني چي دده بدن چا په زوز وهلي دي نو دليل يي دا دي چي چا ته به قرض ورکوي اودهغه څخه به ناخوښي خبري اوري ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ډيري غني دي اوپه هغه سره دده پښو ته تکليف رسيدلي دي نو دليل يي دا دي چي قرضدار به سي او په اخر کي به خلاصون ځني حاصل کړي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي زوز په خوب کي ليدل په دروو وجو وي ۱: قرض ۲: ښکندل ۳: په کارونو کي مشکلات.

خارپشت\شکون

جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شکون ليدل بدشکله دښمن دی اوکه وويني چي د شکون غوښه يي خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به غالب سي اوکه وويني چي د شکون غوښه يي خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به دښمن مال خوري او که وويني چي دی شکون خوړلي دي نو دليل يي دا دي چي دښمن څخه به ورته نقصان ورسېږي خاصکر که وويني چي د زخم څخه وينه هم راوتلي ده.

خارش تن\د بدن خارشت

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده پر بدن خارشت ښکاره سوي دي نو دليل يي دا دي چي دخپلوانو طلب به کوي او دهغوي لپاره به غم او فکر کوي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي د بدن خارشت دخپلوانو اودکور والاوو احوال پوښتل او دهغوي لپاره غم او فکر کول دي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که د بدن خارشت تکليف ورکوي نو ده ته به دخپلوانو څخه زحمت رسېږي.

خاشک\خزلي\خشاک\خس\خاشه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خزلي ليدل دعامو خلکو لپاره مال اونعمت دی که وويني چي په کور کي ډيري خزلي دي او دي پکښي مقيم دي نو دليل يي دا دي چي دهغي په اندازه به مال اونعمت حاصل کړي اوکه وويني چي دده خشاک هوا يووړي يا بي وسوزي نو دليل يي دا دي چي پاچا به دده مال اخلي اوکه وويني چي خشاک دديگ څخه لاندي يا په تنور کي سوزي نو دليل يي دا دي چي خپل مال به په اولاد خرڅ کوي او جمع کوي به يي اوکه وويني چي خشاک دځنگل څخه راوړي اوپه کور کي بي جمع کوي نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به په سفر کي مال حاصلوي اوکه وويني چي دښار په کوڅو کي هوا خشاک راوړي نو دليل يي دا دي چي ددغه ښار خلکو ته به دهغه په اندازه خير اونفع حاصله سي.

خاک \ خاوره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي خاوره که لږ وي او که ډيري روپی دی او که وويني چي په کور کي خاوره ده نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به روپی حاصلي کړي او ده ته به بغير د تکليف څخه ملاو سي او که وويني چي پر خاوره گرځي يا يي خوري يا يي جمع کوي يا يي پورته کوي نو دا ټول د مال دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي خاوره دکور څخه دباندې غورزوي نو دليل يي دا دي چي خپل مال به يې ورک سي. او که وويني چي خاوره په لاس سره خوري نو دليل يي دا دی چي دهغه په اندازه به دده مال ورک سي او اهل تعبیر بيان کړي دی چي د مال څخه به خلاص سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي خاوره ليدل په پنځو وجو ده ۱: مال ۲: نفع ۳: شغل ۴: دپاچا دطرف څخه فايده ۵: درئيس دطرف څخه فايده.

خاکستر \ ايره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ايره باطل مال دی چي دپاچا دطرف څخه وي او دچا سره پاته کيږي نه او اهل تعبیر بيان کړي دی چي داسي علم به حاصل کړي چي دهغه څخه به خير او نفع حاصله سي، جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ايره ليدل په نهو وجو وي ۱: نامقبول علم ۲: حرام مال ۳: بي فايدي کار ۴: جنگ ۵: بدکاري ۶: مکر او حيله ۷: افسوس ۸: پښيماني ۹: داسي کار چي په هغه کي ښه والي نه وي دالله تعالی فرمان دی (مثل الذين كفروا برهم اعمالهم کرماد اشتدت به الريح في يوم عاصف، سورة ابراهيم: ۱۸) ترجمه: کوم خلک چي پخپل رب کفر کوي دهغو اعمال دايرو په ډول دی چي دطوفان په ورځ يي سيلبي پورته کړي او گرځوي يي.

خادمه \ قلم

که څوک وويني چي قلم يي اخيستي دي يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي علم به حاصل کړي او کار به يي ښه سي او مراد به يي پوره سي او که وويني چي په قلم يې څه ليکلي دی که چيري ليکل نيک وي نو پر نيکي دليل دی او که بد وي نو پر بدې دليل دی او که وويني چي په دوو قلمونو سره ليکل کوي نو دليل يي دا دي چي دده په سفر کي تللي سړي به بيرته راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک پخپل لاس کي قلم وويني نو که د عالمانو څخه وي نو دليل يي دا دي چي د عالمانو اوصالحانو سره به صحبت ساتي او که وويني چي په قلم سره يې څه ليکلي دي او وايي يي نو دا دده دمرگ دليل دی (اقرأ کتابک کفی بنفسک اليوم عليك حسيبا، سورة الاسراء: ۱۴) ترجمه: وواپه خپله عملنامه ته دنن ورځي حساب اخيستونکي يي او که څه يي ليکلي وي او هغه د اهل سنت والجماعت د کتابونو سره موافق وي نو دليل يي دا دي چي عزت او مرتبه به حاصله کړي. او که وويني چي قلم دده په لاس کي مات سويدي نو که عالم وي نو عزت به يي کم سي او کار به يي بي خونده سي او که وويني چي په مات سوي قلم ليکل

کوي او ده چي څه لیکلي دی هغه د حیواناتو د حساب څخه دی نو ددی تعبیر به دده دذات صورت او خاصیت مطابق وي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دی چي په خوب کي قلم لیدل په اووه وجو وي ۱: حکمت ۲: فرمان ۳: علم ۴: هونبیا رتیا ۵: ولایت ۶: دشیانو صحیح کیدل ۷: کار او مراد.

خانه\کور

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دی چي په خوب کي کور دسړی لپاره ښځه ده که څوک په خوب کي وويني چي کور يي دستنو سره دځاي څخه پورته کړي دی نو دلیل يي دا دي چي دمخوري او مهرباني ښځی سره به واده کوي. او که وويني چي کور ته يي نوی دروازه جوړه کړي ده نو دلیل يي دا دي چي مالداره ښځه به کوي او مالدار به سي او که وويني چي یواځي کورته يي چونه لگولي ده اودا ورته معلوم نه وی چي کور دچا ملکیت دی نو دلیل يي دا دي چي کوروالا به ددنیا څخه رخصت سي. او که وويني چي دکور دروازه زړه او دی په کور کي بند دی اودغه کور دنورو کورونو سره ملاو دی نو دلیل يي دا دي چي دغم اوسختي څخه به خلاص سي او که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي او که وويني چي دده کور غټ سويدي نو دلیل يي دا دي چي پر ده به مال او نعمت فراخ سي او که د دې خلاف وويني نو مال او نعمت به باندي تنگ سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ویلي دی چي که څوک وويني چي دده دکور دیوال يا کور رانیدلي دی نو دلیل يي دا دي چي ده ته به مال ورسیري او که وويني چي دده کور وچ او خراب سوي دی نو دلیل يي دا دي چي ده ته به مال او درهم حاصل سي او که وويني چي کور داوسپني دی نو دلیل يي دا دي چي مالدار به سي. او که وويني چي دده کور دچاندي دی نو دلیل يي دا دي چي ده ته توبه کښل په کار ده دالله تعالی فرمان دی (لن یکفر بالرحمن لیوتهم سقفا من فضة، سورة الشوری: ۳۳) ترجمه: کوم خلک چي دالله تعالی سره کفر کوي دهغوي دکورونو بامونه به داوسپني کړو. او که مالدار وي نو نعمت به يي نورهم زیات سي او که وويني چي دده دکور شاوخوا ته بل کور نسته نو دلیل يي دا دي چي دده حال به تباه سي.

خرابی\وران عایونه

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دی چي په خوب کي وراني غم او فکر دی ځکه چي وراني د لوړي څخه لاندې وي او که وويني چي ویراني ته تللي دی نو دلیل يي دا دي چي غمجن به سي او که وويني چي په ویراني کي يي غسل کړي دی نو دلیل يي دا دي چي دغمونو څخه به خلاص سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ویلي دی چي که په خرابیو کي سايي يا کورونه ښکاره سي نو دلیل يي دا دي چي په دغه ځاي کي به غم فکر او مصیبت وي.

خایيسک\چټک

چټک په خوب کي لیدل سرداري ده که وويني چي دده سره ډیر چټکونه دی يا چا ورکړي دی نو دلیل يي دا دي چي دده صحبت به د قوم دمشر سره وي او دهغه څخه به نفع حاصلوي او که

وويني چي څوک يي په چټک وھلي دی نو دليل يي دا دي چي سردار به مغلوب کړي او که وويني چي دده چټک ورک سوي دی نو دليل يي دا دي چي دسرداري څخه به جلا سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک دآهنګري په کار نه پوهيږي او دا وويني چي چټک په سندان وھي نو دليل يي دادي چي ددوو مشرانو په مينځ کي به چغلي کوي اودښمني به وغوروزي.

خايه مرغ\ د چرګي هګۍ

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي هګي ليدل پر مينځه دليل دی که په خوب کي وويني چي چرګي دده په مخکښي هګۍ اچولي ده او ده ته معلومه نه ده چي څنگه ده نو دليل يي دا دي چي ښځه به کوي او ډير وخت به ورسره وي او که وويني چي پخه سوي هګي خوري نو دليل يي دادي چي په تکليف اومحت سره به مال خوري او ده ته به تکليف او غم رسيږي او که وويني چي هګي يي دپوستکي سره خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي دمړو کفن به پتوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پخپله يي هګۍ اچولي ده نو دليل يي دا دي چي دښځي سره به ډيره مينه لري او پر جماع به حرصناک وي. او که وويني چي پر هګيو دمرغيو په ډول ناست دي نو دليل يي دادي چي دښځوسره به کښيني اوفايده به حاصلوي او که وويني چي چرګي ته يي هګۍ ايښي ده او چرګه هغه دباندې کړي ده نو دليل يي دا دي چي دده مړ کار به ژوندي سي اوبعض اهل تعبير بيان کړي دي چي دده به ايمانداره زوی پيداسي او که وويني چي هګۍ ماته سوي ده نو دليل يي دا دي چي لور به يي ځوانه سي او که وويني چي دده سره ډيري هګۍ دی نو دليل يي دا دي چي دده به ډير زامن وي او دهيلي هګۍ په تعبير کي فقير اوبې چاره زوی دی او دمرغۍ هګۍ پر خوشحالي دليل دی.

خايه ادمي\ خايه\ دسړي خايې

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي دده هګۍ غټه سوي ده نو دليل يي دا دي چي قوت زامن اومال به يي زيات سي او که وويني چي دده دواړي هګي کوچني سوي دي نو ددي تعبير داوولني خلاف دی او که وويني چي دده هګۍ ماته سوي ده نو دليل يي دا دي چي دښمن به باندي کاميابه سي او که وويني چي خپله هګۍ يي چا ته بخښلي ده نو دليل يي دا دي چي دده زوی به حرامزاده وي اونسب به يي دبل چا څخه وي. او که وويني چي دده هګۍ پرسيدلي ده يا دهوا څخه ډکي سوي دي نو دليل يي دا دي چي ډير مال به حاصل کړي ليکن دښمن څخه به ورته بيره وي او که وويني چي دده هګۍ اوږده سوي ده او پر مخکه راکشول کيږي نو دليل يي دا دي چي ډير مال به ورته حاصل سي او که وويني چي دچا هګۍ راکاږي نو دليل يي دا دي چي څوک به دده پر زوی ظلم کوي. او که وويني چي چا دده هګۍ سخته نيولي ده نو دليل يي دا دي چي دزوی دمرګ خبر به اوري او که زوی يي نه وي نو عزت به يي کم سي او که وويني چي هګۍ يي ورښته پريکړي دي نو دليل يي دا دي چي قوت به يي ختم سي او که وويني چي هګۍ په رسي يا په بل شي تړل سوي ده نو دليل يي دا دي چي په دغه سړي به يي

ټول کارونه بند سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دسړي هگي ليدل ددښمن دسختي د ده څخه دمنع کيدو دليل دی اوکه وويني چي دده په هگي کي نقصان دی نو دليل يي دا دي چي دښمن به باندې کاميابي حاصله کړي اوکه وويني چي دده چپه هگي وتلي ده نو دليل يي دا دي چي هلاک به سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خصيه ليدل په اووه وجو وي. ۹: زوی ۲: مال ۳: اهل بيت ۴: عزت ۵: بزګري ۶: حاجت غوښتونکي ۷: مراد حاصلول.

خايه مرغابي \ دايلي هگي

دايلي هگي په خوب کي ليدل په څلورو وجو دی ۱: مراد حاصلول ۲: ښځه کول ۳: مينځه اخستل ۴: زوی پيدا کيدل.

خفه کردن \ مری خفه کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي مرغی يي خفه کړه نو دليل يي دا دي چي غمجن به سي اوکوم کار چي کوي دهغه څخه به معزول سي اوکه وويني چي ده دچا مري خفه کړه نو دليل يي دا دي چي دهغه په غم او فکر کي به وي اوبعض تعبير بيانوونکي وايي چي دده ژوند به تنګ سي.

ختنه کردن \ ستول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ختنه کړي ده نو دليل يي دا دي چي داسي سنت به پر ځاي راوړي چي دي به دګناهونو څخه پاک سي. اوکه وويني چي دسنتولو په وخت کي دده څخه وينه جاري سوي ده نو دليل يي دا دي چي په دي سنتو به قايم وي اودګناهونو څخه به توبه وباسي اوکه وويني چي دختنې پر وخت يي پر ختنه نظر کوی نو دليل يي دا دي چي ده ته به غم او فکر ډير ورسېږي، ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دي يي سنت کړي دی نو دليل يي دا دي چي دګناهونو څخه به پاک سي او که ختنه يي نه وي کړي نو دليل يي دا دي چي داسلام او سنتو لار به پرېږدي ليکن مال به يي زيات سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ختنه کول په پنځو وجو دی ۱: سنت پر ځاي راوړل ۲: زوی ۳: نيکي ۴: ارام ۵: دښځي او زوی څخه جلا کيدل.

خربوزه \ خټګی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي خربوزه په خوب کي ناجوړي ده اوکه شنه خوړه اوپه موسم کي وي نو صحت اونفع ده اوکوچني خربوره دغتي څخه ښه ده. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شنه خربوزه دغم او فکر پر ليري کيدو دليل دی اوکه وويني چي دده په مخکي ډيري خربوزي پرته دي نو دليل يي دا دي چي په غم کي به گرفتار سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خربوزه په موسم کي ليدل دډيري نفعي سره ښځه ده او دډيري خوشحالي اوعيش دليل دی جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خربوزه ليدل په پنځو وجو دی ۱: ناجوړي ۲: ښځه ۳: غلام ۴: نفع ۵: خوشحاله ژوند خاصکر که په موسم کي وي.

خرچنگ کوني \ چانچر کوني \ کبر (حيوان آبی) \ چنگاښ

چنگاښ په خوب کي پر کم همته سړی دلیل دی که وويني چي ده چنگاښ نيولي دی نو دلیل يې دا دي چي دکم همته بد سړی ملگري به سي اولږ نفع به ځني جلا سي او که وويني چي چنگاښ يې ووزي يا يې ليري وغورزوي نو دلیل يې دا دي چي دبد خويه او کم همته سړی څخه به جلا سي او که وويني چي د چنگاښ غوښه يې خوړلي ده نو دلیل يې دا دي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره چنگاښ دي نو دلیل يې دا دي چي دخوش طبعيته سړی سره به انډيوالي کوي او خوش خويه به سي او دهغه څخه به نيکي وويني.

خر

دانيال عليه السلام ويلي دي چي خر په خوب کي نصيب او بزرگي ده اودخړه ښه والي او بدوالي خوب ليدونکي ته رجوع کوي او که وويني چي خر دده خپل دی يا دده په قبضه کي راغلي دی او ده خر نيولي دی او ترلي يې دی نو دلیل يې دا دي چي دخير دروازه به پر ده خلاصه سي اودغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که ډير خره وويني نو دلیل يې دا دي چي دده مال اونعمت به زيات سي اوښه تعبیر په خوب کي دخر دا دي چي خر دده تابعدار وي، ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پر تورخره ناست دی نو دلیل يې دا دي چي بزرگي او سرداري به حاصله کړي او دعزت اومرتبي دلیل دی او که وويني چي پر شينه خره ناست دی نو دلیل يې دا دي چي عابد او پرهيزگار به سي او که وويني چي پر سره خره ناست دی نو دلیل يې دا دي چي عيش او عشرت به کوي او که وويني چي پر ژر خره ناست دی نو دلیل يې دا دي چي ناجوره به سي او که پر حاملې خري ناست وي نو دلیل يې دا دي چي خير او خوشحالي به حاصله کړي. او که وويني چي دخړه غوښه يې خوړلي ده نو دلیل يې دا دي چي په تجارت کي به مال حاصل کړي او که وويني چي دده په کښينا ستو سره خر مړ سو نو دلیل يې دا دي چي خوب ليدونکي به ژر مري او که وويني چي دخپل خره څخه را ايله سوي دی نو دلیل يې دا دي چي فقير او تنگ دسته به سي او که وويني چي دخړه څخه کوم چي دده خپل وو را ايله سو نو دلیل يې دا دي چي دچا څخه به ضرر او نقصان حاصل کړي او که وويني چي دخړه څخه راکښته سو او بل سړی باندي کښينستي نو دلیل يې دا دي چي خپل مال به خرڅ کړي او که وويني چي دڅه کار لپاره دخړه څخه راکښته سوي دی نو دلیل يې دا دي چي دکوم کار طلب کوي هغه به يې ژر پوره سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي زمري خر خوري نو دلیل يې دا دي چي ناجوره به سي اوژر به شفا حاصله کړي او که وويني چي خري اخيستي دی اودهغه قيمت يې نه دی ورکړي نو دلیل يې دا دي چي مشر ته به ديوي خبري کولو په وجه خوشحاله سي او که وويني چي دخړه يوه سترگه ده يا يې يوه سترگه کمزوري ده نو دلیل يې دا دي چي په مشکله به روزي طلب کوي او که وويني چي دده سره خر دی او دهغه دواړه سترگي نسته نو دلیل يې دا دي چي کوم مال دده سره دی هغه به ورک سي او که وويني چي دخړه ډير لاسونه

اوپښي دی او خر اوږد سوي دی نودلیل يې دا دي چي ډير خلک به دده تابعداره سي او که وويني چي دده خر مړ سوي دی اودي پر بل خرناست دی يا ده خپل خر خرڅ کړي دی اوبل يې اخيستي دی نو دلیل يې دا دي چي دده ژوند به ديو حال څخه بل حال ته بدل سي او که وويني چي دده خر غاټره سويده نودلیل يې دا دي چي دده معشيت به دپاچا څخه وي ليکن په ظلم سره به وي او که وويني چي خر سرلي سوي دی نو دلیل يې دا دي چي حلال مال به حاصل کړي او که وويني چي دده خر غل وړي دی نو دلیل يې دا دي چي دده بنځه به دفساد شهرت حاصل کړي او ددي نتيجه به دده څخه جلا وي او که وويني چي دده خر قوي او زورور دی نودلیل يې دا دي چي ددنیا کار او گټه به پرده اسانه سي او که د دې خلاف وويني نو دلیل يې دا دي چي خريي بوخ ايښي دی او دي باندي ناست دي نودلیل يې دا دي چي مالدار به سي او که وويني چي د خري سره يې جماع کړي ده نو دلیل يې دا دي چي خپل مراد به حاصل کړي او که وويني چي خر يې پشاه کړي دی او داوبو څخه يې ايستلي دی نو دا دقوت حال بزرگي بخت او دمرتبې دليل دي او که وويني چي خر چيغي کړي دی نو دانیک دليل نه دی دالله تعالی فرمان دی (ان انکر الاصوات لصوت الحمير، سورة لقمان: ۱۹) ترجمه: دټولو اوازونو څخه خراب اواز دخره دی جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي پر خره ناست دی او خر دشا څخه اواز کړي دی نو دلیل يې دا دي چي دده عيال به بدخويه وي او که وويني چي خپل خريي په بل خره سره بدل کړي دی او دهغه څخه خراب دی نو دده حال به خراب سي او که د اول خره څخه ښه دی نو دده حال به نیک سي او مال به يې زيات سي. او که وويني چي خپل خريي په اس يا غاټري سره بدل کړي دی نو دلیل يې دا دي چي دپاچا څخه به مال او نفع حاصله کړي او که وويني چي په درنده سره يې بدل کړي دی نودلیل يې دا دي چي دظالم پاچا څخه به ورته څه ملاو سي او که وويني چي خپل خريي په مرغې سره بدل کړي دی نو دلیل يې دا دي چي دمرغی دقيمت په اندازه به ده ته څه ملاو سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خر ليدل په لسو وجو دی ۱: نصيب ۲: دولت ۳: حکومت ۴: رياست ۵: مال ۶: ښځه ۷: مينځه ۸: مرتبه ۹: مشري ۱۰: بخت اوپه خوب کي خر ساتلو والا ليدل دولایت اوتدبير خاوند دی اوکارونو سمولو والا او معيشيت تياروونکي دی.

خر گور \ ځنگلي خر

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ځنگلي خر دی نو دلیل يې دا دي چي غنيمت به ورته حاصل سي او که وويني چي پر ځنگلي خرناست دی او دده تابعدار دی نودلیل يې دا دي چي دي به گناهگاره اونا فرمانه وي او که وويني چي ځنگلي خره ورسره جنگ کوي نو دا دکار دسختي اودغم دليل دی چي ده ته به ورسپړي او که وويني چي دځنگلي خره ښکار يې کړي دی نو دا پر خير اونفع دليل دی او که وويني چي دوه ځنگلي خره ديو بل سره جنگ کوي نو دلیل يې دا دي چي دوه ناکاره سړی به دده لپاره جنگ کوي او که

وويني چي ځنگلي خر يي کورته راوستلي دی نو دليل يي دا دي چي ناکاره سړی به کورته را ولي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ځنگلي خر ليدل جاهل او احمق سړی ليدل دی چي علم او عقل يي نه وي د الله تعالی فرمان دی (اولئك كالانعام بل هم اضل، سورة الاعراف: ۱۷۹) ترجمه: دغه خلک د چارپايانو په ډول دی بلکي دهغو څخه هم زيات گمراه دی او که وويني چي د ځنگلي خره غوښه يي خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي ډير مال به حاصل کړی او که وويني چي پر ځنگلي خر ناست وو او را ايله سو نو دليل يي دا دي چي دڅه کار طلب به کوي خو حاصل به يي نه کړي او که وويني چي پر ږوند ځنگلي خر ناست دی نو دليل يي دا دي چي بي اندازي مال به حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي د ځنگلي خره پوست او غوښه ليدل مال غنيمت عزت او مرتبه ده او که وويني چي د ځنگلي خر ماغزه يي پيدا کړي دی نو دليل يي دا دي چي زر درهمه به پيدا کړي او ملگرتيا به يي ديو مشر سره وي چي خير او نفع به ځني حاصله کړي او که وويني چي د ځنگلي خر سر يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي ډير عبادت به کوي او د دين لار به قبوله کړي او که وويني چي ځنگلي خر دده څخه تنبیدلي دی نو دليل يي دا دي چي د مسلمانانو څخه به جلا سي.

خردل \ وری

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي وري ليدل پر غم او فکر او اندېښني دليل دی او که وويني چي وری يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي د مال نقصان به يي وسي يا به په غيم او فکر کي گرفتار سي. حضر جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي وري خوړل پر مصيبت جنگ او ناجوري دليل دی.

خړس \ ليوه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ليوه بد او احمق دښمن دی او که وويني چي پر ليوه ناست دی نو دليل يي دا دي چي د پاچا څخه به ذلت حاصل کړي او که وويني چي ليوه يي وژلي دی نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. او که وويني چي د ليوه غوښه يي خوړلي ده او پوست يي د ځان سره ايښي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به بيره رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي نر ليوه په خوب کي بد بخته اوليوني سړی دی او ښځه ليوگي د دې خوي ښځه ده او که وويني چي ښځه ليوگي يي نيولي ده نو دليل يي دا دي چي د دې صفت ښځه به کوي او که وويني چي ليوه دده کورته راغلي دی که نروي نو د دې صفت سړی به دده کورته راځي او په هر حال کي ليوه ليدل ښه نه دي.

خړگاه \ تنبو \ خيمه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي تنبو ليدل ښه دی او که وويني چي په تنبو کي ناست دی نو دليل يي دا دي چي د دنيا د سامان څخه به ورته څه ملاو سي. او که وويني چي تنبو دده خپل دی نو دليل يي دا دي چي ښځه به کوي او که تنبو شين يا سپين وي نو د خير او نيکي

دليل دی او که تنبو معلوم او شين وي او دي په کي ناست وي نو دليل يې دا دي چي دیندار به سي او که تنبو نامعلوم وي نو دليل يې دا دي چي دي به شهيد سي او سپين تنبو پر مال او نعمت دليل دی او که تنبو سور وي نو په بازيو او عيش کي به مشغول سي او که وويني چي دتنبو رنگ دی نو دا پرغم فکر او مصيبت دليل دی او تور تنبو لږ نفع ده او که تنبو دده خپل وي نو ددي تدبير دخوب ليدونکي طرفته په ښه اوبد کيدو کي رجوع کوي.

خرگوش\سوی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده سوی نيولي ده يا چا ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي خرابه ښځه به کوي يا به ناکاره مينځه اخلي او که وويني چي د سوی پوست يې اغوستي دی يا يې ددې غوښه خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي دښځي څخه به ورته يو شي حاصل سي او که وويني چي دده سره دسوی بچي دی نو دليل يې دا دي چي مال به ورته حاصل سي او په هغه کي به خير نه وي او بعض اهل تعبیر وايي چي ده ته به د زوی دطرفه غم او ناجوړي او فکر ورسېږي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي سوی په خوب کي پرهيزگاره او خاموشه ښځه ده او که وويني چي دده سوی مړه سوېده يا چا مړه کړي ده نو دليل يې دا دي چي ښځه به يې هلاکه سي يا به ده ته داوولد دطرفه زحمت وي او که وويني چي دده سوی څټ شاته پيچلي دی لکه چي مري يې وربدله کړي ده نو دليل يې دا دي چي دخپلي ښځي سره به په بل طرف جماع کوي.

کجور\خورما

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي خرما په خوب کي مال او مراد دی او که وويني چي خرما يې خوړلي ده که داهل علم څخه وي نو علم به يې زيات سي که سوداگر وي نو دليل يې دا دي چي مال به يې زيات سي او که وويني چي خرما يې خوړلي ده او هډوکي يې دباندې غورزولي دی نو دليل يې دا دي چي دشریعت حکمونه به پر ځاي راوړي او بعضي اهل تعبیر و بيان کړيدي چي که څوک وويني چي خرما يې خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي وراثت به حاصل کړي او که وويني چي کچه خرما يې خوړلي ده نو دليل يې دا دی چي دخپل زوی ميراث به خوري. او که وويني چي دده په کورکي دخرما درخته ده او ډيري ميوې پکښي دی نو دليل يې دا دي چي دلوي سړی سره به ملاو سي او دهغه څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دغه دخرما درخته وچه سوېده نو دليل يې دا دي چي ددوي تر مينځ به جدابي راسي او که وويني چي دده په کورکي وچه خرما ده او هغه شنه سوه نو که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي او که وويني چي دخرما درينبي نيلونه پريکړه سوه نو دليل يې دا دي چي دده په خاندان کي به څوک ناجوړه کېږي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره تازه خرما ده نو دليل يې دا دي چي په سختي سره به مال حاصل کړي او اهل تعبیر و بيان کړي دی چي خرما په خوب کي نفع ده چي ده ته به دمالدار څخه حاصله سي او که وويني چي دده په کور کي ډيري خرماوي دی نو دليل يې دا دي چي دخرما په اندازه به مال او سامان کړي او که وويني چي تازه

يا وچه خرما يې خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي دايمن خوند به حاصلوي او کار به يې په انتظام سره وي او که وويني چي خرما يې دبيخه ايستلي ده نو دليل يې دا دي چي کوم کار کوي هغه به نه کيږي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره خرما ده نو دليل يې دا دي چي مالداره ښځه به کوي او دبلي وينا مطابق مال به حاصلوي او که وويني چي په خرما کي ډير انگور لگيدلی دی او ده راخيستي دی نو دليل يې دا دي چي دتوري مينځي به زوی پيدا کيږي او که وويني چي دوچي خرما څخه يې تازه خرما راخيستي ده نو دليل يې دا دي چي دمنافق څخه به پاکه خبره اوري اوبعض اهل تعبيرو بيان کړي دي چي د جاهل سړی څخه به دفايدې خبره اوري او که خوب ليدونکي غمجن وي نو غمونه به يې خلاص سي دالله تعالی فرمان دی (بجذع النخلة تساقط عليك رطباً جنياً، سورة مريم: ۲۵) ترجمه: دخرما تنه به په تازه خرما را وغورزوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خرما ليدل په سختي سره دمالداري دطرف څخه حلال مال دی او په خوب کي وچه خرما پر پاک دين او حلال مال دليل دی او تازه خرما دسترگو پر رڼا حلال مال او پر نیک زوی دليل دی.

حکایت

يو سړی دابن سيرين رحمته الله عليه په خدمت کي حاضر سو او عرض يې وکړي چي ما په خوب کي ليدلي دي چي ما دپاچا دمحل په دروازه کي څلويښت خرماوي پيدا کړي دي دوي يې په تعبر کي وويل چي سبا به په دغه ځاي کي تاته څلويښت بيتونه لگيږي او هم داغسي وسوه بيا په بل کال هغه سړی د ابن سيرين رحمته الله عليه په خدمت کي حاضر سو او عرض يې وکړي چي ما دپاچا دمحل په دروازه کي څلويښت خرماوي پيدا کړي دي دوي وويل چي ته به څلويښت زره درهمه حاصل کړي هغه سړی عرض وکړي چي تير کال د دې خوب تعبير بل رقم وو او سړی کال څنگه داسي دی دوي وويل چي تير کال دخرما په درختو خرما نه وه د دې وجي څخه دهغه تعبير دغه وو بيا يوه هفته وروسته هغه سړی څلويښت زره درهمه پيدا کړل.

خرمن گرفتن \ دغلي ډيران لگول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دغلي ډيران داسي سړی دی چي په تکليف او مشقت سره مال حاصلوي او هغه مال فضول جمع کوي او که وويني چي ويي کرل او ويي رييل او ډيران يې کرل نو دليل يې دا دي چي په تکليف سره به مال حاصلوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دغلو ډيران يې اخيستي دي يا چاورکړي دي نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي اوبعض اهل تعبيرو بيان کړي دي چي دده به دداسي سړی سره صحبت وي کوم چي مال په سختي او تکليف سره حاصلوي.

خرنوت \ ځنگلي توت

ځنگلي توت چي تور او تريو وي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي توت داسي سړی دی چي مال په تکليف او سختي سره حاصلوي او که وويني چي ځنگلي توت يې خوړلي دي نو

دليل يې دا دي چې خپل مال يې په تكليف سره حاصل كړي دي او خوړلي يې دي او كه وويني چې ځنگلي توتان يې په لاس كي جمع كړي دي نو دليل يې دا دي چې دبخیل سړی څخه به دهغه په اندازه مال حاصلوي او كه وويني چې ځنگلي توت يې په اور كي سوزلي دي نو دليل يې دا دي چې پاچا به دده ملكيت او مال واخلي.

خروس بانگي \ نر چرگ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې څوك په خوب كي وويني چې دده سره چرگ دي او پيژني يې چې دا دده خپل دي نو دليل يې دا دي چې په غلام زاده به فتح حاصله كړي او كه وويني چې دچرگ سره جنگ كوي نو دليل يې دا دي چې دعجمي سړی سره به جنگ كوي او كه وويني چې ده ته دچرگ څخه تكليف رسيدلي دي نو دليل يې دا دي چې دعجمي سړی څخه به ورته نقصان رسيږي. او كه وويني چې دنر چرگ بچي يې پيدا كړي دي نو دليل يې دا دي چې كوچني غلام يا دمينځي څخه به ورته زوی حاصل سي او كه وويني چې دچرگ اواز يې اوريدلي دي نو دليل يې دا دي چې نيكي او خيرات به خونبوي او كه وويني چې چرگ په مېنو كه وهلي دي نو دليل يې دا دي چې دچا څخه به ورته فكر رسيږي او په خوب كي دهگي. ليدل غلام دي او كه وويني چې چا ورته دچرگ بچي وركړي دي نو دليل يې دا دي چې دغه سړی به دغلام بخشش كوي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې كه څوك په خوب كي وويني چې دده سره كورني چرگ دي نو دليل يې دا دي چې زوی به يې پيداسي او دموذن سړی سره به يې صحبت وي دښي كريم ارشاد دي (الديك محبي وهو يدعوا الى الصلاة) ترجمه: چرگ زما دوست دي چې دلمونځ طرف ته بلنه كوي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې كه څوك وويني چې چرگ يې قابو كړي دي نو دليل يې دا دي چې دسردار زوی به قابو كړي او هغه به مغلوب كړي. او كه ويني چې دچرگ هگي يې پيدا كړي ده او ماته كړي يې ده نو دليل يې دا دي چې پر يو چا كوچني يا لوي به واک ترلاسه كړي.

خرید او فروخت \ اخیستل او خرڅول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب كي اخیستل او خرڅول ښه شي دي ځكه چې په روپو او پیسو سره يې كوي او كه سامان په سامان سره بدلوي نو دليل يې دا دي چې د دې اندازې مطابق به دغه سړی نفع حاصلوي.

خز \ رينم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب كي درينمو چوغه پټكي تويي او څه چې د دې په ډول وي دسړو لپاره ښه دي او كه د دې رنگ يو رقم وي نو نيك دي او كه رنگ يې يو رقم نه وي نو غم او فكر دي او دكالو شين رنگ ښه وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې رينم په خوب كي ليدل يا څوك چې رينم اخلي په پنځو وجو دي ۱: مال او نفع ۲: خيرات او برکت ۳: عزت او مرتبه ۴: په اندازه دقيمت ۵: رياست او بزرگي. ابراهيم كرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب

کي درېنمو کالو اغوستل دليل د حرام مال دی اهل تعبيرو بيان کړي دی چي د سړو لپاره ريښم په خوب کي ليدل ښه نه دی او د ښځو دپاره ښه دی او ريښم خرڅونکي سړی په خوب کي داسي دی چي د دين په بدله کي دنيا اختياروي.

خسته کردن \ زخمي کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده بدن چا زخمي کړي دی او دهغه څخه وينه راوتلي ده نو دليل يي دا دي چي زخمي کوونکي به ده ته ريښتونې خبره کوي د دې وجي څخه دي به دهغه جواب نه سي ورکولی او که وويني چي دده زخم څخه وينه نه ده را وتلي نو دليل يي دا دي چي دهغه سړی څخه به درواغ خبره اوري ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي توره يي ووهله او دوه توکړي يي کړي ده نو دليل يي دا دي چي دده په مخکي به څوک خبره کوي او خلک به ورته پيغور ورکوي او که څوک په خوب کي پر خپل بدن ډير زخمونه وويني نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به نفع حاصله کړي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زخم په درو و جو دی ۱: مال او دولت ۲: خير او نفع ۳: ناخوښه خبره.

خشت \ خښته

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي خښته مال جمع کول او يوځاي کول دي د دې وجي څخه دهرې يوي خښتي په بدله کي زر درهمه مقرر کوي او که وويني چي ده ډيري خښتي جمع کړي دی نو دليل يي دا دي چي دده به ډير مال جمع سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي ده دديوال څخه ډيري خښتي نړولي دی نو دليل يي دا دي چي دديوال دمالک مال به اخلي او که وويني چي خښتي يي ماتي اوبي کاره کړي نو دليل يي دا دي چي خپل مال به ضايع کړي، جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي پخي خښتي په خوب کي بدې دی ځکه چي دي ته اور رسيدلي وي نو د دې وچه څخه دا پر غم او فکر دليل دی.

خشم گرفتن \ غصه کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پر چا يي ددنيا لپاره غصه کړي ده نو دليل يي دا دي چي ددنيا کار به ذليل او خوار گڼي او په دنيا به مغرور وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي پر ده مور او پلار غصه کړي ده نو دليل يي دا دي چي دلوړ ځاي څخه به را ايده سي دا لله تعالی فرمان دی (ومن يحلل عليه غضبي فقد هوى، سورة طه: ۸۱) ترجمه: په چا چي زما غصه راسي هغه به هلاک سي.

خصومت \ جنگ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دچا سره جنگ کوي او پر هغه غالب سوي دی نو دليل يي دا دي چي اخر داچه غالب به سي او فتح به حاصله کړي او که وويني چي دښمن باندي غالب سوي دی نو د دې تعبير د اولني خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دده ملک دحاکم سره يي جنگ کړي او پر هغه غالب سوي دی نو دليل يي دا

دي چي دحاکم څخه به خير او نفع ور رسېږي او که ددې خلاف وويني نو دحاکم څخه به ورته تکليف ورسيږي او که وويني چي دپاچا په مخکي په جنگ سره تللي دي نو دليل يې دا دي چي مراد به يې پوره سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دچا سره بهي وځي جنگ کوي نو دليل يې دا دي چي خلک به ځني خفه وي ځکه چي خلک تنگول غواړي.

خصي کردن \ خصي کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ځان يې خصي کړي دي نو دليل يې دا دي چي مراد به يې پوره سي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي زوی به يې مړ سي او کني دالله په عبادت کي به مشغول سي او مالدار به سي او که نامعلوم سړی خصي وويني نو دليل يې دا دي چي دغه سړی به نیک او پرهیزگار وي او داهم وايي چي فرشته به وي چي دي دخير او صلاح طرفته رابولي او دخير خوشخبري ورته اوروي ځکه چي فرشتو ته دخواهش شهوت نه وي او که وويني چي دهغه په خبرو کي علم او حکمت نسته نو هغه به فرشته نه وي او که څوک يې ليدلي وي او هغه خصي او معلوم وي نو څه به يا بد يې ليدلي وي دهغه تعبیر د خوب ليدونکي ته رجوع کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده يوه خايه پري سوي ده او را ايله سوي ده نو دليل يې دا دي چي پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي په خوب کي دځايي پريکيدلو دليل دا دي چي اينده به دده انجلي نه پيدا کيږي ځکه چي خايه انجلي وي او که وويني چي خپلي خايي يې ايستلي دي او چاته يې ورکړي دي نو دليل يې دا دي چي چا ته به انجلي ورکوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي بي وځي خصي سوي دي نو دليل يې دا دي چي ذلت او نقصان به ورته رسېږي او که دده اندام مخصوص د بدن څخه پريکولاي سي نو د دې هم دغه تعبیر دی اودده نوم به په خلکو کي ورک سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خصي ليدل په درو و جو وي ۱: پرهیزگار سړی ليدل ۲: فرشته ۳: عبادت.

خضاب کردن \ نکريزي لگول

دانيال عليه السلام ويلي دي چي پر ږيره خضاب لگول کارونه پتول دي او که وويني چي دږيري سره يې دسر خضاب هم کړي دي او رنگ سوي نه دي نو دليل يې دا دي چي خپل ښکاره به خلکو ته ښکاره کوي او که وويني چي خضاب يې کړي دي نو دليل يې دا دي چي دده کار به نیک وي ليکن کارونه به يې پټ وي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په داسي شيانو سره خضاب کوي چي په هغه سره خلک خضاب نه کوي نو دليل يې دا دي چي خپل ځان به په خونه او محالو خبرو کي لگوي او که وويني چي پر خپل لاس او پښو يې نکريزي لگولي دي نو دليل يې دا دي چي دده وړک سوي مال به واپس راسي او که وويني چي پخپلو دواړو لاسونو يې نکريزي لگولي دي نو دليل يې دا دي چي خپل زامن به په څه ښايسته شي ښايسته کوي چي دشریعت خلاف به وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي خپل لاس يې نقش کړي دي او نکريزي يې هم باندې لگولي دي نو دليل يې دا دي چي پخپل کار او کسب کي

به مکر او حيله کوي او که وويني چي پر ټول بدن باندي نقش دی نو دليل يي دا دي چي دده به يو څوک عزيز مري يا به پخپله هلاک کيږي او که دا خوبونه يو څوک ښځه وويني نو دواده او خوشحالي دليل دی. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي پر لاس او پښو يي نکريزي لگولي دی نو دليل يي دا دي چي داسي کار به کوي چي دهغه په وجه به خلک پر ده افسوس کوي او که وويني چي پر سر او گوتو يي نکريزي لگولي دی نو دليل يي دا دي چي تسبيح به کوي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي نکريزي لگول په څلورو وجو دی ۱: ښه کار ۲: د دنيا دکار ښه والي ۳: دعزت او مرتبي طلب ۴: په درواغو مشهور کيدل.

خطبه خواندن \ خطبه ويل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي پر منبر خطبه ورکوي او دي د دې اهل وي نو دليل يي دا دي چي خوب ليدونکي به عزت او بزرگي حاصله کړي او که د دې خبري اهل نه وي نو دليل يي دا دي چي په سفر به ځي او ډير وخت به پکښي وي او خوف او بېره به ورته وي او وايي چي که مالدار وي نو فقير به سي او که وويني چي بي دينه سړی خطبه ورکوي نو دليل يي دا دي چي مسلمان به سي يا به مړ سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي پاچا پر منبر خطبه ورکوي نو که پاچا مصلح وي نو عدل به کوي او که مفسد وي نو غايب به سي او که وويني چي ښځه پر منبر خطبه ورکوي او خلکو ته نصيحت کوي نو دليل يي دا دي چي دهغه خاوند به رسوا او ذليله سي. جابر مغربی رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دخلکو په مينځ کي دنکاح خطبه ورکوي نو دليل يي دا دي چي دهر چاسره به نيکي کوي او خير صلاح او نفع به حاصلوي.

خطمي \ گل خيرو

خطمي يوه دوايي ده ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي گل خيرو پخپل موسم کي ليدل نفع ده او بي موسم ليدل يې غم او فکر دی او خوړل يي ضرر او نقصان دی او ددي اوبه پر توبي او پاک دين دليل دی.

خفتن \ بیده کيدل \ خوب

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ځان بیده ليدل خوشحالي او خلاصون دی او که وويني چي پر تخت بیده دی نو دليل يي دا دي چي مشري به حاصلوي او ددين دلاري او پرهيزگاري څخه به بي خبره وي ځکه چي دا ددين په لاره کي غفلت دی او که وويني چي په يو ځاي کي په بستره بیده دی نو دا دسپکاوي او ذلت دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي خوب ديريدونکي لپاره امن دی او دمړي لپاره بخشش او دناجوړي لپاره شفا اود قيدي لپاره خلاصون دی. جابر مغربی رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دمړو په مينځ کي بیده دی اوده ته خلک گوري نو دليل يي دا دي چي په خلکو کي به شهرت حاصل کړي دالله تعالی فرمان دی (وتحسبهم ايقاظا وهم رقود، سورة الکهف: ۱۸) ترجمه: ته گمان کوي پر دوي چي دوي وينس

دی حالانکه چې دوي بیده دی.

خلال کردن \ خلالول دغابونو

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چې په خوب کي خلال کول ښه نه دی ځکه چې په خوب کي غابونه اهل بيت دی او خلال په مثال د جارو دی چې د اهل بيتو مال باندې جارو کوي او که وويني چې خلال کوي نو دليل يې دا دي چې دغابونو څخه وزي د اهل بيتو نقصان دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چې که څوک وويني چې په خلال سره يې دغابونو څخه څه را ايستلي دی او چا ته يې ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې د اهل بيتو څخه به په ناحقه مال اخلي او چا ته به يې ورکوي.

خلعت \ انعامي کالي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چې انعامي کالي په خوب کي پاک اوښه دی او د عزت مرتبي رياست او پاچاهي حاصلولو دليل دی او مينځه اوښه ده او دانعامي کالو ورکونکي د قدر و قيمت مطابق د تعبير حکم دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چې که پاچا ورته انعامي کالي ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې د پاچا څخه به انعامي کالي او د قدر مطابق مال حاصلوي او که وويني چې يو عالم ورته انعامي کالي ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې د دغه عالم څخه به علم او پوهه حاصلوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چې که څوک وويني چې ده ته سپيني يا شني انعامي جامي ملاو سوي دی نو دليل يې دا دي چې دين او عزت به حاصلوي او که ريښمي جامي وي نو دليل يې دا دي چې د دين او دنيا عزت به حاصلوي.

خرقه (زړه د کالو ټوټه)

خرقه په خوب کي غم او فکر دی او که وويني چې زاړه کالي يې دخپل بدن څخه ايستلي دی نو دليل يې دا دي چې غم او فکر به ځني ليري سي او ټول شيان نوي په خوب کي ليدل ښه دی ليکن زړه موزه ليدل دنوي څخه ښه دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چې که څوک په خوب کي زاړه کالي خرڅ کړي نو دا ډير بد دی او که خپل نوي کالي خرڅ کړي نو داښه دی زاړه شيان خرڅونکي په خوب کي داسي سړی دی چې بدې دځان څخه ليري کوي.

خلم \ بلغم \ دپوزي گړنگ او مرداري

خلم چې دپوزي څخه وزي که په خوب کي وويني چې دده دپوزي څخه پليتي وزي نو دليل يې دا دي چې دقرض غمونو او فکرونو څخه به خلاص سي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چې په خوب کي دپوزي گړنگ او پليتي پر زوی دليل دی او که وويني چې دده پر کالو دپوزي گړنگ او پليتي را ايله ده نو دليل يې دا دي چې زوی به يې پيداسي او که وويني چې دده دپوزي گړنگ او پليتي پر محکه را ايله ده نو دليل يې دا دي چې انجلي به يې پيدا سي او که وويني چې ده پر محکه چينجي غورزولي دی نو دليل يې دا دي چې دده ښځه به حامله سي او ددي څخه به دزوی اسقاط وسي او که وويني چې پر ښځي باندې پليتي غورزوي نو دليل يې دا دي

چي دهمسا به دښځي سره به فساد کوي او که وويني چي چينجي يي خوړلي دي نو دليل يي دا دي چي دقيد خاني مال به په نيکه وجه خوري.

خليفه ۱۵ اسلام پاچا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي خليفه خندرويه وويني نو دليل يي دا دي چي ده ته به ددين او دنيا خير حاصلوي او که وويني چي خليفه ده ته په خاصو کارونو کي دڅه کار حکم کړي دي نو دليل يي دا دي چي عزت بزرگي او مرتبه به حاصلوي او که وويني چي خليفه ورته ولايت ورکړي دي نو دليل يي دا دي چي که مسلمان وي نو شرف او بزرگي به حاصله کړي او که وويني چي د خليفه محل ته تللي دي نو دليل يي دا دي چي دهغه دمقربو څخه به سي او که وويني چي خليفه ورته ددنيا دسامان څخه څه ورکړي دي نو دليل يي دا دي چي مرتبه به حاصلوي او په مالدارو کي به لوي نوم يوسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي خليفه ورسره په يوه شرعي کار کي جگړه کړي ده نو دليل يي دا دي چي مراد به يي پوره سي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او که وويني چي د خليفه پر بستره پخپله بیده سوي دي نو دليل يي دا دي چي خليفه به ورته ښځه يا مينځه يا مال ورکړي او که وويني چي د خليفه څخه شاته پر اس ناست دي نو دليل يي دا دي چي په خلافت کي به دهغه سره شريک سي او که وويني چي دخليفه څخه مخکي يابه اړخ کي روان دي نو دليل يي دا دي چي په خلافت کي به دهغه سره شريک سي او که وويني چي د خليفه څخه مخکي يا په اړخ کي روان دي نو دليل يي دا دي چي دهغه په کارونو کي به مختاره سي او که وويني چي خليفه ورسره تربو تندي دي نو دليل يي دا دي چي دده په دين کي به خلل وي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي دي خليفه سو حالانکه دخلافت اهل نه وي نو دليل يي دا دي چي خليفه به يي څه کار ته ليري او که وويني چي دي خليفه په يو کار پسي ليرلي دي نو دليل يي دا دي چي خير او نفع به حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک خليفه مړ يا ژوندي وويني او خوشحاله وي او ده ورسره خبري کړي وي نو دليل يي دا دي چي مراد به ورته حاصل سي او عزت او دولت به حاصل کړي او که خليفه غمجن وويني نو د دې تعبیر داوولنی خلاف دی.

خم ۱ چاتي ۱ منگی ۱ ماڼی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي چاتي داسي ښځه ده چي دهغه دطرف څخه دچاتي دغټوالي مطابق فايده رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي دشرابو چاتي خزانه ده او داوبو چاتي ښځه ده ليکن ښځه به مالداره وي او که وويني چي دده په کور کي داوبو چاتي ده او دي دهغي څخه او به چيښي نو دليل يي دا دي چي ډير مال به حاصل کړي او دخير په لاره کي به يي خرڅ کړي او په خوب کي دسرکي چاتي پرهيزگار سړی دی او دغورو او کوچو چاتي حلال مال دی او دترخو او بو چاتي پر ناجوړی سړی دليل دی او دخاورو د تيلو چاتي خراب او ځوان سړی دي او په خوب کي چاتي پر پاچا او دپاچا پر ارکان سلطنت دليل دی.

خمير کردن اوږه اخښل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي داوړو اخښلو تعبیر ددين درستي ده او دغنمو اوږه اخښل پر داسي مال دليل دی چي په تجارت سره حاصل سوي دی او که خمير لوړ سوي وی نو دا دفساد دليل دی او په خوب کي دباچري اوږه اخښل دلږي نفعي دليل دی چي ده ته به حاصله سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي ده خميره کړيده يا يي اخښلي ده يا چا ورکړيده که چيري داوړېشو خميره وي نو دا ددين او نيکي درستي ده او که خميره دغنمو وي نو گټه به حاصله کړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خميره ليدل په دروو وجو ده. ۱: ددين زياتوالی ۲: نفع ۳: حلال مال.

خېزه دډوډۍ پخولو تبخی

په دي کي دري قولونه دی بعض وايي چي خادمه ده اوبعض وايي چي داسي سړی دی چي ښارونو ته پيغام وړي او راوړي اوبعض وايي چي ښځه ده او که وويني چي دشيشو تبخي دده په کور کي دی نو دليل يي دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دده سره تبخي دی يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي خادمه ښځه يا مينځه يا مال به ورته دتبخي په اندازه حاصل سي. يا به يي دخادمي ښځي سره صحبت وي چي دهغه څخه به فائده پورته کوي او که وويني چي تبخي ځني وړک سوي دی نو ددي تعبیر داوړني خلاف دی.

خنجر توره

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده په لاس کي خنجر دی نو دليل يي دا دي چي دده به دچا سره دښمني وی او که وويني چي دده خنجر مات سوي دی يا وړک سوي دی نو دليل يي دا دي چي ددوي ترمينځ دجنگ او دښمني انجام به صلح وي، او که وويني چي دده په لاس کي خنجر دی نو دليل يي دا دي چي کوم کار غواړي په هغه کي به ورته دچا څخه مدد حاصل سي او که دخنجر سره نوره وسله هم ورسره وي نو دليل يي دا دي چي پر دښمن به کاميابه سي او کار به يي په انتظام سره وي.

خندا

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي خندا په خوب کي غم او فکر دی او که وويني چي په کټ کټ سره خاندي نو دليل يي دا دي چي زيات غم به ورته لاحق سي دالله تعالی فرمان دی (فليضحکوا قليلا وليکوا کثيرا، سورة التوبة: ۸۲) ترجمه: پکار دی چي خندا کمه وي او ژړا زياته وي او که په کراره خاندي نو دليل يي دا دي چي فکر به يي کم وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي په کراره خندل مراد او زيري حاصلول دی دالله تعالی فرمان دی (فتبسم ضاحکا من قولها، سورة النمل: ۱۹) دهغه په وينا يي کرار وخندل. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي په کراره خندا پر زوی دليل دي دالله تعالی فرمان دی (فضحکت فبشرها باسحق، سورة هود: ۷۱) ترجمه:

هغه روځنډل نو موږ ورته زيري ورکړو په اسحق سره او په زوره زوره خدا په خوب کي پر غم اوفکر دليل دی او دالله تعالی په کارونو تعجب کول دی دالله تعالی فرمان دی (افمن هذا الحديث تعجبون، سورة النجم: ۵۹) ایا تاسو په دي خبرو تعجب کوي.

خوان \ خوانچه \ سترخان

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره خوانچه ده او په هغه کي خوراک دی او دهغه څخه څه خوري نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به غنيمت حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ډکه خوانچه ښه ده او که بغير د خوراک څخه يي پورته کړي نو غم اوفکر دی او خوراک ډير خوړل د ډير عمر دليل دی. او که وويني چي په خوانچه کي دري قسمه خوراک دی نو دليل يي دا دي چي روزي به باندي فراخه سي دالله تعالی فرمان دی (ربنا انزل علينا مائدة من السماء، سورة المائدة: ۱۱۴) ترجمه: اي زموږ ربه پر موږ داسمان څخه خوراک راوليږه. اوبعض اهل تعبير وايي چي عزت مرتبه او خوشحالي ده جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي خوانچه ليدل په پنځو وجو دی ۱: غنيمت حاضره ۲: شريف سړی ۳: قوت ۴: دکارونو انتظام ۵: عزت مرتبه او خوشحالي.

خود \ داوسپني ټوپي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي د ده پر سر داوسپني ټوپي ده نو دا د مرتبي او زوی دليل دی او دټوپي د پرقاېدو او برېښېدو مطابق به يي قوت زيات وي او که وويني چي دده پر سر ټوپي ده نو دليل يي دا دي چي دسردارانو څخه به قوت حاصل کړي او که وويني چي خپله داوسپني ټوپي يي ماته کړي ده يا ځني ورکه سوي ده نو دليل يي دا دي چي عمر به يي کم وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي داوسپني ټوپي ليدل په پنځو وجو وي ۱: قوت ۲: مال ۳: زوی ۴: بقا او نيکي ۵: ځان ددهو کي څخه ساتل.

خوردن \ خوړل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دخوراک بوي ښه دی او خوړل يي خير او خوشحالي ده او که بد بويه وي نو دفقيري او دعا جزي دليل دی ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که خوراک په خوند کي ښه وي نو خوشحالي او واده دی او که تريو او تريخ وي نو پر غم اوفکر دليل دی او په خوب کي دخوراک شيان خرڅونکي زياتي خبري کوونکي سړی دی.

خوشه \ وږي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي وږي ليدل که تازه وي نو زوی برکت او دمال زياتي دی او که وچ وي نو په ډير عمر والا زوی دليل دی ليکن په دغه کال به تنگي اوقحط وي او دانگورو او خرماوو وږي ښه دی خاصکر که پخپل موسم کي يي وويني. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي شين وږي يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي په دغه کال به پر ده عيش اوفراخي وي او که وچ اوژر وږي وويني نو دليل يي دا دي

چي پر دغه کال به پری قحطی او تنگي وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شین وږي پر زامنو او برکت دلیل دی دالله تعالی فرمان دی (سبع سنابل في كل سنبله، سورة البقرة: ۲۶۱) ترجمه: اووه وږي دی په هر یوه وږي کي تراخړ پوري. او وچ وږي قحطی ده.

خوک \ خنزیر

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کی خنزیر مالداره او قوت والا سړی دی لیکن بي همته اوبي خیره وي او که وويني چي په یو ځای کي يي خنزیران جمع کړي دي اونه يي پریږدي ددي لپاره چي گډوډ سي نو دلیل يي دادي چي ډیر مال به جمع کړي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي دخنزیر حفاظت کول ددنیا داری لپاره ښه دی او ددين لپاره بد دی او دخنزیر بچي په خوب کي غم او فکر دی او که وويني چي دي خنزیر خوري نو دلیل يي دا دي چي دي به کانی خوري او که وويني چي خنزیران ځای پر ځای گرځوي نو دلیل يي دا دي چي دده ددنیا احوال به ښه سي او داخرت احوال به يي بد سي او که وويني چي دخنزیرانو په مینځ کي گرځي نو دلیل يي دا دي چي دي حرام مال جمع کوي او خوشحاله به سي. او وايي چي په خوب کي دښځي خنزیري شیدي چينبل غم فکر او مصیبت دی او که وويني چي دخنزیرانو په مینځ کي ناست دی نو دلیل يي دا دي چي پر دښمن به غالب سي او که وويني چي خنزیر دده پر شا راغلي دی او دده په مخکي دباندي راوتلي دی نو دلیل يي دا دي چي دده ناپاکه مراد به پوره سي او که وويني چي دخنزیر غوښه ورسره ده یا چا ورکړي ده نو دلیل يي دا دي چي حرام مال به حاصلوي او که وويني چي دي دخنزیرانو پیوونکي دی نو دلیل يي دادي چي دبی دینه او بدکاره ټولگي مشر به وي. حضر جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دخنزیر سره ځنگل ته تللي دی نو دلیل يي دا دي چي دظالم او خراب سړی سره به دده جنگ وي او که وويني چي دده سره دخنزیر وینسته یا پوست یا هډوکي وی نو دلیل يي دادي چي دهغه په اندازه به حرام مال حاصلوي.

خون امدن \ وینه راتلل

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي وینه يي بغیر دزخم څخه دده د بدن څخه راوتلي ده نو دلیل يي دادي چي ده ته به نقصان رسيږي او که پر خپل بدن زخم وويني نو دا دمال دنقصان دغم او فکر دلیل دی او که وويني چي دي په توره وهل سوی دی او وینه يي بهیدلي ده نو دلیل يي دا دي چي دده نقصان به اوږد سي او پر هغه به ثواب حاصل کړي او که وويني چي دزخم په وینه دده کالي خراب سوي دی نو دلیل يي دا دي چي حرام مال به حاصل کړي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي وینه چينبي نو دلیل يي دا دي چي حرام مال به خوري یا به په ناحقه خون کوي او که وويني چي دده په بدن کي سوري دی او دهغه څخه وینه یا نو بهیږي او دده کالي يي خراب کړي دی نو دلیل يي دا دي چي دهغه په اندازه به حرام مال حاصلوي او که وويني چي وینه دده داندام مخصوص څخه راوتلي ده نو

دليل يې دا دي چې انجلي به په حمل کي ساقطه سي او که وويني چې دده دلويو بولو دځاي څخه وينه راوتلي ده نو دليل يې دادي چې دهغه په اندازه به حرام مال حاصلوي او که وويني چې دده دغائبونو دوريو څخه وينه راوتلي ده نو دليل يې دا دي چې دخپلو اهل بيتو څخه به غم اوفکر حاصل کړي او که وويني چې دبنار په کوڅوکي وينه بهيري نو دليل يې دا دي چې پر دغه ځاي کي به ډيره خونريزي کيږي. دانيال عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دده دپوزي څخه وينه راوتلي ده نو دا دحرام مال پيدا کيدو دليل دی که چيري کالي يې نه وي باندې خراب سوي نو دليل يې دا دي چې فقير به سي او دمال نقصان به يې هم زيات سي.

خيال\بادرنګ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې که بادرنګ په خوب کي وويني نو دليل يې دا دي چې کومه ښځه غواړي دهغه څخه به ښه خبره واورې او که وويني چې دبادرنګ څخه يې څه حصه خوړلي ده نو دليل يې دا دي چې دهغه ښځي څخه به يې مراد حاصل سي او دبادرنګ اوختکي يو حکم دی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کي بادرنګ ليدل په دروو و جو دی ۱: پرکار پښيماني ۲: خوشحالي او ارام ۳: دخپلوانو او اندويوالانو څخه فايده.

څيک\مشک

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کي مشک ليدل دزمري او مار مخ دی چې دهغه په لاس حرام مال خرچ کيږي او دشهدو مشک په خوب کي عالم او عقل ښودلو والا او رهبر سړی دی او که وويني چې دده سره مشک دی يا يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چې دده به دداسي سړی سره صحبت وي چې دهغه څخه به خير اونغ وويني او که وويني چې مشک چا ځني پټ کړي يا يې ورک کړي دي نو دليل يې دا دي چې دداسي سړی سره به يې جدايي راسي.

خيمه\تنبو

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې ده دځان لپاره تنبو لگولي دی او په هغه کي ناست دی نو دليل يې دادي چې که خيمه توره وي نو دهغه دغت والي او کوچنيوالي مطابق به مال حاصل کړي او که سوداگر وي نو په سفر به ځي اوما مال به حاصلوي او که يو لوی سړی داخوب وويني نو پر غم اوفکر دليل دی او که تنبو زور وي نو زيات نقصان به وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دتنبو څخه دباندې راوتلي دی نو شرف اوبزرگي به حاصله کړي او که وويني چې پاچا دتنبو په دروازه کي ناست دی نو دليل يې دا دي چې دده کار به نیک وي او پر دښمن به کاميابه سي او که وويني چې پاچا دی خپل تنبو ته راغونښتي دی او دي هلته ناست دی نو دليل يې دا دي چې دپاچا څخه به بزرگي حاصله کړي او کار به يې په ښه انتظام سره وي.

خيو\توکاني\ناري

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې ده ناوړي توکلي دی نو دليل يې دا دي چې ناجايزه خبره به کوي او که وويني چې په جمات کي يې توکلي دی نو دليل يې دا دي چې ددين

په باره کي به غلطه خبره وکړي او دغه رقم چي پر کوم ځاي کي يي توکلي دی دليل يي دا دي چي دهغه ځاي والا په باره کي به خبره کوي او که وويني چي پر مخکه يي توکلي دی نو خپل نقصان به وويني او که وويني چي په درخته يي توکلي دی نو دليل يي دا دي چي وعده خلافي به کوي او ددرواغو قسمونه به خوري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي گرمي ناوړي د ډير عمر دليل دی او يخي ناوړي په مرگ دليل دی او دا سرچپه دی او توري ناوړي پر غم او فکر دليل دی او ژړي ناوړي پر ناجوړي دليل دي او که ناوړي دخولي څخه راووزي او کالي خراب نه کړي نو دليل يي دا دي چي په باطل او درواغ علم به تقرير کوي او که د دې اهل نه وي نو درواغ به وايي او که وويني چي بلغم يي دمري څخه را ايستلي دي او په لستوني کي يي واچول نو دليل يي دا دي چي خپل مال به پراولاد خرچ کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي چا دده پرمخ دوينو څخه خرابي ناوړي توکلي دی نو دليل يي دا دي چي څوک به دده اهل ته پيغور ورکوي او که وويني چي وينه دناوړي سره ملاو سوه نو دليل يي دا دي چي حرام مال به خوري او درواغ به وايي او وعده به نه پوره کوي.

[۵]

دارو

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دناجوړي لپاره دارو خوړلي دي او دهغه سره موافق دي نو دليل يي دا دي چي ددين اصلاح به تلاش کوي او که وويني چي دارو يي خوړلي دي او موافق نه دی نو دليل يي دا دي چي ددين صلاح به دده څخه زايله سي او که وويني چي د جوړيدو لپاره يي دارو خوړلي دي نو دليل يي دا دي چي څو نه موافق وي دهغه په قدر به دنيا صلاح طلب کوي او که په خوب کي وويني چي دخلکو لپاره دارو جوړوي نو دليل يي دا دي چي دالله پر مخلوق به احسان کوي او که وويني چي دارو وچ سوي دي نو دليل يي دا دي چي دغم او فکر څخه به خلاصون حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دارو خوړلي دي او ډير دستونه يي سوي دي نو دليل يي دا دي چي ده ته به نقصان رسېږي او که د دې خلاف وويني نو نفع ده او که وويني چي ده دارو خوړلي دي او عقل او هوش ځني تللي دي نو دليل يي دا دي چي دغم او فکر څخه به خلاصون حاصل کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي کوم دارو ژړ وي هغه غم او ناجوړي ده او دکوم دارو دخوړلو څخه چي يي کرکه وي هغه په ناجوړي دليل دی.

دارو چيني\دال چيني

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دارو چيني خوړلي ده نو دليل يي دا دي چي دده دغم او فکر به زيات سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دارو چيني دڅه ناجوړي لپاره خوړلي ده او ده ته يي فايده ورکړي ده نو داپر خير او نفع دليل دی.

داغ کردن\داغ لگول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داغ لگول مال او خزانه ده او که وويني چي خلکو پر ده داغ لگولي دي نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به مال دالله تعالى په لاره کي خرڅ کړي او په اخرت کي به د عذابو څخه خلاص وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که ددهغه ځاي څخه وينه يا نو راوتلي دي نو دليل يي دا دي چي دپاچا په کور کي به مقيم سي او که وينه او نو نه وي نو دپاچا څخه به هيڅ نفع حاصله نه کړي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي ده دچا پر بدن داغ لگولي دي نو ددې تعبير خرابه خبره ده يا به په ده تهمت لگيږي او که وويني چي دڅه ناجوري څخه دده پر شا داغ لگيدلی دی نو دا ددين او دنيا دصلاح دليل دی او بعض اهل تعبيرو بيان کړي دي چي داغ لگول دپاچا په کار کي بنياد دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داغ لگول زکوة منع کول او دپاچا سره مشغولتيا ده دالله تعالى فرمان دی (يوم يحمى عليها في نار جهنم فتکوى بها جبابهم وجنوبهم و ظهورهم، سورة التوبة: ۳۵) ترجمه: په کومه ورځ چي گرم کړي سي دا په اور دجهنم کي بس په دې به وداغل سي تندي ددوي او اړخونه ددوي او ملاگانې ددوي.

داس\لور (دريلو آله)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده په لاس کي لور دی نو دليل يي دا دي چي داسي اوزار به جوړوي چي په هغه به مال حاصل کړي او که وويني چي دده څخه لور ضايع سوي دي نو دليل يي دا دي چي دده دمال نقصان به وسي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره دسروزروري يا دسپينو زرو لور دی نو دليل يي دا دي چي دحرام مال يو شي به حاصلوي او که وويني چي په هغه سره يي يو قيمتي شي پريکړي دی نو دليل يي دا دي چي مال او نعمت به حاصل کړي.

دام\جال

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي جال مکر او حيله ده او که وويني چي دده پښه په جال کي نغښتي ده نو ددې تعبير داوطني خلاف دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي حيوان يي په جال کي راوستي دی نو کوم سړی چي د دې حيوان مالک دی هغه به په مکر او حيله سره په قبضه کي راولي.

داني\داني

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي داني که پخي وي يا کچه پرغم او فکر دلالت کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي داني په محکه غورزیدلي دی نو دليل يي دا دي چي دهغه نرخ به ارزانه وي او څنگه چي داني وويني که کورته يي راوړي يا يي په بوجي کي واچوي دليل يي دا دي چي هغه شي به گران وي او که وويني چي مړو خلکو ته داني ورکوي نو دليل يي دا دي چي هغه داني به ارزانه وي.

د باغي کردن \ پوست رنگول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي پوست رنگول شغل او فرمان جاري کول دی او که په خوب کي وويني چي پوست رنگوي نو دليل يي دا دي چي دا د پوستو رنگولو پيشه به اختيار کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي د غورو لوطه امانتدار سړی دی او که وويني چي دده سره د غورو کونجي ده يا چا ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي دده صحبت به د امانتدار سړی سره وي او دهغه څخه به خير او نفع ويني او دهغه غورو د تيم مطابق به فايده پورته کوي او که وويني چي کونجي زړه او خيرنه ده نو دليل يي دا دي چي ليدونکي ته به ضرر رسيږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي تيم ليدل په نهو وجو وي ۱: امانتدار سړی ۲: ښځه ۳: خادم ۴: د دين مضبوط والي ۵: د بدن صلاح ۶: ډير عمر ۷: مال او نعمت ۸: خير او برکت ۹: د ښځو د طرف څخه وراثت.

د بيري \ منشي توب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي منشي توب کوي نو دليل يي دا دي چي دمو مال به په حيله سره اخلي او دنه کولو کار به کوي او که وويني چي د پاچا منشي جوړ سوي دی نو دليل يي دا دي چي د پاچا دخلکو څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي د عامو خلکو منشي توب کوي نو دليل يي دا دي چي دخلکو زړونه به پر ځان سوزوي. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي منشي سوي دی نو دليل يي دا دي چي دخلکو څخه به په مکر او حيله سره روزي حاصلوي او که هوشيار منشي وويني چي منشي توب کوي نو دليل يي دا دي چي ډير خير او نفع به حاصله کړي او که خوب ليدونکي عملدار يعني مزدور وي نو معزول به سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي قران کریم او حديث شريف ليکي نو دليل يي دا دي چي دهغه جهان خير او نفع به حاصلوي او که وويني چي غزلي او شعرونه ليکي نو دليل يي دا دي چي په عيش کي به مشغول سي او که وويني چي خط ليکي او سپاهي ښه ده نو دليل يي دادي چي خط به ليکي او که وويني چي دده ليکل د شريعت خلاف دی نو دليل يي دا دي چي د دې سړی انجام به بد وي.

د بيرستان \ دفتر \ د منشي ځاي

د منشي ځاي په خوب کي ليدل د غم ځاي دی ليکن عاقبت به يي ښه وي او د نفعي او بزرگي دليل دی.

د جال

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي د جال په معلوم ځاي کي د ليدلو دليل دا دي چي په هغه ځاي کي به فتنه راسي او هلته به درواغجن خلک جمع سي او هلته به خير او برکت نه وي.

د دختر \ لور

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي لور ليدل واده او خوشحالي ده او که په خوب کي وويني چي دده لور پيدا سوي ده يا چا بخشش کړي ده نو دليل يي دا دي چي دانجلي د ښايست

او خوی مطابق به ده ته مال نعمت او خوشحالي حاصله سي او که وويني چي انجلي مړه سوي ده نو ددي تعبیر داوړني خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي انجلي ناقصه او خرابه ده نو دلیل دغم دی او که وويني چي انجلي يي په غيږ کي واخسته او بوي يي تلې نو دا پرخير اونفعي دلیل دی او که وويني چي خپله لور يي چا ته ورکړي ده نو دلیل يي دا دي چي دده څخه به هغه سړی ته خوشحالي رسيږي.

دڅنه\دود

که څوک وويني چي دڅان څخه لاندې يي دعود دود کړي دی يا يي خوشبوداره شيان ايښي دی نو دلیل يي دا دي چي کسب به زده کوي او دهغه څخه به نفع حاصله کړي او دخلکو سره به په خوشحالي او عيش سره ژوند تيروي او که بد بويه وي نو تعبیر يي د دې خلاف دی جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي ددود تعبیر په دروو وجودی. ۱: کسب ۲: خير او نفع ۳: ښه بنياد.

دوکان\شرمېنان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک وويني چي دده سره شرمېنان دی ټول خره سوي دی يا يو خرا او بل غويي يا بوزه سوي ده نو دلیل يي دا دي چي پر ده به روزي فراخه سي ليکن دده لپاره نقصان هم دی او که وويني چي دده رمه ليوان سوي دی نو د دې تعبیر داوړني خلاف دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک وويني چي دی دشرمېنانو په شکل سوي دی نو دلیل يي دا دي چي دده عقل به زایل سي او که وويني چي ليوان خبري ورسره کوي نو دلیل يي دا دي چي پاچاهي به حاصلوي او که وويني چي ليوان يي وژني نو دلیل يي دا دي چي پر دښمن به کاميابي ورته حاصله سي.

دراج\زرکه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي زرکه په خوب کي ښايسته ښځه ده ليکن بي محبته ده چي دځاوند سره موافقت نه کوي او که وويني چي زرکه يي نيولي ده يا چا ورکړي ده نو دلیل يي دا دي چي دا قسم ښځه به کوي او که وويني چي دزرکي غوښه يي خوړلي ده نو دلیل يي دا دي چي دهغه په مقدار به دښځي مال اخلي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک وويني چي دده سره ډيري زرکي دی او پوهيږي چي دا دده دي نو دلیل يي دا دي چي دهغه په اندازه به مينځي او ښځي حاصلې کړي او که وويني چي زرکي دده دلاس څخه الوتلي دی نو دلیل يي دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي.

دراعه\زغره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده نوي غټه فراخه اوشنه زغره اغوستي ده نو دلیل يي دا دي چي دهغه په اندازه به ورته مرتبه او قوت حاصل سي او بزړگي به حاصله کړي او که وويني چي تنگه او خيرنه زغره يي اغوستي نو د دې تعبیر داوړني خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي سپينه زغره يي اغوستي ده

نودليل يې دا دی چې مال نعمت او بزرگي به حاصله کړي او که سره زغره يې اغوستي وي نو دليل دمصيبت دی او که توره وي نو دغم او فکر دليل دی لیکن توره زغره قاضي او خطیب ته نقصان نه ورکوي او که وويني چې زغره يې د بدن څخه ايستلي ده نو دليل يې دا دي چې دنبځي څخه به جلا سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي زغره ليدل په اوو وجو وي: ۱: خوشحالي ۲: قوت ۳: محبت ۴: بزرگي ۵: مرتبه او ولايت ۶: دکارونو انتظام ۷: ښځه.

دروازه

دروازه په خوب کي ليدل ښځه ده او که څوک وويني چې دمعلوم يا نامعلوم ځاي بندي دروازي ده ته خلاصي سوی دی او کوم چې خلاصي سوي دی هغه دلاري طرفته دی نو دليل يې دا دي چې خپل مال به خرڅ کړي او که وويني چې په کور کي دده برابر دروازه ماته ده نو دا دمصيبت او دلوي غم دليل دی. ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک وويني چې چا دده دکور دروازه ايستلي ده او وري يې ده او چاته معلوم نه وي چې چيري يې وري ده نو دا پر کور والا دمحت او مصيبت دليل دی او که وويني چې دده دکور دروازه بنده سوي ده نو دا پر کور والا دمصيبت دليل دی او که وويني چې دده دکور دروازه وړه سوي ده نو دليل يې دا دي چې دده اولاد ته به افت رسيږي. او که وويني چې دده دکور دروازه دټولو کورونو ددروازو څخه غټه ده نو دليل يې دا دي چې دده کور ته به نافرمانه قوم په قوت مصيبت او جنگ سره راځي او که وويني چې دده دکور ددروازي زنجير وښوراو که جواب ورته ملاو سوي وي نو دليل يې دا دي چې دده دعا به قبوله سي او ممکنه ده چې خزانه به حاصله کړي او که وويني چې کله يې زنجير وشرنگاوو نو دروازه ژر خلاصه سوه نو دليل يې دا دي چې الله تعالی به دده دعا قبوله کړي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که څوک وويني چې دده نوي دروازه مضبوطه بنده کړي ده او قلف يې ورته لگولي دی نو دليل يې دا دي چې ښځه به يې مري يا به ورته طلاق ورکوي او که وويني چې ده ترکان ته دنوي دروازي جوړلو لپاره ويلي دي د دې لپاره چې په کور کي يې ولگوي نو دليل يې دا دي چې پيغله مينځه به اخلي او که وويني چې دده دکور پر دروازه زنجير نسته نو دليل يې دا دي چې کونډه ښځه به کوي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که څوک وويني چې دده دکور پر دروازه شرمښان راختلي دي او اوازونه کوي نو دليل يې دا دي چې ځوانه ښځه به دده دعيال قصد کوي او که وويني چې داسمانونو دروازي خلاصي سوي دي نو دليل يې دا دي چې ددغه ملک پر خلکو به دخيرات دروازي خلاصي سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي دروازه ليدل په درووو وجو ده ۱: دکور مالک ۲: ښځه ۳: خادم.

دربان \ چوکيدار

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي دښار دروازه وويني نو دليل يې دا دي چې دپاچا پاسبان او دربان به سي او په خوب کي دربان ليدل بزرگ سړی ليدل دي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې درباني کوي نو دليل يې دا دي چې دده

مراد به ژر پوره سي او ديوه لوی سړی څخه به عزت او مرتبه حاصله کړي. او که وويني چي چوکيداري کوي او دروازه نسته نو دليل يې دا دي چي ديوچا په وجه به چي دده مراد وي هغه به پوره سي ليکن مرتبه به نه وي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دپاچا چوکيداري کوی نو دليل يې دا دي چي دپاچا مقرب به سي.

دربړگرفتن\په غيږ کي اخيستل

ددي شرح په حرف الف کي بيان سوي ده.

درختان\درختي

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي داسي درخته ليدل کوم چي دخلکو خونبه وي نو هغه شريف او بزرگ سړی ليدل دی او که ذليله درخته وويني نو پر بد سړی دليل دی او کومه درخته چي ميوه داره وي نو دليل يې دا دي چي مالداره سړی به سي اوبې ميوو درخته پر فقير سړی دليل دی او کومه درخته چي دغربو په ملک کي وي هغه پر ځنگلي سړی دليل دی او کومه درخته چي دعجمو په ملک کي وي هغه پر عجمي سړی دليل دی او کومه درخته چي په باغ کي وويني هغه د باغ د مالک پر مال دليل دی او که وويني چي درخته يې دبيخه ايستلي ده نو دليل يې دا دي چي يو سړی به دمرتبې او نعمت څخه پري باسي.

درخت خرما\د خرما درخته

دخرما درخته په خوب کي ليدل پر شريف او عالم سړی دليل دی او که وويني چي دده سره دخرما درخته ده نو دليل يې دا دي چي دلوی سړی ملگري به سي او که دخرما درخته په باغ کي وويني نو د دې تعبیر دباغ مالک ته رجوع کوي.

درخت ابنوس

درخت ابنوس په خوب کي ليدل پر هغه سړی دليل دی کوم چي پخپل کار کي عاجزه وي او بعض اهل تعبیر وايي چي بنځه يا مينځه ده.

درخت الو\د الوچي درخته

دالوچي درخته طبيب سړی دی چي هر چا ته فايده رسوي.

درخت بادام\د بادام درخته

دبادام درخته بنايسته بنځه ده.

درخت انار\د انار درخته

دانار درخته مالدار او نفعي والا سړی دی.

درخت پيپل\د پيپل درخته

دپيپل درخته دمرچو درخته پر لوی سړی دليل دی.

درخت برگد\د برگد درخته

دبرگد درخته پر کرار او اطمینان والا سړی دليل دی.

درخت ترنج \ د ترنج درخته

د ترنج درخته پر مخالف او خود رايي سپري باندي دليل دی.

درخت زيتون \ د خونه درخته

د خونه درخته پر اصیل او نسب والا سپري باندي دليل دی.

درخت حنظل \ د مرغوني درخته

د مرغوني درخته په فقير اوبي دينه سپري باندي دليل دی.

درخت زردالو د زردالو درخته

د زردالو درخته په مبارك سپري دليل دی چي خلکو ته نفع ورسوي.

درخت سرو \ د سرو درخته

د سرو درخته پر عجمي خوش طبع سپري باندي دلالت کوي.

درخت سنجد \ د مرغنيو درخته

د مرغنيو درخته پر نازک مزاجه او دولت مند سپري باندي دليل دی.

درخت سيب \ د سيبو درخته

د سيبو درخته پر ناجوره سپري باندي دليل دی.

درخت شامه \ د خنگلي خربوزه

د خنگلي خربوزه پر تيز دولت مند سپري باندي دليل دی چي ژر به هلاک سي.

درخت شفتالو \ د شفتالو درخته

د شفتالو درخته پر عزت مند او شرمناکه سپري باندي دليل دی.

درخت عود \ د عود درخته

د عودو درخته په بنايسته او خوش زبانه سپري باندي دليل دی.

درخت فستق \ د پستي درخته

د پستي درخته پر مالدار او بخيل سپري باندي دليل دی.

درخت گل \ د گلابو درخته

د گلابو درخته پر خوشحال سپري باندي دليل دی.

درخت فندق (يو ډول ميوه)

د فندق په غريب او سخت سپري باندي دلالت کوي چي بازي خوښوی.

درخت بلوط \ د خيري درخته

د خيري درخته په خوب کي ليدل پر بي خبره او منافق سپري باندي دلالت کوي.

درخت غوزان \ د غوزانو درخته

د غوزانو درخته ليدل پر شريف او حوان سپري دليل دی.

درخت جوز هندي \ د کوپري درخته

د کوپري درخته په عجمي سپري دليل دی چي دخلکو سره بخل کوي او دخپل اولاد سره سخت

وي او که وويني چي درختي ته ختلي دی نو دليل يي دا دي چي دلوي سپری سره به ملاو سي او دهغه څخه به نفع او بزرگي حاصله کړي.

درخت ليمون \ د ليمو درخته

د ليمو درخته ليدل په جادوگر يا نجومی سپری دليل دی.

درخت مورد \ د مانو درخته

د مانو درخته پر ناسازگان او گران طبع سپری دليل دی.

درخت في \ د نل درخته \ بانس

د بانس درخته پر بدخويه او چغل خور سپری دليل دی او کومه درخته چي ميوه داره وی دهغه دميوه په قياس دهغه تعبیر دی او که وويني چي دميوه داره درختي څخه ميوه خوري نو دهغه ميوه په اندازه به مال حاصلوي او اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي پخپل کورکي درخته ليدل بنسټ ده او که درخته دپاچا په کورکي وويني نو دليل يي دادي چي دپاچا خدمتگار به سي او که درخته بغير دتني څخه وويني لکه دبادرنګ يا دختکي درخته نو د دې تعبیر کم همته خلک دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که ددرختي ريښي قوي وويني نو دليل يي دا دي چي دمال زکوة به يي ورکړي وي کني د دې خلاف دی او ددرختي پوستکي پر زوري دليل دی چي ددرختي دمالک لپاره وي او ددرختي بناخونه وروڼه خپلوان اوزامن وي او که په درخته ډيري پاني وويني نو دليل يي دا دي چي ددرختي مالک به خوش طبعه وي او که وويني چي په درختي کي لږ ميوه دی نو د دې تعبیر داوولي خلاف دی او دوني ميوه دهغه پر مالک دليل دی چي پرهيزگاره او دينداره به وي او که وويني چي درخته يي پريکړي ده او راويي غورزوله نو دا د درختي دمالک پرمرګ دليل دی. جابر مغربی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي درخته خوشبوداره ده او ميوه يي مزيداره ده نو دا پر مصلح او پاک دينه سپری دليل دی او که وويني چي درخته بي خونده او ازغي داره ده نو دا پر مفسد او بي دياتنه سپری باندي دليل دی. او که وويني چي دده په کورکي يا دبل چا په کورکي کوچنۍ درخته ده نو دليل يي دا دي چي دده په کور کي به مصيبت راسي او که وويني چي پخپل کور کي يي تخم کرلي دی نو دليل يي دا دي چي ددغه تخم په اندازه به ورته يو شي ملاو سي او که وويني چي ديو پردي سپری پر مخکه يي درخته لگولي ده نو دليل يي دا دي چي ديو پردي سپری سره به صحبت او شرف او بزرگي حاصله کړي او که وويني چي پخپل کور کي يي درخته لگولي ده نو دليل يي دا دي چي زوم به راولي او که وويني چي ددرختي سر ته ختلي دی نو دليل يي دا دي چي دده کار به لوی وي او که وويني چي ددرختي پاني جمع کوي دليل يي دا دی چي دهغه په اندازه به درهم حاصلوي او که وويني چي ددرختو څخه ميوه حاصلوي نو دليل يي دا دي چي دده نسل اوزامن به زيات وي او که ډيري ميوه داره درختي وويني او پيژني چي دا دده ملکيت دی نو دليل يي دا دي چي دده عمر به زيات وي او فتح او بزرگي به حاصله کړي او که وويني چي درخته يي پريکړي ده نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي يا به دده په خپلوانو کي څوک مري او که دخزان

په موسم کي په يو نامعلوم باغ کي وويني چي ددرختو پاني غورځيږي نو دا دغم اوفکر دليل دی اوکه وويني چي درختي دده سره خبري کوي نودليل يي دا دي چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به خلک حيران سي اوکه وويني چي درخته يي ديو ځاي څخه را ايستلي ده نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي يا دکوم ځاي څخه چي يي درخته ايستلي وي هلته به څوک مري. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک درختي پريکړه سوي يا وچي وويني نو دليل يي دا دي چي خلک به بي دينه وي اوکه درخته ښه وويني نو دليل يي دا دي چي دده دين به ښه وي اوڅونه چي په درختو کي نقصان وويني نو دا دده پر نقصان دليل دی اوکه وويني چي ددرختي ترسايي لاندې ناست دی يا بيده دی نودليل يي دا دي چي دداسي سړي سايب ته به ځي چي دهغه به ددغه درختي سره نسبت وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي درخته په خوب کي ليدل په لسو وجو ده ۱: پاچا ۲: ښځه ۳: سوداگر ۴: مرد ميدان ۵: عالم ۶: ايماندار ۷: کافر ۸: مددگار ۹: جنگ ۱۰: دشک مال.

درد اندامها \ بدن او بندنودرد

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده بندونه درد کوي نو دليل يي دا دي چي دده دقبضي څخه به مال ځي اوکه وويني چي دده سر درد کوي نودليل يي دا دي چي ډير گناهونه يي کړي دي توبه دي وکړي اوصدقه دي ورکړي دالله تعالی فرمان دی (فمن کان منکم مريضاً او به اذى من راسه فقديّة من صيام او صدقة اونسك، سورة البقرة: ۱۹۶) ترجمه: څوک چي په تاسو کي ناجوره وي يا په سر کي تکليف وي نو دروژو فديه يا صدقه دي ادا کړي، اوکه وويني چي دده تندي درد کوي نو دا ددين پر فساد غم اوفکر دليل دی اوکه وويني چي دده سترگه درد کوي نو دليل يي دا دي چي څوک به ده ته دحق لاره ښيي اوکه وويني چي دده وږه درد کوي يا دده په ژبه کي نقصان دی نو دليل يي دا دي چي دچا څخه به خرابه خبره اوري اوکه وويني چي دده پوزه درد کوي يا دده په ژبه کي نقصان دی نو دليل يي دا دي چي داسي خبره به کوي چي دهغه وبال به پرده راسي اوکه داخوب سوداگر وويني نو دليل يي دا دي چي په سوداگري کي به درواغ وايي اوکه خپله ژبه پريکړه سوي وويني نو دا د اصلاح او پرهيزگاري دليل دی اوکه وويني چي دده تالو درد کوي اوپرسيدلي دي نو دليل يي دا دي چي دچا دحق څخه به انکار کوي اوکه وويني چي دده خوله درد کوي نو دليل يي دا دي چي دخپلوانو څخه به غم حاصل کړي اوکه وويني چي دده خټ درد کوي نودليل يي دا دي چي دده پر ذمه امانت دی او هغه نه ادا کوي اوکه وويني چي دده نس درد کوي نو دليل يي دا دي چي ده حرام مال خوړلی دی اوکه وويني چي دده ملا درد کوي نو دليل يي دا دي چي دخپلوانو په وجه به درد حاصل کړي اوناجوره به سي اوکه وويني چي دده زړه درد کوي نو دليل يي دا دي چي پرخپلو زامنو به مهربانه وي اوکه دلاس درد وويني نو دليل يي دا دي چي دهمسايه پر ورور به ظلم کوي اوکه وويني چي گوته يي درد کوي نو دليل يي دا دي چي بدې داره به وي او که وويني چي نو يي

درد کوي نو دليل يې دا دي چي خپل اولاد به تنگوي او که وويني چي دده پر عضو تناسل درد دی نو دليل يې دا دي چي فساد به کوي او که وويني چي دده دلويو بولو پر ځاي درد دی نو دليل يې دا دي چي فساد او حرام به کوي او که وويني چي دده پر کوناټو درد دی نو دليل يې دا دي چي پر خپلوانو او دوستانو به ظلم کوي او که وويني چي دده پښه درد کوي نو دليل يې دا دي چي په خپلوانو او دوستانو به ظلم کوي او که وويني چي دده پر بدن داغ دی نو دليل يې دا دي چي مال به حاصلوي.

درهم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي دخلکو طبعيتونه مختلف دي او کوم سړی چي په خوب کي درهم وويني نو په وينه درهم حاصليدو دليل دی اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي څوک په خوب کي درهم وويني نو دليل يې دا دي چي نيکه خبره به اوري يا به دالله تعالی تسبیح بيانوي او که وويني چي درهم سپين دی نو د دې تعبیر ډير ښه دی او که درهم تور وي نو پر جنگ دليل دی اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي که وويني چي په کوچنيوالي يې درهم پيدا کړي دی نو دا پر کوچني زوی دليل دی او که وويني چي دده څخه درهم وړک سوي دی يا ځني چا پټ کړي دی نو دليل يې دا دي چي د کوچني زوی په وجه به دده پر زړه بوج راځي او که وويني چي کوچني درهم ځني ضايع سوي دي اوبيا يې پيدا کړي دی نو دليل يې دا دي چي دغه بوج به دده دزړه څخه زایل سي او که بيا يې نه وي حاصل کړي نو دليل يې دا دي چي دده زوی به هلاک سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي درهم په لاس کي لرل ښه خبره ده اومات سوي درهم خرابه خبره ده او ډير درهمونه مال دی او که وويني چي پخپل اولاد يې پخپل لاس درهمونه تقسيم کړي دي نو دليل يې دا دي چي ددوي ترمينځ به جنگ کيږي. او که وويني چي ډير درهمونه په کور کي لري نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چي ډير درهمونه يې جمع کړي دي نو دليل يې دا دي چي خلک به دحق اوباطل څخه منع کوي دالله تعالی فرمان دی (جمع مالا وعدده يحسب ان ماله اخلده، سورة الهمزة: ۲-۳) ترجمه: مال يې جمع کړي او شمار يې کړی گمان کوي چي دده مال به هميشه وي او که يو سپين درهم پخپل تلي کي وويني نو دليل يې دا دي چي زوی به يې مړ پيدا سي او که وويني چي دغه درهم دده څخه وړک سو نو دا دزوی پرمرگ دليل دی او که په خوب کي درهم ددينارو په بدله کي حاصل کړي نو دليل يې دا دي چي حلال مال اونعمت به جمع کوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که سپين درهم په خوب کي وويني نو تور درهم به حاصلوي او ډير خلک په خوب کي درهم وويني او په وينه يې حاصلوي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي صفا درهم په خوب کي ددين صفائي ده او مات سوي درهم جنگ دی او که وويني چي پاچا ورته درهم ورکړي دی نو دا دغم اوفکر څخه دخلاصون دليل دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي درهم ليدل په يولسو وجو دی ۱: سمی خبري ۲: مراد پوره کيدل ۳: ولايت ۴: مال جمع کول ۵: ملگري ۶:

زوی ۷: فتنه ۸: دروزي فراخي ۹: امن ۱۰: مينځه ۱۱: درهم پيدا کول خاصکر که خوب ليدونکي پرهيزگار وي اوکه پرهيزگار نه وي نو دزامنو په زحمت غم او فکر دليل دی لیکن مات سوي درهم په خوب کي ليدل په څلورو وجو دی ۱: خرابه خبره ۲: جنگ ۳: بند اوقيد ۴: خبري.

درمنه (يوه دواده)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي درمنه په خوب کي ليدل پر غم او فکر دليل دی او ددي خوړل دمال او د اولاد پر نقصان دليل دی.

دروغ گفتن\درواغ ويل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي درواغ ويل ددين پر تباهي او پر فساد دليل دی اوکه وويني چي ده ددرواغو گواهي ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي دده دين به تباه سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي پاچا درواغ ويلي دی نو دليل يې دا دي چي خلک به دهغه بدي او خرابي کوي او دهغه عزت او حفاظت به ختم سي.

درو دگري کردن\لرگي تراشل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لرگي تراشلو والا دخلکو خيرخوا دی لیکن صحبت يې دمنافقانو سره دي او بي مذهبه دی او دهغو پر رايه چلېږي ځکه چي لرگو والا په خوب کي ليدل په نفاق دليل دي دالله تعالی فرمان دی (کأنهم خشب مسندة، سورة المنافقون: ۴) ترجمه: گويا چي ولاړ لگول سوي لرگي دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دلرگو تراشلو والا دهلکانو معلم دی چي جاهلانو او کم عقلانو ته پوهه نسيي او دخلکو دکارونو مصلح او تدبير کوونکي دی او هغوي دفساد او دنفاق دلاري څخه ليري کوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ترکان دخلکو معلم دی.

درويشي\فقيري

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي فقيري دمالداري څخه ښه دی خاصکر که په صلاح او ددين په لاره کي وي که څوک وويني چي دي فقير سوي دی نو دا پر درستوالي ددين دليل دی اوکه وويني چي مالدار سوي دی نو د دي تعبیر داوولني څخه خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که چا په خوب کي مسلمان فقير ته خيرات ورکړ نو دليل يې دا دي چي دغمونو او تکليفونو څخه به خلاص سي اوکه وويني چي دخلکو په دروازو کي ډوډي غواړي او گرځي نو دليل يې دا دي چي ده ته به خير او نفع ورسېږي.

درياب\درياب سمندر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي درياب پاچا يا لوی عالم دی او که وويني چي ددرياب اوبه روښانه صفا او خوندوري دی نو دليل يې دا دي چي پاچا به پرهيزگاره عدل کوونکي او انصاف کوونکي وي اوکه وويني چي ددرياب اوبه خرابی او تروی سوي دی

نودليل يې دا دي چې باچا به فسادي او ظالم وي او که وويني چې ده د درياب څخه اوبه چينسلي دی نو دليل يې دا دي چې دپاچا څخه به عزت او مرتبه حاصلوي اوبه به د عالم څخه نفع حاصلوي او که وويني چې د درياب څخه يې اوبه منگي ته اچولي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه به دپاچا څخه نفع حاصله کړي او که وويني چې په درياب کې ډوب سوي دی او بدن يې دخټو څخه ډک سوي دی نو دليل يې دا دي چې ده به دپاچا څخه غم او فکر ورسېږي او که وويني چې خپل بدن يې دخټو څخه پاک کړي وي نو دليل يې دا دي چې دده غم او فکر به ختم سي او که وويني چې د درياب په اوبو کې لمبېږي نو دليل يې دا دي چې پاچا به دي قيدي کړي او که وويني چې د درياب څخه په لمبيدو وتلي دی نو دليل يې دا دي چې د قيد څخه به خلاص سي او که وويني چې په درياب کې غرق سوي دی او مړ سوي دی نو دليل يې دا دي چې ددين په لاره کې به مصروف سي او که وويني چې دليري څخه يې درياب ليدلي دی او نزدي ورته نه دی تللي نو دليل يې دا دي چې دده اميد به پوره سي او که وويني چې په درياب کې تير سوي دی او پښې يې نه دی لندي سوي نو دليل يې دا دي چې ددورځ داور څخه به په امن کې وي او د دنيا کارونه به باندې اسانه سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دی په درياب کې دی نو دليل يې دا دي چې دپاچا په خدمت کې به تابعدار او فضيلت والا سي او که وويني چې د درياب مينځ ته تللي دی نو دليل يې دا دي چې دده کار به خطرناکه وي او که وويني چې د درياب څخه راوتلي دی نو دليل يې دی چې بی غمه به وي او که وويني چې د درياب څخه يې يخې اوبه چينسلي دی او خوب ليدونکي عالم وي نو دليل يې دا دي چې پوره نصيب به حاصل کړي او که خوب ليدونکي پوره عالم نه وي نو د دې تعبیر داول څخه خلاف دی دالله تعالی فرمان دی (قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لئن فذ البحر قبل ان تنفد کلمات ربی، سورة الکهف: ۱۰۹) ترجمه: ووايه چې که درياب زما درب دکلماتو لپاره رنگ سي نو زما درب دکلماتو دختميدو څخه اول به درياب ختم سي او که خوب ليدونکي دپاچا دخلکو څخه وي نو دليل يې دا دي چې دپاچا دمعتبرو خلکو څخه به سي او که وويني چې د درياب په اوبو يې ځان پريولي وي نو دليل يې دا دي چې دپاچا څخه به امن حاصل کړي او که وويني چې د درياب گرمي اوبه يې چينسلي دی نو دليل يې دا دي چې گناه به کوي دالله تعالی فرمان دی (يتجرعه ولا یکاد یسیغه، سورة ابراهيم: ۱۷) ترجمه: دابه په گوټ گوټ چينسي خو تيري به يې نه کړي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې د درياب په اوبو کې تللي دی نو دليل يې دا دي چې دعبادت توفيق به حاصل کړي او امانت به ادا کړي او که وويني چې د درياب اوبه يې چينسلي دي نو دليل يې دا دي چې پر دښمن به کاميابه سي او که وويني چې د درياب اوبه زياتي سوي دی نو دليل يې دا دي چې پاچا په دلښکر سره هلاک سي. او که وويني چې ديو ځاي څخه چې پورته سوي دی او ټوله دنيا په وريځو باندي تاريخه سوي ده نو دليل يې دا دي چې ددغه ملک خلک

به نافرمانه او گنهگاره وي دالله تعالى فرمان دی (من فوقه موج ومن فوقه سحب، سورة النور: ۴۰) ترجمه: پر دوي لوړ څپې دی او پر دوي لوړ وريځي دی. او که وويني چي په درياب کي ښکار نيسي نو دليل يې دا دي چي حلاله روزي به حاصله کړي او دده په عيال به ژوند فراخ وي دالله تعالى فرمان دی (احل لكم صيد البحر وطعامه متاعا لكم، سورة المائدة: ۹۶) ترجمه: ستاسو لپاره ددرياب ښکار حلال دی او ددي خوراک ستاسو لپاره سرمايه دی. او که وويني چي ددرياب اوبه تروي دی نو دليل يې دا دي چي حرام مال به خوري او که وويني چي ددرياب اوبه خرابی سوي دی او دي ښکار پکي نيسي نو دليل يې دا دي چي دی به هلاک سي دالله تعالى فرمان دی (واسئلهم عن القرية التي كانت حاضرة البحر، سورة الاعراف: ۱۶۲) ترجمه: دهغه کلي والاوو څخه پوښتنه وکړه چي پر درياب باندي حاضر وو او که وويني چي ددرياب څخه يې ياقوت او مرجان را ايستلي دی نو دليل يې دا دي چي ددين په علم زده کولو کي به مشغول سي او که اهل علم وي نو علم به يې نور زيات سي او که وويني چي ددرياب څخه يې مگرمچ نيولي دی او وژلي يې دی نو دليل يې دا دي چي دپاچا دښمن به دده په لاس مړ کړه سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي درياب ليدل په شپږو وجودی ۱: پاچا ۲: حاکم ۳: رئيس ۴: مال ۵: عالم ۶: لوی کار.

دژغورنه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده قلعه جوړه کړي ده نو دا دده دښه والي دليل دی او که وويني چي خپله قلعه يې خرابه کړي ده نو دا دده ددين پر تباهي او فساد دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که قلعه يې په خوب کي دپخي مسالي او پخو خښتو څخه جوړه کړي وي نو دليل يې دا دي چي ددورځي به وي او که وويني چي دختي او خښتو څخه يې جوړه کړيده نو دليل يې دا دي چي جنتي به وي. او که په قلعه کي مقيم وي نو دا ددين دصلاح او دسمي لاري دليل دی او که وويني چي هروخت قلعه ته ننوځي او راوځي نو دليل يې دا دي چي ددين په لاره کي به کامل نه وي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که خپل ځان په قلعه کي وويني نو دا پر صلاح ددين دليل دی او که د دې خلاف وويني نو دا ددين پر کمزورتيا او تباهي دلالت کوي.

دزدي کردن \ غلا کول

او که وويني چي دچا مال يې پټ کړي دی او څه يې خرڅ کړي دی نو دليل يې دا دي چي دی به مړ کيږي او که وويني چي دغلا نيت يې وکړي ليکن غلا يې نه وکړه نو دليل يې دا دي چي خرابي خبري به چا ته رسوي اوبعضي وايي چي ناجوړه به سي اوبيا به شفا حاصله کړي او که وويني چي دده دکور څخه يې څه پټ کړي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به څه افت يا غم رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دغل په لاس قيد سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده حال به بد سي او په غم او فکر کي به گرفتار سي او که وويني چي غلو ډاکه باندي اچولي ده نو دليل يې دا دي چي دغه سړی به غم، او فکر ويني. جعفر صادق عليه السلام

ويلي دي چي غلا په خوب کي ناجوري ده او اهل تعبیر بیان کړي دی چي چيري غلا وکړي هلته دزوم والي دلیل دی یابه یي زوی پیداسي او که دخوب لیدونکي زوی غایب وي نو په سلامتي سره به بیرته راسي. دانیال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي غل لیدل خیانت او حيله ده.

دستار \ لنگوته

ابن سیرین رحمته الله علیه ويلي دی چي په خوب کي لنگوته لیدل دین دی او که وويني چي دده لنگوته سپینه یا شنه یا ژړ رنگه یا دستر دی نو دا ددین دصلاح دلیل دی او که وويني چي سپینه او پاکه لنگوته لري نو دلیل یي دا دي چي ددین او دنیا اصلاح به وي او درېنمو لنگوته ددنیا په کارونو کي درستي ده او که وويني چي دده دلنگوتي سره بله لنگوته مښتي ده نو دلیل یي دا دي چي دده بزرگي او مرتبه به زیاته سي او که وويني چي دده لنگوته را ایله ده یا ورکه سوي ده نو دا ددین دنقصان او دده دبی حرمتي دلیل دی. ابراهیم کرمانی رحمته الله علیه ويلي دی چي که خپله لنگوته پټه سوي وويني نو دده دمرتبې او دقدر دنقصان دلیل دی او که وويني چي لنگوته یي پیچلي ده او ښه یي ساتي نو دلیل یي دا دي چي ددنیا دارو او دیندارو سره به موافقت کوي او که نقشداره لنگوته لري نو دلیل یي دا دي چي په سفر کي به په خلکو کي مشهوره سي او که وويني چي دده لنگوته اوکالي شنه دی نو دلیل یي دا دي چي ددنیا خڅه به په شهادت ځي. جابر مغربی رحمته الله علیه ويلي دی چي خونه لنگوته غټه وي دده مرتبه او عزت به زیات سي او که وويني چي دده لنگوته خیرنه ده نو دا دده دمرتبې او دعتز او نقصان دلیل دی او که سره لنگوته وويني نو دلیل یي دا دي چي پر چابه ظلم کوي او که ژړه یي وويني نو دلیل یي دا دي چي ناجوره به سي او که اودلي لنگوته وويني نو دلیل یي دا دي چي ده ته به مصیبت رسیږي او که توره وويني نو ده ته به نقصان او ضرر رسیږي لیکن دخطیب او قاضي لپاره نقصان نه دی او که پر سر درېنمو لنگوته وويني نو دلیل یي دا دي چي منصف او حاکم به سي او خلک به یي عزت کوي او که وويني چي اوږده لنگوته یي ترلي ده نو دلیل یي دا دي چي دسفر خڅه به ژر راسي او درېنمو توپی ددین پرفساد دلیل دی. جعفر صادق رحمته الله علیه ويلي دی چي په خوب کي لنگوته لیدل په اوو وجوده ۱: دین ۲: ریاست ۳: عمل ۴: ولایت ۵: مرتبه ۶: توانایی ۷: سفر.

دستار حمامي \ د حمامي دسمال

ان شاء الله د دې بیان به په حرف میم کي راځي.

دست اس \ میچن

ابن سیرین رحمته الله علیه ويلي دی چي په خوب کي میچن لیدل د فکر خڅه خلاصون دی او که وويني چي دده سره میچن ده نو دلیل یي دا دي چي دهغه په اندازه به نعمت حاصل کړي او که وويني چي دمیچن کانی مات سوي دی نو دلیل یي دا دي چي میچن والا به هلاک سي یابه سخت ناجوره سي او که وويني چي په میچن یي نکړيزي وغیره اوږه کړي دی نو دا دجنگ دلیل دی.

دست لاس

دانیال عليه السلام ويلي دی چي دراسته لاس تعبیر ورور دی او دچپه لاس تعبیر خور ده که څوک

وويني چي دده راسته لاس اوږد سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده ورور يا دده دشريك كار به نيك وي او كه وويني چي دده دواړه لاسونه بيا كوچني سوي دی نو دليل يې دادی چي دده ورور او خور به دده خخه مخ واړوي او كه وويني چي دده دواړه لاسونه لنډ سوي دی نو دليل يې دا دي چي دخپل ورور ياخور خخه به نفع حاصله كړي او كه وويني چي دده دواړه لاسونه پريكره سوي دی او را ايله سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده ورور او خور به دده په ژوند كي دده خخه جلا سي او كه وويني چي ده دواړه لاسونه پر سينه ايښي دی نو دليل يې دا دي چي دخپلو دوستانو لپاره به غم خوري. او كه وويني چي دخلكو په مينځ كي دی اولاسونه ښوروي نو دليل يې دا دي چي په دغه ځاي كي به واده كوي او كه وويني چي يواځي لاس وهي او خوشحاله كيږي نو دا دغم او فكر دليل دی او كه وويني چي پاچا يا قاضي دده راسته لاس پريكړي دی نو د ابن سيرين رحمته الله عليه دويڼا مطابق به دده ورور يا خور يا زوی مري او كه دده دواړه لاسونه يې پريكړي دی نو دليل يې دا دي چي دخپل كسب او مراد خخه به منع سي او كه وويني چي ده په يو لاس سره دبل لاس پوست ايستلي دی نو دليل يې دا دي چي په خپلوانو به ظلم كوي. او كه وويني چي خپل لاس يې په چاره سره پريكړي دی نو دليل يې دا دي چي دچا سره به جنگ كوي يا به دده زړه په چامشغول سی دالله تعالی فرمان دی (وقطن ايدين، سورة يوسف:

۳۱) ترجمه: او دوي خپل لاسونه پريكړل. او كه وويني چي خپل يو تلي په بل تلي پريولي نو دليل يې دا دي چي دخپلوانو خخه به ښځه كوي او كه وويني چي دده يې يولاس پريكړي دی او پهانسې كړي يې دی نو دليل يې دا دي چي ددغه ځاي امير به معزول سي او كه وويني چي دحيوانانو په ډول پر لاس او پښو گرځي او مخ يې داسمان طرفته كړي دی نو دليل يې دا دي چي ناممكنه ارمان به تلاش كوي او په مشكله به پوره سي او كه وويني چي دده لاس پيدايشي وچ دی نو دليل يې دا دي چي دصدقي ور كولو او دكار خير خخه به عاجز وي ابراهيم كرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي كه څوك وويني چي دده لاسونه په ستنې سره درست سويدي نو دليل يې دا دي چي دده همت به دعلم اود عقل په تعليم سره وي، او كه وويني چي دده لاس پري سويدي او دانه پيژني چي راسته لاس يې پري سوي دی كه چپه لاس نو دليل يې دا دي چي ده ته به مصيبت رسيږي او كه وويني چي كله دده لاس پري كيدي هغه وخت ده قران مجيد ويلو نو دليل يې دا دي چي لاس به يې دگناه خخه منع سي. او اهل تعبيرو بيان كړي دی چي په خوب كي لاس پري سوي ليدل دليل لري چي عمر به يې زيات سي او گناه پريښول او په كار كي مشغولتيا ده او كه وويني چي دده راسته لاس دڅه گناه په وجه پري سوي دی نو دليل يې دا دي چي درواغجن اوبي ديانتته به وي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي كه څوك وويني چي په خټ كي يې خپل لاس را ځړولي دی نو دا دلمونځ طاعت جهاد او دنيك كار پر ځاي راوړو دليل دی. او كه وويني چي دده راسته لاس پري سوي دی نو دليل يې دا دي چي ددرواغو قسمونه به خوري او كه وويني چي دده لاس پري سوي دی او دوخت دپاچا پر بدن لگيدلی دی كه پاچا

مصلح وي نو پر شر او فساد دليل دی او که وويني چي دده يو لاس دبل لاس څخه ډير اوږد سوي دی نو دليل يې دا دي چي قوت او مرتبه به يې زياته سي او څه چي طلب کوي هغه به حاصل کړي. او که وويني چي دي په دواړو لاسونو گرځي نو دليل يې دا دي چي پخپل کار به يې بهر ورسره وي او اهل تعبيرو بيان کړي دی چي دخپلوانو څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دده لاسونه او پښي دده سره خبري کوي نو دليل يې دا دي چي دده ژوند به ښه وي او که وويني چي دخپل انډيوال لپاره يې ملغلري په لاس کي نيولي دی نو دليل يې دا دي چي ټول قران مجيد به په ناظره وايي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده لاس دپاچا په ډول سوي دی نو دليل يې دا دي چي بزگري او يا پاچاهي به حاصله کړي او که وويني چي دده راسته لاس دسرو زرو سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده دولت به ختم سي او که وويني چي خپل لاس يې په صابون پريولي دی نو دليل يې دا دي چي نا اميده به سي او که وويني چي دکوم حيوان تعبير نيك دی هغه دده په چپه لاس ننوتلي او دراسته لاس څخه دباندې را وتلي دی يا په راسته لاس ننوتلي او دچپه لاس څخه دباندې راوتلي دی نو دليل يې دا دي چي دغم څخه به خلاص سي او اخري انجام به يې ښه وي او که هغه حيوان په تعبير کي بد وي نو دليل يې دا دي چي پر يو کمزوري به ظلم کوي. او که وويني چي دده لاس وچ سوي دی نو دا دده دصحت پر خرابيدو دليل دی او که وويني چي دده لاس چا ژوندي يا مړي پخپل لاس کي نيولي دی يا دده څټ ته يې لاس اچولي دی نو دليل يې دا دي چي دده عمر به زيات سي او که وويني چي دچا مشرک لاس ته يې کړي اچولي ده نو دليل يې دا دي چي هغه مشرک به دده په لاس اسلام راوړي دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لاس ليدل په دولسو وجو دی ۱: ورور ۲: خور ۳: شريك ۴: انډيوال ۵: زوی ۶: ملگري ۷: قوت ۸: طاقت ۹: ولايت ۱۰: مال ۱۱: محبت ۱۲: پيشه او صنعت وغيره.

دست کړی \ رنجن کړی \ د لاس کړی

دست اورنجن هغه کړي ده چي په لاس کي يې اچوي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کړي دښځو لپاره خاوند دی او دسرو لپاره غم او فکر دی او که وويني چي دسپينو زرو کړي ورسره ده نو دليل يې دا دي چي غم او فکر په يې کم وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي چا کړی ورته ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي دده ورور يا زوی به پيدا سي او که دا خوب ښځه وويني نو خاوند به کوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي دده په دواړو لاسونو کي کړي ده نو دليل يې دا دي چي ده ته به مال او نعمت په غم سره ملاو سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کړی ليدل په پنځو وجو دی ۱: رياست ۲: حکومت ۳: مکر ۴: غم ۵: ورور يا زوی.

دست وړوی شتن \ مخ او لاس پريوال

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده مخ او لاس په صفا اوبو پريولی دی نو دليل يې دا دي چي دغم څخه به خلاصون حاصل کړي که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي که

قرضدار وي نو د قرض څخه به خلاص سي او که وويني چي يې د لاس پريولو څخه لمونځ کوي نو دليل يې دا دي چي دده دين به کمزوري وي او مال به يې د لاسه ولاړ سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلې دي چي که څوک وويني چي دواړه لاسونه او مخ يې پريولي نو دليل يې دا دي چي دخپلو دوستانو څخه به مدد غواړي او که وويني چي مخ او لاس يې پريولي او دده اودس دغه وخت مات سوي وو نو دليل يې دا دي چي پخپل کسب او گټه کي به عاجز سي او که وويني چي دده اودس مات سوي دي او بيایي مخ او لاس پريولي دي اولمونځ يې شروع کړيدی لیکن ختم کړي يې نه دی نو دليل يې دا دي چي دده عمر اخري سوي دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلې دي چي څوک وويني چي چا دده مخ او لاس پريولي دي او هغه سوچ پکښي کوي نو دليل يې دا دي چي دده مراد به پوره سي.

دستينه \ لاستی دچري وغيره

کړه يا لاستي په خوب کي دسرو لپاره دښځو څخه غوره دی ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلې دي چي که څوک وويني چي دده په لاس کي داوسپني کړه ده نو دليل يې دا دي چي قوت والا او مالدار به سي او په دښمن به کاميابی حاصل کړي خاصکر که دفولادو کړه وي د دې تعبیر د لاس دکړي مطابق دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلې دي چي په خوب کي کړه ليدل په دروو وجو دی ۱: قوت او توانايي ۲: پر دښمن بري حاصلول ۳: د دنیا دکار انتظام.

دښمن

که په خوب کي وويني چي پر دښمن يې غلبه کړي ده نو دليل يې دا دي چي مراد به يې پوره سي او که دښمن غلبه باندې کړي وي نو د دې تعبیر داول خلاف دی او که وويني چي دښمن دی خوړلي دی نو دليل يې دا دي چي په بلا او مصيبت کي به راسي توبه ايستل پکار دی چي بلا دفع سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلې دي چي دښمن په خوب کي ليدل په دروو وجو دی ۱: دکارونو بنديدل ۲: غم اوفکر ۳: د مال تاوان.

دشنام \ ښکنځل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلې دي چي که څوک په خوب کي وويني چي چا ورته ښکنځل کړي دی نو دليل يې دا دي چي حال به يې نیک سي او پر ښکنځل کوونکي به کاميابی حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلې دي چي که څوک په خوب کي وويني چي چا ورته ښکنځل کړي دی نو دليل يې دا دي چي هغه سړی به پر ده کاميابی حاصله کړي.

دعا کردن \ دعا کول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلې دي چي په خوب کي دعا کول مراد حاصلول دی او که وويني چي دځان لپاره يې دعا او بخښنه غوښتي ده نو دليل يې دا دي چي دده خاتمه او کار به په خير سره وي او مراد به يې پوره سي او که وويني چي دچا مصلح لپاره يې دعا کړي ده نو دليل يې دا دي چي دظلم اوفساد طرفته به مايل نه وي او امر بالمعروف به پر ځاي راوړي او که وويني چي دمخلوق لپاره دعا غواړي نو دليل يې دا دي چي دمخلوق خيرخوا به وي او مراد به يې پوره

سي اوکه وويني چي خاصکر دعا غواړي نو دليل يې دادي چي زوی به يې پيداسي دالله تعالی فرمان دی (اذ نادى ربه نداء خفيا، سورة مريم: ۳) ترجمه: کله چي يې خپل رب ته په پټه اواز کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په تاريخه کي دعا غواړي که مصلح او پرهيزگار وي نوالله تعالی به يې وبخښي اومراد به يې پوره سي اوکه خوب ليدونکي مفسد وي نو توبه کوي او که کافر وي نو مسلمان به سي.

د فزدن \ نغاره وهل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نغاره وهل دامر معروف کولو دليل دی اوکه وويني چي نغاره وهي نو دليل يې دا دي چي دچا اصلاح به کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي داستاذ په طور نغاره وهي نو دليل يې دا دي چي بدکاره ښځه به کوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دنغاري اواز اوريدل خوشحالي ده او که دمينځي څخه يې واورې نو ښه دی اوکه دسړي څخه يې واورې نو دولت او بزرگي به حاصله کړي او که دځوان څخه يې واورې نو دا دکارونو ښکاره کيدو دليل دی.

دلالي کړدن \ دلالي کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دلالي کول په څلورو وجو دي ۱: دخلکو ترمينځ صلح کول ۲: رسته لاره ۳: نیک کار ۴: امر بالمعروف په ځاي راوړل او دلال داسي سړی دی چي دخلکو لارښونه کوي دخير طرف ته به لار ښيي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دلالي کول په پورته ذکر سوي څلورو وجو ده.

دل زړه

دبدن دنښار باچا زړه دی اوبدن دده پر فرمان قايم دی اوپه ښکاره اوباطن کي زړه دعقل خزانه ده. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زړه ليدل درسيدلي مال جمع کول دی اوکه وويني چي زړه دده دبدن څخه دباندې دی نو دا پر صلاح اونیکي دليل دی دالله تعالی فرمان دی (حتى اذا فرغ عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربکم قالوا الحق، سورة سبا: ۲۳) ترجمه تردې پوري چي کله ددوي زړونه وبيريري نو دوي به ووايي چي ستا رب څه وايي هغوي به ووايي چي حق يې وويل اوکه وويني چي زړه يې تنگ سوي دی نو دليل يې دا دي چي کارونه به باندي تنگ سي اوکه وويني چي زړه يې خوشحاله دی نو دليل يې دا دي چي کارونه به باندي فراخ سي او که زړه بند وويني نو دليل يې دا دي چي دگناه څخه به توبه وباسي دالله تعالی فرمان دی (افلا يتدبرون القرآن ام على قلوب اقفلها، سورة محمد: ۲۴) ترجمه: دوي ولي په قران کي سوچ نه کوي يا ددوي پر زړونو قلف لگيدلي دي. که زړه په لاس کي وويني نو دليل يې دا دي چي ناجوړه به سي اوکه وويني چي زړه يې په دواړو لاسونو کي نيولي دی نو دليل يې دا دي چي دده کارونه به پوره سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده زړه درد کوي نو دليل يې دا دي چي مال به

بي زيات سي اوکه وويني چي دده دزړه سترگي خلاصي دی نو دليل يي دا دي چي ددواړو جهانونو پرکار به حرصناکه اومتوجه سي. اوکه وويني چي دده دزړه څخه وينه وزي نو دليل يي دا دي چي دنه کوونکي کار څخه به توبه وکړي او دالله تعالی طرفته به رجوع وکړي اوکه وويني چي دده دزړه څخه صفرا وتلي ده نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي اوکه وويني چي دده زړه ته زخم رسيدلي دی نو دليل يي دا دي چي بي غمه به سي اوکه وويني چي دزړه څخه يي ملغلري وتلي دی اوپه خوله يي ملغلري غورزولي دی نو دليل يي دا دي چي کافر به سي اوکه وويني چي ملغلره يي دځمکي څخه لوړه کړه او وويي خوره نو دليل يي دا دي چي بيا به مسلمان سي اوکه وويني چي دزړه څخه يي ملغلره ووتله او دهغه څخه يي جواهرات پرمخکه وغورزول او ملغلري يي وخوري نو دليل يي دا دي چي پنځه سره لمونځونه به پرېږدي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده زړه ټکري ټکري سوي دی نو دليل يي دا دي چي په ناممکنه حرصونو کي به خپل زړه لگوي اوکه وويني چي دده زړه روښانه دی نو دا ددين دصلاح دليل دی اوکه وويني چي دده پرزړه تياره ده نو د دې تعبير داوولني خلاف دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زړه ليدل په لسو وجو دی ۱: مال ۲: رياست ۳: زوی ۴: بهادري ۵: ځوانمردی ۶: حرص ۷: قوت ۸: مدد ۹: شهوت ۱۰: خپل احوال پټ ساتل.

دنبال\لکۍ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده داس ياخړه يا غوايي په ډول لکۍ سوي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به مال اونعمت حاصل کړي اوکه وويني چي دده په لاس کي دداسي حيوان لکي ده دکوم غوښه چي حرامه ده نو دليل يي دا دي چي حرام مال به حاصل کړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لکۍ ليدل په څلورو وجو دی. ۱: اخستل خرڅول ۲: باران ۳: مال ۴: خوشحالي اوعيش.

دنبال\تنګي\دانه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پر ده تنګي ده نو دليل يي دا دي چي دتنګي په اندازه به دده مال زيات سي اوکه وويني چي تنګي ماته سوي ده اووينه ځني وتلي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به دده مال وړک سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دتنګي څخه وينه او نو وزي او دي بي ختي نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به حرام مال حاصل کړي اوکه وويني چي ده پر تنګي دارو لگولي دی او کالي يي دويني څخه پرېولي دی نو دليل يي دا دي چي دحرامو څخه به توبه کوي.

دنبه\ګډ\پسه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پسه دمال بټوه ده چي دهغه حفاظت کوي يا دنبځي مال دی دهغه دغټ والي او کوچني والي په اعتبار سره اوکه وويني چي کچه يعني مزدور پسه يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي مشتبه مال به خوري اوکه وويني چي پوخ سوي پسه يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي دده دښمن به دده دمال څخه څه خوري. ابراهيم

کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي ده ته دپسه په ډول لم لگيدلي دی نو دليل يي دا دي چي دده زوی به راځي چي ددولت او مرتبي خاوند به وي او روزي به يي فراخه وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي پسه ليدل دسرو زرو تيلي ده.

دندان \ غاښونه

دانيال عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي غاښونه دځانندان خلک دی لوړ غاښونه پر نر دليل لري او لاندي غاښونه پر ښځه دليل لري او مخکي غاښونه پر زامنو وروڼو او خوندو يا پر مور او پلار دليل لري او داړخ غاښونه پر اکا او ډاکا پر زامنو باندي دليل لري او وروستني غاښونه په نورو خپلوانو دليل لري او دغاښونو سپين والي او پاکوالي دکور والاوو پرقوت او مرتبي دليل لري. اوبعض اهل تعبيرو بيان کړي دی چي په اولو غاښونو کي کوم راسته طرفته دی هغه دده پر پلار او خپلوانو دليل لري او کوم چي چپه طرفته دی هغه پر مور او دمور پر خپلوانو دليل لري او که وويني چي دده اولني غاښونه خبري نو دده په ځانندان کي به يو سړی ناجوړه سي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده اولني غاښونه په تلي کي يا په غيږ کي يا په مخکه کي را ايله دی او په خاور خراب سوي نه دی نو دليل يي دا دي چي دده به زوی يا ورور يا خور پيدا کيږي او که وويني چي دده غاښونه په خاورو کي را ايله سوي دی يا وړک سوي دی نو دليل يي دا دي چي ددوي څخه به کوم چي بيان يي وسو څوک مري او که وويني چي دده غاښونه مات سوي دی يا خراب سوي دی نو دليل يي دا دي چي په بيان سوي خلکو کي به په يواخت راځي او که وويني چي دده اولني غاښونه ټکيدلي دی نو دليل يي دا دي چي ددوي سره به دده دښمني وي او که وويني چي دغاښونو څخه يي يو ايستلي دی نو دليل يي دا دي چي دغه کسان به ده ته سختي خرابي خبري کوي او دده څخه به جدايي تلاش کوي. او که وويني چي دده اولني غاښونه زيات سويدي نو دليل يي دا دي چي دده په خپلوانو کي به يو په راحت او خوشحالي کي وي او که وويني چي دده دغاښونو په اړخ کي يوبل غاښ راختلي دی که لاندي وي نو انجلي به پيدا کيږي او که دلور څخه وي نو هلك به پيدا کيږي او که وويني چي ده خپل اولني غاښونه ايستلي دی نو دليل يي دا دي چي دلور ذکر سوي خپلوانو څخه به خپل تاوان اخلي او که وويني چي ټول غاښونه يي را ايله سول او حال يي ښکاره سو نو دا دځاوند دخلکو پر هلاکت دليل لري او که وويني چي دده غاښونه دلاس په تلي کي ياپه غيږ کي را ايله سول نو دليل يي دا دي چي دده ځانندان به زيات سي او که وويني چي دده ټول غاښونه لاندي طرفته دی که خوب ليدونکي داهل اصلاح څخه وي نو پر خير اونيکي دليل دی او که داهل شر څخه وي نو پر شر اوفساد دليل لري او که وويني چي دده غاښونه دسپينو زرو دی يا دشيبي يا دټيکري دی نو دا دده پر هلاکت دليل لري او اهل تعبير بيان کړي دی چي دغاښونو را ايله کيدل قرض ادا کول دی اوبعض وايي چي پرجنگ دليل لري. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي لوړ غاښونه کوم چي دسترگو په مقابل کي دی پر نر اولاد دليل لري او لاندي غاښونه پر ښځينه اولاد دليل لري. او که وويني چي ټول غاښونه يي په غيږ کي

را ايله دی اوده دلاس په تلي کی اخیستي دی نو دلیل یې دادی چي خپلوان به جمع کوي او هغوي به جدایي ته نه پرېږدی او که وويني چي دده دغابونو څخه خوشبويي راځي نو دلیل یې دا دي چي دده خپلوان به دده تعريف کوي او که د دې خلاف وويني نو دلیل یې دا دي چي دده غيبت به کوی او که وويني چي دده غابونه درد کوي نو دا پر غم او فکر دلیل دی او که وويني چي دده غابونه ژړ سوي دی نو دلیل یې دا دي چي کوم سړی دده طرف ته منسوب دی هغه به ناجوړه سي او که وويني چي دده غابونه تور سوي دی نو دلیل یې دا دي چي ده ته به غم او فکر ورسېږي او که وويني چي دده غابونه را ايله سويدي او بيا یې ښه مضبوط تړلي دی نو دلیل یې دا دي چي دده عمر به زیات وي او دده ټول خپلوان به دده په مخکي قبر ته ځي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ویلي دي چي که څوک وويني چي غابونه یې درد کوی او هغه یې پخپل لاس ایستلي دی او په دواړو لاسونو کي یې اخیستي دی دلیل یې دا دي چي ډیر مال به حاصل کړي او که وويني چي دچا دخولي څخه یې دوینو خراب غابونه په لاس کي نیولي دی نو دلیل یې دا دي چي دچا غابونه یې نیولي دی هغه ته به نفع وي لیکن ده ته به نقصان رسېږي او که وويني چي دده بعضي غابونه ښکاره دی نو دلیل یې دا دي چي دده بعض خپلوان به یې په سفر ځي او په سلامتي سره به بیرته راځي او که وويني چي دده ټول غابونه دژبي په مینځ کي جمع سوي دی او بيا ټول پر خپل ځاي لگیدلي دی نو دلیل یې دادی چي دخپلوانو څخه به شکي سي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ویلي دي چي په خوب کي غابونه لیدل په شپږو وجو دی ۱: اهل بیت ۲: مال ۳: نفع ۴: غم او فکر ۵: جدایي ۶: ضرر او نقصان.

دهان\خوله

ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دي چي په خوب کي خوله دکارونو کیلي او دهغه خاتمه ده او څه چي دخولي څخه وځي هغه په جوهر او کلام دلیل لري نیک وي او که بد څه چي په خوله کي وي که دنیاوي وي که په کراحت ستغ او ترخه سره په خوله کي وي نو په ژوند کي دمحتت او غم دلیل دی او څه چي په خوله کي خواږه و او په اساني سره تیرېږي نو داپه روزگار خوشحالي او ژوند دلیل دی. ابن سیرین رحمۃ الله علیه ویلي دي چي که وويني چي دده خوله په سختي سره تړلي سوي ده نو دلیل یې دا دي چي هلاک به سي او که وويني چي دده خوله دغنمو یا داور بشو داورو څخه ډکه سوي ده نو دلیل یې دا دي چي دده مرگ نژدی دی او که دده خوله پراخه سوي ده او ډیر خوراک پکي راځي نو دلیل یې دا دي چي دده مرگ نژدی دی او که دده خوله پراخه سوي وی او ډیر خوراک پکي راځي نو دلیل یې دا دي چي دهغه په اندازه به نعمت اوروزي ورته ملاو سي او که وويني چي دده خوله ښه ده نو نیکه خبره به اوري او که وويني چي دده دخولي څخه وینه وتلي ده نو دلیل یې دا دي چي دچا سره به خبري کوي. اسماعیل اشعث رحمۃ الله علیه ویلي دي چي که څوک وويني چي دده دخولي څخه چینجي یا یو بل حیوان وتلي دی نو دلیل یې دا دي چي دده په عیال کي به یو جلا سي. او که وويني چي دده دخولي څخه مرداري وتلي ده نو دلیل یې دا دي چي کوم سلوک یې کړي وي هغه به په احسان اچولو سره خرابوي او که وويني چي دده د

خولي څخه ملغلري راوتلي دی او خلکو لوړي کړي دی نو دليل يې دا دي چي خلک به دده دعلم څخه فايده اخلي او که وويني چي چا دده پر خوله مهر لگولي دی او دمهر لگوونکي پته نه وي نو دليل يې دادي چي رسوا به سي دالله تعالى فرمان دي (اليوم نختم على افواههم وتكلمنا ايدهم وتشهد ارجلهم، سورة يسين: ۶۵) ترجمه: نن به موږ ددوي پر خولو مهر ولگوو او زموږ سره به ددوي لاسونه خبري کوي او ددوي پښي به گواهي ورکوي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي د خولي څخه يې څخه ښه شيان وتلي دي نو دليل يې دا دي چي دښه مطلب خبري به کوي او که د دې خلاف وويني نو تعبيري يې خلاف دی او که وويني چي څه شي يې په خوله کي ايني دي او هغه شي ښه وو نو دليل يې دا دي چي حلال شي به خوري. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خوله ليدل په اووه وجو ده ۱: منزل ۲: خزانه ۳: دکارونو خلاصول ۴: مال ۵: حاجت ۶: وزير ۷: دربان.

دهل زند\ډول وهل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ډول وهل بي فايدي کار خرابه خبره درواغ ښکاره کار او روښانه دی او د دې ټولو تعبيري دا دي چي ډول وهل بد دی او که وويني چي دډول سره شپيلۍ وهي او نڅا کوي نو دا پر غم او فکر دليل دی او که وويني چي صرف ډول وهي نو دا دباطلو خبرو دليل دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ډول وهل مختلف خبرونه او بي فايدي خبري دي.

دهليز\درشل

ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي درشل خادم دی او که وويني چي په درشل روتق دی نو ښه دی او پر تندرستي دليل دی يا دکوم دخادم پراتتظار دليل دی او که وويني چي درشل خرابه ده نو د دې تعبيري داول خلاف دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که دکور درشل ديوال دخښتو او خټو وي نو دليل يې دا دي چي دکور خادم به مفسد اوبي دينه وي.

دوال\دپوست تسمه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تسمه ليدل پر خير اونفع دليل دی دهغه حيوان دقيمت په اندازه دکوم چي يې پوست او تسمه جوړه کړي وي او که وويني چي دپوست تسمه يې ټکري کړي ده يا يې ورکه کړي ده نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به ورته ضرر رسيږي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دپوست ډيري تسمي ورسره دی او هغه تسمه دحلال حيوان دپوست دی دليل يې دا دي چي حلال مال به حاصلوي او که ددی خلاف وويني نو حرام مال به حاصلوي.

دوختن جامه\دکالو گنډل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي خپل کالي گنډي نو دليل يې دا دي چي دده کار به مراد ته ورسيږي او حال به يې ښه سي او که دخپل اولاد کالي گنډي نو

بيايي هم دغه تعبیر دی او که وويني چي د پردي نسخي کالي گنډلي نو دليل يې دا دي چي ده ته به غم او نقصان رسيږي که وويني چي ديو سړی کالي گنډلي نو دليل يې دا دي چي خبر اونیکي به وويني او که وويني چي ستن يې په لاس کي ده او ټول کالي يې گنډلي دي نو دليل يې دا دي چي کوم کار دده په مخکي دی هغه به ختم کړي او که وويني چي دده په کورکي ډيري گنډل سوي جامي دي نو دليل يې دا دي چي دده ژوند به فراخ وي او پوره مال به په وراثت کي حاصلوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دځان لپاره يې قميص گنډلي او تمام يې کړی نو دليل يې دا دي چي داولاد سره به يې موافقت وي او که وويني چي پرتوگ يې گنډلي دي خو بډه يې نه ده ورته پوره کړي نو دليل يې دا دي چي بنځه به کوي او په اخر کي به دهغه څخه جلا سي او که وويني چي چوغه کوټ يا چوغانه يې گنډلي ده نو دليل يې دا دي چي په خدمت کي به مشغول سي او که وويني چي داولاد کالي گنډلي نو دليل يې دا دي چي داولاد په خبرو کي به مشغول سي او که وويني چي د پريولل سوو کالو لپاره تار غړي نو دليل يې دا دي چي اولاد به ديو ځاي څخه بل ځاي ته بدل کړي او که وويني چي دخپل اولاد لپاره درينسمو کالي گنډلي نو دليل يې دا دي چي غمجن به سي او دگناه په تهمت کي به فکر حاصل کړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي درزي هغه سړی دی چي خراب شيان جمع کوي او په اصلاح کي يې راوړي.

دود

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دود ظالم پاچا دی او که وويني چي دمشق يا دمغرب دطرف څخه ډير دود دی نو دليل يې دا دي چي ددغه ملک خلک به دظالم پاچا دلاسه ظلم او زياتي وړي او که وويني چي په دنيا کي دود پورته سوي دی او اور شغلي وهي نو دليل يې دا دي چي په جهان کي به فتنه راسي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په بنار يا ولايت کي داور څخه بغير دود بنکاره سويدي نو دليل يې دا دي چي هلته به دالله تعالی دطرف څخه بيره وي او که وويني چي دکور څخه يا دده دخولي څخه دود وزي نو دليل يې دا دي چي ظالم پاچا به ده ته ضرر او نقصان رسوي يا به تاوان باندي اچوي او مال به ځني په زور اخلي.

دورځ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دی په دورځ کي دی اودباندي دی وتلي دی نو دليل يې دا دي چي گنهگاره اوبد عمله دی ده ته توبه ايستل په کار دی او که دورځ وويني اوده ته ځني څه تکليف نه وي رسيدلي نو دليل يې دا دي چي په غم اوفکر کي به گرفتار سي او په اخر کي سلامتيا به حاصلوي او که وويني چي په دورځ کي مقيم دی او داور ته نه وي معلوم چي کله دی ته راغلي دی نو دليل يې دا دي چي هميشه به په دنيا کي په روزي پسي گرځي او که وويني چي ددورځيانو خوراک چينناک خوري اوپه اور کي سوزي نو دليل يې دا دي چي په دنيا کي به بدعمله وي اوپه اخرت کي به پر ده وبال وي او که وويني چي دي فرشتي دتندي

دوښمنانو څخه نيولي دي او د ورځ ته يې غورزولي دي نو دليل يې دا دي چې دخوب ليدونکي لپاره د بدبختي علامت دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که خپل ځان په د ورځ کي وويني نو دليل يې دا دي چې په گناهونو کولو کي به زړور وي او که وويني چې زقوم او ايشيدلي اوبه چينبي نو دليل يې دا دي چې په باطل علم او جهالت کي به مشغول سي. او که وويني چې توره يې ايستلي ده او جهنم ته تللي دي نو دليل يې دا دي چې فحش او خرابي خبري به کوي او که وويني چې په د ورځ کي يې څه خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې د يتيم مال به خوري او که وويني چې ده د د ورځ خواته اور بل کړي دي نو دليل يې دا دي چې يو سخت کار به ده ته پېښېږي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دي د ورځ ته په راکشولو بېول سوي دي نو دليل يې دا دي چې په اخرکي به کافر سي د الله تعالی فرمان دي (يوم يسبحون في النار على وجوههم ذوقوا مس سقر، سورة القمر: ۴۸) ترجمه: په کومه ورځ چې دمخ د طرفه را کښول کيږي او په د ورځ کي واچول سي نو د د ورځ عذاب به وځکي. او که وويني چې د ورځ ته تللي دي او بيا دباندې راغلي دي نو دليل يې دا دي چې کوم گناهونه يې کړي دي دهغه څخه به توبه کوي او که وويني چې دي يې د ورځ ته بېولي دي او ده فرياد هم نه دی کړي نو دا دده په کفر دليل دی د الله تعالی فرمان دی (قال اخسثوا فيها ولا تکلون، سورة المؤمنون: ۱۰۸) ترجمه: حکم به وسي چې دي ته ځي او زما سره خبري مه کوي. او که وويني چې ده د د ورځ اواز اوريدلي دي نو دليل يې دا دي چې ده ته به د پاچاهي هيبت او سياست رسيږي او که وويني چې دي د د ورځ خواته دي نو دليل يې دا دي چې دنيا به پر ده تنگه سي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي د ورځ ليدل په شپږو وجو دي ۱: د الله تعالی غضب ۲: په گناه کي اخته کيدل ۳: د پاچا ظلم ۴: د دنيا تنگي ۵: غم او مصيبت ۶: دده د ورځي کيدل.

دوشاب رس

دوشاب دانگور يا دجوارو رس چې دوي شپي باندي تيري سي ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي رس لږ مال او نعمت دی او که وويني چې رس يې چينبلي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه مال به حاصلوي او که وويني چې رس جوړوي نو دليل يې دا دي چې داسي کار به کوي چې په هغه سره به مال او نفع حاصلوي او که وويني چې رس جوړوي نو دليل يې دا دي چې داسي کار به کوي چې په هغه سره به مال اخلي او که وويني چې دده په خوله کي رس دی نو دليل يې دا دي چې دچا څخه به ښه خبره اوري. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دده سره سپين او پاک رس دی نو دليل يې دا دي چې دده به ښايسته زوی پيدا سي.

دوش اوږه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې اوږه په خوب کي دسړي لپاره ښايست دی او که وويني چې دده ښي اوږه کمزوري سوي يا ماته سوي ده نو ددې تعبير دا ولني خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دده اوږه مضبوطه او درسته ده نو دليل يې دا دي چې دده په

ډمه به امانت وي او دنا اميده ځاي څخه به مال حاصلوي.

دوشيزگي \ پيغلتوب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي ده دپيغلي ښځي سره نکاح کړي ده نو دليل يي دا دي چي حرام مال به حاصل کړي او که پيغله ښځه نه وي او دي په خوب کي وويني چي پيغله ده نو دا ددغه سړي پر ستر او پرهيزگار کيدو دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که سړي په خوب کي وويني چي ده ته پيغله ښځه ملاو سوي ده نو دليل يي دا دي چي په دغه کال به پيغله ښځه کوي يا به مينځه اخلي.

دوغ \ شلومي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي شلومي خرڅول غم او فکر دی او د دې چينل ناجوري ده او اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي شلومي چينل حرام مال حاصلول دی ځکه چي د دې څخه کوچي ايستل سويدي او که وويني چي چا شلومي ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي هغه سړي به غمجن وي.

دکان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دکان يي جوړ کړي دی نو دليل يي دا دي چي ښځه به کوي او که وويني چي دکان يي خراب کړي دی نو دليل يي دا دي چي ښځي ته به طلاق ورکړي او که وويني چي دکان را ايله سوي دی نو دليل يي دا دي چي ښځه به يي مري او که وويني چي دمالک داجازت څخه بغير دهغه په دکان کي ناست دی نو دليل يي دا دي چي دچا پر عيال به تصرف کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي دکان په خوب کي ليدل په شپږو وجو دی ۱: ښځه ۲: ژوند ۳: عزت او مرتبه ۴: نيکي ۵: لوړوالی ۶: که نوي دکان وي نو مرتبه به حاصله کړي.

دوک \ خرڅه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي خرڅه پر انجلي دليل دی که سړي وويني چي ده خرڅه اخيستي ده او په هغه کي دوه پرکي دي نو دليل يي دا دي چي دانجلي نکاح به کوي او که وويني چي خرڅه ماته سوي ده نو دليل يي دا دي چي دده لور يا خور به مري. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي خرڅه مسافر سړي دی او که وويني چي دده سره خرڅه ده يا چا ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي دمسافر سړي نکاح به کوي او که وويني چي دده دخرڅي څخه پرکي را ايله دی نو دليل يي دی چي دده دښځي محبت به دځاوند سره ختم سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دي خرڅه صحيح کوي نو دليل يي دا دي چي غمجن به سي او که داخوب ښځه وويني نو دليل يي دا دي چي بي غمه به سي او داهم وايي چي خرڅه دلاله ښځه ده.

دولاب \ ارهټ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ارهټ خزانه ده او داباد کور دنعمت څخه ډک والي

دی که وويني چي ارهټ جوړوي که د دې اهل نه وي نو دليل يې دا دي چي خپله خزانه جوړوي او که د دې داهل څخه نه وي نو دليل يې دا دي چي دېل چا لپاره خزانه جوړوي او که وويني چي پاچا يا لوی سړی ورته ارهټ ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دپاچا خپله خزانه يا دهغه دکور خزانه به ده ته ملاو سي او که وويني چي دارهټ څخه اوبه چيښي يا يې جمع کوي نو دليل يې دا دي چي ده ته به دخزانچي څخه نفع ورسېږي.

دلو\بوکه\سلاوځه

ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي بوکه داسي سړی دی چي نه پېژندل سوي مال را وباسي او که وويني چي بوکه داوبو څخه ډکه ده يا په بوکی سره اوبه را باسي نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به تکليف اوسختي حاصله کړي او که وويني چي دده سره دصفا اوبو څخه ډکه سوي بوکه ده يا چا ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي ده ته به په اساني سره مال ملاو سي او که وويني چي په بوکه کي دوالي اوبه راوړی نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به دي مال حاصلوي او دامال به په مکر او حيله سره حاصلوي او که وويني چي په بوکه سره پر مخکه اوبه غورزوي نو دليل يې دا دي چي مال به په نيکي کي خرڅ کړي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره غټه بوکه ده يا چا ورکړي ده نو دليل يې دا دي چي دمالدار سړی سره به دوستي کوي او دهغه څخه به نفع حاصله کړي.

دوات

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره دوات دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دخپلوانو سره به جنگ کوي او که وويني چي په دوات ليکل کوي نو دليل يې دا دي چي دده څخه به کار اخيري حد ته ورسېږي او که وويني چي دوات مات سوي دی يا چا پټ کړي دی يا ورک سوي دی نو دليل يې دا دي چي دکونډی ښځي څخه به نفرت کوي او که وويني چي په قلم سره په دوات کي سياهي اچوي نو دليل يې دا دي چي دده به زوی پيداسي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک وويني چي دسرو زرو دوات ورسره دی نو دليل يې دا دي چي فکرمند به سي او که وويني چي دسپينو زرو دوات ورسره دی نو دليل يې دا دي چي ښځه به کوي يا به مينځه اخلي او که وويني چي دده دوات دپيتلو دی نو دليل يې دا دي چي نفع به حاصله کړي او که داوسپني دوات وويني نو دليل يې دا دي چي په کاروبار کي به طاقت حاصلوي او که داوسپني دوات وويني نو دليل يې دا دي چي ده ته به يولېشي ملاو سي.

دويدن\ځغستل

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي پخپله ځغلي يا حيوانان ځغلي نو دليل يې دا دي چي په سفر به ځي او ځونده چي زيات ځغلي دهغه په اندازه به سفر اوږدوي او که وويني چي پرتيار کړي اس باندي سپور دی او هغه ځغلي نو دليل يې دا دي چي دعيال سره به په سفر ځي او مال به حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک وويني چي په ځغاسته کي دچا څخه مخکي کيدی نو دليل يې دا دي چي دمال په حرص کي به

دهغه څخه مخکې سې اوکړه وويني چي په ځفاسته کي عاجز سوي دی او ارام يې کړي دی نو دليل يې دا دي چي دنيا به پرېږدي او صبرناک به سي.

ديباړينم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي رينم د دې جهان خير او اصلاح ده که ښځه رينيم وويني نو تعبیر يې ښه دی او که سړی وويني چي ده درينمو چوغه اغوستي ده او جهاد کوي نو دليل يې دا دي چي په دين او دنيا کي به عزت او مرتبه حاصله کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که ښځه وويني چي دي د شنو رينمو چوغه او قميص اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دغه ښځه به دينداره او امانت داره وي او که وويني چي سپين ورينم يې اغوستي دی نو دا ددي پر پرهيزگاري دليل دی او که اسماني رنگه رينم وي نو دليل يې دا دي چي پر دي به مصيبت راځي او که تور رينم وويني نو دليل يې دا دي چي غمجنه به سي او په خوب کي رينم جوړونکي سړي مسافر دی چي دنيا اصلاح او ددين خرابي کوي او دپريانو او ښاپيريو يوقسم رينم تعبیر دديبا درينمو دتعبير برابر دی.

ديگ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نوي ديگ ښځه ده. او اهل تعبیر بيان کړي دی چي ديگ دکور مالک دی که په خوب کي وويني چي ده سره ديگ دی يا چا ورکړي دی او ده پر اور ايني دي او دخوراک څه شي يې باندي پوخ کړي دی نو دليل يې دا دي چي په يوه وجه به ورته دپاچا څخه نفع او مال ورسېږي او که وويني چي دده سره داوسپنی يا دکانې ديگ دی نو دليل يې دا دي چي ددي په اندازه به فايده حاصله کړي او که ديگ دخاورو وي نو دليل يې دا دي چي داسي کار به وکړي چي دهغه په وجه به ورته دکور دسردار څخه فايده رسېږي او که وويني چي ديگ يې پر اور ايني دي او دخوراک څه شي پکښي نسته نو دليل يې دا دي چي چاته به داسي کار ښيي چي دهغه څخه به دده نفرت وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي ديگ په خوب کي دکور مالک يا مالکه دی او که وويني چي په ديگ کي غوښه يا دخوراک څه شي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به وريجي دخوراک لپاره ملاوېږي او که وويني چي دده ديگ مات سوي دی نو دليل يې دا دي چي دکور مالک او بي بي دواړه به مري. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ديگ ليدل په پنځو وجو دی. ۱: دکور مالک ۲: دکور بي بي ۳: رئيس ۴: خادم ۵: دکارونو ذمه وار.

ديگدان نغري

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي نغري په دوه وجو دی ۱: دکور مالک ۲: دکور ښځه که په خوب کي وويني چي دده سره نغري دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي ښځه به کورته راولي که ښځه و ويني چي نغري مات سوي دی نو دليل يې دا دي چي دکور مالک به مري جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي نغري دکور قوي مالک دی چي دچا څخه نه بيرېږي.

دینار \ افغانی \ اشرفی \ روپی \ پیسې

دانیال عليه السلام ویلي دي چې که څوک وويني چې دده په لاس کې دڅلورو څخه زیاتي پیسې دي نو دلیل یې دا دي چې ده ته به یو بد شي رسیږي یا به څه خبره اوري چې ده ته به خرابه معلومیږي ابن سیرین رحمه الله علیه ویلي دي چې که په خوب کې ورسره پنځه درهمه یعنې پیسې دي نو دلیل یې دا دي چې ده به یو ښه او نیک کار په عمل کې راولي او که دده سره یوه اشرفي یا زر اشرفي وي نو دلیل یې دا دي چې داسې علم به حاصل کړي چې په هغه سره به ورته اشرفي ملاتړ سي لیکن دهغه شمیر جفت پکار دی او که وويني چې چا ته یې اشرفي ورکړیده یا ورکه سوي ده نو دلیل یې دا دي چې د زوی دطرف څخه به ورته مصیبت ورسېږي او که وويني چې دده سره ډیري اشرفي دي نو دلیل یې دا دي چې ده ته به غم ورسېږي. او اهل تعبیر بیان کړي دي چې په خوب کې اشرفي ادا کول امانتونه دي دالله تعالیٰ فرمان دي (ومنهم من ان تامنہ بدینار لایؤده الیک، سورة آل عمران: ۷۵) ترجمه: او په دوي کې بعض خلک داسې وي چې که ته ددوي سره یوه اشرفي امانت کنسېږدي نو دوي به یې ادا نه کړي. او که دخپل لاس په تلي پنځه اشرفي وويني نو دلیل یې دا دي چې پنځه وخته لمونځ به ادا کوي او که وويني چې دده سره ډیري اشرفي دي او په یو ځای کې یې محفوظې ایښي دي نو دلیل یې دا دي چې دمسلمانانو امانت به په نظر کې ساتي او که وويني چې اشرفي تقسیموي نو دلیل یې دا دي چې خلکو ته به دنیکی حکم کوي او امانت به ورکوي جابر مغربی رحمه الله علیه ویلي دي چې که وويني چې ده یوه اشرفي پیدا کړي ده نو دلیل یې دا دي چې دامانت حواله کولو لپاره به په ده چیک لیکي او ډیر خلک په خوب کې اشرفي ويني او په وینښه ورته ملاتړېږي. اسماعیل اشعث رحمه الله علیه ویلي دي چې اشرفي په خوب کې لیدل دین اوسمه لاره ده کله چې پر اشرفي تصویر نه وي او که وويني چې دده سره اشرفي ده او دهغه پر یو طرف دالله نوم دی او په بل طرف تصویر دی نو که خوب لیدونکي مسلمان وي نو مرتد به سي او که کافر وي نو مسلمان به سي. جعفر صادق رحمه الله علیه ویلي دي چې په خوب کې اشرفي پنځه لمونځونه دي او که اشرفي جفت وويني نو دپاک دین او نفعمند علم دلیل دی او که په شمیر کې طاق وي نو د دې تعبیر داول خلاف دی. حافظ معبر رحمه الله علیه ویلي دي چې په خوب کې اشرفي پنځه لمونځونه دي او مینځه ده او ډیري اشرفي ډیر مال دی چې په تکلیف او جنگ سره حاصلېږي.

دیه \ کلي

ابن سیرین رحمه الله علیه ویلي دي چې که په خوب کې وويني چې دي په نامعلوم کلي کې دي نو دا پر خیر او نیکی دلیل دی او که دهغه کلي نوم معلوم وي نو پر بدې دلیل دی او که وويني چې دکلي څخه دباندې وتلي دي نو دا پر نیکی دلیل دی او که وويني چې یو کلي ته تللی دی نو دا پر بدې دلیل دی. جابر مغربی رحمه الله علیه ویلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دښار څخه کلي ته تللي دي او هلته اباد سويدي چې په هغه کې نعمت دی نو دا پر خیر او برکت عزت او مرتبې

دليل دی اوکه د دې خلاف وويني نو پر بدي او بدبختي دليل دی اوکه په خوب کي وويني چي دي يو ځای په کلي کي ورك سويدي نو دا پر خير دليل دی اوکه په خوب کي وويني چي چا ورته نامعلوم کلي ورکړي دی يا يي اخيستي دی يا يي جوړ کړي دی نو دليل يي دا دي چي دکلي دعمارته په اندازه به خير او نفع حاصل کړي اوکه د دې خلاف وويني نو پر نقصان دليل دی.

ديوار \ ديوال

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي ديوال دخوب ليدونکي حال دی که وويني چي ښه او مضبوط ديوال دي نو داپه دنيا کي دښه حال دليل دی اوکه وويني چي ديوال زوړ دی او دي يي غورزوي نو دليل يي دا دي چي مال به حاصل کړي اوکه وويني چي نوي ديوال خرابوي نو دديوال دخرابي مطابق دغم او فکر دليل دی اوکه وويني چي ديوال کمزوري او تنگ دی نو دليل يي دا دي چي دده حال به په دنيا کي کمزوري سي اوکه وويني چي پر ديوال دده پښه ده نو دليل يي دا دي چي حال به يي مستقيم سي اوکه وويني چي په ديوال زړېږي نو دا دده پر خراب حال او دژوند پر زوال دليل دی اوکه وويني چي ديوال را ايله سوي دی نو دليل يي دا دي چي دمعيشت او صنعت څخه به را ايله کيږي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دښار يا دجماعت ديوال را ايله سويدي نو دليل يي دا دي چي ددغه ښار حاکم به هلاک سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دڅاورو خټو څخه يي پخپل لاس ديوال جوړ کړي دی نو دا دده پر پاک دين دليل دی اوکه دڅښتو او چوني څخه يي جوړ کړي وي نو داپه دين کي دده دحال دتباه کيدو دليل دی اوکه ديوال دچوني او کانو وي نو دليل يي دا دي چي پر اشرفيو به عاشق وي او داخرت طالب به نه وي.

ديو \ شيطان

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي شيطان په خوب کي لوی دښمن مکار او ددهوکه باز سړی دی اوکه وويني چي شيطان ورته وسوسي اچوي نو دليل يي دا دي چي دبي فايدي خبرونه به توبه کوي د دې وجي څخه چي دښمن باندي کاميابه سي دالله تعالی فرمان دی (ان الذين اتقوا اذا مسهم طائف من الشيطان تذكروا فاذا هم مبصرون، سورة الاعراف: ۲۰۱) ترجمه: په تحقيق سره چي کوم خلک پرهيزگار دی ددوي سره چي شيطاني ټولگي چيرچار کوي نو دوي نصيحت قبلوي او دوي هونسيار دی. اوکه وويني چي دشيطان سره يي جنگ کړی دی او هغه يي مغلوبه کړي دی نو دليل يي دا دي چي دده دين به درست وي اوکه د دې خلاف وويني نو ددين پر کمزوري دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که شيطان په خوب کي خوشحاله وويني نو دليل يي دا دي چي دادي چي خوب ليدونکي به په حرص او شهوت کي مشغول سي اوکه شيطان غمجن وويني نو دليل يي دا دي چي په عبادت او ددين په درستي کي به مشغول سي اوکه وويني چي شيطان دده بدن څخه کالي ايستلي دی که خوب ليدونکي حاکم وي نو معزول به سي او که دا خوب

يو کلي وال وويني نو دليل يي دا دي چي نقصان به ورته ورسېږي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي شيطان دده شاته ختلي دی نو دليل يي دا دي چي شيطان به باندي کاميابه سي او که وويني چي دي د شيطان په لاس کي قيد سوي دي او هغه وړي دی نو دليل يي دا دي چي په رسوايي کي به مشهور سي او که وويني چي د شيطان سره يي ملاقات کړي دی نو دليل يي دا دي چي ډيره لويه گناه به کوي او که وويني چي د شيطان سره يي خبري کړي دی نو دليل يي دا دي چي د دښمن سره به په يوه صلاح وي او الله تعالى به دده مراد پوره کړي دالله تعالى فرمان دی (انما التجوى من الشيطان ليحزن الذين امنو وليس بضارهم شيئا الا باذن الله، سورة المجادلة: ۱۰)

ترجمه: چي پتې جرگي د شيطان نه دی ددی لپاره چي دايمان خاوند غمجن کړي او دالله دحکم څخه بغير دوي ته ضرر نه سي ورکولاي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي ده د شيطان سره خوراک خوړلی او او به چينلي دی نو دليل يي دا دي چي دبدکار اوفساد پرلاره به ځي او د شيطان تابعداري به کوي او که د دې خلاف وويني نو دليل يي دا دي چي دخير اوصلاح په کار کي به وي او ددين په لار کي به صبر کوي او که وويني چي ده شيطان نيولي دی يا دهغه په نس کي ختلي دی نو دليل يي دا دي چي دفساد دلاري څخه به ليري وي او توبه به وکړي او په عبادت کي به مشغول سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شيطان ليدل په شپږو وجو دی ۱: دښمن ليدل ۲: فساد ۳: شهوت مصيبت او دنفس خواهش ۴: دطاعت څخه ليري کيدل ۵: داهل خير اوصلاح څخه ليري والي تلاش کول ۶: حرام شيان.

ديوانگي\ليونتوب

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ليونتوب دخوب ليدونکي لپاره دليونتوب په اندازه حرام مال حاصليدل دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي دی ليوني سوي دی نو دليل يي دا دي چي په حرامو کي به راسي اوسود به خوري دالله تعالى فرمان دی (الذين ياكلون الربا لا يقومون الا كما يقوم الذي يتخبطه الشيطان من المس، سورة البقرة: ۲۷۵) ترجمه: کوم خلک چي سودخواره دی هغه به نه لوړيږي دقيامت په ورځ مگر دهغه سړي په ډول به لوړسي دکوم سره چي شيطان چيرچار کړي وي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دليونني سره ملگري سوي دی نو دليل يي دا دي چي دسود خور او فاسد سړي سره به ملگري سي او ده ته به ملامتيا او بدنامي حاصله سي.

[د]

ذکر (دسړيو خاص اندام)

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ذکر ليدل مبارك او نامور زوی دی او که څوک په خوب کي وويني چي دده دوه عضو تناسل دی نو دليل يي دا دي چي دده به زوی پيداسي او په خلکو کي به عزت حاصل کړي او که وويني چي دده عضو تناسل سست سوي دی نو دليل يي

دا دي چي دده زوی به ناجوره سي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دعضو تناسل غټ والي په ډيرو زامنو اونوم پيدا کيدو دليل دی او کوچنيوالي د دې خلاف دی. اوکه وويني چي دده دعضو تناسل سره دښاخونو په ډول نور لگيدلي دی نو داپه ډيرو زامنو اولمسيانو دليل دی اوکه وويني چي دده دعضو تناسل نه ماهی وتلي دی نو دليل يې دا دي چي دده به دهغه ښځي څخه لور پيدا سي کومه چي يې د مشرق ددرياب دغارې څخه راوستي ده اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه پشي وتلي دي نيو دليل يې دا دي چي دده به غل اوډاکو زوی پيدا سي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه چرگ وتلي دی نو د دې تعبير دچرگ مطابق دی اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه مړه وتلي ده نو دليل يې دا دي چي دده به ناکاره لور پيدا سي چي په هغه کي به هيڅ خير نه وي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه مار وتلي دی نو دليل يې دا دي چي دده به زوی پيداسي چي دده دښمن به وي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه لږم وتلي دی نو بيا يې هم دغه تعبير دی اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه ميري وتلي دی نو دليل يې دا دي چي دده به کم همته کمزوري بدن والا زوی پيداسي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه ډوډۍ وتلي ده نو دليل دی چي دده عيال به وري اوتنگ دسته وي او که وويني چي دده دعضو تناسل څخه کونزلي وتلي دی نو دليل دی چي څوک به دده دعيال سره په پټه مينه کوي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه نو وتلي دي نو د دې تعبير داول خلاف دی اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه مني وتلي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به دهغه په اندازه مال حاصل سي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه وينه وتلي ده نو دليل دی چي دحيض والا ښځي سره به جماع کوي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه اور وتلي دی او نيم د مشرق طرفته اونيم دمغرب طرفته تللي دی نو دليل يې دا دي چي دده به زوی پيداسي چي د مشرق او دمغرب پاچاهه وي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه سوتي وتلي دی نو دليل دی چي دده به دهلکانو سره مينه وي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل لور دی اوسخت سويدي نو دليل يې دا دي چي دده نصيب اومرتبه به قوي سي. اوکه وويني چي دده دعضو تناسل سخت سوي او اوږد سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده به ډير زامن پيدا سي اوکه وويني چي دده دعضو تناسل څخه چاپيره وزري را ټوکيدلي دی نو دليل يې دا دي چي دده نوم به په ملک کي مشهور سي اوعزت اومرتبه به يې زياته سي اوکه وويني چي پخپل لاس يې خپل عضو تناسل ايستلي دی اوبيا يې پرخپل ځاي ايښي دی نو دليل يې دا دي چي اولني زوی به يې مړسي او دوهم به پيداسي اوکه وويني چي خپل عضو تناسل يې دچا په خوله کي ايښي دی او هغه روي نو دليل يې دا دي چي له هغه څخه به ورته نفع ورسيري او که وويني چي دده په عضو تناسل ويښته را ټوکيدلي دی نو دليل يې دا دي چي د زوی څخه به خوشحاله سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي عضو تناسل دده څخه جلا سوي دی نو دليل دی چي دده زوی به مری يا به يې مال ختم سي اوپه خوب کي دعضو تناسل حرکت ليدل په قوت اودنعمت په فراخي دليل دی اوکه

وويني چي عضو تناسل شلیدلي دی اووینه ځني بهیري نو دلیل یې دا دي چي دمال نقصان به یې وسي اوزوی به یې مړسي اوکه وويني چي دده عضو تناسل پرسیدلي دی نو دلیل یې دا دي چي مال به یې زیات سي اوکه وويني چي خلک دده عضو تناسل وهي نو دلیل یې دا دي چي دده ژوند به تباه سي اوکه وويني چي دده عضو تناسل په مینځ کي تړل سوي دی نو دلیل یې دا دي چي دده گواه به دده لپاره گواهي نه ورکوي اوکه ښځه وويني چي دپته عضو تناسل لگیدلي دی که حامله وي نو زوی به یې پیداسي لیکن مړ به سي اوکه حامله نه وي نو حامله به سي اوکه وويني چي دده عضو تناسل نري دی نو بیایي هم دغه تعبیردی اوکه وويني چي دده عضو تناسل لږ پریکړه سوي دی نو دلیل یې دا دي چي زوی به یې مړسي اومال اومرتبه به یې کمه سي اوکه وويني چي دده عضو تناسل څخه ملغلري یا جواهرات وتلي دی نو دلیل یې دا دي چي دده به پرهیزگار او عالم زوی پیداسي. جعفر صادق رحمته الله علیه ویلي دي چي په خوب کي عضو تناسل لیدل په اووه وجو دی ۱: زوی ۲: اهل خانه ۳: مال ۴: بزرگي ۵: طلب حاجت ۶: عمر ۷: عزت حرمت اوبهتری.

[ر-ز-ژ]

رازيانچ\کاره\باديان

ابن سيرين رحمته الله علیه ویلي دي چي په خوب کي کاره لیدل که په موسم وي اوکه بي موسم غم او فکر دی او خورل یې نقصاني دی اوکه پر خپله محکه ډیر کاره وويني نو په غم اوفکر کي به گرفتار سي.

راسو\نولي

ابن سيرين رحمته الله علیه ویلي دي چي په خوب کي نولي غل دی اوکه وويني چي نولي یې نیولي دي یا یې وژلي دي نو دلیل یې دا دي چي غل به نیسي او کامیابي به باندي راسي اوکه وويني چي دنولي غوښه یې خورلي ده یا دهغه بدن څه شی دده په لاس کي دی نو دلیل یې دا دي چي دغل څخه به دغلا مال اخلي. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ویلي دي چي که څوک وويني چي ده نولي نیولي دي یا یې خورلي دي نو دلیل یې دا دي چي ناجوره به سي او په اخير کي به شفا حاصله کړي او که وويني چي دنولي سره یې جنگ کړي دی او پر هغه غالب سوي دی نو پر دښمن به غالب سي او هغه به گیر کړي. جعفر صادق رحمته الله علیه ویلي دي چي په خوب کي نولي لیدل په دروو وجو وي ۱: غل ۲: غم او فکر ۳: ناجوري.

ران\ورون

ابن سيرين رحمته الله علیه ویلي دي چي په خوب کي ورون دخپلوانو قوت دی اوکه وويني چي دده ورون مات سوي دي یا را ایله سوي دي نو دلیل یې دا دي چي دخپلوانو څخه به جلا سي او کمزوري به سي او په سفر کي به مړ کيږي اوکه وويني چي دچا ورون یې خیري کړي دی نو د دې هم دغه تعبیر دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ویلي دي چي راسته ورون دپلار په خپلوانو دلیل

دی اوچپه ورون دمور پر خپلوانو دلیل دی اوکه وويني چي دده ورون نري سوي دی نو دلیل يي دا دي چي دده دخپلوانو کار به کمزوري سي اوکه وويني چي دده ورون پريکړه سوي دی نو دلیل يي دا دي چي دخپلوانو څخه به جلا سي اوکه وويني چي دده ورون مات سوي دی نو دلیل يي دا دي چي دسردار څخه به ورته ذلت اوخواري ورسپري اوکه وويني چي دده ورون غوښه را ايله سويده نو دلیل يي دا دي چي دده دخپلوانو مال به ورك سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي كه څوك په خوب كي وويني چي دده ورونه په رسي سره تړلي دي نو دلیل يي دا دي چي دخپلوانو څخه به جلا سي اونكاح به كوي اوکه وويني چي دخپل ورون غوښه يي پخپله خوړلي ده نو دلیل يي دا دي چي دهغه په اندازه دخپلوانو مال به خوري.

حكايت

يو سړی د ابن سيرين رحمۃ الله عليه په خدمت كي حاضر سو اوسوال يي وكړي چي ما په خوب كي ليدلي دي چي زما په ورون كي سوري سويدي اوپر هغه ويښته را ټوكيدلي دي ما چا ته وويل چي زما داويښته وڅيري دوي يي په تعبیر كي وويل چي ته قرضدار يي اوستا يو خپل به ستا قرض ادا كوي بيا په هغه مياشت كي دهغه دخپلوانو څخه څوك راغلي اودده دقرض دوه سوه اشرفي يي ادا كړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب كي ورون ليدل په څلورو وجو دي. ۱: اهل بيت ۲: ملگري چي بهروسه باندي وي ۳: مال ۴: غصه.

راه\لاره

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب كي لاره ليدل داستقامت او دينداري دليل دی او ددين په لاره كي دسموالي تلاش دی اوکه وويني چي پر سړك گرځي نو دليل يي دا دي چي ددين پر لاره دی اوکه وويني چي ديو ټولگي رهبري په سمه لاره كوي نو دليل يي دا دي چي يو قوم به په سمه لار او ددين په صلاح لگوي اوکه وويني چي په لاره كي حيران اوخفه دي نو دليل يي دا دي چي ددين پر لاره يا ددنيا په كارو كي به حيران او پريشانه به سي اوکه وويني چي غل دده سامان دلاري څخه وړي دي نو دليل يي دا دي چي څونه يي وړي دي دهغه په اندازه به دچا تاوان ادا كوي اوکه وويني چي پرلاره ځي اونه ستري كيږي نو دليل يي دا دي چي خپل حق به دچا څخه په مشكله سره اخلي اوکه وويني چي چا دسمي لاري څخه كږي لاري ته بيولي دي نو دليل يي دا دي چي په گناه كي به مشغول سي او دثواب دلاري څخه به ليري سي اوکه وويني چي په تاريخه شپه كي ځي اولاره باندي مشكله ده او دده خيال وي چي دی په سمه لاره دی نو دليل يي دادی چي استقامت اوسمه لاره حاصله كړي اوکه ډيري لاري وويني اومعلومه ورته نه وي چي پر كومه لاره تلل دی نو دليل يي دا دي چي پخپل دين كي به حيران سي اودبي دينه خلكو سره به صحبت لري اوکه وويني چي دده څخه لاره وركه ده اونه پيژني چي چيري ځي اود نبي ﷺ دفرمان مطابق دراسته لاس طرفته روان سو نو دليل يي دا دي چي حقه لاره به پر پته نه وي اوکه وويني چي قصدا دسمي لاري څخه يو طرفته تللي دي نو دليل يي دا دي چي ددښمن سره به مكر او حيله كوي اوکه وويني چي پر سمه لاره روان دی خو دچا

د عزت په وجه واپس سويدي نو دليل يې دا دي چي داسي کار به کوي چي په هغه سره به دين ته نقصان وي او دخپل ژوند لپاره به په ناممکنه خبرو کي مشغول سي او که وويني چي پر لاره روان دی او يوه ښځه مخته ورته راغلي ده اودهغه په وجه يې لار پرېښوده او بل طرفته روان سويدي نو دليل يې دا دي چي دده په دين کي به خلل راسي او پر دنيا به عاشق سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په لاره کي شينکي او ښځه ښه بوتې دي نو دا دده دينکي او د پاک دين دليل دی او که وويني چي پر يوه پټه لار په گمان سره ځي نو دليل يې دا دي چي په دين کي به بدعت کوي او په خپل کار کي به حيران سي. دالله تعالی فرمان دی (وان هذا صراطي مستقيما فاتبعوه، سورة الانعام: ۱۵۳) ترجمه: دا زما سمه لاره ده د دې پيروي کوي. او که وويني چي څوک يې دلاري څخه بېولي دي نو دا دده د دين پر فساد دليل دی دالله تعالی فرمان دی (وقد خاب من دسها، سورة الشمس: ۱۰) ترجمه: چاچي هغه د هوکه کړې نو هغه په خساره کي راغلي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سمه لاره اسلام دی او کړه لاره د دې خلاف دی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لاره ليدل په پنځو وجو دی ۱: دنيا ۲: ارام ۳: نیک کار ۴: خير او برکت ۵: اساني او رحمت.

راهزن \ غل \ ډاکو

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غل دخلکو سره جنگيالي سپړی دی که وويني چي غل دده مال وړي دی نو دليل يې دا دي چي دداسي سپړی سره به ملاويزي او هغه به خپلوي او خونه مال چي غل ځني وړي دی دهغه په اندازه به دهغه څخه فايده پورته کوي او که وويني چي پر ده غله جمع سويدي او دده څخه شي نه سي اخيستي نو دليل يې دا دي چي که ناجوړه وي نو شفابه حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي غله يو څه ځني وړي دی نو دليل يې دا دي چي هغه غل به ده ته درواغ وايي او که وويني چي غل دده څخه تويي وړي ده نو دليل يې دا دي چي په مصيبت کي به گرفتاره سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ده غلا کړي ده او سامان يې اخيستي دی نو دليل يې دا دي چي دچا څخه يې غلا کړي وي هغه به باندي په قهر سي او که وويني چي ده پخپله غلا کړي ده او سامان يې وړي دی نو دليل يې دا دي چي ناجوړه به سي او بيا به شفا حاصله کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غل په درو وجودی ۱: جنگ ۲: هميشه جنگ او درواغ ويل ۳: د ژوند تباهي او ناجوړي.

ربها \ شيره

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خوشبودار او خوږه شيره ليدل په خير او برکت دليل دی او ددی خلاف پر ضرر تکليف او په غم دليل دی. او خوږه شيره په خوب کي پخول په کار خير او نفع دليل دی او که ترخه وي نو تعبير يې د دې خلاف دی.

رباب

رباب ديو مشهور ساز نوم دی ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ساز ليدل په بي فايدي خبرو بازيو او درواغو ويلو دليل دی او که په خوب کي د ساز ريغ وي نو دليل يي دا دي چي درواغ به وايي او د چا به په درواغو صفت کوي او که وويني چي دده مخته ته ساز رغوي نو دليل يي دا دي چي په بي فايدي خبره به راضي سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي که خوک وويني چي د ساز سره گنگري او شپيلی هم ده نو دا ټول پر غم او مصيبت دليل دی او که وويني چي ساز مات سوی دی يا وړک سوی دی نو دليل يي دا دي چي د درواغو څخه به توبه کوي او که ناجوره وويني چي ساز رغوي نو دليل يي دا دي چي مړ به سي يابه ناجوري باندې راسي.

رخسار مخ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مخ رڼا او دسړی لپاره بزرگي ده او که په خوب کي وويني چي دده مخ پاک او سور دی نو دليل يي دا دي چي په خلکو کي به مخور سي او که وويني چي دده مخ تور يا ژړ دی نو د دې تعبیر د اول څخه خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي مخ په خوب کي دخلکو بنياست او دکور مالک دی او که سوزيدلي مخ وويني نو دصاحب خانه لپاره دنبه والي اونيکي دليل دي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مخ ليدل د حال دنبه والي او دسړی د خوشحالی دليل دی او خراب مخ پر غم فکر او ناجوري دليل دی.

زر دانگورو زيلی و انسکی

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دانگورو زيلی پر نيکو کاري او سخي بنسخي دليل دی او که دانگورو پاکيزه اوشني درخته په موسم کي وويني نو دليل يي دا دي چي نيکو کاره بنسحه به کوي او دهغه څخه به خير او نفع حاصله کړي او که وويني چي دانگورو پاني ژړي سوي دی نو دليل يي دا دي چي ناجوره به سي او که دده ملکيت نه وي نو د دې تعبیر به د دې د مالک طرفته رجوع کوي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دانگورو و انسکی ليدل په درو و جو وي ۱: سخي او نيکو کاره بنسحه ۲: نفع ۳: تکليف او غم. او که دانگورو زيلی خراب وويني نو د دې د مالک د حالت په خرابي دليل دی.

رستخيز قيامت

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي که خوک وويني چي قيامت په يقين او صداقت سره قايم دی نو دليل يي دا دي چي الله تعالی به پر دغه ملک والا رحمت وکړي او که ددغه ملک پاچا ظالم وي نو دليل يي دا دي چي پر هغه به بلا او افت راځي او که مظلوم وي نو پر ظالمانو به کاميابي حاصله کړي او که وويني چي ملک والا دالله تعالی په مخکي ولاړ دی نو دليل يي دا دي چي پر هغو به دالله تعالی قهر او غصه وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي که خوک وويني چي قيامت قايم دی نو دليل يي دا دي چي مظلومان به پر ظالمانو واک حاصل کړي او که په غم

محنت او فکري وي نو دليل يې دا دي چي خلاصون به حاصل کړي او که وويني چي يوه علامه د قيامت دعلامو څخه ښکاره سوه لکه لمر دمغرب څخه راوختي يا دجال ملعون يې وليدي يا ياجوج ماجوج ښکاره سوه نو ددې تعبير دا دي چي توبه دی وباسي او دالله تعالی طرفته دی رجوع وکړي او که وويني چي دشميز ځاي دی نو دغفلت نخښه ده دالله تعالی فرمان دی (اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة معرضون، سورة الانبياء: ۱) ترجمه: دخلکو حساب نزدی سوي دی او دوي په غفلت سره مخ گرځوونکي دی. او که وويني چي دده حساب کيږي نو دليل يې دا دي چي ده ته به نقصان ورسېږي د الله تعالی فرمان دی (فحاسبناهم حسابا شديدا وعذابناها عذابا نكرا، سورة الطلاق: ۱۰۸) ترجمه: موږ به دهغوي څخه سخت حساب اخلو او هغوي ته به خراب عذاب ورکوو او که وويني چي عملونه وزن کوي او دده نيکي زياتي سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده انجام به نیک وي دالله تعالی فرمان دی (فمن ثقلت موازينه فاؤلئك هم المفلحون، سورة الاعراف: ۸) ترجمه: دچا دنيکیو تله چي درنه وه هغه به خلاصون حاصل کړی او که وويني چي بدې يې دنيکیو څخه زياتي دی نو دليل يې دا دي چي دده ځاي دوږخ دی دالله تعالی فرمان دی (فاؤلئك الذين خسرو انفسهم بماكانوا باياتنا يظلمون، سورة الاعراف: ۹) ترجمه: هغه خلک دی چا چي دخپلو عملونو په وجه ځايونه په خساره کي وساتل. او که وويني چي ده ته عملنامه په راسته لاس کي ملاو سوي ده نو دليل يې دا دي چي په راسته لاس به ځي او اميد دی چي دده ددين لار به سمه وي دالله تعالی فرمان دی (وانزلنا معهم الكتاب والميزان، سورة الحديد: ۲۵) ترجمه: اوموږ ددوي سره کتاب اوميزان وليږي. او که وويني چي ده ته عملنامه ورکړه سوي ده او دويلو لپاره ورته وويل سوه که داهل اصلاح نه وي نو دده کار به نیک وي او که داهل فسادو نه وي نو دده کار به په خطره کي وي دالله تعالی فرمان دی (اقرا کتابک کفی بنفسک اليوم عليك حسياء، سورة بني اسرائيل: ۱۴) ترجمه: خپل کتاب ووايه نن ستا ځان دحساب لپاره پوره دی او که ځان پر پل صراط وويني نو دليل يې دادي چي دی پرسمه لاره دی او که وويني چي دپل صراط څخه نه سي تيريدلي نو دليل يې دادي چي دي پر خطا لاره دی توبه ايستل پکار دی چي الله رضا سي.

دسناوسې

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي رسي وعده او لوظ دی او که وويني چي په لاس کي يې رسي ده اوپه هوا کي زږيږي نو دليل يې دا دي چي درسي دلوروالي مطابق مرتبه به حاصله کړي او که وويني چي رسي يې په لاس کي وه او ايله سوه نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکي به دعزت اومرتبي څخه معزول سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي رسي داسمان څخه رازږيږي او ده نيولي ده نو دليل يې دا دي چي دده اودالله ترمينځ به څه وعده اولوظ وي مثلاً که دناجوري په وخت کي ووايي چي که الله تعالی ماته شفا راکړي نو زه به توبه وکړم او که وويني چي په پښه کي يې رسي ده اودي ولاړ دی نو دليل يې دا دي

چي ده دين نيولي دی دالله تعالی فرمان دی (واعتصموا بحبل الله جميعا، سورة آل عمران: ۱۰۳) ترجمه: ټول په جمع دالله رسي ونيسي اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي په خوب کي رسي لیدل دالله تعالی اودمخلوق سره وعده اولوظ دی اوکه وويني چي دده په خټ کي چا رسي اچولي ده نو دلیل يي دا دي چي ده دچا سره اقرار کړي دی اودهغه په پوره کولو کي تاخير کوي او که وويني چي خپل ځان يي په رسي سره دکړکي څخه يا دلور ځاي څخه رازپولي دی نو دلیل يي دا دي چي مقصد اوحاجت به دبيري څخه پرېږدي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي رسي لیدل په څلورو وجو دی ۱: وعده اولوظ ۲: دين ۳: امانت ۴: مراد پوره کيدل.

رضوان د جنت چو کيدار

رضوان د جنت ددروازي فرشته ده ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي رضوان وويني نو دلیل يي دا دي چي د عذاب څخه به په امن کي وي اوکه وويني چي رضوان په جنت کي ولاړ دی نو دلیل يي دا دي چي خوب ليدونکي به د دنيا څخه سفر کوي اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي رضوان دپاچا پر خزاني دلیل دی چي دهغه په صحبت کي به اوسېږي ځکه چي رضوان د جنت خزانچي دی. اوکه وويني چي ده ته رضوان ياقوت جواهرات او ملغلري ورکړي دی نو دلیل يي دا دي چي دده به هوشيار او عالم زوی پيداسي اونوم به يي په علم سره مشهور سي.

رفتن تلل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دنبار څخه تللي دی اومعلوم ورته نه وي چي چيري تللي دی نو دلیل يي دا دي چي لاچاره او حيرانه به سي اوکه دده سره ښځه او زامن هم وي نو دلیل يي دا دي چي ټول به حيران او پريشانه سي اوکه وويني چي د درنده په ډول ځي نو دلیل يي دا دي چي په دنيا کي به سعادت حاصل کړي اوکه وويني چي ددرنده په ډول تگ کوي نو د دې تعبیر بد دی اوکه وويني چي دماشومانو په ډول تگ کوي نو د دې هم دغه تعبیر دی اوکه دښکاري مرغو په ډول وويني نو پر خير اونيکي دلیل دی اوکه دتياري څخه د رڼا طرفته تللي وي نو دلیل يي دا دي چي دحق پر لاره به سي اوکه دويراني څخه د ابادي طرفته تللي وي نو دلیل يي دا دي چي دتنگي څخه به په فراخي کي سي اوکه دابادي څخه دويراني طرفته تللي دی نو تعبیر يي ډاډول خلاف دی اوکه خراب ځاي ته ولاړ سي نو تعبیر يي بد دی اوکه نيك ځاي ته ولاړ سي نو په نيکي اوخير دليل دی.

رفو کردن گندل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي کالي وغيره گندل پر جنگ دليل دی اوکه وويني چي خپل کالي يا نقاب گندي نو دليل يي دا دي چي دده به دخپلوانو سره جنگ کيږي يا ددوست سره چي خير به پکښي نه وي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي خپل کالي نسي گندلي نو دليل يي دا دي چي دخپل عيال لپاره به غم اوفکر کوي او

په خوب کي گنډلو والا صاحب جنگ دی خو په کوشش سره خپل کار سموي او دجنگ څخه تښتي.

رقص کردن \ نخاکول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي گډيدل غم او فکر او مصيبت دی او بعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي ناجوري ده او بعض وايي چي دسړيو لپاره د جيل خانې څخه خلاصون دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي نخاکول دښځو لپاره رسوايي ده او دسړو لپاره مصيبت دی لیکن دصوفيانو او نخاکوونکو لپاره غم او فکر نه دی او په خوب کي نخاکوونکي داسي سړی دی چي هميشه دخپلو او پردو په غم کي وی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي نخاکول په خوب کي غم او مصيبت دی.

رگ کشادن \ درگ څخه وينه ایستل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي ده درگ څخه وينه ایستلي ده نو دليل يې دا دي چي داندیوال څخه به څه خبری اوري يا به دده مال ختم سي. او که وويني چي رگ يې خيري کړي او وينه يې ځني وايستله نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به ورته زحمت رسيږي او که لږه وينه وي نو زحمت به يې لږ وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي عالم دده رگ خيري کړي او ډيره وينه يې ځني وايستله او په يوځاي کي يې وغورزوله نو دليل يې دا دي چي ناجوره به سي او خپل مال به په ناجوري کي خرڅ کړي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دراسته لاس درگ څخه يې وينه وايستله نو داپه مال او دمراد پرزياتوالي دليل دی او که دچپه لاس درگ څخه يې وينه ایستلي وي نو مال او دولت به يې زيات سي او که وويني چي يو معلوم سړی دده رگ خيري کړي دی که دده ښځه حامله نه وي نو حامله به سي او که حامله وي نو لور به يې پيداسي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي رگ يې خيري کړي دی او وينه دده د بدن څخه راوتلي ده نو دليل يې دا دي چي ده ته به خلک حق خبره کوي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي درگ څخه دويني دايستلو تعبیر په څلورو وجو دي. ۱: دکار خلاصول ۲: سفر ۳: جنگ ۴: دمال لپاره شرک کول. او که وويني چي رگ يې خيري کړي دی او وينه نه ده راوتلي نو دا پر جنگ دليل دی او که وينه ځني وتلي وي او په بدن کي نوره وينه نه وي پاته سوي نو دليل يې دا دي چي جنگ به کيږي او که وويني چي زخم په وينو لږلي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به څه ملاوسي. او اهل تعبیر بیان کړي دی چي په خوب کي دده درگ څخه وينه ایستلي ده که پرهيزگار وي نو واده او خوشحالي ده او که پرهيزگار نه وي نو په شر او فساد دليل دی.

رگها رگونه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي د بدن رگونه پر کور والاو او پر خپلوانو دليل دی او که وويني چي دده د بدن رگ ته څه افت رسيدلي دی نو دليل يې دا دي چي دده خپلوان به په غم او فکر کي وي او هر يو رگ دخاصو بنيادمو سره تعلق لري لکه دتندي رگونه پر بزرگانو دليل دی

اودملا رگونه دپلار پر خپلوانو دليل لري او ورنو او کوناتيانو رگونه پر کوروا لا او دښځي په خپلوانو دليل لري اودپنډي رگونه پر مال اونفع دليل دی اوکه وويني چي دده رگونه شليدلي دی او په پلنوالي پريکړه سوي دی يا وچ سوي دی نو دليل يي دا دي چي دده په خپلوانو کي چي څوک دده درگ سره تعلق لري هغه به ددنيا څخه سفر کوي اوبعض اهل تعبير بيان کړي دی چي دده خپلوانو ته به غم اوفکر رسيږي او دخپلوانو څخه به جلا سي اوپه عذاب کي به راسي. اوکه وويني چي چا دده رگ څيري کړي دی نو دليل يي دا دي چي دخپلوانو څخه به ورته سخته خبره ورسيږي اوبعضي وايي چي دده دويني په اندازه به دده ديوخپل مال تلف سي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي رگ قيغال چي ديورگ نوم دی او ديته سراره هم وايي او ددي څخه په وينو ايستلو سره د سر اومخ وينه راځي که دا څوک وويني چي څيري کړي يي دی نو دليل يي دا دي چي دده کار به بند سي او درگ باسليق هم دغه تعبير دی اوکه پوښتنه کوونکي وايي چي زما درگ څخه وينه وزي نو دليل يي دا دي چي ته به نقصان رسيږي، اوتعبير بيانوونکي ته پکار دی چي دخوب ليدونکي په الفاظو غور وکړي او دالفاظو مطابق تعبير بيان کړي، اوکه وويني چي دده رگ خالي دی نو دليل يي دا دي چي غم به ورته رسيږي.

رکاب

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي رکاب دزين څخه جلا دی نو پر زوی يا پر غلام دليل دی اوکه رکاب دزين سره وي نو په ديانتداره زوی دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دده رکاب دسروزرو دی نو دليل يي دا دي چي دده به متکبر او مغرور زوی پيداسي اوکه دسپينو زرو رکاب وويني نو دده زوی به پر دنيا عاشق وي اوکه دتانبې پا پيتلو رکاب وويني نو پرکم همته زوی دليل دی اوکه رکاب داوسپني وي نو دهغه درنا او صفايي مطابق به ده ته ددنيا په کار کي طاقت وي اوکه رکاب دلرگي وي نو دليل يي دا دي چي دده زوی به بدخياله اوبد وي. او رکاب داره په خوب کي نیک سړی دی ځکه چي دی سردارانو ته نژدی دی.

رنگها\رنگونه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پرکالو وغيره سپين رنگ ليدل ددين دصفايي دليل دی اوسور رنگ دسړيو لپاره بد اوغم دی او دښځو لپاره ښه دی اوشين رنگ دښځو او سړيو لپاره په دين اودنيا دواړو کي ښه دی اوتور رنگ مصيبت دی ليکن کوم خلک چي اغوندي دهغه لپاره نه دی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي شين اوسپين رنگ په خير اوبرکت او دين دليل دی.

روبا\لومړه\گيدړه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي گيدړ په خوب کي دهوکه باز سړی يا درواغ ويونکي ښځه يا مينځه ده که وويني چي گيدړ جنگ کوي نو دليل يي دا دي چي دده به دچا سره جنگ کيږي

اوکه وويني چي گيدر توپونه وهي نو دليل يي دا دي چي دنيا پيرو څخه به بيريزي او که وويني چي دگيدري سره بازي کوي نو دليل يي دا دي چي يوه ښځه يي غواړي ليکن دهغه ښځي محبت کمزوري دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دي گيدر په ښځه سره صفا کوي نو دليل يي دا دي چي دي به دچا سره حيله او دهوکه کوي او که وويني چي گيدر دده سره چاپلوسي کوي نو دليل يي دا دي چي مسافر سړی به دده سره مکر او حيله کوي او که دگيدري پوست وويني نو دا مال دي چي په حيله سره به ورته حاصل سي او په خوب کي دگيدري شيدې چينسل دناجوړي څخه دشفا دليل دی او دغم اوفکر سره واده کول دی اودقيد څخه خلاصون دي او بعض اهل تعبירו بيان کړي دی چي دگيدري شيدې چينسل پر ناجوړي او بيره دليل دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي گيدر په خوب کي درواغجنه ښځه ده که وويني چي شيدو والا گيدر دده کور ته راغلي ده او هلته حصاره سوه نو دليل يي دا دي چي داشنا ښځي سر به واده کوي او که وويني چي ده گيدر نيولي ده يا چا ورکړي ده نو دليل يي دا دي چي مکاره او درواغجنه ښځه به کوي او که وويني چي گيدر ځني وتښتيدله نو دليل يي دا دي چي دده قرض به وتښتوي.

رود\واله\وياله

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي غټه واله په خوب کي لوي سړی دی که وويني چي په غټه واله کي صفا اوبه دی نو دليل يي دا دي چي دلوی دياتتدار سړی سره به ملاو سي اودهغه څخه به خیر او نفع حاصله کړي او که وويني چي دوالی څخه وتلي دی نو دبلا او غم څخه به خلاص سي او که وويني چي غټه واله ته تللي دی او دهغه اوبه خرابي دی نو دليل يي دا دي چي دلوی ظالم سړی سره به ملاو سي او که وويني چي په دغه واله کي ډوب سويدي نو دليل يي دا دي چي دهغه څخه به په مرگ خلاص سي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي غټه واله وزير دی که وويني چي غټه واله وچه سويده نو دليل يي دا دي چي وزير به معزول سي او که دوالي اوبه زياتي وويني نو دليل يي دا دي چي د وزير څخه به بڅښه حاصله کړي او که ترخي اوبه وي نو دليل يي دا دي چي رشوت به اخلي او که دوالي اوبه خرابي وويني نو دليل يي دا دي چي په دغه ملک کي به ډيره خونريزي کيږي او که وويني چي دوالي اوبه سپيني او ښتي دی نو دليل يي دا دي چي عام خلک به دوزير تعريف کوي او که وويني چي دوالي اوبه په محکه کي تللي دی او څه ځني پاته سوي نه دی نو دا پر عذاب دليل دی چي په دغه ملک به راځي دالله تعالی فرمان دی (قل اريتم ان اصبح مائکم غورا فمن ياتيکم بماء معين، سورة الملك: ۳۰) ترجمه: دوي ته ووايه چي که ستاسو اوبه پر محکه کي ولاړی سي نو تاسو ته به دچيني اوبه دکوم ځاي څخه ملاويږي، او که وويني چي دوالي په اوبو يي ځان پريولي دی نو دليل يي دا دي چي دپاچا اودوزير دشرارت څخه به په امن کي وي او که وويني چي په اوبو کي يي غوټه لگولي ده نو دليل يي دا دي چي دوزير دراز څخه به اطلاع حاصلوي او که وويني چي خپل کالي يي پکي پريولي دی نو دليل يي دا دي چي

ده ته او دده اهل بيتو ته به دپاچا او وزير څخه امن وي او که وويني چي دوالي په اوبو کي گرځي او دده کالي لړل سوي دي نو دليل يې دا دي چي دسوداگر څخه به ورته غم رسېږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که ددجله واله په خوب کي وويني نو خليفه به سي. او که جيحون وويني نو دخراسان پاچا به سي او که سيحون وويني نو دهند پاچا به سي او که فرات وويني نو دملک شام پاچا به سي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي دملک روم پاچا به سي او که واله نيل وويني نو دمصر پاچا به سي او که واله رود گروویني نو دارمینتيا پاچا به سي او اوبه چينسل او خپل ځان په دی سره پريول خبر اونفع ده اوچه څونه اوبه يې چينسلي وي دهغه په اندازه به ورته دپاچا دطرف څخه څه ملاویري او که خپل ځان دشیدو په واله کي وويني نو دليل يې دا دي چي په فتنه کي به راسي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي واله لیدل په اوو وجو وي ۱: حج ۲: عبادت ۳: پاچاهي ۴: تجارت ۵: مال ۶: رياست ۷: فتح.

رودبار\دووالو لښتي

که څوک وويني چي دووالو په لښتو کي اوبه تللي دي نو دليل يې دا دي چي په غم اوفکر کي به گرفتار سي ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دووالو دلښتو څخه وتلي دي نو دليل يې دا دي چي دغم اوفکر څخه به خلاص سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي دووالو لښتي په خوب کي حج اسلام دی دالله تعالی فرمان دی (بواد غير ذی ذرع عند بيتك المحرم، سورة ابراهيم: ۳۷) ترجمه: بغير دکنست سوي محکي څخه ستا دعزت مند کورسره نږدی. جابر مغربی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دووالو دلښتو لیدل پرشعر گوښي دليل دی دالله تعالی فرمان دی (والشعراء يتبعهم الغاؤون الم تر انهم في كل واد يهيمون، سورة الشعراء: ۲۲۵) ترجمه: گمراه خلک دشاعرانو تابعداري کوي ايا تاسو نه گوري چي په هره يوه وادي کي پریشانه گرځي.

روده\کولمي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي کولمي يې اخيستي دي او خورلي يې دي نو دليل يې دا دي چي دخپلوانو څخه به نفع پورته کړي او که وويني چي دده دننه کولمي ښکاره سوي دي نو دليل يې دا دي چي دده په خپلوانو کي به يو هلك سردار سي او که وويني چي دچا کولمي يې خورلي دي نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به دچا مال خوري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دکولمو ښکاره کول داينبول سوي مال ښکاره کيدل دی. جابر مغربی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده د خولي څخه کولمي راوتلي دي نو دليل يې دا دي چي دده په زامنو کي به مرگ راځي او که وويني چي ده دچا څخه کولمه ايستلي ده نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به دچا پټ مال حاصلوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کولمه لیدل په شپږو وجو دی ۱: حرام مال ۲: ناخوښي خبري ۳: ښکښل ۴: فرزند ۵: ژوند ۶: خپل کار کول.

روزها ورځي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي دجمعي ورځ دخالي ورځ سوي ده نو دليل يي دا دي چي يوکار به ښه گڼي او شروع به يي کړي حالانکه هغه به بد وي اوکه وويني چي خالي ورځ جمعه سوي ده نو دليل يي دا دي چي د دې خلاف دی اوکه وويني چي شپه ورځ سوي ده نو دا پر نيکي دليل دی اوکه وويني چي دخالي ورځ ده نو دليل يي دا دي چي دی به ديهوديانو سره دوستي کوي اوکه داتوار ورځ په خوب کي وويني نو د عيسايانو دوست به سي اوکه په خوب کي خالي ورځ دجمعي ورځ معلومه کړي نو دليل يي دا دي چي داهل نعمت دوست او مالدار به سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي دتولو ورځو څخه ښه ورځ دجمعي ده او دجمعي څخه وروسته دخالي اوزيارت ورځ ښه ده اوځونه چي ورځ زياته صفا اوروښانه وي دهغه په اندازه به دخير او برکت سبب وي.

روزه داشتن \روژه نيول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده روژه نيولي ده او سبحان الله لا اله الا الله او قران شريف وايي نو دليل يي دا دي چي دحرامو او گناه څخه به توبه کوي اوکه وويني چي روژه يي نيولي ده او دخلکو غيبت کوي او فحش خبري کوي نو دليل يي دا دي چي په عبادت کي به رياکاري کوي او ددين په لاره کي به رښتونې نه وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي د روژي مياشت ده نو داپر گراني او دخوراک پر تنگي دليل دی او بعض وايي چي دقرضدار پر درستي او دغمونو پر خلاصي دليل دی او قرض به يي ادا سي خاصکر که د روژي په مياشت کي په خوب کي دروژي مياشت وويني. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي روژه نيول په لسو وجو وي ۱: بزگري ۲: رياست ۳: تندرستي ۴: مرتبه ۵: توبه ۶: فتح ۷: نعمت ۸: جهاد ۹: هلك. ليکن په خوب کي په هيره روژه نيول پر نيک مردې او حلالي روزي دليل دی اوکه په اراده سره روژه ماته کړي نو په سفر کي به مصيبت باندي راځي يا به ناجوړه سي اوکه وويني چي دوه مياشتي روژي يي نيولي دي نو دليل يي دا دي چي دگناه څخه به توبه وکړي اوکه وويني چي نفلي روژي يي نيولي دي نو دليل يي دا دي چي دناجوړي څخه به په امن کي وي. اوکه وويني چي دکال پرلپسي روژي يي نيولي دي نو دليل يي دا دي چي حج به کوي اوکه په خوب کي وويني چي دعاشوري روژي يي نيولي دي نو دليل يي دا دي چي دغم او فکر څخه به خلاص سي.

روستا \کلي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که خپل کلي په نامعلوم ځاي کي وويني نو پر خير دليل دی اوکه په معلوم ځاي کي يي وويني نو بد دی اوکه په خوب کي وويني چي دکلي څخه ښارته تللي دي نو ان شاء الله دفتني او عذاب څخه به په امن کي وي اوکار به يي په انتظام سره وي اوکه وويني چي دښار څخه کلي ته تللي دي نو تعبيري يي داول څخه خلاف دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په کلي کي دده ملکيت دی يا چا ورکړي

دي نو دليل يې دا دي چي دهغه ښار دابادي مطابق به ده ته خير اونيکي ورسپري او که په خوب کي کلي ويران وويني نو تعبیر يې داوړل څخه خلاف دی.

روشنې \ روشنايي \ رڼا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي رڼا ددين پر هدايت دليل دی او که وويني چي ده رڼا اخيستي ده يا چا ورکړيده نو دليل يې دا دي چي چاته به ددين علم ښيي او سمه لار به ورته ښيي او په خوب کي تاريخه گمراهي اوبي ديني ده د الله تعالى فرمان دی (الله ولي الذين امنوا يخرجهم من الظلمت الى النور، سورة البقرة: ۲۵۷) ترجمه: الله دايمن والاوو مالک دی دوي دتاريکي څخه درڼا طرفته راباسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي دده په سينه کي رڼا ده نو دليل يې دا دي چي پرهيزگاره او دينداره به سي دالله تعالى فرمان دی (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه، سورة الزمر: ۲۲) ترجمه: ايا هغه سپري چي دهغه سينه الله داسلام لپاره خلاصه کړي ده هغه دخپل درب طرف څخه پررڼا دی. او که په خوب کي وويني چي دده څخه گير چاپير رڼا ده نو دا دده په خير او عافيت دليل دی جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي رڼا په څلورو وجو وي ۱: ددين هدايت ۲: علم ۳: سمه لار ۴: پاکه عقیده.

روغن \ تيل \ غوړي

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي غوړي ليدل مال اونعمت دی اوبعض وايي چي وراثت دی او که په خوب کي وويني چي دده سره غوړي دی او ده خوړلي دی نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به مال اونعمت حاصل کړي او په خلکو کي به عزت مند سي اودبوزي دغوړو هم دغه تعبیر دی ليکن دغوا غوړي دمېړي دغوړو څخه ښه دی اوروغن بادام اوروغن کنجد مال اونعمت دی اونور قيمتي روغن لکه روغن بلسان روغن بنفشه اوروغن فلتون داتول دکلي وال سپري څخه نفع ده. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده ټول بدن په غوړو لړل سوي دی نو دليل يې دا دي چي ناجوړه به سي او که وويني چي پر سر يې تيل لگولي دی نو داپر ښايست دليل دی او که خوشبوداره تيل وويني لکه بنفشه او دچنبيلي تيل نو دا ددنيا پر ارايش دليل دی او دې ټولو تيلو ليدل کله چي خوشبودار وي نو پر ښه والي دليل دی اوبدبو دار پرېدي دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي د زيتون تيل مال اونعمت دی او که په خوب کي وويني چي يو سپري دبل سپري پرسر تيل لگوي نو دليل يې دا دي چي دهغه سپري سره به مکر او حيله کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي په ځان تيل لگول دښايست دليل دی ليکن غم اوفکر ورسره هم دی او که وويني چي په تيلو سينه غوړوي نو ددروغو قسمونه به خوري. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي ټول غوړي په تعبیر کي خراب دی ليکن دزيتون تيل خوړل دمال دليل دی اولگول يې پر غم اوفکر دليل دی او که وويني چي دده کالي په تيلو لړل سوي دی نو دليل يې دا دي چي غمجن به سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي ښه روغن په خوب کي په شپږو وجو وي ۱: ښايسته ښځه ۲: مينځه

٣: نيك تعريف ٤: نفع ٥: بني خبري ٦: نيك طبعيتونه او ددبو په روغنو دليل په درو وجو دی
١: بازاري بنسټه ٢: بد کاري ٣: خرابي خبري.

روناس (يورتگ دار شي)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي روناس ليدل ددنيا پر بنايست دليل دی او دا خوړل
پر ضرر او غم دليل دی او که وويني چي ده خپل کالي په روناس باندي سره کړي دی نو دليل يي
دا دي چي ددنيا په ژوند کي به مشغول سي او ددين لار به پرېږدي.

روی مخ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي مخ لکه څنگه چي وو دهغه څخه زيات
بنايسته وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه مرتبه او ژوند به زيات سي او که خپل مخ خراب او
خفه وويني نو مرتبه به يي کمه سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک دخپل مخ
رنگ سور او پاک وويني نو دليل يي دا دي چي مخور به سي او که وويني چي دده مخ سپين دی
نو دا ددين په قوت دليل دی دالله تعالی فرمان دی (واما الذين ابيضت وجوههم ففی رحمة الله هم فيها
خلدون، سورة آل عمران: ١٠٧) ترجمه: او دکومو خلکو مخونه چي سپين دی هغوي دالله تعالی په
رحمت کي دی او دوي به په دي کي هميشه وي او که وويني چي دده مخ رنگ ژړ دی نو دليل يي
دا دي چي دده به لور پيدا سي دالله تعالی فرمان دي (واذا بشر احدهم بالاثنى ظل وجهه مسودا وهو
كظيم، سورة النمل: ٥٨) ترجمه: او کله چي په دوي کي چاته دلور زيږي ورکړه سي نو دهغه مخ
دغصې څخه تور سي. او که وويني چي دده مخ تور او په دوږو لږلي دی نو دليل يي دا دي چي
دی به مشرک وي او که وويني چي دده مخ په وينو خراب دی يا دده دمخ څخه ژړي او به راوځي
او دده پرمخ زخم نه وي نو دليل يي دا دي چي دده دمال نقصان به وسي او که وويني چي دده مخ
کوږ سوي دی نو دا دده دحال پر تباهي دليل دی او که وويني چي دده پر مخ خال دی نو دليل يي
دا دي چي قرضدار به سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که خپل مخ په خوب کي په اوبو يا
شيشي کي بنايسته وويني يا ورته څوک ووايي چي ستا مخ بنايسته دی نو دليل يي دا دي چي
دده کار به نیک وي او که خراب يي وويني نو تعبیر يي خلاف دی او که وويني چي دده مخ سور
دی نو دليل يي دا دي چي دده به دچا سره بحث کيږي او غصه به کوي. او که خپل مخ سپين او
روښانه وويني نو دليل يي دا دي چي دعبادت توفيق به حاصل کړي او که خپل مخ تور وويني
نو پر غم او فکر دليل دی او دکفر بيره ده دالله تعالی فرمان دی (واما الذين اسودت وجوههم اکفرتم
بعد ايمانكم، سورة آل عمران: ١٠٦) ترجمه: ليکن دچا مخونه چي تور سويدي ايا تاسو دايمان څخه
وروسته کافران سواست او که پر خپل مخ زخم وويني نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه غم
او فکر به ورته وي او که پر خپل مخ خراش وويني نو دليل يي دا دي چي دده په کار کي به خلل
راسي او که خپل دوه مخونه وويني نو دليل يي دا دي چي منافق به وي. جعفر صادق رحمه الله عليه

ويلي دی چي په خوب کي مخ ليدل په اتو وجو دی ۱: شرف او بزرگي ۲: ذلت او حقارت ۳: د کارونو انتظام ۴: دين او ديانت ۵: فکر او رسوايي ۶: قرض ۷: نيکي ۸: عبادت توفيق.

ريحان\کشمالو

که په خوب کي وويني چي کشمالو شين او خوشبودار دی نو پر زوی دليل دی او ریحان دمخکي څخه را ايستل پر ژړا او غم دليل دی. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که ریحان پر خپل ځاي وويني نو دليل يې دا دي چي خوب ليدونکي به نيک کار کوي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ریحان ليدل په اوو وجو دی ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: دوست ۴: زوی ۵: نيکه خبره ۶: د علم مجلس ۷: نيک کار او که وويني چي دده په کور يا باغ کي ریحان دی نو دا په خير او نفع دليل دی جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي په موسم کي ریحان خرڅونکي ډير نيک دی.

ريسمان\رسي

رسي په خوب کي سفر دی که وويني چي دپشم يا وينسته څخه يې رسي او بدلي ده لکه څنگه چي ښځي يې او بدلي نو دليل يې دا دي چي حلال کار به کوي او که تارونه يې جولاله ورکړي وي چي کالي ځني واو بدلي نو دليل يې دا دي چي دجنگ دکار په تدبير کي به وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دښځي دورينستو په ډول دپشم څخه يا دورينستو څخه رسي او بدلي نو دليل يې دا دي چي دده غايب به په سفر کي ډير وخت وي او که وويني چي دده سره ډيری رسي دی نو دليل يې دا دي چي عمر به يې زيات وي او دهغه په اندازه به دخپلوانو څخه خير او نفع حاصلوي.

ريواس\د دستونودو

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ريواس دهغه دخوراک مطابق غم دی او که وويني چي ريواس يې دباندې اچولي دی نو دليل يې دا دي چي دغم اوفکر څخه به خلاص سي او که وويني چي ريواس خوږ دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به ضرر کم رسيږي او الله تعالی ښه پوهيږي.

ريش\ږيره

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ږيره دسرو لپاره ښايست دی او خانه داري ده په حديث شريف کي راغلي دی چي دالله تعالی يوه فرشته ده چي دهغه تسبيح دا دي (سبحان من زين الرجال باللحي والنساء بالذوايب) ترجمه: پاکي دی وي هغه ذات ته چي سريانو ته يې په ږيرو او ښځو ته يې په سرو ښايست ورکړيدی. او که وويني چي دده ږيره اوږده سوي ده نو دليل يې دا دي چي دده دخانه داري کار به جوړ سي ليکن که په اوږدوالي کي دنوم څخه اوږده سي نو دغم اوفکر دليل دی او که وويني چي خپله ږيره يې په نوکونو ښايسته کړي ده نو دليل يې دا دي چي خپله ښځه به ناجوړه وويني او که وويني چي پر خپله ږيره يې نکريزي لگولي دی نو دليل

بي دا دي چي خپل حال به پر خلکو ښکاروي او پتوي به يي نه اوکه وويني چي خپله ږيره پر زمکه راکشوي نو دليل يي دا دي چي دده مرگ نږدی دی اوکه وويني چي دده ږيره پري سوي ده نو دليل يي دا دي چي دده دمال مراد او مرتبي نقصان به وسي اوکه وويني چي دده ږيره سپينه سوي ده نو دليل يي دا دي چي دده صبر او نرمي به زياته سي ليکن غمجن به وي اوکه وويني چي ږيره يي په غائبونو پريکړي ده نو دليل يي دا دي چي دده دکوروالا نقصان به وسي اوکه وويني چي دده ږيره دناجوړي په وجه را رږيدلي ده نو دليل يي دا دي چي ده ته دنابره مرگ څخه بيره ده او دده مال او عزت به هم ختم سي اوکه وويني چي ږيره ږمنځوي او خوشبو باندې لگوي او گلاب باندې اچوي نو دليل يي دا دي چي داسي کار به کوي چي په هغه سره به خلک دده شکر گزاره سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده ږيره دنامه څخه اوږده سويده نو دليل يي دا دي چي مال به حاصل کړي. اوکه وويني چي په ږيره يي لاس وهلي دي او څه حصه يي په لاس کي پاته سوي ده او هغه يي غورزولي ده نو دليل يي دا دي چي مال به دده دلاس څخه ځي اوکه وويني چي دږيري څه حصه يي په څه شي کي محفوظه ايسني ده نو دليل يي دا دي چي مال به په نظر کي ساتي اوکه وويني چي دده ږيره کوچني سوي ده نو که قرضدار وي نو دقرض څخه به خلاص سي اوکه غمجن وي نو بي غمه به سي اوکه وويني چي دده ږيره ايستل سويده نو دليل يي دا دي چي دده عزت به نابره ځي اوکه وويني چي دخپلي ږيري څخه سپين وينسته باسي نو دليل يي دا دي چي دي دنبي ﷺ او داصحابو کرامو دسنت خلاف دی اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دسر وينسته يي دحج په موسم کي په خانه کعبه کي خريلي دي نو که قرض دار وي نو دقرض او غم څخه به خلاص سي اوکه وويني چي سر او ږيره يي په يو ځاي خريلي دي نو دليل يي دا دي چي دده عزت به ختم سي اوکه وويني چي بي وجي دده ږيره لږ لږ کميږي نو دليل يي دا دي چي دغم او سختي څخه په خلاص سي اوکه وويني چي دده ټوله ږيره سپينه سوي ده نو دليل يي دا دي چي دده په عزت کي به لږ نقصان وسي. اوکه ښځه وويني چي دهغه ږيره ده نو دليل يي دا دي چي غمجن به سي او داسي کار به وکړي چي په هغه سره به رسوا سي اوکه سړی وويني چي دده ږيره وتلي ده نو دليل يي دا دي چي دهغه به هيڅکله زوی نه کيږي او که هلک وي نو ددبي والا او قوي به سي. او که نابالغ هلک خپله ږيره وويني نو دليل يي دا دي چي په غم او فکر کي به راسي او که وويني چي دچا ږيره يي نيولي ده او راکش کړي يي ده نو دليل يي دا دي چي هغه سړی به دده ميراث اخلي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي ږيره په خوب کي په لسو وجو ده ۱: اخستل او خرڅول ۲: لوړه مرتبه ۳: عزت او مرتبه ۴: هيبت ۵: مروت ۶: نيکي ۷: ارام ۸: مال ۹: زوی ۱۰: بزرگي. دالله تعالی فرمان دی (ولقد کرمانا بني ادم، سورة بني اسرائيل: ۷۰) ترجمه: او موږ دادم ﷺ اولاد ته عزت ورکړی دی ليکن په خوب کي دحاجيانو او دقيديانو ږيره خريل يا خړول ښه دی.

ريگه شکه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شکه پر صلاح او خير دليل دی او که وويني چي په

شگه کي گرځي نو دليل يې دا دي چي دکسب لپاره به په شغل کي مشغول سي اودشگي دکمي او زياتي مطابق به يې کوي اوکه وويني چي شگه خوري يا يې جمع کوي نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به دخلکو څخه خیر اونفع ويني. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دشگي ليدلو تعبیر په څلورو وجو وی ۱: مشغول ليدل ۲: مال ۳: نفع ۴: مرتبه لیکن دمحت سره.

ریش زخم

ابن سیرین رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده پر بدن زخم دی اوپه هغه کي نو جمع سويدي نو دليل يې دا دي چي دنو په اندازه به ده ته مال حاصل سي اوکه د دي خلاف وويني نو دده په مال کي به کمي کيږي اوکه وويني چي نو دده د بدن څخه وتلي دي اوبيا واپس خپل ځاي ته راغلي دي نو دليل يې دا دي چي دده د مال نقصان به وسي اوانجام به يې نیک وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي نو روي اوخوري يې نو دليل يې دا دي چي حرام مال به خوري عرض داچه نو په بدن کي جمع کيدل دمال په جمع کيدو دليل دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده په ټول بدن زخمونه دي نو دا دغم اوفکر دليل دی.

ریم نو

ابن سیرین رحمته الله عليه ويلي دي چي نو په خوب کي ليدل دخوب ليدونکي لپاره مال دی اوکه وويني چي دده د بدن څخه نو وتلي دي نو دليل يې دا دي چي دمال نقصان به يې وسي اوکه وويني چي نو د بدن څخه وځي اوبيا په بدن کي ننوځي نو دليل يې دا دي چي دمال نقصان به يې وسي لیکن نتیجه به يې ښه وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي وويني چي نو روي اوخوري يې نو پر سپين اوسره زر وغيره مال دليل لري.

ريوند (دستونودو)

ابن سیرین رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره ډير ريوند دی نو دليل يې دا دي چي په غم اوفکر کي به گرفتار سي اوکه وويني چي د علاج لپاره يې ريوند خوړلي دي اوپه هغه سره جوړ سوي دي نو داپه صحت تندرستي خیر اونیکي دليل دی، اوکه د دي خلاف وويني نو په غم اوناچوري دليل دی او الله تعالی ښه علم لري.

زن ښځه

ابن سیرین رحمته الله عليه ويلي دي چي که ښځه په خوب کي وويني چي د دي لور پيدا سوي ده يا د دي سره ده نو دليل يې دا دي چي دپته به څه ملاو سي اودخپلوانو څخه به خوشحاله سي اوکه سړی وويني چي دده زوی به پيدا سي حالانکه ښځه يې حامله نه ده نو دليل يې دا دي چي دده به لور پيداسي اوکه وويني چي دده لور پيدا سوي ده نو دليل يې دا دي چي دده به زوی پيدا سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که دپاچا ښځه وويني چي د دي زوی پيدا سوي دي نو دليل يې دا دي چي ددي خاوند ته به خزانه ملاو سي اوکه پاچا وويني چي دده زوی پيدا

سوي دی نو داپر غم اوفکر دلیل دی اوکه وويني چي انجلي پيدا سويده نو دلیل يي دا دي چي غمجن به سي اوکه وويني چي هلك پيدا سوي دی نو دلیل يي دا دي چي دده کار به ښه وي او که څوک پيغله انجلي وويني چي دهغه لور پيدا سوي ده نو دلیل يي دا دي چي دي به ښه کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده زوی پيدا سوي دی اوپه هغه ورځ يي ورسره خبري کړي دی نو دا دخوب ليدونکي پرمرگ دلیل دی اوکه وويني چي انجلي پيدا سوي ده نو دلیل يي دا دي چي دده په نسل کي به هلك پيداسي چي دقوم سردار به وي.

زاغ\کارغه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي کارغه فاسق بي دينه اودرواغجن سړی دی اوکه وويني چي ده کارغه نيولي دی نو دلیل يي دا دي چي دداسي سړی سره به ملاوسي چي دهغه به دکارغه صفت وی اوپه بي فايدي کار کي به مشغول سي اوکه وويني چي کارغه يي وژلي دی نو دلیل يي دا دي چي په دغه ځاي کي به کافران فساديان اوغله خلک جمع سي اوکه وويني دکارغه ښکار يي کړي دی نو ديو ځاي څخه به په درواغو سره مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي کارغه په خوب کي دليدو تعبير هندوستان يي مينځه ده او په خوب کي ډير کارغان ليدل لښکر دی اوکه وويني چي دکارغه څخه يي پوست ايستلي دی نو دلیل يي دا دي چي دمساډري ښځي سره به زنا کوي اوکه وويني چي کارغه يي وژلي دی نو دلیل يي دا دي چي دده اهل بيت ته به نقصان رسيږي اوکه وويني چي ډير کارغان په هوا کي راځي اوتيريري نو دلیل يي دا دي چي دغه ملک ته به ددغه کارغانو برابر لښکر راځي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي کارغه اوډاوس دده په پرتوگ کي دي نو دلیل يي دا دي چي دمينځي سره به فساد کوي اوکه وويني چي دکارغه سره يي جماع کړي ده نو دلیل يي دا دي چي غل سړی به بند کړي.

زاګها\خاوري

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په ټولو خاورو کي شنه خاوره ښه ده د دې څخه وروسته سپينه او ژړه ناجوري ده اوتوره مصيبت دی او دخاوري خوړل په مرگ دلیل دی او دکالو رنگ وغيره هم په دي تعبير کي دی او په دين کي دخاوري خوړلو هيڅ نفع نسته جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي خاوري په څلورو وجو دی ۱: غم اوفکر ۲: ناجوري ۳: مصيبت ۴: دښځو په وجه جنگ.

ژاله\ډلي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي په ښار کي ياپه يو ځاي کي ډلۍ اوريږي نو دلیل يي دا دي چي دهغه ځاي خلکو ته به دپاچا څخه غم رسيږي اوکه وويني چي باران دبجلي بريښنا او ډلۍ سره وريږي نو په دغه ځاي کي به قحط تنگي او نقصان وي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي باران د ډلۍ سره ليدل پر نعمت فراخي اوامن دلیل

دی، جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ډلۍ لیدل په پنځو وجو دي ۱: بلا ۲: جنگ ۳: لښکر ۴: قحط ۵: ناجوړي.

د یوچه \ زلو \ ژوره \ جوکه

د ژوري په فارسي کي نوم د یوچه دی ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ژوره لالچي دښمن دی او که وويني چي ژوره دده بدن څخه وينه چيښي نو دليل يي دا دي چي دښمن به پر ده غلبه حاصله کړي او څونه چي يي وينه چيښلي وي دهغه په اندازه به يي دمال نقصان وسي او که وويني چي ژوره دده په مري کي ننوتي ده نو دليل يي دا دي چي دښمن به دده په کور کي دننه دده سره کښيني او که وويني چي ژوره يي دخپل بدن داندام څخه جلا کړه او مړه يي کړه نو دليل يي دا دي چي په دښمن به کاميابي حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي ژوره عيال دی چي دنورو مال خوري او که وويني چي ډيري ژوری جمع سوي دی او دده وينه چيښي نو دليل يي دا دي چي دده وينه داندازي مطابق به دده دمال نقصان وسي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دده پر بدن پوری ژوره ده او دده وينه چيښي نو دليل يي دا دي چي دښمن څخه به ده ته نقصان رسيږي.

زانونه \ زنگون

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي دزنگون دليل دخوب ليدونکي ژوند دی او که وويني چي دده زنگون قوي او مضبوط دی نو دليل يي دا دي چي دده په کار کي به قوت راسي او ژوند به يي فراخ سي او که وويني چي پر زنگونو پرلاره ځي نو دليل يي دا دی چي دده کار به کمزوري وي او ژوند به باندي تنگ وي او که وويني چي دده دزنگون سترگه کمزوري يا ماته ده نو دليل يي دا دي چي دده کار به تباه سي او که وويني چي دده دزنگون سترگه را ايله سوي ده نو دليل يي دا دي چي څونه سرمايه دده سره وي هغه به يي دلاسه ولاړه سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي زنگون په خوب کي خلکو ته کسب او ژوند دی او که وويني چي دده زنگون سخت او قوي سوي دی نو دليل يي دا دي چي دده کسب او ژوند به زيات سي او که وويني چي دده زنگون کمزوري سوي دی نو دده کسب او معيشت به کمزوري او دده څخه به منقطع سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي زنگون پر تکليف مشقت او غم دليل دی او چي څوک په زنگون کي کمي يا زياتي وويني نو د دې تعبير پورته بيان سوی دی.

زباد \ کستوري \ خوشبو

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دده سره کستوري دی يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي با ادبه او د عقل خاوند به سي او خلک به دده مدح او ثنا کوي او که وويني چي دکستوري څخه خوشبو راځي نو دليل يي دا دي چي خلک به دده تعريف کوي او که وويني چي دکستور څخه هيڅ قسم خوشبو نه راځي نو دليل يي دا دي چي ديو چا سره به نيکي کوي او پر هغه به څه احسان نه ساتي او که وويني چي کستوري خوري نو دليل يي دا دي چي دده زامن به با ادبه او هوښيار وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي کستوري په څلورو

وجودی ۱: ادب ۲: عقل ۳: نیک کار ۴: ښه عمل.

زبان ژبه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده ژبه پري سوي ده اودچا سره دجنگ څخه بغير ناقصه سوي ده او ددليل په وخت کي دده ژبه بنده سوي ده نو تعبیر يې بد دی او که څوک وويني چي دده ژبه په اوږدوالي او پلنوالي زياته سوي ده نو دليل يې دا دي چي دده ژبه به ددليل په وخت کي پر مقابل باندي درنده وي او لويېږي به او پر مقابل به فتح حاصله کړي. او که وويني چي بغير دجنگ څخه يې ژبه اوږده سوي ده نو دليل يې دا دي چي ډيري خبري کوونکي به وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده دوي ژبي دی نو الله تعالى به ده ته عمل او پوهه ورکړي. او که وويني چي خپله ژبه يې قصدا پريکړه ددې وجي څخه چي څه خبري نه کوي نو دليل يې دا دي چي درواغو څخه به توبه کوي او که وويني چي دده دژبي څخه خطا خبري جاري دی نو دليل يې دا دي چي داسي خبره به کوي چي په هغه سره به دالله تعالى څخه راضي نه وي او که وويني چي دده په خوله کي ژبه ايښول سوي ده نو دليل يې دا دي چي دچا څخه به ورته په خبرو کي قوت او دليل حاصل سي او که وويني چي دچا ژبه روي نو دليل يې دا دي چي دهغه څخه به ورته علم او پوهه حاصله سي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي په ژبه گونگي سوي دی نو دا ددين او دنيا دفساد دليل دی او که وويني چي دفقير څخه يې ژبه پريکړي ده نو دليل يې دا دي چي فقير ته به څه ورکوي او که وويني چي دښځي څخه يې ژبه پريکړي ده نو دليل يې دا دي چي هغه به بي ستره کوي او دهغه راز به ښکاره کوي او که وويني چي دده ژبه دتالو سره لگيدلي ده نو دليل يې دا دي چي قرضدار به سي دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي دده ژبه قوي او پنده سوي ده نو دليل يې دا دي چي پر مخالف به غالب کيږي او که وويني چي دده ژبه زخمي سوي ده نو دليل يې دا دي چي پر چابه بهتان لگوي يا به درواغ وايي او که وويني چي دده پر ژبه وينسته راختلي دی نو دليل يې دا دي چي دخبري په وجه به په مصيبت کي راسي او که وويني چي دده ژبه پرسيدلي ده نو دليل يې دا دي چي دده دخبري په وجه به ده ته مال ملاويږي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده دژبي دوه ښاخه دی نو دليل يې دا دي چي دی به منافق وي او که وويني چي بغير دژبي څخه دی نو دليل يې دا دي چي په ټولو کارونو کي به عاجز سي او که وويني چي دده دژبي سر نسته او پری سوي دی چي خبري نه سي کولاي نو دليل يې دا دي چي دده کار به دوکيل په لاس راځي او که وويني چي دده ژبه وچه سوي ده نو ددې تعبیر بد دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ژبه ليدل په شپږو وجوده. ۱: حکمت ۲: رياست ۳: ترجمان ۴: حاجت ۵: وکیل ۶: دوست او په څو ژبو کي دخبرو کولو بيان به په حرف س کي راسي.

زبرجد (يو قيمتي کاڼی)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي زبرجد ليدل خير او عافيت دی او که وويني چي دده

سره ډير زبرجد دی نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چي زبرجد ځني وړک سوي دی نو دليل يې دا دي چي دمال نقصان به يې وسي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زبرجد ليدل په درو وجو وي ۱: خوشحالي ۲: مال ۳: نفع.

زبور شريف

زبور شريف د داود عليه السلام کتاب دی ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زبور ويلو دليل دا دي چي دالله تعالی طرفته به رجوع کوي او نیک کار به کوي او که وويني چي زبور په ښکاره طور وايي نو دليل يې دا دي چي پرهيزگاري تقوی او خيرات به په ریاکاري او نفاق سره کوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي زبور ليکي نو دليل يې دا دي چي په داسي کار کي به مشغول سي چي په هغه سره به نفع حاصلېږي او که وويني چي زبور وايي نو دليل يې دا دي چي دده کاروبار به ښه سي.

زچر ۸ د کارغانو په آوازونو فال نيول

که په خوب کي وويني چي دکارغانو په آواز فال نيسي نو د دې تعبیر غرور او ددنیا درواغ دی چي په خوب او بيداري کي دتعبير په لحاظ سره بد دی. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که څوک وويني چي دکارغانو په آوازونو فال نيسي نو دليل يې دا دي چي ددنیا په باطلولو کي به مشغول سي او ددين په لاره کي به کمزوري سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دکارغانو په آوازونو فال نيسي نو که طاق وي نو پر نيکي دليل دی او که جفت وي نو پر ناجوري دليل دی لیکن بيا به شفا حاصله کړي.

زخم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده پر بدن زخم دی او دويني نخښه ښکاره نه ده نو دليل يې دا دي چي پر زخم لگوونکي به کاميابي حاصله کړي او خير او نفع به ورته حاصله سي او که وويني چي دده د زخم څخه وينه بهیږي او دده بدن په وينو لړلي دی نو دليل يې دا دي چي حرام مال به خوري او که وويني چي دده بدن باندې لړل سوي نه دی نو دليل يې دا دي چي زخم لگوونکي به پر ده دگناه يا دتهمت الزام لگوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي د زخمي سوي دی او په وينو لړل سوي دی نو دليل يې دا دي چي دده په مال کي به نقصان واقع کېږي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د زخم ليدل په درو وجو دی ۱: کاميابي حاصلول ۲: خير او نفع ۳: دمال نقصان.

زدن وهل

دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دی په کور و هل سوي دی او دوهلو نخښي پکي پاته دی يادې يې په ستنه پوري تړلي دی او دونه يې وهلي دي چي وينه ځني وتلي ده نو ددې تعبیر بد دی. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي په کور و هل سوي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به حرام مال حاصل سي خاصکر که وويني چي دده د بدن څخه وينه وتلي ده او دده بدن هم په وينو لړل سوي دی او که دده په بدن بدحالي ښکاره سي نو

دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه به ديو چا څخه فايده حاصله کړي اوبعضو اهل تعبیر بيان کړي دی چې نوي کالي به اغوندي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې که څوک وويني چې دده پر ملا کوري لگيدلي دی او وينه ځني وتلي ده نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي به حرام مال حاصلوي. اوکه وويني چې دده پر ملا تازياني لگيدلي دی اووهونکي نه معلوميري نو دليل يې دا دي چې دده ددين اودنيا شغل به نیک وي اوکه وويني چې ده څوک په کوري وهلي دی داسي چې کوره ذري ذري سوي ده نو دليل يې دا دي چې دده خاندان والا به پريشانه وي اوکه وويني چې دی چا بي حساب کوري وهلي دی نو دليل يې دا دي چې ده به غم رسيږي اوکه وويني چې چا په کورو وهلي دی نو دليل يې دا دي چې دبي دينه اومنافق سړی څخه به غمجن سي اوکه وويني چې کوتوال دی په کوره وهلي دی نو دليل يې دا دي چې پاچا به ده ته حکومت ورکړي اودده کار به نیک وي اوکه وويني چې دی چا په کاني ویشتي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه څخه به نفع حاصله کړي اوکه وويني چې کاني دده پر ملا لگيدلي دی نو دليل يې دا دي چې څوک به دي رسوا کړي اوکه وويني چې چا ده ته پرمخ چپلاخه ورکړي ده نو دليل يې دا دي چې دچا څخه به خرابه خبره اوري. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې که څوک وويني چې ده مړي وهلي دی نو دليل يې دا دي چې په سفر کي به نفع حاصله کړي يابه تللی مال واپس ورته راسي اوکه وويني چې دي مړ دی او چا دی وهلي دی نو دا ددين پر قوت باندي دليل دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي دوهلو خوړلو تعبیر په شپږو وجو دی ۱: نفع ۲: جنگ ۳: دمشکل کار اسانيدل ۴: سفر ۵: شرف او بزگري ۶: حرام مال.

زر\سره زر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي سره زر ليدل دسړيو لپاره دغم اوفکر دليل دی او د بنځو لپاره نیک اوبنه دی اوکه وويني چې ده سره زر پيدا کړي دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه به دده مال وړک سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې که څوک وويني چې سره زر يا سپين زر يې ويلي کړي دی نو دليل يې دا دي چې دخلکو په پيغور کي به راسي اوکه وويني چې سره زر اخلي او خرخوي يې نو دليل يې دا دي چې ده به غم اوفکر رسيږي اوکه وويني چې په غټه بوجي کي يې سره زر اچولي دی اوکور ته يې وړي دی نو دليل يې دا دي چې مال به حاصل سي اوکه وويني چې سره زر يې خوړلي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه به خپل اهل وعيال خرڅ کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې دسرو زرو شي په خوب کي دسړيو لپاره بد دی اوکه څوک سره زر اوسپين زر په يو ځاي کي پيدا کړي نو دليل يې دا دي چې عزت او مرتبه به حاصله کړي اوکه دسپينو زروکان وويني نو دليل يې دا دي چې دمالدار سړی دلور سره به نکاح کوي اووايي چې زرگر په خوب کي درواغجن سړی دی اوکه وويني چې دزرگر سره ناست دی اودهغه سره سودا کوي نو دليل يې دا دي چې دده به درواغجن سړی سره کار راسي.

زردالو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي زردالو که پر وخت وي او خواړه وي نو چي څونه يي خوړلي وي په هغه حساب به ورته اشرافي ملاويږي اوتروه زردالو په ناجوړي او غم دليل دی او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي زردالو خوړل مينځه يا مال دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي ده دزردالو منډکي ماتي کړي دی او خوړلي يي دی چي ترخي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به غم ورسېږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي زردالو بي وخته ناجوړي ده او پر وخت که تريو وي نو غم او فکر دی او که خوړي وي نو په نفعي دليل دی.

زردی ژړوالی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ژړه ميوه او ژړ کالي ليدل ناجوړي ده.

زرشک (يوه ميوه)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي زرشک ليدل او خوړل غم او فکر دی او که وويني چي زرشک په خوب کي ددرختي څخه جمع کوي نو دليل يي دا دي چي دده به دبخیل سپری سره جنگ کيږي.

زرنیځ\هرقال\دارو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دارو خوري نو داپه ناجوړي او هلاکت دليل دی او که وويني چي دارو خرڅوي يا يي چا ته ورکوي نو دليل يي دا دي چي دناجوړي څخه به په امن کي وي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که څوک په خوب کي وويني چي دارو ورته ملاو سوي دی نو دليل يي دا دي چي ډير مال به ورته ملاو سي او په ناجوړي کي به يي خوري او که وويني چي دارو يي په يو ځاي کي جمع کړي دی نو دليل يي دا دي چي په سفر کي به ناجوړه سي.

زړه\زغره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده زغره اغوستي ده نو دليل يي دا دي چي ددښمن څخه به په امن کي وي او که وويني چي زغره ځني ورکه سوي ده نو دليل يي دا دي چي دښمن به پرده غالب راځي او که وويني چي چا ده ته زغره ورکړي ده اوده اغوستي ده نو دليل يي دا دي چي دده سره به څوک قهر او زبردستي کوي يابه ددښمن مغلوب کولو لپاره دده مدد کوي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي زغره ددين قلعه ده. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره زغره ده نو دليل يي دا دي چي دي او دده اهل بيت به ددښمن دشرارت څخه په امن کي وي. او که وويني چي دزغري سره يي نوره وسله هم لگولي ده نو دليل يي دا دي چي دشريرو او منافقو خلکو دشرارت څخه به په امن کي وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي زغره په خوب کي ليدل په شپږو وجو دی ۱: ددښمن څخه امن ۲: ددين قلعه ۳: قوت ۴: مال ۵: ژوند ۶: نيکي. او په خوب کي زغره

جوړونکي سړی داسي سړی دی چې خلکو ته ادب ښيي.

زعفران

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک په خوب کې وويني چې دده سره زعفران دی نو دليل يې دادی چې خلک به دده مدح او ثنا کوي او که وويني چې زعفران دده پر بدن او کالو دی نو دليل يې دا دي چې ناجوړه به سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې چا ده ته زعفران ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې دمالداري ښځې سره به واده کوي او که وويني چې دزعفران کوټه ورسره ده او دهغه څخه خوراک خوري نو دليل يې دا دي چې مال او نعمت به ورته حاصل سي.

زغن\ټپوس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې ټپوس دهغه ځای پر پاچا دليل دی او که وويني چې ټپوس دده تابعدار دی نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي به لوي سړی وي او که داخوب حامله ښځه وويني نو دليل يې دا دي چې زوی به يې پيدا سي چې دپاچا مقرب به وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې ټپوس ليدل په څلورو وجو دی ۱: متواضع کيدل ۲: مشري ۳: زوی ۴: مال.

زفت\د تار کولو غوندي مواد\قير

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کې زفت غم او فکر دی او که وويني چې دده سره زفت دی يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې په غم او فکر کې به گرفتاره سي او که وويني چې ده زفت خوړلي دی دليل يې دا دي چې داوړاد لپاره به ده ته غم او اندېښنه وي. او که وويني چې ده زفت خرڅ کړي دی يا چا ورکړي دی يا يې دکور څخه دباندې اچولي دی نو دليل يې دا دي چې دغم او فکر څخه به خلاص سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې زفت يې په زخم کې اېښي دی او زخم ښه سوي دی نو دليل يې دا دي چې دچا څخه به خبر او خوشحالي ويني او که وويني چې دده کالي په زفتو خراب سوي دی نو دليل يې دا دي چې داسي کار به کوي چې په هغه سره به بدنامه کېږي.

زکاة

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې ده دمال زکوة ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې دده مال به زيات سي او که وويني چې سرسايه يې ورکړي ده نو دليل يې دا دی چې لمونځ روژي او تسبيح به زيات کوي او خلاصون به حاصل کړي او دقرضو څخه به خلاص سي او که ناجوړي وي نو شفا به حاصله کړي او که څوک دده دښمن وي نو پر هغه به کاميابي حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې دمال زکوة ورکوي نو دليل يې دا دي چې دده مال به دده په قبضه کې سي او مصيبت به ځني ليري سي ځکه چې نبی ﷺ ويلي دي چې (حصنوا اموالکم بالزکوة) ترجمه: دخپل مال څخه زکوة ورکړي او محفوظ يې کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که څوک وويني چې دخپل مال څخه زکوة ورکوي نو دا دمال په زياتيدو

دليل دی دالله تعالیٰ فرمان دی (وما اتیتم من زکاة تریدون وجه الله فاولئک هم المضعفون، سورة الروم: ۳۹) ترجمه: اوڅه چي تاسو خاص دالله تعالیٰ درضا لپاره زکات ورکړي نو تاسو دغه مال دوچنده کوي. جعفر صادق رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي صدقه او زکوة ورکول په اتوو وجودی ۱: بشارت ۲: خیر او برکت ۳: مشکل کار حل کیدل ۴: مراد پوره کیدل ۵: رڼا ۶: دغم څخه خلاصون ۷: زیاتوالي ۸: پر دښمن کامیابی حاصلول.

زنگار\زنگ

ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي زنگ لیدل دحرام مال لیدل دی اوکه وويني چي دچا څخه يي زنگ اخستي دی نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به حرام مال حاصل کړي اوکه وويني چي زنگ يي په اور ايني دي او اور ښه بل سوي دی نو دليل يي دا دي چي دپاچا سره به معامله کوي اودهغه څخه به فايده پورته کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي زنگ پر مال او مراد دليل دی او که وويني چي دده بدن او کالي زنگ سوي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به دپاچا څخه نقصان رسيږي اوکه وويني چي ده زنگ خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي حرام مال به خوري او اخير کار به ده ته به دپاچا څخه غم او فکر ورسېږي.

زکام\نزله

ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دی چي که څوک وويني چي ده ته دزکام ناجوړي ده نو دليل يي دا دي چي يو څو ورځي به ناجوړه وي او څونه چي زکام زيات وي هغونه به يي ناجوړي زياته وي او ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ویلي دی چي که څوک وويني چي نزله يي ده نو دليل يي دا دي چي غصه به کوي او بيا به ژر صلح کوي. جعفر صادق رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي زکام په دروو وجودی ۱: لږ ناجوړي ۲: غصه کول ۳: نفع حاصلول.

زلوبه\زلوبي

زلوبي يو قسم خوږه متايي ده ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي زلوبي په بي اندازي کوشش سره پر ډير مال اوپه خوشحالي دليل لري اوکه وويني چي دده سره زلوبي دی نو دليل يي دا دي چي په هغونه اندازه به ورته مال ملاو سي اوکه وويني چي چا ده ته لږ حلوی ورکړي ده يا يي دده په خوله کي ايني ده نو دليل يي دا دي چي دچا څخه به دخوشحالي خبره اوري. جابر مغربی رحمته الله علیه ویلي دی چي که څوک وويني چي زلوبي يي بغير دزعفران څخه خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي اوکه وويني چي زعفرانو والا زلوبي يي خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي ناجوړه به سي.

زلزله

ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دی چي که څوک وويني چي مخکه حرکت کوي نو دليل يي دا دي چي دځمکي دحرکت مطابق به ددغه ملک خلکو ته دپاچا څخه غم او فکر ورسېږي او اهل تعبیر بيان کړي دی چي خلکو ته به افت رسيږي اوپه دغه ملک کي به ناجوړي راسي. اوکه وويني چي

مخكه وغورزیدله اولاندي باندي سوه نو دليل يي دا دي چي په دغه ملك كي به بلا او فتنه راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي مخكه سوکه او بنوریدله اونیمه غرقه سوه نو دليل يي دا دي چي په دغه ملك كي به داسي پاچا راځي چي دغه ملك والا ته به عذاب ورکوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب كي زلزله او دځمكي غرق کیدل د پاچا د طرف څخه محنت او پر لوی مصیبت دليل دی دا دالله تعالی فرمان دی (فخسفنا به ویداره الارض، سورة القصص: ۸۱) ترجمه: موږ هغه او دهغه کور په مخكه كي غرق کړ. په هر حال په خوب كي زلزله دهغه ملك والاو لپاره په عذاب اوملامتيا دليل دی.

زمرود\زمروت (یو قیمتي شين کاڼی)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب كي زمروود په زوی يا ورور يا پر حلال مال دليل دی اوکه وويني چي دده سره زمروود دی يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دده به زوی راځي يا به د ورور څخه نفع حاصله کړي اوکه وويني چي دده څخه زمروود ورك سوي دی نو دليل يي دا دي چي دده زوی به مري يا به يي مال ختمیږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي زمروود په خوب كي پر مذهب اويپاك دين دليل دی او څونه چي زيادت يانقصان په زمروود كي وي نو دهغه تعبير دا دی چي دی به دپاك مذهب طرف ته رجوع کوي او جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب كي زمروود لیدل نيکه خبره وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي زمروود په خوب كي لیدل په پنځو وجو دی ۱: زوی ۲: ورور ۳: حلال مال ۴: مينځه ۵: نيک غلام او څونه چي زمروود ښه وي دهغه په اندازه به بيان سوي دليلونه ښه وي.

زمستان\ژمی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب كي ديځني موسم پاچا دی که په خوب كي وويني چي يځني ده او خلک تنگوي نو دليل يي دا دي چي ملك والاو ته به دپاچا څخه نقصان رسيږي اوکه وويني چي ديځني موسم دی او هوا يځه ده او چاته ضرر اونقصان نه ورکوي نو دليل يي دا دي چي ددغه ملك خلکو ته به دپاچا څخه خير اونفع حاصله سي اوپه خوب كي ديځني موسم پر وخت لیدل پر نصرت اوفتح مندي دليل دی.

زمین\مخكه\زمکه

دانيال عليه السلام ویلي دی چي مخكه په خوب كي ښځه ده اوکه وويني چي دده سره فراخه ښه پاكه صفا مخكه ده نو دليل يي دا دي چي دده ښځه به ستر كوونكي اوصلاح كاره وي اوپه خپلوانو كي به هغه ته دځمكي دغنث والي اوفراخوالي مطابق عزت اومرتبه حاصله سي اوکه وويني چي په دغه مخكه كي شينكي او نامعلوم بوټي دی او پیژني چي دا دده ملكيت دی نو دليل يي دا دي چي دي به مسلمان او ديندار وي اوپه خوب كي شين گياه اسلام دی. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوك وويني چي په مخكه كي شين گياه او بوټي دی او ځاي يي معلوم وي نو دليل يي دا دي چي ده ته به فضليت اوايمانداري حاصله سي اوکه وويني چي پر مخكه يي

بنياد ايښي دی او عمارت يې باندې جوړ کړې دی نو دليل يې دا دي چې ده ته به په دين او دنيا کي فضليت حاصل سي او داخرت ثواب به ورته حاصل سي او که وويني چې دده محکه په ځنگل کي ديبابان په ډول ده او دهغه محکه يې نه ده پيژندلي نو دليل يې دا دي چې ليري سفر به کوي او که وويني چې محکه کني او خوري يې نو دليل يې دا دي چې د خوري خوړلو په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چې په محکه کي ښخ سوي دی او هلته څه کنده يا څاه نه وي او په دغه ځاي کي غايب سوي دی نو دليل يې دا دي چې مري به او که وويني چې محکه يې د څاه يا تهه خاني په ډول کيندلي ده نو دليل يې دا دي چې له فراخه ځمکي څخه تنگي ځمکي ته تللي دی نو دليل يې دا دي چې دنيک کار څخه به په نامعلوم کار کي اخته سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې محکه دده سره خبري کوي او ده ته دخير او صلاح خوشخبري اوري نو دليل يې دا دي چې په دنيا کي به ډيري نيکي کوي او دمرگ څخه وروسته به يې خلک په نيکي سره يادوي او که وويني چې محکه پرده فراخه سوي ده نو دا دده پر ډير عمر او دژوند پرفراخي دليل دی او که وويني چې دځمکي پيمائش کوي نو دليل يې دا دي چې په سفر به ځي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې محکه کړي نو دليل يې دا دي چې په لوی شغل کي به مشغول سي او دښځي دطرف څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چې خپله محکه ابادوي نو دليل يې دا دي چې دده کار به اباد او نیک وي او که محکه خرابه وويني نو د دې تعبير د اول خلاف دی او دده به دچا سره جنگ کيږي او که خپل ځان په محکه کي کرل سوي وويني نو دليل يې دا دي چې دده به دچا سره شراکت وي او يا به ديوي ښځي سره نکاح کوي او که وويني چې اوبه راغلي او محکه يې غرقه کړه او فصل يې تباه کړو نو دليل يې دا دي چې دپاچا څخه به غم حاصل کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کي محکه ليدل په څلورو وجو وي. ۱: ښځه ۲: دنيا ۳: مال ۴: ولايت.

زنان \ ښځه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کي ځوانه ښځه خوشحالي ده او بوډۍ ښځه دنيا ده او د دې جهان شغل دی او په خوب کي ښځي ليدل په قدر دخوی پر ښايست او غټوالي او کمزور والي دليل دی او ښه ښځه په خوب کي هغه ښځه وي چې معروفه او معلومه وي او معلومه ښځه درزق فراخي ده او بد شکه او کمزوري ښځه قحط او تنگي ده او خوشحالي او ښايسته ښځي د دې جهان مراد دی او بوډي ښځه پر گندگي نامرادي او بد حالي دليل لري. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چې که ښځه وويني چې د دي داسي عضو تناسل دی لکه څنگه چې دسړو وي نو دليل يې دا دي چې د دې زوی به پيداسي او دغه زوی به يې په قوم او خاندان کي مشر او سردار وي او که ځوانه ښځه وويني چې دابوډي سوي ده نو دا پر خير او ددين او دنيا پر نيکي دليل دی او که وويني چې د دې عضو تناسل دی او جماع کوي نو دليل يې دا دي چې د دې عزت او بزرگي به کمه سي او که ښځه وويني چې دي دسړو کالي اغوستي دی او دغه ښځه

پرهيزگاره وي نو داپه خير اونيكي دليل دی اوکه فسادي وي نوپه شر اوفساد دليل دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دښځو سره دوستي داهل دنيا لپاره دمال زياتوالي دی اوداهل نيکي لپاره علم دی اودنا اشنا ښځي تعبیر داشنا ښځي څخه ښه دی اوکه وويني چي څوک دده پر ښځه ظلم کوي نو دليل يي دا دي چي ددغه ښځي اهل به مالدار وي اوکه وويني چي دده ښځه دفساد لپاره په پردي سړي پسې تللي ده نو دليل يي دا دي چي زوی به راوړي اوخير او نفع به حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ښځه ليدل په شپږو وجو دی ۱: واده ۲: دنيا ۳: ددې جهان شغل ۴: دنعمت پراخي ۵: قحط ۶: مالداري.

زنار (هغه تار چي هندوان او مجوسيان يي پر ملا يا غاړه تړي)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دده په لاس کي زنار دی نو دليل يي دا دي چي په دين کي به کمزوري وي اوکه وويني چي زنار يي پر ملا تړلي دی که ليدونکي پرهيزگار نه وي نو کافر به سي اوکه پرهيزگار وي نو ددښمن څخه به انصاف حاصل کړي اوکه وويني چي زنار يي پريکړي اودباندي يي وغورزوي نو دليل يي دا دي چي دبدوکارو څخه به توبه کوي او دالله تعالی طرفته به رجوع کوي او نيکه لاره به خونبوي.

زنبور \ مچمچي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مچمچي بد ذاته اوبد سړي دی اوکه وويني چي دی مچمچي چيچلي دی نو دليل يي دا دي چي دبد سړي څخه به غم ورته ورسېږي. اوکه وويني چي پرده ډيري مچمچي جمع سوي دی نو دليل يي دا دي چي په بدو خلکو به گرفتار سي خاصکر که مچمچي چيچلي هم وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دي مچمچي چيچلي دی نو دليل يي دا دي چي دڅو بدو ښځو سره به يي کار وسي اوکه وويني چي مچمچي دده څخه چاپېره جمع سويدي نو دليل يي دا دي چي په دغه ملک کي به بي قياسه لښکر راځي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مچمچي ليدل په شپږو وجو دی ۱: شور ۲: بد سړي ۳: لښکر ۴: ملخ ۵: دښمن ۶: هلکان.

زنبييل \ جولي

زنبييل ټوکري جولي دخير کاسه ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ښځه يامينځه ده که وويني چي دده سره زنبييل دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به خادم ملاوسي اوبعض وا يي چي زنبييل په خوب کي مال او نعمت دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي زنبييل په خوب کي ليدل په اتو وجو دی ۱: عورت ۲: خادم ۳: مينځه ۴: ددين مضبوطي ۵: دبدن درستي ۶: ډير عمر ۷: مال اونعمت ۸: خير اوبرکت.

زنجيل \ سونډ \ شونډ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي سونډ ليدل پر غم اوفکر دليل دی او ددې خوړل ضرر اونقصاني وي. اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي سونډ پر حکمت اوبحث دليل دی اوپه خوب کي سونډ ليدل اوخوړل پر فايده نه ورکولو دليل دی.

زنځير\زنځير

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي زنځير پر معصيت او گناه دليل دی او که وويني چي زنځير مات سو او ده وغورزوی نو دليل يي دادي چي دگناه څخه به توبه کوي او دالله تعالی طرفته به رجوع کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده په څټ کي زنځير دی نو دليل يي دا دي چي دخلکو په مال کي به لاس وهنه کوي او ځان به دحرامو څخه بچ کوي او که وويني چي دده په پښه کي زنځير دی نو دليل يي دا دي چي دخلکو په کورونو کي به گناه کوي او په خوب کي زنځير ليدل گنهگار سړی دی.

زنځ\زنه

زنه په خوب کي دکور سردار او ډير عقلمند دی که وويني چي دده زنه غټه سويده نو دليل يي دا دي چي دکور والاو لپاره به ذليله سي، جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي څوک دده پر زنه باندي زنه وهي نو دليل يي دادي چي دسردار خاندان سره به دده خبري او بحث راسي او دده څخه به خفه سي. او که وويني چي دده دزني څخه وينه وتلي ده نو دليل يي دا دي چي ده ته به دخاندان دمشرانو څخه نقصان رسيږي او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي دده په کار او کسب کي به نقصان راسي.

زندان\قيد خانہ\جیل خانہ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دی په قيد خانہ کي دی او قيديان يي نه وي ليدلي نو دا دده پر هلاکت دليل دی او که قيد خانہ معلومه وي نو پر غم او فکر دليل دی او که وويني چي دقيدخاني بيړي دده په پښه کي پرته ده نو دليل يي دا دي چي دده کار به تر ډيري مودي پوري وي او په غم او فکر کي به وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که خوب ليدونکي پرهيزگار نه وي نو ده ته به ددين په شغل کي غم او فکر حاصل سي او که وويني چي يو سړی لره تلوار لگول سوي دی او روان دی نو دليل يي دا دي چي دده بندکار به پوره سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي معلومه قيد خانہ ليدل مراد حاصلول دی او عاقبت به يي نيك وي دالله تعالی فرمان دی (قال رب السجن احب الي مما يدعونني اليه، سورة يوسف: ۳۳) ترجمه: عرض يي وکړي چي اي زما ربه دکوم شي طرفته چي دوي ما غواړي دهغه څخه قيد خانہ ماته خوښه ده. او که قيدخاني نامعلومه وي نو هغه به قبر وي لکه څنگه چي يوسف عليه السلام ويلي دی (السجن قبر لحياء ومنزل البلوى وتجربة الاصدقاء وشهادة الاعداء) ترجمه: په خوب کي قيد خانہ دژوندو قبر دی او دبلا منزل دی او ددوستانو ازمايش او ددښمنانو خوشحالي ده او که وويني چي قيدخاني ته تللی دی او ژرځني راوتلي دی نو دليل يي دا دي چي پوره مراد به حاصل کړي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي قيد خانہ قبر دی.

زنګله\کنګرو\لاس بنګړی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي گنګرو جنګ دی او که وويني دده سره گنګرو دی

نو دليل يې دا دي چې دچا سره به جنگ کوي اوکه وويني چې يو ملگري ده ته دسرو يا سپينو زرو گنگرو ورکړي دی نو دليل يې دا دي چې ديو مالدار سره به جنگ کوي اوکه وويني چې گنگرو دسپينو زرو يا دپيتلو دی نو دليل يې دا دي چې دده به دعام سړی سره جنگ کيږي.

زهار (تر نامه لاندې دور پښتانه خای) \ سپوڅسته \ زیر ناف

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې دده دسپوڅتي وينسته نسته نو دليل يې دا دي چې دده کار به بند سي اوکه وويني چې دده په سپوڅته کي ناجوړي يا درد دی نو دليل يې دا دي چې دتکليف مطابق به خوب ليدونکي ته زحمت رسيږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي سپوڅته ليدل په دوو وجو ده. ۱: مال ۲: بنځه اوڅه کمي يازياتي چې په سپوڅته کي وي دهغه تعبير به بنځي او دده مال ته رجوع کوي.

زهر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي زهر خوړل حرام مال اوباطل اوناحقه خون دی اوکه وويني چې دزهرو خوړلو سره دده بدن پرسيدلي دی نو دليل يې دا دي چې حرام مال به حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې دده ټول بدن دزهرو څخه ډک دی نو دليل يې دا دي چې يو کار به کوي په هغه کي به سخت حرصناکه وي اوبعض اهل تعبير بيان کړي دي چې خبره به کوي او مخ ته به ځي. اوکه وويني چې زهرو دده بدن ته تکليف رسولی دی يا پرسيدلي دی نو دليل يې دا دي چې دهغه مطابق به ورته غم اوفکر رسيږي اوکه وويني چې زهري خوړلي دی نو دليل يې دا دي چې پرچا به غصه کوي.

زهر (تلخ) \ تريخی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که وويني چې دی دخلکو تريخي خوري نو دليل يې دا دي چې غصه به کوي اوکه وويني چې دپتو تريخي يې خوړلي دی نو دليل يې دا دي چې بدخويه او غصه ناک به وي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې دخلکو په تريخو دده بدن خراب سوي دی دليل يې دا دي چې خلکو ته به تکليف ورکوي اوکه وويني چې دده بدن دحيوانانو په تريخو خراب سوي دی دليل يې دا دي چې دحرامو کالي به اغوندي اوکه وويني چې دده بدن په تريخي ورکولو سره خراب سوی دی نو دليل يې دا دي چې بدخويه اوناايقه سړی سره به دوستي کوي.

زوبين \ نيزه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې دده په لاس کي نيزه ده اودنيزي څخه علاوه ورسره نور څه نسته نو دليل يې دا دي چې دده به زوی پيداسي اوکه وويني چې دنيزي سره نوره وسله هم ورسره ده نو دليل يې دا دي چې دپاچا څخه به خير اوفع ويني او پر دښمن به کاميابه سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که څوک وويني چې ده نيزه ويشتلي ده نو دليل يې دا دي چې لويه خبره به کوي اوکه وويني چې څوک يې په نيزه زخمي کړي دی دليل يې دا دي چې پرچا به ددرواغو تهمت لگوي.

زیتون \ روغن زیتون \ د زیتون تیل

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي زیتون غم او فکر دی او که وويني چي دده سره زیتون دی یا چا ورکړي دی دلیل یې دا دی چي دهغه په اندازه به غم او فکر ورته وي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي دزیتون تیل پر خیر او برکت دلیل دی او که وويني چي دزیتون تیل صفا کوي او خوری یې دلیل دی چي دهغه په اندازه به غم او فکر ورته وي. جابر مغربی ویلي دي چي که څوک وويني چي زیتون ترخه نه دی او ډوډي یې ورسره خوړلي ده نو دلیل یې دا دي چي ده ته به په محنت سره نفع حاصله سي.

زیره باج \ مصلحه داره چکني

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي مصلحه داره چکني که تروه نه وي او دخوږوالي طرفته مایل وي نو په خیر او نفع دلیل دی او که دتربو والي طرفته مایل وي نو پر غم او فکر دلیل دی او که په دي کي زعفران هم وي نو پر ناجوړي دلیل دی او بعض اهل تعبیر بیان کړي دي چي په خوب کي مصلحه داره چکني خوړل پر غم او فکر دلیل لري.

زیلو \ غالی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي هواره سوي غالي پرډیر عمر او دکار په پوره کیدو دلیل دی او څونه چي غالي اوږده وي ښه وي او که غالي رانغښتي وي نو د عمر په نقصان دلیل دی او که وويني چي پر کوچني غالي ناست دی او هغه دده په کښینستو سره فراخه سوي ده نو دلیل دی چي ژوند او روزي به باندي فراخه وي او که غالي یې پخپل لاس رانغښتي وي اودکور په گول کي یې ایښي وي نو دلیل یې دا دي چي خپل عزت او مال به تباه کوي او که وويني چي ده غالي پر ملا ایښي ده نو دلیل یې دا دي چي دده عمر ختم سوي دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک وويني چي دده سره شینه او پاکه غالی ده نو دلیل یې دا دي چي پر ده به نعمت فراخ سي او که وويني چي زړه او څيري غالي ده نو دلیل یې دا دي چي پر ده به دژوند تنگي وي او که وويني چي نامعلومه غالی یې اچولي ده نو دلیل یې دا دي چي څه دده سره وي هغه به ځني ولاړ سي او که وويني چي ده ته نوي غالي ملاو سوي ده او دده په کور کي اواره سوي وي نو دلیل یې دا دي چي دولت او مرتبه به حاصله کړي او دده عمر به زیات سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي غالي لیدل په شپږو وجو دی. ۱: دکار جوړیدل ۲: ډیر عمر ۳: فراخه روزي ۴: عزت او دولت ۵: دژوند دشواري ۶: گناه.

زیره \ زنگي

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي ډیره زیره وويني نو د دین او دنیا پر نفع دلیل دی او جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي لږ زیره وويني نو لږ نفع ده.

زین \ کته

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي زین که د حیوان پر ملا نه وي نو ښځه ده او که د حیوان پر ملا یې وويني نو د دې دښه اوبد حکم په سور دی. او که وويني چي زین یې واغوستي

يا چا ورکړي نو دليل يې دا دي چي مينځي به اخلي يا به ښځه کوي او ډير مالداره به وي او ممکنه ده چي دچا وراثت به حاصل کړي او که وويني چي زين خيري سو نو دليل يې دا دي چي دده ښځه به مري يابه ناجوړه سي.

[س]

سار (يو مرغه دی)

سار يو خوش اواز مرغه دی که په خوب کي وويني چي سار دده سره دی نو ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي پرمکار سړی دليل دی چي ډير سفر به کوي. او که وويني چي ده سار نيولي دي يا چا ورکړي دی نو دليل يې دا دي چي دمسافر سړی سره به دده صحبت وي او که وويني چي ده دسار غوښه خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي خونه يې خوړلي وي دهغه په اندازه به ورته خبر او نفع رسيږي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سار ليدل کافر سړی ليدل دی چي ډير درواغ وايي او که وويني چي ډير سارونه پر ده جمع سوي دي نو دليل يې دا دي چي په کافرو کي به گرفتار سي.

ساطور \ چاره

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي چاره بهادر او زړور سړی دی او که په خوب کي وويني چي دده سره چاره ده نو دليل يې دا دي چي دده به دداسي سړی سره صحبت وي دکوم څخه چي به خبر او نفع ويني او که وويني چي چاره ماته سوه يا ورکه سوه نو دليل يې دا دي چي دداسي سړی څخه به جلا سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي چاره داسي سړی وي چي مشکل کار دهغه په وجه اسانه کيږي خاصکر که غټه چاره وي.

ساعده \ مړوند

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي دلاس مړوند په خوب کي دوست او معتبر شريك دی او که وويني چي دده مړوند قوي دی نو دليل يې دا دي چي ده ته به ددوستانو او شريکانو څخه خبر او نفع ورسيږي او که وويني چي دده مړوند مات سوي دی نو دليل يې دا دي چي ددوستانو او شريکانو څخه به جلا سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دده پر مړوند ډير ورښته دی نو دليل يې دا دي چي دوستان به ځني جلا سي او غمجن به سي او که وويني چي ده دخپل مړوند څخه ورښته خريلي دی نو دليل يې دا دي چي دقرض څخه به خلاص سي.

ساق \ پندۍ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پندۍ مال او معيشت دی او اهل تعبیر بيان کړي دي چي پندۍ دخلکو لپاره عزت او مرتبه ده. که وويني چي دده پندۍ قوي ده دليل يې دا دي چي دده کار به ښه وي او که دده پندۍ ماته سوي ده نو دليل يې دا دي چي دده پر بدن به بدي وي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پندۍ ليدل دسړو لپاره ښځه او دښځو لپاره خاوند دی او که خپلي پندۍ ديو بل سره يو ځاي وويني نو دا دخوف او د هلاکت دليل دی او که

وويني چي دده پر پنډي ډير وينستان دی نو دليل يي دا دي چي قرضدار به سي او که وويني چي دپنډي څخه يي ورينسته خريلي دی نو دليل يي دا دي چي دي به دقرض څخه فارغ سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي پنډي ليدل په څلورو وجو دی ۱: مال ۲: معيشت ۳: ډير عمر ۴: دسړو لپاره ښځه او دښځو لپاره خاوند.

سايه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي سايه بزرگي او هيبت دی او دپاچا سايه هم په تعبیر کي پاچاهي ده او دديوال سايه بزرگ سړی دی اودبي ميوو درختي سايه په فساد دليل دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که څوک چي وويني چي په يوځاي کي ترسايي لاندې ناست دی نو دليل يي دا دي چي دده مرگ نژدی دی دالله تعالی فرمان دی (الم تر الى ربك كيف مد الظل ولو شاء لجعله ساكنا، سورة الفرقان: ۴۵) ترجمه: ته دخپل رب دقدرت طرفته نه گوري چي ده سايه څونه لويه پيدا کړي ده او که غوښتي يي نوهغه به يي ايساروله. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي دسايي لاندې کښينستل په پنځو وجو وي ۱: بزرگي ۲: هيبت ۳: پناه ۴: نفع ۵: مرگ.

سابيان\خير

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي خير په خوب کي بد پاچا دی که وويني چي ترخير لاندې ناست دی نو دليل يي دا دي چي دداسي پاچا خدمت به کوي او که وويني چي خير پرده را ايله سو او ده ته يي تکليف ونه رسوي نو دليل يي دا دي چي پاچا به غصه باندې کوي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي خير دپشم يا دسوترو دی اودهغه رنگ سپين يا شين دی نو دليل يي دا دي چي دظالم پاچا خدمت به کوي.

سپر\ډال

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ډال په لاس کي لرل دليل دی چي دپاچا دخلکو څخه به ورته پناه وي او که د ډال سره نوره وسله هم وويني نو پر داسي سړی دليل دی چي دوستان او وروڼه به دبدې څخه په حفاظت کي ساتي او که وويني چي ډال يي پر مخکه ايښي دی نو دليل يي دا دي چي دده به ديو فاضل سړی سره صحبت وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ډال ليدل په شپږو وجو وي. ۱: ورور ۲: دوست ۳: قوت ۴: زوی ۵: امن ۶: د ډال د بزرگي مطابق پشت پناهي.

سپرز\توری

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي توري ليدل مال او واده دی او که وويني چي دده سره دغوايي توري دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به په هغه کي څه حاصل سي او که وويني چي دده سره توري دی نو دليل يي دا دي چي دبزرگ سړی څخه به ورته مال حاصل سي او که وويني چي دده سره دځنگلي حيوان توري دی نو دليل يي دا دي چي دمسافر سړی څخه به ورته

مال حاصل سي او که وويني چي دده سره ډير توري دی نو دليل يې دا دي چي دهغه په اندازه به دقلعي مال حاصلوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هر قسم توري ليدل مال دی او دکومو ځناورو غوښه چي حلاله ده دهغه توري ليدل حلال مال دی او دکوم حيوان غوښه چي حرامه ده دهغه توري ليدل حرام مال دی.

سبزه شين گياه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شين گياه دين دی خاصکر که په خپل وخت کي وي که څوک په خوب کي وويني چي دده په مخکۀ کي شينکي دی نو دا په صلاح او پاک ديني دليل دی او که وويني چي دده په مخکۀ کي نامعلوم وابنه دی او دي هغه نه پيژني او هغه ته په تعجب سره گوري او پيژني چي دغه مخکۀ دده ملکيت دی نو دا ټول دده په دين او ديانت دلالت کوي او که وويني چي په دغه مخکۀ کي معلوم وابنه دی نو دا دده پر مال او دنعمت پر فراخي دليل دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شين گياه که په خپل وخت کي وي نو دده پر زهد او پرهيزگاري دليل دی. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شين گياه ښه ده او که وويني چي په شين گياه کي مقيم دی نو دليل يې دا دي چي ددين په لاره کي به قايم سي او که وويني چي مري په شين گياه کي مقيم دی نو دده پر عاقبت او د آخرت په ثواب دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که شين گياه پاکه اولويه وويني او پيژني چي دا دده ملکيت دی نو پر پاک دين پرهيزگاري او دده پر ديانت دليل دی او که شين گياه ژړه او مړاوي وويني نو د دې تعبير داوړني خلاف دی او که وويني چي په شين گياه کي دی او دا دبل چا ملکيت وي نو دليل يې دا دي چي دده صحبت به دپرهيزگارو او ديندارو خلکو سره وي او که د دې خلاف وويني نو دده صحبت به دخرابو خلکو سره وي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شين گياه ليدل په څلورو وجو دی ۱: سلامتې ۲: دين ۳: پاک اعتقاد ۴: پرهيزگاري.

سبل دسترگو ناجوري

سبل دسترگو يوه ناجوري ده ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده په سترگو کي سبل ناجوري ده چي د دې په وجه ليدلي نه سي نو دليل يې دا دي چي دتاريکي مطابق به دده په دين کي نقصان وي او که سترگي يې اسماني رنگي وي او په هغه کي سبل وي نو دليل يې دا دي چي دبدعت پرلار به وي او که وويني چي په سرو سترگو کي يې سبل دي نو دليل يې دا دي چي زوی به يې ناجوره سي او که وويني چي دسترگو څخه يې سبل ايستلي دي نو دليل يې دا دي چي توبه به وکړي او بعض اهل تعبירו بيان کړي دي چي زوی به يې دناجوري څخه ښه سي او که په سفر کي وي نو په سلامتې سره به واپس راسي.

سبو چاتي ماتې منگی سړوبی

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي چاتي منافق سړی دی دچا په لاس چي مال ورکړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي چاتي مينځه يا خادم دی که وويني چي نوي چاتي يې اخيستي ده نو دليل يې دا دي چي مينځه به اخلي يا به غلام حاصل کړي

اوکه وويني چي چاتي ورکه سوي ده يا ماته سوي ده نو دليل يي دا دي چي دده مينځه يا خادم به مري اوکه وويني چي دی په چاتي کي سپور سويدي نو دليل يي دا دي چي دده مينځه يا خادم به ناجوره سي اوکه وويني چي چاتي دپاکو اوبو څخه ډکه ده نو دليل يي دا دي چي دمينځي يا خادم څخه به نفع حاصلوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي چاتي ليدل په پنځو وجو دی. ۱: منافق مزدور ۲: ښځه ۳: خادم ۴: مينځه ۵: ددين مضبوطي.

سبوس \ بوس \ پروړ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي بوس په خوب کي ليدل پرمحتاجي دليل دی که په خوب کي وويني چي يو سړی د بوسو ډوډي خوري نو دليل يي دا دي چي په دغه ملک کي به قحط او تنگي راسي اوکه وويني چي بوس يي دکور څخه دباندې غورزولي دی نو داپر نعمت اوفراخي دليل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي بوس ليدل په دروو وجو دی ۱: محتاجي ۲: قحط ۳: د ژوند تنگي.

سپيداب \ سپيني اوبه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي سپيني اوبه ليدل پر غم اوفکر دليل دی که وويني چي دده سره سپيني اوبه دی يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دچاسره به بحث کوي او هميشه به غمجن وي اوکه وويني چي دده پر مخ سپيني اوبه دی نو دليل يي دا دي چي دهغه په قدر به دنيا سامان حاصل کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي سپين مخي خدمتگار دی او بعض اهل تعبيرو بيان کړي دي چي دکور مالک دی او ددې ښه اوبد کيدل دکور دمالک طرفته رجوع کوي.

سپيده مهره \ کنجکه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي کنجکه وويني نو دليل يي دا دي چي دده پټ راز به ښکاره سي اوکه وويني چي دکنجکو سره بازي نه سي کولاي نو دليل يي دا دي چي نه پيژندونکي کار به کوي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي کنجکه ليدل دسړيو لپاره غم اوسختي او دښځو لپاره رسوايي اوراز ښکاره کيدل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي کنجکه ليدل په څلورو وجو دی ۱: خراب شي ۲: درواغ خبره ۳: دراز ښکاره کيدل ۴: غم او سختي.

ستاره \ ستارگه \ ستوري

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ستوري په بزرگانو اومالدارانو اولمر پرپاچا اوسپوږمی پر وزير دليل دی. که په خوب کي زحل ستوري وويني نو دليل يي دا دي چي دده کار به دکلي والاو سره وي او دهغوي څخه به ورته مال اونفع حاصله سي اوکه مشتري ستوري په خوب کي وويني نو دليل يي دا دي چي دده کار به دسردار مصلح پرهيزگار اوخيرمند سره راسي اوکه مريخ ستوري وويني نو دده کار به دنبايسته اوبارعبه ښځو سره او دخادمانو سره راسي او دهغوي څخه به خير اوارامي حاصله کړي اوکه عطارد ستوري وويني نو دده صحبت به

دهونښيار او خبر سړی سره وي او دهغه څخه به فايده حاصله کړي او که وويني چي بعض ستوري دده سره خبري کوي نو دليل يې دا دي چي بزرگي او مرتبه به حاصله کړي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي دڅلورو ستورو څخه لکه عيوق عقيق سهيل کليل چي دکومو مشرکانو خلک عبادت کوي چي يو پکښي په خوب کي وويني نو دليل يې دا دي چي دده صحبت به د مشرکانو سره وي او که وويني چي روښانه ستوري پر مخکۀ را ايښه سوي دي او ورک سوي دي نو دليل يې دا دي چي په دغه ملک کي به يو څوک عالم ددنيا څخه رخصت سي دا لله تعالى فرمان دی (وبالنجم هم يهتدون، سورة النمل: ۱۶) ترجمه: اودغه خلک پر ستورو د هدايت لاره حاصلوي او که وويني چي ستوري گرځي نو دليل يې دا دي چي په بزرگانو کي به فتنه اوفساد راسي او که وويني چي ستوري يې په لاس کي نيولي دي نو دليل يې دا دي چي دده به زوی پيداسي او هغه به دپاچا مقرب وي او که پخپل کور کي ستوري وويني نو دليل يې دا دي چي دده به زامن ډير وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي ستوري داسمان څخه گډوډ سوي دي نو دليل يې دا دي چي دپاچا اود رعايا تر مينځ به تفرق راسي او که وويني چي سعد ستوري په يو ځاي کي جمع سوي دي نو دليل يې دا دي چي دده کار به نیک وي او که ستوري دده دکور څخه وتلي وي نو دليل يې دا دي چي دده زامن به دپاچا مقرب سي او که وويني چي ستوري دده تابعدار سوي دي نو دليل يې دا دي چي پاچاهي به حاصله کړي او که وويني چي ستوري خبري کوي نو دليل يې دا دي چي پاچا دوخت به منصف وي او که د دې خلاف وويني نو پاچا به جابر او ظالم وي او که وويني چي ده ستوري پخپل لستوني کي ايښي دي نو دليل يې دا دي چي ډير مال به حاصل کړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په ستورو کي يو ستوري دده پر برابر حرکت کړي دی او دده په غيږ کي را ايښه سوي دي نو دليل يې دا دي چي دده زوی به عزتمند او دمرتبي خاوند وي او که وويني چي دستورو عبادت کوي نو دليل يې دا دي چي ديو بزرگ يا عالم خدمت به کوي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هغه ستوري ليدل په کومو سره چي خلک پر ځنگلي لاره معلومېږي پر خير او نفع دليل دی اودکومو ستورو چي خلک عبادت کوي دهغه ليدل پر بدې او نقصان دليل لري. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ستوري ليدل په نهو وجو دي. ۱: فقهاء ۲: علماء ۳: خلفاء ۴: وزيران ۵: وران ځای ۶: خزانه ۷: جنگيالي خلک ۹: شاگردان.

حكايت

په بغداد کي يو سړی په خوب کي وليدل چي يو روښانه ستوري پر مخکۀ را ايښه سوي دي اهل تعبیر بيان کوي چي يو عالم به ددنيا څخه ختمېږي او بيا په دغه هفته کي امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله عليه د دې فاني دنيا څخه رخصت سو.

ستون \ ستنه \ پيلر

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ستنه دخوب ليدونکي لپاره دولت مند او عزتمند

سړی دی که په خوب کي وويني چي دده سره قوی ستن ده نو دليل يي دا دي چي د عزتمند سړی څخه به ورته مال حاصل سي او که وويني چي دده دکور ستنه را ايله سوي ده يا ماته سوي ده نو دا دده پر هلاکت دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي ستن اسلام دی او که وويني چي ستن را ايله سوي ده نو دليل يي دا دي چي دکور مالک به هلاک سي او که وويني چي دده دکور ستنه نری ده نو دادده ددين پر کمزوي دليل دی. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي ستنه ليدل په پنځو وجو وي. ۱: دولت مند ۲: مرگ ۳: دبدبي والا سړی ۴: په کارولو کي قوت ۵: ولايت.

سجاده \ ځای نماز \ جای نماز

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي ځاي نماز ليدل ښه والي دی او که وويني چي په جماعت کي پر ځاي نماز ناست دی نو دليل يي دا دي چي حجاز ته به په سفر ځي دالله تعالی فرمان دی (واتخذوا من مقام ابراهيم مصلی، سورة البقرة: ۱۲۵) ترجمه: او مقام ابراهيم دلمانځه ځاي جوړ کړه خاص که وويني چي په جماعت کي يي اعتکاف هم کړي دی. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک وويني چي ځاي نماز درېښم يا دسوترو دی نو دليل يي دا دي چي په اطاعت او عبادت کي به مشغول سي او که وويني چي دده ځاي نماز سوزلي دی نو د دې تعبير داوولي خلاف دی او که وويني چي دده ځاي نماز دپشميني دی نو دليل يي دا دي چي دده عبادت به دريا کاري وي.

سجده

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک وويني چي الله تعالی ته يي سجده کړي ده نو دليل يي دا دي چي پر بزرگ او مالدار سړی به فتحمند سي او که وويني چي دالله تعالی څخه ماسوا بل چاته يي سجده کړي ده نو دليل يي دا دي چي دزړه مراد به يي پوره نه سي جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دی چي که څوک وويني چي سردار ته سجده کوي نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به ورته غم ورسېږي دالله تعالی فرمان دی (افتعبدون من دون الله ما لا ينفعکم شيئاً ولا يضرکم، سورة الانبياء: ۲۶) ترجمه: ايا تاسو دغير الله عبادت کوي چي تاسو ته نه نفع درکولاي سي اونه نقصان.

سختن \ قتل \ تول کول

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده په لاس کي تله ده او څه باندي تلي نو دليل يي دا دي چي په خلکو کي به انصاف کوي او که وويني چي صحيح تول کوي نو دليل يي دا دي چي په ريښتيا به حکم کوي دالله تعالی فرمان دی (وزنوا بالقسطاس المستقيم، سورة الشعراء: ۱۸۲) ترجمه: او په صحيح تلي سره وزن کوي. که وويني چي صحيح تول کوي که اهل علم وي نو قاضي به سي او که عالم نه وي نو دليل يي دا دي چي دقاضي محتاج به سي او جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي صحيح تول نه کوي نو تعبير يي داوولي خلاف دی.

سخن\خبري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي خبري کول او اوریدل د ژبو په لحاظ مختلف تاویل لری که وويني چي په عربي ژبه کي خبري کوي نو دليل يي دا دي چي دبزرگانو څخه به عزت اومرتبه حاصله کړي او دحضور ﷺ احاديث شريف به اوري او که په فارسي ژبه کي يي خبري کړي وي يا يي اوریدلي وي نو دبزرگانو په صحبت کي به اوسيري او دهغوي څخه به نيکي حاصلوي او که په عبراني ژبه کي يي خبري کړي وي يا يي اوریدلي وي نو دليل يي دا دي چي وراثت به حاصل کړي او که په هندي ژبه کي يي خبري وکړي يا ووري دليل دی چي دبي اصله اوبد سړی سره به يي کار راسي او که په ترکي ژبه کي خبري کوي يايي اوري دليل دی چي دکلي والاوو په صحبت کي به وي او که په خوارزمي ژبه کي خبري وکړي يا ووري دليل دی چي خرابي خبري به اوري او که په سقلايي ژبه کي خبري وکړي يا ووري دليل دی چي دده کار به د بي انصافه سړی سره راسي او که په يوناني يا پښتو ژبه کي خبري وکړي يا ووري دليل دی چي په عقلي کارونو کي به مشغوله سي او که په رومي ژبه کي خبري وکړي يا ووري دليل دي چي ده ته به دکم عقله دصحبث څخه غم اوفکر ورسيري. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي په ټولو ژبو کي خبري کوي او اوري نو که خوب دخير اوصلاح وي نو تعبیر يي صلاح اوخير دی او که دشرارت اوفساد خبري کوي نو تعبیر يي شر اوفساد دی. او که وويني چي پخپلو اندامونو کي ديو سره خبري کوي نو دليل يي دا دي چي پرخپل ځان به ريښتيني گواهي ورکوي دالله تعالی فرمان دی (يوم تشهد عليهم السئهم وايديهم وارجلهم بما كانوا يعملون، سورة النور: ۲۴) ترجمه: اوپه کومه ورځ چي به ددوي ژبي او لاسونه اوپښي ددوي دعملونو گواهي ورکوي او دکومو اندامو سره چي به خبري کوي دليل دی چي پر بي انصافي او ظلم به وي.

سذاب(يوه دو۱)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي سذاب په خوب کي جنگ دی که وويني چي دده سره سذاب دی يا چا ورکړي دی نو دليل يي دا دي چي دچا سره به جنگ کوي او که وويني چي سذاب يي خوړلي دی نو هم يي دغه تعبیر دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي سذاب ژړ سوي دی او دي يي خوري نو دليل يي دا دي چي ناجوړه به سي او که وويني چي سذاب يي چا ته ورکړي دی يا يي دکور څخه دباندې غورزولي دی نو دليل يي دا دي چي دجنگ څخه به خلاصون حاصل کړي او سذاب په خوب کي ليدل غير مفيد دی.

سر

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي سر ليدل دقوم سرادري وي او که وويني چي پري سوي سر يي اخيستي دی نو دليل يي دا دي چي دسردار سره به دوستي ساتي او دهغه څخه به خير اونفع حاصله کړي او که وويني چي دتوري دزخم څخه بغير يي دده سر دبدن څخه جلا کړي دی

که قرضداروي نو دقرض څخه به خلاص سي اودغم څخه به خوشحاله سي که داخوب غلام وويني نو دليل يې دا دي چې ازاد به سي اوکه ناجوړه يې وويني نو شفا به حاصله کړي اوکه سردار يې وويني نو ملک به حاصل کړي اوکه ازاد اوماالدار داخوب وويني نو ښځه به کوي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي ډير پري سوي سرونه وويني نو دليل يې دا دي چې په دغه ځاي کي به ډير سرداران جمع سي اوکه وويني چې ددغه سرونو څخه يې وينسته يا پوست يا ماغزه ايستلي دي نو دليل يې دا دي چې ددغه سردارانو څخه به مال حاصل کړي اوکه وويني چې دسرونو پوست يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې دعزتمندو او سردارانو څخه به مال حاصل کړي اوکه وويني چې دخلکو دسرونو پوست خوري نو دليل يې دا دي چې يو رئيس به پر ده غصه کوي اوکه وويني چې ديو معلوم سړي سر يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې خپله سرمايه به خوري اوکه وويني چې دځنکلي حيوان سر يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې مال به حاصل کړي اوکه وويني چې دنامعلوم سړي سر يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې دي به دچا سرمايه خوري اوکه وويني چې دچرگ سر يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې دهغه په اندازه به دپاچا مال خوري اوکه وويني چې يو سړی ده ته يو سړيا ډير سرونه راوړي دي نو دليل يې دا دي چې ددغه ټولگي سردار به سي اوخير اونيکي به ځني حاصله کړي اوکه په خوب کي دښځي سر وويني نو دليل يې دا دي چې دمالدارو ښځو څخه به نفع حاصله کړي اوکه وويني چې سر يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې عمر به يې زيات سي او حلال مال به خوري اوکه وويني چې دغوایي سر يې خوړلي دي نو دليل يې دا دي چې په دغه کال به مال او نعمت حاصلوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي خپل سر غټ وويني نو دليل يې دا دي چې عزت اومرتبه به حاصله کړي اوکه وويني چې دده دوه سرونه دي نو دليل يې دا دي چې دده کار به قوي سي اوکه خپل سر لڅ وويني دليل دي چې دخپل کار څخه به معزول سي اوغمجن به سي اوکه پرخپل سر زخم وويني چې ويني ځني بهيري نو دليل يې دا دي چې دچا سره به بې جنگ وسي اوکه وويني چې دده دسر څخه ماغزه راوتلي دي اوپه مخکې را ايله سوي دي نو دليل يې دا دي چې دده دلاسه به سرمايه ولاړه سي اوکه وويني چې ماغزه يې بيا پرخپل ځاي ايښي دي نو دليل يې دا دي چې بيا به مال حاصل کړي اوکه وويني چې دده سر مات سويدي نو دليل يې دا دي چې نيک کار به کوي اوکه وويني چې دده په لاس کي پري سوي سر دي نو دليل يې دا دي چې ډير مال به حاصل کړي. اوکه وويني چې دده سره نيکي خبری کوي نو دليل دي چې نيکو کار به سي اوپه کارونو کي به انصاف کوي اوکه خرابي خبری کوي نو د دې تعبير داول څخه خلاف دي اوکه خپل سر دوه ټکړي وويني په داسي شان سره چې نيم يې په راسته لاس کي دي اونيم په چپه لاس کي نو دليل يې دا دي چې دده مور اويلاړ به مري اوکه وويني چې خپل سر يې په لاس کي دي نو دليل يې دا دي چې دسردار څخه به خير او نفع حاصله کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دده سر دهاتي يا فيل دسر په ډول سوي دي نو دليل يې دا دي چې ملک به

حاصلوي اوکه وويني چي دده سر داس دسر په ډول سوي دی نو دليل يې دا دي چي دفساد او حرامو طرفته به مايل وي اوکه وويني چي دده سر داس دسر په ډول سوي دی نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به مال حاصل کړي اوکه وويني چي دده سر دخره دسر په ډول دی نو دليل يې دا دي چي دخپل بخت څخه به نصيب حاصل کړي اوکه وويني چي دده سر دغوايي دسر په ډول دی نو دليل يې دا دي چي دمخلوق په نزد به خوار وي اوکه وويني چي دده سر دبوذي دسر په ډول دی نو دليل يې دا دي چي پرده به جهالت غالب راځي اوکه خپل سر دزمري دسر په ډول وويني نو حکومت به حاصلوي او دښمن به مغلوب کړي اوکه خپل سر دسپي دسر په ډول وويني نو ذلت او خواري به حاصلوي اوکه خپل سر دخنزير دسر په ډول وويني خدای مو دي وساتي په خپل فضل او کرم سره، دده ميلان به دکفر طرفته وي.

اوکه وويني چي دده سر دبلورو په ډول سوي دی نو دا دده په هلاکت دليل دی اوکه وويني چي دده سر دسروزرو يا دسپينو زرو سوي دی نو دليل يې دا دي چي مال به حاصل کړي اوکه وويني چي دده سر داوسپني يا دکاني سوي دی نو دليل دی چي د بد سردار خدمت به کوي اوکه وويني چي دده سره دلرگي دی نو دليل يې دا دي چي دده مرگ نژدی دی اوکه وويني چي دده سر دتيکري دی نو دليل يې دا دي چي دمسخراچي سپی خدمت به کوي اوکه خپل سر دچرگانو دسر په ډول وويني نو دليل دی چي په سفر به ځي اوکه خپل سر پري سوي وويني، نو دليل دی چي ده ته به پهانسې ورکړه سي اوکه خپل سر دبدن څخه جلا سوي وويني او ده بيا پرخپل بدن اښي دی او جوړ سوي وی نو دليل دی چي دشهيدانو مرتبه به حاصلوي اوکه وويني چي دده سره سردی او دده ښځه حامله وي نو دليل يې دا دي چي زوی به يې پيداسي. اوکه ښځه خپل سر خريل سوي وويني نو دليل دی چي د دې خاوند به مري اوکه وويني چي سره غوښه يې دسر خوړلي ده نو دليل يې دا دي چي مال به حاصل کړي اوکه وويني چي سور کړي سر يې اخيستي دی ياچا ورکړي دی او ده خوړلي دی نو درئيس څخه به فايده پورته کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي دسور کره سوي سر تعبیر رئيس يا سردار دی او که وويني چي کچه سر يې خوړلي دی نو دليل يې دا دي چي دسردار غيبت به کوي اوسور کره سوی سر په خوب کي ليدل دکچه څخه ښه دی. حافظ معبر عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دسپي سر پلار دی يا سردار دی يا زوی دی اوکه خپل سر پري سوي وويني نو دليل يې دا دي چي دمور اوپلار څخه به جلاسي اوکه خپل سر پخپل لاس کي وويني نو دليل دی چي دهغو سر به ملاو سي اوکه خپل سر يې بيا پرخپل خټ لگولي وی نو دليل يې دا دي چي دچا سرمايه به اخلي يا به قرض ورکوي اوکه وويني چي پري سوي سرونه دده سره دی او گډپري نو دليل يې دا دي چي ددغه ولايت سردارانو ته به غم او فکر رسيږي اوکه پرخپله وره دپاچا سر وويني نو لس زره درهمه به حاصل کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دسپي سر ليدل په دولسو وجو وي ۱: رئيس ۲: سردار ۳: پلار ۴: مور ۵: امام ۶: موذن ۷: عالم ۸: لس زره درهمه حاصلول ۹: هلك ۱۰: غلام ۱۱: ښځه ۱۲: مالدار سپی اوکه په خوب کي وويني چي دده سر

غټ دی او نوي کالي يې اغوستي دی نو دليل يې دا دي چي دده دوستي به دسردارانو سره وي او که خراب کالي يې اغوستي وي نو دليل يې دا دي چي دسردار څخه به ورته غم رسيږي او که وويني چي په تنور کي يې سرونه ايښي دي نو دده به دسردارانو دنوکرانو سره کار وسي.

زمين سراپ \ شگلنه مخکه

دشگلني مخکي تعبیر يې فايدي علم او خبره ده چي هيڅ نفع په کي نه وي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په شگلنه مخکه کي مقيم دی نو دليل يې دا دي چي په باطل علم اوبې فايدي خبرو کي به مشغول وي او که وويني چي دشگلني مخکي څخه خوراک کوي نو دليل يې دا دي چي په باطل سره به ډوډي جمع کوي.

سرا پرده \ لويه پرده \ پرده

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په لويه پرده کي خپل ځان وويني او پيژني چي دا دده ملکيت ده نو دليل يې دا دي چي بزرگي او مرتبه به حاصله کړي او ممکنه ده چي سردار به سي او که وويني چي دپاچا په لويه پرده کي مقيم دی نو دليل يې دا دي چي دپاچا څخه به عزت او مرتبه حاصله کړي او که وويني چي دپاچا لويه پرده غورزیدلې ده نو دليل يې دا دي چي دهغه سلطنت ته به زوال وي او که وويني چي دپاچا لويه پرده سوزل سوي ده نو دليل يې دا دي چي پاچا به مري او که وويني چي پاچا دی دلوي پردي څخه دباندې کړي دی نو دليل يې دا دي چي پاچاهي به حاصلوي او ملک به حاصل کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لويه پرده ليدل په پنځو وجو دی ۱: سلطنت ۲: رياست ۳: ولايت ۴: دولت ۵: سپاهي جوړيدل.

سرا \ سراي \ هاؤس \ کور

دانيال عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په پردي سراي کي دي او څوک يې نه پيژني او هلته مړی دی نو دليل يې دا دي چي دغه سراي اخرت دی او دخوب ليدونکي مرگ نژدی دی او که هلته تللي وي او بيا بيرته راغلي دی نو دليل دی چي ناجوړه به سي ليکن شفا به حاصله کړي او که وويني چي معلوم سراي ته تللي دی او دهغه بنياد دخاوري وي نو دليل يې دا دي چي حلاله روزي به حاصل کړي او که دهغه بنياد دچوني او پخو خښتو وي نو حرام مال به حاصل کړي او که وويني چي دغه سراي لوي او فراخ دی نو پرده به روزي فراخه سي او که کوچني سراي وويني نو تعبیر يې داول څخه خلاف دی. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي خپل سراي خرابوي نو دليل يې دا دي چي سمه لاره به پرځان بنده کړي او عبادت به نه کوي او که وويني چي زوړ سراي يې خراب کړي دی نو دليل يې دا دي چي په ده به دخيرات دروازي خلاصي سي او که نوي او پاک سراي وويني نو دا پرتندرستي او دموږ او پلار پر ډير عمر دليل لري. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په پاک اونوي سراي کي دننه دی او پيژني چي دا دده ملکيت دی نو دليل يې دا دي چي روزي به باندي فراخه سي او عزت او مرتبه به حاصله کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي سراي په خوب کي ليدل په اوو وجو دی. ۱: دسړي لپاره ښځه او دښځي لپاره خاوند ۲: دولت ۳: امن ۴: ژوند ۵: مال ۶:

ولايت ۷: امانت او عزت.

سرب \ قلعي \ کلايي \ سرب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره قلعي ده نو دليل يي دا دي چي ددنيا بد مال به حاصل کړي او که وويني چي قلعي ويلي کوي نو دليل دی چي په بدې سره به دخلکو په ژبه کي راسي.

سرخي جامه \ سره کالي

سره کالي د سرو لپاره غم بدې اوانديننه ده او د ښځو لپاره خير او خوشحالي ده که سړي وويني چي دده ټوله کالي سره دی نو دليل يي دا دي چي فتنه او خونريزي به دده په لاس کيږي او دسوروالي مطابق به پر خلکو ظلم کوي.

سرخچه \ سړي داني

سړي داني په خوب کي ليدل پر ډيرمال دليل لري او که وويني چي دده په بدن سړي داني راخولي دی نو دليل يي دا دي چي مال به په غم او سختي سره حاصل کړي او که وويني چي سړي داني دده د بدن څخه ورکي سوي دی نو د دې تعبیر داوړني خلاف دی.

سرفه \ ټوخي \ کهانسي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ټوخي په پنځو وجو وي ۱: ترټوخي ۲: وچ ټوخي ۳: بلغمي ۴: چي وينه پکښي وزي ۵: چي صفرا پکي وزي. که په خوب کي وويني چي دټوخي په وخت بلغم وتلي دی نو دليل يي دا دي چي چا ته به دموجوده مصيبت شکايت کوي. يا به دمال شکايت کوي چي ورک سويدي او که وچ ټوخي وويني نو دده شکايت به بي فايدي وي او که تر ټوخي وي نو دخپلوانو څخه به ورته شکايت وي او که دټوخي سره وينه وويني نو ده ته به دزامنو څخه شکايت وي او که دده ټوخي دصفرا وي نو دهر چا څخه به شکايت کوي او که وويني چي يو سردار ټوخيږي نو دليل يي دا دي چي ددين غمخور به وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ته ټوخي راغلي دی نو دا پر عاجزي دليل دی او که وويني چي ټوخي دده په مري کي پاته سوي دی نو دليل يي دا دي چي دده دمرگ وخت نژدی دی او که وويني چي ده ته دبوډاگانو ټوخي دی او بلغم غورزوي نو دليل يي دا دي چي دغم او محنت څخه به خلاصون ومومي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دی ټوخيږي نو دليل يي دا دي چي ده ته به دپاچا دطرف څخه افت رسيږي.

سرکه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي سرکه په خوب کي حلال مال دی بابرکته دی او ددی دخوړلو تعبیر نیک دی دنبي کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمان دی (خير الادم خل) ترجمه: بهترين د گولي پوري کېدو شی سرکه ده اوبعض اهل تعبيريان کړي دی چي په خوب کي تروه سرکه غم اوفکر دي اوپه

خوب کی سرکه فروشی جنگ کوونکي سړی دی.

گندگي \ غاښه \ سرگين \ غوشيان \ سوټي \ خوشايي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دغوا غوشيان مال اونعمت دی اوکه وويني چي ډير غوشيان يي جمع کړي دی نو دليل يي دا دي چي مال اونعمت دی اوکه دسړی لویی بولي وويني نو په حرام مال دليل دی اوکه وويني چي په غسل خانه کي يي غوشيان اچولي دی نو دليل يي دا دی چي ده ته به خرابه خبره رسيږي او دمال نقصان به يي وسي اوکه وويني چي په بستره کي يي پليتي کړي ده نو دليل يي دا دي چي دخپل مال څه حصه به خپل اولاد ته ورکوي اوکه وويني چي غوشيان يي په محکه کي بنځ کړل نو دليل دی چي مال به په محکه کي پتوي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دسړی غوشيان خوري نو دليل يي دا دي چي حرام مال به خوري اوکه وويني چي په نامعلومه ځاي کي يي غوشيان اچولي دی نو دليل دی چي مال به په يو ځاي کي خرڅ کوي اوکه وويني چي خپل بدن يي په غوشيانو خراب کړي دی نو دليل يي دا دي چي په گناه کي به راسي اوکه وويني چي په خوب کي دستونه باندي لگيدلي دی نو دليل يي دا دي چي خپل مال به په اسراف سر خرڅ کوي. دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي دسړی لوی بولي حرام مال دی او دحيواناتو غوشيان حلال مال دی او ددرندگانو غوشيان هغه مال دی چي په ظلم سره حاصل سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي کومه پليتي دانسان څخه جلا کيږي هغه پر نقصان دليل لري اوکه وويني چي په پليتي کي ډوب دی اوغرق سوي دی نو دليل يي دا دي چي دپاچا څخه به ورته غم ورسېږي اوکه وويني چي په پليتي کي يي پښه ايښي ده اورا ايله سوي دی او دده کالي او بدن يي خراب کړي دی دليل يي دا دي چي دحاکم څخه به نقصان حاصل کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي غوشيان ليدل په څلورو وجو دی ۱: حرام مال ۲: دزرق فراخي ۳: په اولاد خرڅ کول ۴: دغم ليري کيدل.

سرگين گردان \ گونگت

گونگت په خوب کي مال جمع کولو والا سړی دی ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي گونگت مي نيولي دی نو دليل يي دا دي چي دده به دحرام خور سړی سره صحبت وي اوکه وويني چي گونگت يي وژلي دی نو دليل يي دا دي چي حرام خوری به وژني اوکه وويني چي خوړلي يي دی نو دليل يي دا دي چي دحرام خور مال به خوري.

سرما \ يخني

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي يخني غم اونقصان دی اوکه وويني چي يخني يي سويده نو ديعني مطابق به فقير او تنگدسته سي اوکه يخني ورته نقصان رسولي وي نو دخپلوانو څخه به ورته نقصان ورسوي.

سر مه \ رانجه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي رانجه مال دی که وويني چي په سترگوکي يي

رانجه لگولي دی نو دلیل يې دا دي چي ددين دصلاح تلاش کوونکي دی اوکه وويني چي چا ورته رانجه ورکړي دی نو دلیل يې دا دي چي دهغه په انداره به خوب ليدونکي مال حاصلوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي رانجه دسړو اوښځو لپاره عزت او مرتبه ده او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي په خوب کي رانجه پيدا کول دحق لاره او ثواب دی او جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي رانجه خرڅونکي داسي سړی دی چي ددين دصلاح لټون او کوشش کوي ځکه چي سترگه دين دی او رانجه رڼا ده.

سرمه دانې \ رنجوني \ درانجو کڅوړه يا دبلې

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي رنجوني ښځه ده چي هر وخت دالله طرفته رجوع کوي او خلک ددين طرفته رابولي اوکه وويني چي دده رنجوني ماته سوي ده نو دلیل يې دا دي چي دده ښځه به مري. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي رنجوني دينداره ښځه ده که وويني چي دده رنجوني ورکه سوي ده نو دلیل يې دا دي چي دښځې دصحت څخه به جلا سي اوکه وويني چي رنجوني يې اخيستي ده نو دلیل يې دا دي چي دينداره مينځه به اخلي.

سرنج (يو ډول دارو)

ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سرنج غم اوفکر دی اوکه وويني چي سرنج ورسره دی يا چا ورکړي دی نو دلیل يې دا دي چي غمجن اوفکر مند به سي اوکه وويني چي سرنج خوري نو دلیل يې دا دي چي ناجوړه به سي اوکه وويني چي سرنج يې چا ته ورکړي دی يا يې ليرلي دی نو دلیل په دا دي چي دغم څخه به خلاص سي.

سرو د \ غزلي \ سرو ز \ موزيک

ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غزلي پر بي فايدي خبرو او په مصيبت دليل لري اوکه وويني چي غزلي دنورو سازونو لکه باجه يا شپيلۍ سره رغوي نو دليل يې دا دي چي فکر اومصيبت به يې زيات وي اوکه وويني چي غزلي اوري نو دليل يې دا دي چي بي فايدي خبري به اوري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په بازار کي غزلي وايي دليل دی چي مالدار خلک به رسوا سي اوفقيران به غمجن سي اواهل تعبیر بيان کړي دي چي په خوب کي غزلي ويل يا اوريدل په شپږو وجو وي ۱: بي فايدي خبري ۲: غم اوفکر ۳: مصيبت ۴: رسوايي ۵: جنگ ۶: علم او حکمت.

سرونه \ ښکر

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هر قسم ښکرونه ښه دی او خوب ليدونکي به دبزرگ څخه خير او نفع ويني که دغوا ښکر وويني نو په دغه کال به ورته ډيره نفع وي اوکه ډير غټ وي نو زياته نفع به حاصله کړي اوکه وويني چي ښکرونه په هوا کي زيرېري نو دليل يې دا دي چي دغه ملک والاو ته به خير او نفع حاصله سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که په

خوب کي وويني چي دده پرسر دوه ښکرونه دی نو دلیل يې دا دي چي د بزرگ څخه به قوت حاصل کړي او که خوب لیدونکي پر خپل سر ډیر ښکرونه وويني نو داپه غم او فکر دلیل لري. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي يو ښکر لري نو دلیل يې دا دي چي دده کار به سم وي او عمر به په خوشحالي سره تیر کړي او که وويني چي په دغه ښکر خلک وهي نو دلیل دی چي خلکو لره به بدې رسوي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د ځنگلي ځناورو ښکرونو پر خبر او نفع دلیل لري او د ښکاري ځناورو ښکرونه د دې خلاف دی.

سريش \ سريښ \ سريخ \ صريخ \ گون

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سريش پر غم او فکر دلیل لري او د دې خوړل د ضرر او نقصان سبب وي او که وويني چي په سريښو يې څه شي منسلولي دی نو دلیل يې دا دي چي څه کار به کوي چي دی به بيا پر سمه لار راولي.

سريشم (يو قسم سريښ چي د پوست څخه وزي)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره سريشم دی يا چا ورکړي دی نو دلیل يې دا دي چي ده ته به دهغه په قدر ارام رسېږي او که وويني چي ده سريشم خوړلي دی نو دلیل يې دا دي چي د عيال په وجه به څه کار کوي چي محکم او مضبوط به وي.

سرين \ کوناتي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي کوناتي په خوب کي ليدل د خپلوانو څخه يو تن ليدل دی او بعض اهل تعبيرو بيان کړي دي چي راسته کوناتي پر زوی او چپه پر لور دلیل لري او که کوناتي کوچني او کمزوري وويني نو تعبير يې د اول څخه خلاف دی او که وويني چي دده کوناتي مات سوي دی نو دلیل يې دا دي چي دده زوی به مري. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کوناتي ليدل په څلورو وجو دی. ۱: زوی ۲: قوت ۳: باغ ۴: په خپلوانو کي يو تن.

سطل \ تال

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تال پر خدمتگار دلیل دی او که وويني چي نوي تال يې اخيستي دی دلیل دی چي مينځه به اخلي او که وويني چي دده په تال کي سپور دی دلیل دی چي په مينځه کي به يې عيب ښکاره سي.

سعتري (يوه گياه)

سعتري يو قسم گياه ده چي دهغه سره دمعشوقو د زلفو تشبيه ورکوي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سعتري غم او فکر دی او خوړل يې جنگ دی او بعض وايي چي د دې خوړل د مال نقصان دی او په خوب کي سعتري ښه نه دی.

سفر

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي سفر يې کړي دی او دغه ځاي د اولني څخه ښه دی دلیل دی چي دده کار به نیک سي او که ښه نه وي نو تعبير يې د دې خلاف دی او که

وويني چي سفر يي کړي دی او معلوم ورته نه دی چي چيري تللي دی دليل دی چي دخپل عيال څخه به جلاسي يابه ددغه ځاي څخه بل ځاي ته ځي او که وويني چي ديو ټولگي درخصتولو لپاره تللي دی يا يو ټولگي دده درخصتولو لپاره راغلي دی نو دليل يي دا دي چي دده حال او کار به تريو وخت پوري متغير وي او بيا به خپل حال ته راسي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي پر نوي او پاک دستر خوان دی يا يي اخيستي دی دليل دی چي دده مينځه به بد صورته وي او که وويني چي دده پر دستر خوان ډوډی اونعمت پروت دی نو دليل دی چي دمينځي څخه به فايده حاصله کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دستر خوان ډير نفعمند سفر دی او که دسترخوان خالي او کوچني وي دليل دی چي لږ نفع به اخلي او که وويني چي دده دسترخوان سوزيدلي يا وړک سويدي نو دليل دی چي دده مينځه به مري يا به يي مال ورکړي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دستر خوان په څلورو وجو دی. ۱: مينځه ۲: خدمتگار ۳: سفر ۴: کسب او ژوند.

سفوف (میده دوا)

سفوف په خوب کي خوړل غم او فکر دی ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي سفوف يي وخوړل او دهغه څخه يي خير او نفع حاصله کړله نو پر ښه والي دليل دی.

سقا\مشکي\مشکيزه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي مشکي داسي سړی دی دچا په لاس چي خيرات کيږي خاصکر که وويني چي خلکو ته اوبه بغير دڅه طمعي او لالچ نه ورکوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي بغير دڅه لالچ څخه مشکي توب کوي نو دليل يي دا دي چي داخرت طرفته ماييل دی او که وويني چي مشک د اوبو څخه ډک دی او چا ته اوبه نه ځني ورکوي دليل دی چي مال به جمع کوي. اودهغه څخه به ارام نه حاصلوي او که وويني چي دخلکو کورونو ته اوبه وړي نو دليل يي دا دي چي دخلکو لپاره به مال جمع کوي او دهغه څخه به ورته فائده نه وي.

سقنقور (د شگويو ماهی)

سقنقور يو ماهي دی چي په شگو کي وي ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره سقنقور دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به يي کارونه حاصل سي او ژر به مراد ته ورسېږي ليکن دين به يي کمزوري وي او اهل تعبیر بيان کړی دی چي سقنقور ماهي به خوب کي ښه نه دی.

سقمونيا\جلاب

سقمونيا يوه دست راوستونکي دوايي ده ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سقمونيا پر غم او فکر او دمال پر نقصان دليل لري او که وويني چي ديوې ناجوړي لپاره يي خوړلي ده او شفا يي حاصله کړي ده نو پرخير او نفع دليل دی او که دسقمونيا په خوړلو سره ورته نقصان رسيدلي وي نو دمال په نقصان دليل دی.

سگ \ سپی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سپي بد او مهربانه دښمن دی او تور سپي په عربو کي دښمن دی او سپين سپي په عجمو کي دښمن دی او که وويني چي سپي خوړلي دی دليل دی چي ددښمن څخه به ورته تکليف رسيږي او که وويني چي دده کالي دسپي دخولي په ناوړو خراب سوي دی دليل دی چي ددښمن په خبره به بد حاله سي او که ويني چي دسپي غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي دښمن به دفع کړي او که وويني چي سپي ته يي ډوډي ورکړي ده دليل دی چي روزي به باندي فراخه سي او که وويني چي سپي ورته نږدی سوي دی دليل دی چي دښمن به يي لالچ کوي او که وويني چي سپي پر ده تکبير کړي دی دليل دی چي په دښمن به بروسه کوي او که وويني چي دسپي شيدې يي چينلي دی دليل دی چي ده ته به خوف او بيره رسيږي او که وويني چي سپي ځني تنبښتلي دی دليل دی چي دښمن به يي خطرناک وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي سپي دده کورته راغلي دی دليل دی چي دکم همته او بدي ښځي سره به واده کوي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي ښکاري سپي ښکاره دښمن دی او که وويني چي دښکاري سپي په ذريعه ښکار کوي دليل دی چي ده ته به ددښمن څخه چي دهوښيارتيا دعوه کوي خير رسيږي او که وويني چي دښکاري سپي غوښه يي خوړلي ده دليل چي وراثت به حاصل کړي او که وويني چي ښکاري سپي ځني ليري سوي دی دليل دی چي ددفع مند دښمن څخه به جلا سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سپي ليدل په څلورو وجو وی ۱: دښمن ۲: لالچي پاچا ۳: هوښيار ۴: چغل خور سړی.

سگبا (يو ډول خوراک)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که سگبا دبوږي دغوښي او دښه شيانو سره پوخ سوي وی نو پر ژوند خوشحالي عزت او مرتبي دليل دی او که دغوا دغوښي سره يي پوخ سوي وويني نو پر مال او مراد حاصلولو دليل دی او که دچرگ سره يي پوخ سوي وويني نو پر ژوند خوشحالي بزرگي او حکومت دليل دی.

سکوره \ د خاورو گلاس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي چا نوي د خاورو گلاس ورته ورکړي دی دليل دی چي پاکه خبره به اوري او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي په خوب کي د خاورو گلاس مينځه ده که وويني چي د خاورو گلاس يي نوي اخيستي دی دليل دی چي نوي مينځه به اخلي او که وويني چي دامات سوي دی دليل دی چي مينځه به يي هلاکه سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي د خاورو گلاس ليدل په نهو وجو دی. ۱: ښځه ۲: خادم ۳: مينځه ۴: ددين پايداره کېدل ۵: د بدن درستي ۶: ډير عمر ۷: مال ۸: پاکه خبره ۹: دښځو د طرفه وراثت حاصلول.

سکنجين (يو ډول شربت)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سکنجين که خواږه وي نو پر مال او حلال روزي

دليل لري چي په اساني سره حاصلېږي او که تريو وي نو په غم او فکر دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که ناجوړه وويني چي ده خواږه شربت دسکنجبين چينبلي دی دليل دی چي شفا به حاصله کړي او که تريو يي چينبلي وي نو دليل يي دا دي چي ناجوړي به يي اوږده سي.

سلاح \ وسله

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي وسله يي اغوستي ده او پردو خلکو ته تللي دی دليل دی چي عام خلک به باندي زباني کوي ليکن ده ته به څه خرابه خبره نه رسيږي او که وويني چي پخپلو بدو خلکو کي دی نو دليل دی چي پر دښمنانو به کاميابي حاصله کړي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک ځان په خوب کي دغشي ليندي سره وويني نو دليل دی چي بزگري به حاصله کړي او که وويني چي دجنگ دسامان يو شي مات يا وړک سوي دی نو دا دده پر بزگري کي دنقصان دليل دی او که وويني چي دچا سره جنگ کوي دليل دی چي په جنگ کي به راسي او که وويني چي چا بوتلي نو دليل دی چي دی سړي ته به مدد رسوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي دي نامعلوم سړی زخمي کړي دی دليل دی چي ده ته به نقصان رسيږي او که وويني چي دده د زخم څخه غوښه او هډوکي مات سوي دی دليل دی چي ددغه سړی څخه به ورته مال او نعمت حاصل سي او که وويني چي په جنگ کي يي دچا څخه لاس پريکړي دی دليل دی چي ده ته به سخته خبره کوي او ددوي ترمينځ به جدابي راسي او که وويني چي دچا د بدن غټه حصه يي پريکړي ده دليل دی چي دهغه مال به اخلي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دجنگ سامان ليدل په شپږو وجو وي. ۱: قوت ۲: بزگري ۳: دولت ۴: ولايت ۵: رياست ۶: قلعه. اووسله جوړونکي سړی په خوب کي انصاف دار پاچا دی.

سلام کردن \ سلام کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي دوست ورته سلام کړي دی دليل دی چي هغه انډيوال به ځني خوشحالي ويني او که وويني چي دښمن ورته سلام کړي دی نو دليل دی چي دغه دښمن به دده انډيوال سي او که وويني چي نامعلوم سړی ورته سلام کړي دی دليل دی چي څوک مسافر به دده دوست او آشنا سي او که وويني چي نامعلوم بوډا ورته سلام کړي دي دليل دی چي دالله تعالی د عذاب څخه به خلاص سي او که وويني چي معلوم بوډا سلام کړي دی دليل دی چي بنايسته ښځه به کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي انډيوال ورته سلام کړي دی او ده يي جواب نه دی ورکړي دليل دی چي ددوي ترمينځ به جدابي راسي او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي ځواني ښځي ورته سلام کړي دی دليل دی چي ددنیا بخت به حاصل کړي او که وويني چي په لمانځه کي دی او چپه طرفته يي سلام کړي دی نو دده کاربه دپريشاني وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سلام په څلورو وجو وي. ۱: امن ۲: واده ۳: بخت ۴: دمال نفع.

سلطان \ پاچا \ بادشاه \ پاچا

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي كه وويني چي پاچا سراي يا جماعت يا ښار يا كلي ته تللي دي نو دليل يي دا دي چي هغه ځاي ته به غم او مصيبت رسيږي دالله تعالى فرمان دي (ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها، سورة النمل: ۳۴) ترجمه: پاچا چي كوم كلي ته داخل سي هغه خرابوي او كه وويني چي په جنگ كي به پاچا غالب سوي دي دليل دي چي مراد به يي پوره سي او مطلب ته به ورسېږي او كه وويني چي پاچا راسته لاس ورته پريکړي دي دليل دي چي ده ته به يو قسم ورکوي او كه وويني چي پاچا په ښکرو وهلي دي او زخمي کړي يي دي داتول دسلطنت دزوال نخښي دي او كه داعادل پاچا وويني نو دعدل مطابق پر شرف او بزرگي دليل دي او كه وويني چي پاچا غټه غالي غوړولي ده دليل دي چي ده ته به ددنيا ملك حاصل سي او عمر به يي زيات سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي كه پاچا پخپل کارکي نيك وي دليل دي چي عمر او مرتبه به يي زياته سي او كه مړ سوي پاچا ورين تندي او خوشحاله وويني او دده سره خبري کوي دليل دي چي دده کار به نيك وي او دده وران کارونه به سم سي.

سماروغ (يو ډول وانه)

سماروغ يوه گياه ده چي کماغ هم ورته وايي، دا په خوب كي ليدل يي فايدي ښځه ليدل دي او كه ډير يي وويني نو پر مال او نعمت دليل لري ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي لوی سماروغ پر زوی دليل لري او کوچني سماروغ پر لور دليل دي.

سماق (يو ډول دوا)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي سماق ليدل پر جنگ دليل لري او كه وويني چي سماق يي خوړلي دي دليل دي چي دچا سره به بحث کوي او په سماق خوړلو كي خير نسته.

سماڼه \ مږز

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي مږز دغلام زوی دي كه په خوب كي وويني چي مږز يي نيولي دي يا چا ورکړي دي دليل دي چي دده دغلام به زوی پيدا کيږي او كه وويني چي مږز دده دلاس څخه الوتلي دي دليل دي چي دده دغلام زوی به مري. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي مږز په خوب كي مال او حلال رزق دي دالله تعالى فرمان دي (وانزلنا عليكم المن والسلوى، سورة البقرة: ۳۷) ترجمه: او موږ تاسو ته ترنجبين او مږزان را ليږلي وو. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي مږز ليدل په څلورو وجو وي. ۱: د غلام زوی ۲: حلال رزق ۳: نفع ۴: خير او مال.

سمور (داول په ډول حيوان)

سمور داول په ډول حيوان دي چي دهغه دپوست څخه پوستين جوړيږي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي سمور په خوب كي کافر ظالم او غل سړی دي كه وويني چي دسمور سره يي جنگ کړي

دی دلیل دی چې ددې صفت سړی سره به جنگ کوي اوڅوک چې غالب سي هغه به قوي وي او که وويني چې دسمور غوښه يې خورلي ده دلیل دی چې دظالم مال به خوري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي سمور کافر اوماالدار سړی دی او په خوب کي ددې غوښه او پوست داسي شي دی چې دزړه خواش وي اوکه وويني چې سمور يې مړ کړو او دهغه غوښه پر مخکۀ را ايله سوه دلیل دی چې دمسافر سړی مال به ورک سي.

سنان\نيزه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې دښمن يې په نيزه وهلي او غورزولي يې دی دلیل دی چې پر دښمن به غالب سي اوپه دلیل سره به يې قايل کړي اوکه وويني چې دده نيزه ماته يا ورکه سوي ده نو تعبیر يې داوولي خلاف دی او ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چې دده سره چمکداره فولادي نيزه ده نو که ددې داهل څخه وي نو ولايت به حاصل کړي اوکه ددې داهل څخه نه وي نو دډرگ سړی څخه به نفع حاصله کړي اوکه وويني چې دده نيزه زنگ نيولي دي نو لږه نفع به ورته وي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي نيزه ليدل په شپږو وجو وي. ۱: دلیل ۲: ولايت ۳: ډير عمر ۴: فتح ۵: رياست ۶: دنيزي دقيمت مطابق نفع.

سنب\سم (دحيوان دپښې هډوکی)

سنب دحيوان دپښې سم دي ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي سم زوی دی که وويني چې دده سره سم دی يا چا ورکړي دی نو دلیل يې دا دي چې زوی به يې پيداسي اوکه ورک سوي وي ځني نو دده زوی به غايب سي يا به مړ سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي دخړه سم مال دی اوکه وويني چې دده سره ډير سمونه دی يا چا ورکړي دی دلیل دی چې دهغه په اندازه به مال حاصل کړي اوکه وويني چې دده په پښه کي سم لگيدلي دي نو دده عمر به په خوشحالي اوارام سره تير سي اوکه وويني چې سم را ايله دی نو ددې تعبیر داوول څخه خلاف دی.

سنبل (يوډول واښه)

سنبل دورښتو په ډول گياه ده ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که په خوب کي وويني چې سنبل ورسره دی نو دهغه په اندازه به مال او نعمت حاصل کړي او که وويني چې دده سره وچ سنبل دی نو تعبیر يې داوول څخه خلاف دی او جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې تازه سنبل خوري نو حلال مال به حاصل کړي يا به يې زوی پيداسي چې په دغه ملک کي به مشهور وي اوکه وويني چې سنبل يې په اور سوزلي دی نو دلیل دی چې دمال نقصان به يې وسي.

سنباب (تر مړي غټ حيوان)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي سنباب مسافر اوماالدار سړی دی او ددې پوستکي اوپشم او هډوکي غوښتوونکي مال دی او غوښه يې دمسافر سړی مال دی اوکه

وويني چي سنجاب يي وژلي دی او غوښه يي خوړلي ده او غورزولي ده او پوستکي يي ور ذري ذري کړي دی نو دليل دی چي دمسافر مال به تباہ کړي يا به يي په زور اخلي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي د سنجاب مري يي خفه کړي ده او دمري خخه يي وينه بهيدلي ده نو دليل دی چي دپيغلي انجلي سره به جماع کوي.

سنجد

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي سنجد په خوب کي په محنت سره حاصليدونکي مال دی که وويني چي سنجد يي اخيستي يا چا ورکړي دی نو مال به حاصل کړي او که خوړلي يي وي نو مال به په عيال خرڅ کوي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سنجد په درو وجودی. ۱: مال چي په محنت سره ملاوېږي ۲: مال چي بغير دمحنته حاصلېږي ۳: دبد خويه سپري خخه نفع او فايده.

سندان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سندان رئيس او عزتمند سپري ليدل دی که وويني چي دده سره سندان دی يا چا ورکړي دی او پيژني چي دده ملکيت دی دليل يي دا دي چي درئيس خخه به خير او نفع حاصله کړي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دسندان ليدلو دليل دا دي چي دسردار په صحبت کي به وي او خوشحالي به ځني حاصله کړي او که وويني چي سندان يي چا ته ورکړي دی يا ورک سوي دی نو دلوی سپري دصحبته خخه به جلا سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سندان ليدل په پنځو وجو وی. ۱: رئيس ۲: لمع ۳: قوت ۴: ولايت ۵: په کارونو کي بخت.

سنگ \ کانی \ ډبره \ سنگره \ مرغ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي کانی ليدل په دوو وجو دی ۱: مال ۲: رئيس او نرم کانی زياته نفع ده که وويني چي ده سپين کانی اخيستي دی دليل دی چي دخوش اخلاقه رئيس سره به دده صحبت وي او دهغه خخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي تور کانی يي اخيستي دی دليل دی چي دده به دعربو درئيس سره صحبت وي او که وويني چي سور کانی يي اخيستي دليل دی چي دمفسد سردار خخه به ورته ارام رسېږي او که وويني چي دغره دلمن خخه يي ډير کالي راوړي دی اوليدلي يي دی که سپين يا تور وي نو پر نفاق دليل دی ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي کانی ليدل سختي ده که وويني چي داوبو خخه لاندي يي ډير کانی جمع کړي دی دليل دی چي په مکر او حيله سره به مال جمع کړي او که وويني چي دغره خخه يي کانی تراشلي دی دليل دی چي ديو بزرگ خخه به ورته مال جمع سي او که وويني چي پر چا يي کانی اچولي دی دليل دی چي دخپل مال خخه به په نفرت سره چا ته څه ورکوي او که وويني چي پرده چا کانی اچولي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي ده پرچا کانی اچولي دی دليل دی چي پرهغه به تهمت لگوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي کانی ليدل په څلورو وجو دی. ۱:

مال ۲: سرداري ۳: په کارونو کي سختي ۴: دمحت گټه.

سنگخوره (يو ډول مارغه)

سنگخوره يو مرغه دی چي کانی خوري ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي ده سنگخوره نيولي ده دليل دی چي په کار کي به سختي ويني اونيکي به پکښي نه وي يا به دده دبي وقوف سپړ سره کاروبار وي اوکه وويني چي سنگخوره دده دلاسه والوته يا دده په لاس کي مړه سوه دليل دی چي دمشکل کار څخه به ژر خلاص سي اوکه وويني چي دسنگخوره غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي په گټه کي به يو شي په مشکله حاصلوي.

سواري کردن \ سپرتيا کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي سپرتيا کوي دليل دی چي دپاچا څخه به اس وسله او نعمت حاصلوی اوکه وويني چي دسپرو سره گرځي او سپاره دده تابعدار دي نو دليل يي دا دي چي پر يو ټولگي به حکومت کوي اوکه وويني چي نامعلومه سپرو ته يي ددنیا دسامان څخه څه ورکړي دی دليل دی چي ده ته به دمسافر څخه فايده رسيږي اوکه وويني چي معلومو سپاريانو ورته څه ورکړي دی دليل دی داشنا يا انډيوال څخه به ورته فايده رسيږي اوکه سپاره په شنو کالو کي او پر خرابو اومانده اسونو وويني نو د دې تعبير داول څخه خلاف دی.

دقرآن مجيد سورتونه په خوب کي ويل

سورة الفاتحه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که چا په خوب کي الحمد شريف وويل نو دليل يي دا دي چي عمر به يي زيات سي او دده دکار خاتمه به په ايمان سره وي.

سورة البقرة

که په خوب کي وويني چي سورة البقرة يي ويلي ده نو د دې هم دغه تعبير دی کوم چي دسورة الفاتحه دی او ددښمنانو دشر څخه به په امن کي وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دی به په مخلوق کي رښتيا ويونکي وي اوکه فقير وي نو مالدار به سي که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي که غمجن وي نو خوشحاله به سي اوکه غلام وي نو ازاد به سي.

سورة آل عمران

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي سورة آل عمران يي ويلي دی دليل دی چي دټولو بديو څخه به په امن کي سی او پاک به وي او عاقبت به يي په خير وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي که ايت (شهد الله انه لا اله الا هو، سورة آل عمران: ۱۸) وايي نو دليل دی چي دالله په فيصلو به راضي وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که قرضدار وي نو دقرض څخه به خلاص سي او خلک به يي عزت کوي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که ايت (قل اللهم مالک الملك، سورة آل عمران: ۲۶) وايي نو دليل يي دا دي چي بزرگي عزت او مرتبه به حاصله کړي

او مرادونه به يې پوره سي.

سورة النساء

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي سورة النساء وايي دليل دی چي وراثت به حاصل کړي او خپلوان او اهل بيت به يې زيات سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي مال او نعمت به يې ډير زيات سي.

سورة المائدة

جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي سورة المائدة وايي دليل دی چي شرف او عزتمند به سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي سورة المائدة ويل دمال او دنعمت پر زياتوالي دليل لري او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي په خوب کي سورة المائدة ويل پر صحت او سلامتي دليل لري.

سورة الانعام

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي سورة الانعام وايي دليل دي چي ددنیا سعادت به حاصل کړي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي ډير حيوانات به حاصل کړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي د احسان او سخاوت توفيق به حاصل کړي.

سورة الاعراف

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي سورة الاعراف وايي دليل دی چي دينداره او مومن به وي او انجام به يې ښه وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي سورة الاعراف ويلو دليل دا دي چي خوب ليدونکي به دکوه طور په زيارت مشرف سي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي سورة الاعراف ويلو دليل دا دي چي خلک به ځني خوشحاله سي او دامنات حفاظت به کوي.

سورة الانفال

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي سورة الانفال وايي دليل دی چي خير او صلاح به حاصله کړي.

سورة التوبة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي وويني چي سورة التوبة وايي دليل دی چي دگناه څخه به توبه کوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دخوب ليدونکي دکار انجام به په خير سره وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي ددين په لاره کي به يې مثاله وي.

سورة يونس

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي سورة يونس وايي دليل دی چي رزق به باندي فراخ سي او کار به يې مراد ته ورسېږي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دکافرانو مکر او دجادوگرانو فريب به ځني ليري سي او پر دشمن به کاميابي حاصله کړي جعفر

صادق ﷺ ويلي دي چي دده الفاظ او عبادت به ټول صحيح وي.

سورة هود

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة هود وايي دليل دي چي دده روزي به په زمينداري او زراعت كي وي ابراهيم كرمانى ﷺ ويلي دي چي كار به يي نيك وي او په ټولو كارونو كي به نيك بخت وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي ددين په كارونو كي به يي مثاله وي.

سورة يوسف

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة يوسف وايي دليل دي چي ډير سفر به كوي او مال به حاصلوي ابراهيم كرمانى ﷺ ويلي دي چي دغم او محنت څخه وروسته به عزت او بزرگي حاصلوي او سر لوړي خوشحال به وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي په خبرو كي به رښتونى او امانتدار وي.

سورة الرعد

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة الرعد وايي دليل دي چي هميشه به په عبادت او قران كريم كي مشغول وي ابراهيم كرمانى ﷺ ويلي دي چي په خوب كي سورة الرعد ويونكي به كار خير او عبادت ته راغب او مينه وال وي جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي دده عمر به لږ وي.

سورة ابراهيم

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة ابراهيم وايي دليل دي چي هميشه به په اطاعت او نيكو كارونو كي مشغول وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي دالله په نزد به عزتمند وي او انجام به يي ښه وي.

سورة الحجر

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة الحجر وايي دليل دي چي الله تعالى ته به نژدي وي ابراهيم كرمانى ﷺ ويلي دي چي دهغه هر اميد به پوره سي او صادق ﷺ ويلي دي چي الله تعالى به ورته علم ورکړي او حاجت به ورپوره کړي.

سورة النحل

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة النحل وايي دليل دي چي حلال زرق به حاصل کړي او دديندارو دوست به وي ابراهيم كرمانى ﷺ ويلي دي چي دمحنت او افت څخه به په امن كي وي جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي الله تعالى به ورته علم ورکړي.

سورة بني اسرائيل

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي كه وويني چي سورة بني اسرائيل وايي دليل دي چي الله تعالى

ته به نژدی والي بيا حاصل کړي او په دنيا کي به عزت او مرتبه حاصله کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي پر دښمن به کامیابي حاصله کړي او دزړه مراد ته به ورسېږي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دده دين او اعتقاد به پاک وي.

سورة الکھف

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي وويني چي سورة الکھف وايي دليل دی چي دټولو مصيبتونو څخه به په امن کي وي او ددين په لاره کي به بي مثاله او اخلاص مند وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي عمر به يي زيات وي او سعادت به حاصل کړي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دونه عمر به حاصل کړي چي مراد ته به ورسېږي.

سورة مريم

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي وويني چي سورة مريم وايي دليل دی چي دقيامت دورځي د عذاب څخه به خلاص وي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دی به دخير پر لاره وي او دحضور ﷺ سنت به پر ځاي راوړي.

سورة طه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي وويني چي سورة طه وايي دليل دی چي دښمن ته به څه خبره کوي او هغه به مغلوب کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په ملک کي به دده نوم روښانه سي او په نيکي سره به مشهور سي او جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي ددين په لاره کي به بي مثاله او نامدار سي.

سورة الانبياء

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي وويني چي سورة الانبياء وايي دليل دی چي الله تعالی به ورته دانبياء عليهم السلام خوبي ورکړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په دواړو جهانونو کي به نیک بخته وي او جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي عالم او هونبیار به سي او دمشق څخه به اسانتيا حاصله کړي.

سورة الحج

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که څوک وويني چي سورة الحج وايي دليل دی چي خپل مال به دالله تعالی په لاره کي خرڅ کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي نیک او ښه کار به اختياروي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په زهد کي به بي مثاله وي او ددين په لاره کي به کوشش کوي.

سورة المومنون

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي وويني چي سورة المومنون وايي دليل دی چي دایماندارو سره به جنت ته ځي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دده ددين درجي به قوي وي او خوي به يي ښه وي.

سورة الفرقان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که په خوب کي چا سورة الفرقان وایه دليل دی چي په حق سره به

دباطلي لاري څخه جلاسي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي په مخلوق کي به منصف او عادل وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي دباطلي لاري څخه به دحقي لاري طرفته راسي.

سورة النور

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي سورة النور وايي دليل دی چي زړه به يي دعلم او حکمت څخه منور سي.

سورة الشعراء

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي په خوب که چا سورة الشعراء ووايه دليل دی چي دی به دالله تعالی په پناه کي وي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي دگناه څخه به پاک وي او ددين په لاره کي به کوشش کوي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي الله تعالی به يي دگناه څخه ساتي.

سورة النمل

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي سورة النمل وايي دليل دی چي عزت به حاصل کړي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دي چي دولت او نصيب به دده موافقت کوي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي دده مال او نعمت به زيات سي.

سورة القصص

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي سورة القصص وايي دليل دی چي مال او نعمت به ترلاسه کړي او دالله تعالی په ذکر کي به مشغول وي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دي چي هميشه به ددين په لاره او صلاح کي کوشش کوي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي درحمت دروازي به باندې خلاصي سي.

سورة العنكبوت

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي سورة العنكبوت وايي دليل دی چي ترمرگه پوري به دالله په پناه کي وي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي درنځ او بلا څخه به په امن کي وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي مخلوق ته به دده دصلاحيت او نعمت څخه نصيب وسي.

سورة الروم

ابن سيرين ﷺ ويلي دی که په خوب کي وويني چي سورة الروم وايي دليل دی چي دده په لاس به دروم يو ښار فتح کيږي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دي چي ددين په لاره کي به جهاد غزا او کوشش کوي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي خلکو ته به دده ددين څخه صلاح نصيب سي.

سورة السجدة

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي سورة السجدة وايي دليل دی چي په سجده کي به ددنیا څخه رحلت وکړي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي الله تعالی ته به ډيري سجدې کوي جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي دکار انجام به يي ښه وي.

سورة الاحزاب

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى كه وويني چي سورة الاحزاب وايي دليل دى چي مال به حاصل كړي او دښمن ته به يي وركړي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دى چي سل اشرفي به حاصلې كړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي دا الله تعالى فرمانبرداري به كوي.

سورة السباء

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى چي كه خوك وويني چي سورة السباء وايي دليل دى چي زاهد او عبادت كوونكي به وي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دى چي هميشه به دالله تعالى په عبادت كي مشغول وي او جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دى چي دنيكو خلكو خوي به اختيار كړي.

سورة الفاطر

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى چي كه په خوب كي وويني چي سورة الفاطر وايي دليل دى چي انجام به يي ښه وي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دي چي هميشه به دالله تعالى په اطاعت كي مشغول وي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي دروازه به باندي خلاصه سي.

سورة يس

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى چي كه خوك وويني چي سورة يس وايي دليل دى چي انجام به يي په خير وي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دى چي عمر به يي زيات وي او دالله تعالى رحمت به حاصل كړي او جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دى چي دنبي صلى الله عليه وسلم محبت به دده په زړه كي مضبوط وي.

سورة الصافات

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى چي كه خوك وويني چي سورة الصافات وايي دليل دى چي دالله تعالى خحه به ددين هدايت توفيق حاصل كړي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دى چي دصلاح او خير پر لاره به چلېږي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دى چي الله تعالى به ورته صالح زوى وركړي.

سورة ص

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى كه خوك وويني چي سورة ص وايي نو مال به يي زيات سي او عزت مند به سي.

سورة الزمر

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دى چي كه په خوب كي وويني چي سورة الزمر وايي دليل دى چي الله تعالى به دده گناه معاف كړي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دى چي دكار خاتمه به يي په خير سره وي او جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي دين به يي قوي وي.

سورة مومن

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي سورة مومن وايي دليل دى چي ايماندار او مخلص به وي ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دي چي دشريعت حفاظت به كوي او جعفر ويلي دى چي رحمت بخشش او عطا به حاصله كړي.

سورة فصلت

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي سورة فصلت وايي دليل دی چي دالله تعالی په مقربو خلکو کي به سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي هميشه به ددين په صلاح کي مشغول وي او صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دالله تعالی څخه به ددعا غوښتونکي وي او دده دعا به قبليري.

سورة حم عسق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که چا په خوب کي سورة حم عسق وايه نودليل يي دا دي چي داخرت دعذاب څخه به خلاص سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دقيامت دعذاب څخه به خلاص وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دده عمر به زيات سي.

سورة الزخوف

ابن سيرين رحمته الله عليه چي که په خوب کي وويني چي سورة الزخرف وايي دليل دی چي لمونځ او عبادت به ډير کوي او هميشه به روژه دار او سيري او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په قول رښتوني او نیک کرداره به وي.

سورة الدخان

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که څوک په خوب وويني چي سورة الدخان وايي دليل دی چي شپه به په عبادت کي تيروي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي درښتيا ويلو کوشش به کوي جعفر صادق ويلي دی چي مالدار به سي.

سورة الجاثيه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي سورة الجاثيه وايي دليل دی چي توبه به کوي او الله تعالی ته به رجوع کوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي که گنهگار وي نو توبه به کوي.

سورة الاحقاف

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي سورة الاحقاف وايي دليل دی چي دموړ او پلار دحکم منونکي به وي او ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دموړ او پلار سره به نيکي کوي او ډير عجيبه شيان به ويني.

سورة محمد ﷺ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي سورة محمد وايي دليل دی چي په دښمنانو به کامياب سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دهر مصيبت اوافت څخه به په امن کي وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په دنيا کي به دخير توفيق حاصل کړي.

سورة الفتح

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي سورة الفتح وايي دليل دی چي دټولو دروازو څخه به ورته مدد وي.

سورة الحجرات

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي كه په خوب كي وويني چي سورة الحجرات وايي دليل دى چي خلك به په خرابو نومونو سره نه رابولي او غيبت به نه كوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي د چا شرمگاه ته به نظر نه كوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي دخلگو سره به ملا ويږي.

سورة الذاريات

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي كه په خوب كي وويني چي سورة الذاريات وايي دليل دى چي په اطاعت او عبادت كي په مشغول سي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي د مخلوق سره به بخشش او احسان كوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي روزي به باندي فراخه سي.

سورة ق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة قاف وايي دليل دى چي الله تعالى به ورته دخير او اطاعت په كارونو كي توفيق وركړي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي مشكل كارونه به باندي اسانه سي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي دخپل كسب خخه به نصيب حاصل كړي.

سورة الطور

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي كه خوك وويني چي سورة الطور وايي دليل دى چي پر دښمن به كاميابي حاصلوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي الله تعالى به يي مدد كوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي په بيت الله شريف كي به عبادت كوي.

سورة النجم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه وويني چي سورة النجم وايي دليل دى چي الله تعالى به دخپل رحمت دروازي باندي خلاصي كړي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي پر دښمن به كاميابي حاصله كړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي الله تعالى به ورته صالح زوى وركړي.

سورة القمر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة القمر وايي دليل دى چي پر دښمن به فتح او مدد حاصل كړي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي مشكل كارونه به باندي اسانه سي او صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي جادو به اثر نه باندي كوي.

سورة الرحمن

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي په خوب كي وويني چي سورة الرحمن وايي دليل دى چي ددرواغو او حرامو خخه به پرهيز كوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي ښه خوي او ددين لار به اختيار كړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي په دي جهان كي به مال او په اخرت كي به نعمت حاصل كړي.

سورة الواقعة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة الواقعة وايي دليل دى چي

دگناهونو څخه به توبه کوي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي داطاعت او عبادت توفيق به حاصل کړي جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي په اطاعت کي به مخ ته راسي.

سورة الحديد

ابن سيرين ﷺ ويلي دی که په خوب کي وويني چي سورة الحديد وايي دليل دی چي دغم او سختي څخه به روزي حاصله کړي کرمانی ﷺ ويلي دی چي داخرت لار به خوښوي او دالله تعالی درضا تلاش به کوي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي ددين په لاره کي به قابل تعريف وي.

سورة المجادلة

ابن سيرين ﷺ ويلي دی که په خوب کي وويني چي سورة المجادلة وايي دليل دی چي د بنځو سره به يي جنگ وي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي ددين په لار کي به يي دچا سره جنگ وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي دخپل اهل سره به جنگ کوي.

سورة الحشر

ابن سيرين ﷺ ويلي دی که په خوب کي وويني چي سورة الحشر وايي دليل دی چي دده حشر به داخلاص والاو سره وي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي دده صحبت به داهل صلاح او ديندارو سره وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي پر خپل دښمن به کاميابي حاصله کړي.

سورة الممتحنة

ابن سيرين ﷺ ويلي دی چي دسورة الممتحنة ويونکي به دکار ازمائش په راستي سره کوي کرمانی ﷺ ويلي دي چي صحبت به يي داهل صلاح سره وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي په داسي محنت کي به گرفتار سي چي په هغه کي به مړ سي.

سورة الصف

ابن سيرين ﷺ ويلي دی که په خوب کي سورة الصف وايي دليل دی چي دالله تعالی په لاره کي به جهاد کوي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي هميشه به دالله تعالی په رضا کي وي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي دعمر په اخير کي به دشهادت درجه حاصله کړي.

سورة الجمعة

ابن سيرين ﷺ ويلي دي که په خوب کي وويني چي سورة الجمعة وايي دليل دی چي الله تعالی به ورته توبه کول نصيب کړي او ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي دخير توفيق به حاصل کړي.

سورة التغابن

ابن سيرين ﷺ ويلي دي که په خوب کي وويني چي سورة التغابن وايي دليل دی چي ډيري صدقي به ورکوي ابراهيم کرمانی ﷺ ويلي دی چي دکمزوري مدد به کوي او جعفر صادق ﷺ ويلي دی چي رښتوني اوصحيح حالاتو والا به وي.

سورة الطلاق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة الطلاق وايي دليل دى چي د بنحو سره به بحث كوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دي چي د حق خوي به په نظر كي ساتي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي د دين د كار لپاره به بحث كوي.

سورة التحريم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة التحريم وايي دليل دى چي پخپل كور كي به دنفاق خبري كوي او ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دي چي د حرامو څخه به توبه كوي او ليري به ځيني اوسي.

سورة الملك

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة الملك وايي دليل دى چي د قبر عذاب به ورته نه وي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دي چي انجام به يي ښه وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي شرف او بزرگي به حاصله كړي.

سورة القلم

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة القلم وايي دليل دى چي خبرات او صدقي وركول به خونبوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي د ټولو خلكو سره به احسان كوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي الله تعالى به ورته بربادي وركړي.

سورة الحاقة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة الحاقة وايي دليل دى چي د الله تعالى فرايض به په ښه طريقه پوره كوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي د شريعت پر لاره به وي.

سورة المعارج

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة المعارج وايي دليل دى چي خير اونيكي به كوي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي د خير اونيكي طرفته به ماييله وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي د خوف او بيري څخه به په امن كي وي.

سورة نوح

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة نوح وايي دليل دى چي انجام به يي ښه وي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي د دې تعبیر په آخرت كي خلاصون دى او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي د نيكو كارونو حكم به كوي.

سورة الجن

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه په خوب كي وويني چي سورة الجن وايي دليل دى چي توبه به وباسي او د پيريانو دافت څخه به محفوظ وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي ديبان او ښاپيري به ورته نقصان نه سي رسولي.

سورة المزل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك وويني چي سورة المزل وايي دليل دى چي دتهجد لمونځ به خونبوي او ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي دعبادت توفيق به حاصلوي.

سورة مدثر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك وويني چي سورة مدثر وايي دليل دى چي نيك عمل به كوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي پاك خوي او سمه لاره به حاصله كړي.

سورة القيامة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة القيامة وايي دليل دى چي ددنيا خخه به په شهادت سره رحلت وكړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي توبه به كوي او دالله تعالى ته به رجوع كوي.

سورة الدهر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك وويني چي سورة الدهر وايي دليل دى چي فقيرانو ته به خوراك وركوي او دالله تعالى رضا به تلاش كوي كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي په سخاوت او نعمت به دشكر توفيق حاصل كړي.

سورة المرسلات

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه په خوب كي وويني چي سورة المرسلات وايي دليل دى چي ددرواغو ويلو خخه به توبه وباسي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي سمه لار به تلاش كوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي روزي به باندي فراخه سي.

سورة النبأ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي په خوب كي سورة النبأ ويوونكي به دالله تعالى خخه بيره او توكل كوونكي وي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي دينكي كار به كوي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي دده به ډير لوى كار وي.

سورة النازعات

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة النازعات وايي دليل دى چي دزكندن پر وخت به دمرگ خخه نه بيريزي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي توبه به وباسي او دعذاب خخه به په امن كي وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي زړه به يي د مكر او حيلي او خيانت خخه پاك وي.

سورة عبس

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي سورة عبس وايي دليل دى چي خلكو ته به يي تندي تريو وي ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي ډيري روژي به نيسي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي دكوم شي خخه بيريزي دهغه خخه به په امن او حفاظت كي وي.

سورة التکویر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي په خوب کي سورة التکویر ويونکي به دسترگو ددرد څخه په امن کي وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي د مشرق طرفته به ډير سفر کوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دبیريدونکي شيانو څخه به په امن کي وي.

سورة الانفطار

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سورة الانفطار ويونکي به د الله تعالی څخه بيريږي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي دده رغبت به د دنیاوي مال طرفته وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي د پاچاهانو په نزد به عزتمند او محترم وي.

سورة المطففين

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سورة المطففين ويونکي به ناپ او پيمانه صحيح ساتي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي سمه لار اورښتيا به تلاش کوي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دهر چا سره به انصاف کوي.

سورة الانشقاق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سورة الانشقاق ويونکي ته به عملنامه د قيامت په ورځ په راسته لاس ورکول کيږي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي نسل به يي زيات وي.

سورة البروج

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي وويني چي سورة البروج وايي دليل دی چي په دنيا کي به غمجن وي او اخرت به يي ښه وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په اخرت کي به لوړي درجي حاصل کړي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دهر قسم غمونو څخه به خلاص وي.

سورة الطارق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که په خوب کي وويني چي سورة الطارق وايي دليل دی چي صالح زوی به يي پيداسي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي ښايسته زوی به يي پيداسي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي د زوی په وجه به خوش قسمته او خوشحاله وي.

سورة الاعلى

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که څوک وويني چي سورة الاعلى وايي دليل دی چي سبحان الله ولا اله الا الله به ډير وايي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي د الله ذکر به پر ژبه جاري وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دده مشکل کار به په ده اسان سي.

سورة الغاشية

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که په خوب کي وويني چي سورة الغاشية وايي دليل دی چي د قيامت د خوف څخه به بيريږي او توبه به وباسي او دهغه ددهشت څخه به په امن کي وي.

ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دی چې دالله تعالی په رضا کي به ثابت قدمه وي. جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې دده عزت او مرتبه به زیاته سي.

سورة الفجر

ابن سيرين ﷺ ویلي دی که په خوب کي وويني چې سورة الفجر وايي دليل دی چې په نیکو کارونو کي به مشغول وي ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دی چې حج اسلام به ادا کړي او جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې دده هیبت او گيله به کمه سي.

سورة البلد

ابن سيرين ﷺ ویلي دی که په خوب کي وويني چې سورة البلد وايي دليل دی چې صدقه ورکول به پر ده واجبه وي او خونسوي به يي ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دي چې دهر چا سره به احسان کوي او جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې دافتونو او مصيبتونو څخه به په امن کي وي.

سورة الشمس

ابن سيرين ﷺ ویلي دی که څوک وويني چې سورة الشمس وايي دليل دی چې دده دلاسه به يو فاسد کار کيږي جعفر صادق ﷺ ویلي دي چې دبلاگانو څخه به په امن کي وي.

سورة الليل

ابن سيرين ﷺ ویلي دی که په خوب کي وويني چې سورة الليل وايي دليل دی چې دمال زکوة به ورکوي او سوالگري به نه پسي اخلي.

سورة الضحی

ابن سيرين ﷺ ویلي دی که په خوب کي وويني چې سورة الضحی وايي دليل دی چې سوالگرو ته به څه ورکوي او جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې دغريبانو سره به مينه لري.

سورة الم نشرح

ابن سيرين ﷺ ویلي دي که په خوب کي وويني چې سورة الم نشرح وايي دليل دی چې مشکل کار به يي اسان سي ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دی چې بندي دروازي به باندي خلاصي سي او جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې د دواړو جهانونو نعمت به حاصل کړي.

سورة التين

ابن سيرين ﷺ ویلي دي که په خوب کي وويني چې سورة التين وايي دليل دی چې نیک خويه نیک کرداره او بنايسته به وي ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دي چې خير او نفع به حاصله کړي او جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې دسختي څخه به خلاص سي.

سورة العلق

ابن سيرين ﷺ ویلي دی که په خوب کي وويني چې سورة العلق وايي دليل دی چې الله تعالی به ورته علم او قرآن ويل ورکړي ابراهيم کرمانی ﷺ ویلي دی چې عالم او فصيح به وي او جعفر صادق ﷺ ویلي دی چې عاجزي کوونکي او نیک خويه به وي.

سورة القدر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه په خوب كي وويني چي سورة القدر وايي دليل دی چي ددنيا خڅه به دشب قدر دثواب سره رحلت کوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي عمر به يي زيات وي او مراد به حاصل کړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي عزت او مرتبه به يي لوړه سي.

سورة البينة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه په خوب كي وويني چي سورة البينة وايي دليل دی چي ددنيا خڅه به دتوبي سره رحلت کوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي خلک به دخير او صلاح په لاره را اړوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي د دې به دغه ذکر سوي تعبیر وي.

سورة الزلزلة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی كه څوك وويني چي سورة الزلزلة وايي دليل دی چي دچا سره به يي كار جوړ سي او عدل او انصاف به کوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دکافرانو يو قوم به هلاک کړي.

سورة العاديت

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي سورة العاديت وايي دليل دی چي دده کور والابه دده سره مينه کوي کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دخداي په لاره كي به جهاد کوي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي جهاد به کوي او کاميابي به حاصلوي.

سورة القارعة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی كه په خوب كي وويني چي سورة القارعة وايي دليل دی چي دقيامت په ورځ به دده دنيكو اعمالو تله درنه وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي په نيك كار كي به کوشش کوي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي دخلکو عزت او احترام به کوي.

سورة التكاثر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی كه په خوب كي وويني چي سورة التكاثر وايي دليل دی چي دتولو نيکو خلکو زيارت به کوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دده صحبت به ددرواغجنو خلکو سره وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي ددنيا خڅه به دست بردار سي.

سورة العصر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی كه په خوب كي وويني چي سورة العصر وايي دليل دی چي په ټولو کارونو كي به صبرناک وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دده مال ته به ضرر او نقصان رسيږي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په تجارت كي به ورته فايده وي.

سورة الهمزة

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی كه څوك وويني چي سورة الهمزة وايي دليل دی چي ډيري خبري به کوي او په خلکو كي به مشهور سي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دمال حرصناک به وي او دانجام فکر به نه کوي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دالله تعالی په لاره كي به مال خرڅ

کړي.

سورة الفيل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که په خوب کي وويني چي سورة الفيل وايي دليل دی چي دظالم سره به انديوالي او مدد کوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي پر دشمن به کاميابي حاصله کړي او مراد به يي پوره سي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دده په لاس به فتح کيږي او پر دشمن به کاميابي حاصله کړي.

سورة القريش

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که خوک په خوب کي وويني چي سورة القريش وايي دليل دی چي ديبيري او دهشت څخه به په امن کي وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي د داسي سپی سره به صحبت ساتي چي دي به ددين په لاره کي رسوا کړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دمخلوق سره به احسان کوي.

سورة الماعون

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که خوک په خوب کي وويني چي سورة الماعون وايي دليل دی چي لمونځ به کوي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي ده ته دبي دينه دصحبت څخه بچ کيدل پکار دی او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي پر دشمن به کاميابه سي.

سورة الكوثر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که خوک په خوب کي وويني چي سورة الكوثر وايي دليل دی چي مال اونعمت به حاصل کړي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دبزرگانو څخه به بخشش حاصل کړي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي ډير خيراتونه به کوي.

سورة الكافرون

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که خوک وويني چي سورة الكافرون وايي دليل دی چي دبدعت پر لاره په ځي اوپه دنيا به مغروره وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که غمجن وي نو خوشحاله به سي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي دده مرگ نژدی دی ځکه چي داسورة دنبي کریم ﷺ په اخري عمر کي وو.

سورة النصر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دسورة النصر ويونکي به دحق په لاره کي توکل کوونکي وي.

سورة تبت

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که خوک وويني چي سورة تبت وايي دليل دی چي مکار او دهوکه باز به وي او دالله تعالی دعذابو څخه به په خطر کي وي ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دده نښه به بدکاره وي او جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي يو ټولگي به ده ته دبدي رسولو

کوشش کوي.

سورة الاخلاص

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك په خوب كي وويني چي سورة الاخلاص وايي دليل دى چي ددين په لاره كي به مخلص او بي مثاله وي دعبادت توفيق به حاصل كړي او ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي دپاك دين اونيكي عقيدې خاوند به وي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دى چي ددواړو جهانونو مراد به حاصل كړي او ژوند به يي ښه وي.

سورة الفلق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك په خوب كي وويني چي سورة الفلق وايي دليل دى چي پر ده به جادو اثر نه كوي او ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي دبدي كوونكو دشر څخه به په امن كي وي.

سورة الناس

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه په خوب كي وويني چي سورة الناس وايي دليل دى چي الله تعالى به يي دبد نظر څخه محفوظ ساتي اوروزي به باندي فراخوي اوكه په خوب كي وويني چي (لاحول ولا قوة الا بالله العلي العظيم) ترجمه: نسته بچ كيدل دگناه څخه اونه طاقت دنياكي مگر په توفيق دالله تعالى چي لوړ دى، وايي دليل دى چي مال اومراد به حاصل كړي، اوكه په خوب كي وويني چي دقران كريم يو ايت وايي نو د دې تعبير به دحرف قاف په بيان كي ان شاء الله بيان كړه سي.

سوزن\ستن

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك په خوب كي وويني چي دده سره ستن ده اوپه هغه څه شي گنډې دليل دى چي خواره كارونه به يي راجمع سي اومراد به يي پوره سي. ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى كه خوك وويني چي كالي گنډې نو دليل دى چي احوال به يي نيك سي اوكه وويني چي ستن ورکه سوي ده نو دليل دى چي احوال به يي بد سي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دى چي كه خوك په خوب كي وويني چي چا ستن ورکړي ده نو دليل دى چي دغه سړى به دده پر حالاتو مهربانه وي اوكه وويني چي ډيري ستنې ورسره وي نو دا دده دكار خير اوصلاح ده.

سوسمار\سمساره

كه خوك په خوب كي وويني چي سمساري خوړلي دى نودليل يي دا دي چي نقصان به حاصل كړي اوكه وويني چي سمساره يي مړه كړيده نودليل دى چي دښمن به مغلوب كړي. ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دى چي په خوب كي دسمساري غوښه خوړلو دليل دا دي چي نفع به ورته ورسېږي اوكه وويني چي سمساري دده په كور كي اواز كړي دى نو دليل دى چي دده دكور څخه به دغم اواز وزي.

سوسن\چنبيلى گل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دى چي په خوب كي چنبيلي پرخپل وخت ليدلو دليل دا دي چي ده ته

به څه ملاو سي او دده به زوی وسي او چينبيلي بي وخته ليدل پر غم او فکر دليل لري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که څوک وويني چي چا ورته چنبيلي ورکړي دی نو دليل دی چي ددوي ترمينځ به بحث کيږي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دچنبيلي بوتي مينځه ده.

سوگند \ قسم

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده قسم خوړلي دی نو دليل دی چي دده دلاسه به نيك کار کيږي يابه امانت ادا کوي يا به خيرات ورکړي او دکوم شي څخه چي بيريزي دهغه څخه به په امن کي وي. او که وويني چي ددرواغو قسم يي خوړلي دی نو دليل دی چي پر ده به دالله تعالی غضب وي او په تکليف کي به راسي يا به په قرضو کي ډوب سي يا به دپاچا څخه نقصان ويني ده ته توبه کښل په کار ده. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي په رښتياوو يي قسم خوړلي دی دليل دی چي ده ته دگناهونو څخه توبه کښل پکار ده چي خلاصون حاصل کړي. او که په درواغو يي قسم خوړلي وي نو دده دين به تباه سي او په اعتقاد کي به يي خلل راسي دالله تعالی فرمان دی (ويحلفون على الله الكذب وهم يعلمون، سورة المجادلة: ۱۴) ترجمه: او دوي قصدا په الله تعالی ددرواغو قسم خوري حالانکه دوي پوهيږي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده په رښتياوو قسم خوړلي دی نو دليل يي دا دي چي ده ته به غم او فکر رسيږي.

سوراخ \ سوري

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي دی په سوري کي دننه تللي دی نو دليل دی چي دپاچا دراز څخه به خبر سي او که وويني چي دده په بدن کي سوري دی او وينه ځني بهيږي نو دا پر نقصان دليل لري. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي په بدن کي يي سوري دی نو دليل دی چي دخپل اهل څخه به په امن کي نه وي او که وويني چي په کاني کي يي سوري کړي دی نو دليل دی چي په اسلام کي به هميشه وي او که په درخته کي يي سوري کړي وي نو تعبير يي داول څخه خلاف دی او اهل تعبير بيان کړي دی چي دسوري مطابق به دخوب ليدونکي نقصان کيږي.

حکایت

په حديثو کي راغلي دی چي يو سړی د امير المومنين ابوبکر صديق رضي الله عنه په خدمت کي حاضر سو او دهغوي څخه يي پوښتنه وکړه چي مایه خوب کي ليدلي دی چي ديو کوچني سوري څخه غټ غوايي راوتلي دی او بيا يي وغوښتل چي دغه سوري ته واپس ولاړ سي ليکن نه ولاړي دوي ورته په تعبير کي وويل چي دغه سوري خوله ده او غوايي خبره ده کله چي د خولي څخه وزي نو بيا بيرته نه سي راتلاي.

سوهان \ سوان

دسوان بيان په حرف ميم کي کيږي.

سبب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي سبب په خوب کي لیدل پر زوی دلیل دی که سور وي نو پاچا څخه دفع دلیل دی او که سپین وي نو د سوداگرانو څخه دنفعي دلیل دی او که ژړ او تور وي نو پر ناجوړی دلیل دی او که وويني چي سپین سبب يې دوه ټکري کړي دی نو دلیل دی چي دچا سره يې شراکت وي دهغه څخه به جلا سي او که وويني چي سور سبب يې ددرختي څخه شکولي دی او خوړلی يې دی نو دا پر انجلي دلیل دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سبب په خير دلیل دی او که سبب تريو وي نو په بده خبره دلیل دی او که خوړ وي نو پر خوشخبري دلیل دی. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره سبب دی او ده خوړلي وي نو دلیل دی چي نفع به حاصله کړي او سبب دخوب ليدونکي په شغل اوصفت کي همت دی او که پاچا په خوب کي سبب وويني نو دلیل يې دا دي چي سلطنت به حاصل کړي او که سوداگر وويني نو تجارت به يې ښه سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سبب لیدل په اووه وجو دی. ۱: زوی ۲: نفع ۳: ناجوړي ۴: مينځه ۵: مال ۶: حکومت ۷: دخوب ليدونکي همت او دغايب او حاضر خبر دی.

سير \ اوږه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي اوږه خوړل حرام مال خوړل دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي اوږه خوړل خراب شي دی چي خلک يې ورته د وروسته څخه وايي او که وويني چي پخه سوي اوږه يې خوړلي ده نو دلیل يې دا دي چي دخرابو خبرو څخه به توبه کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي اوږه په خوب کي لیدل غم او ژړا ده جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي اوږه په خوب کي لیدل په پنځو وجو وي. ۱: حرام مال ۲: خرابه خبره ۳: غم او فکر ۴: ژړا ۵: سختي لیدل.

سيږي \ مورنس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي ځان په مورنس وويني نو دلیل دی چي بي نيازه به وي ليکن ددين په لاره کي به کمزوري وي او که ځان وږي وويني نو دلیل دی چي گناه به کوي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي ښه خوب هغه دی چي نه ځان په مورنس وويني او نه په وږي ځکه چي دادواړو دطبع خلاف دی او په دی سره طبعيت ته تکليف رسيږي.

سبزه \ شينگی \ شين گياه \ سبزي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي سبزي ورسره دی نو دلیل دی چي دده نوم به په خير او خوب سره مشهور سي او که وويني چي دده په مځکه کي موسمي سبزي ده نو دا پر خير اوفع دلیل لري او که د دې خلاف وويني نو پر نقصان دلیل دی.

سيگي \ شراب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي شراب حرام مال دي که وويني چي دشرابو په مينځ کي تللي دی

نو دليل يې دادی چې په فتنه کي به راسي او که وويني چې شراب چينبي دليل دی چې دهغه په قدر به حرام مال حاصل کړي او که وويني چې شراب پخوي او چينبي دليل دی چې حرام مال به په غم او محنت سره حاصل کړی او که وويني چې دده په کور کي ډير شراب دی دليل دی چې دهغه په اندازه به دزميندار څخه نفع حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې شراب جوړوي او چينبي دليل دی چې حلال او حرام مال به گډوډوي او که وويني چې شراب خرڅوي دليل دی چې حرام شي به خرڅوي او په سود به يې ورکوی او په شرابو چينلو کي خیر نسته او دحاکم لپاره دمعزول کيدو دليل دی او دکجوړو شراب غم او فکر دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي شراب په درو وجودی. ۱: حرام مال ۲: نکاح کول ۳: د دې جهان نعمت او په خوب کي شراب خرڅونکي داسي سړی دی چې دجنگ اوفتني غوښتونکي وي.

سيل \ سيلاب

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي سيلاب لوی دښمن دی يا ظالم پاچا دی او که وويني چې سيلاب يې دځان څخه ليري کړي دی او بل طرف ته تللي دي دليل دی چې پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او غم او فکر به ورته کم وي او که وويني چې دسيلاب څخه تنبیدلي دي نو دښمن څخه به تنبتي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې دپيڅ درياب څخه سيلاب غم او فکر دی او دگرم درياب سيلاب پر نفع دليل لري او جابر مغربی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که جهان دسيلاب څخه ډک وويني او معلوم ورته نه وي چې دکوم ځاي څخه راغلي دي نو دليل يې دا دي چې الله تعالی به په دغه ملک عذاب راښکړي دالله تعالی فرمان دی (فارسلنا عليهم الطوفان، سورة الاعراف: ۱۳۳) ترجمه: اومور پر هغوي طوفان راوليري اوبعض اهل تعبير بيان کړي دي چې که په خوب کي وويني چې سيلاب مځکه خرابوي دليل دی چې ددغه ځاي خلکو ته به دپاچا څخه دتاوان بيره وي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي سيلاب ليدل په څلورو وجودي. ۱: لوی دښمن ۲: ظالم پاچا ۳: غايب لښکر ۴: مصيبت فتنه او سختي.

سيماب \ پاره

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې ډير خلک په خوب کي سپين زر ويني او په ويښه يې حاصل کړي او ډير خلک داسي دي چې په خوب کي سپين زر ويني او په ويښه غم او فکر حاصلوي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي صحيح سپين زر رښتوني خبر دی او کوټه سپين زر درواغجن خبر دی او که سپين زر په تبلي کي وي نو دليل دی چې څوک به ورسره امانت ابردي. دانيال عليه السلام ويلي دي چې که پياله يا لوټه يا تالي دسپينو زرو وويني چې ډير شيان يې دسپينو زر پيدا کړي دي نو دليل دی چې دهغه په اندازه به خزانه حاصله کړي او که وويني چې دسپينو زرو دکان څه حصه يې حاصله کړي ده نو دليل يې دا دي چې ددغه ملک څخه به ښځه کوي او په خوب کي دسپينو زرو ټکړي داسي سړی دی چې دهغه په حق کي

خرا به خبره کوي.

سيمرغ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي سيمرغ وويني نو دليل دی چي د خوش طبيعته او بزړگ سرې سره به انديوالي کوي او که ښځه سيمرغ وويني نو دليل دی چي ښايسته ښځه به کوي او که وويني چي سيمرغ ورسره خبري کوي دليل دی چي د پاچا وزير به سي او که وويني چي د سيمرغ سره يي جنگ کړي دی دليل دی چي دلوي سرې سره به جنگ کوي او که وويني چي د سيمرغ غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به دلوی سرې څخه مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي ده ښځه سيمرغ وژلي ده دليل دی چي د پيغلي ښځي سره به واده کوي او که وويني چي سيمرغ دده د لاسه الوتلي دی دليل دی چي ښځي ته به طلاق ورکوي او که وويني چي د سيمرغ بچي يي نيولي دی دليل دی چي دده به بي وقوفه زوی پيداسي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سيمرغ پاچا دی او که وويني چي سيمرغ په کوڅه کي راکښته سوي دی او کوڅي والاوو وژلي دی دليل دی چي ددغه ملک پاچا به هلاک سي او که وويني چي د سيمرغ څخه بيريدلي دی دليل دی چي د پاچا څخه په انعام حاصل کړي.

سینه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي سینه په خوب کي شريعت دی د الله تعالی فرمان دی (افمن شرح الله صدره للاسلام، سورة الزمر: ۲۲) ترجمه: ايا دچا سینه الله تعالی داسلام لپاره خلاصه کړي ده. که په خوب کي وويني چي دده سینه فراخه سوي ده دليل دی چي ټول کارونه به يي سم سي او که وويني چي سینه يي تنگه سوي ده دليل دی چي دده په دين کي به خلل وي او که وويني چي دده پر سینه شين خط ليکل سوي دی دليل دی چي الله تعالی به ورته کرامت ورکړي او که وويني چي دده پر سینه اسماني رنگ خط ليکلي دی دليل دی چي دده په دين کي به خلل راسي او بغير دکلمې شهادت څخه به مري او که وويني چي دده د سيني څخه وينسته خريل سوي دی دليل دی چي دده قرض به ادا سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي په سینه کي يي ساه بنده سوي ده او ساه نه سي اخيستلاي دليل دی چي دين او دنيا به باندي فراخه سي او که وويني چي دده سینه گرمه ده او نور بدن يي بيخ دی دليل دی چي دده زړه به دچا سره لگيدلي وي. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي دده سینه تنگه ده دليل دی چي زړه تنگی به وي او که سینه فراخه وويني دليل دی چي خوشحاله به وي. اوبعض اهل تعبير بيان کړي دی چي که کافر خپله سینه فراخه وويني نو مسلمان به سي دالله تعالی فرمان دی (فمن یرد الله ان يهديه یشرح صدره للاسلام، سورة الانعام: ۱۲۵) ترجمه: الله چي چاته هدايت کول وغواړي نو دهغه سینه هدايت لپاره خلاصه کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي سینه ليدل په اوو وجو ده ۱: حکمت او علم ۲: سخاوت ۳: ايمان ۴: کفر ۵: اعتقاد ۶: مرگ ۷: بخل.

[ش]

شادي \ خوشحالي \ شادي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي خوشحالي وويني نو پر غم او فکر دليل دی او که وويني چي څوک خوشحاله سوي دی دليل دی چي دهغه څخه به ورته غم او فکر ورسيرې او که مړي په خوب کي خوشحاله وويني دليل دی چي دده حال به ښه سي او خاتمه به يي په نيکي سره وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي بي وجي خوشحاله دی دليل دی چي دده مرگ نژدی دی دالله تعالی فرمان دی (حتی اذا فرحوا بما اوتوا اخذنهم بغتة، سورة الانعام: ۴۴) ترجمه: تردی پوري چي هغه وخت دوي په ورکه سوو باندي خوشحاله سو نو موږ دوي اچانک ونيول.

شادروان \ توشک \ کوربچه \ نالي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي فراخ توشک يي غوړولي دی او پيژني چي دده خپل دی دليل دی چي دهغه دفراخي مطابق به عيش او ډير عمر حاصل کړي او که وويني چي ددوستانو سره په ښار کي يا په لوړځاي کي پر توشک ناست دی نو دا پر مال نعمت او رزق او پر ډير عمر دليل دی او که وويني چي په نا اشنا ځاي کي دده لپاره توشک غوړولي سوي دی او دامعلوم نه وي چي دچا دی دليل دی چي دده احوال به بدل سي او په سفر کي به مړي. او که کوچني توشک په خوب کي وويني نو پر لږ رزق او لږ عمر دليل دی او که وويني چي توشک يي ټول کړي او پر ځان يي لوړ کړي دليل دی چي دخپل ځاي څخه به نا اشنا ځاي ته ځي او که وويني چي پرتوشک ديو سړي تصوير جوړ سوي دی او هغه سړی پيژني او خبري ورسره کوي دليل دی چي هغه به ددراغو تعريف کوي. او که وويني چي توشک يي خرڅ کړي يا چا ورکړي دی نو د دې تعبیر بد دی. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي توشک يي غوړولي دی نو دا دده دکار پر ښه والي او ډير عمر دليل دی او که وويني چي توشک کوچني وو او ترده لاندي غټ سو دليل دی چي پر ده به روزي فراخه سي او که د دې خلاف وويني دليل دی چي روزي به باندي تنگه سي او که وويني چي فراخه توشک غوړيدلي وو او ده راټول کړي دکور پرکت يي کښيښودي دليل دی چي خپل دولت اوبخت به تباه کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي توشک زوړ او خيري دی دليل دی چي ددنیا په عيش کي به مشغول سي او که وويني چي توشک تور يا اسماني رنگ دی نو پر غم او فکر دليل لري او که وويني چي توشک ژر دی نو پر ناجوړي دليل دی او که سپين توشک وويني نو داپه نعمت او دحلالې روزي په فراخي دليل لري. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي نامعلوم توشک په نامعلوم ځاي کي يا وويني چي معلوم توشک دچا په کور کي غوړول سوي دی دليل دی چي دکور مالک ته به نعمت اوروزي حاصل سي او که وويني چي توشک يي په نامعلوم

ځاي کي غوړولي دی او ناست دی باندې دليل دی چي په سفر به ځي او په هغه کي به مال او نعمت حاصل کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي توشک ليدل په څلورو وجو دي ۱: روزي او مال ۲: ډير عمر ۳: نفع ۴: ژوند.

شاخ \ بناخ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي بناخونه ليدل د خوب ليدونکي په وروڼو زامنو او خپلوانو دليل لري که وويني چي ددرختو بناخونه ډير او گڼ دي دليل دی چي دده خپلوان او کور وال به ډير سي او که د دې خلاف وويني نو تعبير يې هم خلاف دی او که وويني چي دخپلي درختي څخه يې بناخ پريکړي دی دليل دی چي دخپل کور والاوو څخه به څوک جلا سي او که وويني چي دده درختي بناخ وچ سوي دي دليل دی چي دده دخپلوانو څخه به څوک هلاک سي او که وويني چي درخته دبل چا ده نو تعبير يې هم بل چاته رجوع کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي دخرما ددرختي بناخ يې پيدا کړي دی يا چا ورکړي دی دليل دی چي دده به زوی پيدا کيږي او که وويني چي دنباخ څخه يې خوړلي دي دليل دی چي دهغه په اندازه به زوی مال خوري.

شانه \ رمونځ \ گمونځ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي رمونځ داسي سړی دی چي حسب نسب يې نه وي او په دين کي يې نفاق وي او که په خوب کي وويني چي سر او ډيره رمونځ کوي دليل دی چي دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او دقرض څخه به خلاص سي او مراد ته به ورسېږي او ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي ډيره رمونځوي او څه ويښته دباندې را باسي دليل دی چي دخپل مال څخه به زکوٰۃ وباسي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي رمونځ په خوب کي موافق دوست په کار خير کي دی او ورښته رمونځ کول مراد حاصلول دی او رمونځ جوړونکي داسي سړی دی چي دده دزړه څخه غم او فکر ليري کوي او دقرض څخه يې خلاصوي او بعض اهل تعبير بيان کړي دي چي ښايسته خلک دی دچا په ديدار سره چي سترگي روښانه کيږي.

شانه (بنی آدم) \ اوربه (د انسان)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دسړی اوربه ښځه ده او که وويني چي دده اوربه قوي او غټه ده دليل دی چي ښځه به کوي او که وويني چي ده دغوايي يا دبوزي اوربه پيدا کړي ده نو داهم دښځي د حاصليدو دليل دی او که وويني چي دده اوربه ماته سوي ده دليل دی چي ښځه به يې مري. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي دا اوربه غوښه يې پورته سوي ده او رگونه يې ښکاره کيږي دليل دی چي په دغه کال به ورته ډير غم وي او که د دې خلاف وويني نو تعبير يې خلاف دی او که وويني چي دده په اوربه کي سپاهي ده دليل دی چي پر دغه کال به افت او مصيبت وي او که په اوربه کي سوروالي يا توروالي وويني دليل دی چي په دغه کال به دنرخو ارزاني وي او که ژړوالي پکښي وويني نو پر ناجوړي دليل دی او که د دې پر غاړه ډيري کرښي

وويني دليل دی چي په دغه کال به ډير مرگونه کيږي.

شاه رود (يو قسم باجه)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شاه رود د دنیا پر بازيو مستي او پر درواغجنو او محاله خبرو دليل لري او که وويني چي شاه رود رغوي دليل دی چي په درواغو به خوشحاله وي او که د شاه رود سره شپيلي اونوري باجي هم وويني نو بيا پر مصيبت دليل لري او ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي شاه رود يي مات کړي دی او غورزولي يي دی دليل دی چي د درواغجنو څخه به توبه کوي او جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي شاه رود رغوي دليل دی چي د لوی نښي سره به ملاو سي او دهغه څخه به عزت او مرتبه حاصله کړي.

شاه اسير غم (يو بوټي) \ نياز بو (يو بوټي)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي نيازبو شين پاک او خوشبوداره دی نو پر بزرگي دليل دی او که ژر او مړاوي يي وويني نو پر ناجوري دليل دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نيازبو په شپږو وجو دی. ۱: عزت او بزرگي ۲: زوی ۳: دوست ۴: ښه خبره ۵: د علم مجلس ۶: نیک نامي او مدح ثنا.

شاهين \ باز

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي بازيي نيولي دي يا چا ورکړي دی دليل دی چي ده ته به د پاچا څخه يا د ډير ظالم مشر څخه نفع حاصله سي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي باز ډير هوښيار سړی دی او که وويني چي باز يي نيولي دي يا چا ورکړي دی دليل دی چي دده به د هوښيار سړی سره صحبت وي. او دهغه څخه به خیر او نفع حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي باز ليدل په څلورو وجو دی. ۱: عزت او مرتبه ۲: زوی ۳: مال او نعمت ۴: حکومت.

شب \ شپه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که په خوب کي وويني چي توره او خرابه شپه ده نو تعبير ددی غم او فکر دی او که وويني چي شپه روښانه او سپوږمي والاده دليل دی چي خوشحاله به سي او ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي په توره شپه کي گرځي او لاره ځني ورکه ده او د سمي لاري په نيت ځي دليل دی چي په دين کي به ورته استقامت حاصل سي.

شب يمانی \ خاوري

خاوري په خوب کي ليدل غم او فکر دی او خوږل يي په هلاکت دليل لري جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که خاوري په خوب کي د لمر په ډول ځليدونکي وويني نو پر خير او دکارونو په فراخي دليل دی او د دې خلاف دکارونو پر بنديدو دليل دی.

شبان \ شپانه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دغوايي يا بوزي يا خرڅونکي ليدل دهر شی تعبير

دهغه په اندازه مطابق دی داس خړخوونکي پر ولایت او بزرگي او د خړخوونکي په تخت او دغوايي پیوونکي په سفارت نعمت اوفراخی اودبوزي خړوونکي پر حلال رزق مال اونعمت دلیل لري. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي شپانتوب کوي اولیوه دده درمي څخه یوه بوزه وړي ده دلیل دی چي باچا په دغه ملک خراب کړي او درعايا حال به برباد سي دانیال عليه السلام ویلي دی چي دبزو دشپانه توب کولو دلیل دا دي چي ددغه بزو په شمار به مشر سي او که وويني چي شپانه ورته څه ورکړي دی دلیل دی چي ده ته به دمشر څخه نفع حاصله سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شپانه نصیحت کوونکي سپړی دی او دخلکو دمال حفاظت کوونکي دی اودهر کاربڼه والي پر خلکو ښکاره وي.

شب بازي کردن \ د شپې بازي کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي د شپې بازي اومستي خوشحالي ده لیکن درواغ او بي کاره ده او که وويني چي د شپې بازي دساز اوشپيلي سره کوي نو دا پر غم اوفکر دلیل دي.

شب برگ (یوډول بوټی)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شب برگ گمراه اومحرومه سپړی دی او که وويني چي دده سره شب برگ دی دلیل دی چي دده صحبت به دگمراه سپړی سره وي او که وويني چي شب برگ يي خوړلی دی دلیل دی چي ددغه سپړی دکار څخه به ده ته فايده وي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي شب برگ يي ددرختي څخه پریکړي ده يا درخته وچه سوي ده دلیل دی چي دگمراه سپړی د صحبت څخه به جلا سي اودده بڼه والي به په دي کي وي.

شپش \ شپري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي شپري يي مري کړي دی دلیل دی چي دښمن به مغلوب کړي او که وويني چي نامعلومي شپري دی دلیل دی چي دده دښمن به کمزوري سي او که وويني چي ډيري شپري په ده جمع سوي دی او دي يي چيچلي دی دلیل دی چي خلک به ورته پیغور ورکړي يا به دده دمال نقصان وسي او که وويني چي شپري دخلکو وینه چينبي نو دويني تعبیر مال دی.

شپشه \ کوني (یوډول خزنده)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي کوني یو حیوان دی چي دگرمي په ورځو کي دپشم په کالو او پوستین کي وي او دا تباه کوي د دې لیدل گاونډي دی که وويني چي کوني دده کالي خوړلي دی دلیل دی چي دده دمال نقصان به وسي او که وويني چي کوني دپشم مال تباه کړي دی دلیل دی چي دده دکورڅخه به غل څه وړي او که وويني چي کوني يي مړ کړي دی دلیل دی چي غل به نیسي اوماال به ځني اخلي.

شبه \ کوچنی مری

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي شبه ورسره دی يا چا ورکړي

دی دلیل دی چې لور به یې پیداسي ورنه غمجن به سي او په دین کې تور شبه خیرن دی جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې سپینه او شنه شبه لیدل په خیر او نفعي دلیل لري او بعض وایي چې ژړه شبه په ناجوړي دلیل لري.

شتافتن\غستل

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که څوک وويني چې ديو کار لپاره غغلي دلیل دی چې په دغه کار کې به پښیمانه سي او که وويني چې دهغه څخه پښیمانه سو او ويې غغستل دلیل دی چې دغه کار به ژر وکړي او جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په یو کار کې غغستل دتاخیر دلیل دی او تاخیر کول په ژر کولو دلیل دی.

شتالنگ\گيتي

په خوب کې گيتي جنگ دی که په خوب کې وويني چې دگيتي سره بازي کوي او دشور شرابي اواز راځي دلیل دی چې دده به جنگ کيږي او که دبازيو په وخت کې چپ وي نو حرام مال به حاصل کړي.

شراب\شربت

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې دخوږو شربتو چيښل لکه دسيب شربت دانار شربت دمالتي شربت او داسي نور په شپږو وجو وي ۱: دین ۲: نفع ۳: فايده مند علم ۴: ډیر عمر ۵: دژوند خوشحالي ۶: دالله تعالی ذکر، لیکن کوم شربتونه چې تروه وي لکه دریواس شربت دليمبو شربت دنارنج شربت او داسي نور په خوب کې لیدل غم او فکر دی او ترخه شربتونه لکه دمورو شربت او دزوفا شربت چيښل ددين او دنيا دفايدي دلیل دی او دکومو شربتونو خوند چې معتدل او خوشبودار وي لکه دعود شربت دبنفشي شربت او دگل شربت چيښل په خیر او خوشحالي او تعريف دلیل لري. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې کوم شربتونه په خوب کې ددوايي په طور وچيښي هغه ددين پر صلاح دلیل لري او کوم چې ددوايي لپاره نه وي هغه ددنيا په خیر او صلاح دلیل لري.

شرابي(يو ډول لوبی)

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که په خوب کې وويني چې ده شرابي اخیستي دی دلیل دی چې مینځه به اخلي او اهل تعبیر بیان کړي دی چې په خوب کې شرابي خادم دی او که وويني چې دده شرابي مات سوي يا وړک سوي دی دلیل دی چې مینځه يا خادم به یې مري. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کې شرابي لیدل په نو وجودی. ۱: ښځه ۲: خادم ۳: مینځه ۴: ددين مضبوطي ۵: ددنيا اصلاح ۶: ډیر عمر ۷: مال او نعمت ۸: خیر او برکت ۹: د ښځو دطرف څخه دمال حاصلیدل.

شرم

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې شرم دایمان څخه دی نبی کریم ﷺ ویلي دی چې (الحیاء من

الایمان) حیا دایمان څخه دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي په یو کار کي شرم کوي دلیل دی چي په دغه کار کي به خیر اوصلاح وی او دایمان زیاتوالي به وي او په داسي کار کي شرم کول چي په هغه کي خیر اوصلاح وي دایمان په نقصان دلیل لري.

شستن \ پریول

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي خپل ځان دویالي یا دحوض یا ددریاب په اوبو سره پریول دغم اوفکر څخه دخلاصون دلیل دی او که داخوب قيدي وويني نو ازاد به سي که قرضدار یي وويني نو دقرض څخه به خلاص سي او که ناجوري وويني نو شفا به حاصله کړي او که دټول بدن سره په اوبو کي نه وي ناست نو کار به یي تمام نه سي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که په خوب کي وويني چي خپل ډوډي یې پریولی ده دلیل دی چي دده خپلوان به دغمونو اوفکرونو څخه خلاص سی او که وويني چي خپل ځان یي په نمکینو اوبو پریولي دی دلیل دی چي غم به ورته ورسیري او که وويني چي پاک کالي یې په خرابو اوبو سره پریولي نو دا دده دکار پر تباهي او ددین پر فساد دلیل دی او که وويني چي ځان په یخو او خرابو اوبو سره پریولي دلیل دی چي توبه به کوي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي په یخو اوبو سره مخ او لاس پریول په څلورو وجو دي. ۱: توبه ۲: عافیت ۳: دقید څخه خلاصون ۴: دبيري څخه په امن کي اوسیدل او په گرمو اوبو سره مخ لاس پریول غم اوفکر دی او په خوب کي مخ لاس پریول په قول دجعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ په اتو وجو وي. ۱: دمراد حاصلیدل ۲: دناجوري څخه شفا ۳: مال حاصلول ۴: حج ۵: خوشحالي ۶: امن ۷: ددین صفایي ۸: دضرورت پوره کیدل.

شش \ پیپړه \ سړي

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي سړي لیدل خوشحالي ده او که وويني چي چا ورته سړي ورکړي دی دلیل دی چي هغه ته به نیکی رسوي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دحلال یحوان اومه یا پنځ کړي سړي یي خوړلي دي نو دلیل یي دادي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي.

شطنج

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شطنج کول بهتان او درواغ خبره ده او که وويني چي په شطنج کولو کي یي مخالف مغلوب کړي دی دلیل دی چي پرچا به په درواغو غلبه کوي او تهمت به باندي لگوي او ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شطنج کول پر جنگ دلیل لري او اهل تعبیر بیان کړي دی چي په خوب کي شطنج کول نیکی او خیر نه دي.

شعر

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که په خوب کي وويني چي شعریا غزل یادچا مدح یا صفت کوي یا غیبت کوي دلیل دی چي یي فایدي خبري به کوي دالله تعالی فرمان دی (والشعراء يتبعهم

الغاون، سورة الشعراء: ۲۲۴) ترجمه: گمراه خلک دشاعرانو پيروي کوي. لیکن که دتوحید یا نعت یا دهنوبیاریا خبري کوي نو ښه دی او گنهگار به نه سي.

شغال\گیدړ

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دگیدړ په طلب کي گرځي او حیران دی او نیولي يي نه سي نو دلیل دی چي ناجوړه به سي او که وويني چي گیدړ ورسره بازي کوي دلیل دی چي پر ښځه به عاشق سي او که وويني چي دگیدړي غوښي خوري دلیل دی چي که ناجوړه وي نو شفابه حاصله کړي که قرضدار وي نو قرض به يي اداسي او دگیدړي وینسته پوست او هډوکي په خوب کي لیدل مال دی.

شفتالو

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شفتالو لیدل ناجوړي ده که په خپل موسم کي وي نو لږ نقصان دی او که شفتالو ژر نه وي او خوږ وي نو پر مینځه دلیل دی او که پخپل وخت وي نو ده ته به مال ملاو سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شفتالو په پنځو وجو وي. ۱: مینځه ۲: زوی ۳: ناجوړي ۴: مال ۵: مسافر سړی دطرف څخه نفع. او که وويني چي دشفتالو زوني يي ماتي کړي دی او په خوراک کي تريخي دی نو په غم او فکر دلیل دی او که خوږ وي نو دلیل دی چي دبي اصله سړی څخه به دهغه په اندازه مال او نفع حاصله کړي.

شکار\ښکار

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که په خوب کي وويني چي دغرنی بوزي یا غوا یا دځنگلي خر ښکار کوي او غوښه يي خوري نو داټول په ښه والي دلیل لري او که وويني چي ښکار يي غورزولي دی دلیل دی چي مال غنیمت به حاصل کړي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په جال سره چي کوم ښکار ونيسي نو داپه نقصان دلیل دی او بعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي په خوب کي ښکار دخپل معاش او روزي تلاش کوونکي دی.

شکر\شکري\خوږي

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي لږ شکري پاکه خبره ده یا خپل زوی یا ورور یا دوست مچول دی او که ډيري شکري وويني نو په مال او حلال رزق دلیل دی حضرت ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي ډيري شکري ښه نه دی او خرڅول يي ښه دی لیکن د دې حاصلول او اخیستل بد دی او جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي شکري لیدل په پنځو وجو وي. ۱: پاکه خبره ۲: مچول ۳: نفع ۴: زوی ۵: مال.

شکر گزاردن\شکر کول

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دالله تعالی شکر ادا کوي نودا دده ددين په درستي قوت مرتبي مال او ددواړو جهانونو په سعادت دلیل دی دالله تعالی فرمان دی (لن شکرتنم لازیدنکم، سورة ابراهیم: ۷) ترجمه: که تاسو شکر وکړي نو زه به تاسو ته نور زیات درکړم.

شکستن\ماتول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي څه شي بي مات کړي دي دليل دي چي دهغه په اندازه به دده نقصان وسي او که مات سوي شي دبل چا وي دليل دي چي دهغه نقصان به خوب ليدونکي ته واپس کيږي او که وويني چي دده داندامونو څخه يو اندام مات سوي دي دليل دي چي دده يو څوک خپل چي دده داندام سره تعلق لري هغه ته به غم او مصيبت ورسېږي او که وويني چي دروغ دساز څخه لکه باجه رباب او شپيلۍ څخه يې يو مات کړ نو دا کار پر خوشحالي دليل دي.

شکم\نس

ددي په تعبیر کي داهل تعبیر دري قولونه دي دانيال عليه السلام ويلي دي چي نس په ظاهر او باطن کي مال دي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي نس زوی دی ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي نس په خوب کي پر خپلوانو دليل دي که وويني چي نس يې غټ سوی دی نو دا دمال پر زياتوالي زوی او خپلوانو دليل دي او که وويني چي نس يې کوچني سوي دي او په پوست کي يې څه نقصان دي دليل دي چي دده دمال او زوی نقصان به وسي او که وويني چي څه په نس کي دي ټول يې دباندې را ايستلي دي او پريولي يې دي او بيا يې پر خپل ځاي ايښي دي دليل دي چي دده حال به نیک سي او مطلب به يې حاصل سي او که وويني چي دده دنس څخه زوی راوتلي دي دليل دي چي داسي زوی به يې وسي چي دده داهل بيتو عزت او مرتبه به زياته کړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي خپل نس پرسيدلي وويني نو دليل دي چي ډير مال به ورته حاصل سي او که خپل نس خيري وويني نو دليل دي چي مصيبت به ورته رسېږي او که پر خپل نس وينسته راخولي وي دليل دي چي پر ده به دعيال دطرف څخه قرضه راځي او که خپل نس خريلي وويني دليل دي چي بي غمه به سي او دقرض څخه به خلاص سي او که وويني چي دده په نس کي سوري دي دليل دي چي دده عيال به دده مال خوري.

شکبه\لری\نس\معه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دحلالي غوښي والا حيوان لری پر حلال مال دليل دي او که لری دغوښيانو څخه ډک وويني نو پر حرام مال دليل دي او که وويني چي پوخ سوی لری يې خوړلي دي نو دا پر خير او نفع دليل دي.

شکنجه\زولني

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شکنجه په ذلت او عاجزي دليل لری او که وويني چي ده ته دشکنجي څخه تکليف رسيدلي دي نو بيا يې هم دغه تعبیر دي او که وويني چي دشکنجي څخه ورته تکليف نه دی رسيدلي نو تعبیر يې داول څخه خلاف دي او که وويني چي دی پاچا په شکنجه کي راخيژولي دي دليل دي چي دپاچا څخه به ورته تکليف رسېږي.

شگوفه\درختان\غوټۍ

ددرختو غوټي پخپل وخت کي په تعبیر کي ښه دي او ژړه غوټي په تعبیر کي دسري اوسپني

څخه په کمه درجه کې ده او گلنار په خوب کې ناوې ده او ددرختو غوتي دهغه دقد په کوچنيوالي مطابق پرپاکه خبره دليل دی. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې که وويني چې په موسم کې ددرختو غوتي خوري دليل دی چې ددغه درختو دمالکانو څخه به پاکه خبره اوري او دهغوي څخه به خیر او نفع حاصله کړي او که وويني چې غوتي بويوي دليل دی چې خلک به يې تعريف کوي.

شل شدن \ شل کيدل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې بدن يې خيري سوي دي او دکور په کټ کې را ايله سو او ولاړيدی نه سي دليل دی چې دبدو کارونو څخه به توبه کوي او که خوب ليدونکي مفسد وي نو د دې تعبير داوړني خلاف دی او جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې که وويني چې په اندامونو کې يې يواندام بي کاره سوي دي دليل دی چې دده خپلوانو ته چې دده سره نسبت لري افت به ورته ورسېږي.

شلغم

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کې شلغم غم او فکر دی او که وويني چې ده چا ته شلغم ورکړي دي دليل دی چې هغه ته به تکليف رسوي او جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کې پوخ شلغم داوم څخه ښه دی او ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چې که څوک وويني چې دځان څخه يې لري کړي دي دليل دی چې دغم او فکر څخه به خلاص سي.

شلوار \ پرتوگ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې پرتوگ په خوب کې عجمي مينځه ده يا خرابه ښځه ده چې واده به ورسره کوي او که وويني چې نوي پرتوگ يې اغوستي دي نو عجمي مينځه به اخلي او که دپرتوگ اغوستو پر وخت يې ښځې ته وکتل دليل دی چې دښځې سره به جنگ کوي او که وويني چې چا ورته پرتوگ ورکړي دي دليل دی چې خادمان به يې زيات سي او که وويني چې نوي پرتوگ يې پيدا کړي دي دليل دی چې نوي خادم به حاصل کړي او که وويني چې خیرن پرتوگ ورسره دي دليل دی چې دالله تعالی څخه به عذاب حاصل کړي دالله تعالی فرمان دی (سراييلهم من قطران وتغشى وجوههم النار، سورة ابراهيم: ۵۰) ددوي پرتوگونه به دتار کولو وي. او ددوي مخونه به اور پټ کړي وي او که وويني چې سور پرتوگ يې اغوستي دي دليل دی چې عزت منده ښځه به کوي او که وويني چې دده سره ژړ پرتوگ دي دليل دی چې ناجوړه به سي او که وويني چې شين پرتوگ ورسره دي دليل دی چې خلک به يې ملامت کړي او د ښځو لپاره رنگداره پرتوگ ښه دی او که ښځه وويني چې نوي پرتوگ يې اغوستي دي دليل دی چې خاوند به کوي او که و ويني چې پرتوگ يې وړک سوي دي دليل دی چې مينځه يا خادم به يې وتبښتېږي او که وويني چې ده د ښځو پرتوگ اغوستي دي دليل دی چې دښځې څخه به ورته ذلت ورسېږي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کې پرتوگ په دروو و جو دی ۱: ښځه

۲: مینځه ۳: دکور مزدور.

شلوار بند \ پرتوگابښ \ واکه

پرتوگابښ دسړي په شرمگاه دليل دی که وويني چي دده پرتوگ سخت او مضبوط دی نو دعضو تناسل په سختي اومضبوطي دليل دی اوکه ژر پرتوگابښ وويني نو دعضو تناسل په کمزوري دليل دی.

شمار کردن \ شميرل \ حساب \ حسابول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دچا سره شميرل کوي دليل دی چي په محنت کي به اخته سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي شميرل څونه اسانه وی محنت به کم وي او دعددونو تعبير ديوه څخه ترسلو او زرو پوري په حرف عين کي بيان سوي دی.

شمشير \ توره

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په تيکي کي توره ښځه ده اوبغير د تيکي څخه مال مراد او حکومت دی اوکه وويني چي دده په لاس کي توره ده دليل دی چي زوی به يي پيداسي اوکه وويني چي توره د تيکي څخه دباندې ده نو بيا يي هم دغه تعبير دی اوکه وويني چي توره په تيکي کي ده او تيکي ماته سويده او توره سلامتته ده دليل دی چي زوی به يي سلامت وسي او دهغه مور به مړه سي اوکه وويني چي دده په لاس کي لڅه توره ده او پر چا يي پورته کړي ده دليل دی چي ده چا ته دويلو لپاره ديوې خبري سوچ کړي دی اوکه وويني چي په توره يي څوک وهلي دی خو زخمي کړي يي نه دی دليل دی چي دهغه سړي په باره کي به يي ژبه خلاصه سي اوکه وويني چي توره دده په څټ کي راڅرېږي دليل دی چي دوليت زمه واري به باندي راسي اوکه دتوري تيکي اوږد وي نو دوليت احتمال نه لري اوکه وويني چي دتوري تيکي لنډ دی نو ولايت به ورته حواله کړي اوکه دتوري تيکي لنډ وي اومات سوي وي نو ولايت به دده دقبضي څخه ولاړ سي اوکه وويني چي بغير دجنگ څخه يي څوک په توره ووهي نو دليل دی چي مشهور به سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي پخپل لاس کي يي توره رازپولي دی دليل دی چي زوی به يي راسي اوکه زوی يي نه وي نو حکومت به حاصل کړي. اوکه وويني چي چا ورته ډيري توري ورکړي دی دليل دی چي مالدار به سي اوکه وويني چي توره او تيکي دواړه مات سوي دی دليل دی چي زوی او دهغه مور دواړه به مري. اوکه وويني چي چا په توره وهلي دی او وينه ځني بهيدلي ده او کالي يي باندي خراب سوي دی دليل دی چي پرده به دحرام مال تهمت ولگول سي اوکه وويني چي چا توره ځني اخيستي ده دليل دی چي په حکومت کوم کار دی هغه به ځني واخسته سي اوکه وويني چي توره يي پخپله ملاپوري تړلي ده دليل دی چي عمر به يي زيات وي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي داوسپني توره ورسره ده دليل دي چي کار به يي پاييدار وي او که وويني چي دشيشي توره ورسره ده دليل دی چي دلوي ښځي څخه به ښه والي وويني اوکه دملغلرو توره ورسره وي نو دليل يي دا دي چي داهل دينو په عمل سره به قوت حاصل کړي اوکه وويني چي دلرگي توره

ورسره ده دليل دی چې کاربه يي کمزوري سي او که وويني چې دټيکري توره ورسره ده دليل دی چې دپاچا دبيبيانو څخه به قوت حاصل کړي او که وويني چې دده دتوري تيکۍ ماته سوي ده دليل دی چې دده په اهل بيتو کې به څوک مري او که وويني چې دده سره په دوه مخه تيره توره ده دليل دی چې دده کار به روان وي او که دلاجوردو توره ورسره وي نو دليل دی چې کاربه يي کاميابه سي او که وويني چې دده توره دهنداری په ډول ځليږي دليل دی چې خوب ليدونکي به دسردارانو مهرباني او عزت حاصل کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې توره ليدل به پنځو وجو وي. ۱: زوی ۲: ولايت ۳: دليل ۴: نفع ۵: په دښمن باندې کاميابي حاصلول او په خوب کې توره جوړونکي قوي او فصيح ژبي سړی دی.

شمع \ ډېوه \ خراغ \ بلب

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې شمع دولت دی او دعزت مرتبي عيش اونعمت فراخي ده که په خوب کې وويني چې روښانه شمع ورسره ده دليل دی چې دخوب ليدونکي دولت اونعمت به زيات سي او که وويني چې شمع يي بله کړي دی او پخپل کور کې يي ايښي ده دليل دی چې په دغه کال به پر ده نعمت فراخ وي او تجارت به يي جاري وي او بعض اهل تعبير ويلي دي چې دده ښځه به ښايسته وي او که وويني چې چا ورته روښانه شمع ورکړي ده دليل دی چې عزت اودولت به حاصل کړي او که وويني چې دده سره دسپينو زرو په شمعدان کې شمع ده دليل دی چې دښه اصل ښځه به کوي او که وويني چې شمعدان دسرو زرو دی دليل دی چې دشاهي خاندان څخه به ښځه کوي او که شمعدان دقلبي وويني دليل دی چې ددرميانه درجي قبيلي څخه به ښځه کوي او که وويني چې شمعدان دتانبې دی دليل دی چې بې اصله ښځه به کوي او که وويني چې شمعدان داوسپني دی دليل دی چې دمضبوط اصل ښځه به کوي او که وويني چې شمعدان دخاورو دی دليل دی چې دعامو خلکو څخه به ديوي ښځې سره واده کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که څوک وويني چې بله سوي شمع يي په لاس کې ايښي ده او ناڅاپه مړه سوي ده دليل دی چې ښځه به يي مري او که وويني چې بله سوي شمع دده په لاس کې ده او چا مړ کړي دی دليل دی چې يو سړی به پر ده حسد کوي او که وويني چې دشمعي رڼا کمه سويده دليل دی چې دده عزت اومرتبه به کمه سي، دانيال عليه السلام ويلي دي چې که څوک وويني چې دده په لاس کې بله شمع ده دليل دی چې که ښځه يي وي نو زوی به يي پيداسي او که وويني چې په ښار کې ډير شمعان بل دی دليل دی چې ددغه ځاي پاچا به عادل او انصاف داروي او قاضي به انصاف دار پرهيزگار اوهوښيار وي او په دغه ښار کې به ډيره خوشحالي وي او که په جماعت کې ډيري شمعي وويني دليل دی چې دهغه ځاي خلک به په عبادت او دعلم په حاصلولو کې پوره مشغول وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې شمع ليدل په څوارلسو وجو وي. ۱: پاچا ۲: قاضي ۳: زوی ۴: ناوي ۵: حکومت ۶: مشري ۷: واده ۸: سرای ۹: مالداري ۱۰: علم ۱۱: نامداره ښځه ۱۲: ښايسته ښځه ۱۳: ژوند ۱۴: پر ليدونکي دليل دی.

شناوري کردن \ لمبیدل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي په صفا اوبو کي لمبيدل په حيله او تدبير سره د کسب طلب دی او که وويني چي په صفا اوبو کي لمبيدلی دی او ډوب سوي دی دليل دی چي د دنیا په مال کي به غرق سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک وويني چي په درياب کي لمبيږي او غاړي ته نه دی رسيدلي دليل دی چي پاچا به يې د عمل څخه منع کړي او که وويني چي لمبيدل ورته اسان دی دليل دی چي کار به يې په اساني سره وسي او که وويني چي لمبيدل ورته گران دی دليل دی چي کار به يې گران سي او که د درياب غاړه ونه ويني دليل دی چي قيد به سي او که وويني چي پر اوبو باندي يې غلبه کړي ده او دي پکي مړ سوي دي دليل دی چي د دښمنانو د لاسه به هلاک سي او که وويني چي د ډوبيدو څخه بچ سوي دی دليل دی چي د دنیا دکارونو څخه به لاس اخلي او داخرت په کار کي به مشغول سي او که وويني چي په اوبو کي ډوب سوي دی دليل دی چي غم به ورته لاحق سي او که وويني چي داوبو دلاندي څخه ځمکي ته راغلي دی دليل دی چي د غم څخه به خلاصون حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي د درياب څخه په لمبيدو د باندي راوتلي دی او کالي يې اغوستي دی دليل دی چي د پاچا دکارونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که د دې خلاف وويني نو تعبیر يې هم خلاف دی او که وويني چي تر غتي ويالي په لمبيدو راوتلي دی او غاړی ته راغلي دی دليل دی چي د غټ شغل څخه به خلاصون حاصل کړي او که د دې خلاف وويني نو دليل يې دی چي په شغل کي به وي.

شنکرف (دپاري او گوگډو مرکب)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي شنکرف په خوب کي غم او فکر دی که وويني چي دده سره شنکرف دی دليل دی چي غم به حاصل کړي او که وويني چي شنکرف يې خوړلي دی دليل دی چي ناجوره به سي او که وويني چي په شنکرف سره يې څه تصوير جوړ کړي دی دليل دی چي د دنیا په بازو کي به مشغول سي او پردي به عاشق سي او که په خوب کي ويني چي په شنکرف سره څه ليکي که قران کریم يا دعا يا دتوحيد خبري يې ليکلي وي نو پر نيکي دليل دی او که د دې خلاف وي نو په نقصان دليل دی.

شهادت دادن \ گواهي \ شاهدي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ريښتوني گواهي ښکاره کوي دليل دی چي د غمونو څخه به خلاص وي او عاقبت به يې ښه وي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که مصلح وي او وويني چي ريښتوني گواهي ورکوي دليل دی چي د مرگ پر وخت به شهادت حاصل کړي او که خوب ليدونکي مفسد وي نو توبه به کوي او پر گناه به پښيमानه سي او که خوب ليدونکي مشرک وي نو دليل دی چي مسلمان به سي او عاقبت به يې په خير سي.

شاه بلوط (يو ډول درخته)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده سره د شاه بلوط ميوه ده دليل دي چي

غمجن به سي او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک ووينی چي دده سره دشاہ بلوط ميوه ده يا چا ورکړي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به دبخیل سړی څخه نفع حاصله کړي.

شهد\گبين\شات\عسل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي شهد دموم سره دی نو د دې تعبیر میراث او حلال غنیمت دی او که ووينی چي گبين ورسره دی دليل دی چي دهغه په اندازه به خوب ليدونکي دمړي څخه ميراث حاصلوی چي حلال به وي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي گبين ورسره دی دليل دی چي دهغه په اندازه به قدر علم او پوه حاصله کړي او که وويني چي ددغه گبين څخه خلکو ته څه ورکوي او هغوي يې خوري دليل دی چي خلک به دده دعلم څخه فايده حاصله کړي او که د دې خلاف وويني نو نفع به نه حاصلوي او اهل تعبیر بيان کړي دی چي گبين په تعبیر کي قران مجيد دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي گبين ليدل په پنځو وجو وي. ۱: ميراث ۲: غنیمت ۳: علم ۴: قران مجيد ۵: فراخه روزي.

شهرستان\دښار ديوال

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دښار په ديوال کي دننه تللي دی دليل دی چي دين به يې مضبوط سي او انجام به يې ښه وي او که وويني چي دښار پر ديوال ساکن سويدي دليل دی چي دپاچا په خدمت کي به وي او خير او نفع به حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دښار ديوال ليدل په اووه وجو وي. ۱: پاچا ۲: رئيس ۳: عام خلک ۴: ددين قوت ۵: امن ۶: فتح حاصلول ۷: دکارونو مضبوطي.

شهر\ښار

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي ښار ته تللي دی دليل دی چي دده دين به قوي وي او ددين کار به يې پوره سي او خپل مراد ته به ورسېږي او که وويني چي دښار څخه دباندې راغلي دی يا چا دښار څخه ايستلي دی نو د دې تعبیر د اول څخه خلاف دی او که څوک خپل ځان په مناره يا ښار کي وويني نو دا دده پر هلاکت دليل دی او که وويني چي دي ديو ښار څخه بل ښار ته ايستل سوي دی دليل دی چي ښځي ته به طلاق ورکړي او دده ښځه به بل خاوند کوي او که وويني چي په يو ښار کي مقيم سوي دی دليل دی چي ښځه به ځني جلاسي او که وويني چي دمسلमानانو دښار څخه تللي دی دليل دی چي درښتونې دين څخه به درواغجن دين طرفته مايل سي او ممکنه ده چي دکافري ښځي سره به واده کوي او که دگرم ملک په يو ښار کي واوړه او يخني وويني نو داپه قحط او تنگي سره پر واده دليل دی او که دپخ ملک يو ښار کي دا وويني نو پر فراخي اودنعمت په ارزاني دليل دی او که وويني چي يو ښار ته تللي دی او هغه ښار يې خوښ سوي دی دليل دی چي عزت او مرتبه به حاصله کړي او که وويني چي دکلي څخه ښار ته تللي دی دليل دی چي خير او نفع به ورته حاصله سي او که وويني چي دښار څخه کلي ته تللي دی دليل دی چي مراد به يې پوره نه سي دالله تعالی فرمان دی (ربنا اخرجنامن

هذه القرية الظالم أهلها، سورة النساء: ۷۵) ترجمه: اي خدايه موږ د دې کلي څخه وباسه چي د دې اوسيدونکي ظالمان دي اوکه وويني چي په ښار کي وړک سويدي نو د دې تعبير ښه دي اوکه وويني چي دښځو ښار ته تللي دي دليل دي چي په دغه ښار کي به فتنه اومصيبت راسي اوکه وويني چي ښارته ښايسته ښځي راغلي دي دليل دي چي په دغه ښار کي به نعمت اوفراخي وي اوکه وويني چي دښځو ښارته دننه تللي دي دليل دي چي دپاچا غلامان به هلته ځي او ظلم اوبي انصافي به کوي اوکه وويني چي ښځي پټ مخ ښار ته دننه تللي دي دليل دي چي په دغه ښار کي به ناخوښي خبري کيږي اوکه په خوب کي ښار د مشرق د طرفه وويني نو دمغرب د طرف څخه ښه دي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي دهندوستان ښار وويني نو دليل يې بد دي اوکه خپل ځان دترکستان په ښار کي وويني نو پر دښمن به کاميابي حاصله کړي اوکه ځان دبلغار اوشقلاق په ښارونو کي وويني نو دده سره به خيانت وسي اوکارونه به يې پټ وي اوکه خپل ځان دماوراء النهر په ښارونو کي وويني نو عزت مرتبه اوامن به حاصل کړي اوکه خپل ځان په خوارزم کي وويني نو دده کار به بند سي اوکه دعراق په ښارونو کي خپل ځان وويني نو دولت اومرادبه پوره کړي اوکه دخراسان (اوسني افغانستان) په ښارونو کي خپل ځان وويني نو کار به يې په اساني سره پوره سي اوکه ځان په ښار فارس کي وويني نو دده ناسته ولاړه به دپرهيزگاره خلکو سره وي اوکه دکرمان په ښارونو کي خپل ځان وويني نو دده خاندان به ډير سي اوکه خپل ځان دحجاز په ښارونو کي وويني نو حج به کوي اوکه ديمن په ښارونو کي خپل ځان وويني نو دا پر سلامتي اوامن دليل دي اوکه دمصر په ښارونو کي خپل ځان وويني نو خوشحاله به سي اوکه خپل ځان د اذربايجان په ښارونو کي وويني نو په کارونو کي به غم مصيبت اوتکليف پورته کوي اوکه خپل ځان دارمينيا په ښارونو کي وويني نو مراد به يې پوره سي اوکه دمغرب په ښارونو کي خپل ځان وويني نو دده په کارونو کي به نقصان راسي اوکه خپل ځان دفرنگيانو په ښارونو کي وويني نو دده ددنيا کارونه به ښه سي ليکن دين به يې کمزوري وي اوکه خپل ځان دشيروان په ښارونو کي وويني نو دليل دي چي کار به يې نیک سي.

شهرهايي مفردين\يو يو ښار ليدل

ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي خپل ځان په مکه شريفه کي وويني نو دليل دي چي عزت مرتبه اومدد به حاصل کړي اوکه خپل ځان په مدينه منوره کي وويني دليل دي چي دده صحبت به دسوداگرو سره وي او دهغوي څخه به نفع حاصله کړي. اوکه خپل ځان په يمن ښارکي وويني دليل دي چي دبيري او دهشت څخه به په امن کي وي اوکه خپل ځان په طائف کي وويني نو دليل دي چي ډير سفرونه به کوي اونیک به سي اوکه په بصره کي ځان وويني نو دعالمانو سره دناستي شرف به حاصل کړي اوکه په واسطه کي ځان وويني نو دينداره اوپرهيزگاره به سي اوکه ځان په کوفه کي وويني دليل دي چي دعامو خلکو څخه به نيکي

حاصله کړي او که خپل ځان په بغداد کي وويني نو مالداره به سي او په تجارت کي به نفع حاصله کړي او که خپل ځان په حلوان کي وويني نو خوشحاله ژوند به تير کړي او په خوب کي اصفهان ليدل د سردار څخه په نفعي دليل دی او موصل ليدل پر مراد حاصلیدو دليل دی او دمشق ليدل پر فراخه روزي او حلب او انطاکیه د مشر څخه پر نفعي دليل لري او بیت المقدس ليدل پر عزت او مراد حاصلولو دليل دی او اخلاط ليدل د کار په پښیماني دليل دی او قيصريه ليدل پر نفع دليل دی او که په قلعي کي خپل ځان قيد وويني نو دده کار به بند کړه سي او نفلس ليدل پر کار دليل دی او گنجه ليدل د نعمت پر زیاتوالي دليل دی او تبریز ليدل د غم څخه د خلاصون دليل دی او رنگان پر غم دليل دی او همدان ليدل پر مرتبه دليل دی او قزوین ليدل پر دوستي دليل دی او ری ليدل په قسم خوړلو دليل دی او گرگان ليدل په جنگ کي د ماتیدو دليل دی او دهستان ليدل په فکر مندي دليل دی او دبسطام ليدل خوشحالي ده او بیساره ليدل د مال پر نقصان دليل دی او مرو ليدل د کار پر نه پوره کیدو دليل دی او نیشاپور ليدل د بزړگ سړی سره په صحبت حاصلیدو دليل دی او که خپل ځان په طوس ښار کي وويني دليل دی چي خیر او نفع به حاصله کړي او که په بلخ کي خپل ځان وويني دليل دی چي پ دښمن به کامیابي حاصله کړي او که په سمرقند کي خپل ځان وويني دليل دی چي په خلکو کي به نامدارسي او که په غزني کي خپل ځان وويني دليل دی چي په خلکو کي به مشهور سي او که خپل ځان په کاشغر کي وويني نو غمجن به سي او که په اسکندريه کي خپل ځان وويني دليل دی چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به پښیمانه سي او که په اندلس کي خپل ځان وويني دليل دی چي دده سره به خیانت وکړي او که خپل ځان په حصار کي وويني دليل دی چي کار به يي بند سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ښارونه ليدل په څلورو وجو وي ۱: دين ۲: ظاهريدل ۳: خوشحاله ژوند ۴: ښځه چي نکاح به ورسره وکړي.

شونيز\توره دانه\کلونجي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي کلونجي پر غم او فکر دليل دی او ددې خوړل د ضرر او نقصان سبب دی او که وويني چي ډير کلونجي ورسره دی نو په غم کي به گرفتار سي.

شوربا\ښوروا

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که په خوب کي ښوروا د غوښي سره وي او خوند يي ښه وي نو د نفعي دليل دی او که د دې خلاف وويني نو د غم او فکر دليل دی.

شيراز\چکه\مستي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي مستي غم او فکر دی او که تروه وي نو غم به يي زيات سخت وي او که وويني چي مستي خرخوي يا چا ورکړي دی او دهغه څخه يي څه خوړلي نه وي نو دليل يي دی چي خوشحالي به حاصله کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي مستي په خوب کي ليدل خرابه خبره ده چي په هغه سره به غمجن سي.

شیر \ شیدي

دانیال عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي تازه او خوږي شیدي دمال پر زیاتوالي دلیل دی او که تروې وي نو تعبیر یې د دې خلاف دی او که وويني چي تازه شیدي یې چينبلي دی نو دهغه په اندازه به حلال مال حاصل کړي او که ښځه وويني چي په تیانو کي یې شیدي جمع سوي دی دلیل یې دی چي زوی به یې پیداسي او که سړی وويني چي شیدي باسي او دهغه پر ځاي وینه راځي دلیل دی چي حرام مال به حاصل کړي او که وويني چي دخپلو تیانو څخه شیدي چينبي دلیل دی چي په کار کسب کي به یې نقصان وسي او که سړی وويني چي دی ماشوم دی او شیدي چينبي دلیل دی چي مراد به یې پوره نه سي او که ښځه وويني چي بچي ته شیدي ورکوي دلیل دی چي دپاچا څخه به مال حاصل کړي او که ښځه وويني چي بچي دشیدو څخه ليري کوي اویا شیدي ورکوي نو دا پر نقصان دلیل دی. ابراهیم کرمانی رحمته الله علیه ویلي دی چي دځنگلي حیوانانو شیدي لږ مال دی که وويني چي دځنگلي خر شیدي چينبي نو دا پر خوږي او صلاحیت دلیل دی او که وويني چي داوښ شیدي چينبي دلیل دی چي دمشر څخه به مال حاصل کړي او که وويني چي دهوسی شیدي چينبي دلیل دی چي روزي به باندي فراخه سي او که وويني چي دبوږي شیدي چينبي دلیل دی چي دښځي څخه به مال اونعمت حاصل کړي او که وويني چي دپرانگ شیدي چينبي دلیل دی چي پر دښمن به کامیابي حاصله کړي او که وويني چي دزمري شیدي یې چينبلي دی دلیل دی چي دلوی سړي څخه به حرام مال حاصل کړي او که وويني چي دمیني شیدي یې چينبلي دی دلیل دی چي مال به حاصل کړي او که وويني چي دخري شیدي یې چينبلي دی دلیل دی چي ناجوړه به سي اوشفا به حاصله کړي او که وويني چي دسوي شیدي چينبي دلیل دی چي دښځي څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دخنزيري ښځي شیدي چينبي دلیل دی چي احمق او بیوقوف به سي او که وويني چي دگیدري شیدي چينبي دلیل دی چي دچا سره به مکر اوحيله کوي او که وويني چي دشرمښ شیدي چينبي دلیل دی چي اولاد به ورسره خیانت کوي او که وويني چي دبوږي شیدي چينبي دلیل دی چي حلال مال به حاصل کړي. جابر مغربی رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي دداسي حیوان شیدي ایستل چي غوښه یې حلاله وي پر حلال مال دلیل لري او دکومو غوښه چي حرامه ده دهغه شیدي پرغم او فکر دلیل لري او جعفر صادق رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي شیدي لیدل په دروو وجودی. ۱: حلال رزق ۲: مال اوزوی ۳: غم اوفکر.

شیره

ابن سیرین رحمته الله علیه ویلي دی چي په خوب کي دانگورو شیره ددنیا خیر اونفع ده دالله تعالی فرمان دی (فيه يغاث الناس وفيه يعصرون، سورة يوسف: ۴۹) ترجمه: ددي څخه خلک فايدي پورته کوي اودا نښتيځي او که وويني چي دانگورو څخه شیره نښتيځل وي دلیل دی چي دلوی پاچا نژدی سړی به سي او که وويني چي تازه شیره خوري دلیل دی چي دهغه په اندازه به حلال رزق

حاصل کړي او که وويني چي دشيري خوند تريو دی دليل دی چي په غم اومحنت سره به روزي حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي شيره ورسره ده نو خبر او نفع ده او که وويني چي د انگورو څخه شيره ونستياي او غورزوي يي دليل دی چي ډير مال به حاصل کړي اوشيره چي څونه تازه اوخوږه وي هغونه به نفع زياته وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي شيره ليدل په څلورو وجو وي. ۱: حلال مال ۲: ډير نعمت ۳: علم او حکمت ۴: بغير دمحنت څخه نفع.

شيريني ها\متاياني\خوري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي متاياني واده خوشحالي اوحلال رزق دی او که وويني چي يو چا متايي ورکړي ده دليل دی چي دهغه څخه به روزي حاصله کړي او که وويني چي متايي يي خوړلي ده دليل دی چي نفع به حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي متايي ليدل په څلورو وجو وي. ۱: نفع ۲: حلال مال ۳: علم ادب هونبيارتيا او حکمت ۴: بنايسته مينځه.

شير\ببرشير\زمری

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي زمري دښمن دی که وويني چي دزمري سره يي جنگ کړي دی دليل دی چي ددښمن سره به جنگ کوي او څوک چي کاميابي حاصلوي هغه به غالب سي او که وويني چي دزمري څخه تنبتيدي دی او زمري ورپسي گرځي نو دليل دی چي دچا څخه بيربري دهغه څخه به په امن کي سي او که وويني چي دزمري غوښه خوري دليل دی چي دپاچاهانو څخه به مال حاصل کړي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او دزمري غوښه خوړل دپاچا څخه انعام حاصلول دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي زمري پاچا دی او که وويني چي دزمري د بدن څه شي يي پخ کړي دی يا چا ورکړي دی او ده خوړلي دی دليل دی چي ددښمن دمال څخه به څه خوري او که وويني چي دزمري سره يي جماع کړي ده دليل دی چي دخرابو خبرو څخه به خلاصون پيدا کړي او په مراد به ورسيري او که وويني چي ده زمري په ترڅ کي نيولي دی دليل دی چي ددښمن سره به صلح کوي او که وويني چي نر زمري دده سره جماع کوي دليل دی چي دپاچا څخه به ذلت حاصل کړي او که وويني چي په ده پسي زمري راروان دی اومخکي سوي دی ځني دليل دی چي دپاچا څخه به ورته نقصان رسيري. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دزمري سر يي پيدا کړي دی دليل دی چي پاچاهي به حاصله کړي او که وويني چي پاچا ورته زمري ورکړي دی دليل دی چي ده ته به پاچاهي ورکړي يا پخپل ملک کي به ورته څه ولايت ورکړي او که وويني چي دزمري پر سر ناست دی دليل دی چل مرتبه اودولت به يي زيات سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي نر زمري پاچا دي اوبنځه زمري دپاچا بنځه ده او که وويني چي دبنځي زمري څخه شيدي لوشي دليل دی چي دپاچا منشي به سي او که بوډي بنځه داخوب وويني نو دپاچا دزوی دا يي به سي او که وويني چي زمري يي دملا څخه نيولي دی دليل دی چي پر هغه باندي به

کاميابي حاصلوي او که وويني چي زمري خوړلي دی دليل دی چي ددښمن څخه به ورته نقصان ورسېږي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي زمري دي په ترڅ کي نيولي دی دليل دی چي دپاچا مقرب به سي او که د دې خلاف وويني نو دپاچا به باندي اعتماد وي ليکن په خوب کي دزمري غوښه پوست او هډوکي پر دښمن دليل دی او که وويني چي دزمري غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي دښمن به په اساني سره په واک کي راولي او که د دې خلاف وويني نو تعبيري يي هم خلاف دی جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي زمري ليدل په درو وجو وي. ۱: پاچا ۲: زړه ور دښمن ۳: زبردست دښمن.

شیر خشت (قبض ماتونگی دوا)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي شیرخشت حلاله روزي ده او که وويني چي شیرخشت يي جمع کړي دی دليل دی چي په سفر کي به مال حاصل کړي او که وويني چي شیرخشت يي خوړلي دی دليل دی چي په عيال به مال خرڅ کړي او عوض به حاصل کړي او که وويني چي شیرخشت ورسره دی دليل دی چي په تجارت کي به نفع حاصلوي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي شیرخشت ليدل په درو وجو وي. ۱: حلال مال ۲: دژوند فراخي. ۳: دزړه مراد حاصلول.

شیشه \ بنينه \ بوتل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي بوتل ښځه ده او وايي چي خادم دی چي دښځو خدمت کوي ليکن پايدار به نه وي او که په خوب کي وويني چي چا ورته خالي بوتل ورکړي دی دليل دی چي فقيره ښځه به کوي او که وويني چي په دغه بوتل کي دگل بنفشه تيل دی نو پر دينداره ښځي دليل دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دتيلو بوتل مالداره ښځه ده او که وويني چي دهغه څخه يي تيل پر سر مښلي دی دليل دی چي دښځي دمال څخه به ده ته څه حاصل سي او که وويني چي دهغه څخه يي دسيب يا دانارو وغيره شربت چيښلي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته دښځي مال ورته حاصل سي او که وويني چي بوتل دشيشي او پاک دی دليل دی چي دپرهيزگاري او ښايستي ښځي سره به واده کوي او که وويني چي بوتل مات سوي دی دليل دی چي ښځي ته به طلاق ورکوي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي بوتل ورسره دی او په هغه کي ياڅه خوړ شي دی دليل دی چي خوش طبعيته او موافقه ښځه به غواړي او که گلاب تروه وويني نو تعبيري يي داول خلاف دی او که په بوتل کي يو ښه شي وويني نو دليل دی چي دپرهيزگاره او ښايسته ښځه به کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي بوتل ليدل په درو وجو وي. ۱: ښايسته ښځه ۲: مينځه ۳: دکور خادم.

شیطرج (يو ډول دوا)

شیطرج يوه دوا ده چي په خوب کي د دې خوړل دضرر او نقصان سبب نه دی.

[ص]

صابون \ ساپون

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي خپل کالي په صابون سره پريولي دليل دی چي دبدو کارونو څخه به منع سي او که په خوب کي وويني چي صابون يي خوړلي دی نو دليل دی چي حرام مال به خوري او که وويني چي چا ته يي صابون دخوړلو لپاره ورکړي دی دليل دی چي خپل مال به چا ته دخوړلو لپاره ورکوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي ډير صابون ورسره دی او خپل کالي يي پريمنځلي دی دليل دی چي مراد به يي پوره سي او که وويني چي خپل لاس يي په صابون سره پريولي دی دليل دی چي دخلکو څخه به جلا اوسيري. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دصابون اخيستل درځولو څخه ښه دي او که سپين صابون وي او پر اور خوشبويي کوي نو تعبير يي ډير ښه دی او په خوب کي صابون جوړونکي سردار دی.

صرافي کردن \ صرافي \ صراف

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي صراف عالم دی او که څوک په خوب کي وويني چي صرافي کوي نو تعبير بيانوونکي دی دپوښتني کوونکي حالت ته خيال وکړي که خوب ليدونکي پرهيزگاره او دينداره وي دليل دی چي څه ددين موافق وي هغه به خوشبوي او که پوښتنه کوونکي څه ليکل ويل نه پيژني دليل دی چي حيران به سي او په فضولياتو کي به مشغول سي او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي صرافي کوي دليل دی چي په خيانت او دخلکو په غيبت کي به مشغول سي او بيان کوي چي په خوب کي صراف فضول خبري کوونکي سړی دی چي هرڅه دخپل نقصان لپاره کوي.

صاروج \ ليوکول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ليو يي کړي دی دليل دی چي دخلکو سره به پاکه خبره کوي او په خوب کي ليو کوونکي خوش طبعه سړی دی جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دچا لپاره يي ليو کړي دی دليل دی چي دهغه مدد به کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ليو کول په درو وجودی. ۱: پاکه خبره ۲: امداد کول ۳: دهغه سړی رضا تلاش کول.

صاعقه \ برېښنا \ تکه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي صاعقه اور دی چي درويځو څخه راوځي که څوک په خوب کي وويني چي دوريځي څخه اسماني بجلي را ايله سوي ده دليل دی چي دهغه به اندازه به دالله تعالی عذاب پر دغه ځاي والا وي دالله تعالی فرمان دی (ويرسل عليها حسابانا من السماء فتصبح صعيدا زلقا، سورة الکهف: ۴۰) ترجمه: اوپر دوي يي داسمان څخه عذاب راوليري بيا به يو هوار ميدان پاته سي دغه ملک والا ته توبه کښل پکار دی چي عذاب ځني ليري سي. ابراهيم کرمانی

ﷺ ويلي دي چې كه څوك وويني چې د هوا څخه اور د باران په ډول وريږي دليل دي چې په دغه ملك كې به د پاچا د طرف څخه مصيبت او خونريزي كيږي او كه وويني چې بجلي را ايله سوه او دي يې وسوزي دليل دي چې خوب ليدونكي به د پاچا د عذاب څخه هلاك سي.

صبح \ سهار \ سپېدي

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چې كه څوك وويني چې په صبح صادق سره ټوله دنيا روښانه سوي ده دليل دي چې د دغه ملك اوسيدونكي ته به امن حاصل سي او كه وويني چې د سهار څخه وروسته تياره سوي ده نو ددې تعبیر داوړني خلاف دي. جابر مغربي ﷺ ويلي دي چې كه څوك وويني سهار سوي دي اوسور دي او محكه د دې د عكس څخه سره سوي ده دليل دي چې په دغه ملك كې به قتلونه او خونريزي كيږي او كه د سهار رنگ ژړ وويني نو په ناجوړي دليل دي. جعفر صادق ﷺ ويلي دي چې په خوب كې سهار ليدل دهغه ملك دخلكو پر قوت او ددين پر صلاحيت دليل دي.

صبر ايلوا (يو ډول دوا)

ايلوا په خوب كې داسي عالم دي چې دهغه مقصد د علم څخه مال حاصلول وي كه وويني چې ايلوا يې خوړلي ده دليل دي چې داسي قسم عالم به سي او كه ويې نه خوړل نو تعبیر يې داوړني خلاف دي. جابر مغربي ﷺ ويلي دي چې په خوب كې ايلوا خوړل پرغم او د فكر دليل دي چې ده ته به ورسېږي.

صحبت \ ملگرتيا

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چې كه په خوب كې د مصلح او پرهيزگاره سړي سره ملگرتيا وويني دليل دي چې دده ژوند به په ايمانداري او درستي سره وي او كه د دې خلاف وويني نو دده پر تباه كاري او په فساد دليل دي. جابر مغربي ﷺ ويلي دي چې كه څوك وويني چې دده ملگرتيا د پاچا سره ده دليل دي چې علم او عقل به حاصل كړي او كار به يې په انتظام سره وي او كه خپله ملگرتيا د مشر سړي سره وويني نو ده ته توبه ايستل پكار دي او كه وويني چې د مشر سره يې ملگرتيا ده دليل دي چې په دنيا به مغرور وي.

صحرا \ ځنگل

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چې په خوب كې ځنگل ليدل د پاچا د طرفه نيكي او خوشحالي ده د ځنگل د غټ والي په اندازه او كه ځنگل بي اندازي وويني او په هغه كې ډير خس و خاشاك وويني او خپل ځان پكې گرزيدونكي وويني دليل دي چې دده ملگرتيا به د ظالم پاچا سره وي او دهغه مقرب به وي او كه ځنگل شين وويني دليل دي چې دده ملگرتيا به د عالم افاضل سړي سره وي او دهغه څخه به فايده حاصله كړي.

صحف \ صحيفې \ ورقي \ پاڼې د كتاب

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چې كه په خوب كې وويني چې د ابراهيم (عليه السلام) صحيفي وايي دليل دي چې څوك به ورته دنيكي لاره ښيي او د خطا څخه به يې منع كړي خاصكر كه د كتاب څخه

بي هم داويلي وي او كه سرسري توري يي ويلي وي نو دده ملگرتيا به دمنافقانو او رياكارو سره وي او جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي كه مسلمان وويني چي ده صحيفي خلاصي كړي دی او صحيفه ابراهيم عليه السلام وايي دليل دی چي دده عقیده به پر دين اسلام وي او گبر او يهوديان به نه خونبوي او دهغوي سره به محبت نه کوي.

صحيفه \ خط \ کاغذ

دصحيفي دري معني دي ۱: خط ۲: کاغذ ۳: پرده. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي كه خوك وويني چي پر صحيفي يي څه ليكلي دی دليل دی چي وراثت به حاصل كړي او كه وويني چي دچا پرصحيفه يي دځان لپاره څه ليكلي دی دليل دی چي دديندار او امانتدار سړی څخه به څه حاصل كړي او كه وويني چي په صحيفه يي په شين خط سره څه ليكلي دی دليل دی چي دمصيبيت وهلي څخه به څه حاصل كړي او كه پر صحيفي يي څه نه وي ليكلي نو وراثت به نه حاصلوي.

صدف \ سپي

ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي سپي بنځه ده كه وويني چي دده سره سپي ده دليل دی چي بنځه به کوي يا به مينځه اخلي او كه وويني چي سپي ورکه سوي ده دليل دی چي دده خادم به وتښتي.

صدقه \ خيرات

په صدقه ورکولو کي داهل تعبيرو اختلاف دی ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي كه وويني چي يو عالم صدقه ورکوي دليل دی چي دده دعلم څخه به خلکو ته نفع ورسېږي او كه وويني چي پاچا صدقه ورکوي دليل دی چي ده ته به ډيره نفع وي او كه وويني چي خوك پيسه دار صدقه ورکوي دليل دی چي شاگردانو ته به کار ښيي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي صدقه ورکول امن اودغم اوسختي څخه خلاصون دی جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي كه قرضدار وويني چي صدقه ورکوي دليل دی چي د قرض څخه به خلاص سي كه غلام وي نو ازاد به سي كه قيدي وي نو خلاصون به حاصل كړي او كه بي دينه وويني چي صدقه ورکوي دليل دی چي مسلمان به سي مقصد دا چي په خوب کي صدقه ورکول ددواړو جهانونو سعادت دی.

صراط \ پل صراط

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي كه خوك وويني چي په لاره کي ولاړ دی دليل دی چي خراب کارونه به دده په لاس سم سي ځکه چي صراط نيغه لار ده دالله تعالی فرمان دی (ويهدیک صراطا مستقيماً، سورة الفتح: ۲) ترجمه: اوتاته به سيده لاره وښيو او كه وويني چي پر پل صراط تير سوي دليل دی چي دلوی مصيبت او مرگ څخه به په امن کي وي او كه وويني چي دپل صراط څخه دوږخ ته را ايله دی دليل دی چي په غم بلا او مصيبت کي به راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي كه خوك په خوب کي وويني چي دپل صراط څخه ليري سوي دی دليل دی چي داخرت

لپاره به نيك عمل كوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي پل صراط ليدل په ښېرو وجو وي. ۱: سمه لار ۲: مشكل كار ۳: بېره ۴: دپاچا دطرفه ارام ۵: گناه ۶: نفاق.

صفه \ ډبه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كي ډبه مور او پلار دي او كه وويني چي دده دكور ډبه پاكه نوې او لوړ قميته ده نو دا پر ډير عمر او دمور او پلار د ذات پر سلامتيا دليل دي او كه وويني چي ډبه را ايله سويده او خرابه ده دليل دي چي دده مور او پلار به هلاك سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي كه خوك وويني چي ډبه په راسته طرف كي نقصان راغلي دي دليل دي چي دده پلار به ناجوړه سي او كه وويني چي چپه طرف ته پكښي سپور سوي دي دليل دي چي دده مور به ناجوړه سي او كه مور او پلار يي نه وي نو پر غم او فكر دليل دي.

صلوة او سلام \ درود شريف

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي كه خوك وويني چي پر نبی ﷺ باندي درود شريف وايي دليل دي چي ده مرادونه به پوره سي او روزي به باندي فراخ سي او عادت به يي په خير سره وي او جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي كه په خوب كي وويني چي درود شريف ډير وايي دليل دي چي حج به وكړي او كه نبی ﷺ په خوب كي وويني دليل دي چي دنبي ﷺ طريقي به په ځاي راوړي.

صليب \ چليپه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي كه خوك په خوب كي وويني چي ده صليب اخيستي دي يا چا وركړي دي نو دليل يي دا دي چي دده په دين كي خلل دي او دده رغبت به دكافرانو طرفته وي او كه وويني چي صليب دده په خټ كي دي نو دليل يي دا دي چي دده اعتقاد خراب دي او كه وويني چي صليب پرستي كوي نو دليل يي دا دي چي دالله تعالى سره شريك نيسي په ذات كي او كه وويني چي چا صليب وركړي دي او ده مات كړي دي يا يي دكور څخه دباندې غورزولي دي نو دليل يي دا دي چي دين اسلام به دده په زړه كي مضبوط وي او دكافرانو دښمن به وي او كه وويني چي صليب يي مچ كړي دي او خونبوي يي نو د دې تعبير داول خلاف دي.

صمغ \ كڼډوري \ كونډوري

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي ددرختي كونډوري پاته سوي خوراك دي كه په خوب كي وويني چي دده سره كونډوري دي يا چا وركړي دي دليل دي چي دهغه په اندازه به دچا پاته سوي مال خوري او كه وويني چي كونډوري يي چا ته وركړي دي نو دپاته سوي مال څخه به چا ته څه وركړي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كي كونډوري لږ نفع ده چي ده ته به ددرختي سره دنسبت په لرلو حاصله سي دارنگه كه په خوب كي دبادامو كونډوري و خوري نو دبخیل سړي څخه به نفع حاصله كړي او كه دزردالو كونډوري و خوري نو دناجوړي سړي څخه به نفع حاصله كړي او كه دكيكر كونډوري و خوري يا يي دځان سره وساتي نو دځنگليانو څخه به نفع حاصله كړي.

صنځ (يو ډول تماشه)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي صنځ باطلي او درواغ خبري دی او که وويني چي دده په مخکي صنځ رغوي دليل دی چي په باطلو او درواغو سره به خوشحاله وي او که وويني چي دصنځ سره رباب او شپيلۍ هم ده نو پر غم او فکر دليل دی چي دغه ځاي والاته به رسيږي او که وويني چي صنځ يي غورزولي دي نو دباطلو او درواغجنو څخه به توبه وکړي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي صنځ رغول په پنځو وجو وي. ۱: بدي خبري ۲: بي فايدي کار ۳: اسباب ۴: غم او فکر.

صنډل (يو ډول خوشبوداره دوا)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي صنډل ورسره دی يا چا ورکړي دی دليل دی چي خلک به دده مدح او صفت کوي او که وويني چي سپين صنډل ورسره دی دليل دی چي دلوی سړی څخه به انعام حاصل کړي او چي څونه صنډل زيات وي دهغه په اندازه به خوب ليدونکی زياته نفع حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي صنډل ليدل په څلورو وجو وي. ۱: تعريف او شاباسي ۲: خير او برکت ۳: عزت او مرتبه ۴: نفع.

صندوق \ بکس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي صندوق ښځه ده او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي په خوب کي صندوق عزت او مرتبه ده او که وويني چي غټ صندوق يي اخيستي دی يا چا ورکړي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به عزت او مرتبه حاصله کړي. او که وويني چي دده صندوق وړک يا مات سوي دی دليل دی چي مرتبه به يي کمه سي او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي پاک صندوق ورسره دی دليل دی چي دده ښځه به ښايسته او پاکه وي او دزور صندوق تعبير د دې خلاف دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي صندوق ليدل په درو وجو وي. ۱: عزت او مرتبه ۲: قدر او دمرتبه لوړوالي ۳: ښځه.

صورت \ شکل \ مخ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي دده مخ په بل شکل بدل سوی دی دليل دی چي دده حالات به په ليدل سوي شکل بدل سي او که وويني چي بيا پخپل شکل سو نو دليل دی چي دالله تعالی طرفته به رجوع وکړي او که په خوب کي خپل شکل بل شان وويني دليل دی چي هر سړی به ځني مخ اړوي او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دبل سړی يا حيوان په شکل سوي دی دليل دی چي بي مذهبه او درواغجن به وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي تصوير ليدل په الله تعالی پوری درواغ دی.

صوف \ وړۍ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دوړي کالي ددنيا خير او نفع ده خاصکر دپرهيزگاره سړی لپاره او که وويني چي دصوفيانو دبدن څخه يي دوړي کالي ايستلي دی دليل دی چي دده رغبت به دگناه او خطا طرفته وي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک

وويني چي صوفي سوي دی او دورې کالي بي اغوستي دی او دصوفيانو سره ديره سوي دی دليل دی چي داهر څه به په وينه وويني اوکه وويني چي صوفيانو دځان څخه ليري کړي دی نو د دې تعبير د اول څخه خلاف دی اوکه وويني چي صوفي سوي دی يا دصوفيانو سره ناست دی دليل دی چي منافقانه عبادت به کوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلې دی چي په خوب کي صوفي جوړيدل په څلورو وجو وي. ۱: ددنيا څخه لاس اخيستل ۲: دمخلوق څخه په ډډه کيدل ۳: دعبادت هميشوالي ۴: دچا څخه طمع نه لرل.

صيقل \ دوسلي صفا کول

صيقل په خوب کي پاچا دی او دبعضو په نزد وزير دی که وويني چي وسله صفا کوي که داهل اصلاح څخه وي نو پاچاهي به حاصله کړي يا به دپاچا مقرب سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلې دی چي په خوب کي وسله صفا کوونکي داسي سړی دی چي په خپل لاس حق دباطل څخه جلا کوي.

صيني \ چيني لوبښي \ د شيشي لوبښي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلې دی چي په خوب کي چيني لوبښي خادمه ښځه ده که چيني لوبښي پاک او صفا وويني دليل دی چي ښايسته خادمه ښځه ده اوکه چيني لوبښي تور وويني دليل دي چي خادمه به يي بد شکله وي اوکه وويني چي دده سره چيني سامان دی يا ده اخيستي دی دليل دی چي خادمه ښځه به کور ته راولي يا به دده ښځه يامينځه مري يا به تنبتي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلې دی چي په خوب کي چيني سامان ليدل په درو وجو وي ۱: خادمه ښځه ۲: مينځه ۳: د ښځو څخه نفع.

[ض]

ضرابي \ روپۍ مهر کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلې دی چي په خوب کي روپي مهر کوونکي داسي سړی دی چي خپلي خبري ښايسته کوي او په فخر يي بيانوي اوکه وويني چي د روپي مهر کولو کار کوي دليل دی چي يو څو بي اصله خبري به ښايسته اوخوږې کړي او وايي به يي اوکه وويني چي روپي جوړوي دليل دی چي سختی اوناخوښي خبري به کوي چي خلک يي واورې نوخفه به ځني سي.

ضعيف \ کمزوري

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلې دی چي په خوب کي کمزوري دمرتبي نقصان دی که وويني چي دده سر کمزوری سوي دی دليل دی چي عزت او مرتبه به يي کمه سي اوکه وويني چي دده سترگه کمزوري سوي ده دليل دی چي ښځه يا خادمه به يي کمزوری سي اوکه وويني چي دده غوښه کمزوري سوي ده دليل دی چي ښځه يا خادمه به يي کمزوري سي اوکه وويني چي دده پزه کمزوري سوي ده دليل دی چي عزت او مرتبه به يي کمه سي اوکه وويني چي دده دين کمزوري سوي دی دليل دی چي بي فايدي خبري به کوي اوکه وويني چي خت يي کمزوري سوي دی دليل

دی چي امانت به نه ادا کوي اوکه وويني چي دده دملا تير کمزوري سوي دی دليل دی چي دخلکو غيبت به کوي اوکه وويني چي دده لاس کمزوري سوي دی دليل دی ښځه به يي ناجوړي سي اوکه وويني چي دده مړوند کمزوری دی دليل دی چي مور يا زوی به يي پيداسي اوکه وويني چي دده مټ ياسينه کمزوري ده دليل دی چي دده تدبير او رايه به بي کاره وي اوکه وويني چي دده گوته کمزوري ده نو دده لور به ناجوړه سي اوکه وويني چي دده گيډه کمزوري سوي ده دليل دی چي دده دملا تر سرې به کمزوري سي اوکه وويني چي دده کوناتي کمزوري سوي دی دليل دی چي دده په خپلوانو کي به ديو مشر سرې حال خراب وي اوکه وويني چي دده ورون کمزوري سوي دی نو دمال نقصان به يي وسي اوکه وويني چي دده بدن کمزوري سوي دی دليل دی چي غمجن به سي.

ضياع\جايداد

ضياع دزمينداري جايداد که وويني چي پخپله مخکه کي يي تخم کرلي دی دليل دی چي دده حالات به ښه سي اوکه وويني چي دده په ځمکه کي په خپل موسم کي څه راشنه سوي دی نو دليل يي دا دي چي ددين په لاره کي به نیک وي. اوکه وويني چي خپل ټول جايداد يي خرڅ کړي دی اوقیمت يي اخيستي دی دليل دی چي په مصیبت او غم کي به راسي اوکه د دې خلاف وويني نو پر خير او صلاح دليل دی اوکه وويني چي دده جايداد اباد دی دليل دی چي دابادي مطابق به ددنیا مال حاصل کړي او که د دې خلاف وويني نو دمال پر نقصان دليل دی اوکه وويني چي سيلاب دده مخکه خرابه کړي ده دليل دی چي دپاچا څخه به ورته نقصان رسيږي.

[ط]

طاس\طشت\تالي\پياله

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي تالي مينځه يا نوکره ده که وويني چي دده تالي ماته سوي ده دليل دی چي دغه ښځه به دده څخه جلا سي يابه مړه سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي تالي نیک عادت والا مينځه ده اوکه وويني چي چا تالي ور کړي ده او په هغه کي اوبه دی او ده چينبلي دی دليل دی چي زوی به يي پيداسي اوکه وويني چي تالي ماته سوي ده او اوبه ځني بهيدلي دی دليل دی چي مينځه به يي مړه سي او زوی به يي پاته سي اوکه وويني چي اوبه بهيدی اوتالي روغه پاته سوه دليل دی چي زوی به يي مري مينځه به يي پاته سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي تالي ليدل په څلورو وجو وي. ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: زوی ۴: د ښځو څخه نفع.

طابع\مهر\ټاپه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي ده ته مهر ورکړه سوي دی چي پخپله خزانه مهر ولگوي دليل دی چي عزت او مرتبه او بزرگي به حاصله کړي ځکه چي مهر لگول د کوټه دلگولو څخه ښه او قوي وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي

پاچا يا امير ورته مهر ورکړي دی چې په خپله خزانه يې ولگوي دليل دی چې خپل مال به هغه ته حواله کړی او که خوب ليدونکي ددی قابل نه وي نو دخپل قدر مطابق به عزت او مرتبه حاصله کړي.

طاعون \ وبا مرض

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې طاعون پر فتنه اوبلا دليل دی که په خوب کي وويني چې دده پر بدن دطاعون ناجوړي ده نو په فتنه اوبلا کي به راسي، جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي طاعون پر جنگ او دجنگ پر ميدان دليل دی.

طاوس

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي تر طاوس دعجمو پاچا دی او که وويني چې دده سره تر طاوس دی دليل دی چې دپاچا څخه به مرتبه اومال حاصل کړی او که ښځه طاوسه وويني او پوهيږي چې دده خپله ده دليل دی چې عجمي ښايسته اومالداره ښځه به کوي او دهغه څخه به زوی اومال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې طاوس دکوتري سره يوځای سوي دی دليل دی چې غلط کار به کوي. دانيال عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي طاوس فسادې ښځه ده او که وويني چې طاوس ورسره خبري کوي دليل دی چې ولايت به حاصل کړي او که طاوس او زمري يو ځای وويني دليل دی چې يو څوک پردی به دده دعيال سره فساد کوي. او که وويني چې طاوس دده دکور څخه الوتلي دی دليل دی چې ښځي ته به طلاق ورکړي او که وويني چې طاوس يې وژلي دی دليل دی چې دپيغلي انجلي سره به واده کوي او که وويني چې دده په لاس کي طاوس دی دليل دی چې مال اونعمت به حاصل کړي او که وويني چې دطاوس بچي يې نيولي دي دليل دی چې لور به يې پيداسي او که وويني چې طاوس دده دلاسه الوتلي دی دليل دی چې دپاچا څخه به جلا سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي طاوس په دوو وجو دی. ۱: دعجمو پاچا ۲: مال اوخزانه.

طباخ \ باورچي \ اشپز

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي باورچي حرصناک سړی دی که وويني چې دباورچي کار کوي او پخکړي خوراک يې مزیدار دی نو خير اونيکي به ويني او که ددې خلاف وويني نونقصان به وي.

طباقي \ رکيبي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي رکيبي خادم دی چې دخوشحالي په وخت دمجلس خدمت کوي او څوک چې ورته گوري خوشحاليږي که وويني چې دده سره غټه رکيبي ده دليل دی چې دارنگه خادم به حاصل کړي او که وويني چې رکيبي ماته سوي ده دليل دی چې دخوب ليدونکي خادم به مري. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې رکيبي په اور کي پرته ده سوزيدلي ده دليل دی چې دده مينځه يا خدمتگار به دطاعون يا دسرسام په مرض کي

مبتلا سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي رکيبي ليدل په څلورو وجو وي. ۱: دکور خادم او مجلس ۲: مينځه ۳: فايده ۴: هديه.

طبل \ دپړی

ددي بيان په حرف "ت" کي سوي دي.

طبيب \ ډاکټر \ ډاکټر

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي طبيب دناجوړي علاج کړي دي او تندرست دي دليل دي چي څوک به دفساد دلاري څخه اصلاح ته راوړي او که وويني چي په هغه ناجوړي نوره هم سخته سوي ده نو د دې تعبیر داوړني خلاف دي او که وويني چي خلکو ته يي دارو ورکړي او په هغه يي نفع وسوه دليل دي چي علم او نصيحت به ورکوي او خلک به دده نصيحت قبول کړي او دده په علم به عمل وکړي او که دده دارونفع مند نه وي نو تعبیر يي د دې خلاف دي او په خوب کي ډاکټري کول دپرهيزگاره سړي لپاره ددين او آخرت سمه لار ده او دمفسد سړي لپاره دبدن درستي او کسب او ژوند دليل دي.

طعام \ خوراک

دانيال عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي خوراک او شربت ده ته ملاو سوي دي د دې تعبیر بد دي مگر دماليدي وغيره او حلوا چي اصل يي غوړي او شهد دي د دې دواړو تعبیر مال دي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي کوم خوراک مشکل او بي مزه وي دهغه تعبیر غم او فکر دي او تريو پر ناجوړي دليل دي او خوړ خوراک پر عيش او خوشحالي دليل دي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي په سرو زرو او سپينو زرو يي خوراک اخيستي دي دليل دي چي دمال نقصان به يي وسي او که وويني چي دده په کور کي خوراک دي او ټولو خوړلي دي دليل دي چي عمر به يي په عيش سره تير سي. او که وويني چي دونه خوراک يي کړيدي چي د ولاړيدو نه دي نو دا دده پر مرگ دليل دي او که وويني چي مړي خوراک کوي دليل دي چي دغه خوراک به گران وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي فقير ته يي خوراک ورکړي دي دليل دي چي دغم ترس او بيړي څخه به خلاص سي او که وويني چي کافر ته يي خوراک ورکړي دي دليل دي چي ددښمنانو په کارونو کي به الله تعالی دده مدد کوي.

طعن \ نيزه وهل

که وويني چي څوک يي په نيزه وهي دي او دهغه په بدن کي ننوتلي ده دليل دي چي دا سړی دهغه زخم مطابق دهغه سره پخپل زړه کي دښمني لري. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نيزه وهل خرابه خبره کول دي او که وويني چي څوک يي په نيزه وهي دي او زخمي کړي دي دليل دي چي هغه به په خبرو تنگوي او که زخمي سوي نه وي نو تعبیر يي د دې خلاف دي.

طلاق

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي ښځي ته يي طلاق ورکړي دي او دغه يوه

ښځه يې وي دليل دی چي دعزت او مرتبي څخه به معزول سي او که ددغه ښځي څخه علاوه بله ښځه هم وي نو دليل دی چي دده په عزت او مرتبي کي به کمي راسي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي که وويني چي ښځي ته يې طلاق ورکړي دی دليل دی چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به پښيमानه سي. او په خوب کي خلع کول يعنی دښځي څخه مال اخيستل او طلاق ورکول مالداري ده دالله تعالی فرمان دی (وان يتفرقا يغن الله كلا من سعته، سورة النساء: ۱۳۰) ترجمه: او که ښځه او سړی جلا سي نو الله تعالی به هريو دخپلي فراخي څخه يې نيازه کړي.

طلع \ دخرما گل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي يو يا دوه يا دري دخرما گلان يې اخيستي دی دليل دی چي زوی به يې پيدا کيږي او که وويني چي گل يې خوړلي دی دليل دی چي ډير مال او نعمت به حاصل کړي او که وويني چي دخرما ډير گلونه ورسره دی اونه يې پخپله خوري اونه يې بل چا ته ورکوي نو دليل دی چي پاچا به دده مال واخلي او اخر کار به خوشحاله سي جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي دخرما گل ليدل په څلورو وجو وي. ۱: زوی ۲: رحمت ۳: نفع ۴: په زور مال اخيستل.

طلق ابرک \ خليدوتکي کاني

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي ابرک په کارونو کي لږ سخته سرمايه ده ځکه چي د دې جوهر دکاني څخه نه دی او که وويني چي ديو ځاي څخه يې ډيره سرمايه جمع کړي ده دليل دی چي ده ته به دسفر څخه په مکر او چم سره مال حاصل سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي میده سوي ابرک يې پرخپل بدن مږلي دی او په اور کي ننوتلي دی او ورته نقصان نه دی رسولی دليل دی چي دپاچا بدي به دده څخه ليري وي او که وويني چي ابرک يې خوړلي دی دليل دی چي مال به په تکليف سره حاصل کړي او که وويني چي ابرک ځني وړک سوي دی دليل دی چي مال به يې وړک سي.

طنبور \ نغاره

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي پخپل کور کي نغاره رغوي دليل دی چي هلته به غم او مصيبت وي او که وويني چي نغاره ماته سوي ده نو توبه به کوي او که ناجوره وويني چي نغاره رغوي نو دده مرگ نږدی دی او که دنغاري اواز يې اوريدلي وي دليل يې دا دي چي ديبهوده خبرو په اوريدو به خوشحاله وي.

طوطي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي طوطي زوی يا غلام دی او که څوک په خوب کي وويني چي دده دلاسه طوطي الوتلي دی دليل دی چي دده زوی يا غلام به په سفر ځي او که وويني چي طوطي ورسره خبري کوي دليل دی چي داسي خبره يا کار به کوي چي په هغه سره به خلک تعجب کوي او ښځه طوطی پيغله انجلي ده او د زمردين په ډول طوطي که وويني نو

دليل دی چي د پيغلي بنځي سره به واده کوي او که وويني چي بنځه طوطي يي وژلي ده نو دليل دی چي د پيغلي بنځي سره به واده کوي او که وويني چي دده دخولي يا دلوی اودس مات دځاي څخه طوطي راوتلي دی نو دده به زوی پيدا سي چي دده په ډول کي به خرابي خبري کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي طوطي په خوب کي ليدل په درو و جو وي. ۱: زوي يا غلام ۲: پيغله انجلي ۳: پرهيزگاره شاگرد.

طوق \ د غاري هار \ اميل \ هار \ هار \ لار

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي په غاړه کي يي دسرو يا سپينو زرو هار دی دليل دی چي ولايت به حاصل کړي او په هغه کي به انصاف کوي او که داوسپني هار وويني دليل دي چي بي دياتنه به وي او په دين کي به يي خرابي وي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که په خپله غاړه کي هار وويني دليل دی چي ددرواغجنو دعوی به کوي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي که په غاړه کي دسرو زرو هار وويني دليل دی چي ولايت به حاصل کړي او که دتاني يا داوسپني وي دليل دی چي دچا سره به جنگ کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي دغاري هار ليدل په شپږو و جو وي. ۱: حج ۲: ولايت ۳: جنگ ۴: امانت ۵: غلام ۶: مينځه.

طيلسان \ شال \ پتو \ پرونی \ خادر

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي شال په قدر مشري او مرتبي دليل دی که وويني چي ده سره نوي پاک شال دی دليل دی چي مرتبه به يي زياته سي او که د دې خلاف وويني دليل دی چي قدر به يي کم سي او که وويني چي پتو يي خيري سوي دی يا سوزلي دی دليل دی چي دده يو څوک خپل به مري. دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي پتو ليدل امانت ديانت او ددين قوت دی که وويني چي شال پاک دی دليل دی چي امانت به ادا کړي او که شال خيرن وي دليل دی چي دده پر ذمه به امانت وي او که وويني چي ژړ پتو يي اخيستي دی دليل دی چي سخت غم به ورته راسي جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي سپين پتو پرهيزگار هلك دی او سور پتو دليل دی چي زوی به يي عيش پسند وي او که تور وي نو دده زوی به يا عالم يا قاضي يا خطيب وي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي پتو ليدل په لسو و جو وي. ۱: عزت او مرتبه ۲: ولايت ۳ زوی ۴: دولت ۵: مشري ۶: مال ۷: نفع ۸: علم ۹: دين ۱۰: توره.

[ظ]

ظالم \ ظلم

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک وويني چي پر ده ظلم سوي دی دليل دی چي هغه سړی به پرده کاميابي حاصلوي او که وويني چي پاچا پر ده ظلم کړي دی دليل دی چي پاچا به دده دمزاج برابر سي او که وويني چي ده پر پاچا ظلم کړي دی دليل دی چي دپاچا څخه به نقصان

حاصل کړي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که سردار وويني چې ده پر چا عاجز باندې ظلم کړي دی دليل دی چې دغه عاجز به ده ته خبرې کوي او که سردار وويني چې پر غلام باندې يې ظلم کړي دی دليل دی چې د سردار څخه به هغه ته مصيبت غم او بلا رسېږي.

ظلمات\تاريکي

ددي بيان په حرف "ت" کې تېر سوي دی.

[ع]

عاج\د فيل غاښ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کې دهاتي غاښ دولت دی که وويني چې دده سره دهاتي غاښ دی دليل دی چې د پاچا څخه به مال حاصل کړي او که وويني چې دهاتي غاښ دده څخه وړک سوي دی دليل دی چې دده مال او دولت به وړک سي، جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې دده په صندوق کې دهاتي غاښ دی دليل دی چې دخپلوانو څخه به مالداره ښځه کوي او که وويني چې دده سره دهاتي دغاښ دوات دی دليل دی چې پاچا به ورته په انعامي طور مينځه ورکړي او مرتبه به حاصله کړي. او که وويني چې دهاتي غاښ مات سو يا وړک سو دليل دی چې ښځه يا مينځه به يې مړه سي او ځونه چې دهاتي غاښ سپين او پاک وي هغونه به مال زيات وي.

عاريت کردن\په سوال ورکول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې چا ته يې څه شي ورکړي دی که هغه شي ښه وي نو ددواړو پر ميني او محبت دليل دی او که هغه شي ښه نه وي نو تعبیر يې ښه نه دی.

عاشق

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که په خوب کې وويني چې دی عاشق او حريص دی نو پر فساد او بدې دليل دی که شي حلال او ښه وي نو پر خير او صلاح دليل دی او که وويني چې په ښايسته صورت عاشق سويدي که په دغه عشق کې دحرامو نيت وي. نو پر شر او فساد دليل دی او که نيت يې حلال وي نو پر خير او صلاح دليل دی. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي چې د وويني چې دمعشوق څخه يې دزړه مراد حاصل کړي دی نو پر خير او نفع دليل دی.

عالم

که جاهل سړی وويني چې عالم يا فقيه سوي دی دليل دی چې خلک به ورته پيغور ورکوي او خدا به ورپسي کوي او که عالم يا فقيه وويني نو علم به يې نور هم زيات سي. که وويني چې قاضي يا حکيم يا خطيب يا عالم ژوندي يا مړ که د خوفناک او بيريدونکي ځاي څخه تير سوي وي دليل دی چې دهغه ځاي خلک به په امن کې وي او دهغه پاچا به عادل وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې خلکو ته علم زده کوي حالانکه داهل علمو څخه نه وي دليل دی چې دهغوي څخه به تنبتي او که عالم وي نو پر عزت او مرتبي دليل دی او که وويني چې څه

اخلي او علم بنسبي دليل دی چي رشوت به اخلي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي عالم په څلورو وجو وی. ۱: دولت ۲: قاضي ۳: حکيم ۴: خطيب.

عبادت \ طاعت

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دالله تعالی عبادت کوي نو د دې تعبير خلاف دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي په جماعت کي عبادت کوي دليل دی چي د دې جهان خير به حاصل کړي او که وويني چي په مکروه ځاي کي عبادت کوي نو تعبير يي د دې خلاف دی.

عجوزه \ بوډۍ \ سپين سري

ددې تعبير به ان شاء الله په حرف "ک" کي بيان کړو.

عدد \ حساب \ شمار \ شمېر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي افغانۍ يا درهم يا اشرفي يا روپي ده ته چا ورکړي ده دليل دی چي خير اونيکي به ويني دالله تعالی فرمان دی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها، سورة الانعام: ۱۶۰) ترجمه: چا چي يوه نيکي وکړه دهغه لپاره يو په لس ده. د دې وجي څخه اهل تعبير بيان کړي دی چي دلسو اصل ديو څخه دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي يو عدد نیک دی او ددوو عدد غم او فکر دی ليکن پر دښمن به کاميابي حاصله کړي (ثاني اثنين اذهما في الغار، سورة التوبة: ۴۰) ترجمه: ددوه څخه دويم کله چي په غار کي وو. که ددري د شمار عدد وويني نو بد دی او دهغه څخه به ورته فايده نه وي دالله تعالی فرمان دی (الاتكلم الناس ثلاثة ايام، سورة ال عمران: ۴۱) ترجمه: چي دخلکو سره تر درو ورځو پوري خبري مه کوه. د درو لفظ په جدايي دلالت کوي ځکه چي داطاق عدد دی او دڅلورو عدد نیک دی کله چي ورسره بل شي شامل نه وي (ما يكون من نجوى ثلاثة الا هو رابعهم، سورة المجادلة: ۷) ترجمه: ددروو کسانو په خبرو کي هغه څلورم دی. که پنځه لمونځونه خوب ليدونکي قايموي نو دينځو عدد نیک دی، او الله جل جلاله آسمانونه او محکي په شپږو ورځو کي جوړ کړل ځکه نو دا عدد هم نیک دی، او داوو عدد ليدل بد دی (سبع سموات طباقا، سورة الملک: ۳) او ه اسمانونه طبقي طبقي، او اته عدد هم بد دی دالله تعالی فرمان دی (سبع ليال وثمانية ايام، سورة الحاقة: ۷) اووه شپي او اته ورځي. او دنهو عدد هم بد دی دالله تعالی فرمان دی (تسعة رهط يفسدون، سورة النمل: ۴۸) نهه ټولگي فسادي کوونکي. که دلسو عدد وويني نو ښه دی او ددين او دنيا مراد به يي حاصل سي دالله تعالی فرمان دی (تلك عشرة كاملة، سورة البقرة: ۱۹۶) هغه دا پوره لس دی او که ديولسو عدد وويني نو دده کارونه به ښکاره سي او ددولسو عدد ليدل ښه دی دالله تعالی فرمان دی (ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهرا،

سورة التوبة: ۳۶) دمیاشتو حساب دالله په نزد دولس دی اوکه ددریالس عدد وویښی نو بد دی او دڅورلسو عدد نیک دی اوکه دپنځلسو عدد وویښی نو دده کارونه به ګډوډ سي اوکه دشپاړسو عدد وویښی نو دده مراد به ډیر وخت پس پوره سي اوداوولسو عدد لیدل بد دی اوکه داتلسو عدد وویښی نو دده مراد به پوره نه سي اوکه دنولسو عدد وویښی نو دده کار به دخلکو سره وسي دالله تعالی فرمان دی (الواحة للبشر علیها تسعة عشر، سورة المدثر: ۲۹ - ۳۰) پر دوي انسانان بیروونکي نولس دی او دشلو عدد لیدل ښه دی او پر دښمنانو به کامیابه سي دالله تعالی فرمان دی (عشرون صابرون، سورة الانفال: ۳۷) شل سړی صبر کوونکي اوکه ددیرشو عدد وویښی نو دده تعلق به دحاکم سره وي (ووعدنا موسى ثلاثين ليلة واتمتها بعشر، سورة الاعراف: ۱۴۲) او موږ دموسی سره ددیرشو شپو وعده کړي وه او هغه موږ په لسو پوره کړه. اوکه دخلوبښتو عدد وویښی نو دده کار به بند نسي اوکه دپنځه ویشتنو عدد وویښی نو په غم او سختي دلیل دی دالله تعالی فرمان دی (الف سنة الا خمسين عاما فاخذهم الطوفان، سورة العنكبوت: ۱۴) پنځوس کم زره کاله چي هغوي طوفان نیولي و اوکه دشپیتو عدد وویښی دلیل دی چي دده پر ذمه به قسم وي ده ته پرلپسي دوي میاشتي روژي نیول پکار دی یا شپیتو فقیرانو ته به خوراک ورکوي دالله تعالی فرمان دی (شهرين متابعين من قبل ان يتاسا فمن لم يستطع فاطعام ستين مسکينا ذلک لتؤمنوا بالله ورسوله، سورة المجادلة: ۴) دیو بل مسح کولو څخه مخکي پرلپسي دوي میاشتي روژي دي وساتي اوکه څوک دانه سي کولای نو شپیتو مسکینانو ته دي خوراک ورکړي دا ددی لپاره چي تاسو په الله او دهغه په رسول ایمان وساتي. اوکه داویاوو عدد وویښی نو کار به یې ډیر وخت پس سي اوکه داتیاوو عدد وویښی نو پر ده به تهمت ولگول سي او په کوږو به ووهل سي دالله تعالی فرمان دی (فاجلدوهم ثمانين جلدة، سورة النور: ۴) او دی اتیا کوږي ووهی. اوکه دنوي عدد وویښی نو دلیل دی چي دغټانو څخه به دیو څو ښځوسره نکاح کوي (تسع وتسعون نعجة ولي نعجة واحدة، سورة ص: ۲۳) دهغه یو کم سل میږي او زما یوه مېږه ده. اوکه دسلو عدد وویښی نو مدد او کامیابه به سي دالله تعالی فرمان دی (مائة صابرة يغلبوا مائتين، سورة الانفال: ۶۶) سل ثابت قدمه پر دوه سوه غالب راځي. که پاچا وویښی چي دده سره سل سواریان دی دلیل دی چي پر دښمنانو به کامیابه سی اوکه وویښی چي دده سره سل سواره دی دلیل دی چي پرده به دزنا تهمت لگيږي او سل کوږي به ووهل کيږي دالله تعالی فرمان دی (فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة، سورة النور: ۲) په هغوي کي هر یو سل کوږي ووهی. او که وویښی چي ده ته چا سل داني دغنمو یا داوربشو یادبل شي ورکړي دی دلیل دی چي ده ته به خیر اوبرکت حاصل سي اوژوند به باندي فراخ وي دالله تعالی فرمان دی (فی کل سنبله مائة حبة والله يضاعف لمن يشاء، سورة البقرة: ۲۶۱) په هر یوه وږي کي سل داني دی او الله تعالی دوچنده کوي دهغه چا لپاره چي وغواړي اوکه ددوه سوو عدد وویښی

نو پر دښمنانو به کامیابه سي او که ددرو سوو عدد وويښي نو په زمانه کي به دده مراد پوره سي دالله تعالی فرمان دی (ولبثوا فی کھفهم ثلث مائة سنين وازدادوا تسعا، سورة الکھف: ۲۵) او دوي په غار کي دري سوه کاله وو. او که دڅلورو سوو عدد وويښي دليل دی چي پر دښمنانو به کامیابه سي لکه چي نبي ﷺ ويلي دی (خير الجيوش اربعة الف وخير المنام اربعة مائة) ښه دلښکرو څخه څلور زره دی اوښه خوب څلور سوه دی. که دپنځو سوو عدد وويښي نو دده کار به معطله سي او که دښپړو سوو عدد وويښي دليل دی چي خوشحاله به سي او مراد ته به ورسېږي او که داووه سوو عدد وويښي دليل دی چي دده کار به سخت وي او اخر دا چه پوره به سي او که داتو سوو عدد وويښي دليل دی چي پر دښمن به کامیابه سي او که دنهسو سوو عدد وويښي نوهم دغه تعبیر يي دی او که د زرو عدد وويښي دليل دی چي عزت به حاصل کړي او دښمن به مغلوب کړي دالله تعالی فرمان دی (وان یکن منکم الف یغلبوا الفین باذن الله، سورة الانفال: ۶۶) که تاسو يو زرو وای نو دالله په حکم به پر دوي دوو زرو غالبه کيدای. او ددوو زرو ليدل بد دی او که ددروو زرو عدد وويښي نو دا دکامیابي حاصلولو دليل دی دالله تعالی فرمان دی (ثلاثة الف من الملائكة منزلين، سورة آل عمران: ۱۲۴) دري زره فرشتي راکښته سوي او که دڅلورو زرو عدد وويښي نو پر قوت او مدد دليل دی او که دپنځو زرو عدد وويښي نو دليل دی چي ښه او مبارک به سي او که دښپړو زرو عدد وويښي نو هم دغه تعبیر يي دی او که داووه زرو عدد وويښي دليل دی چي کار به يي فراخه سي او که داتو زرو عدد وويښي دليل دی چي کار به يي په انتظام سره وي او که دنهسو زرو عدد وويښي نو تعبیر يي بد دی او که دلسو زرو عدد وويښي دليل دی چي کامیابه به سي او که دشلو زرو عدد وويښي نو هم دغه تعبیر يي دی. او که دديرشو زرو عدد وويښي نو مدد او کامیابي به ډير وخت پس حاصله کړي او که دڅلوېښتو زرو عدد وويښي نو مدد او کامیابي به حاصله کړي او که دپنځوسو زرو عدد وويښي نو په غم او سختي کي به عاجز سي دالله تعالی فرمان دی (مقداره خسين الف سنة، سورة المعارج: ۴) دهغه مقدار پنځوس زره کاله دی او که دښپيتو زرو عدد وويښي نو دا پرښادي او خوشحالي دليل دی او که داويا زرو عدد وويښي دليل دي چي پردښمن به کامیابه سي او که داتيا زرو عدد وويښي دليل دی چي دده کارونه به پټ وي او که دنوي زرو عدد وويښي نو پر دښمن به کامیابه سي او که ديو لک عدد وويښي نو دا پر دښمن دکاميا بي دليل دی دالله تعالی فرمان دی (وارسلنه الى مائة الف او يزيدون، سورة الصافات: ۱۴۷) او موږ دی ديو لک بلکي دزياتو طرفته وليږي.

عدد \ مسور \ نسک

دمسورو په تعبیر کي داهل تعبیر اختلاف دی ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مسور خوړل ښه دی ځکه چي ابراهيم عليه السلام به مسور خوړول. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مسور خوړل بد دی ځکه چي کله بني اسرائيل په من او سلوی خوړلو سره تنگ

سول نو هغوي دالله تعالى څخه مسور اوږه اوپياز وغوښتل او جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مسور خوړل مال دي چي د بنځو دطرف څخه ملاويږي خاصکر که پخکړي وي اوکه اومه وي نو پر غم او فکر دليل دي.

عراوه (دکلانيو لواله)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که وويني چي عراوه يي دکافرانو په ښار کي اچولي ده دليل دي چي دکافرانو دښمن به وي اوکه وويني چي عراوه يي دمسلमानانو په ښارکي اچولي ده دليل دي چي داسلام په باره کي به فضول خبري کوي اوممکنه ده چي دمسلمانانو لپاره به بد دعا کوي اوکه وويني چي ده عراوه يوځای اچولي ده نو دليل دي چي دهغه ځاي والاوو غيبت يا به هغوي ته ښکښل کوي.

عرش تخت

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي تخت په خوب کي مالدار بزرگ يا غوښتل سوي مال دي اوکه وويني چي تخت ښايسته دي دليل دي چي دده به دمالدار سړی سره صحبت وي اوعزت او مرتبه به يې وي اوکه تخت سپک وويني دليل دي چي دخلکو په مخکي به ذليله سي اوکه وويني چي پخپله پر تخت ناست دي دليل دي چي دلوی سړی سره به ملاويږي او عزت او مرتبه به ځني حاصلوي اوکه وويني چي دتخت څخه لاندي راغلي دي نو د دې تعبیر داول خلاف دي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي تخت ليدل په پنځو وجو وي ۱: دبزرگ سره ملگرتيا ۲: لوړوالي ۳: مرتبه ۴: عزت ۵: مشري.

عر دچير درخته

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره د چير درخته ده دليل دي چي دده ملگرتيا به د اصل سړی سره وي او دچير درخته په تعبیر کي داسي سړی وي چي لږ او ډيره نيکي کوي.

عرق خوله

که څوک په خوب کي وويني چي دده د بدن څخه خوله بهيږي دليل دي چي دهغه په اندازه به نقصان يي وسي خاصکر که خوله پر مخکه څڅيدونکي وويني ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي کالي يي په خولو لاندې سوي دي دليل دي چي دهغه په اندازه به مال پخپل عيال خرڅ کوي اوکه وويني چي خپله خوله چيښي دليل دي چي خپل مال به خوري که خوله سپينه او خوشبوداره وويني دليل دي چي مال به يي حلال وي او که د دې خلاف وويني نو مال به يي حرام وي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي خوله کيدل پر مراد پوره کيدلو دليل دي که وويني چي دي خوله سويده دليل دي چي مراد به يي پوره سي او که ناجوري وويني چي ده خوله کړيده دليل دي چي شفا به حاصله کړي.

عروسي واده کول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ناوي واده کړي ده ليکن

هغه يې ليدلي نه ده او دهغه نوم نه پيژني دليل دی چې مري به يا مړ به يې کړي او که وويني چې ناوي يې کورته راوستي ده او دهغه سره بيده سوي دی دليل دی چې بزرگي به حاصله کړي او کوم شي چې دده په ملکيت کي نه وي دده ملکيت به سي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که په خوب کي دواده سره باجه سازونه او شپيلۍ وي نو پر مصيبت دليل دی او جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که ښځه په خوب کي وويني چې د دې واده سويدي او دځاوند کره يې بيولي ده دليل دی چې د دې عمر ختم دی او که وويني چې ځاوند يې بيولي دی او د دې سره يې ښه سلوک کړي دی نو پر خير او نفع دليل دی.

عزل \ معزول کيدل

که په خوب کي وويني چې يو څوک بوډا يې معزول کړي دی دليل دی چې بي حرمتي به ويني او که وويني چې ځوان يې معزول کړي ده نو د دې تعبير د اولني خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که څوک وويني چې سردار معزول سوي دی نو دا ددين پر جوړښت دليل دی او که وويني چې ديو کار څخه يې معزول کړي دی نو دليل يې دا دی چې دبدو څخه به منع سي او داصلاح لاره به اختيا رکړي.

عسى \ کوټوال

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که وويني چې دکوټوال سره نیک خلک دی دليل دی چې ده ته به خير او نفع حاصله سي او که ددي خلاف وويني نو پر شرارت او نقصان دليل دی او که وويني چې کوټوال دی نيولي دی او نقصان يې ور رسولي دی دليل دی چې دپاچا دنوکرانو څخه به ورته غم ورسېږي او که وويني چې دکوټوال څخه ورته ملامتيا نه ده رسيدلي نو پرخير او نيکي دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که وويني چې کوټوال دده څخه کالي ايستلي دی يا يې دی قيدخاني ته اچولي دی دليل دی چې خوب ليدونکي ته به دپاچا دسرو څخه نقصان رسېږي او بي حرمتي به ويني او که په خوب کي وويني چې دکوټوال څخه تنبتيديلي دی او چا نه دی نيولي دليل دی چې ده ته به لږ غم رسېږي.

عصار \ نښتيځل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که څوک وويني چې شيان نښتيځي دليل دی چې په تعريف والا کار کي به مشغول سي او دده کار به په نيکي او ښوالي سره مشهور وي.

عصاء \ لکړه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چې په خوب کي لکړه بزرگ عزتمند سړی دی که وويني چې دده په لاس کي لکړه ده يا چا ورکړي ده دليل دی چې دلوی سړی څخه به عزت او مرتبه حاصله کړي او که وويني چې دده لکړه په مدد سره ولاړه ده دليل دی چې دکوم شي په تلاش کي دی هغه به دلوی سړی په مدد سره حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چې که څوک وويني چې لکړه دده په لاس کي اوږده سوي ده دليل دی چې مراد به يې پوره سي او که لنډه سوي وي نو تعبير يې داوړني خلاف دی او که وويني چې خپله لکړه يې چا ته ورکړي ده دليل دی چې هلاک

به سي او که وويني چي لکړه دده سره خبري کوي دليل دی چي زوی به يي پيداسي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي لکړه ليدل په دروو وجو وي ۱: لوی سراي ۲: پاچا ۳: قوت او طاقت.

عصيده (يو ډول حلوا)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي هغه حلوی ښه ده په کومه کي چي زعفران نه وي او دا په خوب کي ليدل مشکل کار دی چي په محنت او مشقت سره حاصلېږي او که وويني چي دحلوا يوه گوله يي په خوله کي ايښي ده دليل دی چي ښه خبره به اوري او که وويني چي ډيره حلوی يې خورلي ده دليل دی چي په جنگ سره به مال اصل کړي.

عطا \ بخشش \ ورکړه \ پيرزوينه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ته يو څه شي په بخشش کي ملاو سوي دی نو تعبیر بيانوونکي ته معلومول پکار دی چي څه قسم شيان به ورته ملاو سي سره زر يا سپين زر يا کالي او بخشش ورکوونکي نامعلوم سړی دی که معلوم؟ که معلوم سړی وي نو ده ته به ددنیا دطرف څخه ذلت ملاوېږي او که بخشش دخطا په وعدي وي نو دا ټول درواغ دی او که وويني چي بخشش يي اخيستي دی او بيا يي واپس ورکړي دی نو ددي رجوع دبخشش ورکوونکي دنیکي اوبدي طرفته کېږي. او که وويني چي ده ته ميوه يا کالي يا څه خوږ شي په بخشش کي ملاو سويدي دليل دی چي ده ته به دهغه سړی سره تعلق او ملاپ حاصل سي او که وويني چي بخشش ورکوونکي عيسايي يا يهودی دي او دهغه بخشش ښه وي او ده په خونه اخيستي وي دليل دی چي دده ايمان به په خطر کې وي او که يهودي يا عيسايي په خوب کي وويني چي ده ته مسلمان بخشش کړي دی او ده په خونه اخيستي دی دليل دی چي مسلمان به سي ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي ده ته چا بخشش ورکړي دی او ده شکريه ادا کړي ده نو دده دمال پر زياتوالي او تندرستي دليل دی او که شکريه يي نه وي ادا کړي نو تعبیر يي داول خلاف دی. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي بخشش يو ښه شي دی او بخشش ورکوونکي بد سړی دی نو دې تعبیر بد دی.

عطر \ خوشبويي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره خوشبو ده او ده ته دهغه علم دی او پخپله عالم سړی دی دليل دی چي دده دعلم څخه به خلکو ته فايده حاصله سي او که خوب ليدونکي مالدار وي نو دده دمال څخه به خلکو ته فايده رسيږي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي دده سره عطر دی دليل دی چي دده به خلک تعريف کوي اوافرين به باندي وايي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي عطر ليدل په نهو وجو وي ۱: نیک تعريف ۲: نيکه خبره ۳: فايده ورکوونکي علم ۴: نیک طبيعت ۵: دعلم مجلس ۶: سخي سړی ۷: عقلمند سړی ۸: پاک دين ۹: ښه خبر.

عطار \ عطر خرڅونکي

که په خوب کي وويني چي عطاري کوي دليل دی چي خلک به يي شکريه ادا کوي او که وويني چي پرخلکو باندي خوشبويي خرڅوي دليل دی چي وعده خلافي به کوي اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي دده محبت او دوستي دعطرفروش سره ده دليل دی چي خلک به دده مدح اوصفت کوي اومشهور به وي.

عطسه \ پرنجی \ اتریش \ پرنجی

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ته پرنجي راغلي دی او ده الحمد لله ويلي دی که ناجوري وي نو ده ته به دطبيب ضرورت وي او که تندرست وي نو دده به دچا څخه مراد پوره کيږي او پر ده به احسان کوي او که وويني چي دري پرنجي يي کړي دی نو دا پر خوشحالي او نيکي دليل دی او که وويني چي ډير پرنجي يي کړي دی دليل دی چي دده مراد به په مشکله سره پوره کيږي او که وويني چي دپرنجي سره يي ډيزي څخه اوبه وتلي دی دليل دی چي زوی به يي پيداسي او که وويني چي پرنجي يي کړي دی او ډيزي څخه يي اوبه جاري سوي دی دليل دی چي خلک به دده په باره کي خرابي خبري کوي او که وويني چي پرنجي يي کړي دی او يو شي په ټوپ سره د پزي څخه دباندې ځني وتلي دی دليل دی چي دهغه ټوپ وهونکي شي دجوهر مطابق به دده زوی پيداسي چي دهغه حيوان مطابق به يي غټ والی او کوچني والی وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي پرنجي په اساني سره راغلي وي دليل يي دی چي مال به په اساني سره حاصل کړي او که په مشکله راغلي وي نو مال به په مشکله سره حاصل کړي.

عقل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که عقل دسړي په شکل کي وويني او ده ته ووايي چي زه ستا عقل يم او دي يي پيژني چي دا دده عقل دی که خوب ليدونکي د دې خبري اهل وي دليل دی چي دده به دپاچا د زوی سره ملگرتيا جوړه سي او دهغه څخه به خير وويني اوپاچا به دي خوبوي او دمهرباني په نظر به ده ته گوري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که عقل دسړي په شکل کي وويني دليل دی چي دده نصيب به دده طرفته رخ کوي او عزت اومرتبه او دولت به حاصل کړي. دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي عقل بخت اودولت دی که خپل عقل سړي په شکل کي وويني او ده ته ووايي چي زه ستا عقل يم دليل دی چي بخت او دولت به دده تابع سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي عقل اوروح مور او پلار دي که هغه ژوندي وي دليل دی چي ددوي ديدار به کوي او که مړه وي دليل دی چي دده دطرف څخه به دعا او صدقي هغوي ته وسي. په حديث شريف کي راغلي دی چي يو سړی دنبی عليه السلام په خدمت کي حاضر سو او عرض يي وکړي چي مایه خوب کي ليدلي دی چي زما مال اوروح زما څخه جلا سوي دی او دواړه دسړي په شکل سوي دی او زما کورته راغلي دی اوموږ دري سره ناست يو او په شربت چينلو کي مشغول يو نبي عليه السلام يي په تعبیر کي وويل چي عقل د دې جهان قسمت

دي او روح دهغه جهان قسمت دی ستا کار به په مراد سره پوره سي. اوکه وويني چي عقل او روح جنگ اوشور کوي دليل دی چي خوب ليدونکي به دپاچا سره جنگ کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي عقل اوروح ليدل په څلورو وجو وي ۱: نصيب او دولت ۲: مور او پلار ۳: دپاچا زوی ۴: مال اونعمت.

عقيق (قيمتي کاڼی)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره عقيق دی يا چا ورکړي دی دليل دی چي دلوی سړی ملگري به سي او دهغه څخه به خير حاصل کړي اوکه وويني چي عقيق دده څخه وړک سويدي د دې تعبير د اول خلاف دی اوکه وويني چي دده سره د عقيقو کوټه ده او دهغه څخه څه خوري دليل دی چي دده زوی به راسي چي شرف بزرگي او مرتبه به حاصله کړي.

علک \ کندر (يو ډول دوا)

که څوک وويني چي ده کندر پر اور ايښي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به يي دمال نقصان وسي اوکه وويني چي کندر يي ژوولي دی دليل دی چي په جنگ او بحث سره به مال حاصلوي.

علم \ نښان \ جنډی \ بيرغ

جنډه په خوب کي هونبیار سړی دی يا پرهيزگار امام يا داسي سړی چي خلک يي تابعداري کوي که وويني چي دده په لاس کي جنډه ده دليل دی چي دداسي سړی سره به اشنا سي او دده څخه به راحت حاصل کړي اوکه وويني چي جنډه دده دلاسه څخه را ايښه سوي ده يا ورکه ده نو د دې تعبير د اول خلاف دی ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي دده سره غټه سپينه جنډه ده دليل دی چي دده صحبت به دمالدار مشر سړی سره وي او دهغه څخه به خير اونفع حاصله کړي اوکه وويني چي دده سره شنه جنډه ده دليل دی چي پرهيزگار او ديندار به سي اوکه وويني چي ده سر توره جنډه ده دليل دی چي قاضي يا خطيب به سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي جنډه ليدل په څلورو وجو ده. ۱: سردار ۲: سفر ۳: مرتبه ۴: ښه حالات.

عمارت \ ابادي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده په وران ځاي کي دجماعت يا دمدرسي يا دخانقاه عمارت جوړ کړي دی نو دا ددين پرملاحي او داخرت په ثواب دليل دی اوکه وويني چي په وران ځاي کي يې دځان لپاره عمارت جوړ کړي دی لکه سراي يا دکان وغيره دليل دی چي ددنيا فايده به حاصله کړي اوکه وويني چي معلوم ځاي ويران سوي دی دليل دی چي په بلا اومصيبت کی به گرفتار سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي په مشهور اومعروف ځاي کي مقيم سوي دی نو دهغه ځاي دبادي اوعمارت مطابق خير اونفع به حاصله کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي عمارت ليدل په څلورو وجو وي. ۱: دنيا درستي ۲: خير اونفع ۳: مراد حاصليدل ۴: دښدو

کارونو خلاصول او برکت.

عماري \ کجاوه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که په خوب کي وويني چي په کجاوه کي ناست دی او کجاوه دقچر يا اس ده او روان دی دليل دی چي عزت اومشري به حاصله کړي او که وويني چي کجاوه را ايله سوي ده يا دهغه څخه دباندې سوي ده نو د دې تعبیر داول خلاف دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي چاپه کجاوه کي کينسينولي دی دليل دی چي دسردار سره به ملاو سي او کار به يې لوړ وي او عزت او مرتبه به يې زياته سي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي کجاوه ليدل په اووه وجو وي. ۱: بزړگي ۲: عزت ۳: مرتبه ۴: رياست ۵: لوړوالي ۶: ولايت ۷: دسردار سره ملاقات.

عمود \ گرز (يو ډول د جنگ وسله)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي گرز په خوب کي ليدل ريښتوني اوسم سر دی او اهل تعبیر بيان کړي دی چي سختي خبري دي که وويني چي څوک يې په گرز وهلي دی يا وويني چي دده سره داوسپني گرز دی دليل دی چي دپاچا څخه به ورته قوت او مدد حاصل سي او که وويني چي چا دده دلاسه گرز اخيستي دی نو تعبیر يې خلاف دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي گرز ليدل په دروو وجو وي. ۱: ريښتوني سړی ۲: سختي او خرابي خبري ۳: يو څوک بزړگ سردار.

عنا ب \ مرغېي \ مرغري \ ملغري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دده سره مرغري دی او خوړلي يې دي دليل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چي ده چا ته مرغري ورکړي دی دليل دی چي دده څخه به هغه سړی ته مال رسيږي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي وويني چي ددرختي څخه مرغري جمع کوي دليل دی چي دهغه په اندازه مال به په غم او تکليف سره حاصل کړي.

عنبر (يو ډول خوشبويي)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره عنبر دی دليل دی چي دهغه په اندازه نفع به حاصله کړي او که وويني چي ده چا ته عنبر ورکړي دی دليل دی چي هغه سړی به دده څخه نفع حاصله کړي او که وويني چي عنبر ځني وړک سوي دی دليل دی چي دمال نقصان به حاصلوي او که وويني چي دچا پر مخ يې عنبر منښلي دی دليل دی چي دهغه سره به نيکي کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي عنبر ليدل په څلورو وجو وي. ۱: نفع ۲: مراد حاصليدل ۳: مطلب حاصلول ۴: نیک تعريف.

عنقا (يو ډول ساز)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که څوک په خوب کي وويني چي عنقا رغوي دليل دی چي په

درواغو اوبې فايدې خبرو به خوشحاليږي که ناجوړه وويني چي عنقا مات سوي دی يا يې غورزولي دی دليل دی چي درواغو څخه توبه کوي او که ناجوړه وويني چي عنقا ږغوي دليل دی چي دغه ناجوړه به ژر مړ سي.

عنکبوت \ غڼه \ جولانگی \ سپایډر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي غني ليدل ضعیف گمانه او گنهگار سړی ليدل دی اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي جولانگی په خوب کي ليدل خونې ده او که وويني چي جولانگي دده څخه ليري سوي دی دليل دی چي د جولانگي څخه به ليري او جلا سي.

عود (يو ډول خوشبو لرونکی لرگي)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي ده چا ته لاندي عود سوزلي دی دليل دی چي دهغه څخه به خير او نفع حاصله کړي او په خوب کي عود پاکيزه طبع او ښايسته سړی دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دده سره اوم عود دی يا چا ورکړي دی دليل دی چي دپاچا څخه به دعود په قدر انعام اخلي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي عود ليدل په څلورو وجو دی ۱: ښايسته سړی ۲: ښه خبره ۳: تعريف او شاباسي ۴: مال او نفع.

عود سوز \ دودونگيتی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دودونگيتي عقلمنده مينځه يا عقلمند غلام دی او که دودو سوزلو انگيتي دکلايي وي نو غلام يامينځه به يې داصله عيسايي وي او که دتانبې وي نو داصله به يهوديان وي او که داوسپني وي نو داصله به مجوسيان وي او که وويني چي دودو انگيتي ماته يا ورکه سويده دليل دی چي دده غلام يا مينځه به هلاک سي.

عورت \ شرمگاه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي وويني چي دده شرمگاه لڅ دی او ټول خلک ورته گوري دليل دی چي دده راز به خلکو ته ښکاره سي او که وويني چي خپل شرمگاه يې بيا پټ کړي دی دليل دی چي فورا به يې راز پټ سي او اهل تعبيرو بيان کړي دی چي که وويني چي دده دشرمگاه څه حصه لڅه ده او ده پټه کړيده او چا ليدلي نه دی دليل دی چي که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي که قرضدار وي نو دقرض څخه به خلاص سي او که په بيره کي وي نو په امن کي به سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دده شرمگاه لڅه ده او شرميدلي دی دليل دی چي دبد حال څخه به ښه حال ته راسي او که وويني چي ده قصدا خپل شرمگاه لڅه کړي ده دليل دی چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به دسزا حقدار وي يا به ورته يو افت رسېږي چي خلک به عبرت ځني واخلي.

عید \ اختر \ يخ تېر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي لوی اختر دی دليل دی چي دده به دعقلمند سړی سره کار راسي او که کوچني اختر وويني دليل دی چي دده صحبت به

د عبادت کوونکي او پرهيزگار سره وي او د دين نفع به ځني حاصله کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک وويني چي اختر دی او خلکو ځان بنایسته کړي دی او راوتلي دي دليل دی چي که قيدي وي نو ازاد به سي او که د عزتمندو او شريفانو څخه وي نو مرتبه به يې ښه زياته سي.

دهه \ عاشوره \ لسمه دمحررم

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که په خوب کي دعا شوري ورځ وويني نو مراد ته به ورسېږي د الله تعالی فرمان دی (اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتي، سورة المائدة: ۳) نن ما دين پر تاسو باندي كامل کړي او خپل نعمتونه مي پر تاسو پوره کړه. او که په خوب کي دکال يا دمياشتي يا ورځي شروع وويني دليل دی چي دغه کال يا مياشت يا ورځ به پر ده مبارکه وي او پر خیر او صلاح دليل لري.

[غ]

غار

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي په غار کي مقيم سوي دي دليل دی چي په يو سخت کار کي به گرفتار سي او که وويني چي غار ته ننوتلي دي او ژر ځني راوتلي دي دليل دی چي په سخت کار کي به گرفتار سي او ژر به خلاصون ځني حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که وويني چي دي غار ته ننوتلي دي او غار روښانه سويدي دليل دی چي په قيد سي او بعضي وايي چي په سخت کار کي به گرفتار سي او که وويني چي د غار څخه دباندې راوتلي دي دليل دی چي ناجوره به سي او شفا به حاصله کړي.

غارت \ لوټمار \ چور

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي دده مال او نعمت خلکو لوټ کړي دي دليل دی چي په غم او مصيبت کي به گرفتار سي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دي چي که وويني چي د اسلام لښکر دکافرانو ملک واخيستي او لوټ يې کړو دليل دی چي پرکافرانو به غم او مصيبت راځي او که وويني چي دکافرانو لښکر مسلمانانو لوټ کړي دليل دی چي مسلمانان به په غم او فکر کي اخته سي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي لوټ مار ليدل په څلورو وجو وي ۱: جنگ ۲: نقصان ۳: غم او فکر ۴: درخونو ارزاني.

غاليه (يو ډول خوشبودار پوډر)

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دي چي په خوب کي غاليه هونښار او مشهور سړی دی او که وويني چي چا ورته غاليه ورکړي دي دليل دی چي هغه سړی به دده څخه ادب او هو ښيارتيا زده کړي او ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي غاليه د حج ښه ده او اهل تعبير بيان کړي دي چي غاليه مال دی چي د سردار څخه به ملاو سي او که وويني چي ده غاليه حاصله کړيده دليل دی چي د سوداگر سړی يا ښځي څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي چا دده پر سترگه غاليه مېلي

دی لیل دی چې دهغه پرځای به دي حق گزارې کوي او خلک به دده لپاره دعا کوي او که وويني چې چا دده دغوږ څخه لاندي غاليه مړلي دی دلیل دی چې پرده به ددرواغو تهمت لگوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي غاليه ليدل په پنځو وجو وي. ۱: ادب او هونبيارتيا ۲: تعريف او شاباسی ۳: داسلام حج ۴: مال او مراد ۵: خير او نفع.

غایب

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که په خوب کي وويني چې په سفر کي غایب سوي دي او نزدی راغلي دي دلیل دی چې دغایب خط يا خبر به راځي او که دخپل کور څخه غایب سوي وي دلیل دی چې دده خپلوانو ته به دده خط يا خبر راځي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که وويني چې دده غایب دسفر څخه واپس راغلي دي دلیل دی چې دده کار به پوره سی او که وويني چې غایب تريو تندي او فکرمند دی نو تعبير يې خلاف دی او که وويني چې دده غایب سپور دسفر څخه واپس راغلي دي دلیل دی چې دده غایب به ژر دسفر څخه دنعمت او مال سره واپس راسي او که غایب عاجزه پياده او لڅ وويني دلیل دی چې په لاره کي به غایب ډاکوگان ووهي او مفلس به واپس راسي.

غبار \ گرد \ دوره

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که وويني چې گرد دده پر شي باندي پروت دی دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چې گرد دمځکي څخه تر اسمانه پوري دی دلیل دی چې ددغه ځاي خلک چې کوم کار کوي دهغه څخه به منع سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که وويني چې دده مخ دگرد څخه ډک دی دلیل دی چې غم او عذاب به ورته ورسېږي دالله تعالی فرمان دی (وجه يومئذ عليها غبرة ترهقها قتره، سورة عبس: ۴۰ - ۴۱) په هغه ورځ به پر مخونو گردونه وی او پر هغوي به تاریکه غالبه وي.

غربال \ غلیل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي غلیل لوي نوکر دی که وويني چې دده سره غلیل دی نو نوکر به حاصل کړي او که وويني چې دده غلیل مات سوي دی نو نوکر به يې تبستي يا به مري. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که وويني چې په غلیل سره غله صفا کوي دلیل دی چې دده دکار څخه به خلکو ته فايده وي او ده ته به نقصان وي او که دخان لپاره څه باندي صفا کوي نو نفع به حاصله کړي او جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې غلیل ليدل په درو وجو دی ۱: نوکر ۲: دوست ۳: هونبيار شاگرد.

غرق شدن \ غرقيدل \ ډوبيدل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که وويني چې په درياب کي غرق سويدي او مړ سوي دی دلیل دی چې پاچا به يې مړ کړي او که وويني چې په اوبو کي ډوب سوي دی اوبيا بيرته راختلي دي او مړ سوي نه دی دلیل دی چې ددنیا دکارڅخه به لاس واخلي او ددين اصلاح او داخرت لار به

تلاش کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې حيوانات په کور يا دوکان يا باغ کي غرق سوي دي دليل دي چې په يو مشکل کار کي به عاجز سي او اخر دا چې خلاصون به حاصل کړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي غرقيدل يا ډوبيدل په څلورو وجو وي ۱: ډير مال ۲: بخت ۳: دبي مذهب خلکو سره ملگرتيا ۴: نفع.

غزا کړدن \ غزا کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که په خوب کي وويني چې دالله تعالی په لاره کي غزا کوي دليل دي چې دده او دده دخپلوانو کار به نیک سي او ټول به بي نيازه سي دالله تعالی فرمان دي (ومن يهاجر في سبيل الله يحد في الارض مراغما كثيرا وسعة، سورة النساء: ۱۰۰) او څوک چې دالله په لاره کي هجرت وکړي نو پر مخکې به ډيره نفع او فراختيا حاصله کړي. او که وويني چې دغزا څخه بي مخ اړولي دي دليل دي چې دخپلوانو څخه به مخ اړوي دالله تعالی فرمان دي (فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا في الارض وتقطعوا ارحامكم، سورة محمد: ۲۲) ايا نژدی دي چې تاسو ته حکومت ملاو سي او پرمخکې فساد کوي او قطعې دصله رحمي کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې غزا ته تللي دي دليل دي چې دولت نعمت او بزرگي به حاصله کړي دالله تعالی فرمان دي (وفضل الله المجاهدين على القاعدين اجرا عظيما، سورة النساء: ۹۵) او الله تعالی جهاد کوونکي ته پرناستو خلکو باندي لوی اجر ورکړي دي، او که وويني چې ددغه ملک خلک دغزا لپاره دباندي وتلي دي دليل دي چې عزت او مرتبه به حاصله کړي او خلک به مغلوب کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې دکافرانو سره يوازي جنگ کوي دليل دي چې پردنمنانو به کاميابي حاصله کړي او حلاله روزي به ورته ملاو سي او عمر به بي زيات سي دالله تعالی فرمان دي (ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون فرحين بما اتاهم الله من فضله، سورة آل عمران: ۱۶۹ - ۱۷۰) او کوم خلک چې دالله په لاره کي قتل سوي دي هغوي مړه مه گڼئ بلکه دوي دخپل رب په نزد ژوندي دي رزق ورکړه کيږي څه چې الله تعالی دوي ته پخپل فضل سره ورکړي دي دوي په هغه خوشحاله دي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي غزا کول په شپږو وجو ده. ۱: خير او برکت ۲: دنبي صلى الله عليه وسلم سنت ادا کول ۳: پردنمن باندي کاميابه کيدل ۴: دناجوړي څخه شفا ۵: دپاچا اطاعت ۶: غنيمت حاصلول.

غسل کړدن \ لمبیدل \ غسل کول \ لامبل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که څوک په خوب کي وويني چې دی په درياب کي لمبيدلي دي دليل دي چې غم او فکر به بي کم سي او که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي او که قرضدار وي نو دقرض څخه به خلاص سي او ديږي څخه به په امن کي سي او که قيدي وي نو خلاص به سي او که وويني چې په لږو اوبو کي لمبيدلي دي او مخ او لاس بي پريولي دي دليل دي چې خير او نفع به حاصله کړي او که وويني چې دجنابت غسل بي کړي دي دليل دي چې کار به بي

ختم سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي د جنابت څخه غسل کول دليل لري چي درواغو څخه به پاک سي او څه زيات اونقصان چي د جنابت په غسل کي ښکاره سي پر درواغجن دين دليل لري.

غل (د اوسپني طوق)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي د اوسپني طوق کفر دی او دده ميلان ناحق طرفته دی او که وويني چي دده په څټ کي د اوسپني طوق دی دليل دی چي کافر به مري او که وويني چي دده طوق دسپي په څټ پوري تړل سوي دی دليل دی چي منافق به وي او که وويني چي دده په څټ کي طوق او په پښو کي بيري دی دليل دی چي کافر به وي او دمسلماني به په درواغو دعوی کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دده په لاسونو کی طوق دی نو دا دده پر بخل دليل دی دالله تعالی فرمان دی (وقالت اليهود يد الله مغلولة غلت ايديهم ولعنوا بما قالوا، سورة المائدة: ۶۴) يهودو وويل چي دالله تعالی لاس تړل سوي دی ددوي لاس به وتړل سي او ددوي دوينه په وجه پر دوي لعنت دی. او دغل څخه مراد بخل دی ابن عباس رضي الله عنه ويلي دی چي اهل تعبیر وايي چي که صالح سړی په څټ کي طوق وويني نو دبدو کارونو څخه به لاس اخلي.

غلاف شمشير \ دتوري غلاف \ ټيکي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دتوري ټيکي ښځه ده که وويني چي دتوري ټيکي ماته سوي ده اوتوره سلامتته ده دليل دی چي زوی به يي سلامت پيداسي او دهغه مور به مړه سي او دچاري دټيکي هم داحکم دی.

غلام

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي دي غلام سوي دی دليل دی چي په سخت کارکي به گرفتار سي او که وويني چي غلام يي اخيستی دی نو دا دده دکار پر بهتري دليل دی او ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي غلام واده دی دالله تعالی فرمان دی (فبشره بغلام حليم، سورة الصافات: ۱۰۱) او مورهغه ته دصبرناک زوی زيږی ورکړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ده دغلام يا مينځی په خرڅولو سره، سره زر يا سپين زر واخيستل نو تعبیر يي بد دی او که نور څه واخلي نو ښه دی.

غلبه کردن \ کاميابيدل \ غالب کېدل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي پرخپل دښمن غالب سوي دی دليل دی چي پر دښمن به غالب سي او که د دې خلاف وويني نو دښمن به ورباندي غالب سي.

غم

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي غم واده او خوشحالي ده او که وويني چي غمجن سوي دی دليل دی چي خوشحالي به حاصله کړي او خپل مراد ته به ورسېږي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه

ويلي دی چي که وويني چي غمجن سويدي دليل دی چي دهغه په اندازه به مال اخلي اوکه وويني چي دغم څخه خلاص سو نو تعبیر يې داوړ خلاف دی.

غنیمت \ په جنگ کي مال نيول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي غنیمت حاصلول که دکافرانو مال وي نو دليل دی چي گراني به وي اوکه وويني چي مسلمانانو دکافرانو دملک څخه غنیمت راوړي دی دليل دی چي کوم ملک ته يې غنیمت راوړي دی هلته به نعمت او دنرخ ارزاني وي اوکه وويني چي کافرانو دمسلمانانو دملک څخه غنیمت راوړي دی دليل دی چي ده ته به دهغه په اندازه غنیمت حاصل سي.

غواص \ لامبو و هوونکی \ لمبېدونکی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که څوک وويني چي ده په درياب کي غوټه وهلي ده اوملغري يې را ايستلي دی نو دهغه په اندازه به علم پوهه او دپاچاهي دمال څخه خوشحالي حاصله کړي اوکه وويني چي په درياب کي يې غوټه وهلي ده او څه يې نه دی را ايستلي دليل دی چي دعلم په زده کولو کي به مشغوله سي ليکن فايده به ځني پورته کړي اوکه وويني چي ددرياب دبيخ څخه يې ملغري را ايستلي دی نو عالم اوافاضل به سي او خوب ليدونکي به دپاچا څخه نفع حاصله کړي.

غوره \ بادرنگ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که په خوب کي وويني چي بادرنگ يې په موسم کي خوړلي دی دليل دی چي يو شي به په غم او محنت سره حاصل کړي ليکن کاميابه به نه وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي بادرنگ خوړي نو غمجن به سي اوکه وويني چي بادرنگ يې خرڅ کړي دی يا يې چا ته ورکړي دی او دهغه څخه يې خوړلي نه دی دليل دی چي غم به يې کم سي اوکه وويني چي بادرنگ يې دغوښي سره پوخ کړيدی نو غوره دی. دغوک يعنې چونگښي او چرمښکي تعبیر به په حرف (و) کي په تفصيل سره بيان سي.

[ف]

فاخته \ گگوشټو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي گگوشټو ناقص دينه او بد اخلاقه ښځه ده چي دچا سره موافقت نه کوي اوکه وويني چي دده سره گگوشټو دی دليل دی چي دغه شان يې دينه ښځه به کوي اوکه وويني چي د گگوشټو غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به دښځي مال اخلي او حج به کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي گگوشټو درواغ ويوونکي زوی دی، اوکه وويني چي گگوشټو دده پرکور يو اواز کړي دی دليل دی چي دغايب خبر به اوري، اوکه وويني چي دوه اوازونه يې کړيدي نو دا دښه والي دليل دی او که دري اوازونه يې کړي وي، نو ډير ښه دی اوکه وويني چي گگوشټو او کارغه دواړه دده کور ته

راغلي دی دلیل دی چې غل به دده کورته راسي اوسامان به يوسي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چې گگوشو په خوب کي ليدل په دروو وجودی. ۱: بنه ۲: زوی ۳: خادم يا مزدور.

فال گرفتن \ فال نيول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چې که وويني چې فال يې نيولی دی او فال ښه ختلی دی دلیل دی چې پر دښمن به کاميابه سي او که وويني چې فال گيري کوي دلیل دی چې ډيري کوي به خوري. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چې په خوب کي فال نيول په درو وجودی. ۱: پر دښمن کاميابدل ۲: ضرورت پوره کيدل ۳: مراد. که فال نیک وي او که بد وي نو تعبیر يې د هغه خلاف دی.

فالوده

فالوده که دزغفرانو سره وي نو ناجوري ده او دفالودي ليدل خومره چې ورته رسيدلي وي دهغه په اندازه به ورته غم او فکر ورسېږي او که وويني چې فالوده يې په خله کي ايښي ده دلیل دی چې پاکيزه خبره به کوي او که وويني چې ده دفالودي گوله چاته ورکړي ده دلیل دی چې ده ته به پاکيزه خبره کوي يا به دده لپاره څوک کار کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چې په خوب کي فالوده ليدل په څلورو وجودی. ۱: پاکيزه خبره ۲: مال ۳: نفع ۴: په هغه کار کي جنگ چې په مشکله سره به کيږي.

فام \ نقش

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چې که څوک په خوب کي وويني چې دده پر مخ نقش دی دلیل دی چې حج به کوي او که لمونځ يې قضاوي نو ادا به يې کړي او که دده پر ډمه امانت وي نو ادا به يې کړي او که قرضدار وي نو دقرض پر ادا کيدو دلیل دی.

فتنه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چې که وويني چې فتنه ديو ځاي څخه ليري سوي ده دلیل دی چې دهغه ملک خلک به دالله تعالی طرفته رجوع کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی چې که په لسو شيانو کي يو وويني دلیل دی چې په هغه ملک کي به بلا راسي ۱: تاريخه ۲: اور ۳: يخه هوا ۴: گرمه هوا ۵: دلمر اوسپوږمي توروالي ۶: گرد غبار ۷: باران ۸: درخته ديځه ايستل ۹: سره يا توره وريځ ۱۰: سره او ژړ کالي اغوستل.

فراخي \ پراخي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چې که څوک وويني چې دتنگ ځاي څخه فراخ ځاي ته راغلي دي يا باندي دسختي څخه اساني سوي ده دلیل دی چې دغم څخه به خلاصون حاصل کړي. جابر مغربی عليه السلام ويلي دی چې که وويني چې کور باندي فراخ سوي دي دلیل دی چې پر عيال به يې روزي فراخ سي او که وويني چې کور باندي تنگ سوي دي اويا فراخ سوي دي دلیل دی چې دشریعت او ددين پر لاره به سم سي غرض داچې دتنگو شيانو فراختيا په ټولو کارونو کي دفراخي او برکت دلیل دی.

فراش \ فرش غوړولو والا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي فرش غوړولو والا دليل دی چي دچا لپاره ښځه تلاش کوي.

فرج \ شرمگاه \ ښځينه عورت

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي دده د ښځو په ډول شرمگاه دی دليل دی چي ذليله او عاجزه به سي او که وويني چي ده سره چا جماع کړي ده دليل دی چي دهغه څخه به يي حاجت پوره سي او که دوي ښځي وويني چي دهغو يو ډول شرمگاه ده دليل دی چي هغه دواړي ښځي به ديو سړي ښځي سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که وويني چي د دې شرمگاه د اوسپني يا دتانبې ده دليل دی چي دمراد حاصلولو څخه به نا اميده سي او که سړي وويني چي دده دښځي شرمگاه شاته ده دليل دی چي هغه ښځه به داسي شي خوښوي چي په هغه کي دالله رضا نه وي او که ښځه وويني چي د دې شرمگاه پرې سوي ده دليل دی چي پر دښمن به کاميابه سي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه ماهي راوتلي دي دليل دی چي لور به يي پيداسي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه پيشو وتلي ده دليل دی چي د دې به غل اوډاکو زوی پيداسي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه مار راوتلي دي دليل دی چي د دې به ناکاره لور پيداسي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه مار وتلي دي دليل دی چي د دې به زوی پيداسي چي د دې دښمن به وي او که وويني چي لږم ځني وتلي دي نو هم دغه تعبير يي دی او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه چينجي يا مېږي وتلي دي دليل دی چي کم همته زوی به يي پيداسي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه ډوډي وتلي ده دليل دی چي مفلسه او تنگدسته به سي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه کوتره وتلي ده دليل دی چي خاوند به ورسره ډير مينه لري او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه وينه وتلي ده دليل دی چي خاوند به ورسره دحيض په حالت کي جماع کوي او که وويني چي د دې څخه نو وتلي دي دليل دی چي د دې به نيك او پرهيزگاره زوی پيداسي او که وويني چي د دې دشرمگاه څخه توري اوبه وتلي دي نو د دې تعبير د اول خلاف دی او که وويني چي د دې څخه قي وتلي دي دليل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چي د دې څخه اور وتلي دي دليل دی چي زوی به يي پاچا سي او که وويني چي چا د دې شرمگاه شلولي ديه دليل دی چي دهغه څخه به نفع حاصله کړي. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که ښځه وويني چي ددې څخه ډير وينسته راخولي دي دليل دی چي دخپل زوی په وجه به غمجنه سي او که وويني چي وينسته باندي نسته نو خوشحالي به وي او که پرسوب باندي وويني نو مال به حاصل کړي. او که ښځه وويني چي د دې دشرمگاه پر ځاي عضو تناسل دی که حامله وي نو زوی به يي پيداسي ليکن ژوندي به پاته نه سي او که وويني چي د دې څخه ملغلري او موتي وتلي دي دليل دی چي عالم او پرهيزگاره زوی به يي پيداسي.

فرجي (يو قسم کالي)

فرجي يو ډول قميص او کالي دي، ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده قميص پاک دی دليل دی چي دغم څخه به خوشحالي او بزگري حاصله کړي او که څيرن او زور يي وويني نو تعبير يي ډاډل خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي د ورينمو کالي يي اغوستي دی دليل دی چي نیک به وي او دپرهيزگارو خلکو سره به وي او که دسوترو او درينمو کالي وي نو ددين پر زياتوالي دليل دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي ده دبنځو قميص اغوستي دی دليل دی چي ملامتيا به ورته رسېږي او که وويني چي په هغه کي يي دچا سره جماع کړي ده دليل دی چي دچا سره يي جماع کړي وي دهغه څخه به يي مراد پوره سي اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي ده سور قميص اغوستي دی نو دا پر دينداري امانت او پرهيزگاري دليل دی او که تور وي نو دعالم لپاره خیر او نفع ده او دجاهل لپاره بڼه تعبير نه دی او که ژړ يي اغوستي وي يا يي په ترڅ کي وي نو پر مصيبت غم او فکر دليل دی.

فرزند زوی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک وويني چي لور يي پيداسوي ده دليل دی چي ده ته به خیر او خوشحالي ورسېږي او دکور والاو څخه به خوشحاله سي او که وويني چي زوی يي پيدا سوي دی دليل دی چي لور به يي پيداسي او که انجلي وويني نو زوی به يي پيداسي جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي څوک وويني چي دده زوی وو او هغه چا تنستولي دی دليل دی چي ناجوره به سي او اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي ده هلك حاصل کړي دی يا چا ورکړي دی نو دنا امیده بڼځي ځاي څخه به ورته يو شي ملاو سي.

فرعون

فرعون په پخوا زمانه کي دمصر دپاچا لقب وو ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي دپخواني زماني دفرعونيانو څخه پخواني ظالم پاچا بنارته راغلي دی او په بنار کي بيره رامنځ ته سوي ده دليل دی چي دفرعون ملعون خوي به په دغه بنار کي ښکاره سي او که وويني چي پخواني نیک پاچا بنارته راغلي دی دليل دی چي دهغه پاچا دعدل خوي به په دغه بنار کي ښکاره سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي فرعون ملعون ده ته بخشش يا انعامي کالي ورکړي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به دظالم پاچا څخه مال حاصل کړي يا به دلوی سړی څخه حرام مال حاصل کړي.

فرمودن\ حکم کول\ فرمان ورکول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي ده ته چا دديگ پخولو حکم ورکړي دي دليل دی چي په کوم کار کي وي قايم به وي او که څوک ورته ووايي چي ديگ وگرځوه چي ونه سوزي مطلب يي دادی چي احتياط کوه او که ورته ووايي چي ډوډي ماته کړه يعني وروڼه خوشحاله ساته او که ورته دغنمو خرڅولو لپاره ووايي يعني ډوډی غواړي او که ورته ووايي

چي ملا وتره يعني دکار څخه فایده پورته کړه او که د تاخیر کولو ورته ووايي يعني پر دښمن به کامیابي حاصله کړي او که ورته ووايي چي په اور کي مه څه يعني دمال حفاظت وکړه چي فقیر نه سي او که د ډیوي بلولو ورته ووايي يعني مال خرڅ کړه او که ورته ووايي چي بستره اواره کړه يعني طلب کوه او که ورته ووايي چي تخم کره يعني دمخلوق سره نیکی کوه او که ورته ووايي چي غسل وکړه يعني توبه وباسه او دالله تعالی طرفته رجوع وکړه او که ورته ووايي چي څه وخوره يعني دحلال رزق گوله خوره.

فرو د آمدن \ کښته راتلل \ کښته کېدل

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که وويني چي دغریا دیو ځای څخه لاندې راکښته سوي دي دلیل دی چي شرافت او بزرگي به یې ختمه سي او دمال نقصان به یې وسي او که وويني چي دځیني له ځانې څخه لاندې را کښته سوي دي دلیل دی چي دده په دین کي به نقصان وي خاصکر که ځینه دځاوري وي او که دچوني وي نو دمال نقصان دی. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که وويني چي دغره څخه لاندې راکښته سويدي که دپاچا سره وي نو دهغه څخه به جلاسي او دده په عزت او مرتبه کي به نقصان وسي او که دغونډي څخه لاندې کښته سوي وي دلیل دی چي دهغه لوړوالي مطابق به یې په نعمت کي نقصان وسي.

فروختن \ خرڅول

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي کوم شي ددین په لاره او شریعت کي ډیر عزیز وي دهغه خرڅول بد دی او که په خوب کي وويني چي ده قران مجید خرڅ کړي دی دلیل دي چي دین اسلام به دده په نزد خوار او ذلیل وي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که وويني چي ده خپل غلام خرڅ کړیدی دلیل دی چي دده عزت او بزرگي به دښځو دطرف څخه وي او دي به بدنام سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که وويني چي ده یو شي خرڅ کړي دي نو هغه شي به سپک وي.

فزوني \ زیاتي \ زیاتوالی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که دخیر او صلاح زیادتي وي نو نیک دی او په کومو شيانو کي چي شر او فساد وي دهغه زیادت بد دی. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په بدن کي زیادت لیدل ددې خبري دلیل دی چي په بدن کي نقصان نسته او ځونه چي زیادت وويني دهغه په اندازه به یې مال او نعمت زیات سي. او که دبدن دزیادت څخه ده ته نقصان ورسېږي نو پر غم ناجوري او نقصان دلیل دی.

فستق \ پسته

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي پسته مال او نعمت دی او که وويني چي دده سره دپستي مغز دی او خوړلي یې دي دلیل دی چي دهغه په اندازه به مال او نعمت حاصل کړي او که وويني چي ده سره دپستي مغز دی نو دبخیل سړی څخه به نفع حاصله کړي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که وويني چي ده ته چا دپستي مغز ورکړي دی نو پر مال او نفع دلیل دی.

فقاع خوردن \ د اور بشو شراب چينبل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي د اور بشو شراب چينبل پر خير او نفع دليل دي چي دخادم څخه به ورته حاصل سي او که وويني چي دده کوزه را ايله ده او دی هم را ايله دی دليل دی چي ده ته به نقصان رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي د اور بشو شراب چينبل دخلکو خدمت کول دی او د اور بشو شراب خواړه او نفع ده او تروه او بي خونده نقصان او ضرر دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب د اور بشو شراب چينبل په څلورو زجو وي. ۱: نفع ۲: بنکلول ۳: خدمت کول ۴: بد سړی.

فقيه \ ديني عالم \ د فقه شريفي عالم

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي فقيه او فاضل سويدي او دده خبره دمخلوق په نزد خوبه او مقبوله ده دليل دی چي شرافت او بزگري به حاصله کړي او دده نوم به په ملک کي په نيکي سره مشهور سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که ان پر هه (امي) سړی په خوب کي خپل ځان فقيه وويني نو سخت را گيرونکي سپاهي به سي او که خپل ځان پوره عالم وويني نو قاضي به سي.

فلاخن \ مچغونه \ مچغوزه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي ده څوک په مچوغنه ويشتلي دی دليل دی چي هغه سړی ته به بڼراوي کوي او که وويني چي دي چا په مچوغنه ويشتلي دی دليل دی چي هغه سړی به ده ته بڼراوي کوي او که وويني چي دمچوغني په کانی دده بدن زخمي سوي دی دليل دی چي دخيرونه به ورته افت رسيږي او ناجوره به سي.

فلوس \ پيسي \ تقدي \ روپۍ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي پيسه جنگ او دښمني ده او که وويني چي د سره پيسه ده دليل دی چي دچا سره به جنگ کوي او که وويني چي دده سره ډيري پيسي دی نو په سخت غم کي به اخته سي او که وويني چي پيسي يي دخپل کور څخه دباندې غورزولي دی دليل دی چي دغم او فکر څخه به خلاص سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي پيسي ليدل پر غريبي دليل دی.

فندق (يو قسم ميوه)

فندق دبيري برابر يو مشهور ولايت ميوه ده داپه خوب کي ليدل مال دی که څوک په خوب کي وويني چي دده سره فندق دی دليل دی چي دبخیل سړی څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دده سره دفندق ډيران دی نو دچا سره به يي جنگ کيږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دده سره دفندق خوږ مغز دی دليل دی چي حلال مال به حاصل کي.

فنک (يو ډول حيوان)

فنک يو ځناور دی چي دهغه دپوست څخه پوستين جوړيږي ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي فنک مالدار مسافر دی او دمخلوق څخه غريب طبعه سړی دی او ددي پوست ويښته

او هډو کي غوښتونکي دی او غوښه يې د مالدار مسافر مال دی او که وويني چي فنک دده تابعدار نه دی دليل دی چي فايده به نه حاصلوي او که وويني چي فنک يې مړ کړي دی او پوست يې ځني ايستلي دی او غوښه يې غورزولي ده دليل دی چي دمسافر سړی مال به ورک کړي او که وويني چي پر ده ډير فنک جمع سوي دی او دهغو څخه يې تکليف نه دی ليدلي دليل دی چي ديو ټولگي څخه به نفع حاصله کړي.

فواق\اټکي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي ده ته اټکي راغلي دي دليل دی چي ده ته به غصه راځي او ښکښل او خرابي خبري به کوي ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي ده ته د ډوډي خوړلو په وخت يې اټکي راغلي دي دليل دی چي ناجوره به سي او که وويني چي پرلپسي اټکي ورته راغلي دي دليل دی چي بي وجهي به پر چا غصه کوي او که وويني چي دده داټکي سره اواز لوړ سوي دي دليل دی چي درواغ به وايي او په دغه درواغو به ملامت وي او که وويني چي اټکي نرم او کرار وو دليل دی چي پر چا به غصه کوي ليکن ژر به يخ سي او که وويني چي داټکي سره يې هر څه دباندې ايستلي دي دليل دی چي دده مرگ نږدې دی.

فوده\وچه خميره

فوده يا وچه خميره چي ډوډي ځني جوړېږي داپه خوب کي ليدل غم او فکر دی او که وويني چي خوړلي يې دي دليل دي چي ديو کار په وجه به فکرمند سي او داپه خوب کي ليدل دخپلوانو سره جنگ دی او جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي دا په خوب کي ليدل په پنځو وجو وي ۱: ناجوري ۲: غم ۳: جنگ ۴: خلاصون ۵: دعيال سره ناموافقت.

فوطه\دلاس دسمال\دستمال\دسمال

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دسمال او دهغه کالي خوشحالي او اساني ده او که وويني چي دسمال دسوترو دي دليل دی چي په دين او دنيا کي به خوشحالي حاصله کړي که نوي اوفراخه وي او که زړه اوځيري وي نو ددې تعبیر داول خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دسمال دنیک سړی لباس دی که وويني چي ددسمال کالي يې اغوستي دي او خوب ليدونکي پرهيزگار وي نو دا دده دستر پر زياتيدو دليل دی او که خوب ليدونکي مفسد وي نو دليل دی چي توبه به کوي او دسمي لار لټون به کوي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي که پاچا ددسمال کالي وويني دليل دی چي عدل او انصاف به کوي او که قاضي وويني چي ده ددسمال کالي اغوستي دي دليل دی چي په ريښتيا سره به فيصله کوي او که مشرک يې وويني نو مسلمان به سي او که بد کار يې وويني نو توبه گار به سي او که غل يې وويني نو توبه به وباسي او سمه لار به حاصله کړي.

[ق]

قاضي \ شرعي حاکم \ جستیس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي قاضي سوي دی او په خلکو حکومت کوي او د دې اهل نه دی نو په غم او مصيبت کي به گرفتار سي او دده دلاسه به مال ولاړ سي او که په سفر کي وي نو ډاکوگان به يي ووژني او مال به يي ضايع سي او که عالم او هونبیار وي نو قاضي به سي او که خوب ليدونکي عالم او ځوان وي نو د سفر څخه به په سلامتې سره بيرته راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک معلوم قاضي په خوب کي وويني نو د عالمانو او د دين دبزرگانو مرتبي ته به ورسېږي او که نامعلوم قاضي وويني چي ناست دی او دي د چا سره لانه لري او هغه ددوي تر مينځ حکم کړي دی نو چي څه حکم يي کړي وي هغه به کيږي د الله تعالی فرمان دی (والله يحکم لا معقب لحکمہ، سورة الرعد: ۴۱) او الله تعالی به ددوي تر مينځ حکم کوي او دهغه حکم څوک نه سي ماتولاي او په بل ځاي کي د الله تعالی فرمان دی (يقص الحق وهو خير الفاصلين، سورة الانعام: ۵۷) او هغه حقه خبره کوي او هغه د ټولو فيصلو کوونکو څخه ښه دی. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي قاضي پر ده حکم کړي دی نو هغه به کيږي څه چي ده ليدلي وي او که وويني چي د قاضي په لاس کي تله ده دليل دی چي په خلکو کي به په رښتيا حکم کوي او که وويني چي قاضي ورته دمحبت او شفقت په نظر سره کتلي دی او په مهرباني او خاطر سره يي ورسره خبره کړي ده دليل دی چي ده ته به په عالمانو کي عزت او مرتبه حاصله نه سي او خوار او ذليل به سي.

قافله

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي د قافلي سره کورته راځي دليل دی چي دده بندکار به پوره سي او دخپلوانو څخه به ليري سي.

قالب \ غالب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که په خوب کي د چپلکو يا دموزي قالب وويني نو دليل يي پر ښځه او خادم دی چي دده کار سموي او که وويني چي دده سره قالب دی دليل دی چي ده ته به خادم ملاويږي او که وويني چي قالب مات سوي يا سوزل سوي دی دليل دی چي دده دکور خادم به هلاک سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي دده سره ډير قالبونه دی دليل دی چي دخادمانو څخه به ورته خير او نفع حاصله سي او که وويني چي پخپله چپلکي جوړوي يا موزي گنډي دليل دی چي ښه به سي.

قالين \ عالي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که څوک وويني چي دده لپاره لوی قالين اوار سوي دی او پيژني چي دده خپل دی نو دا پر ډير عمر او درزق پر فراخي دليل دی او که وويني چي په

پردي ځاي کي پر غالي ناست دی او دهغه ځاي دمالک ورته علم نسته دليل دی چي دنيا به باندي بدله سي او په سفر کی به مري. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي پر کوچني او تنگه غالي باندي ناست دی دليل دی چي عمر به يي لنډ او روزي به باندي تنگه سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي غالي يي نغښتی ده او پر اوږه يي ايښي ده دليل دی چي ديو ځاي څخه به بل ځاي ته ځي او عمر به يي لږ وي او ځونه چي غالي غټه او فراخه وي دده روزي اوژوند به زيات او ښه وي او که وويني چي پر کوچني غالي ناست دی او دده څخه لاندي فراخه سوي ده دليل دی چي روزي به يي فراخه سي او که د دې خلاف وويني نوعيش او روزي به يي په سختی سره حاصليري او که وويني چي غالي اواره ده او ده پخپل لاس نغښتي ده اودکور په کټ کي يي ايښي ده دليل دی چي خپل دولت او خپل ځان به تباه کړي او که وويني چي غالي يي پر شا ايښي ده او وړي يي دليل دی چي ډيره گناه به کوي. دانيال عليه السلام ويلي دی چي که وويني چي غالي کوچني او شنه ده دليل دی چي روزي به يي تنگه وي ليکن عمر به يي ډير وي او که وويني چي دده سره پاکه او شنه غالي ده دليل دی چي روزی به يي فراخه سي او که وويني چي دچا په کور کي يي غالي اچولی ده دليل دی چي دکور مالک ته به دولت او مرتبه حاصله سي او که وويني چي په نامعلوم کور کي پر غالي پروت دی دليل دی چي سفر به کوي او مال او نعمت به حاصلوي.

قبا\چوغه\چينه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دسوترو چوغه پناه او په سفر تلل دی او که وويني چي دسوترو فراخه چوغه يي اغوستي ده نو دغمونو څخه به خلاص سي او که وويني چي دورينمو چوغه يي اغوستي ده نو دا دده په حق کي مکروه ده او که دوسلي سره يي اغوستي ده نو دلوی سړی څخه به شرف اوبزرگي حاصله کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي چوغه يي اغوستی ده او جنگ ته تللي دی دليل دی چي پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او که وويني چي شنه چوغه يي اغوستي ده دليل دی چي رڼا به حاصله کړي او که اسماني رنگ وي نو مصيبت دی او که توره وي نو غم اوفکر دی او که ورباندي کرښی وي نو دده کار به په انتظام سره وي او که چوغه زړه او خيري وي نو ښځي ته به طلاق ورکوي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دده چوغه عتابی ده که ددغه چوغي اهل وي نو پر غم اوفکر دليل دی او که وويني چي دپوست توره اوپليته چوغه يي اغوستي ده دليل دی چي خوب ليدونکي به دمالداري ښځي سره واده کوي او که وويني چي د اول پوستکي چوغه يي اغوستي ده دليل دی چي دپرهيزگاري ښځي سره به واده کوي او که چوغه دخنزير دپوست وي نو دمالداري ښځي سره به واده کوي.

قباله\چيک\قواله\سند\اسناد

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره چيک ياخط دی دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته هونښيارتيا حاصله سي او که وويني چي پاچا ورته خط يا چيک

ورکړي دی دلیل دی چې دی به دیو ولایت حاکم کړي او که وويني چې قاضي ورته چیک ورکړي دی دلیل دی چې دشریعت علم به ورته حاصل سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کي چیک په شپږو وجو وي. ۱: ریاست ۲: حکمت او هوښیارتیا ۳: نفع ۴: ولایت ۵: دلیل ۶: قوت.

قبان \ دتلي لړ

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کي قبان خونخوار سړی دی او په خوب کي دتلي لړ اوریدل دی او ډنډه يي دحکم تیروولو په وخت زیادتي ده. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کي قبان قاضي دی او که وويني چې دده سره قبان دی نو دده به دقاضي دوکیل سره ملگرتیا وي او که وويني چې پر قبان یو شي پخوي نو دده صحبت به دقاضي سره وي.

قبيله

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که وويني چې دقبلي طرف يي پریښي دی او دمشرق طرفته لمونځ کوي دلیل دی چې دنبی ﷺ دلاري سره به مینه نه لري او که وويني چې قبله نه پیژني دلیل دی چې ددین په لاره کي به حیرانه او پریشانه سي.

قبه \ گنبد

ددي بیان په په حرف ک کي راځي ان شاء الله تعالی.

قدح \ پیاله

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې که په خوب کي وويني چې پیاله دگلابو دشربت څخه ډکه ده او دهغه څخه يي چپښلي دی دلیل دی چې ښځه به کوي یا به مینځه اخلي او دده کره به نیک او پرهیزگاره زوی پیداسي او که وويني چې اوبه يي توي کړي دی او پیاله پاته سوه دلیل دی چې زوی به يي مري او ښځه به يي سلامتته پاته سي. او که وويني چې پیاله ماته سوه او اوبه توي سوي دی دلیل دي چې زوی او ښځه دواړه به يي مري او که وويني چې پیاله ده او ده اوبه ځني چپښلي دي دلیل دي چې دده کره به بدکرداره زوی پیداسي او ده ته به ځني تکلیف وي او که په خوب کي ځاني پیاله وويني دلیل دی چې دده به زوی نه کیږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کي پیاله لیدل په دروو وجو وي. ۱: ښځه ۲: مینځه ۳: خادم چې دهغه ضرورتونه په کور کي مشترک وي.

قدیه \ وچه غوښه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چې په خوب کي وچي غوښه که دبوزي وي نو په غنیمت دلیل دی او که دآس وي نو دسپاهیانو خلکو څخه به غنیمت حاصل کړی او که دځنگلي ځناورو غوښه وي نو دځنگلي سړو څخه به غنیمت حاصل کړي او دوچي کړي سوي غوښي په خوړلو کي ښه والي نسته.

قران خونندن قرانکریم ویل

په خوب کي قرانکریم ویل پر حاکم دلیل دی که په خوب کي درحمت اوزیري ایت دالله تعالی

د طرفه وي نو واجب دی چي خيرات وکړي او دالله تعالی شکر ادا کړي او که وويني چي د عذاب ايت وايي نو دالله پر غصي او غضب دليل دی توبه دي وکړي او دالله طرفته دي رجوع وکړي او که وويني چي دقصو او مثالونو ايت يي ويلي دي دليل دی چي گناه به کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي نيم قران کریم يي ويلي دي نو دليل يي دا دي چي نيم عمر يي تير سوي دی او که وويني چي دقران کریم حافظ سوي دی دليل دی چي دامانت خيال به ساتي او که وويني چي ده دقران کریم اواز اوريدلي دی دليل دی چي دده کار به ددين پر لاره کي نيک وي او که وويني چي چا دده قران کریم ويلي دی او په هغه نه پوهيږي دليل دی چي دده زړه به غم او فکر ورسپړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي که وويني چي پوره قران کریم يي ختم کړي دی دليل دی چي مراده حاصل کړي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي دده عمر اخر ته رسيدلي دي او که وويني چي قران کریم په لوړ اواز وايي دليل دی چي کار به يي پورته سي او په خلکو کي به مشهور سي او که وويني چي کوم ايت يي ويلي دی ده ته ياد دي نو ددغه ايت تفسير ددې تعبیر دی. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دقران کریم څلورمه حصه يي ويلي دي دليل دی چي کار به يي بڼه سي او که وويني چي دسورة اعراف څخه يي تر سورة مريم پوري ويلي دي نو دمخلوق ترمينځ به مشهور سي او که وويني چي دسورة مريم څخه يي تر سورة الناس پوري قران مجيد ويلي دي نو دده ټول مرادونه به پوره سي او که وويني چي دقران کریم پوره سپاره يي ويلي ده دليل دی چي کال او مياشت به باندي مبارکه سي او که وويني چي دقران کریم اووه سپاري يي ويلي دي نو دغم او فکر څخه به خلاص سي او که څوک قران خوان نه وي او وويني چي قران کریم يي ويلي دي دليل دی چي دده مرگ نژدی سوي دی دالله تعالی فرمان دی (اقراء کتابک کفی بنفسک اليوم عليك حسيا، سورة الاسراء: ۱۴) خپل کتاب ووايه نن ته دخپل ځان د حساب لپاره پوره يي. او که وويني چي لڅ دی او قران کریم وايي دليل دی چي خواهشمند به وي او که په پاک اوناپاک ځاي کي يي وايي او گرځي دليل دی چي دده عقیده گډه وډه ده جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دقران مجيد ويل په څلورو وجو وي ۱: دافت څخه سلامتي حاصلول ۲: دفقيري څخه وروسته دولت ۳: دزړه مراد پوره کيدل ۴: بيداري او پرهيزگاري حاصلول دگنهگارو لپاره او دهغوي لپاره عذاب اوسزا دقيامت دورځي دليل قائميدل.

قرباني کردن \ قرباني کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي داوښ يا غوا يا بوزي قرباني يي کړي ده دليل دی چي که غلام وي نو ازاد به سي او که په غم بلا او تکليف کي گرفتار وي نو شفا به حاصله کړي او که بند وي نو خلاصون به حاصل کړي او که فقير وي نو مالدار به سي که په بيره کي وي نو په امن به سي او که قرضدار وي نو قرض به يي ادا سي او که حج يي نه وي کړي نو حج به وکړي او که وويني چي خلک دقرباني لپاره ځنگل ته تللي دي دليل دی چي دغه

خلک ديو شي څخه بيربري دهغه څخه به په امن کي سي او که په قيد کي وي نو خلاصون به حاصل کړي او قحط او تنگي به يې په فراخي سره بدله سي خاصکر که دا خوب لوی اختر ته نژدی وي نو تعبیر به يې ژر ښکاره سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي د قرباني غوښه يې په خلکو کښي تقسيم کړي ده دليل دی چي دلته به مالدار سړی مري او مال به يې تقسيموي او که وويني چي خلکو غوښه پته کړيده دليل دی چي په الله تعالى پوري به درواغ وايي او په خوب کي قرباني زيري دی دالله تعالى فرمان دی (وبشرنه باسحق نبيا من الصالحين وبرکنا عليه وعلى اسحق، سورة الصافات: ۱۱۳) ترجمه: او موږ هغه ته داسحاق نبی زيري ورکړي چي دنيکو خلکو څخه وو او موږ هغه ته او اسحاق ته برکت ورکړي او که ښځه خوب وويني نو دهغه به نیک زوی پيداسي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د قرباني تعبیر په څلورو وجو وي. ۱: بيره ۲: مرادونه او حاجتونه حاصلیدل ۳: خير او برکت ۴: د قحط او تنگي ليري کيدل.

قرا به \ د شرابو بوتل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د شرابو بوتل بدشکله بوډي ښځه ده چي هغه ته مال او دزړه د خوښي شيان سپاري او که په قرا به کي اوبه يا دگلابو شربت يا يو داسي شي وي چي دهغه خوړل او چيښل حلال دی نو دغه بد شکله بوډي ښځه به حلال خوره وي او که وويني چي په قرا به کي يو داسي شي وي چي مستي راوستونکي وي نو هغه بوډي ښځه به حرام خوره وي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که څوک وويني چي دده سره قرا به ده دليل دی چي دبوډي ښځي سره به يې د محبت ملاقات کيږي اودا بوډي به بد شکله وي او که وويني چي دقرا به څخه يې اوبه يا شربت چيښلي دي دليل دی چي ده ته به بدشکله بوډي څخه نفع فايده ورسېږي او که دقرا به څخه يې يو ترش شي اخيستي وي نو دليل دی چي څه غم او فکر به کوي او دخالي قرا به څخه څه خير او شر نه رسېږي او که وويني چي قرا به ماته سوه دليل دی چي ددی بدشکله بوډي څخه به جلا سي.

قرنفل \ لونگ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي خوب کي لونگ نیک صفت دی او که وويني چي دده سره ډير لونگ دی او خلگو ته يې ورکوي دليل دی چي په دغه ملک کي به خلک دده صفت کوي او دده نوم به په نيکي سره مشهور سي او که وويني چي لونگ خوري دليل دی چي ده ته به غم فکر او مصيبت رسېږي.

قز \ ښام \ ريښم \ ورښم \ ابريشم

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي ريښم او ابريشم سپين وويني دليل دی چي ددی جهان نعمت به حاصل کړي او که ژړ وي نو پر ناجوري دليل دی او دپخو ريښمو ليدل داومو ريښمو څخه ښه دی او که وويني چي دده ريښم يا ابريشم سوزلي دي يا وړک سوي دي دليل دی چي ده ته به

نقصان رسېږي او که وويني چې دده سره سپين ريښم يا ابريشم دی او دده دی نو خير او نفع به حاصله کړي او که شنه وي نو ښه دی او که سره وي نو دسړو لپاره ښه نه دی او که تور يا اسماني رنگ وي نو پرغم او فکر دليل دی او که وويني چې دده سره هر رقم وريښم دی چې ده ته به هر قسم سامان حاصل سي او ريښم دسړو لپاره په دين کي مکروه دی او دښځو لپاره ددين په بابت کي ښه دی.

قسط \ دوايي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چې دتر ځان لاندې قسط سوزوي او هغه دود کوي دليل دی چې خلک به دده مدح او ثنا کوي او دده نوم به په ملک کي په نيکي سره مشهور سي او که دود خراب او ناخوښه وي نو تعبير يې ددی خلاف دی جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې په خوب کي قسط خوړل پر غمجن کيدو دليل دي.

قسمت کردن \ تقسيمول \ وېش کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې په يو ټولگي کي څه تقسيموي دليل دی چې به خلکو کي به دانصاف لحاظ کوي او که وويني چې خپل مال په خير او صلاح سره تقسيموي دليل دی چې دده به زامن وسي او خپل مال به په هغو کي تقسيموي او که وويني چې خپل مال په شرارت او فساد سره تقسيموي دليل دی چې مال به يې تباه سي او که وويني چې دچا مال يې دهغه په رضا سره تقسيم کړي دليل دی چې صلاح او فساد به دده طرفته رجوع کوي.

قصاب

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که نامعلومه قصاب وي نو ملک الموت فرشته ده که وويني چې قصاب کور يا کوڅي ته راغلي دي دليل دی چې هلته به څوک مري او که وويني چې دی قصاب دی حالانکه دا دده پيشه نه ده دليل دی چې څوک به مړ کوي او که وويني چې دقصاب سره دی دليل دی چې دده صحبت به دظالم سړی سره وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې قصابي کوي حالانکه دی قصاب نه وي دليل دی چې غم او فکر به ځني ختم سي او که قصاب وويني نو په حقه به وينه ځني تويوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې نامعلوم قصاب دده کور يا کوڅي ته راغلي دي دليل دی چې په دغه ځاي کي به نابېره مرگ ښکاره سي.

قصه گفتن \ قصه ويل \ قصه خواني کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چې که په خوب کي وويني چې نامعلومه قصه وايي دليل دی چې دظالمانو دخوف او بېري څخه به په امن کي سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې خلکو ته قصي وايي او دا قصه نيکه وي نو پر خير او صلاح دليل دی او که قصه خرابه وي نو پر شر او فساد دليل دی جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې که وويني چې قصه بيانوي دليل دی چې کار به يې نيک سي او مراد به يې پوره سي او قصه بيانونکي نیک طبعه سړی دی.

قضيب\شاخ\بناخ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي ده ته چاتازه اونري ددرختي بناخ ورکړي دی او ورکونکي معلوم دی دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته خير او نفع حاصله سي او که وويني چي بناخ نري او وچ دی نو څه شي به ورته ملاويږي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دتروي ميوې والا درختي بناخ ده ته چاورکړي دی دليل دی چي دهغه سپړی څخه به ورته غم او فکر رسيږي او که دخوږي درختي وي دليل دی چي خير او نفع به حاصله کړي.

قطايف\حلوا

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي ته چا دچيني او بادامو والا حلوا ورکړي ده او ده دهغه څخه يې خوړلي ده دليل دی چي مال او نعمت به ورته په اساني سره حاصل سي او که په دي کي دغوزانو انگورو او دچوارو رس وي نو پر لږه نفع دليل دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي حلوی ليدل په څلورو وجو ده. ۱: ښه خبره ۲: حلال مال ۳: نفع ۴: نفع چي بغير دتکليف څخه به حاصله سي او که وگوري چي دچير تيل يې دکور څخه دباندې غورزولي دی دليل دي چي توبه به وباسي.

قطران\درنځر تيل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي درنځر تيل حرام دی او که وويني چي دده سره درنځر تيل دی او دهغه څخه يې خوړلي دی دليل دی چي حرام مال به حاصل کړي او که کالي يې باندي خراب سوي وي نو دحرامو کالي به اغوندي اوبعضي وايي چي دمال په وجه به په محنت او بلا کي راسي.

قفا\پر څټ چپلاخه خوړل\څټ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي پر خپل څټ وينسته وويني دليل دی چي قرضدار به سي او که وويني چي دڅټ څخه يې وينسته خريلي دی نو قرض به خلاص کړي او که وويني چي چا ورته پر څټ چپلاخه ورکړي ده او پر سيدلي دی دليل دی چي ده ته او دده سپړو ته به فايده وي او که وويني چي نا اشنا ورته پر څټ چپلاخه ورکړي ده دليل دی چي دنا اشنا څخه به نفع حاصله کړي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي ده پر څټ داسي چپلاخه خوړلي ده چي ويني ځني بهيږي نو په چا به دعوی کوي اونقصان به حاصلوي. او که وويني چي ده خپل څټ څيري کړي دي نو دليل دی چي دده عيال به دده سره خيانت کوي او که وويني چي پر خپل څټ يې څنگلي لگولي دی دليل دی چي يو شي به اخلي اوضمانت نامه به ليکي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دده مخ وروست سوي دی نو دليل دی چي دی به دخلکو څخه کرکه کوي.

قفس\پنجره

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره پنجره ده دليل دی چي په يو ځاي کي به گرفتاره سي او اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خپلوانو کي به دچا سره قيد خاني ته ځي او که

وويني چي پنجره ماته سوي يا ورکه سوي ده دليل دی چي قيدخاني دتنګي څخه به خلاص سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کی پنجره ليدل په درو وجود ده ۱: قيد خانه ۲: تنګ ځای ۳: دپټ فرش ځاي.

قفل \ جرنده \ قلف

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي جرنده ددين او ددنیا دکارونو پر ښه کيدو دليل دی اوکه وويني چي جرنده ور خلاصه سوي ده دليل دی چي کارونه به باندي فراخ سي اوممکنه ده چي حج اسلام به وکړي اوکه وويني چي جرنده نه ده خلاصه سوي دليل دی چي کار به يې ډير وخت پس فراخ سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي پريو ځاي مضبوطه جرنده لگيدلي ده دليل دی چي خپل مال به مصلح سړی ته حواله کړي اوکه وويني چي دده جرنده کمزوري ده نو تعبیر يې د دې خلاف دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي جرنده په شپږو وجود ده ۱: دکار جوړيدل ۲: قوت ۳: دليل ۴: نفع ۵: ښځه ۶: په نيک سړی بروسه کول.

قلعه

قلعه شاهي محفوظ ځاي په فارسي کي دپټه دژوايي د دې بيان په حرف دال کي سوي دی.

قلم

دقلم په تعبیر کي داهل تعبیرو اختلاف دی ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي قلم امر حق دی او الله تعالی ته دقلم اولوح محفوظ محتاجي نسته. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي قلم يوه فرښته ده چي دالله تعالی په حکم کار کوي که څوک قلم په هغه شکل کي وويني کوم چي دهغه دی دليل دی چي دعاقل پاچا سره به يې کار وسي دقلم په باره کي دالله تعالی فرمان دی (ن والقلم وما يسطرون، سورة ن: ۱-۲) گواه دی قلم اوڅه چي هغه ليکي. اوکه وويني چي په لاس کي يې قلم را اخيستي دی دليل دی چي فاضل زوی به يې پيداسي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که وويني چي قلم دده په لاس کي دی او څه باندي ليکي دليل دی چي څه به زده کړي دالله تعالی فرمان دی (علم الانسان ما لم يعلم، سورة العلق: ۵) انسان ته يې هغه څه وښودل کوم چي هغه نه پيژندل. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي قلم ليدل په پنځو وجود وي. ۱: امر حق تعالی ۲: فرښته ۳: دولت ۴: دکارونو حقيقت.

قلبه \ بنوروا

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي کومه بنوروا په اوبو کي پخه سوي وي هغه بغير داوبو دبنوروا څخه ښه ده او څونه چي بنوروا مزيداره وي دهغه په قدر به نعمت ښه وي اوکه بنوروا دغتي غوا دغوبني وي او ده خوړلي وي دليل دی چي په دغه کال به دخوف اوبيري څخه په امن کي وي او که وويني چي ده دگډي يا دبزي دبجي دغوبني بنوروا خوړلي ده دليل دی چي لږ مال به حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي ده داس دغوبني بنوروا خوړلي ده دليل

دی چي دپاچا څخه به په تکلیف او سختي سره مال حاصل کړي او که داوښ دغونډي بنوروا يې خوړلي وی دلیل دی چي دلوی سړی څخه به مال حاصل کړي او که دماهي دغونډي بنوروا يې خوړلي وي. دلیل دی چي د ښځو په وجه به په مکر سره مال حاصل کړي او که خوب لیدونکي مفسد وي نو پر غم او فکر دلیل دی که وويني چي دداسي حيواناتو دغونډي بنوروا يې خوړلي ده دکومو غونډه چي حرامه وي دلیل دی چي حرام مال به خوري.

قمح\گرز

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي کوچني گرز غلام يا مينځه ده او غټ گرز ليدل دپکولو اله ده او که وويني چي ده کوچني گرز اخيستي دی يا چا ورکړي دی دلیل دی چي خوب لیدونکي به کوچني غلام يا کوچني مينځه اخلي او که وويني چي دده گرز مات دي يا وړک سوي دی دلیل دی چي دچا سره دده ناسته وه نو دهغه سړی دملگرتيا څخه به جلا سي او که وويني چي دده گرز دسپينو زرو وی نو دده به دنیک سړی سره صحبت وي او که داوسپني وي نو دده به دقوي اوبهادر سړی سره صحبت وي او دهغه څخه به خير او نفع حاصله کړي.

قند\گوره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي ده قند خوړلي دی دلیل دی چي په تادي سره به داسي کار کوي چي په هغه سره به پښيमानه سي او که وويني چي چا دگوري ټوکړه دده په خله کي ايښي ده دلیل دی چي ده ته به بوسه ورکوي. او که وويني چي قند يې په بوجي کي ايښي دی دلیل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که وويني چي قند خرڅوي دلیل دی چي ده ته به نقصان رسيږي او دقند اخيستل دهغه دخرڅولو څخه ښه دی.

قندیل\فانوس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي بل کړی فانوس دعبادت توفيق دی خاصکر که صفا رڼا وي که په خوب کي وويني چي دده په کور کي بل سوي فانوس رازيږي دلیل دی چي دپرهيزگاري اونیکي ښځي سره به واده کوي او که دا خوب ښځه وويني نو اطاعت او عبادت به ډير کوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي روښانه فانوس ليدل په څلورو وجو وي ۱: واده کول ۲: دعبادت توفيق ۳: دښوکارونو خلاصول ۴: او مړ سوي فانوس په خوب کي لږه نفع ده.

قنوت

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي څوک په خوب کي وويني چي دعايي قنوت وايي دلیل دی چي خلک به دده مدح اوصفت کوي او مراد به يې پوره سي. او که مصلح او پرهيزگار سړی يې په خوب کي ووايي دلیل دی چي دهغه به ټول مرادونه پوره سي او که خوب لیدونکي مفسد وي دلیل دی چي دبزرگ يا رئيس په ذريعه به دده دنياوی کارونه پوره سي.

قنينه\بوتل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي بوتل خادم دی چي هغه ته دکور چابي حواله وي

اوکه وويني چي دده سره بوتل دی او په هغه کي اوبه يا گلاب يا داسي شي دی چي دهغه خوړل حلال وی او ده خوړلي وي دليل دی چي ده ته به دخادم څخه شي حاصل سي اوکه وويني چي بوتل مات يا وړک سوي دی دليل دی چي دده خادم به تنبتي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي بوتل خادم دی چي دهغه په لاس کي دکور ټول شيان دی.

قيامت

دقيامت په خوب کي دليدلو تعبیر په حرف را (رستځيز) لفظ کي تفصيلي بيان سوي دی.

قبر\تارکول\ډمبر

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که په خوب کي وويني چي دده سره تارکول دي دليل دی چي دهغه په اندازه به نعمت او روزي حاصلوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده سره ډمبر تار کول دی او کور ته يي راوړي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به کورته نعمت وړي اوکه وويني چي دکور څخه يي دباندې اچولي دی د دې تعبیر خلاف دی اوکه وويني چي تارکول يي خوړلي دی دليل دی چي حرام شي به خوري او بعض اهل تعبیر ويلي دی چي ده ته به غم رسيږي.

قی کردن\قي وهل\باقی وهل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي ده قی وهلې دی او په اساني سره يي قی وهلې دی دليل دی چي توبه به وباسي او که وويني چي قی يي ونه سو وهلاي اوواپس خپل ځاي ته تللي دی دليل دی چي په توبه کي به تاخير کوي او انجام به يي عذاب وي اوبعضو ويلي دی چي ده ته به مصيبت او نقصان ورسېږي اوکه وويني چي قی وهي او خوري يي دليل دی چي دبخل په وجه به پخپل عيال خرچ نه کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که وويني چي قی وهي او دهغه خوند تريو او ناخوښه وي دليل دی چي دتوبي ايستلو څخه وروسته به گناه کوي اوکه وويني چي دقې کولو په وخت کي دده دنس څخه شي په ژبه راغلي دی دليل دی چي ناجوړه به سي اوکه وويني چي بلغم وتلي دی دليل دی چي دناجوړي څخه به شفا حاصله کړي اوکه وويني چي ډيره وينه وتلي ده دليل دی چي مال به حاصل کړي اوکه وويني چي ژړي اوبه وتلي دی دليل دی چي دغم څخه به په امن کي سي اوکه وويني چي ژړي اوبه وتلي دی دليل دی چي هلاک به سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی په خوب کي قی په شپږ وجو دی. ۱: توبه ۲: پښيماني ۳: نصرت ۴: دغم څخه خلاصون ۵: امانت واپس ورکول ۶: بند کارونه خلاصيدل اوکه چيري دی قی وهي اوبيرته يي وخوري نو دليل دی چي چا ته به څه ورکړي او بيرته به يي ځني وانه خلي.

[ک-ک]

کاچي (يو قسم خوراک)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که څوک په خوب کي وويني چي ده دروغن کنجد اودروغن بادام

سره کاجي خوړلي دی نو دهغه په اندازه به خیر او نفع حاصله کړي او که دروغنو او گبین سره يي خوړلي وي نو دهغه په اندازه به خوشحالي حاصله کړي. او که دروغنو او مستو سره يي خوړلي وي نو لږ نفع به ورته حاصله سي او که د تريو شي سره يي خوړلي وي نو پرغم او فکر او اندیښني دليل دی. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دی که وويني چي دخوړ شي سره يي کاجي خوړلي دي دليل دی چي په اساني سره به ورته مال حاصل سي او که د تريو شي سره يي خوړلي وي نو د تريو والي مطابق پرغم او فکر دليل دی.

کار د چاره

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي چاره زوی دی او چاري تيکي ښځه ده که په خوب کي وويني چي دده په لاس کي چاره ده او پيژني چي دا دده ده نو دده کره به زوی پيدا سي او که دچري سره نوره وسله هم وويني نو مرتبه او بزرگي ده. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی که وويني چي وسله يي ترلي ده او په لاس کي يي چاره جوړول زده کړي نو دښو دليل دی. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دی که وويني چي چاره يي دتيکي څخه دباندې را ايستلي ده دليل دی چي دده دښځي به زوی پيداسي او که وويني چي چاره په تيکي کي ماته سوي ده دليل دی چي دده دپلار ياد مور په خپلوانو کي به څوک مري او که وويني چي خپل بدن يي په چاره زخمي کړي دی دليل دی چي بدن دزخم مطابق به ورته نقصان رسېږي او که وويني چي په چاره يي يو شي تراشلي دی دليل دی چي خیر او نفع به حاصله کړي او که وويني چي په چاره کي سپور سوي دی يا زنگ باندي لگيدلي دی يا پکښي څه عيب ښکاره سوي دی دليل دی چي دده دمال نقصان به وسي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي چاره ليدل په اوو جوده. ۱: دليل ۲: زوی ۳: کاميابي ۴: پناه ۵: ورور ۶: توانايي ۷: ولايت.

کارزار کړدن جنگ کول

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی چي په خوب کي جنگ کول دطاعون مرض دی که څوک په خوب کي وويني چي جنگ کوي نو دليل دی چي دطاعون دمرض بېره ده او که په جنگ کي يي دښمن مغلوب کړي وي نو دليل دی چي دمرض څخه به خلاص سي او که په جنگ کي دښمن پر ده غالب سوي وي نو دطاعون په مرض کي به هلاک سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي چي وويني چي په ميدان کي دچا سره په توره جنگ کوي او يو پکښي خلاص سي نو پردښمني دليل دی او چاچي خلاصون حاصل کړي وي هغه ته په دوهم باندي دکاميابي حاصلولو دليل دی او که په نيزي سره جنگ کوي نو هم يي دغه تعبير دی او که په غشي ليندي سره جنگ کوي نو په دوي کي به زباني خبري کيږي.

غازي کړدن دوبي توب کول

ابن سيرين رحمۃ الله علیه ويلي دی که وويني چي دوبي توب کوي حالانکه دوبي نه وي نو پر توبي دليل دی او دعبادت توفيق به حاصل کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دي که وويني چي کالي دپريولو په وخت څيري دي دليل دي چي توبه به ماتوي او که وويني چي څيري کالي يي گندلي

دي دليل دی چي بيا به توبه کوي او که وويني چي کالي يې په پريولو سره سپين سوي دي دليل دی چي دتوبي په وجه به خلاصون حاصل کړي او که وويني چي کالي يې پريولي دي او سپين سوي نه دي دليل دی چي هميشه به په گناه کي اخته وي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دوبي داسي سړی دی چي دهغه دلاسه خيرات اونیکي دواړه دگناهونو دکفاري لپاره وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دوبي داسي سړی دی چي دخلکو دزړونو څخه فکرونه او غمونه ليري کوي، ددې وجهي څخه اهل تعبیر بيان کړي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي کالي پريولي دليل دی چي دغم او فکر څخه به خلاص سي اودگناهونو څخه به توبه وکړي خاصکر که کالي سپين سوي وي او خبري باندي پاته سوي نه وي.

کار دنيا کردن \ د دنيا کار کول

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي دنيا کار کوي نو دا دده ددين پر فساد اونقصان دليل دی او که وويني چي ددين کار کوي نو دا ددين پر صلاح او ددې دنيا پر نيکو احوالو دليل دی او که وويني چي دده دنيا کارونه ښه دي دليل دی چي دده مرگ نژدی سوي دی او که ددې خلاف وويني نو دده عمر اوږد دی او که وويني چي په داسي کار کي مشغول دی چي ده ته يا بل چاته ځني نفع نسته دليل دی چي داسي کار به کوي چي په هغه کي به خير او نفع نه وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دچا سره دکار لپاره تللي دي او په لاره کي ناست دي دليل دی چي دي ددين مخالف دي دالله تعالی فرمان دی (فرح المخلوفون بمقعدهم خلاف رسول الله، سورة التوبة: ۸۱) وروسته پاته کيدونکي دنبي صلوات الله عليه په خلاف کښېنستلو سره خوشحاله سره.

کاروان \ قافله

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي دقافلي سره په لار کي دي اوقافلي والا مصلح او پرهيزگار دی نو دا دده دکار په خير اوصلاح دليل دی او که وويني چي قافلي والا مفسد او بد خويه دی نو تعبیر يې ددې خلاف دی. او که وويني چي سپور دی اوپوره سامان ورسره دی نو دليل دی چي ده ته به نعمت حاصل سي او که وويني چي په قافله کي پياده دی او سامان ورسره نسته نو تعبیر يې خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دقافلي سره کورته راغلي دي دليل دی چي کارونه به باندي فراخ سي او که ددې خلاف وويني دليل دی چي کارونه به يې بند سي.

کاريز \ داوبو نالي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي پر معلوم ځاي داوبو نالي وويني دليل دي چي دخپلوانو سر به مکر او حيله کوي دا تعبیر هغه وخت دی کله چي دکاريز کښلو په وخت کي اوبه نه وزي او که اوبه وزي اوجاري سي نو دمقرره کاريز کښلو حکم دي په لحاظ کي وساتي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دکاريز څخه اوبه اخلي دليل دی چي په

مکر او حيلي سره به مال جمع کوي خاصکر که کاريز يي کښلي وي نو خونه چي اوبه واخلې دهغه په اندازه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دکاريز څخه اوبه په منگي کي اچوي نو پر داسي مال دليل دي چي هغه به خرچ کوي او که وويني چي کاريز ته ايله سوي دی دليل دی چي په مکر او حيله کي به راسي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي په کاريز باغ اوبه کوي دليل دی چي دخپلي ښځي سره به جماع کوي او په خوب کي کاريز ليدل داسي سړی ليدل دی چي ددنيا کار په چل او حيلي سره کوي.

کاسه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي که دلرگي کاسه او په هغه کي دخوراک څه شي وي او ده خوړلي وي نو دهغه په اندازه به په سفر کي حلاله روزي حاصله کړي او دتيکري کاسه په خوب کي روزي ده او خالي کاسه عاجزي ده. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه چي دخوراک کاسه برکت او نفع والا خادم دی دچا په لاس چي خيرات کيږي او دصلاح په وخت دمال تقسيم وي اودسرو يا سپينو زرو کاسه چي دخوراک شي پکښي وي پر حرام رزق دليل دی اودسکي او دقلايي کاسه لږه مشتبه روزي ده او دشيشي کاسه هم پردي دليل لري او خالي کاسه پر فقيري دليل لري. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي په خپله پياله کي خوش ذايقه او خوږ شي لري دليل دی چي نعمت اومال به حاصل کړي او که ناخوښه اوتريو شي وي نو پر غم اوفکر دليل دی.

کاغذ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کاغذ مال اوبزرگي دده که وويني چي دده سره سپين او پاک کاغذ دی دليل دی چي دهغه په اندازه به مال اوبزرگي حاصله کړي او که وويني چي دده کاغذ په اوبو کي وروست سوي دی يا په اورکي سوزول سوي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به يي بزرگي اومال کي نقصان وسي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کاغذ علم او پوه ده که خوب ليدونکي پرهيزگار وي او وويني چي دده سره ډير کاغذونه دی دليل دی چي په فضل او علم کي به شهرت حاصل کړي او که خوب ليدونکي مفسد اوجاهل وي چي په فضل او علم کي به شهرت حاصل کړي او که خوب ليدونکي مفسد اوجاهل وي نو ددې تعبیر خلاف دی جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کاغذ ليدل په څلورو وجو وي ۱: ښځه ۲: عزت ۳: دولت ۴: مکر او حيله.

کافور

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کافور ليدل دپاک نفس او حق لار او راستي دليل دی که چيري وويني چي کافور سوزي او دهغه څخه خراب بوي راځي نو دليل دی چي نيکي به کوي او په هغه به احسان کوي او که وويني چي دده سره لږ کافور دی دليل دی چي د خوشحالي زيري به باندي وسي او که په خوب کي ډير کافور پيداسي دليل دی چي ډير مال او نفع به حاصله کړي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي کافور په خوب کي په اووه وجو دی ۱: عالم سړی

۲: ښځه ۳: دوست ۴: ښايسته منځه ۵: مال او دولت ۶: تعريف او شاباسي اوښي خبري ۷: د نفس تابعدار کيدل.

کافور \ سپرغم (يو قسم پوتی)

ددي گل او بوتې ژړ دی او ددې څخه دکافور خوشبويي راځي که په خوب کي وويني چي کافور يا سپرغم يي کرلي دی نو دده مدح او ثنا به دتولو خلکو په ژبو وي او که وويني چي کافور يا سپرغم يي ديو ځاي څخه ايستلي دی نو ددغه ځاي څخه به دده تعريف ختم سي او که وويني چي خورلي دی نو دغم او فکر دليل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خپل وخت په خوب کي کافور يا سپرغم ليدل په درو وجو وي ۱: تعريف او شاباس ۲: لږ نفع ۳: پاکه خبره اوريدل.

کافر

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي کافر دی دليل دی چي دده دين دکفر طرفته راغي او که وويني چي داور او هوا عبادت کوي دليل دی چي دالله تعالی گنهگار به سي او که وويني چي په اور کی نور او شغلي دی دليل دی چي حرام مال به تلاش کوي او خپل دين به دحرام مال په بدله خرڅوي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي کافر ليدل په درو وجو دی. ۱: دکفر طرفته رغبت ۲: دخلکو سره صحبت ۳: دبي عقيدو خلکو سره کښينستل او پر هغه دالله څخه رسوا کيدل.

کام \ تالو

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي دده تالو او ددتنه خله دونه غټه سوي ده چي مري دهغه دغټوالي څخه بنده سوي ده دليل دی چي په دنيا به حريص وي او دخلکو غيبت به کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چي دده تالو لاندي شونډو ته رارسيدلي دي دليل دی چي کارونه به يي بند سي. او که وويني چي دده تالو اوږد دی او هغه يي پريکړي او غورزولي يي دی نو دليل يي دادی چي حرص اولالچ به پريږدي او دخلکو غيبت به نه کوي.

کامه \ تروي او به

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي هر قسمه تروي او به پر غم او مصيبت دليل لري که په خوب کي وويني چي تروي او به يي چينلي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته غم او فکر رسيږي او که وويني چي چا ته يي تروي او به ورکړي دی او هغه چينلي دی دليل دی چي هغه سړی به دده څخه خفه سي او غم او فکر به يي کم سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي تروي او به چينل په درو وجو وي. ۱: غم او فکر ۲: نقصان ۳: جنگ او بحث.

گياه \ وابنه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي وابنه په خوب کي ليدل ډير مال دی او نعمت دی خاصکر که دغنمو بوس وي او که وويني چي دده سره ډير وابنه دی او کورته يي وړي دليل دی چي ډير حلال مال او نعمت به حاصل کړي او که داوړشو بوس وويني نو تير سوي مفاد به کم حاصل

کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي د وښو ايښيدو ځاي ته تللي دی او پيژني چي دا دده ځاي دی دليل دی چي مالدار به سي او ددواړو جهانونو مراد به حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي د وښو په ډيران کي اور لگيدلي دی او وابنه سوزل سويدي دليل دی چي پاچا به تاوان باندي اچوي او دده څخه به مال اخلي او که وويني چي حيوانات دده وابنه خوري نو په کوشش سره به خپل مال وړک کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي وابنه ليدل په دريو وجو وي. ۱: حلال مال ۲: دژوند کسب ۳: دزړه مراد او خوشحالي.

کاهو\ورخاري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي خوږ ورخاري دهغه په موسم کي خوري نو پر غم او اندېښني دليل دی او که وويني چي ورخاري تريخ دی نو پر نقصان او ضرر دليل دی او که وويني چي ورخاري تريخ وو او بڼه نه وو نو دچا سره به بحث کوي.

کاوړس\باجره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي باجره خوري دليل دی چي مال او مراد به حاصل کړي او که وويني چي دده سره ډيره باجره ده دليل دی چي دهغه په اندازه به مال په تکليف سره حاصل کړي او که وويني چي باجره يي خرڅه کړي ده دليل دی چي نقصان به ورته ورسېږي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي دده سره باجره ده دليل دی چي لږ مال اولږ خير او نفع به حاصله کړي.

گاوا\غويي\غوا

دانيال عليه السلام ویلي دی که وويني چي پر غوايي ناست دی او غوايي دده دی دليل دی چي دپاچا څخه به ورته کار ملاوسي او دهغه څخه به ډيره نفع حاصله کړي خاصکر که غويي تور وي او که ژړ وي نو دليل دی چي ناجوړه به سي او که وويني چي غويي دده دکور څخه وتلي دی دليل دی چي الله تعالی به پرده دخير او رزق دروازی خلاصي کړي ليکن غم به دي نه پريږدي. او که وويني چي دده سره ډير غوايان دی دليل دی چي دده به ډير غلامان وي او هغه به دده په کار کي کوشش کوي او که وويني چي غوايي په ښکر وهلي دی او دکور څخه يي دباندې کړي دی دليل دی چي ده ته به دغلامانو څخه نقصان رسېږي او خپل ځان به معزول کړي. او که وويني چي دده دغوايي دري سرونه دی او پرهر يوه سريو ښکر دی دليل دی چي دهر يوه ښکر په عوض کي به دده غلام يو کال کار کوي او که دهغه بدن په اندامونو کي يو اندام زيات وويني دليل دی چي دده کار به زيات سي او که نقصان پکښي وويني نو تعبير يي خلاف دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي غويي کار دی او دده پوست دکار کوونکي ميراث دی او دده لکي او اخستل خرڅول يي هم کار کوونکي دی او که وويني چي دغويي لکي يي کورته راوړي ده دليل دی چي ډير مال به حاصل کړي او روزي به يي فراخه سي او که پخپله کوڅه کي ډير غويان وويني دليل دی چي سردار به سي او دده په کار کي په خير او برکت ښکاره سي. او که وويني

چي دي غويي په ښکر وهلي دی او غورزولي يي دی نو که خوب ليدونکي کار کوونکي دی نو معزول به سي او که سوداگر وي نو پر نقصان دليل دی او که پاچا وي نو دملک خڅه به ځي او که وويني چي دي غويي په ښکر وهلي دی او را ايله سوي نه دی دليل دی چي څوک به پر ده شرف او بزرگي حاصله کړي او دده په معزول کولو کي به کوشش کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني غويي يي ذبح کړي دی او دهغه غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي دغويي مالک به مړ کړي او دهغه مال به اخلي او که وويني چي پردی غويي يي مړ کړي دی دليل دی چي يو څوک لوی سړی به په دغه ځای کي مري او که وويني چي غوايان په يوي کي دی دليل دی چي بي اندازي مال به ورته حاصل سي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دغويي سره جنگ کوي دليل دی چي دده به دسردار سره جنگ کيږي. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي غويي کال دی که غوا وويني دليل دی چي په دغه کال کي به فراخي او نعمت وي او که غوا مانده وي نو تعبير يي خلاف دی او دغوا غوښه په دغه کال کي مال او فراختيا ده او پوست يي ذخيره ده او که وويني چي دغوا خڅه يي شيدي اخيستي دی او چينلي يي دی دليل دی چي مال به يي زيات سي او که داخوب غلام وويني نو ازاد به سي او که فقير يي وويني نو مالدار به سي او که ازاد يي وويني نو په خلکو کي به بي نيازه سي او که ذليل يي وويني نو عزتمند به سي او که وويني چي دده غوا حملداره ده نو پر اميد واري دليل دی. حافظ معبر رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دڅورب او چاغ غوايي غوښه يي اخيستي ده دليل دی چي په دغه کال کي به دمالداري ښځي سره واده کوي او که وويني چي دغوا خڅه يي شيدي اخيستي دی او چينلي يي دی دليل دی چي ډير مال به جمع کوي او دهغه خڅه به پخپله نه خوراک نه کوي. او که وويني چي غوا دده سره خبري کوي دليل دی چي ژوند به يي فراخ سي او که وويني چي غواده ته راغله دليل دی چي دغه کال به پرده مبارک سي او که وويني چي غوا مخ ځني اخستي دي دليل دی چي دغه کال به په ده خراب وي او که وويني چي پر غوا سپور وو او را ايله سو دليل دی چي حال به يي متغير سي او که وويني چي دغوا سره جنگ کوي دليل دی چي په ملک کي به دچا دښځي سره جنگ کوي او که وويني چي پر دغه محکه غواگاني لوټ کيږي دليل دی چي په دغه کال کي به مال او نعمت حاصل کړي او که وويني چي غوا خوله باندي لگولي ده دليل دی چي عيال به ورسره خيانت کوي او که وويني چي غوا نابره د ده کور ته راغله دليل دی چي نابره به مال حاصل کړي او بي غمه به سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دغوا ليدل په شپږو وجو وي ۱: حکومت ۲: مال ۳: بزرگي ۴: رياست ۵: نيکي ۶: نیک کال.

ګاودشتي ځنگلي غوا

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ځنگلي غوايي مالدار سړی يا ډير مال دی او که وويني چي ده په ښکار کي ځنگلي غوايي نيولي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به مال او نعمت حاصل کړي او که وويني چي دوه ځنگلي غوايان د يوبل سره جنگ کوي دليل دی چي

دوه بدکار به دیوبل سره جنگ کوي او ځنگلي غواپه تعبیر کي ښځه ده اوکه وويني چي دځنگلي غوا غوښه يي خوړلي ده دليل دادی چي دښځو په وجه به مال حاصل کړي اوکه وويني چي دځنگلي غوا اچي يي نيولي دی دليل دی چي زوی به يي پيداسي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دځنگلي غوايي غوښه خوري دليل دی چي قوت او دولت به حاصل کړي اوکه وويني چي دځنگلي غوايي ډير ښکرونه دی دليل دی چي دهر يو ښکر په عوض کي به ورته دولت او قوت حاصل سي.

گاو ميش \ مېړه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مېړه عزت والا سړی دی چي خلکو ته ځني فايده وي خاصکر که دده تابعداره وي.

گاو چشم (يو قسم وانه)

گاو چشم ديو قسم وانه نوم دی داپه خوب کي نيکه مينځه ليدل دی ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که ښځه وويني چي گاو چشم يي کالي وشکوله او خاوند ته يي ورکړه نو دليل دی چي ښځي ته به طلاق ورکړي اوکه وويني چي غلام ته يي ورکړه غلام به تنبتي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که په خپل موسم کي وويني نو دده کره به زوی پيداسي او بي موسم به ددی اوکه مړاوي وي نو زوی به يي ناجوره سي او که زوی نه وي نو دی به غمجن به سي.

گاوزبان (يو ډول دوا)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي گاوزبان خوړل جنگ دی او د دې په خوړلو کي او ليدلو کي خیر نسته.

گوشت پخته \ پخ کړي غوښه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي پخ کړي غوښه دکبابو څخه ښه ده که وويني چي دچيلي دغوښي کباب يي خوړلي دی دليل دی چي دلوی سړی څخه به نفع وي اوکه وويني چي دځنگلي ځناور دغوښي کباب يي خوړلي دی دليل دی چي دمشرانو څخه به ورته خیر او نفع حاصله سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي پخ کړي غوښه او دغوښي کباب پر نفع دليل دی.

کبر (يو بوټي)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک وويني چي کبر جمع کوي دليل دي چي غمجن به سي خاصکر که په وخت وي او که وويني چي کبر خوري دليل دی چي دده غم او فکر به زیات سخت وي او دکبر په خوړلو کي هېڅ قسم نفع نسته.

کبر شدن \ اتش پرست کيدل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که په خوب کي وويني چي اتش پرست سوي دی دليل دی چي اخرت به پرېږدي او ددنیا طلبگار به سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي اتش پرست سوي دی او په اتش کده کي يي ځاي اخيستي دی دليل دی چي خوب ليدونکي به

د بدعتيانو او بي دينو په صحبت كې او سپړې او دنفس دخواشاتو او داهل فساد تابع به وي او كه وويني چي داتش پرستي څخه پښيमानه سو او مسلمان سو دليل دى چي دگناه څخه به توبه وباسي او دالله تعالى طرفته به رجوع وكړي او په كار خير كې به مشغول سي.

كېك\زرک\زرکه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې زرك ښايسته ښځه يا ښايسته مينځه ده كه په خوب كې وويني چي ده زركه نيولي ده دليل دى چي ښځه به كوي او كه وويني چي چا ورته زركه بخشش كړي ده دليل دى چي ده ته به ښايسته ښځه كوي او كه وويني چي دزرك ښكار يې كړي دى دليل دى چي ښايسته مينځه به حاصله كړي او كه وويني چي دزرك غوښه يې خوړلي ده دليل دى چي لوي لباس به ورته حاصل سي. ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده دزركي مري خفه كړي ده دليل دى چي دمنځي پيغلتوب به ماتوي جابر مغربى رحمه الله عليه ويلي دي چي نر زرك زوى دى او ښځه زركه ښځه او يا موافقه مينځه ده كه وويني چي زركه دده څخه الوتلي ده دليل دى چي ښځي ته به طلاق ورکوي يا به دده مينځه تنبتي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې زركه ليدل په څلورو وجو وي. ۱: هلك ۲: دوست ۳: قربانيدل ۴: دزړه مطلب او مراد.

كېوتر\کوټره

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې كوتره ښځه يا مينځه ده كه څوك په خوب كې وويني چي ده كوتره نيولي ده دليل دي چي ښځه به كوي او دده كره به انجلي پيدا كيږي او كه وويني چي ډيري كوتري يې نيولي دي دليل دى چي دهغه په اندازه به ښځي كوي يا به مينځه اخلي او كه وويني چي ده دكوتري غوښه خوړلي ده دليل دى چي دښځو دمال څخه به فايده اخلي او كه وويني چي دكوتري بچي يې نيولي دي دليل دى چي د ښځو څخه به نفع حاصله كړي او بعض اهل تعبيرو بيان كړي دي چي دكوتري بچي غم او فكر دى چي ده ته به دښځي دطرفه رسېږي. ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي دده په كور كې ډيري كوتري دي دليل دى چي دده به ډير زامن وي او وايي چي ده ته به دښځو دطرفه ډير مال حاصل سي. جابر مغربى رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې كوتري ازادي ښځي دى كه وويني چي دچا كوتري يې په حيله سره نيولي دي نو دهغه په اندازه به مال په مكر او چم سره حاصل كړي او كه وويني چي كوتره دهوا څخه دده خواته راغله او دده تابعداره ده دليل دى چي دنامعلوم ځاي څخه به ورته نفع حاصله سي او كه وويني چي ده كوتري ته دانه وركړي ده دليل دى چي ښځي ته به دخير تلقين كوي او كه وويني چي ډيري كوتري جمع سوي دي اودي پيژني چي دده دى نو دا پر سرداري او رياست دليل دى او په خوب كې سپيني كوتري دنورو په نسبت ښه دي او كه ښځه په خوب كې شنه كوتره وويني دليل دى چي خاوند به كوي يا به يې لور پيداسي او په خوب كې كوتري بيازي بيهوده كار دى او وايي چي په خوب كې دكوترو كوټه دښځو ځاي دى. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كې كوتره ليدل په پنځو وجو ده. ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: مال

۴: د غايب خط ۵: رياست او اهل تعبیر بيان کړي دی چي دکوترو په خوب کي ليدل دهري یوی کوتري په عوض په وينه یو درهم پیدا کول دی.

کتاب خواندن \ کتاب ویل

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که خوک په خوب کي وويني چي دتفسیر کتاب وایي دلیل دی چي ددين لاري او پرهیزگاري طرفته به مایل سي اوبند کارونه به باندي خلاص سي اوکه وويني چي دفتحي کتاب وایي دلیل دی چي دناکاره کارونو څخه به منع سي اوکه وويني چي دتاریخ کتاب وایي دلیل دی چي دپاچا په نزد به صاحب رایه سي اوکه وويني چي داصولو کتاب وایي دلیل دی چي په داسي کارکي به مشغول سي چي نفع به په تکلیف سره حاصله کړي اوکه وويني چي دتوحید کتاب وایي دلیل دی چي دعلمایي دين سره به مشغول سي او دي به داسي کار وکړي چي په هغه سره به ددين فايده وي اوکه وويني چي دفضایلو تسبیح او دتهلیل کتاب وایي دلیل دی چي دده پر ژبه به دخير او صلاح خبري جاري سي اوکه وويني چي دقيصو کتاب وایي دلیل دی چي د اولیایي کرامو او انبیاءو علیهم السلام په خبرو به حرص کوي که وويني چي دنجوم کتاب وایي دلیل دی چي دجهان صلاح به ورته حاصله سي اوکه وويني چي دنحو او اداو کتاب وایي دلیل دی چي ددنیا په کارکي به مشغول سي او خلک به دده ثنا او صفت کوي اوکه وويني چي درسایلو کتاب وایي دلیل دی چي دواده په صلاح کي به مشغول سي اوکه وويني چي دطبایع کتاب وایي دلیل دي چي دشیانو په طلب اودهغه په پیرندگلو کي به مشغول سي. اوکه وويني چي دشعر کتاب وایي که غزل او مدح وي نو دلیل دی چي په داسي کار کي به مشغول سي چي خلک به يي ملامت کړي اوکه نعمت اوتوحید وایي دلیل دی چي نیک به سي اوکه وويني چي دتعبیر کتاب وایي دلیل دی چي پر سردار باندي به دیوي غتي خبري احسان کوي او دهغه څخه به څه حاصل کړی اوکه وويني چي کتاب دعوة وایي دلیل دی چي په داسي عمل کي به مشغول سي چي خلک به ورته هوبنیار وایي لیکن ددين فايده به يي نه وي اوکه وويني چي دحساب کتاب مصاحب او قضا وایي دلیل دی چي په سفر به ځي اونفع به حاصله کړي اوکه وويني چي دحساب کتاب وایي دلیل دی چي همیشه به غمجن وي اوکه وويني چي دخندا او فساد کتاب وایي دلیل دی چي دتولو کارونو څخه خراب کار به کوي اوکه وويني چي دبدي او غیبت کتاب وایي دلیل دي چي دخلکو عیبونه به لټوي او په دي کي به بد نام سي.

کتان \ السی دوا

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي السی حلال مال دی اوکه وويني چي د السی تخم خوري دلیل دی چي ټول مال به حاصل کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي السی لیدل په دروو وجو وي: ۱: حلال مال ۲: نفع ۳: شرارت.

کتف \ اوره

اوره په خوب کي صبر او دسړی بنایست دی ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي دده

اورې سمه ده نو پر مال او دښايست پر زياتوالي دليل دی او که اورې ماته او کمزوري وويني نو ددي تعبیر ددې خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که اورې قوي او سمه وويني نو امانت به ادا کوي او که ددې خلاف وويني نو بد ديانتې به کوي او که وويني چې دده پر اورې ډير وينسته دي دليل دی چې دده پر ذمه به امانت او دخلکو حق وي او که اورې دوينستو څخه صفا وويني دليل دی چې امانت به ادا کوي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چې که وويني چې دده پر اورې وينسته نسته نو دنامعلوم ځاي څخه به مال حاصل کړي.

کتيرا\کوند\کند

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که په خوب کي وويني چې دده سره کتيرا دی يا چا ورکړي ده دليل دی چې دهغه په اندازه به دبخیل پاته سوي مال حاصل کړي او که وويني چې کتيرا خوري دليل دی چې مال به خوري. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي کتيرا په دروو و جو ده ۱: دخلکو پاته سوي مال ۲: لږه نفع ۳: داسي کار به کيږي چې دهغه څخه به خوب ليدونکي ته فايده وي.

کچ\چونه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي چونه جنگ دی که وويني چې چا ورته چونه ورکړي ده دليل دی چې په جنگ کي به راستي کوي او که وويني چې ده چاته چونه ورکړي ده نو د دې تعبیر داول خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي چونه سختي ده او کوم انسان چې په چونه جوړ کړي وويني نو دټول بدن د اور کېدو دليل دی ځکه چې چونه په اور پخپري او که وويني چې چونه بي خوړلي ده دليل دی چې دده دمرگ بيره ده.

کحال\رانجه خرڅوونکی

په خوب کي رانجه خرڅونکي ليدل دتيرو سوو کارونو پر صلاح دليل دی او دهير سوي کارونو يادول دی که وويني چې رانجه خرڅوي او دده دواړو دسترگو لپاره فايده مند دي دليل دی چې خلک به دنيکو کارونو طرفته رابلي او خلکو ته به دده څخه فايده حاصله سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې که وويني چې رانجه خرڅوي دليل دی چې جلا سوي، دوستان به جمع کوي او په خلکو کي به دنيکي لارگوري او که دده دارو فايده مند نه وي نو ددي تعبیر داولني خلاف دی.

گدايي کردن\خير غوښتل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چې خير غواړي دليل دی چې ده ته به خير او نفع زياته وي او دهر چا سره به په مزي سره ژوند تيروي ليکن خلک به يي ملامتوي او که وويني چې دخلکو پر دروازو خير غواړي او څوک ورته څه نه ورکوي دليل دي چې دده کار به بند سي جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چې په خوب کي خير غوښتل په څلورو وجو دی ۱: خيرات ۲: نفع ۳: ژوند ۴: عزت او مرتبه.

کدو \ کډو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که څوک په خوب کي د کدو پر موسم پخپل کور کي د کدو بوتی وويني دليل دی چي عزت او مرتبه به يي زیاته سي او که ناجوړه وي نو شفا به حاصله کړي که غلام وي نو ازاد به سي که کافر وي نو مسلمان به سي او که مسافر يي وويني نو په سلامتي سره به خپل وطن ته واپس راسي او که فاسق يي وويني نو توبه به وباسي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده سره کدو دی دليل دی چي د پرهیزگاري ښځي څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي ده د کدو بوتی ديیځه ایستلي دی دليل دی چي د سرداري ښځي څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي پوخ سوي کدو يي خوړلي دی دليل دی چي مراد به يي پوره سي او د طاعت توفيق به حاصل کړي.

د گرمي دانې \ گرمکي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي گرمکي مال او خواهش دی که څوک په خوب کي وويني چي دده پر بدن گرمکي ښکاره سوي دی او لږ څارښ کوي او په هغه کي نو دی دليل دی چي مال به په تکليف سره حاصل کړي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دده پر بدن گرمکي وي او ټولي ختمي سوي دی دليل دی چي دده جمع کړه سوي مال به وړک سي او بعض اهل تعبیر بیان کړی دی چي که دده بدن گرمکي او تور دی نو پر حرام مال جمع کولو دليل دی.

کرباسو \ نولي

نولي په خوب کي لیدل داسي سړی دی چي په خلکو کي فساد او شور او شراچوي ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که څوک په خوب کي وويني چي ده نولي نيولي دی دليل دی چي يو سردار به يي ځان ته نزدی کړي او که وويني چي دده څخه نولي ټښتیدلي دی دليل دی چي يو څوک مفسد به دده دخوا څخه ټښتي او که وويني چي نولي يي وژلي دی دليل دی چي دده مفسد حال به تباه سي او که وويني چي دنولي غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي دمفسد سړی څخه به حرام مال خوري.

کړبه \ پيشي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي پيشي فسادي غل دی که څوک په خوب کي وويني چي معلومه پيشي دده کورته راغلي ده دليل دی چي مشهور غل به دده کورته راځي او که نامعلومه پيشي وويني نو نامعلوم غل به وي او که وويني چي دکور څخه يي څه شي خوړلي دی يا وړي دی دليل دی چي غل به دده دکور څخه څه شي وړي او که وويني چي پيشي يي وژلي ده دليل دی چي غل به وژني يا به يي مغلوب کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دپيشي غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته دغله مال حاصل سي او که وويني چي دپيشي سره جنگ کوي او پيشي دی نوکاري کړي دی دليل دی چي ناجوړه به سي او که پيشي يي مغلوب کړي وي دليل دی چي دناجوړي څخه به شفا حاصله کړي او که دي پشي خوړلي وي دليل دی چي ناجوړي به يي اوږده سي او بعض اهل تعبیر بیان کړي

دی چي پيشي په تعبیر کي خادم دی. دانیال عليه السلام ویلي دی چي کوم سړی پيشي په خوب کي دسهار څخه مخکي وويني نو هغه به شپږ ورځی ناجوړي وي او که غلام په خوب کي وويني چي ده دپيشي څخه شيدي لوشلي دی او ويی چينسل نو ازاد به سي او دکوم کور څخه چي ازادي حاصله کړي ديوي بنځي سره به واده کوي او که ازاد وويني چي دپيشي شيدي يي چينبلي دی دليل دی چي دده به دچا سره جنگ کيږي. جعفر صادق عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي پيشي په اوو وجو وي. ۱: غل ۲: چغل خور ۳: نوکر ۴: ناجوړي ۵: مهربانه بنځه ۶: حاسد ۷: جنگ او شر.

کرته \ کرتم

کرته کوچني کالي چي په عربي کي ورته قرطق وايي داپه خوب کي اغوستل دسفر قوت دی که کرته شنه وي نو ديو سړی څخه به پناه او قوت حاصل کړي. ابن سيرين عليه السلام ویلي دی چي که څوک په خوب کي وويني چي ده سپينه کرته اغوستي ده دليل دی چي دغم او فکر څخه به خلاصون حاصل کړي او که وويني چي ژړه کرته يي اغوستي ده نو پر ناجوړي دليل دی او که وويني چي ده اسماني رنگه کرته اغوستي ده دليل دی چي پر ده مصيبت راځي اوسره کرته ددنیا پر عيش او عشرت دليل دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ویلي دی که وويني چي ده درينمو کرته اغوستي ده دليل دی چي دلوۍ سړی څخه به شرف او بزګري حاصله کړي لکن په دين کي به کمزوري وي او که وويني چي کرته سوزل سوي يا ورکه سوي ده نو دده په پناه او قوت کي به نقصان وسي. جعفر صادق عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي کرته ليدل په څلورو وجو وي. ۱: قوت ۲: پناه ۳: سفر ۴: دکارونو بندوبست.

ګرد \ ګورډه

ددې تعبیر په حرف غین کي بيان سوي دی.

ګردن \ خټ

دانیال عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي خټ ليدل دامانت او ددين ځاي دی که وويني چي دده خټ غټ سوي دی دليل دی چي ده دامانت په ادا کولو کي قوي او ددين په حفاظت کي به ديانتدار وي که وويني چي دده خټ لنډ او کمزوری دی دليل دی چي په امانت ادا کولو کي به عاجز سي او که وويني چي مار دده پر خټ پيچل سوي دی دليل دی چي دمال زکوٰۃ نه ورکوي دالله تعالی فرمان دی (سيطوقون ما بخلوا به يوم القيمة، سورة آل عمران: ۱۸۰) ترجمه: ددوي په خټونو کي به دقيامت په ورځ طوق اچول کيږي ددوي دبخل په وجه او که خپل خټ دروند وويني حالانکه دده پر خټ څه شي نه وي نو دليل دی چي ناجوړه به سي او که وويني چي دده پر خټ بوج دی او ده ته دروند نه معلوميږي نو دا ددين پر درستي او پر اوږده عمر دليل دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ویلي دی که وويني چي دده خټ قوی او غټ سوي دي دليل دی چي امانت به په ښه رقم سره ادا کوي او په کار کي به قوي سي او که خپل خټ اوږد وويني دليل دی چي دده

پرځم به امانت ډير وخت وي او دخپلي گواهي څخه به منع سي او که خپل څټ لنډ وويني دليل دی چي دخپلي ذمي څخه به امانتونه ژر ليري کړي او که خپل څټ تور وويني نو په امانت کي به خيانت کوي او که خپل څټ مات سوي وويني دليل دی چي دخپل مراد څخه به منع سي او دده په دين کي به خلل راسي ځکه چي هيڅ امانت ددين څخه لوی نه دی او که پر خپل څټ وينسته وويني دليل دی چي د امانت ادا کولو په وجه به قرضداره سي او که دخپل څټ څخه وينسته وڅريي دليل دی چي قرض به يي خلاص سي او که دڅټ څخه غوښه پري سوي وويني دليل دی چي دچا مال به دده سره وي او هغه به ورک سي او که څټ لنډ وويني دليل دی چي په امانت کي به خيانت کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دخپل څټ غوښه خوري نو ددې تعبير خلاف دی او که وويني چي دچا پر څټ ناست دی نو پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي څټ ليدل په پنځو وجو وي. ۱: امانت ۲: توانايي ۳: خيانت ۴: قرض ۵: ناجوري.

ګردن بند \ گلوبند \ غاړه بند

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي که وويني چي دده سره دسپينو ملغلرو گلوبند دی دليل دی چي الله تعالی به ورته علم ورکړي او ځونه چي دگلوبند ملغلري رڼا کوي علم او پوهه به يي هغونه زياته وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دده گلوبند دسرويا سپينو زرو دی او بيش قيمته ملغلري پکښي پېيل سوي دي دليل دی چي شرف او بزرگي به حاصله کړي. او ممکنه ده چي دده پر ذمه به امانت وي او که دده گلوبند اوږد سوي وي دليل دی چي امانت به ادا کوي او که وويني چي دده گلوبند لنډ سوي دی دليل دی چي په امانت کي به خيانت کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که وويني چي ده خپل گلوبند دملغلرو څخه پېيلي دی يا پېيل سوي گلوبند دده په غاړه کي دی دليل دی چي ولايت او مرتبه به حاصله کړي او که دده گلوبند اوږد وي نومرتبه به حاصله کړي او که لنډ کي وي نو تعبير يي داوطني خلاف دی او که وويني چي دده سره ډير گلوبندونه دي نو په علم کي به ډير کامل سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دسرو زرو گلوبند ليدل په شپږو وجو دی. ۱: حج ۲: ولايت ۳: جنگ ۴: امانت ۵: علاج ۶: مينځه. او دسروزرو گلوبند حج دی او دسپينو زرو گلوبند مينځه ده.

ګردن زدن \ څټ وهل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده څټ پريکړه سوي دی او دده سر دبدن څخه جلا سويدي که غلام وي نو ازاد به سي که ناجوره وي نو شفا به حاصله کړي که قرضدار وي نو قرض به يي اداسي که په بيره کي وي نو په امن کي به سي او که کافروي نو مسلمان به سي او که دڅټ پريکيدو په وخت دده سر دبدن څخه جلا سوي نه وي نو ددې تعبير د اول خلاف دی او که څټ پريکونکي معلوم سړی وي نو کوم شي چي لوړ بيان سوي دی دڅټ پريکونکي څخه به ده ته رسېږي او که پريکونکي ماشوم او نابالغ وي دليل دی چي که ناجوره وي نو مري

به ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که خټ پریکونکي سړی تندرست ازاد اومالدار وي دلیل دی چي دنيک بختي څخه به په بدحالي کي راسي او مال او نعمت به ځني ليري سي او که فقير وي نو دده دکارونو انجام هلاکت دی غرض داچي دفقيرانو او خواري کښو په خوب کي خټ پریکول نیک دی او دمالدارو او صاحب نعمت لپاره بد دی.

گرده پښتورگي

گرده په خوب کي پټ مال دی چي ده ته به ملاویري او خرچ کوي به يي او که وويني چي دده سره ډیر پښتورگي پاڅه او سره کړي دی دلیل دی چي دهغه په اندازه به پټ مال حاصل کړي او که دده سره دحلال ځناور پښتورگي وي نو پر حلال مال دلیل دی او که دحرامو ځناورو پښتورگي وي نو پرحرام مال دلیل دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي پښتورگي پیدا کول پټ مال دي اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي په خوب کي پښتورگي زوی دی ځکه چي دزوی سرمایه مني ده چي دپښتورگو څخه وځي اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که و ويني چي ده دآس پښتورگي پخ کړی دي او خوړلي يي دی دلیل دی چي دلوی سړی څخه به مال حاصل کړي او که وويني چي دده سره دغويي پښتورگي دی دلیل دی چي مال اونعمت به حاصل کړي او که وويني چي دده سره دبزي پښتورگي دی دلیل دی چي په دغه کال به ددښمن څخه مال اونعمت حاصل کړي او که وويني چي ده اومه پښتورگي خوړلي دی دلیل دی چي حرام مال به حاصل کړي او که وويني چي دده سره پښتورگي دی او خوړلي يي نه دی نو داوړني په نسبت يي فايدي کمی دی.

گردون گاهي موټر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي که وويني چي په گاهي کي ناست دی او گاهي ښه چلیري دلیل دی چي شرف او عزت به حاصل کړي او که وويني چي گاهي بغير دغوايانو ولاړدی او دی په گاهي کي دی دلیل دی چي په غم سختي اوناچوري کي به راسي او که وويني چي پاچا ورته دخپلو گاهيانو څخه يو گاهي ورکړي ده دلیل دی چي خوب ليدونکي به دپاچا څخه مرتبه او عزت حاصل کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي گاهي ليدل په اتو وجودی. ۱: ولايت ۲: عزت اومرتبه ۳: لوړوالي ۴: بزړگي ۵: هيبث ۶: خوشحالي ۷: پورته والي ۸: په کارولو کي اساني.

گر سڼگي لوړه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي لوړه دمړيدو څخه ښه ده او په اوبو موړوالي دتندي څخه ښه دی او که وويني چي وږی دی او دخوراک څه شي ورسره نسته دلیل دی چي ده ته به ددنیا په مال کي حرص اولالچ کم وي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي وږي وو او څه يي وخوړل او موړ سو دلیل دی چي دگناه څخه به توبه کوي او چي څه يي خوړلي وي او هغه خواږه اومزه دار وي دلیل دی چي پر توبه به ثابت قدم وي او که تروه اوبي خونده وی نو پر توبي ماتولو او پر گناه دلیل دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي لوړه په

خلورو وجوده ۱: نقصان ۲: حرص ۳: جرم او گناه ۴: دخلکو څخه طمع لرل.

کرسۍ ۱ چوکۍ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کرسۍ ليدل علم دی او د عقل دخاطره دا رقم ضرور دی چي الله تعالی په قران مجيد کي ويلي دی (وسع کرسيه السموات والارض، سورة البقرة: ۲۵۵) اودهغه کرسۍ ترمخکي او اسمانونو پراخه او خپره ده ابن عباس رضي الله عنه ويلي دي چي دکرسۍ څخه مراد علم دی. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی چي کرسۍ دالله تعالی قدرت او حد دی اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي دکرسۍ تعبیر دادی چي کامل او عاقل به سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دی چي دکرسۍ تعبیر مطيع امام دی يا پرهيزگار زاهد باکماله دی يا عادل او هونبیار پاچا دی څنگه چي په حديثو کي ذکر سوي دی دليل دی چي داهل دينو او عالمانو لپاره نیک دی او خوب ليدونکي به دعادل پاچا څخه خير اونيکي ويښي او مال به يي زيات سی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کرسۍ ليدل په شپږو وجودی. ۱: عدل ۲: انصاف ۳: عزت اوشرف ۴: مرتبه ۵: ولايت ۶: قدر او عزت. که څوک وويني چي په اسمان کي پرکرسۍ ناست دی دليل دی چي دده کار به لوړ سي او قدر عزت اومرتبه به حاصله کړي اوتولو مرادونو ته به ورسېږي اوپه خلکو کي به بزرگ عزيز اومکرم سي او په مخلوق کي به عدل او انصاف ښکاره کړي اوکه هغه کرسۍ کومه چي ترکان يا نجار جوړوي په خوب کي وويني دليل دی چي خوب ليدونکي به ښځه کوي اوکه وويني چي غټه اوپاکه کرسۍ يي اخيستي ده اوپر هغي ناست دی دليل دی چي ښځه به کوي اودهغه څخه به مال اونعمت حاصل کړي. اوکه وويني چي پرکرسۍ ناست دی دليل دی چي پيغله ښځه به کوي اوکه وويني چي کرسۍ ترده لاندی ماته سوي ده دليل دی چي ښځه به يي مري اوکه وويني چي دده کرسۍ زړه او کوچني ده دليل دی چي دده ښځه به ذليله عاجزه او فقيره وي اوکه وويني چي ده سره کرسۍ ده او ناست باندي نه دی دليل دي چي دخدمت لپاره به کورته يو ښځه راوړي.

کرفس (يو ډول ډول)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي که په خوب کي وويني چي ده کرفس په موسم دهغه کي خوړلي دی دليل دی چي غمجن به سي اوکه وويني چي کرفس ورسره دی او خوړلي يي نه دی دليل دی چي ده ته به نقصان کم وي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کرفس په درو وجودی. ۱: غم اوفکر ۲: په دنيا کي جنگ ۳: مکروه شي خوړل.

کرک

کرک يو مرغه دی د دې تعبیر په ښځي سره کوي که مسافر کرک په خوب کي وويني دليل دی چي ښځه به کوي يامينځه به اخلي اوکه وويني چي کرک دده دلاسه څخه الوتلي دی دليل دی چي ښځي ته به طلاق ورکړي اوکه وويني چي کرک يي وژلي دی او دهغه غوښه يي خوړلي ده نو دهغه په اندازه به دښځي څخه ميراث حاصل کړي.

گرگس\تپوس

تپوس مردار خور مرغه دی ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي تپوس دمرغانو سردار دی او قوی او تیز دی او په مرغانو کي ډیر عمر والادی که وويني چي دده سره تپوس دی دلیل دی چي دبزرگ سړی څخه به نفع حاصله کړي او دپاچا څخه به مال او درخواست حاصل کړي او دتپوس دهلوکي یا دسړی کړي غوښي هم دغه تعبیر دی. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي تپوس دی نیولي دی او اسمان ته یي نژدی بیولي دی دلیل دی چي لیري سفر به کوي او ډیر مال او نعمت به حاصل کړي لیکن دده په دین کي به فساد وي او که وويني چي دي تپوس دهلوا څخه راغورزولي دی نو دشرف او بزرگي څخه به را ایله سي او کار به یي خراب سي او که وويني چي تپوس دی اسمان ته خيژولي دی او دي هلته مقیم سوي دی دلیل دی چي په سفر به ځي او هلته به مری او که بیا واپس مخکي ته راغلي وي نو دپاچا څخه یا دپاچا داهل څخه یا به دخپلوانو څخه بزرگي حاصله کړي او په خوب کي بغیر دپنجو تپوس دفرشتو لیدل دی ځکه چي حاملین عرش فرشتي دتپوس په شکل دی او که وويني چي تپوس دده پرسر باندي بنکار کوي دلیل دی چي خوب لیدونکي به سوداگري کوي او که وويني چي دي دتپوس سره جنگ کوي او پر ده غالب سوي دی دلیل دی چي دلوی سړی سره به جنگ کوي او هغه به باندي غالب کیږي او که د دې خلاف وويني نو دښمن به مغلوب کړي. او که په خوب کي دتپوس بچي وويني که ښځه لري نو زوی به یي پیدا سي او که ښځه نه لري نو دمالداري پیغلي انجلي سره به واده کوي او که وويني چي پر تپوس ناست دی نو دلیل دی چي دی به پانسې کیږي. دانیال عليه السلام ویلي دی که وويني چي په کوڅه کي تپوس راکښته سوي دی دلیل دی چي هلته به پاچا کښته کیږي او که وويني چي په کوڅه کي یي تپوس وژلی دی دلیل دی چي ددغه ملک پاچا به معزول یا هلاک سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي تپوس لیدل په شپږو وجو وي. ۱: بزرگي ۲: حکم ۳: ریاست ۴: ثنا او تعریف ۵: مرتبه ۶: امر ونهي کول.

گرگ\لیوه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي لیوه درواغجن او ظالم پاچا دی که وويني چي دلیوه سره جنگ کوي دلیل دی چي دده به دپاچا سره یا دبل چا سره جنگ کیږي او که وويني چي دلیوه شیدي یي چيښلي دی دلیل دی چي ده ته به ترس او بیره وي یا دیو کار پوره والي به په ده سره وي او که وويني چي دلیوه غوښه یي خوړلي ده دلیل دی چي دهغه په اندازه به د ظالم پاچا څخه مال او نفع حاصله کړي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي لیوه یي وژلي دی دلیل دی چي مسلمانان به مخ ځني اړوي او هیڅ خبر به یي نه وي اوبعض وايي چي دښمن به مغلوب کړي او که وويني چي دلیوه سر یي پیدا کړي دی یا چا ورکړي دی نو شرف او بزرگي به حاصله کړي او که وويني چي لیوه دده کورته راغلي دی اونقصان یي کړیدی دلیل دی چي ده ته به دپاچا څخه نقصان رسیږي او که وويني چي نقصان یي نه دی کړي نو دمهربانه پاچا څخه به نفع حاصله کړي او پاچا به دده میلمه سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي

ليوه دده په بستره کي پټ سوي دی دليل دي چي پاچا به دده دعيال سره فساد کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ليوه ليدل په درو وجو وي. ۱: ظالم پاچا ۲: درواغجنه ښځه ۳: که ښځه ليوه وي نو کمزوري دښمن دی.

گرمايه \ حمام \ غسل خانه \ تشاب \ بات روم

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي حمام غم او فکر دی او خپل ځان پريول واده او خوشحالي ده او ترپمي او به ښې دی او سختي گرمي او به بدې دی او که وويني چي حمام ته تللي دی او غسل يي کړيدی او خپل ځان يي ښه پرېولي دی دليل دی چي دغم او فکر څخه به خلاص سي او که وويني چي حمام ته تللي دی او غسل يي نه دی کړي نو دښځو دطرفه څخه به دده زړه ته غم او فکر رسېږي ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي حمام ته تللي دی او ځان يي په چونه ښه صفا کړي دی دليل دی چي دبيري څخه به په امن کي سي او دغم څخه به خلاص سي او دناجوړي څخه به شفا حاصله کړي او دقرض څخه به خلاص سي او که مالدار وي نو ددې فايدو څخه به محروم وي او په مال کي به يي نقصان وسي او که وويني چي چونه يي مړلي ده او غسل يي نه دي کړي نو کار به يي پوره نه سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی که وويني چي حمام ته تللي دی او مخ لاس او بدن يي پريولي دی او دباندې راوتلي دی دليل دی چي دغم څخه به خلاص سي او که وويني چي په کوڅه يا کورکي حمام دی دليل دی چي هلته به يي حيا ښځه ښکاره سي او که وويني چي حمام ته تللي دی او دغسل محتاج نه دی دليل دی چي غمجن او قرضدار به سي او که وويني چي حمام ته ولاړي او غل دده کالي وړي دی او دي لڅ سو نو ديو کار په وجه به غمجن او رسواسي جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي حمام ليدل په شپږو وجو وي. ۱: ښځه ۲: غم او فکر ۳: دين ۴: ناکاره والي ۵: دوست ۶: قرض. او حمام والا په تعبيري کي ښځه ده او بعض اهل تعبيري بيان کړي دی چي دکور مالک دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي دحمام والا کار کوي که سړی وي نو مالداره ښځه به کوي او دښځي په کارونو کي به مشغول سي او که ښځه وي نو ددې صفت خاوند به کوي.

کرمان \ چينجی

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که په خوب کي وويني چي دده په نس کي ډير چينجي دی او دده دنس څخه خوراک کوي دليل دی چي دنورو عيال به دهغه مال راوړل غواړي او که وويني چي اوږده چينجي دده پر بدن پراته دی او دده پر بدن ډير چينجي دی دليل دی چي ډير مال عيال او دولت به ورته حاصل سي او که وويني چي چينجي يي دخپل بدن څخه غورزولي دی دليل دی چي خپل عيال به دځان څخه ليري کړي او دهغوی خبر به نه اخلي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي دده دبدن ډيره حصه چينجو خوړلي ده دليل دی چي دده عيال به دده مال خوري او که وويني چي چينجو دده بدن ته نقصان رسولي دی دليل دی چي ده ته به يي دځانداڼ څخه نقصان او ضرر رسېږي او که وويني چي دده دپزي يا غوړ يا خلي يا دپاخاني دسوري څخه چينجي وتلي دی دليل دی چي مال او عيال به يي زيات سي او که وويني چي چينجي دده دبدن

څخه راوړي او مري دليل دی چې دده عيال به هلاک سي يا به دده څخه جلا سي او که وويني چې ډير چينجي دده دکور وغيره دچت څخه را ايله کيږي نو دليل دی چې دهغه په اندازه به مال او نوکران حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي چينجي ليدل په درو وجو وي. ۱: عيال ۲: نوکران ۳: غوښتلي مال.

گره افگندن\غوټه ورکول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چې تار ته يي غوټه ورکړي ده دليل دی چې په کوم کار بروسه کوی دهغه څخه به ليري سي او که وويني چې دتار غوټه يي بيا خلاصه کړي ده دليل دی چې په هغه کار به بروسه نه لري او که وويني چې يو شي يي مضبوطه غوټه کړيدی دليل دی چې تر پرڅه وخت پوري به په هغه شي کي انتظار وي او دارقم چې ژر به نه سي خلاص که څه هم هغه شي ددنیا سره تعلق لري يا ددين سره تعلق لري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي غوټه ورکول دکارونو دبنديدو دليل دی او ځونه چې غوټه سخته وي هغونه به دکارونو بنديدل سخت وي او که وويني چې غوټه نه سي خلاصولاي دليل دی چې دده کار به بند وي.

گرو کردن\گانه کول\گرو ورکول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چې په يو ځاي کي گانه دي يا يي خپل بدن په يو شي کي گانه کړي دي دليل دی چې پخپلو گرو گناهونو باندي به بيربري او که وويني چې خپل زامن او عيال يي دچا سره گانه کړي دي دليل دی چې پرده به ظلم اوبي انصافي کيږي او که وويني چې خپل ځان يي دچا سره گانه کړي دي دليل دی چې مظلوم به وي او ممکنه ده چې څوک به باندي ظلم کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چې که وويني چې خپل ځان يي گانه کړي دي نو دا ددين پر فساد دليل دی دالله تعالی فرمان دی (کل نفس بما کسبت رهينه، سورة المذثر: ۳۸) ترجمه: هر يو نفس په خپل کسب کي گانه دی او که وويني چې دنيا څه شي يي دچا سره گانه کړيدی دليل دی چې دچا سره به دسامان په باره کي خبري کوي او نقصان به حاصل کړي.

کروبه (يو ډول تخم)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چې دده سره کروبه ده دليل دی چې غمجن او فکرمند به سي او که وويني چې کروبه يي خوړلي ده دليل دی چې دچاسره به جنگ کوي او غم به ورته رسيږي ځکه چې ددې خوند تريخ او ناخوښه دی.

گريختن\تښتيدل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چې په خوب کي تښتيدل خلاصون دی که څوک په خوب کي وويني چې ددښمن څخه يا دخوړونکي حيوان څخه تښتيدلي دي دليل دی چې دشر او بيرې څخه به په امن کي سي او پر دښمن به کاميابه سي ځکه چې موسی عليه السلام په خوب کي ليدلي وو چې دوي دفرعون ملعون څخه تښتيدلي دي بيا دوي دفرعون دشرارت څخه خلاصون حاصل کړي او اخير

دوي کاميابي باندي حاصله کړه. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ويلي دی که وويني چي ددښمن څخه پټ سوي او تنبیدلی دی او دښمن يي لیدلي دی دلیل دی چي فکر منډبه سي. جابر مغربی رحمته الله علیه ويلي دی که وويني چي خلک تنبتي دلیل دی چي ده ته به دلولی سړی څخه تهمت حاصل سي دالله تعالی فرمان دی (يوم ترونها تذهل كل مرضعة عما ارضعت، سورة الحج: ۲) ترجمه: په کومه ورځ چي ته يي وويني نو هره يوه شیدي ورکونکي به خپل بچي هیر کړی او که وويني چي سړی دښخو څخه تنبتي که ښځي مصلحه او پرهیزگاره وي نو پرېدي دلیل دی او که مفسدي وي نو پرنيکي دلیل دی جعفر صادق رحمته الله علیه ويلي دي چي په خوب کي تنبیدل خوشحالي ده په شرط د دې چي په هغه ځای کي به دغم او مصیبت اواز وي.

ګریستن\ژړل

که په خوب کي وويني چي دده پر مخ د ژړا نښي دی دلیل دی چي دنیک کار په وجه به ورته خلک پیغور ورکوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ويلي دی چي په خوب کي ژړل دخوب لیدونکي لپاره خوشحالي او دالله تعالی بخشش دی که په خوب کي وويني چي دګناه یا دعلم په محفل یا دقران په ویلو کي يي ژړلي دی یا په بله موقع چي د دې سره مشابه وي نو دالله تعالی پر کرم دلیل دی چي پخپل فضل سره به پر ده رحمت کوي او دده ګناهونه به وبخښي او که وويني چي ژړلي يي دی او اوبښکي دده دسترګو څخه نه دی تللي دلیل دی چي دتیر سوي کار په نه کولو به افسوس کوي او توبه به وباسي او که دیو کړل سوي کار په مصیبت يي بغیر دزاري څخه ژړلي وي نو خوشحالي اواراحت به حاصل کړي. جعفر صادق رحمته الله علیه ويلي دی که وويني چي ژړلي يي دی اوبیا يي خندلي دی دلیل دی چي دده مرګ نژدی دی دالله تعالی فرمان دی (هو اضحک وایکي، سورة النجم: ۴۳) ترجمه: هغه تا خندوي او ژړوي.

کړی\کون کیدل

کون کیدل په خوب کي فقیري بدحالي او عاجزي ده ابن سیرین رحمته الله علیه ويلي دی چي کون کیدل ددین تباهي غم اوفکر دی او کارونه به باندي بند سي اومراد به يي پوره نه سي دالله تعالی فرمان دی (صم بکم عمی فهم لا يرجعون، سورة البقرة: ۱۸) کانه دی ګونګیان دی او پانده دي او دوي رجوع نه کوي. ابراهيم کرمانی رحمته الله علیه ويلي دی چي په خوب کي کون کیدل بي نوايي او دکارونو پر بندیدو دلیل دی او که وويني چي په غوږونو اوري نو دکارونو په خلاصولو دلیل دی او دزړه مراد اومقصد ته به ورسیري او دالله تعالی درحمت څخه به حصه حاصله کړي. جعفر صادق رحمته الله علیه ويلي دی چي په خوب کي کون کیدل په څلورو وجو وي. ۱: فقیري ۲: ددین تباهي ۳: غم او فکر ۴: دکارونو بندیدل او نامرادی.

ګډ\شهدو ګبین\ګبین

دشهدو ګبین په خوب کي منافق او بي خبره سړی دی اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي په

خوب کي دشهدو گيښن حلاله روزي ده چي مخلوق ته بغير دڅه احسان څخه حاصلېږي دالله تعالی فرمان دی (وانزلنا علیکم المن والسلوی، سورة البقرة: ۵۷) اوموږ پر تاسو من اوسلوۍ راولېږل. اوکه وويني چي په گيښن کي ډير شهد دی او خوړلي يي دی او چاته يي ورکړي نه دی دليل دی چي ده ته به حلال مال رسيږي او دهغه څخه به خير ويني اوکه د دې خلاف وويني دليل دی چي ددهغه مال څخه به ورته خير او خوشحالي نه رسيږي.

کزا کند \ رينسمي کالي \ ورينسمين کالي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که څوک په خوب کي وويني چي رينسم يي اغوستي دی دليل دی چي ښځه به کوي او پر دښمنانو به غالب کيږي اوکه داخوب ښځه وويني دليل دی چي خاوند به کوي او دهغه څخه به خير اونفع حاصله کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي ده درينسمو کالي اغوستي دی دليل دی چي مالداره او پرهيزگاره ښځه به کوي اوکه په خوب کي وويني چي شنه رينسم يي اغوستي دی دليل دی چي مصلحه او پرهيزگاره ښځه به کوي اوکه سره يي اغوستي وي نو عيش پرسته ښځه به کوي اوکه تور وي او خوب ليدونکي قاضي يا خطيب وي نو پر نيکي دليل دی اوکه نوي وي نو هغه ښځه به گنهگاره وي اوکه زاړه وي نو هغه ښځه به پليته او ناکاره وي.

کژدم \ لرم \ عقرب \ بيچو

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي لرم کمزوري دښمن دی چي خلک تنگوي او دهغه په نزد دوست او دښمن برابر دی اوکه څوک په خوب کي وويني چي لرم چيچلي دی دليل دی چي دښمن به ورته بدرد وايي اوپه هغه سره به غمجن سي اوکه وويني چي ده لرم وژلي دی دليل دی چي پر دښمن به کاميابه سي اوکه وويني چي لرم دوژلو څخه بيرته بيا ژوندي سو او ده ته تکليف ورکول غواړي دليل دی چي په دښمن به کاميابه سي او بيا به دښمن دده مقابله کوي اوکه وويني چي دده په لاس کي لرم دی دليل دی چي ازارى به وي اوپه خلکو پسي به خبري کوي او په خلکو کي به جنگ او فتنه اچوي. اوکه وويني چي لرم يي پوخ کړي يا وریت کړي او خوړلي يي دی دليل دی چي ددښمن مال به خوري اوکه وويني چي لرم يي په خوله کي ايښي دی او خوړلي يي دی دليل دی چي دښمن دده په کور کي دی او دده سره ناسته پاسته ساتي اوکه وويني چي لرم دده په کالو کي دی نو همدغه دغه تعبیر يي دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي دلرم څخه بيريدلي دی او دي لرم چيچلي دی دليل دی چي ددښمن څخه به ورته غم حاصل سي اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي دښځي سره به جماع ونه سي کړاي اوکه وويني چي لرم دده په قميص کي دی دليل دی چي ددښمن څخه به ورته نقصان رسيږي اوکه وويني چي لرم دده په پرتوگ کي دی دليل دی چي دښمن به دده دعيال يا دده دمينځي سره فساد کوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي لرم ليدل په درو و جو دی. ۱: دښمن ۲: حاسد ۳: عيب پيدا کولو والا.

کژدم خوره \ لږم خوړونکی حيوان

ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي کژدم خوره عقلمند عاجز بردبار با ارام او خوږ زبانه دښمن دی او هغه په دښمني کي سخت دی او که وويني چي لږم خور چيچلي دی نو دپورته ذکر سوي قسم دښمن څخه به په امن کي وي او که وويني چي يو شي د لږم خور په ډول وو او دي ځني بيریدلي دی دليل دی چي څوک به دښمن گڼي حالانکه هغه به دده دښمن نه وي.

گورز \ گاجره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي گاجره غم او اندېښنه ده او که څوک په خوب کي وويني چي گاجره يي اخيستي ده او خوړلي يي دي نو غم به ورته رسيږي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي گاجري خوړي دی نو پر لږ غم دليل دی او که گاجره په غوښه کي پخ کړي و خوري نو پر نفع دليل دی چي په غم او سختي سره به حاصله سي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي په خوب کي گاجره خوړل ناجوړي ده او دسري کړي گاجرو ليدل هم ښه نه دي او ښه هغه دی چي په خوب کي گاجره په غوښه کي پخه سوي وي.

گزيډن \ چيچل \ خوړل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که په خوب کي وويني چي دی چا خوړلي دی دليل دی چي دده مينه او محبت به دهغه په زړه کي زياته وي او که وويني چي چا دی په غصي او دښمنۍ سره خوړلي دی دليل دی چي ده ته به دهغه څخه نقصان رسيږي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي خر دی خوړلي دی دليل دی چي دی به په خطر کي وي او که اوښ خوړلي وي نو ده ته به دسفر څخه نقصان وي او که غوايي خوړلي وي نو په دغه کال کي به ورته نقصان رسيږي او په خوب کي دټولو درندگانو خوړل په څلور وجو وي. ۱: نقصان ۲: دښمن ۳: جنگ ۴: مال او مرتبه.

کشتي گرفتن \ پرزول کول \ غېږ ايستل \ کشتي کول

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که په خوب کي وويني چي دچا سره يي پرزول کړي دی او هغه يي را پرزولي دی دليل دی چي حال به يي نیک سي او پر هغه به غالب سي او که وويني چي پخپله را ايله سوي دی نو د دې تعبیر داول څخه خلاف دی او که په پرزولو کي دواړه برابر وو نو ددواړو خير او شر به برابر وي ليکن په ښکاره به ديو بل سره مينه کوي.

کاسني (يو ډول هندي بوټی)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ دواړو ویلي دی چي په خوب کي کاسني غم او فکر دی.

کشت ورز \ زمينداري \ باغواني \ کښتگر \ کښتگري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي زمينداري پر الله تعالى توکل او حلاله روزي ده نيکي افاضل نیک صورته سړی دی او که وويني چي دتخم کرلو لپاره يي مځکه اړولي ده دليل دی چي خيرات او صدقي به ورکوي او ددي فن استاذانو ویلي دی که وويني چي دزمينداري کار کوي نو پر ناجوړي دليل دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي مځکه يي

اړولي ده او تخم يې پکښي اچولي دي او بيابايي جمع کړي دي دليل دی چې بزرگي نعمت او مرتبه به حاصله کړي او که وويني چې تخم يې کړلي دي اوباران باندې سويدي نو څه چې موږ بيان کړي دي هغه به ښه او ډير ښه وي او که وويني چې دکرلو څخه ورته څه نه دی حاصل سوي او دا هم معلوم نه وي چې باران څنگه وي نو پرغم او فکر دليل دی او که وويني چې باجره يې کړلي ده نو دليل دی چې لږمال به حاصل کړي. دانيال عليه السلام ويلي دي که وويني چې پخپله مځکه کي يې تخم کړلي دي دليل دی چې ښځه به کوي او کار به يې سم سي او که سوداگر خپله مځکه ناکړلي وويني نو دليل دی چې نقصان به ويني يا به دچا سره جنگ کوي او که وويني چې نامعلومه مځکه يې کړلي ده او تخم يې پکي کړلي دي دليل دی چې په جهاد کولو او خيرات او صدقو ورکولو به خواشمنند وي او که خپله مځکه کرل سوي وويني دليل دی چې نعمت به باند فراخه سي او که غنم يا اوربشي يا درختي يې پخپله مځکه کي کړلي وي نو چې څونه يې کړلي وي هغونه پر عزت او مرتبي دليل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي زمينداري ليدل په پنځو وجو ده ۱: حلاله روزي طلب کول ۲: خيراو نفع حاصلول ۳: ناجوري ۴: عزت او مرتبه ۵: ژوند.

کشت زار پټي کښت

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي دکرل سوي پټي راپاريدل چې معلوم وي او په معلوم ځاي کي يې پخپل موسم وويني نو دخلکو پر زامنو دليل دی او که وويني چې پټي يې ريښلي دي دليل دی چې خلک به په جنگ کي مړه کيږي. دانيال عليه السلام ويلي دي که وويني چې په معلوم پټي کي دي دليل دی چې ددين او دنيا دښوالي عمل به کوي او که وويني چې پټي يې وکرل او ويې ريښل او غله يې ځني واخيستل دليل دی چې ارمان به يې پوره سي او که وويني چې په پټي کي روان دی دليل دی چې دغازيانو سره به جهاد ته ځي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې په خوب کي دپټي ريښل پر جنگ دليل دی او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي که وويني چې پټي ته تللي دي او خلکو شين ريښلي دي دليل دی چې په مصارفو کي به ځي او که وويني چې په پټي کي اور لگيدلي دي او هر څه يې سوزلي دي دليل دی چې په دغه ملک کي به قحط راځي. او که وويني چې خپل پټي او به کوي دليل دی چې دده دلاسه به داسي کار کيږي چې په هغه سره به يې ددين او دنيا نفع وي او که وويني چې اور راغلي دي او پټي يې سوزلي دي دليل دی چې دپاچا څخه به ورته نقصان رسيږي او که وويني چې پټي ته يوه لويه واله راغلي دي دليل دی چې په دغه ملک کي به قحط او تنگي وي او که وويني چې دغنمو دوږو څخه پر مځکه داني غورزيدلي دي دليل دی چې دهغه په اندازه به دپټي والا نقصان کيږي او که نه پيژني چې دغه پټي دچا دي دليل دی چې نقصان به دخوب ليدونکي کيږي دالله تعالی فرمان دی: (نسائکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم، سورة البقرة: ۲۲۳) ستاسو ښځي ستاسو پټي دي څنگه چې راتلل غواړئ ورته راځئ. او که پټي په موسم کي شين وويني دليل دی چې په دغه ملک کي به نعمت فراخ وي او که مځکه دده وي دليل دی چې مراد به يې پوره سي او که پر

وخت پتي وړيبي او وړې کورته راوړي نو پهر مصيبت دليل دی او که وويني چي د دوستانو سره پتي ته تللي دی دليل دی چي جهاد ته به ځي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي پوخ پتي ريبل دهغه موسم پر بنه والي او نفعي دليل دی او که کچه او شين وي نو پر ناجوړي دليل دی. اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دی چي پر وخت پتي ريبل دليل دی چي دالله تعالی حکم به پر ځاي راوړي او دفقيرانو په حق کي دخيرات پر توفيق دليل دی دالله تعالی فرمان دی (واتوا حقه يوم حصاده، سورة الانعام: ۱۴۱) ترجمه: دريبلو پر خپل وخت دهغه حق ادا کړئ. که داسي وسي چي ليدلي يي وي او ريبلي يي وي دليل دی چي انجام به يي بنه وي.

کشتن\وژل\قتلول\مړ کول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که وويني چي څوک يي وژلي دی او سر يي ځني پريکړي دی دليل دی چي دمالدار سړی څخه به ورته خبر او نيکي رسيږي او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي قاتل به پر مقتول باندي ظلم کوي او که وويني چي دي چا وژلي دی دليل دی چي عمر به يي زيات سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي دی چا وژلي دی نو پر خير او نفع دليل دی او که وويني چي ديو ټولگي خلکو په ظلم سره وژلي دی دليل دی چي عمر به يي زيات سي او دپاچا څخه به ورته خبر او نفع رسيږي دالله تعالی فرمان دی (ومن قتل مظلوما فقد جعلنا لوليه سلطانا فلا يسرف في القتل، سورة الاسراء: ۳۳) ترجمه: او څوک چي قتل کړل سو په ظلم سره نو موږ دهغه ولي ته غلبه ورکړېده چي هغه به په قتل کي زياتي نه کوي. او که وويني چي څوک يي په ظلم سره وژلي دی دليل دی چي گنهگار او ظالم به وي او الله تعالی به پر ده څوک مقرر کړي چي دی به تنگوي دالله تعالی فرمان دی (ولا تقتلوا اولادکم، سورة الانعام: ۱۵۱) ترجمه: او خپل اولاد مه قتلوي. او بعض وايي چي پر زامنو ظلم کول هر قسم ددنیا عزت دی او که وويني چي څوک يي ووژي او دهغه بدن څخه وينه وبهيده نو دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که دهغه بدن په وينو خراب وويني دليل دی چي دخپل مال څخه به هغه ته څه ورکوي او که وويني چي وينه بهيدلي ده دليل دی چي دقاتل دين به برباد سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی که وويني چي حيوان يا دمځکي چينجي وغيره يي وژلي دی دليل دی چي پر دښمن به کامياب سي او څوک چي ددغه حيوان طرفته منسوب وي هغه به مغلوب کړي او قاتل به وينو خراب ليدل بي وفا او ظالم سړی ليدلي دی.

کشتي\کښتی\آبگوټ

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي کشتي ليدل غم او فکر يا قيدخانه ده يا داسي کار دی چي دهغه په کولو سره به ورته غم او تکليف رسيږي خاصکر که کشتي ددرياب څخه دباندې نه وي وتلي يا په درياب کي پاته سوي وي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که وويني چي په کشتي کي دی او دهغه ځاي څخه په سلامتي سره دباندې وتلي دی دليل دی چي دغم څخه به يي

خلاص سي دالله تعالى فرمان دی (فانجينه ومن معه في الفلك المشحون، سورة الشعراء: ۱۱۹) ترجمه: اوموږ هغه ته اودهغه ملگرو ته په ډکي کشتي کي خلاصون ورکړ. اوکه وويني چي کشتي په درياب کي تباہ سوه دليل دی چي ديو قوم دلاسه به هلاک سي اوکه وويني چي دده کشتي پر مخکه پاته سوي ده نو په غم اوفکر کي به گرفتار سي او ژر به ځني خلاص سي. اوکه وويني چي کشتي غرقه سوي ده او دي سلامت پاته سوي دی دليل دی چي مال به يي ورک سي او پخپله به بچ سي اوکه وويني چي کشتي ماته سوي ده او هرڅه غرق سوي دی دليل دی چي لوی مصيبت به باندي راځي اوکه وويني چي په کشتي کي پر لوړ ځاي ناست دی او کشتی په اوبو کي روانه ده دليل دی چي په سفر به ځي اوکه وويني چي کشتياني ولاړي دی دليل دی چي په سفر به ځي او ډير وخت به پکښي وي بلکه په دغه سفر کي به مقيم سي اوکه وويني چي په کشتي کي ناست دی او ښه هوا راغلي ده او کشتي په ښه شان سره چلوي دليل دی چي دغمونو او فکرونو څخه به خلاص سي اوکه وويني چي کشتي ولاړه ده او دهر طرف څخه څپي راځي دليل دی چي ده ته به سختي پيښه سي او دهلاکت بيره به ورته وي دالله تعالى فرمان دی (وجاءهم الموج من كل مكان، سورة يونس: ۲۲) ترجمه: او پر هغوي دهر طرفه داوبو څپي راغلي. اوکه وويني چي کشتي مخکي روانه ده او دي ورته رسيدلي نه سي دليل دی چي په مشکل کار کي به راسي او اخر به خلاصون حاصل کړي دالله تعالى فرمان دی (فانجينه واصحاب السفينة، سورة العنكبوت: ۱۵) ترجمه: موږ هغه ته اوکشتي والا ته خلاصون ورکړ. او که وويني چي په کشتي کي څه شي نه وو او خالي رواني وي دليل دی چي پاچا به سفيران يوځای ليري. اوکه وويني چي کشتی غرقه سوي ده دليل دی چي دغه سفيران به خلک انتظاروي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي کشتي په درياب کي غرقه سوي ده او پيژني چي دغه کشتي دده څخه وه دليل دی چي ده ته دهلاکت بيره نسته. اوکه وويني چي په کشتي کي ناست دی او دپاچا څخه بيرېږي دليل دی چي دپاچا مقرب به سي اودکشتي دغټ والي مطابق به ورته نفع حاصله سي اوکه په کشتي کي په امن سره ناست وي دليل دی چي دپاچا څخه به ورته بيره وي اوکه وويني چي کشتي ددرياب بېخ ته تللي ده دليل دی چي دپاچا څخه به ورته ډير قوت وي اوکه وويني چي کشتي نه چلېږي نو تعبير يي خلاف دی. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي په کوچنۍ کشتي کي ناست دی اوهغه په درياب کي نه سي تللي دليل دی چي غم اوفکر به ورته زيات وي اوکه وويني چي کشتي په اوبو کي روانه ده دليل دی چي په سفر به ځي اوژر به بيرته راځي اوکه خپله کشتي پر وچه ولاړه وويني نو په يو کار کي به عاجز سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کشتي ليدل په اتو وجو ده. ۱: زوی ۲: پلار ۳: سپرلي ۴: خوشحالي ۵: امن ۶: عيش ۷: مالدار.

کشف شمشتي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي شمشتي ليدل پرهيزگار عالم دی چي دهغه په

صحت کي نفع ده که څوک په خوب کي وويني چي دده سر شمشتي ده يا دده کورته راغلي ده دليل دی چي دده به دپرهيزگار سړی سره صحبت وي او که وويني چي دشمشتي غوښه يي خوړلي ده دليل دي چي دهغه په اندازه به علم حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي شمشتي دغوښيانو په ځاي کي ده دليل دي چي په عام صحبت کي به حاضر سي. او که شمشتي يي په جماعت يا دعزت په ځاي کي ليدلي وي دليل دی چي پرهيزگاره سي او دده به دعالمانو او پرهيزگارو اوبزرگانو په نزد حرمت وي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي شمشتي ليدل په درو وجود ده. ۱: پرهيزگار ۲: عالم سړی ۳: هغه سړی چي په کارونو کي کاريگري کوي.

کشکاب\جوشانده

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که څوک وويني چي دعناب او بنفشي جوشانده يي دچيني سره چيښلي ده نو لږ حلال مال به ورته حاصل سي او دزړه څخه به يي غم اوفکر ليري سي او که وويني چي جوشانده يي ونه چيښله نو ددې تعبير داول خلاف دی.

کشمش\وڅکي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کشمش په مال اونعمت دليل دی که وويني چي دده سره کشمش دی يا چا ورکړي دی او ده خوړلي دی دليل دی چي هغونه خيراونفع به هغه سړی ته رسوي او که وويني چي دکشمش څخه يي اوبه ايستلي او چيښلي دي که عالم وي نو علم به يي نور زيات سي او که سوداگر وي نو مال به يي زيات سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده سره دکشمشو ډيران دی که عالم وي نو دده دمال پر زياتيدو دليل دی او که کاريگروي نوده ته به پوره مال په کسب سره حاصل سي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کشمش ليدل په درو وجود دی. ۱: نفع ۲: حلال مال ۳: کسب.

کشيز\کشيز دنيا

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده سره دنيا وي او خوړلي يي ده دليل دی چي ده ته به دهغه په اندازه علم او فکر وي.

کعب\دپښي گيتی\بجلکه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي گيتي ليدل پر مقام باندي تعبير لري که وويني چي دگيتي سره بازي کوي نو په جنگ دليل دی او که وويني چي دده سره ډير گيتي دی دليل دی چي هغونه به ورته غم اوفکر وي او که وويني چي دده دپښي گيتي مات دی دليل دی چي زوی به يي مري يا به ورته غم رسيږي اودگيتو تعبير جنگ مکر او حيله دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي دگيتو سره بازي کول پر حقير او ذليله دښمن او پر جنگ دليل دی جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي گيتي په پنځو وجود ده ۱: مقام ۲: ښځه ۳: زوی ۴: مال ۵: خبري دالله تعالی قول دی (وکواعب اترابا وکاسا دهاقا، سورة النبأ: ۳۴) او ځواناني همزولي ښځي او

پيالي د شرابو ډکي. او که حلالي غوښي د خاړوي دگيتي د ځان سره وويني نو پر حلال مال باندي دليل دی او که برعکس يعني مخالف وويني نو د حرام مال دليل دی.

کعبه شريفه \ بيت الله \ خانه کعبه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کی کعبه شريفه ليدل خليفه د اسلام ليدل دي او چي په کعبه شريفه کي څه زياتي يا نقصان وويني هغه به په خليفه د اسلام کي وي او که وويني چي دکعبي شريفي طواف يي کړي دی نو دده ددين پر صلاح دليل دی او خليفه د اسلام به خوشحالي حاصله کړي او که وويني چي احرام يي ترلي دی او مخ يي دکعبي طرفته دی نو دده دصلاحيت پر زياتوالي دليل دی او که وويني چي دده کور کعبه سوي ده او خلک يي زيارت ته راځي دليل دی چي د امانت حفاظت به کوي او عزت او مرتبه به حاصله کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که پاچا وويني چي کعبي ته تللي دی دليل دی چي دخليفه څخه به بزرگي حاصله کړي او که وويني چي کعبه را ايده سوه يا سوزل سوي ده دليل دي چي دخليفه حال به خراب سي او که وويني چي ده دکعبي څخه يو شي راخيستي دی نو دخليفه څخه به ورته فايده وي او که لمونځ يي پکښي کړي وي نو دخليفه گانو څخه به دده کار ښه سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي دکعبي اصل ايمان او مسلماني ده او که خپل ځان په کعبه کي وويني دليل دی چي ددښمن د شرارت څخه به په امن کي وي او دده دعا به قبوله سي دالله تعالی فرمان دی (ومن دخله کان امنا، سورة آل عمران: ۹۷) او څوک چي په دي کي داخل سي هغه به په امن کي سي. او که وويني چي حجر اسود مچوي دليل دی چي حج به کوي او که وويني چي دنبي ﷺ د قبر مبارک زيارت کوي يا يي مقام ابراهيم ليدلي دی دليل دی چي حج ته به ځي او په سلامتي سره به بيرته راځي او که خپل ځان دکعبي شريفي پر چت وويني نو پر يي مذهب کيدو دليل دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کعبه ليدل په څلورو وجو وي. ۱: خليفه ۲: امام ۳: ايمان او مسلماني ۴: دهر طرفه څخه دبيري په امان.

کفتار \ کوني چانچر (يو ډول حيوان)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کوني چانچر خرابه پليته او بدکاره ښځه ده که وويني چي کوني چانچر يي ترلي دی دليل دی چي بده ښځه به کوي او که وويني چي ددې غوښه يي خوړلي ده دليل دی چي په ده به جادو کيږي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دکوني چانچر شيدې يي چينبلي دی يا دده سره يي هډوکي يا پوست دی دليل دی چي ددغه ښځي څخه به فايده حاصله کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي کوني چانچر دده سره خبري کړي دی دليل دی چي ښځه به ورسره بد زباني کوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کوني چانچر ليدل بد دي.

کفچه \ دلرگي چمچي \ دلرگي کاچوغه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دلرگي چمچي دکور حکومت دی که وويني چي

دده سره نوي اوپاکه دلرگو څمچۍ ده دليل دی چي دده خادم به پرهيزگار وي اوکه دلرگي څمچي زړه اوماته سوي وويني نو تعبير يي داول خلاف دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده دلرگي څمچۍ ماته يا ورکه سوي يا سوزلي ده دليل دی چي دده خادم به مري يا به ناجوړی سي.

کفچه اتش \ اور لړوني

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دده سره اور لړوني دی دليل دی چي ده ته به خدمتگار حاصل سي اوکه وويني چي اور لړوني وړک سوي دی دليل دی چي خدمتگار به يي مري يا به ځني ځي.

کفش \ پيزار \ بوټ \ څپلۍ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي پيزار ښځه ده که وويني چي ده نوي پيزار په پښو کړي دی دليل دی چي ښځه به کوي يا به مينځي اخلي اوکه وويني چي دبل چا پيزار يي په پښو کړي دی دليل دی چي کونډه ښځه به کوي اوکه تور پيزار وي دليل دی چي ښځه به يي جنگيالي وي اوکه سره وي نو ښځه به يي ښايسته او عيش پسند وي اوکه ژړه وي نو ښځه به يي ناجوړه وي اوکه سپينه وي نو دښايسته ښځي سره به نکاح کوي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که دغوا دپوست پيزار وي دليل دی چي اصيله ښځه به کوي اوکه دبزي دپوست وي دليل دی چي د عربي ښځي سره به واده کوي اوکه وويني چي پيزار ځني ايله سوي دی يا وړک سوي دی نو پر غم او فکر اوبې حرمتي دليل دی اوکه پيزار دده په پښو کي تنگ وي دليل دی چي دده ښځه به تباه کاره وي اوپه خوب کي زاړه پيزار ليدل دنوي پيزارو څخه ښه دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي پيزار ليدل په اوو وجو وي. ۱: ښځه ۲: خادم ۳: مينځه ۴: قوت ۵: ژوندون ۶: مال ۷: سفر اوپه خوب کي چمپار او موچي داسي سړی دی چي ميراث تقسيموي.

کف \ ورغوي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده په ورغوی کي يو شي دی دليل دی چي هغونه به ورته څه ملاوسي اوکه وويني چي دده دلاسو نو ورغوي چپه سوي دی دليل دی چي هلته به ښادي وي اوکه وويني چي دده ورغوي زخمي سوي دی دليل دی چي دسفر څخه به پاته سي اوکه ورغوي خلاص سوي وويني نو پر فراخ دستي دليل دی او د دې خلاف پر نامردي او تنگ دستي دليل دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ورغوي ليدل په شپږو وجو وي. ۱: فراخ دستي ۲: مال ۳: رياست ۴: زوی ۵: زړه ورتيا ۶: دښځي سره په يو حرام کار کي داخلیدل.

کف دريا \ د درياب څک \ څک

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي د درياب څک ليدل دپاچا څخه يا ديو لوی سړی څخه نفع حاصلول دی.

کفن

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دژوندي يا مړي لپاره کفن جوړوي که هغه سړي معلوم وي نو دهغه څخه به ورته غم رسېږي او که د معلوم سړي څخه يې کفن ايستلي دی دليل دی چي په دنيا کي به ددغه مړي طريقي تلاش کوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که وويني چي دمړي کفن يې څيري دی نو اهل تعبير وايي چي که خوب ليدونکي نیک پرهيزگار او طالب العلم وي نو دنيا به ده ته مخ کوي او حرام مال به جمع کوي. او که وويني چي دمړو کفن باسي او ځاي په ځاي يې گرځوي دليل دی چي حرام مال به دده په لاس روان وي او که خوب ليدونکي مفسد وي دليل دي چي منافق او چغل خور به سي او پر خلکو به دفساد او ددرواغو گواهي ورکوي.

گلاب \ گل گلاب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي گلاب تندرستي ده او که وويني چي گلاب يې په خوله کي اچولي دی دليل دی چي تندرست به سي او خلک به يې ثنا او صفت کوي او که وويني چي هر چا ته گلاب ور کوي دليل دی چي نوم به يې په ملک کي مشهور سي او که عالم وي نو خلک به يې د علم څخه فايده پورته کوي.

کلازه (يوډول مرغه)

کلازه په خوب کي ليدل پر بي وفا او بد دينه سړي دليل دی که چيري په خوب کي وويني چي ده کلازه نيولي ده دليل دی چي دپورته صفت والا سړي سره به مينه کوي او که وويني چي دکلازه سره جنگ کوي دليل دی چي دصفت والا سړي سره به جنگ کوي او که وويني چي کلازه دده دلاس څخه والوته دليل دی چي د دې صفت والا سړي سره به ناسته پريږدي او که مړه يې کړه او غوښه يې وخوړه دليل دی چي دښمن به مغلوب کړي او هغونه به دده مال خوري.

کلاغ \ غريز کارغه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي غريز کارغه بد عهد او بد کاره سړي دی که وويني چي کارغه يې نيولي دی دليل دی چي دچا څخه به ددرواغو په حيلي سره غنيمت حاصل کړي او که وويني چي غريز کارغه ددرختي پر ښاخ ناست دی او خبري کوي نو دا دده پر وبال دليل دی او که دوه کارغان وويني نو پر غم او مشقت دليل دی او په خوب کي دغريز کارغه په ليدلو کي څه خبر نسته.

کلا \ ټوپي \ خولي \ رڅپينه

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ټوپي ليدل دهغه په اندازه مطابق عزت او مرتبه ده او که وويني چي دده پر سر دغازيانو ټوپي ده دليل دی چي پردښمن به غالب راسي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده پر سر دترکيانو ټوپي ده دليل دی چي په سختي سره به نفع حاصل کړي او که وويني چي په سر يې داتش پرستو ټوپي ده دليل دی چي په دنيا کي به عزت حاصل کړي ليکن په دين کي به کمزوري سي او که پرخپل سر دپاچا تاج وويني دليل دی چي

عزت او مرتبه به حاصله کړي او که وويني چي دده پر سر عنابي ټوپي ده نو خوشحاله به سي اونفع به حاصله کړي او که وويني چي دده پر سر رومي ټوپي ده دليل دی چي ددين اودنيا خير به يوسي او که وويني چي پر ټوپي يي پتکي وهلي دی دليل دی چي داسي کار به وکړي چي هغه به دخلکو څخه پټول غواړي او که دورينسمو ټوپي يي پر سر ايښي وي دليل دی چي نفع به حاصله کړي او که پر سر يي دزرو ټوپي وي دليل دی چي دخلکو څخه به نفع حاصله کړي او که دملغلرو ټوپي وويني دليل دی چي په خلکو کي به عزيز سي او ددينداره او غازي سړی سره به ملگرتيا لري او که ټوپي د اوسپني وي دليل دی چي دپاچا څخه به عزت مرتبه اوقوت حاصل کړي او که ټوپي دلرگي وي دليل دی چي خپل ځان به په خلکو کي خوار معلوموي اودرواغ به وايي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دگرمي ټوپي يي ديځني په موسم کي پر سر ايښي ده دليل دی چي خبر اونفع به يوسي او که د دې خلاف وويني دليل دی چي دمراد څخه به منع سي او که پر سر توره ټوپي وويني او په وينه يې هم دغه پرسر وي دليل دی چي خبر اونفع به حاصله کړي. او که په خوب کي وويني چي ټوپي دده دسر څخه الوتلي ده دليل دی چي د عمل څخه به معزول سي يا به ورته سخت غم ورسېږي او که وويني چي د ذکر سوو ټوپيانو څخه يوه ټوپي خلکو دده پرسر ايښي ده دليل دی چي ددغه ټوپي دقدر وقيمت مطابق به دسردار څخه عزت اومرتبه حاصله کړي او که وويني چي دده دسر څخه ټوپۍ کښته سوه دليل دی چي دعزت اومرتبي څخه به معزول سي او که ښځه وويني چي ددې پرسر دوه کوتيزه ټوپي ده دليل دی چي ددي ښځي به زوی پيداسي چي پاچا به جوړېږي او که وويني چي دده پرسر چا دوزير ټوپي ايښي ده دليل دی چي دغه سړی به بددينه وي ليکن دپاچاهانو لپاره نیک دی. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي ټوپي يي پرسر کړيده دليل دی چي شرف اومرتبه به يي زياته سي او که وويني چي ټوپي خبري اوزړه ده دليل دی چي غمجن به سي او که وويني چي داسي ټوپي يي پرسر کړيده چي په وينه يي هيڅکله هم نه ده پرسر کړي که سپينه وي نو پر نيکي دليل دی او که شنه وي نو پر بدې دليل دی او که په وينه داسي ټوپي لري نو بد نه دی اوسره ټوپي په خوب کي ليدل په ناجوړي دليل دی. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي ده دتيلي ډکه ټوپي پر سر کړي ده دليل دی چي دهغه په اندازه اومطابق به شرف او عزت حاصل کړي ليکن په دين کي به يي نقصان وي او که وويني چي دده ټوپي په اورکي را ايله ده دليل دی چي پاچا به تاوان يعني جرمانه باندي اچوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ټوپۍ پر شرف اوبزرگي دليل دی او دا په خوب کي ليدل په شپږو وجووي. ۱: ولايت ۲: رياست ۳: بزرگي ۴: عزت او مرتبه ۵: مقدار ۶: دټوپي جوړونکي. چي مرتبه يې په خوب کي دبزرگانو خدمت کوونکي دی.

گڼز

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که څوک په خوب کي ويني چي په گڼز ياپه بل يو شي باران ناپ کوي نو دليل يي دا دي چي نفع اوفائده به ورته ورسېږي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که

څوك دسړو يا دورينمو په كالو ناپ كولو خپل ځان وويني نو دليل يې دا دي چې په سفر كې به ورته هغونده حرام مال ملاويږي.

كل شدن \ سرگنجي كيدل \ فكر كول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چې دده سرگنجي سوي دي دليل دې چې مراد او مال به ډير حاصل كړي او بعض اهل تعبیر بیان كړي دي چې دده غم او فكر به زایل سي او كه قرضدار وي نو قرض به يې خلاص سي او كه وويني چې دده دگنجي سړی سره ملگرتيا ده دليل دې چې دمالداره سړی دوست او آشنا به سي او كه وويني چې دده سرگنجي وو او بيا باندي وينسته راغله دليل دې چې دده مال به ختم سي او پخپله به قرضداره سي.

گل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب كې دگل حكم په دوه قسمه دي يو په درخته گل كيدل او بل يې درختي او دكوم گل چې پانه نه وي دهغه ليدل دخوب ليدونكي پر غم او فكر دليل لري او كه څوك سورگل په درخته كې دهغه په موسم وويني دليل دې چې زوی به يې پيداسي او كه بي وخته يې وويني نو دزوی په وجه به په مصيبت كې گرفتاره سي او په خوب كې دگل درخته سردار او خبري كوونكي سړی دی او دژړ گل درخته سوداگره بنسټه حاجت پوره كوونكي ده او دسپين گل درخته پر عزت مرتبي او دولت دليل لري او كه پخپل كور كې دگل درخته وويني دليل دې چې ديوې انجلي سره به نكاح كوي او كه پخپل كور كې گل صديرك وويني دليل دې چې دزوی په وجه به خوشحاله سي او كه ډير قسمه گلونه راخولي وويني دليل دې چې د خپلوانو او كوروالو څخه به خوشحاله سي او كه دگل درخته دمخكې څخه راخولي وويني دليل دې چې دده دكور خلك به كامل وي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب كې گل كم همته او بد عهده سړی دی چې دچا سره وفانه كوي او كه وويني چې چا ته يې گل ورکړيدی يا يې غورزولي دي دليل دې چې دداسي بي وفا سړی دملگرتيا څخه به ليري سي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب كې گل خط دی چې دغايب څخه به ده ته ملاوسي او يابه غايب سړی راسي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب كې گل ليدل په شپږو وجوې. ۱: زوی ۲: دوست ۳: كم همته ۴: مينځه ۵: غلام ۶: دغايب خط.

گل شكر \ گل قند

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب كې گل قند او گل انگين دخوړلو پر قدر او غنيمت او حلال مال دليل دي او كه وويني چې دده سره گل قند او گل گبين دي او خوړلي يې دي كه مالدار وي نو مال به يې ښه زيات سي او كه ناجوره وي نو شفا به حاصله كړي. او كه غمجن وي نو خوشحاله به سي او كه قرضدار وي نو دقرض څخه به خلاص سي.

گل خوردن \ ختي خوړل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب كې وويني چې خاوره يې خوړلي ده دليل دي چې پر

مړو به بد وايي او که وويني چي ختي د خاوري سره خوري دليل دی چي خپل مال به په عيال خرچ کوي او که وويني چي د نبی ﷺ د قبر مبارک څخه خاوري خوري دليل دی چي حج به کوي او که وويني چي دکور لاري به په خاورو سره کړي دی دليل دی چي غمجن به سي. جابر مغربي رحمه الله ويلي دي چي په خوب کي سپينه اوشنه خاوره ليدل پر حلال مال دليل دی او ژړه خاوره ليدل ناجوري ده او سره خاوره ليدل بازي اوتماشيا ده اوتوره خاوره ليدل غم اوفکر دی او په خيرنو او خرابو اوبوکي خته جوړول غم اوفکر دی او که وويني چي په ختو کي ډوب سوي دی دليل دی چي په ډير محنت کي به راسي او خلاصون به نه حاصلوي او که وويني چي دختو څخه دباندې راوتلي دي او خپل بدن او کالي يې ښه صفا کړي دی نو دغم او فکر څخه به خلاص سي. جعفر صادق رحمه الله ويلي دي چي په گرمه علاقه کي خته ليدل ديخي په نسبت زياته سخته ده.

کلبتين \ انبور

ابن سيرين رحمه الله ويلي دي چي په خوب کي انبور خادم دی چي په خوبي سره دپاچا دلاسه مال را باسي او په خلکو يې خرچ کوي که وويني چي دده په لاس کي انبور دی دليل دی چي مال او نعمت به ورته حاصل سي او که وويني چي دده انبور ورک سوي دی دليل دی چي ضرر او نقصان به ورته ورسېږي ابراهيم کرمانی رحمه الله ويلي دي که وويني چي ده په انبور سره يو شي را ايستلي دي دليل دی چي هغونه به دپاچا څخه خوشحاله سي.

کلم (يو ډول سبزي) \ بندگوبی

کلم دگوبي په ډول يوه سبزي ده ابن سيرين رحمه الله ويلي دي که وويني چي دده سره کلم دی او خوړلي يې دي دليل دی چي دښځي څخه به نفع حاصله کړي او که بغير دغونبي يې و خوري دليل دی چي لږ فايده به ورته ورسېږي جابر مغربي رحمه الله ويلي دي که چيري خوب کي غونبه او کلم يو ځاي پوخ کړي او ويې خوري دليل دی چي ډيره نفعه به حاصله کړي او که ماښام وي نو لږ فايده ده او که يې موسمه يې وخته يې خوړلي وي نو دغم او فکر دليل دی او که خوړ وي نو نفعه يې ډيره زياته ده.

کلنار \ دانارگل

ابن سيرين رحمه الله ويلي دي چي په خوب کي دانارگل ليدل پاکيزه اوبڼه ناوي ده خاصکر که دانارگل په درخته کي وويني او په خپل موسم کي وي او که وويني چي دانارگل ددرختي څخه را ايله دی دليل دی چي دپاکيزه اوبڼه ناوي يا دمينځي دديدار څخه به جلا سي.

کلنگ \ زاني مرغه

زاني په خوب کي مسافر سړی دی ابن سيرين رحمه الله ويلي دي که وويني چي ده زاني نيولي ده يا چاورکړي ده دليل دی چي دمسافر سړی سره به ملاو سي او دهغه سره به نيکي کوي او که وويني چي دده سره د زاني وزير يا غونبه ده دليل دی چي دمسافر سړی څخه به راحت حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمه الله ويلي دي که وويني چي زانو ته داني اچوي دليل دی چي دمسافرو

او د فقيرانو په ټولگي به سردار سي او که وويني چي د زاني خوي لري نو پر فقير کيدو دليل دی.

ګلومري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که څوک وويني چي دده مری سلامتہ ده او څه تکليف ورته نسته دليل دی چي امانت او قرض به ادا کوي او که وويني چي دده په مري کي تکليف اوافت ښکاره سوي دی نو تعبیر يي داوړني خلاف دی. او که خپله مري فراخه وويني دليل دی چي روزي به باندي فراخه سي او مري تنگه ليدل د دې خلاف دی او که خپله مري درسته او قوي وويني دليل دی چي امانتونه به په ښه شان سره په نظر کي ساتي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي چا مري ځني پريکړي ده دليل دی چي پريکړونکي به پر ده ظلم کوي يا به دده په دين پيغور کوي او د کوم حيوان چي ذبح کول روانه دی که وويني چي خلکو دهغه مري پريکړي ده پر هغه سړی دليل دی کوم چي دده ځناور سره نسبت لري چي خلک به ظلم باندي کوي او که وويني چي دهغه مري يي پريکړيده دليل دی چي کار به باندي مشکل سي او که وويني چي دحيوان مري يي پريکړه او دهغه غوښه يي خوړلي ده که دهغه غوښه حلاله وي نو پر حلال مال دليل دی او که حرامه وي نو پر حرام مال دليل دی چي حاصل به يي کړي او که وويني چي ده دچا مري پريکړه دليل دی چي پر هغه به ظلم کوي يا به دهغه په دين پيغور ورکوي او که وويني چي دچا مري يي خفه کړي ده دليل دی چي دخوب ليدونکي عزت او مرتبه به ختمه سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي مري دسړی پر امدني او خرڅ دليل لري اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوف کي مري خفه کول دمغلوب سړی پر تنگ ژوند دليل لري.

کليجه \ اينه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي اينه پر خوشحاله ژوند نعمت او پر مال دليل لري چي ده ته به حاصل سي او په اساني سره به ورته ملاو سي. او که وويني چي دده سره ايني ډيري دی دليل دی چي ډير مال او نعمت به حاصل کړي او که وويني چي اينه يي په خله کي ايني ده او تيره کړي يي نه ده دليل دی چي دده مال او نعمت به دنورو په قسمت کي راسي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي اينه ليدل په څلورو وجو ده. ۱: حلال مال چي په اساني سره به ورته ملاو سي ۲: فراخه روزي ۳: نعمت ۴: خوشحاله ژوند.

کلید \ چابي \ کنجي \ کيلي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي چابي خوش قسمته سړی دی که څوک په خوب کي وويني چي چابي يي پيچلي ده او نه ده خلاصه سوي او دروازه خلاصه سوه دليل دی چي بند کارونه به يي خلاص سي او پر دښمن به کاميابه سي او که وويني چي دده په لاس کي ډيري چايباني دی دليل دی چي بزرگي او مرتبه به حاصله کړي دالله تعالی فرمان دی (له مقاليد السموات والارض، سورة الزمر: ۶۳) دهغه سره داسمانونو او دمخکی چايباني دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ

ويلي دی چي په خوب کي چابي دخير ددروازي خلاصول او دشر ددروازو بنديدل دی اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي د دروازي بندولو چابي نکاح کول دی اوکه وويني چي دجنت ددروازي چابي دده په لاس کي ده دليل دی چي په دين کي به پاچا سي. دانيال عليه السلام ويلي دی که وويني چي دده سره داوسپني چابي ده نو پرقوت اونیکي دليل دی او که وويني چي دده سره دسپينو زرو يا دتانبې چابي ده دليل دی چي دده خبره به جاري وي او که وويني چي دده سره دلرگي چابي ده نو پر لږي نيکي دليل دی او که وويني چي دده سره دسرو يا سپينو زرو چابي ده دليل دی چي نوم به يي لوړ سي اوبيان کوي چي ده ته به خزانه ملاو سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي خونه چابيانې زياتي وي هغونه به يي مال زيات سي او داهم وايي چي چابي دالله تعالیٰ څخه دعا استغفار او مراد غوښتل دی او که وويني چي چابي يي پر جرنده ايښي ده او دروازه يي خلاصه ده دليل دی چي حاجت به يي روا وي او کار به يي خلاص سي او که وويني چي چابي په جرنده کي ماته سوي ده دليل دی چي دعا به يي خالصه نه وي او که وويني چي چابي په جرنده کي ماته سوي ده دليل دی چي دعا به يي خالصه نه وي او که وويني چي په يوه چابي يي ډيري جرندي خلاصي کړي او دروازي يي خلاصي دی دليل دی چي دنبايستي ښځي سره به نکاح کوي. حافظ معبر رحمته الله عليه ويلي دی چي که څوک پخپل لاس کي چابي وويني نو لمونځ گذاري به حاصله کړي او که وويني چي چابي ځني ايله سوه نو په لمونځ کي به بيکاره او سست وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي چابي په اتو وجو ده. ۱: دکارونو فراخي ۲: دغم څخه فراغت ۳: دناجوړي څخه شفا ۴: مراد حاصلول ۵: ددين قوت ۶: حج کول ۷: ددعا قبولتيا ۸: دعلم زده کول.

کلیدان\ د چابي ځاي\ کليد

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي کلیدان بغير دزحمت څخه ژر خلاص سوي دی دليل دی چي دده ددين او ددنیا کارونه به فراخ وي او که وويني چي په مشکله خلاصه سوي ده نو د دې تعبیر خلاف دی او که وويني چي کلیدان يي نه سو خلاصولاي او دروازه بنده پاته سوه دليل دی چي کار به يي بند سي او دنیک حالي څخه به بد حاله سي او جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي کلیدان ژر خلاص سوي دی دليل دی چي دغم څخه به خلاص سي او که ناجوړه وي نو ژر به شفا حاصله کړي او که غلام وي نو ازاد به سي او که څه ضرورت يي وي نو پوره به سي او دعا به يي قبوله سي او کارونه به يي په انتظام سره سي.

کلیسا\ گرجه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي گرجې ته تللي دی او په هغو کي يي دقبلي طرفته لمونځ کړیدی دليل دی چي دگناه څخه به توبه کوي او په دين کي به قوي سي ځکه چي گرجه دعبادت ځاي دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي په گرجه کي دی دليل دی چي دده رغبت به دبت پرستو طرفته وي خاصکر که دهغو دقبلي طرفته يي لمونځ کړي وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي مندر ته تللي دی که خوب ليدونکي پرهيزگار وي نو

خراب به سي خاصکر که په هغه کي يي استوگنه اختيار کړي وي.

ګليم \ کند \ زاړه کالي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زاړه کالي رئيس او سردار دی که خوب ليدونکي لوی سړی وي دليل دی چي دده بزرګي او مرتبه به نوره هم زیاته سي اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي صالح اونیك سړی به وي او په فقیرانو کي به دیندار وي. ابراهیم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک په خوب کي وويني چي زاړه کالي يي پيدا کړي دی دليل دی چي دمالداري ښځي سره به واده کوي او که داخوب ښځه وويني دليل دی چي خاوند به کوي او دهغه څخه به خير او نفع حاصلوي. او که وويني چي پرزرو کالو ناست دی دليل دی چي ښايسته پرهیزګاره او موافقه ښځه به کوي او که وويني چي شنه زاړه کالي دی دليل دی چي دپرهیزګاره او جنگيالی ښځي سره به واده کوي او که سړي وي نو دعیش پسندی ښځي سره به واده کوي او که ژړ وي نو دناجوړي ښځي سره به واده کوي او که تورکالي وي نو دزاهدي اوعابدي ښځي سره به واده کوي او که دډيرو رنگونو وي نو په هغه ښځي کي به پورته ذکر سوي صفتونه وي او که وويني چي زاړه کالي يي اغوستي دی دليل دی چي دپرهیزګاره سردار په پناه کي به وي او دهغه څخه به نفع حاصله کړي او که زاړه کالي يي دځان څخه ليري غورزولي وي او وړک سوي وي نو ددې تعبیر خلاف دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زاړه کالي ليدل په پنځو وجو وي. ۱: رئيس سړی ۲: بزرګ او پرهیزګار ۳: مالداره ښځه ۴: مینځه ۵: خير او نفع.

کمان \ لينده

دانیال عليه السلام ويلي دي که وويني چي لينده يي دغشي څخه بغير راکښلي ده دليل دی چي په سفر به ځي او دفايدي سره به واپس راځي او که د راکښلو په وخت لينده ماته سويده دليل دی چي سفر به يي ختم نه سي اوممکنه ده چي په لاره کي به ورته ضرر اونقصان رسېږي. او که څوک په خوب کي وويني چي چا ورته لينده ورکړي ده دليل دی چي زوي يا ورور به يي وسي او که وويني چي دده لينده ماته سوي ده دليل دی چي دشرف اوبزرګي څخه به ولويږي يا به دده څخه ورکه سي او که وويني چي په لينده کي غشي اچوي دليل دی چي ده ته به ديو لوی سړی خط ملاو سي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په لينده کي غشي اچول دليل دی چي حقه اوباطله خبره به کوي دغشي دنيغ والي اوکوږوالي مطابق او که وويني چي دځان لپاره يي لينده جوړه کړي ده دليل دی چي دعجمو دپاچا څخه به ورته شرف او بزرګي حاصله سي يا به دعجمي ښځي سره واده کوي او زوی به يي پيداسي او که وويني چي په لينده تير اندازي نه سي کولاي دليل دی چي ده ته به دپاچا څخه يا ددغه ښځي څخه فايده نه وي او که وويني چي لينده يي خرڅه کړيده يا يي چاته ورکړي ده دليل دی چي دده دشرف او بزرګي نقصان به وسي اوبعض اهل تعبیر وايي چي دلينده تعبیر اوږد ژوند دی. ابراهیم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره نوي اوپاکه لينده ده دليل دی چي ښځه به کوي او که وويني چي لينده يي راکښلي ده

دليل دی چې پايداره ښځه به کوي. او که وويني چې لينده ورکه سوي ده دليل دی چې دښځي څخه به جلا سي او که وويني چې دده لينده سخته وه او دراکښلو په وخت کې نرمه سوه دليل دی چې دښځي سره به نکاح کوي او دده کار به په اساني سره وسي او که سفر کوي نو مبارک به سي او مراد ته به ورسېږي او که وويني چې لينده نرمه وه او دراکښلو په وخت سخته سوي ده نو د دې تعبير خلاف دی او که وويني چې پخپل لاس يې دځان لپاره لينده جوړه کړي ده دليل دی چې کاميابه به سي او که وويني چې لينده يې څرخه کړي ده او دهغه قيمت يې روپي يا اشرفۍ اخيستې دی دليل دی چې دنيا به په دين خونوي او که دليندي قيمت يې دروږي څخه علاوه بل څه اخيستي وي دليل دی چې مراد به يې پوره سي او که وويني چې لينده ورته په بخشش کې ملاو سوي ده دليل دی چې ژر به ښځه کوي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او که وويني چې په کماندان کې يې لينده ايښي ده دليل دی چې دنيا څخه به رخصت سي. او که وويني چې دده سره پاکيزه اوښه لينده ده دليل دی چې نیک کار خيرات او حسنات به کوي او حج به ادا کړي او الله تعالی ته به نژدی سي دالله تعالی فرمان دی (فکان قاب قوسين او ادنى، سورة النجم: ۹) پس ددوو لينديو دموټي په اندازه بلکه دهغه څخه هم نژدي سو. او که وويني چې دده سره ډيري ليندۍ دی دليل دی چې دده به ډير دوستان وي چې دمصيبت پر وخت به دده مدد کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې لينده ليدل په شپږو وجو وي ۱: سفر ۲: زوی يا ورور ۳: ښځه ۴: قوت ۵: نیک کار ۶: په کارونو کې درست سړی.

کمان \ حلاجي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې دنداف ليدنه پيغور ورکونکي سړی دی که وويني چې دده په لاس کې دنداف لينده ده دليل دی چې نفاق به کوي او که وويني چې دده سره دنداف لينده ده او پيژني نه چې دده ده نو بدې به کوي.

کمانه \ په اسمان کې ژړه سره او زرغونه \ سره او زرغونه \ قوس قزح

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې که په خوب کې په اسمان کې ژړه او زرغونه وويني دليل دی چې په دغه ملک کې به خلک په ناجوړي اخته سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چې که وويني چې په هغه کې دسوروالي څخه شين والي زيات دی نو د دې تعبير داوولني خلاف دی. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي که وويني چې په اسمان کې سوروالي دستنو په ډول دی دليل دی چې ددغه ملک پاچا ته به قوت او کاميابي وي او که توري ستني وويني نو د دې تعبير داوولني خلاف دی.

کمان \ گروهه (يو قسم لينده)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې په خوب کې کمان گروهه ليدل دپاچا کار دغم او فکر سره دی او که وويني چې لينده دده په لاس کې ده او دهغي څخه يې ټوپۍ غورزولي ده دليل دی چې چاته به خرابه خبره او ښکښل کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چې په دغه

ليندي سره دخلكو ټوپي كښته وي دليل دی چي دخلكو تنگولو په وجه به غمجن سي او كه وويني چي دده كمان كروهه ماته يا وركه سوي ده دليل دی چي چا ته به تكليف نه وركوي.

كمر بند

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی كه وويني چي كمر بند يي تړلي دی دليل دی چي يو سړی به دده مددگار سي اوبعض وايي چي دده مددگران زامن او خپلوان دی او كه وويني چي كمر بند په ملغلو او جواهراتو پېيلي دی دليل دی چي دهغه دقيمت مطابق به مال حاصل كړي او په هغه سره به يي مددگار قوي سي او ممكنه ده چي دده زوی به پيداسي چي په ټولو قبيلو كي به بختور او دولتمند وي. ابراهيم كرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی كه وويني چي دده پر ملا دوه دري كمر بنده تړل سوي دی دليل دی چي مال او نوكران به يي زيات سي او وايي چي عمر به يي اوږد سي او كه وويني چي چا ته يي كمر بند وركړي دی او ده پر ملا تړلي دی دليل دی چي په سفر به ځي او كه وويني چي كمر بند يي خيري يا را ايله سوي دی او ورك سوي دی دليل دی چي دده دمال او بزرگي نقصان به وسي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي كه وويني چي دده كمر بند په جواهراتو پېيلي دی دليل دی چي دقوم سردار به سي او دده كور والا به دده په وجه دولتمنده سي او كه وويني چي چا ورته كمر بند دتوری سره وركړي دی نو دپاچا لپاره به سفر كوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب كي كمر بند ليدل په شپږو وجو دی. ۱: دپلار يا ورور يا دخپلوانو دطرفه نفع ۲: زوی ۳: بزرگي او پناه ۴: اوږد عمر ۵: انصاف او مراد حاصلول ۶: ددين پاكوالي او كه پر ملا كمر بند تړل سوي وويني دليل دی چي ددښمنانو څخه به انصاف حاصل كړي ليكن نيم عمر به يي تير سوي وي.

گم شدن \ وركيدل \ ورك

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی كه څوك په خوب كي وويني چي ورك سوي دی چي كوم ځاي دی ورك وي نو هلته به ورك سي ځكه چي دی به يې نه پيژني او كه وويني چي دده عيال يا زوی ورك سوي دی دليل دی چي دهغه په وجه به غمجن سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی كه وويني چي دده څخه يو شي ورك سوي دی كه هغه شي په تعبیر كي نيك وي دليل دی چي دده ضرر به زایل سي او دده كار به په انتظام سره سي او كه هغه شي په تعبیر كي بد وي نو غم او ضرر به ځني ختم نه سي او كار به يي په انتظام سره نه وي.

گمند \ ام

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي كه څوك په خوب كي وويني چي دام يي اچولی دی او څوك سړی يي پكښي نيولي دی دليل دی چي ددام په اندازه به ديو بزرگ څخه مدد غواړي او كه وويني چي دام يي اچولي دی او دچا په څټ كي ايله سوي دی دليل دی چي دكمزوري سړی څخه به مدد غواړي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی كه وويني چي كمند دده په لاس كي پروت دی دليل دی چي ديو مسافر سړی څخه به مدد غواړي او كه كمند يي اچولي وي او دښمن يي نه دی نيولي دليل دی چي څوك به هم دده مدد نه كوي.

کناره \ بېري \ بیره (یو ډول میوه)

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي بیره پاک مال دی او دمیوي څخه په یوه میوه کي د دې خاصیت نسته او وایي چي د ادم عليه السلام میوه په جنت کي بیره ده او که وويني چي بیره يي خوړلي ده دلیل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي خاصکر بیره حلال مال او فراخه روزي ده که وويني چي دبیرو ډیران ورسره دی نو ډیر مال به حاصل کړي.

گناه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي گناه يي کړي ده او معلومه ورته نه ده چي دڅه قسم ده نو دلیل دی چي په گناه او فتنه کي به راسي او ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي گناه کول جرم او گناه ده، ده ته توبه ایستل پکار دی چي دالله تعالی د عذاب څخه په امن کي سي او کار يي درست سي.

گنبد

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب گنبده ښځه ده که په خوب کي پاکه گنبده وويني او پیژني چي دده ده دلیل دی چي دنبايسته ښځي سره به واده کوي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي گنبده شرف او بزرگي ده او که وويني چي په غټه گنبده کي دی دلیل دی چي خیر او نفع به ورته حاصله سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي گنبده لیدل په څلورو وجو وي. ۱: ښځه ۲: مینځه ۳: نفع ۴: عزت او مرتبه.

گنج \ خزانه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي ده خزانه پیدا کړي ده دلیل دی چي ناجوړه به سي یا به يي زړه ته غم رسېږي او که خزانه يي ورکه سوي وي نو تعبیر يي داوړني خلاف دی او ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي خزانه حاصلوونکی به په یو خراب ځاي کي ناجوړه یا هلاک سي او که په اباد ځاي کي خزانه پیدا کړي نو دناجوړي څخه به شفا حاصله کړي.

کونجدي \ کونځلي

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي کونجدي پیدا کول مال دی چي هره ورځ زیاتېږي او که وويني چي دده سره کونجدي دی او هغه خوري دلیل دی چي دهغه په اندازه به نفع حاصله کړي او که وويني چي بي خونده کونجدي يي خوړلي دی دلیل دی چي حرام مال به حاصل کړي او بعض اهل تعبیر بیان کوی چي ده ته به غم او فکر رسېږي.

گنده \ پیر \ بودا \ بودی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي بودی ښځه دنیا ده او غټ بودا مسلمان دی چي په کالو ښایسته دی، دلیدلو يي دا دلیل دی چي حلال مال به حاصل کړي او که په خوب کي وويني چي غټ بودا په څیړنو کالو کي دی او کافر دی د دې تعبیر حرام مال دی او بودی اوښه کالو والا دا جهان او هغه جهان دی او که وويني چي دبودي مسلمانې ښځي سره يي واده کړي دی دلیل دی چي مال به حاصل کړي. او که وويني چي بودي ښځه ده دکور څخه ایستلي ده یا

بي ورته طلاق ورکړي دی دلیل دی چې د ترک دنیا کوشش به کوي او آخرت به تلاش کوي او که وويني چې دغتي بوډي ښځي سره يې جماع کړي ده دلیل دی چې د دنیا مراد به حاصل کړي.

کندر (يو قسم خواړه)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چې کندر يې خوړلي دی يا ژوولي دی نو د ژولي په اندازه به د چا سره جنگ کوي يا به دهغه شکايت کوي جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که په خوب کي وويني چې دده سره کندر دارو دی دلیل دی چې غمجن به وي ځکه چې کندر ترخه دي او دلیل يې غم دی.

کندش \ د پرنچي راوستلو دوا \ دنوري راوستلو دوا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چې دده سره ډير کندش دي دلیل دی چې ناجوړي به يې اوږده سي او اخر دا چې شفا به حاصلوي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وگوري چې کندش خوري دلیل دی چې په رنځ او بلا کي به گرفتار سي او که وگوري چې کندش يې په پزه کي اچولي دی او نورې يې وکړي دلیل دی چې دده مراد به په مشکله سره پوره سي.

گندم \ غنم

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي غنم حلال مال دی چې خلکو ته په تکليف سره حاصلېږي او که وويني چې ده غنم خوړلي دی دلیل دی چې صالح او ديندار به سي او که پنځ کړي يې خوړلي وي نو غمجن به سي او که وويني چې دده خوله ترنس پوري ډکه ده د غنمو څخه دلیل دی چې دده عمر ختم سوي دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چې د غنمو وږي خوري دلیل دی چې په دغه ملک کي به قحط او تنگي ښکاره سي د الله تعالی فرمان دی (سبع سنبلت خضر واخر يابسات، سورة يوسف: ۴۶) ترجمه: اوه وږي شنه او نور وچ. او که وويني چې غنم کړي يې دي دلیل دی چې الله تعالی به په دغه ملک کي غله ارزانه کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي غنم ليدل په درو و جو وي. ۱: دولایت څخه معزول کيدل ۲: نفرت ۳: مسافري. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چې وريت سوي غنم خوري دلیل دی چې څه نفع به حاصله کړي او که وويني چې غنم يې پر وخت ريبلي دی دلیل دی چې ډير مال به په تکليف سره حاصل کړي او په خوب کي غنم خرڅونکي داسي سړی دی چې د دين په عوض کي دنيا اختياروي.

گندنا

دانيال عليه السلام ويلي دی چې په خوب کي گندنا داسي سړی دی چې خلک يې په دوستي سره يادوي او ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي گندنا حرام مال او خرابه خبره ده او که خوب ليدونکي مصلح او پرهيزگار نه وي دلیل دی چې حرام مال به حاصل کړي او هميشه به خرابي خبري اوري او په خوړلو کي يې هيڅ قسم فايده نسته.

گندوا \ د شاتو مچمچي

که څوک په خوب کي وويني چې د گبين مچي يې نيولي ده يا چا ورکړيده دلیل دی چې قاصد

به ورته راځي او دي به خوشحالي او عزت به حاصل کړي او څلور ورځي وروسته به د ښځو د طرفه مقصود او مراد حاصل کړي خاصکر که دا خوب دورځي وويني.

کنشت \ کنیست \ د يهودو عبادت خانه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي په کنشت کي ناست دی او د قبلي طرفته يي لمونځ کړي دی دليل دی چي پر خپل کار به توبه وباسي او د الله تعالی طرفته به رجوع وکړي او په دين کي به قوي سي ځکه چي کنشت د عبادت ځای دی او که د يهودو د قبلي ته لمونځ وکړي دليل دی چي د يهوديانو سره به محبت لري. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که خپل ځان په کنشت کي وويني دليل دی چي د بي دينو خلکو په خبرو کي به کار کوي او جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي کنشت او گرجه ليدل دمصلح سرې لپاره خير اونيکي ده او دمفسد سرې لپاره شر او فساد دی.

کنگر (د غره يو ډول پوتی)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي په خپل موسم کي کنگر خوري دليل دی چي غم او فکر به ورته رسيږي او په خوب کي کنگر خوړل فايده مند نه دی او که کنگر ورسره وي او خوړلي يي نه وي نو غم او فکر به يي کم وي.

گونگي \ گونگي توب

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي گونگي سوي دي دليل دی چي فقير او بد حال به سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که څوک په خوب کي خپل ځان گونگي وويني نو دا دده پر تباهي او د دين پر نقصان دليل دی د الله تعالی فرمان دی (صم بکم عمی فهم لا يرجعون، سورة البقرة: ۱۸) کانه دی گونگيان دی او رانده دی او دوي رجوع نه کوي حق ته. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي په خوب کي گونگي کيدل په اوو وجو وي. ۱: فقيري ۲: بدحالي ۳: غم او فکر ۴: د ژوند نقصان ۵: مصيبت ۶: د مال نقصان ۷: د دين نقصان او که گونگي په خوب کي وويني چي دده ژبه به خلاصه سي دليل دی چي دده بند کارونه به خلاص سي.

کنه \ کوني (کوچني شپږه) \ ريچه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي ريچه دخلکو عيال دی که په خوب کي وويني چي ريچه دده بدن خوري دليل دی چي دهغه په اندازه به مال دده عيال خوري او که وويني چي پر څاروي ډيري ريچې دی دليل دی چي خلک به ددغه څارويو څخه فايده ويني او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ريچه يي دخپل ځان څخه ليري غورزولي ده دليل دی چي عيال به دخپل ځان څخه ليري کړي او که وويني چي دخپلو څاريو ريچې نيسي او غورزوي يي دليل دی چي چاته به فايده نه رسوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي ريچه ليدل په درو وجو دي. ۱: عيال ۲: نوکران ۳: مال او ډير مطلبونه. او که وويني چي ريچه يي مړه کړي ده دليل دی چي په تيرو سوو بيان سوو شيانو کي به نقصان پورته کوي.

کنیزک \ مینځه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي مینځه خیر اونیکی ده څونه چي دهغې ښایست وي که څوک وويني چي دده سره ښایسته مینځه ده دلیل دی چي خوب لیدونکي ته به په پټه څه شي ورسپړي او په هغه سره به فکر مند سي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي مینځه مال دی که وويني چي مینځه يي اخیستي ده نو پر خیر اونیکی دلیل دی او که خرڅه کړي يي وي او دهغه پیسې يي اخیستي وي دلیل دی چي غمجن به سي او که اخیستي يي وي نو خوشحاله به سي او مال به حاصل کړي او که وويني چي مینځه لڅه ده دلیل دی چي نقصان به ورته ورسپړي او که وويني چي دښایسته مینځي مخ يي پټ کړي او کور ته يي راوستله دلیل دی چي خوشحاله به سي او نفع به ورته حاصله سي.

کهربا

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که څوک په خوب کي وويني چي دده سره کهربا ده دلیل دی چي ناجوره به سي او ژر به شفا حاصله کړي او بعض اهل تعبیر وايي چي دده ناجوري به اوږده سي.

گوارش \ جوارش (یوډول دوا)

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي خواږه جوارش پر خیر او نفع او خوشحالي دلیل لري او ترڅه اوبي خونده پر غم او فکر تکلیف اوفساد دلیل لري او خوشبودار جوارش پر مدح او ثنا دلیل لري او دبد بوداره تعبیر د دې خلاف دی. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي خواږه جوارش خوړل غم او فکر دی او خوشبودار جوارش پر مدح او ثنا دلیل دی.

گوال \ جوال \ بوری \ گونی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوف کي بوري پر عالم سړی دلیل دی او څه شیان چي په هغه کي وي ښه او بد دی په قول د علی عليه السلام يي دلیل راوړي دی دوي ویلي دی (ان القلوب واعية) زړونه محافظ دی جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که بوري نوي پاکه او فراخه وي نو پر ډیره نفع دلیل دی کنه نو لږه نفع به ورته حاصله سي.

گودیاها \ شیره \ رس

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي دټولو رسونو څخه زیات ښه دکجور رس دی د دې څخه وروسته دبادامو اوبیا د ډوډي دی او دټولو څخه کم فایده مند دخشخاشو دی که وويني چي دکجوري شیره خوري دلیل دی چي دهغه په اندازه به دبخیل سړی څخه مال حاصل کړي او که دخشخاشو شیره يي خوړلي وي دلیل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي لیکن فایده به يي کمه وي او که وويني چي د ډوډي شیره يي چپښلي ده دلیل دی چي دهغه په اندازه دپرهیرگاز سړی څخه مال حاصل کړي او که وويني چي دده سره ذکر سوي ټولي شیري موجودي وي او دهغه څخه يي څه خوړلي دي نو پورته بیان سوي شیان به ورته حاصل سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي خواږه او خوند ناکه شیره پر نیکی دلیل لري او ترڅه اوبي

خونده پر بدي دليل لري.

کور قبر لحد

دانیال عليه السلام ویلي دی چې د قبر تعبیر قید خانه ده که وويني چې دده دځان لپاره قبر کښلي دی دليل دی چې حال به يې تنگ سي او بعض اهل تعبیر بیان کړي دی چې د قبر پر ځاي به دځان لپاره کور جوړوي او که وويني چې دي خلکو په قبر کي ايښي دی دليل دی چې دده په حالاتو کي به مشکلات پېښ سي **دالله تعالی فر مان دی (ثم اماته فاقبره ثم اذا شاء انشره، سورة عبس: ۲۱ -**

(۲۲) ترجمه: بيا يې مړ کړو او په قبر کي يې کښيښودی بيا چې کله وغواړي نو ژوندي به يې پورته کړي او که وويني چې په قبر کي يې ايښي دی او پر سر يې ورته خاوري اچولي دی دليل دی چې ددين نقصان به يې وسي او ددنیا څخه به بغير دتوبي ولاړ سي ابن سيرين رحمه الله عليه ویلي دی که وويني چې خپل ځان يې په قبر کي ايښي دی دليل دی چې قیدخاني ته به ځي او که وويني چې په قبر کي مړ دی دليل دی چې په قیدخانه کي به مړ سي او که وويني چې دده په کوټه کي قبر کښل سوي دی دليل دی چې ژوند به يې اوږد وي او که وويني چې پر قبر ولاړ دی دليل دی چې پر گناه به قايم ورسېږي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ویلي دی که خپل ځان په قبر کي مړ وويني او دده څخه منکر او نکير سوال کړي وي دليل دی چې ددغه ملک پاچا به دده مطالبه کوي او که منکر او نکير ته يې غلط جواب ورکړي وي دليل دی چې دپاچا په عذاب کي به عاجز سي او که وويني چې دی يې د قبر څخه را ايستلي دی او پانسي يې ورته ورکړي ده او بيا يې په قبر کي ايښي دی دليل دی چې پاچا به پر ده مهرباني کوي او انعامي کالي به ورته اغوندي او بيا به يې په قیدخانه کي اچوي او که داخوب سوداگر ليدلي وي نو دهغه شمار به په سوداگري کي وي او دهر يو شمار دخپل جنس سره دی اهل تعبیر ته پکار دی چې د شيانو قياس په ښه شان سره وکړي چې په مغالطه کي رانه سي.

کورستان قبرستان

ابن سيرين رحمه الله عليه ویلي دی چې په خوب کي قبرستان دجاهلانو ملگرتيا ده چې دين او دنيا يې خرابه ده او غم او پښيماني ده. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ویلي دی که وويني چې داهل قبورو زیارت يې کړي دی دليل دی چې دقیديانو سره به ملاو سي او که وويني چې پر قبرستان باران اوريدلي دی دليل دی چې په اهل قبورو به دالله تعالی رحمت وي. جابر مغربی رحمه الله عليه ویلي دی که مالداره وويني چې قبرونو ته تللي دی او هغو ته يې سلام کړي دی دليل دی چې فقير به سي او دخلکو څخه به خير غواړي ځکه چې قبرستان دنادارو ځاي دی او که وويني چې په معلوم قبرستان کي دی او مړي دقبرونو څخه راوتلي دی دليل دی چې ددغه ځاي خلک به په بلا او محنت کي اخته سي او که وويني چې قبرونه خلاص سويدي او بعض مړه دی او بعض ژوندي دی دليل دی چې په دغه ملک به محنت او تنگي ښکاره سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ویلي دی چې په خوب کي قبرستان ليدل په درو وجو وي. ۱: قید خانه ۲: غم ۳: محنت او بلا.

گوز\غوز

غوز په خوب کي مال دي چي په محنت غم اوسختي سره حاصليري او که وويني چي دغوز سره بازي کوي يا دده په لاس کي دی نو پر جنگ دليل دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي دکوم غوز مغز خراب سوي وي دهغه دکمي او زياتي مطابق به ورته حرام مال ملاويږي او که دغوز مغز خوندور وي نو پر حلال مال دليل دی او که وويني چي غوز ماتوي دليل دی چي دعجمي سړی څخه به مال حاصل کړي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده سره غوز دی دليل دی چي په جنگ کي به راسي او که وويني چي غوز بي خونده اوتریخ دی دليل دی چي دبخیل سړی څخه به خرابه خبره اوري او که وويني چي دغوز دمغز څخه بي تیل ایستلي دی دليل دی چي دبخیل سړي څخه به ورته فايده رسيږي.

گوز هندي\کوپره

ابن سيرین رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي چا ورته کوپره ورکړي ده دليل دی چي نجومی او فالي به سي او که وويني چي کوپره يي خوړلي ده دليل دی چي ددوي خبره به رښتيا سي او بعض اهل تعبیرو بيان کړيدی چي کوپره په خوب کي بد سړی دی یا هندي مينځه ده او ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي کوپره يي خوړلي ده دليل دی چي دنجوميانو خبره به رښتيا گڼي او په هغوي به اعتقاد لري.

گوز بویا\جوز

ابن سيرین رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي جوز ددين صلاح او دعلم شريعت پيژندل دی که وويني چي جوز يي خوړلي دی دليل دی چي ددين دنیکي لار به اختيار کړي او شريعت به زده کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده سره ډير جوز دی او خوري يي او خلکو ته يي ورکوي دليل دی چي په علم او حکمت کي به يي مثاله وي او خلکو ته به فايده رسوي او که چاته يي نه وي ځني ورکړي دليل دی چي دعلم څخه به فايده ده او خلکو ته نه رسوي او بعض وايي چي جوز خوړل پر علم نجوم دليل دی.

گويي زمين\خندق\کنده

ابن سيرین رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي دمځکي خندق خراب مال دی چي په مکر او چم سره به يي حاصل کړي او که وويني چي په خندق کي پټ سوي دی او دهغه څخه راوتلي نه سي دليل دی چي په مکر او چم سره به په يوکار کي راسي او دهغه څخه به په مشکله راوځي او ځونه چي خندق ژور وي هغونه به کار زيات سخت وي او که وويني چي هغه خندق دته ځاني په ډول دی دليل دی چي غل به څه ځني وړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي کنده يا شاه يي کښلي دی دليل دی چي ديو چا لپاره به مکر اوچم کوي او که وويني چي دهغه څخه يي اوبه را ایستلی دی دليل دی چي په مکر اوچم سره به څه حاصل کړي او ژوند به باندي تير وي او که وويني چي کنده دبل چا لپاره وه نو څه چي موږ بيان کړل دابه هغه سړی ته پيښ سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي کندي ته ايله سوي دی او دهغه څخه راوتی نه سي

دليل دی چي په يو غټ کار کي به گرفتاره سي او خلاصون به نه کړي ځني حاصل او که د دې خلاف وويني نو پر خلاصون دليل دی.

کوزه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي داوسپني کوزه خادم دی او که دخاوري جوړه وي دليل دی چي دکوزي دخوبی مطابق به ورته مينځه حاصله سي او که وويني چي دکوزي څخه يي اوبه چيښلي دی دليل دی چي دمينځي سره به جماع کوي او که وويني چي کوزه ماته سوي ده دليل دی چي دده مينځه به مري. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي کوزه مال او نعمت دی که وويني چي دده سره دسرو يا دسپينو زرو کوزه ده دليل دی چي دخوښي مطابق به ورته مال ملاو سي ليکن په دی کي به تهمت وي او که وويني چي دده سره دتاني يا دکلايي کوزه ده نو پر مال او نعمت دليل دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي کوزه ليدل په نهو وجو ده. ۱: ښځه ۲: خادم ۳: مينځه ۴: ددين قيام ۵: ډير عمر ۶: مال ۷: دبدن درستي ۸: خير او برکت ۹: دښځو ميراث او دکوزي راځړولو تعبیر سردار او دامير لور ده.

گوساله دغوا بچي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که په خوب کي وويني چي دغوا بچي يي اخيستي دی يا چا ورته ورکړي دی دليل دی چي زوی به يي پيداسي او که دغوا بچي وي نو لور به يي پيداسي او که وويني چي دغوا بچي يي کورته راوستلي دی اولاس يي باندي وهلي دی نو غمجن به سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دغوا بچي دده په کور کي تله راتله کوي نو پر غم او فکر دليل دی او که وويني چي دځنگلي غوا بچي يي نيولی دی نو پر زوی دليل دی او که وويني چي دغوا بچي پر ملا سپور دی دليل دی چي دعجمي پاچا سره به ملاوسي اودهغه څخه به مرتبه حاصله کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده دغوا بچي مړ سوي دی دليل دی چي دده زوی به مړ سي او که وويني چي دده څخه دغوا بچي ورك سوي دی دليل دی چي دده زوی به دده څخه جلاسي او که وويني چي دده سره دغوا بچي دی او ده دهغه غوښه خوړلي ده دليل دی چي دخپل زوی ميراث به خوري. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دغوا بچي سپين دی دليل دی چي دده زوی به پرهيزگار مبارک او مالدار وي او که برگ يي وويني نو پر درميانه درجي دليل دی او که دغوا بچي قوي او خورب وي دليل دی چي دده زوی به تندرسته او نیک حاله وي او که کمزوري او وچ وي نو د دې تعبیر خلاف دی.

گوسفند بزه سرلی پوسه مېړه مړ وری

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي بزه غنيمت ده که وويني چي بزه پيايي دليل دی چي په يو ټولگي به عزت او مشري حاصله کړي او که وويني چي بعض بزي توري اوبعض سپيني دليل دی چي په هغه ټولگي کي به عرب او عجم دواړه وي او که وويني چي ډيري بزي دی او پيژني چي دده دی دليل دی چي ډير مال به ورته حاصل سي او که وويني چي بزه يي په خټ پورته کړي ده دليل دی چي دچا محنت پر پخپله ذمه اخلي او که وويني چي دبزي پخکړي

غونښه يې خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته مال او غنيمت حاصل سي او که وويني چي سره کړي غونښه يې خوړلي ده نو پر غم او فکر دليل دی او که وويني چي دخوراک لپاره يې بزه حلاله کړيده دليل دی چي پر دښمن به کاميابه سي اودهغه مال به خوري. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي سرلي يې نيولي دی يا چا ورکړيدی دليل دی چي دده ملگرتيا به دلوی سړی سره وي او دهغه څخه به عزت او مال حاصل کړي او که وويني چي دبزي مري يې پري کړيده اوهغه يې پريښي دی دليل دی چي په لوی سړی به کاميابي حاصله کړي اودهغه څخه مال به اخلي او خرچ کوي به يې او که وويني چي په سرلي ناست دی اوهغه دده تابعدار دی دليل دی چي پر لوی سړی به غالبه سي او که وويني چي سرلي پر ده غالب دی نو د دې تعبير د اول څخه خلاف دی او که وويني چي ده دبزي سر او پښي ماتي کړي دی دليل دی چي مخکي دکوم سړی ذکر سوي دی پر هغه به غالب سي او که وويني چي دبزي سر او پښي قوي او اوږدي دی دليل دی چي هغه سړی به قوي وي او که وويني چي پر پسه باندي اوږد اوږد پشم وو دليل دی چي دهغه په اندازه به مال او نعمت زيات سي او که وويني چي دمېړي څخه يې ډير پشم اخيستي دی او پيژني چي دده دي، دليل دی چي دهغه په اندازه به پر خلکو حکومت کوي او دهغوي څخه به مال او نعمت حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی چي مېړه په خوب کي غټه او سخي ښځه ده په قصه دداود عليه السلام کي الله تعالی ويلي دی (ان هذا اخي له تسع وتسعون نعمة ولي نعمة واحدة، سورة ص: ۲۳) ترجمه: د دې زما دورور ۹۹ بزي دی او زما صرف يوه بزه ده. او که وويني چي ده يوه بزه نيولي ده يا چا ورکړيده دليل دی چي غټه سخي ښځه به دده سره مينه لري او دده غوښتونکي به وي اودهغه څخه به مال حاصل کړي او که وويني چي بزه ورکه سويده دليل دی چي دغه ښځه به دده څخه جلا سي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دبزي مري يې پريکړي ده دليل دی چي پر پرهيزگاره ښځه باندي به بهتان لگوي او که بزه توره وي نو هغه ښځه به عربي وي او که سپينه وي نو هغه ښځه به عجمي وي او دبزی پوست غنيمت او حلال مال دی او په خوب کي سرلي ليدل په پنځو وجو وي. ۱: سردار ۲: سرداره ۳: مال ۴: فرمان ۵: مرتبه او نفع.

گوشت \ غونښه \ د مختلفو حيواناتو غونښه خوړل په خوب کي

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي څونه پخکړي غونښه وخوړل سي پر مال او نعمت دليل دی چي په اساني سره به يې حاصل کړي خامه غونښه خوړل مال دی چي په غم او سختي سره به يې حاصل کړي او دغوښي اخستل او خرڅول غم او فکر دي ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي پخکړي غونښه خوړل دوريتي سوي څخه ښه ده او ورپته کړه سوي غونښه دکچي غونښه څخه ښه ده او که وويني چي دخپل بدن غونښه يې خوړلي ده دليل دی چي دخپل کور والا غيبت به کوي او بعض اهل تعبير بيان کړي دی چي داسي کار به کوي چي په هغه سره به پښيमानه سي او که وويني چي دخلکو غوښي خوري دليل دی چي په ناحقه به دخلکو غيبت کوي او که وويني چي

څوك يې په پانسې رازړولي دي او دهغه غوښه خوري دليل دي چې حرام مال به خوري او كه وويني چې دغتي بزي پخكړي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې نعمت به حاصل كړي او كه وويني چې ذبح كړي بزه يې كورته راوړي ده دليل دي چې دلته به څوك سردار حاصل كړي او كه وويني چې دبزي لږ بدن يې كورته راوړي دي دليل دي چې په دغه كور كې به څوك هلاک سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چې خوربه غوښه په خوب كې ليدل د كمزوري څخه ښه ده او كه وويني چې په تازه غوښه يې څوك وهلي دي دليل دي چې هغه به په ژبه خفه كوي او غيبت به يې كوي او كه وويني چې ورپته سوي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې دهغه په اندازه به په غم او فكر سره روزي حاصله كړي او كه وويني چې د قصاب څخه يې غوښه اخيستي ده او دهغه قيمت يې ور كړيدی او كور ته يې وړيده دليل دي چې هلاک به سي. او كه وويني چې دمار غوښه يې خورلي ده دليل دي چې دهغه په اندازه به د دښمن مال اخلي او خرڅوي به يې او دښمن به مغلوبه كړي او كه وويني چې داس غوښه يې خورلي ده دليل دي چې په خلكو كې به نيك نام سي او د پاچا څخه به ورته څه ملاو سي او كه وويني چې داوښ غوښه يې خورلي ده دليل دي چې د دښمن مال به اخلي او خوري به يې او كه وويني چې داوښ د بچي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې د يتيم مال به خوري او ناجوره به سي او بيا به شفاء حاصله كړي او كه وويني چې دعقاب مرغ غوښه يې خورلي ده دليل دي چې د ظالم پاچا څخه به ورته روپي حاصلې سي او كه وويني چې د هوسۍ غوښه يې خورلي ده دليل دي چې هغونه به دښايسته ښځې څخه مال حاصل كړي او كه وويني چې دبزي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې د دښمن څخه به ورته مفت مال حاصل سي او خرڅ به يې كړي. او كه وويني چې دتوتكي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې په مصيبت كې به گرفتاره سي يا به ناجوره سي او بعض اهل تعبیر بيان كړي دي چې دتوتكي غوښه په خوب كې خورل د دښمن مال خورل دي او كه وويني چې دبطي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې دهغه په اندازه به مال او نعمت حاصل كړي او كه وويني چې دپرانگ غوښه يې خورلي ده دليل دي چې په جنگ كې به نوم وگتې او عزت به حاصل كړي او كه دچرچني غوښه يې خورلي وه دليل دي چې دى به د دولت مند سړي يا خپل زوي څخه مال حاصل كړي او كه وويني چې دبيزو غوښه يې خورلي ده دليل دي چې ناجوره به سي او كه وويني چې د فيل غوښه يې خورلي ده دليل دي چې د پاچا څخه به مال حاصل كړی او كه وويني چې دچرخ مرغ غوښه يې خورلي ده دليل دي چې د ظالم پاچا څخه به ورته نفع حاصله سي او كه وويني چې دزرکي غوښه يې خورلي ده نو دغدار سړي مال به خوري او كه وويني چې دگونگي غوښه يې خورلي ده نو دغلا مال به خوري او كه وويني چې دخره غوښه يې خورلي ده دليل دي چې حرام مال به خوری او كه وويني چې دسويي غوښه يې خورلي ده دليل دي چې دښځې مال به خوري او بعض اهل تعبیر بيان كړي دي چې د وراثت مال به حاصل كړي او كه وويني چې دچرگ غوښه يې خورلي ده دليل دي چې دعجمي سړی مال به خوري او كه وويني چې دچينجی غوښه يې خورلي ده دليل دي چې حرام مال به خوري او په اطاعت كې به سستي كوي او كه

وويني چي دتيتتر غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دښځي مال به اخلي او خرڅ به يې کړي او که وويني چي دنولي غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي ناجوړه به سي يا به ورته بيره وي او که وويني چي دسنگ خوار مرغه غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دبوقوف سړی دمال څخه به فايده اونفع حاصله کړي او که وويني چي دکارغه غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دمسافر سړی څخه به خير او نفع حاصله کړي اوبعض وايي چي ددنيا په زينت اودده په کمال دليل دی او که وويني چي دسپي غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي په دښمن به کاميابه سي او دسنباب مرغه غوښه خوړل دمسافر سړی غوښه خوړل دی او دسيمرغ مرغه غوښه خوړل دلوی سړی څخه مال حاصلول دی او که دباز غوښه يې خوړلي وي نو دظالم سړی دمال څخه به نفع حاصله کړي او که دبزي دبچي غوښه يې خوړلي وي دليل دی چي گمراه به يې ورته ملاويږي او که وويني چي دزمري غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي په تجارت کي به دخپلوانو سره جنگ کوي او که وويني چي دطاوس غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي مال اونعمت به حاصل کړي. او که دطوطي غوښه خوري نو بي فايدي علم به زده کوي او که وويني چي دگگوشتي غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دنبايسته ښځي څخه به نفع حاصله کړي او که دغوا غوښه وخوري نو ډير مال به حاصل کړي او کار به يې په انتظام سره وي. او که وويني چي دځنگلي غوا غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به ورته دښځي يا دمينځي دمال څخه نفع ورسېږي او که دکوتري غوښه وخوري نو دښځي دمال څخه به ورته نفع وي او که دپيشو غوښه وخوري نونفع به حاصله کړي او که دليوه غوښه وخوري نو دظالم پاچا څخه به حرام مال حاصل کړي او که دشمشتي غوښه وخوري نو دعالم څخه به علم حاصل کړي او که دکوني کبر غوښه وخوري نو بوډي ښځه به جادو باندي کوي او که دعقيق مرغه غوښه يې خوړلي وي نو دځنگلي سړی مال به خوري او که وويني چي دځنگلي خره غوښه يې خوړلي وي دليل دی چي مال اونعمت به حاصل کړي او که دچرگي غوښه يې خوړلي وي نو دمينځي يا خادم دطرف څخه به ورته مال حاصل سي او که دماهي غوښه يې خوړلي وي دليل دی چي دښځي دمال څخه به څه خوري او دهيلي غوښه خوړل په بزگي او ولايت دليل لري او که وويني چي دمري غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي بدي به کوي او که وويني چي دمگرمچ غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي غم اومصيبت به ورته رسېږي او که دهدد ملا چرگ غوښه يې خوړلي وي نو دبزرگ او هونبیار سړی څخه به ورته نفع حاصله سي او که دهما مرغه غوښه يې خوړلي وي دليل دی چي دپاچا څخه به ورته خوشحالي ملاو سي او مرتبه به يې پورته سي او که وويني چي دبلبلې غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دښځي يا زوی يا غلام څخه به ورته نفع وي او که وويني چي دبانبې غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي ددښمن مال به خوري اودپرانگ غوښه خوړل هم ددښمن دمال په خوړلو دليل لري. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دځناور غوښه خوړل په خلورو وجو وي. ۱: مال ۲: ميراث ۳: مالداري ۴: مصيبت او فکر.

گوش \ غور

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که خوک په خوب کي وويني چي دده غور ايله سوي دی يا پريکړي دی دليل دی چي ښځي ته به طلاق ورکوي يا به يي لور مړه سي يا به ديو بل څخه جلاسي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي دده مرگ نژدی سوي دی او که وويني چي کون سوي دی او څه نه اوري نو دا دده ددين او ديانت پر فساد دليل دی. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي غور ليدل په اتو وجو دی. ۱: ښځه ۲: خير او نفع ۳: دوست ۴: يو ځای ته تلل ۵: زوی ۶: غلام ۷: مال او مراد ۸: بيره.

گوشوار \ غوروالي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده په دواړو غورونو کي والي دی دليل دی چي دده ښايست به د اول څخه زيات سي او که وويني چي په دواړو غورونو يي قيمتي ملغلري راڅپري دليل دی چي علم او قران کریم به زده کړي او هونسيار او عالم به سي او که ملغلري په يو غور پوري وويني او په بل غور پوري ونه ويني دليل دی چي علم او قران کریم به زده کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده سره دوه والي دی دليل دی چي عزت او مرتبه به حاصله کړي او که سړی وويني د ده څخه والي ورک سوي دي دليل دي چي دده ښځي ته به طلاق ورکوي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي والي ليدل په څلورو وجو دی. ۱: ښايسته زوی ۲: علم او قران زده کول ۳: بزړگي ۴: ښځي ته طلاق ورکول او غم او فکر دی.

کوشک \ محل \ ماڼۍ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي که خوک په خوب کي وويني چي يو محل ته تللي دی دليل دی چي ښه مال به ورته حاصل سي خاصکر که محل داومو خښتو يا دڅاورو وي او که دپخو خښتو يا دڅاوروی نو پر مال دليل دی ليکن په دين کي به يي نقصان وي او که وويني چي پاچا ورته محل ورکړي دی دليل دی چي دپاچا څخه به مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي دده محل خراب دی دليل دی چي مال به يي ختم سي او که وويني چي دده په محل کي اور لگيدلي دی دليل دی چي پاچا به تاوان ځني اخلي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي محل ليدل په اتو وجو وي. ۱: نعمت ۲: ولايت ۳: مرتبه ۴: رياست ۵: مشري ۶: پاچاهي ۷: خوشحالي ۸: دمحل دلوروالي او دخوبي مطابق به خوشحالي واده او مرتبه حاصله کړي.

گوگرد \ کوگر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي گوگرد ليدل غم او فکر دي او څه خير پکښي نسته.

کودک \ معصوم \ ماشوم \ کوچنی

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ماشوم والی غم او فکر دی او که وويني چي ماشوم سوي دی او دمعلم په مخکي کي کتاب وايي دليل دي چي په غم او فکر کي به گرفتار سي ځکه چي ماشوم دفساد څخه صلاح غواړي او اهل تعبیر وايي چي که خپل ځان ماشوم وويني نو کار

به يې كمزوري سي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي كه وويني چي د ده په مخكي وريت سوي ماشوم پروت دي او ده خورلي دي دليل دي چي دي به ډير خير حاصل كړي او هغه ماشوم به لويې مرتبي ته رسيږي، ابراهيم كرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي بنائسته هلك په تعبیر كي فريشته ده او بد صورته هلك نفعه ده او كه وويني چي دي ماشوم سويدي دليل دي چي مقصد ته به نه رسيږي او كه وويني چي سړي ماشوم ته شيدي وركړي دي دليل دي چي د پيدا كيدو په وخت به ماشوم سلامت وي.

كوه\غر

دانيال عليه السلام ويلي دي كه خپل ځان پر لوړ غره وويني او پيژني چي د ده ملكيت دي دليل دي چي ديو بزرگ سړي په پناه كي به سي او كه وويني چي غره ته ختلي دي دليل دي چي عزت او مرتبه به حاصله كړي او بعض اهل تعبیر و بيان كړي دي چي كه په مشكله پر غره ختلي وي نو پر غم او فكر دليل دي او كه ويني چي د غره څخه لاندي رالويدلي دي دليل دي چي د ده بزرگي او مرتبي ته به نقصان ورسوي او كه وويني چي د غره پر سر يې ځاي جوړ كړي دي دليل دي چي د پاچا څخه به عزت حاصل كړي او د هغه مقرب به سي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده پر غره آذان كړي دي او لمونځ يې كړي دي دليل دي چي د ده كار به په خير او خوبي سره وي، جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي غر او محل ته ختل د مراد په پوره كيدو دليل دي، او كه وويني چي د غره په لمن كي را ايله سو دليل دي چي غمجن به سي او كه وويني چي د غره په لمن كي يې لمونځ كړي دي دليل دي چي ددين موفق كار به كوي او كه وويني چي په غره كي دده سره دپاچاهي خلك دي دليل دي چي دپاچا څخه به عزت حاصل كړي او كه وويني چي غره دخپل ځاي څخه حركت كړي دي او بيا دريدلي دي دليل دي چي دلته به څوك لوی سړی ناجوړه سي او بيا به شفا حاصله كړي. او كه وويني چي غر يې په اساني سره كښيښتلي دي دليل دي چي ژر به بخشش حاصل كړي او كه وويني چي غر دخاوري دي دليل دي چي ده ته به دكنجوس سردار څخه طمع وي او كه وويني چي پر كوه قاف ناست دي دليل دي چي دده مرگ نژدې دي او كه وويني چي پر كوه طور دي دليل دي چي دپاچا به باندي باور وي او دده مرادونه به پوره سي او كه خپل ځان پر غونډي دعرفات وويني دليل دي چي توبه به وباسي او پر گناه به پښيमानه سي او كه وويني چي پر كوه لبنان دي دليل دي چي دعالمانو او صالحانو سره به ملگرتيا لري او كه خپل ځان په تاريك غره كي وويني دليل دي چي ده ته د هلاكت بیره ده او كه وويني چي په غره كي يې لاري سوي دي دليل دي چي دده مرگ نژدې دي يا به قيد خاني ته ځي او كه خپل ځان پر روښانه غر وويني دليل دي چي مال به حاصل كړي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي په وران غره كي دي او كاني خواره واره پراته دي او دي پكښي په مشكله گرځي او غشي ولي دليل دي چي دظالم پاچا څخه به ورته بیره وي او كه وويني چي په غره كي سوري دي او دي په هغه سوري كي دننه تللي دي دليل دي چي دپاچا دراز څخه به خبر سي او كه وويني چي دهغه سوري څخه يې څه شي را ايستلي دي دليل

دی چي دپاچا څخه به بخشش حاصل کړي. حافظ معبر رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي غره ته ختلي دی دلیل دی چي دبزرگ سړی په خدمت کي به مشغول سي او که وويني چي دغرونو څخه يي کانی راخيستي دی اوهر يو کانی خپل خپل ځاي ته غورزوي اودهغه ځاي څخه يي را اخلي اوپر غريبي ايردي دلیل دی چي مال به په قهر سره جمع کوي او که وويني چي دغرونو پر غاړه يي ځاي اخيستي دی دلیل دی چي دلوی سړی خدمت به کوي اودهغه څخه به نفع حاصله کړي. او که وويني چي دغر څخه لاندي را ايله سوي دی دلیل دی چي مراد به يي پوره نه سي او که وويني چي پر غره دپخو خښتو او چوني څخه ځيني جوړي سوي دی او دي دغره سرته باندي ختلي دی دلیل دی چي مراد به ورته ژر حاصل سي او که وويني چي ځيني دکچي خښتو دی نو تعبير يي ښه دی او که داوسپني وي نو بد دی او که ځيني دسپينو زرو وي نو مراد به يي پوره نسي او که وويني چي دغره پرسر ولاړ دی دلیل دی چي دپاچا خاص مقرب به سي او ډير مال به حاصل کړي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي غر ليدل په پنځو وجو دي. ۱: پاچا ۲: دمنشي کار ۳: کاميابي حاصلول ۴: لوړوالي حاصلول ۵: سرداري حاصلول.

گوهر \ ملغلري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ملغلري ليدل ښايسته اومالداره ښځه ليدل دی او که وويني چي دده سره ملغلره ده دلیل دی چي ښځي ته به طلاق ورکوي او که وويني چي دده سره ډيري ملغلري دی دلیل دی چي ډير مال به حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي ملغلري خرخوي دلیل دی چي د ښځو په شغل کي به مشغول سي اودلالي به کوي او که وويني چي په بعضو ملغلو کي سوري دی او دبعضو ورته پام نه دی دلیل دی چي دپيغلو اوکونډو ښځو دلالي به کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي سپينه ملغلره زوی دی که وويني چي سپينه ملغلره ورسره ده دلیل دی چي زوی به يي پيدا سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ملغلري ليدل په اتو وجو وي. ۱: مال ۲: علم ۳: مشهور زوی ۴: قيمتي شي ۵: ښايسته ښځه ۶: فايده منده ښځه ۷: خير اوبرکت ۸: نيک کار کول. او که خوب ليدونکي پرهيزگار نه وي نو دهغه لپاره دپښيماني دلیل دی او په خوب کي ملغلري خرخونکي دعلم او حکمت خاوند دی.

کوچه \ کوڅه \ کلی

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که څوک په خوب کي وويني چي په اباده کوڅه کي دی دلیل دی چي خير اونفع به ورته ورسېږي خاصکر که په مصلح خلکو کي وي او که د دې خلاف وويني دلیل دی چي بدې نقصان اوضرر به ورته رسېږي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي په فراخه کوڅه کي مقيم دی نو دا دده لپاره دغم اوفکر دلیل دی.

کاکيره پوتې \ کيکر درخته

که څوک په خوب کي وويني چي دده سره کيکر دی يا چا ورکړیدی دلیل دی چي غمجن به سي او که وويني چي کيکر يي خوړلي دی نو پر زيات او سخت غم او فکر دلیل دی او که وويني

چي چا کيکر ورکړي دی دلیل دی چي هغه ته به غم او فکر رسوي او د کيکر په لیدلو کي هیڅ قسم خیر او نفع نسته، او الله تعالی بڼه پوهیږي.

[ل]

لټاچه \ چوغه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي چوغه لیدل نیکی او د دین مضبوطوالي دی خاصکر که شنه وي او که وويني چي دده سره دسمور يا دسنباب مرغه چوغه ده دلیل دی چي دایماندار سړی په پناه کي به سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که وويني چي دده سره شنه چوغه ده دلیل دی چي د امانتدار سړي څخه به ورته نفع ورسیري او که سره چوغه يي اغوستي وي دلیل دی چي يو فکر او مصیبت به حاصل کړي او که سپینه وي نو د مصلح او مالدار سړی څخه به نفع حاصله کړي او که ژړه وي نو پر ناجوړي دلیل دی او که اسماني رنگ وي نو پر غم او فکر دلیل دی او که توره وي او خوب لیدونکي قاضي یا خطیب وي نو خیر اونیکی به حاصله کړي او که قاضي یا خطیب نه وي نو پر نقصان اوبي حرمتي دلیل دی. اسماعیل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دورینمو چوغه دسړو لپاره د نقصان دلیل دی او د بنځو لپاره خوشحالي ده او د اسماني رنگ چوغه دسړو او بنځو دواړو لپاره بڼه ده او سپینه او فراخه چوغه پر خیر اونیکی دلیل لري او تنگه چوغه په خوب کي لیدل د مال پر نقصان دلیل لري. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي دسوترو چوغه دسړو او بنځو لپاره بڼه ده او په خوب کي چوغه په څلورو وجو ده. ۱: بڼځي ۲: امانتداري ۳: دکارونو درستي ۴: خیر او نفع.

لباس \ کالي \ جامي

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که وويني چي دگرمي کالي يي په یخني کي اغوستي دی دلیل دی چي مال به يي زیات سي لیکن خوف او بیره به ورته رسیږي لیکن د دې انجام به بڼه وي او که بڼځه وويني چي دسړو کالي اغوستي دی دلیل دی چي دځاوند څخه به ورته څه حاصل سي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي که دبیداري په نسبت په خوب کي خراب کالي وويني دلیل دی چي دده کار به بد وي او که بڼه وويني نو دده کار به بڼه وي او که خپل کالي دسردارانو په ډول وويني دلیل دی چي سردار به سي او که خپل کالي دبدکارو په ډول وويني دلیل دی چي ډیره گناه به کوي او که وويني چي دده کالي دعالمانو دي دلیل دی چي دعلم څخه به حصه حاصلوي او که دصوفیانو کالي لري دلیل دی چي ددنیا څخه به لاس اخلي او که دمالدارو کالي لري دلیل دی چي په مال جمع کولو کي به حریص سي او که وويني چي دیهودیانو او عیسایانو کالي لري دلیل دی چي دده زړه به دهغوي طرفته مایل وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي کالي لیدل په اوو وجو وي. ۱: پاک دین ۲: مالداري ۳: عزت او مرتبه ۴: نفع ۵: بڼه ژوند ۶: نیک عمل ۷: عدل به غواړي.

لبها \ شونډي \ شونډان

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي شونډي ليدل دمراد په پوره کيدو دليل دی او وويني چې لاندې شونډه دلوري شونډي څخه ښه ده نو دليل دی چې عمل به يې ښه وي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چې په خوب کي شونډي خپلوان دی او که وويني چې دده لور شونډه دخپل ځای څخه را ايله سويده دليل دی چې دده مال به په زوال کي وي اولاندې شونډي هم دغه تعبیر دی او که وويني چې دده لاندې شونډه پريکړه سوه دليل دی چې ښځي ته به طلاق ورکوي يا به ښځه دی هلاک کړي او که دواړي شونډي پريوه ځای ووينی دليل دی چې ده ته به دمور اوپلار دطرف څخه مصيبت رسيږي او داهم وايي چې دی به چغل خور وي او که خپلي شونډي درد کوونکي وويني دليل دی چې غمجن به سي او که وويني چې دده شونډي ديو بل سره مښتی دی او خلاصیږي نه دليل دی چې کار به يې بند سي او که ښځه پر خپله شونډو تور داغ وويني دليل دی چې عزت به يې زيات سي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که خپلي شونډي يې په غاښونو زخمي کړي وي دليل دی چې جنگ به کوي چې دهغه څخه به ورته دهلاکت بيره وي او که وويني چې دده شونډي پرسيدلي دی دليل دی چې مال به يې زيات سي او که وويني چې دده شونډي سري سوی دی دليل دی چې حاکم به سي او که وويني چې دده شونډي شني يا سپيني دی دليل دی چې ددوستانو څخه به غم حاصل کړي او که کمزوره يې وويني نو حال به يې بد سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي لور شونډه په هلکانو اولاندیني پر انجليانو دليل لري.

لحاف \ برستن \ شری

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چې په خوب کي برستن ښځه ده که وويني چې نوي او پا که برستن ورسره ده دليل دی چې ښځه به کوي او که وويني چې نوي برستن يې اخيستي ده نو پيغله مينځه به اخلي او که وويني چې دده برستن ورکه سوي ده نو ښځي ته به طلاق ورکوي او که برستن خبرنه اوخيري وويني نو دده عيال به ناموافق او جنگيالي وي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چې دده سره برستن ده دليل دی چې دينداره اومالداره ښځه به کوي او که برستن سپينه وي نو دده ښځه به مالداره او پرهيزگاره وي او که سره وي نو ښځه به يې عياشه وي او که ژړه وي نو ښځه به يې ناجوره وي او رنگداره برستن پرمکاري اودهوکه بازي ښځي دليل لري.

لرزيدن \ رپيدل \ لرزېدل \ ښورېدل \ رپرېدل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چې دده څټ ښوري دليل دی چې په امانتداري کي به کمزوري وي او که وويني چې دده سر ښوري دليل دی چې ده ته به دحاکم څخه نقصان رسيږي او که وويني چې دده لاس رپيږي دليل دی چې ښه ژوند والا به وي او که وويني چې دده سينه رپيږي دليل دی چې داسي خبره به اوري چې په هغه سره به فکر مند او غمجن سي او که وويني چې دده نس ښوري دليل دی چې دچا څخه ورته قوت او پناه وي دهغه څخه به ورته غم اوتکليف رسيږي او که وويني چې دده پښه ښوري دليل دی چې په سبب دهغه مراد چې دی يې

د حاصلولو کوشش کوي دهغه څخه به غم اوسختي ويني دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي د بدن د اندامونو رپيدل يو څه بيره وي.

لرزيدن چيزها \ شيان نور بدل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي اسمان رپيري دليل دي چي په دغه ملک کي به فتنه فساد او ظلم ډير وي او که وويني چي لمر اوسپوږمي رپيري دليل دي چي ددغه ملک پاچا ته به غم اوضرر رسيږي او که وويني چي ستوري رپيري دليل دي چي دپاچا مقربينو کي به خفگان بنکاره سي او که وويني چي مځکه رپيري نو پر فتنه او افت دليل دي او که وويني چي غر رپيري دليل دي چي ددغه ملک پاچا ته به نقصان رسيږي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که په خوب کي وويني چي عرش رپيري نو د عالمانو پر بد ديانتې اوفساد دليل دي او که وويني چي لوح قلم رپيري نو دمنشياتو او داهل علم په بدحالي دليل دي او که اووه اسمانونه په رپيدو وويني دليل دي چي ددغه ملک والاو دفساد په وجه به الله تعالي عذاب او غصه وي او که وويني چي لمر اوسپوږمي دستورو په وجه رپيري نو ددغه ملک دپاچا په جنگ قتل او خونريزي دليل دي او که وويني چي دپاچا کور يامحل رپيري دليل دي چي پر دغه ځاي والاو به محنت اوافت راځي او که وويني چي دده بدن رپيري نو پر فساد اومصيبت دليل دي.

لشکر \ لښکر \ فوج \ اردو

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که په خوب کي وويني چي لښکر په يو ځاي کي دي يا راغلي دي دليل دي چي هغه ځاي والاو ته به تکليف رسيږي او که لښکر تيار وويني نو چي په کوم ملک کي لښکر دي دهغه دقوت او مدد دليل دي او دکوم پاچا چي لښکر دي دهغه په قوت دليل دي او که لښکر بغير دوسلي وي نو دپاچا او دملک والا پر کمزوري او عاجزي دليل دي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لښکر ليدل. په پنځو وجو وي. ۱: ملخ ۲: سيل ۳: سخته هوا ۴: جنگ ۵: بلا او خواري.

لعل \ لال

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لعل ښايسته او مالداره ښځه ده که وويني چي دده سره اتش لعل دي يا چا ورته ورکړي دي يا ده اخيستي دي دليل دي چي داسي قسم ښځه به کوي يا به پاکيزه او عقلمنده مينځه اخلي او که ښځه يي وي نو پاکيزه او ښايسته لور به يي پيدا سي او که وويني چي دده سره ډير لعلونه دي دليل دي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي ليکن په دين کي به گمراه وي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دوست ته يې دلعل ټکړه ورکړيده دليل دي چي دهغه په اندازه دقيمت مطابق به دخپلوانو څخه مالداره ښځه کوي او که وويني چي يوچا نا آشنا ورته دلعل ټکړه ورکړي ده دليل دي چي د دې صفت نامعلومه ښځه به کوي او که وويني چي يوچا ځوان ورته دلعل ټکړه ورکړيده نو مال به حاصل کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لعل ليدل په څلورو وجو وي. ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: نفع

۴: د دنیا مال او انجلیانی.

لعوق \ چيکني

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي د چيکني مزه او خوند خوږ او خوشبوداره دی نو پر خير او نفع دليل دی او که دانارو جنغوزو او د خشخاشو وغيره چيکني وويني نو که ترخه تروه او بدبويه وي نو پر بدې او نقصان دليل دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي خواږه چيکني پر خير او نفع دليل لري او د ترخي تعبیر ددي خلاف دی.

لفاح الشامه \ دستنبويه کل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي دستنبويه خوري دليل دی چي ناجوړه به سي او که وويني چي چاته يي ورکړي دی نو هغه به ناجوړه سي او که بوي کړي يي وي نو د خوشحالي خبره به اوري او که وويني چي دده سره ډير دستنبويه گلونه دی نو مال به حاصل کړي.

لقلق (يو ډول مرغه)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي لقلق يي نيولي دی يا چا ورکړي دی دليل دی چي دباحسب او نسبۀ ازاد او عاقبت اندیش سړی سره به يي صحبت وي او که وويني چي لقلق يي وژلي دی دليل دی چي لوی دښمن به دده دلاسه هلاک سي او که وويني چي لقلق ورسره خبري کوي دليل دی چي داسي کار به وکړي چي په هغه سره به خلک حيران سي او ده ته به دلوي سړی څخه نفع حاصله سي او که وويني چي د لقلق غوښه يي خوړلي دی دليل دی چي دهغه په اندازه به ددهقان څخه مال حاصل کړي.

لقمه \ گوله

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي چا خوږه گوله دده په خوله کي ايښيده دليل دی چي هغه سړی به ده ته ښه خبره کوي او که هغه گوله خرابه او تروه وي نو د دې تعبیر داوړني خلاف دی. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي چا دده په خوله کي خوږه گوله ايښي ده که مصلح وي نو حلال مال به حاصل کړي او که گوله خوږه او گرمه وي دليل دی چي په يوه خبره به په مصيبت کي راسي او که گوله دده په مري کي په اساني سره تللي وي نو تعبیر يي د اول خلاف دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي په خوله کي گوله ايښودل په دروځو ده. ۱: مچول ۲: پاکه خبره ۳: دگولي داندازې مطابق نفع.

لقوه (يو ډول ناجوړي)

لقوه يوه ناجوړي ده چي په هغه کي خوله کږيږي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي دلغوي په ناجوړي سره دده خوله کږه سوي ده دليل دی چي د خلکو په نزد به ذليله او خوار سي او که خپل مخ ښايسته وويني نو په خلکو کي به معزز او مقبول سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي لقوه پر نفاق دليل لري چي په خلکو کي د منافقت خبري کوي او که وويني چي ده ته لقوه سويده نو د ناجوړي پر ښکاره کيدو او د دين پر نقصان دليل دی.

لگام\واگي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي واگه يې پري سويده ياورك سوي دي دليل دي چي دده په مرتبه او بزرگي كي به نقصان وسي او كه وويني چي داسونو په ډول دده پر سر واگي دي دليل دي چي روژي به نيسي او دگنا هونو څخه به توبه كوي. حضرت علي عليه السلام ويلي دي چي كوم سړي ناكاره او بدخويه وي دهغه په خوله كي واگي اچول كيږي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي واگي دنيك سړي پر سروي چي هميشه دمالك په حكم كي وي او ازاد سر ښه نه دي اويان كوي چي خوب والا با اده او هونبنيار سړي وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي واگي په درو وجو وي. ۱: شرف او بزرگي ۲: روژه نيول ۳: ادب او هونبنيارتيا او په خوب كي واگي خرڅونكي دوليت په كارونو كي تدبير كوونكي دي.

لگدزدن\لتي وهل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده څوك په لته وهلي دي دليل دي چي دده څخه يا دده دخپلوانو څخه به هغه ته نقصان رسيږي او كه وويني چي اس دي په لته وهلي دي دليل دي چي دده په مرتبه او بزرگي كي به نقصان ښكاره سي اوبعض اهل تعبير بيان كړي دي چي خوب ليدونكي به په فساد كي مشغول سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي ښځي ته يې لته وركړي ده دليل دي چي دښځي په وجه به فكر مند سي او كه وويني چي غتي بوډي په لته وهلي دي دليل دي چي مال به يې ختم سي او كه وويني چي اوبښ ورته لته وركړي ده دليل دي چي دلو سړي څخه به ورته نقصان رسيږي او كه وويني چي غوايي ورته لته وركړي ده دليل دي چي په دغه كال كي به ورته نقصان رسيږي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي لته وهل په څلورو وجو وي. ۱: نقصان ۲: ضرر ۳: غم او فكر ۴: د عيال فساد.

لک\لاک

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه څوك په خوب كي وويني چي دده سره لاک دي دليل دي چي دخراب سړي څخه به ورته نفع حاصله سي او كه وويني چي لاک يې په اور كي ايښي دي اودود كوي دليل دي چي دده كار اونوم به په ملك كي په نيكي سره مشهور سي او كه وويني چي لاک يې خوړلي دي نو پر غم دليل دي او كه وويني چي چاره يې په لاکو كلكه كړيده دليل دي چي ددو هونبنيارو او پرهيزگارو سړو ترمينځ به صلح كوي.

لوبيا

لوبيا يو قسم سبزي دي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي لوبيا كه په موسم كي يې وويني نوبنه دي او كه بي موسم يې وويني نو پر غم او فكر دليل دي.

لوح محفوظ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي لوح محفوظ په عام تعبير كي دياتدار سړي دي چي خپل مال دالله تعالي په لاره كي خرڅ كوي. ابراهيم كرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي د لوح محفوظ تعبير علم حكمت او قران كريم دي كه وويني چي لوح محفوظ كوچني او كم دي دليل دي چي حال به يې

بد سي. اوکه وويني چي په لوح محفوظ څه ليکي دليل دی چي کار به يي نیک سي اوکه وويني چي پر لوح محفوظ گرځي دليل دی چي دلوی پاچا سره به يي کار راسي اوپه دی کي به حاکم سي اوکه وويني چي دده نوم په لوح محفوظ ليکل سويدي دليل دي چي ددمرگ نژدی دي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي لوح محفوظ ليدل په شپږو وجو وي. ۱: زياتي ۲: زوی ۳: علم ۴: هدايت ۵: حکومت ۶: حکمت.

لوزينه\د بادامو حلوی

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي لوزينه يي دچيني سره په خوله کي ايښي ده دليل دی چي دچا څخه به ښه خبره اوري اوکه وويني چي ډيره لوزينه يي خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي اوکه ده ته چا لوزينه ورکړي وي دليل دی چي ښه خبره به ورته کوي يا به دهغه لپاره نیک کار کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي ده لوزينه خوړلي يا اخيستي يا چا ورکړي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به حلال مال او نعمت حاصل کړي او خرڅوي به يي اوکه وويني چي ده چا ته لوزينه ورکړي ده دليل دی چي هغه ته به مال او نعمت ورکوي. اوکه وويني چي لوزينه ځني ورکه سويده يا چا ځني پته کړي ده دليل دی چي دده دمال نقصان به وسي.

لنگ شدن\گود کيدل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دگود کيدلو دليل دا دی چي داسي کار به کوي چي په هغه کي به خیر شر سستي ضعيفي او کمزوري وی او بعض اهل تعبیر بیان کړي دی چي که خپل ځان گود او کمزوري وويني دليل دی چي دخلکو په نظر کي به ذليله او خوار سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دی که څوک خپل ځان گود وويني دليل دی چي په دين او دنيا کي به کمزوري وي او مراد به يي پوره نه سي اوکه وويني چي ځان يي قصدا گود کړيدی دليل دی چي دخپل ژوند په کار کي به دچا څخه مدد غواړي اوکه وويني چي گود سوي دی او پر امسا گرځي دليل دی چي دمعتبر سړی څخه به مدد غواړي او مراد به حاصل کړي اوکه وويني چي خپله يي ځان گود کړي دی دليل دی چي په ښکاره طور سره به په چا بروسه کوي او په اصل کي به يي په هغه اعتماد نه وي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که څوک خپل ځان په دواړو پښو گود وويني او په دواړو لاسونو کي يي لرگي نيولي دی او گرځي دليل دی چي دواده اودکور په کارونو کي به عاجز سي اوکه وويني چي په پښه کي يي زوز ننوتلي دی او دهغه په وجه نسي گرځيدلای دليل دی چي دشر څخه به په امن کي سي اوکه وويني چي په دواړو پښو کي يي زوز ننوتلي دی او پرسيدلي دی او گود نه دی دليل دی چي دښمن به حسد باندي کوي او دده مال او مرتبه به زياته سي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دی چي که گود په خوب کي وويني چي دده پښي جوړي سوي دی او گود گود نه گرځي دليل دی چي بند کارونه به يي فراخ سي او دکوم مراد څخه چي نا اميده وي هغه به پوره سي او کار به يي په انتظام سره سي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي گود کيدل په پنځو وجو وي. ۱: په کارونو کي سستي ۲:

نامرادي ۳: فقيري ۴: غم او فکر ۵: دعيش او عشرت نقصان.

لوید \ غټ دیگ

دتانبي دیگ په خوب کي دکور خدمتگار دی چي داصله عيسايي وي که وويني چي دده په لاس کي نوي او غټ دیگ دی دليل دی چي دده خادم به امانتدار وي او که زور خیرن او کوچني وي نو تعبیر يې د دې خلاف دی او که وويني چي غټ دیگ ايله سو اومات سو دليل دی چي خادم به مري. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی که وويني چي په غټ دیگ کي سوري دی دليل دی چي خادم به يې ناجوره سي او که دپاکو اوبو څخه يې ډک وويني نو دخدمتگار څخه به ورته فايده وي او که دخوراک دشيانو څخه يې ډک وويني نو دهغه په اندازه به خير او نفع حاصله کړي او که ويني چي دديگ څخه يې داشيان خوړلي دی دليل دی چي ده ته به دخدمتگار څخه خير او نفع حاصله سي.

ليمون \ ليمبو

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي ليمبو پر خپل موسم اوبي موسم خورل په ناجوري درد او غم دليل دی که شين وي نو غم او فکر به يې کم وي او دليمبو په خوړلو کي خير او نفع نسته والله اعلم.

[م]

مار

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دی چي په خوب کي مار بدخوا او پټ دښمن دی او که وويني چي دده په کور کي مار دی نو دکور پر دښمن دليل دی او که په ځنگل کي يې وويني نو پر نا اشنا دښمن دليل دی او که وويني چي دمار سره يې جنگ کړي دی دليل دی چي ددښمن سره به جنگ کوي او که وويني چي مار پر ده غالب سوي دی دليل دی چي پر دښمن به کاميابي نه حاصلوي او که وويني چي مار چيچلي دی دليل دی چي ددښمن څخه به نقصان حاصل کړي او که وويني چي ده مار وژلي دی دليل دی چي دښمن به مغلوبه کړي او که وويني چي دمار غوښه يې خوړلي ده دليل دی چي دهغه په اندازه به ددښمن مال خوري او خير او خوشحالي به ويني او که وويني چي مار يې دوه ځايه کړي دی دليل دی چي ددښمن څخه به انصاف حاصل کړي او که دواړه حصي يې راپورته کړي وي دليل دی چي ددښمن مال به خوري. او که وويني چي مار ورسره په مهرباني سره خبري کړي دی دليل دی چي عجيبه کار به ورته پيښ سي او دهغه څخه به واده او خوشحالي وويني او که وويني چي مار ورسره په تندي او تيزي سره خبري کړي دی دليل دی چي دښمن به باندي غالبه سي او که مړ مار وويني دليل دی چي الله تعالی به شر او فساد ځني ليري کړي او تکليف به ورته نه وي او که وويني چي مار دده تابعدار دی دليل دی چي مرتبه او بزرگي به حاصله کړي او که وويني چي مار ځني تنبیدلي دی نو ددښمن پر کمزوري دليل دی او که وويني چي مار شين دی دليل دی چي دښمن به يې ديندار

اواماتدار وي اوکه دنورو مارونو څخه علاوه تور مار وويني نو پر لښکر دليل دی او ژر مار پر ناجوړه دښمن دليل لري او سور مار پر عياش او عيش پسند دښمن دليل لري اوکه وويني چي دمار ډيري پښي دی دليل دی چي دده دښمن به قوي اوزړه ور وي اوکه وويني چي ډير ماران دده په مخکي جمع دی او دي تنگوي دليل دی چي ډير خپلوان به دده دښمنان وي ليکن دهغو څخه به نقصان نه ويني اوکه وويني چي دمارانو ښکرونه او ډير غاښونه دی دليل دی چي دده دښمن به بد او بد خويه وي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي مار دده ډيزي يا غوړ يا دتيونو يا دکوچني يا لويو بولو دځاي څخه راوتلي دی دليل دی چي دده زوی به دده دښمن وي اوکه وويني چي مار دده دخولي څخه راوتلي دی دليل دی چي دنقصان خبره به کوي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دی چي سپين مار ليدل ددښمن ليدل دی اوتورمار سپاهي دی اوکه وويني چي دمار څخه تنبیدلي دی اومار نه دی ليدلي دليل دی چي ارام او خوشحالي به حاصله کړي اوکه وويني چي مار دی نيولي دی اوتکليف يې ورته نه دی رسولي دليل دي چي بزرگي به حاصله کړي او ددښمن څخه به په امن کي سي. خالد اصفهاني رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي شين مار دده تابعدار سوي دی دليل دی چي خزانه به حاصله کړي اوکه وويني چي دده دلستوني څخه مار وتلي دی دليل دی چي دده زوی به دده دښمن وي اوکه وويني چي مار يې وژلي دی اودهغه وينه يې پخپل بدن پوري مړلي ده دليل دی چي ددښمن مال به حاصل کړي اوکه وويني چي پخپله بستره کي يې مار وژلي دی دليل دی چي ښځه به يې مري اوکه وويني چي مار دده دگريوان يا دخولي څخه راوتلي دی اوپه مخکي کي تنوتلي دی دليل دی چي هلاک به سي او په خوب کي ښامار ضعيف او کمزوري دښمن دی. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مار ليدل په لسو وجوي. ۱: طاقت ۲: ژوند ۳: سلامتيا ۴: پاچاهي ۵: سپه سالار ۶: ښځه ۷: دولت ۸: مرگ ۹: هلك ۱۰: سيلاب.

مار چوبه \ کور کمان

که وويني چي مار چوبه جمع کوي اودهغه موسم هم وي دليل دی چي مال او نفع به حاصله کړي اوکه وويني چي اوم مار چوبه خوري نو پر غم او فکر او دده پر نقصان دليل دی.

مار قشيشا (د سترگو دوا)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مار قشيشا پر غم تکليف اوناچوړي دليل دی.

مازو (يو ډول دوا)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي ددرختي څخه يې مازو جمع کړي دی دليل دی چي په غم اوسختي سره به مال حاصل کړي اوکه ناجوړه وويني چي دده سره دمازو ډيران دی نو پر مکروه مال دليل دی او خوړل يې حرام مال خوړل دی اوکه مازو ژر وي نو پر ناجوړي دليل دی او شنه اوتور مازو پر غم او فکر دليل دی.

ماست \ مستي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي خوړي مستي په خير او نفع دليل دی او تروي په

غم فکر دليل دی ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي خوږي مستي خوړل په حلال مال اوتروي په غم او فکر دليل دی. دانیال عليه السلام ویلي دی که وويني چي مستي يي خوړلي دی خاصکر که خوږي وي نو په سفر کي به مال حاصل کړي او که وويني چي دمستو څخه يي کوچي ايستلی دی دليل دی چي خوب ليدونکي به دهغه په اندازه مال حاصل کړي.

ماش

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که پخ کړي ماش په خوب کي وويني نو په لږ خير دليل دی او اومه خوړل پر غم دليل دی او که وويني چي دده په کور کي ماش دی او په خلکو يي تقسيموي دليل دی چي بي غمه به سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ماش وچ يا لاندې اومه يا پاخه ليدل پر غم او فکر دليل دی.

ماکيان \ چرگه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي چرگه په خادم يامينځي دليل دی که وويني چي چرگه يي اخيسته ده يا چاورکړي ده دليل دی چي مينځه به اخلي يابه خادم په مزدوري اخلي او که وويني چي ډيري چرگي ورسره دی دليل دي چي دخادمانو څخه به مال حاصل کړي او که وويني چي چرگه يي حلاله کړي ده دليل دی چي دده دغلام زوی يا مينځه به په يو مصيبت کي گرفتاره سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی که وويني چي دده سره دچرگي هگي ده دليل دی چي لور به يي پيداسي يا به دخادمانو څخه مال حاصل کړي او جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي چرگه بنايسته بنځه ده اوتوره چرگه دمندرې چرگي څخه ښه ده او که وويني چي دده په کور کي چرگي دچرگ په ډول اواز وکړي نو ناخوښه خبره به اوري. اسماعيل اشعت رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي دچرگي بچي په درو وجو وي. ۱: بنځه ۲: مينځه ۳: خادم.

ماميرا (دسترگو دوا)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ماميرا پر داسي ناجوړي دليل لري چي په هغه سره به ورته خير او ثواب حاصل سي.

ماميښا (يو ډول بوټی)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دی چي په خوب کي ماميښا پر وخت اوبي وخته پر غم او فکر دليل دی.

ماه \ سپوږمۍ \ مياشت

دانیال عليه السلام ویلي دی چي په خوب کي سپوږمي دپاچا وزير دی که وويني چي سپوږمي يي نيولي ده يا يي پخپل ملکيت کي وويني دليل دی چي دپاچا مقرب به سي يا به وزير سي او که وويني چي دسپوږمي سره جنگ کوي دليل دی چي دوزير سره به جنگ کوي او که وويني چي دسپوږمي په ځاي مقيم سوي دی دليل دی چي دپاچا وزير به سي او که وويني چي دسپوږمي رڼا يي اخيستي ده دليل دی چي وزارت به حاصل کړي او که وويني چي داسمان څخه يي سپوږمي نيولي ده اورڼا اوپلوشي نه لري اوتوره تاريخه هم نه ده دليل دی چي دغمونو څخه به خلاص سي او که وويني چي سپوږمي توره ده او پخپل ځاي هم نه ده دليل دی چي دپاچا وزير

به ديو كار په وجه دده محتاج سي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سپوږمي خاصکر که دڅوارلسمي وي پاچا ليدل دي اوکه وويني چي سپوږمي دوه ځايه سوي ده دليل دي چي پاچا يا وزير به هلاک سي اوکه وويني چي سپوږمي دده سره خبري کوي دليل دي چي خلک به ده ته خپل فرياد کوي او خپل انصاف به غواړي او دا سړی به ولايت حاصلوي اوکه وويني چي دوي سپوږمياني ديوبل سره جنگ کوي دليل دي چي دوه پاچاهان به ديوبل سره جنگيږي اوکه وويني چي په دغه سپوږميو کي يوه را ايله ده اومه ماته سوي ده دليل دي چي په دوو پاچاهانو کي به يو غورزيرې. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي وويني چي سپوږمي يي په لاس ياغيږه کي نيولي ده دليل دي چي ښځه به کوي که داوولي تاريخ سپوږمي وويني دليل دي چي دغه ښځه به دده څخه په اصل اونسب کي کمي درجي والاوي اوکه سپوږمي نيمه وويني نو دښځي اصل به دمولازادگانو وي اوکه دڅوارلسمي سپوږمي وي نو دغه ښځه به دده څخه په اصل اونسب کي ښه وي اوکه داخوب ښځه وويني دليل دي چي دې صفت خاوند به کوی اوکه وويني چي پاکيزه اوروښانه سپوږمي دده په کور کي راکښته سوي ده دليل دي چي په دغه کور کي به ښځه کوي او دهغه څخه به نفع حاصله کړي اوکه وويني چي يو شي سپوږمي پته نيولي ده دليل دي چي دوزير حال به بد سي او معزول به سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که پرخپل ځاي دڅوارلسمي سپوږمي روښانه وويني او دهغه رڼا دده دکور پربرابر ځليږي دليل دي چي دغه کور والا به دپاچا يا وزير څخه خير اونفع ويني اوکه دڅوارلسمي سپوږمي تاريخه وويني دليل دي چي غم اونفرت به ورته حاصل سي اوکه وويني چي داوولي ورځي سپوږمي راختلي ده ليکن رڼا يي زياته وه يا دڅوارلسمي سوي ده دليل دي چي زوی به يي پيداسي چي پاچا يا وزير به سي اوکه وويني داوولي ورځي سپوږمي دخپل ځاي څخه راختلي دليل دي چي زوی به يي پيداسي يابه په يو مشکل کارکي راسي چي خلکو ته به ځني غم اوفکر وي. اوبعض اهل تعبيرو بيان کړي دي چي که څوک په خوب کي سپوږمي وويني دليل دي چي ددغه ملک دپاچا به زوی پيداسي اوکه دسپوږمي رڼا زياته وويني دليل دي چي ددغه هلک عمر به زيات وي اوکه دڅوارلسمي سپوږمي وويني دليل دي چي دهغه عمر به ددرمياني درجي وي اوکه په سپوږمي کي نقصان وويني دليل دي چي دپاچا يا دوزير په خدمت کي به مشغول سي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي سپوږمي يي په لاس کي نيولي ده يا سپوږمي دده غيږي ته راغلي ده دليل دي چي دده به عالم اوهوښيار زوی پيداسي که داخوب څوک دپاچا مقرب وويني دليل دي چي پاچا به سي اوکه وويني چي ده سپوږمي لمر او ټول ستوري نيولي دي اوټول تک تور دي دليل دي چي خوب ليدونکي به هلاک سي که پرهيزگار وي نو په غم اوفکر کي به راسي يا به ناجوړه سي او اخر داچي شفا به حاصله کړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي سپوږمي په خوب کي ليدل په اولسو وجوده. ۱: پاچا ۲: وزير ۳: ملگري ۴: رئيس ۵: شرف اومرتبه ۶: دوست ۷: مېنځه ۸: غلام يا خادم ۹: بيهوده کار ۱۰: والي ۱۱: مفسد عالم ۱۲: بزرگ سردار ۱۳: پلار ۱۴: مور ۱۵: ښځه ۱۶: زوی ۱۷: بزگري.

ماهي\کب

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په گرم درياب کي ماهي ليدل بلا اوسختي ده او په يخ درياب کي ليدل خوشحالي ده او که ډير تازه او غټ ماهي وويني نو پر مال غنيمت دليل دی او که کوچني ماهي وويني نو غم او فکر دی او که دماهي په نس کي ملغلري پيدا کړي دليل دی چي زوی به يي پيداسي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي چا ورته خشک يا نمکين ماهي ورکړي دی دليل دی چي ده ته به درئيس يا پاچا څخه نقصان رسېږي او که نمکين ماهي و خوري دليل دی چي غلام به ورته نقصان ورسوي او کوچني ماهي خوړل جنگ دی او که وويني چي دماهي د بدن يو شي لکه وينه هډوکي يا څه چي دماهي په نس کي وي هغه يي پيدا کړي دی دليل دی چي دمال خير او برکت دی يا به غلام اخلي او که وويني چي ددرياب څخه يي غټ ماهي نيولي دی دليل دی چي مالداره ښځه به کوي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي تازه او سور کړي ماهي مال او نعمت دی ځکه چي تازه ماهي دجنت په خوراکونو کي دي او د عيسى عليه السلام پر دستر خوان باندي وو کوم چي دده لپاره داسمان څخه راکښته سو دالله تعالی فرمان دی (ربنا انزل علينا مائدة من السماء، سورة المائدة: ۱۱۲) ترجمه: اي زموږ ربه پر موږ داسمان څخه دسترخوان راو ليږي. او که وويني چي دماهي دخلي څخه راوتلي دی دليل دی چي په يو کار کي به درواغ خبره کوي او که په خوب کي ماهي دده دعضو تناسل څخه راوځي دليل دی چي لور به يي پيداسي او که ښځه وويني چي د دې دخلي څخه ماهي راوتلي دی دليل دی چي غمجن به سي او که وويني چي په درياب کي يي ماهي نيولي دی دليل دی چي دلوۍ سړي څخه به مال او نعمت حاصل کړي او که تازه ماهي يي خوړلي وي نو مال به حاصل کړي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي ماهي خرخوي دليل دی چي ده ته اودده خلکو ته به خير او نفع ورسېږي او که وويني چي په حوض يا ويالي کي ماهي نيسي دليل دی چي دعامو خلکو څخه به په مکر او د هوکي سره يو شي اخلي او که وويني چي ددرياب ماهي دده سره خبري کوي دليل دی چي دپاچا راز به ښکاره کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ماهي ليدل په شپږو وجودی. ۱: وزير ۲: لښکر ۳: پيغله انجلي ۴: غنيمت ۵: غم او فکر ۶: هندو مينځه.

ماهي خوره ډيک

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ډيک ښځه ده که وويني چي ډيک يي نيولي دی يا چا ورکړي دی نو ښځه به کوي او که دده دلاسه الوتلي وي يا ورک سوي وي نو ښځي ته به طلاق ورکوي او که غوښه يي ورڅخه خوړلي وي نو هغونه به مال خرچ کوي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي د ډيک تعبير غم او فکر دی.

مېر د\سوان

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي دده سره سوان دی او په هغه سره زنگ صفا کوي دليل دی چي مشکل کار به باندي امان سي خاصکر که اوسپنه دده وي او که وويني چي صفا اوسپنه باندي مښي دليل دی چي د ذلت او نقصان کار به کوي. اوبعضو بيان کړي دی چي

سوان نرمه خبره ده او که وويني چي سوان مات يا وړک سوي دی دليل دی چي يو کار به کوي چي صحيح به نه وي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دکور تانبي او لوبني په سوان صفا کوي دليل دی چي دده څخه به دکور خادم ته يو شي ملاويزي يا به دده په وجه خادم دکار څخه خلاصون حاصل کړي.

مطهره \ لوطه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده سره نوي لوطه ده دليل دی چي په سفر کي به خير اونفع ويني او که زړه او ماته وي نو تعبيري داوولي خلاف دی. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دی چي په خوب کي لوطه په درو وجو ده. ۱: سفر ۲: مال ۳: ژوند.

مثنبه \ برمه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي پر برمي باندي په درخته يا لرگي کي سوري کوي دليل دی چي په مکر او دھوکه سره به يو شي اخلي اوبعضي وايي چي مقصد به يي حاصل سي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي په برمي سره دچا په بدن کي سوري کوي دليل دی چي په مکر او دھوکي سره به څوک په مصيبت کي گرفتار کړي.

مجلس علم \ د علم مجلس \ علمي مجلس

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دعلم په مجلس کي ناست دی او عالم چاته قران کریم وايي او دقران تفسير حديث شريف اوتوحيد بيانوي دليل دی چي په دغه ځاي کي به مضبوط عمارت جوړوي چي دشريعت خلاف به وي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دعلم مجلس کي ژاړی دليل دی چي ددنیا په کارکي به مشغول سي او خوشحاله به سي او که د دې خلاف وويني نو غمجن به سي او که وويني چي دعلم په مجلس کي بيهوشه سوي دی اوعقل ځني تللي دی دليل دی چي داسي کار به ورته پيښ سي چي په هغه به سرگردانه او حيران سي ليکن انجام به يي ښه وي

مجلس شراب \ د شرابو مجلس \ شرابي مجلس

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دشرابو په مجلس کي دی او شراب يي نه دی چيښلي دليل دی چي په فساد اوحرامو کي به مشغول نه سي ليکن خوشحاله به وي او که وويني چي دشرابو په محفل کي مجلسيان او باجي دی دليل دی چي ده ته به غم فکر او جنگ پيښ سي.

مجره \ انګېټي \ ايټر \ هېټر

ددي وضاحت په حرف عين کي د (عود) په لفظ کي بيان سوي دی.

مجره \ د دواوو لوبښی

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دی که وويني چي دده سره مجره ده دليل دی چي عالمه ښځه به کوي او دهغه څخه به خير اونفع وي او که وويني چي مجره ماته يا ورکه سوي ده دليل دی چي ښځه به

بي مري او که ښځه يې نه وي نو دده به يو څوک خپل مري جعفر صادق عليه السلام ويلي دی که وويني چي پر دي څه ليکل سويدي که قرانکريم يا دالله تعالی نومونه باندي ليکل سوي وي نو پر صلاح او نفع دليل دی او که خلاف وي نو پر شر او فساد دليل دی.

محراب

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که وويني چي په محراب کي يې لمونځ کړي دی دليل دی چي دصالح زوی زيري به ورته وسي د زکريا عليه السلام په هکله دالله تعالی فرمان دی (وهو قائم يصلي في المحراب، سورة آل عمران: ۳۹) هغه ولاړ وو چي په محراب کي يې لمونځ کوي که وويني چي لمونځ يې پر وخت کړي دی دليل دی چي زوی به يې صالح وي او که وويني چي په محراب کي ناست دی دليل دی چي په لمونځ کي به سستي کوي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي دمحراب عمارت يې جوړ کړي دی دليل دی چي دده زوی به عالم او هونبیار وي او بعض وايي چي خپل مال به خرڅ کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي محراب ليدل په پنځو وجو دی. ۱: امام ۲: پاچاهي ۳: قاضي ۴: تهانه دار ۵: دخلکو قاصد.

مخنت\هيچرا\نر ښځی

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که وويني چي دي هيچرا سوي دی او دښځو په ډول يې ځان ښايسته کړي دی دليل دی چي ده ته به خوف او بيره وي او په مصيبت کي به راسي او که وويني چي د ښځو کالي يې ايستلي دی او دسړو کالي يې اغوستي دی او دسړو په حال سوی دی دليل دی چي خوف عاجزي او مصيبت به ځني ليري سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی که وويني چي دده صحبت د هيچراگانو سره دی دليل دی چي دده ناسته پاسته به دمفسدانو سره وي او که وويني چي دهغوي سره مقيم سوي دی دليل دی چي دمفسدانو دصحبت څخه به جلا سي.

مداد\رنگ\سياهي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که په خوب کي رنگ وويني نو روزي به باندي فراخه سي او که وويني چي سياهي ځني ورکه سوي ده نو د دې تعبیر خلاف دی. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي رنگ دده پرکالو توي سوي دی دليل دی چي نقصان به يې وسي او که خوب ليدونکي منشي وي نو سرداري به حاصله کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي رنگ په څلورو وجو وي. ۱: سرداري ۲: خوشحالي او آرام ۳: ژوند ۴: واده او خوشحالي.

مذکر\نصيحت کوونکی

که څوک په خوب کي وويني چي خلکو ته نصيحت کوي دليل دی چي ده ته به خوشحالي وي او که ناجوره وي نو شفا به حاصله کړي او خپل دښمن به مغلوب کړي. ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که وويني چي خلکو ته نصيحت کوي نو پدي کي ددين صلاح او داخرت خلاصون دی او که وويني چي دخلکو ناصح دی نو ده ته دالله تعالی پناه حاصلول پکار دی توبه دي وباسي چي دشر او فتنې څخه په پناه کي سي.

مذي

مذي هغه ته وايي چي په شهوت سره دمني څخه مخکي کومي اوبه وزی، ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مذي وتل دهغه په اندازه خوشحالي ده.

مرجان

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مرجان زوي دی که سور وي نو زوی به يې ښايسته وي اوکه مرجان د ډيرو جواهرو سره وويني نو مال او نعمت به حاصل کړي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي مرجان ليدل په څلورو وجو وي. ۱: ښځه يازوی ۲: زينت ۳: ښايست ۴: د خادم د طرفه مال.

مرد معروف \ مشهور سړی

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی که په خوب کي مشهور سړی د بيداري په ډول وويني دليل دی چي دهغه هم نومه يا دهغه په ډول به ويني اوکه نامعلوم ځوان سړی وويني نو دده دښمن به وی اوکه نامعلوم بوډا وويني نو دده نصيب به وي او خير به حاصل کړي ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دی که په خوب کي بوډا وويني دليل دی چي د دین ښه والي او نيکي به حاصله کړي اوکه ځوان سړی وويني دليل دی چي د لوی سړی څخه به ورته زحمت او نفرت رسيږي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دی چي په خوب کي بوډا سړی ليدل دولت او بخت دی او ځوان سړی ليدل مکر حيله او مکروه شي ليدل دی.

مردار سنگ

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چي مردار سنگ يې خوړلي دی دليل دی چي د ناجوړي څخه به ورته د هلاکت بيره وي اوکه چاته يې بخشش کړي وي يا يې خرڅ کړي وي دليل دی چي د غم او ناجوړي څخه به په امن کي سي او ژر مردار سنگ ناجوړي او فکر دی.

مردن در خواب \ په خوب کي مړ کيدل

د انيال عليه السلام ويلي دي که په خوب کي وويني چي مړ سوي دی او خلک ورته ژاري اوزاري کوي يايي په کفن کي نغښتي دی يا يې په جنازه کي ايښي او قبر ته يې اچولي دی نو دا ټول دده د دين په فساد دليل لري اوکه وويني چي بيا يې د قبر څخه را ايستلي دی نو د دې تعبير خلاف دی اوکه وويني چي په قبر کي يې ايښي دی او خاورې يې باندي اچولي دی او خلک واپس ځني راغلي دی دليل دی چي دده دين به هيڅکله هم اصلاح نه حاصلوي. اوبعضي وايي که وويني چي مړ سوي دی او خلکو پورته کړي دی او دده په جنازي پسي ډير خلک روان دی دليل دی چي شرف عزت او حکومت به حاصل کړي ليکن ظلم به باندي کيږي اوکه وويني چي دي مړ وو او بيا ژوندي سو دليل دی چي دگناه څخه به توبه کوي اوبعض وايي چي عمر به يې زيات سي اوکه وويني چي ده ته چا ويلي دی چي ته به هيچيري هم نه مري دليل دی چي په جهاد کي به شهيد سي. اوکه وويني چي مړ سوي دی او چا ورپس ژړلي نه دی او دده په جنازي پسي څوک نسته دليل دی چي خراب کور به يې چيري هم اباد نه سي اوکه په خوب کي ځان

دمړو سره وويني او دده خيال وي چي دي د ډير وخت څخه مړ دی دليل دی چي دجاهلانو سره به سفر کوي. ابن سيرين رحمته الله عليه که څوک دامعلومول غواړي چي دده حال داهل صلاح په نزد څنگه دي که مړی په خوب کي دده دصلاحيت زيري ورکړي او دده سره په روڼ تندي ښي خبري وکړي دليل دی چي دده حال به دالله تعالی په نزد نیک وي او که وويني چي مړي ورسره خرابي خبري کوي او مخ ځني اړوي نو دده حال به دالله تعالی په نزد بد وي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نابره نه وي نو ددين پر فساد دليل دی او زنکندن چي څونه سخت وي پر عذاب دليل دی او که مرگ نابره نه وي نو ددين په فساد دليل دی او زنکندن چي څونه سخت وي په عذاب او مصيبت دليل لري او که وويني چي مړ دی او چا ورته غسل ورکړي دی دليل دی چي توبه به وباسي او که وويني چي دده په جنازي پسي يو ټولگي روان دی دليل دی چي په دغه ښار کي به لوی سړی مري. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دي مړ دی او خلک دده په جنازي پسي روان دی دليل دی چي دخپل قدر مطابق به ولايت او بزگري حاصله کړي او که مړي په جنازه کي دروند وي دليل دی چي په خلکو به قهر او ظلم کوي او که وويني چي په جنازه کي سپک دی دليل دی چي دخلکو سره به نيکي کوي او که وويني چي مړي په لاسونو کي وړي دليل دی چي حرام مال به حاصل کړي او که وويني چي ژوندي مړ سوي دی او خلک يې پر تخته پري باسي او هغه تخته خلکو په لاسونو کي پورته کړي ده دليل دی چي دپاچا خدمت ته به ځي او دهغه څخه به خير او نفع ويني او که وويني چي مړ سوي دی او بيا ژوندي سوي دی دليل دی چي دغه ښار به خراب سي او که وويني چي دوباره مړ سوي دی دليل دی چي دده دزامنو څخه به يو مړي او که وويني چي دده زوی مړ سوي دی دليل دی چي مالدار به سي او وايي چي ددښمن څخه به په امن کي سي او که وويني چي دده مور او پلار مړه سوي دي دليل دی چي کار به يې خراب سي او که ښځه وويني چي حامله وه او مړه سويده او خلک ورته ژاړي دليل دی چي زوی به يې پيداسي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي مړي دوباره مړ سوي دي او په مرگ يې خلک رو رو ژاړي دليل دی چي دده په اهل کي به دچا واده کېږي او خوشحالي به ويني او که وويني چي په مرگ يې ښځي او سړی شور او ژړا کوي دليل دی چي دده اهل بيتوته به غم او فکر رسيږي او که ښځه وويني چي دامره ده او غسل يې ورته ورکړي دی او په جنازه کي يې ايښي ده دليل دی چي نيکه خبره به کوي او که وويني چي دفن کړي يې ده نو د دې تعبير بد دی.

مړه زنده شدن د مړي ژوندي کيدل

ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي مړي ژوندي سوي دي دليل دی چي حال به يې نیک سي خاصکر که مړي خوشحاله او خندرويه وويني او که ژوندي مړ وويني نو دده حال به بد سي خاصکر که مړي تريو تندي وي او که څوک خپل مړ پلار ژوندي وويني دليل دی چي دولت او مرتبه به حاصله کړي خاصکر که په پاکيزه کالو کي او خوشحاله يې وويني او که مور ژوندي وويني دليل دی چي دغمونو څخه به خلاصون حاصل کړي او که ښځه وويني چي د دې زوی

ژوندي سوي دی دلیل دی چې دهغې یو څوک غایب به د سفر څخه راسي. او که پردي مري ژوندي وويني دلیل دی چې دهغه مري دخپلوانو حال به نیک سي او که وويني چې ژوندي مري سوي دی نو د دې تعبیر داوړني خلاف دی او که وويني چې ده مري ژوندي کړی دی دلیل دی چې کافر به دده دلاسه مسلمان سي. جابر مغربي رحمۃ الله علیه ويلي دی چې که څوک خپل مور او پلار تريو تندي غمجن او په خيرنو کالو کې وويني دلیل دی چې دده په دولت او مرتبه کې به نقصان وي. په کوم صفت چې مري په خوب کې وويني هغه د ژوندي پر احوالو دلیل لري او که څوک خپل پلار يا مور خندويه او په پاکو کالو کې وويني دلیل دی چې شرف او بزرگي او مرتبه به حاصله کړي او که د دې خلاف وويني نو تعبیر يې هم خلاف دی. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله علیه ويلي دی که چا مري په خوب کې وليدي او پوښتنه يې ځني وکړه چې ته خو مري سوي وي هغه وويل چې نه زه خو ژوندي يم دلیل دی چې په دې جهان کې دمري خبره ښه ده او دالله تعالی خوشخبري ده دالله تعالی فرمان دی (ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون فرحين بما اتم الله من فضله، سورة آل عمران: ۱۶۹ - ۱۷۰) ترجمه: او کوم خلک چې دالله تعالی په لاره کې قتل سوي دي هغوي مري بوله بلکې ژوندي دي او د خپل رب په وړاندي خوراک کوي، هغوی ته چې خپل رب څه ورکړي دی په هغه خوشحاله دي. دا ايت پردي خبره دلیل دی چې مري څه وايي هغه رښتيا وايي او که وويني چې مري خوشحاله پخپل کور کې ناست دی دلیل دی چې صدقه او دعا هغه ته رسيږي. جعفر صادق رحمۃ الله علیه ويلي دی که وويني چې مري يې پخپل کور کې په غيږ کې نيولي دی دلیل دی چې تندرست او سلامت به سي او مرتبه او دولت به حاصل کړي که مري دده دخپلوانو څخه وي نو هغه مري دده څخه ددعا او صدقي اميد لري او که څوک مري دخپل کور والاو څخه خوشحاله وويني دلیل دی چې دده دکور والاو حال به ښه سي او که مري تريو تندي او غمجن وويني نو د دې تعبیر داوړني خلاف دی او که وويني چې دده دکورني مري دده سره جنگ کړي دی يا بي مخ ځني اړولي دی دلیل دی چې هغه مري به ده ته څه وصيت کړي وي او ده به نه وي پوره کړي او که وويني چې مري په خدا او خوشحالي دده خواته راغلي دی دلیل دی چې هغه ته دعا او صدقه رسيدلي ده او که د دې خلاف وويني دلیل دی چې دهغه په حق کې به يې کوتاهي کړي وي او که وويني چې مري ورسره ښي خبرې کوي دلیل دی چې دده حال به نیک سي او که خرابي خبرې ورسره وکړي يا ورته څه وصيت وکړي نو د دې تعبیر بد دی او که مري ورسره دعلم او حکمت خبرې وکړي يا ورته څه وعظ يا نصيحت وکړي نو دا دده پر ديانتې او ددين پر صلاح دلیل دی. او که مري ددنياوي ژوند څخه ښه خوشحاله او په پاکيزه کالو کې وويني دلیل دي چې دهغه خاتمه په خير او سعادت سره سویده او که ددې خلاف وويني دلیل دی چې مري دالله د عذاب څخه په امن کې دی او انجام يې ښه دی. حافظ معبر رحمۃ الله علیه ويلي دی که وويني چې مري دده پر څټ لاس اچولي دی او دی يې په غيږ کې اخيستي دی دلیل دی چې عمر به يې زيات سي او که وويني چې مري ورته څه توجه نه

ده کړي اونه يې بيا ورسره څه خبره کړي ده دليل دی چې خوب ليدونکي دي دهغه لپاره صدقه ورکړي او هغه دی په نيکه دعا سره ياد کړي او که يې تريو تندي او غمجن وويني دليل دی چې گنهگار به وي او که مري اول خندلي وي او بيا يې ژپلي وي دليل دی چې دغه مري مسلمان نه دی مړ او که دمري تور تندي وويني دليل دی چې په کفر کي مړ دی دالله تعالی فرمان دی (فاما الذين اسودت وجوههم اكرتم بعد ايمانكم فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون، سورة آل عمران: ۱۰۶) ليکن دکومو خلکو مخونه چې تور دی ايا تاسو دايمان څخه وروسته کفر کړي دی نو دکفر دوجي څخه په عذاب کي اوسي. او که مري عاجز او دکالو څخه بغير وويني دليل دی چې دمري حال به بد وي. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چې مري په لمونځ کي دی دليل دی چې دغه مري په ژوند کي ډير استغفار کړي دی او که وويني چې مري په هغه ځاي کي لمونځ کوي کوم ځای چې به يې په ژوند کي کوی نو دا دمري پر پاک دين او دژوندي پر بنه انجام دليل دی.

مړده چيزي دادن \ دمري څه ورکول

دانيال عليه السلام ويلي دی که وويني چې مري ددنیا څه سامان ورکوي دليل دی چې هلته به دڅه شي درسيدلو اميد نه لري او که وويني چې مري ورته څه شي دخوراک يا چينساک ورکړيدی او ده خورلي دی دليل دی چې حلاله روزي به حاصله کړي. او که خورلي يې نه وي نو د دې تعبير خلاف دی او که وويني چې مري ورته دخپلو کالو څخه څه ورکړي دی او ده اغوستي دی دليل دی چې دمال او جان څخه به ورته غم او فکر رسيږي او که کالي يې نه وي اغوستي دليل دی چې خوب ليدونکي به ددي جهان څخه رحلت کوي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دی که وويني چې مري ده ته دوه کالي ورکړي دی او ده اخيستي دی او بيا يې ايستلي دی او خلکو ته يې ورکړي دی دليل دی چې دده نقصان به نه کيږي بلکه مال به يې هلاک سي او که وويني چې مري ده ته دکم قيمت کالي ورکړي دی او بيا يې ځني اخيستي دی دليل دی چې ددغه مري کار به خراب وي او که وويني چې مري ورته زاړه کالي ورکړي دی دليل دی چې خوب ليدونکي به فقير سي او که نوي کالي يې ورته ورکړي وي دليل دی چې عزت او بزرگي به حاصله کړي. او که مري ورته قرآن کریم يا دقيقي وغيره کتاب ورکړي وي دليل دی چې دخيرات او عبادت توفيق به حاصل کړي او که مري کالي خرڅوي دليل دی چې دغه کالي به گران سي او که مري ته يې څه بخشش کړي وي او هغه نه وي قبول کړي دليل دی چې ده ته به ضرر او نقصان رسيږي.

مړده ناليدن \ دمري ژړا

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که څوک مري بدحاله او ژړيدونکي وويني دليل دی چې په دنيا کي ده کوم خراب کار کړي دی دهغه په هکله سوال ځني سوي دی او که مري ناجوړه وويني دليل دی چې دهغه څخه به ددين او دايمان سوال سوي وي او که مري دسر ددرد څخه ژاړي نو په دنيا کي چې يې کوم تکبر کړي وي دهغه پوښتنه به ځني سوي وي او بعض اهل تعبير وايي چې ده دمور او پلار په حق کي څه قصور کړي وي دهغه سوال به ځني سوي وي او که مري دغابنونو

ددرد دوجي څخه ژاري نو دغيبت په هکله به پوښتنه ځني کيږي اوکه دسترگو ددرد دوجي څخه ژاري نو په دنياکي چي يې دخلکو پرعيال کوم بدنظر کړي وي دهغه په هکله به سوال ځني وسي اوکه دغور ددرد څخه ژاري نو کومي خرابي خبري چي يې اوريدلي وي دهغه سوال به ځني کيږي اوکه دلاس درد څخه ژاري نو ده چي څه دښځو يا ورونو په حق کي کړي وي دهغه پوښتنه به ځني کيږي اوکه د اړخ ددرد څخه ژاري دليل دی چي څه ده د ښځو په حق کي کړي دی دهغه سوال به ځني کيږي اوکه دملا ددرد څخه ژاري نو دمور او پلار په حق کي به سوال ځني کيږي اوکه دعضو تناسل ددرد څخه ژاري نو په دنيا کي چي يې زنا يا فساد کړي وي دهغه سوال به ځني کيږي اوکه دکوناټو ددرد څخه ژاري نو په دنيا کي چي څه ده په سفر اوکور کي دخپلوانو په حق کي کړي وي دهغه په هکله به سوال ځني کيږي اوکه مړي دپښو اوپنډيو ددرد څخه ژاري دليل دی چي څه ده په دنيا کي کړي وي دهغه په هکله به سوال ځني کيږي.

مجامعت کردن بامر ده\دمري سره جماع کول

جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي اصل خوب دا دی چي دمري سره جماع وکړي اومني ځني نه وي وتلي نو تعبیر به يې ښه اورينستوني وي اوکه غسل باندي واجب سوي وي نو يې کاره دی اوکه وويني چي دمري سره يې جماع کړي ده دليل دی چي دکوم ځاي څخه اميد نه لري دهغه ځاي څخه به يې اميد پوره سي اوکه دخپلي مړي خور يا مور سره يې جماع کړي وي دليل دی چي ديو ځاي څخه به دغه مړي ته صدقه او ثواب رسيږي اوکه دمري سره يې جماع کړي وي نو دهغه مړي دمال څخه به ورته څه حاصل سي اوکه مړي يې په شهوت سره مچ کړي دی دليل دی چي ښځه به کوي او دمري لپاره به څه دخير کارکوي يا به يې په دعا سره يا دوي.

جامهای مرده\دمري کالي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي مړی شنه کالي اغوستي دی دليل دی چي ددنیا څخه شهيد تللي دی اوکه په سپينو کالو کي يې وويني دليل دی چي دهغه درجه به نيکه وي اوکه په تورو کالو کي يې وويني دليل دی چي دهغه حال بد دی او ددوزخيانو لباس تور دی اوکه په سرو کالو کي يې وويني دليل يې بد دی اوکه په زړو کالو يا په اوبدلو کالو کي يې وويني دليل دی چي خوب ليدونکي به په غم اومصيبت کي مبتلا سي اوکه په نقشداره کالو کي يې وويني دليل دی چي دده به دمري سره جنگ کيږي او حق بجانب به مړ وي اوکه ددی خلاف وويني نو حق بجانب به ژوندي وي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي که ژوندي سړی په خوب کي مړي ته کالي ور واغوندي دليل دی چي دده مرگ نژدی دی.

کفن مرده\دمري کفن

ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چي معلوم مړی ته يې کفن اغوستي دي دليل دی چي په دي جهان کي به دمري طريقه اختيار کړي که عالم وو نو په علم کي اوکه مالدار وو نو په مال کي اوکه وويني چي دمري څخه يې کفن ايستلي دی دليل دی چي دغه مړی په قبر کي ژوندي دي او حال يې نیک دی اوکه وويني چي مړي ته يې کفن ورکړي دی دليل دی چي دمري

خپلوانو ته به کالي ور کوي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي د مړي لباس په درو وجو وي. ۱: مال ۲: د مشکل کار ښکاره کيدل ۳: د دين فساد. او که وويني چي مړي نظر باندې کړي دي دليل دي چي عمر به يي زيات سي ليکن په کور کي به يي خرابي راځي او که وويني چي مړي ژوندي سوي دي دليل دي چي مشکل کار به باندې ښکاره سي د دې وجي څخه که بي کاره وي نو کار به حاصل کړي او که پاچا وي نو علم او حکمت به يي زيات سي او څه اميد چي يي وي هغه به پوره سي او که په يو کار کي پريشانه وي نو هغه به پوره سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي که څوک وويني چي لوی سړي يا عالم ژوندي سوي دي دليل دي چي دده خوي او مذهب به ژوندي سي خواه که نیک وي يا بد وي او که وويني چي ده يو شي مړی ته ورکړي دي دليل دي چي دشي نرخ به گران سي اوداهم وايي چي مړی به بخښل سوي او شهيد وي او که وويني چي مړی ته خوراک غواړي دليل دي چي مړی دده څخه د صدقي اميد لري.

مرغ \ مرغان

ابن سيرين عليه السلام ويل دي چي په خوب کي مرغ خونه غټ وي هغونه به په همت سره دغه کار طلب کوي او که وويني چي ډير مرغان په څه ځاي کي اوازونه کوي دليل دي چي دغه ځاي والاو ته به غم او مصيبت رسيږي او که وويني چي دده سره د مرغ هگي ده دليل دي چي زوی به يي پيداسي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چي مرغ دده سره خبري کوي دليل دي چي دده کار به لوړ سي او که وويني چي مرغ دده په لاس کي کښېنستلی دي دليل دي چي غمجن به سي او که وويني چي ده د مرغ په ملابوج اېښي دي دليل دي چي دهغه سړی څخه کوم چي دغه مرغ يې و طرفته منسوب دی ده ته به نقصان ځني رسيږي او که وويني چي مرغ دده بدن څخه تازه غوښه وړي ده دليل دي چي څوک به دده څخه په زوره مال اخلي او که وويني چي دخپل بدن غوښه يې مرغ ته اچولي ده دليل دي چي دخپل مال څخه به چا ته څه ورکوي او که وويني چي مرغ دغوښي ټکري دهدو کي سره دده په مخکي اچولي دي دليل دي چي مال به حاصل کړي او دهر مرغ تعبیر هغه سړی دي څوک چي د مرغ طرفته منسوب وي او دا خبره مخکي بيان سوي ده. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي مرغ دبنده فروش په ډول دي چي غلام او مينځه خرڅوی اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دي که وويني چي مختلف قسمه مرغان ښار ته راغلي دي دليل دي چي دلته به نا اشنا لښکر راځي او که وويني چي مرغ دده سترگی ايستلي دي دليل دي چي دده دين ته به تباهي رسيږي او که وويني چي د مرغ وینه يي چيښلي ده نو دده مال ته به نقصان رسيږي.

مرغ آبی \ مرغابي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي مرغابي دنورو مرغانو څخه په تعبیر کي ښه ده او که وويني چي ده مرغابي نيولي ده يا چا ورکړيده دليل دي چي مال نعمت او بزرگی به حاصله کړي او د زړه مراد ته به رسيږي او که وويني چي دده سره ډيري مرغابي جمع سوي دي دليل دي چي مال به حاصل کړي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي مرغابي

ژوند دی اوکه وويني چي مرغابي يي نيولی ده يا چا ورکړي ده دليل دی چي مال اوبزرگي به حاصله کړی او ددی هډوکي مال اونعمت دی او جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي خلکو په يو ځاي کي مرغابي ايښي ده دليل دی چي په هغه ځاي کي به مصيبت اوغم وي اوکه وويني چي دمرغابي بچي يي نيولي دي يا چا ورکړي دی دليل دی چي زوی به يي پيدا سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کی مرغابي ليدل په څلورو وجو ده. ۱: مال ۲: بزرگي ۳: رياست ۴: حکومت ځکه چي مرغابي کله په اوبو کي اوکله په مځکه کي وي ددې وجي څخه مرغابي په خوب کی ليدونکي چي کوم مراد غواړي هغه ته به ورسېږي.

مردمان \ خلک \ خلق

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي خلکو شنه کالي اغوستي دی نو دا دده پر ارام او پاک دين او خوشحالي دليل دی اوکه وويني چي خلک تور اوخيرن کالي لري نو د دې تعبير داوطني خلاف دی اوکه وويني چي دهغوي کالي اسماني رنگ دی نو پر مصيبت اوفکر دليل دی اوکه وويني چي نوي افراخه کالي لري نو پر عشق او دنعمت اوفکر دليل دی اوکه وويني چي نوي افراخ کالي لري نو پر عيش او دنعمت پر فراختيا دليل دی.

مرغزار \ چمن

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که څوک په خوب کي چمن وويني او دبوټو قسمونه نه پيژني نو دده پر دين او اسلام دليل دی اوکه وويني چي پخپل چمن کي دی نوپه قدر دهغه دده پر دين او اعتقاد دليل دی اوکه وويني چي دبل چا دچمن سيل يي کړي دی دليل دی چي دده صحبت به دنيکو خلکو سره وي اوکه وويني چي په چمن کي خوشحاله گرځي دليل دی چي ژوند به يي فراخ سي اوکار به يي په انتظام سره وي اوچمن په خوب کي بزرگ سړی دی دهغه دنبوالي مطابق اوکه چمن پاک او ښه وويني اوپيژني چي دده دی دليل چي دلوی سړی سره به ملاو سي او دهغه څخه به خير اونفع حاصله کړي اوکه وويني چي دپسرلي په موسم کي گرځي اوگلونه او غوتي راشني سوي دي اوداوبو نهر پکښي جاري دی دليل دی چي دده مرگ به شهيد وي او که دپسرلي په موسم کي چمن وويني اوځاي معلوم يانامعلوم وي او گلونه اوکشمالي پکښي ولاړ وي دليل دی چي دده به دلوی سړی سره ملگرتيا وي چي د خپلو مزدورانو څخه جلا سي اوکه چمن ښايسته وويني شنه بوټي اوگلونه پکښي وي او اوبه پکښي جاري وي او دي هغه وران کړي دليل دی چي ددغه ملک پاچا ته به ناگهاني مرگ راځي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي چمن ته تللي دي او په هغه کي يي زمري ليدلي وي دليل دی چي ددغه ملک پاچا به ظالم او جابر وي اوکه په هغه کي يي سرلي ليدلي وي دليل دی چي ددغه ملک پاچا ته به ډير مال حاصل سي او په هغو به بروسه نه وي اوکه وويني چي دچمن څخه يي گلونه جمع کړي دي او کور ته يي راوړي دی دليل دی چي دپاچا څخه به خير اونفع حاصله کړي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي چمن ښځه ده اوکه وويني چي په تر وتازه چمن کي مقيم سوي دی دليل دی چي ددغه ځاي څخه به ښايسته او جنگيالي ښځه کوي اوکه وويني چي

ښه او ښايسته چمن دی نو ددې تعبیر خلاف دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي چمن ليدل په اوو وجو وي. ۱: دين ۲: اعتقاد ۳: ژوند ۴: پاچا ۵: بزرگ سړی ۶: خير او نفع ۷: مراد حاصلول.

مرهم \ ملهم

ابن سيرين عليه السلام ويلي دی که وويني چي پر زخمي بدن يي مرهم ايښي دي نو ده ته ددين نقصان رسېږي او که چا ته يي ورکړي وي نو دخلکو زامنو ته به خير او نفع رسوي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی که پر زخم يي مرهم ايښي وي او هغه مرهم غوښه خوري نو دمال نقصان دی.

مرواريد \ ملغري

دانيال عليه السلام ويلي دی چي په خوب کي ملغره دغلام يا مينځي زوی دی ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ملغره ښايسته مينځه يا ښايسته ښځه ده او که وويني چي دده سره بي شماره ملغري دی دليل دی چي هغونه به ورته نفع ورسېږي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دی چي که خرابه ملغره وويني نو دعلم او حکمت په خبرو دليل دی او بعض وايي چي په هلکانو او انجونو دليل لري. ابن سيرين عليه السلام ويلي دی چي که خرابه ملغره وويني نو پر ښځو او انجلیانو دليل دی او که وويني چي دده سره ډيري ملغري دی نو هغونه به مال حاصل کړي او که وويني چي دده دخلي څخه دملغرو هار راوتلي دي دليل دی چي دده دخلي څخه به دعلم او حکمت ښايسته برابر کلام راځي او که وويني چي ملغري يي خوړلي دي دليل دی چي دعلم توحيد او حکمت خبري پتوي يا به قران کریم هيروي او که وويني چي دملغرو لړۍ يي په کور کي يا لاره کي اوري کړي دي دليل دی چي دده تصنيفات او تاليفات به په علم حکمت کي ډير وي او خلک به دده دکلام څخه علم او پوهه حاصله کړي او که وويني چي دلرگو په ځاي ملغري سوزوي دليل دی چي خلکو ته به علم او حکمت ډير زده کوي خو دغه خلک به د زده کولو قابل نه وي او که وويني چي دده سره ډيري ملغري دی او دی پرهيزگار او ديندار وي نو دا دده پر ديانت او دين دليل دي او که مالداره وي نو مال به يي زيات سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دی که وويني چي دده سره ملغري دی دليل دی چي دده به ښايسته زوی پيداسي د الله تعالی فرمان دی (کانهم لؤلؤ مکنون، سورة الطور: ۲۴) ترجمه: گویا که دغه هلکان به داسي وي لکه چي ملغري په غلاف کي پټي وي. او که غټه ملغره وويني چي دحد څخه زياته غټه وي نو ډير زيات مال به حاصل کړي او که وويني چي ملغره يي خرڅه کړي ده دليل دی چي علم او قران کریم به هيروي او که وويني چي ملغره يي په خله کي ايښي ده اوتيره کړي يي ده دليل دی چي الله تعالی به ورته علم او حکمت ورکړي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دی که وويني چي دده سره ډيري ملغري دی دليل دی چي الله تعالی به ورته علم قران او حکمت ورکړي او که وويني چي دده دخولي څخه قيمتي ملغري يوه يوه راوړي دليل دی چي ښي خبري به کوي چي خلک به يي خونبوي او که وويني چي دملغرو هار دده دلاسه ايله سوي دی اومات سوی دی دليل دی چي

ډيري خبري به کوي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي ملغلره يي په خراب ځاي کي اچولي ده دليل دی چي علم او حکمت به کم عقلو خلکو ته ښيي او که وويني چي ملغلره يي سوزلي ده يا يي په کاني ماته کړي ده دليل دی چي دشريعت خلاف کار به کوي او که وويني چي ملغلره دده دپښي څخه لاندې ماته سوي ده دليل دی چي زوی به يي مري او که وويني چي ملغلره دده دعضو تناسل څخه راوتلي ده او په ملغلره کي سایه نسته دليل دی چي لور به يي پيداسي او که وويني چي دملغلري هارونه يي په مري کي اچولي وي دليل دی چي هر قسم علم به حاصل کړي او که دچا په غاړه کي يي اچولي وي نو هغه سړی ته به علم او حکمت ښيي او که وويني چي دملغلرو والي دده په دواړو غوږونو کي دی دليل دی چي قران کريم به حفظ کوي او که وويني چي دده سره دملغلرو ډيران دی دليل دی چي دهغه په قدر به مال حاصل کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي ملغلري خرڅوي دليل دی چي دغه سړی مصلح او پرهيزگاره دی اوده ته دهر علم څخه حصه ورکول سوه او که دغه سړی داهل علم څخه وي دليل دی چي زامن او ډير زامن او ډير علم به ورته حاصل سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي ملغلره ليدل په شپږو وجو وي. ۱: قران کريم ۲: حکمت او هونارتيا ۳: مال ۴: ښځه ۵: ښايسته مينځه ۶: نیک زوی او په خوب کي ملغلري خرڅونکي داسي سړی دی چي ډير زامن ډير علم او مال لري.

مزدوران

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي مزدوران دده په کور کي دی او کار کوي دليل دي چي دده به دپاچا دخپلوانو سره جنگ کيږي او دهغوي څخه به جلا سي جابرمغربي رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي دخلکو په کورونو کي مزدوري کوي دليل دي چي په سخت کار کي به گرفتاره سي او دکور دځاوند به دچا سره ښکار کيږي او که وويني چي مزدوران دده په کور کي کار کوي دليل دی چي دي به غمجن سي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دی که وويني چي مزدوران دده کورته خاوري راوري دليل دي چي مال او نعمت به حاصل کړي اوددي خلاف دمال پر نقصان دليل دی.

مژگان \ بانوگان

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي دسترگو بانو ليدل ددين په نظر کي ساتل دی او که وويني چي دده بانو رپيږي نوناچوپه به سي او که وويني چي دده بانو ايله سويدي نو دده دين به خراب وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دی چي که وويني چي دده بانو کار به سوي دي دليل دی چي دمال نقصان به يي وسي او بانو په ريږدو ليدل دناچوري دليل دی. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دی چي په خوب کي بانو ليدل په څلورو وجو وي. ۱: ددين حفاظت ۲: موافق دوست ۳: مال او روزي ۴: خوشحالي په قدر دزوی حاصل دا دی چي په بانو کي هر قسم خير او شر ليدل په دي څلورو وجو دليل لري.

پرهيز دانه \ مزدورها \ د مريضانو نرم خوراک \ پرهيز

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي پرهيز دانه که تريخ اوبي خونده نه وي نو پر خير او نفع دليل لري او که تريخ اوبي خونده وي نو پر ضرر او غم دليل لري.

مس \ تانبا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي دده سره تانبا ده نو دهغه په اندازه به مال حاصل کړي ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي دتانبې لوبښي لکه ګلاس اولوته اوڅه چي د دې مشابه وي د اتول پر واده اونکاح باندي دليل لري. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ده تانبه ويلي کړي اوصفا کړي يي ده دليل دي چي ګران کار به باندي اسان سي او مال به په مشقت سره حاصل کړي.

مستي \ بي هوښي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي بي هوښي په لمونځ او مال کي سستي ده ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي بي هوښي که دشرايو د وجي څخه وي دليل دي چي په خوف اوبيره کي به وي.

مسجد \ جماعت \ جومات

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي اباد جماعت په تعبیر کي عالم سړی دی په چاڼسي چي دصلاح لپاره ډير خلک راځي دالله تعالی فرمان دی (ومسجد يذكر فيها اسم الله كثيرا، سورة الحج: ۴۰) او په جماعتونو کي دالله تعالی ذکر ډير کيږي او که وويني چي ده جماعت جوړ کړي دی دليل دي چي دمسلमानو لپاره به خير او نيکي کوي اوددی څخه به ورته اجر او ثواب ملاوسي يا به څوک پخپل کار جمع کوي يا به يو قوم پر دين اسلام او شريعت قايموي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي دجماعت بنياد ايښول ښځه کول دي که وويني چي ده دجماعت بنياد ايښي دي که بنياد يي ختم کړي دی دليل دي چي حلاله ښځه به کوي اودغه ښځه به دينداره او پرهيزگاره وي او که وويني چي ده دجماعت ډيوه مړه کړي ده دليل دي چي دده زامن به مري او که وويني چي په جامع مسجد کي ناست دی اودده څخه چاپيره وانه شنه سويدي دليل دي چي څوک به پر ده دداسي شي گمان کوي چي په ده کي به نه وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دي چا دجماعت د دروازي څخه منع کړي دی دليل دي چي هغه به پر ده ظلم کوي او که وويني چي ده په جماعت کي لمونځ کړي دی او دده مخ دقبلي طرفته نه وو نو د دې تعبیر بد دی او که وويني چي ده په جماعت کي مخ او لاس پريولي دی دليل دي چي خپل مال به په دغه جماعت کي خرڅوي او مراد به ورته حاصل سي او که جماعت وران وويني نو يو څوک عالم به مری. اسماعيل اشعث رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي مسجد جوړول خواهش دی او خلک جمع کول دی اوبيا هغوي پر سمه لار راوستل دی او دښمنانو غيبت کول دی دالله تعالی فرمان دی (وقال الذين غلبوا على امرهم لنتخذن عليهم مسجدا، سورة الكهف: ۲۱) او کوم خلک چي

پخپل کار غالب وو هغوي وويل چي موږ به پردي جماعت جوړوو او که وويني چي دده په ځاي کي جماعت جوړ سوي دي دليل دی چي په دين کي به شرف اوبزرگي حاصله کړي او مخلوق ته به دالله تعالی طرفته بلنه ورکوي او که وويني چي ديو قوم سره جماعت ته تللي دي دليل دی چي دجنگيالي ښځي سره به واده کوي. او که وويني چي په جماعت کي يي چراغ بل کړي دي دليل دی چي مصلح زوی به يي پيداسي او که وويني چي دمکي مکرمي يا دمديني منوري جماعت ته تللي دي دليل دي چي دهر طرف څخه به په امن کي سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي جماعت ليدل په دولسو وجووي. ۱: پاچا ۲: قاضي ۳: عالم ۴: رئيس ۵: امام ۶: خطيب ۷: موذن ۸: امير ۹: خير او برکت ۱۰: مسجد ۱۱: ښځه کول ۱۲: نيکي کول، او که وويني چي دجمعي په ورځ يي جماعت ښاسته کړيدی نو دا دده پر ايمان او ددين په درستي دليل دی او که وويني چي جماعت ته تللي دي دليل دی چي دبيري څخه به په امن کي سي دالله تعالی فرمان دی (ومن دخله کان امناً، سورة آل عمران: ۹۷) او څوک چي په دي کي داخل سو په امن کي به سي.

مسح

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي ده پر موزو مسح کړيده دليل دی چي په سفر به ځي او په دي سفر کي به ډير مال حاصل کړي او دده کار به په انتظام سره وي.

مسکه \ کوچي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي تازه غوړي په تعبیر کي مال او حلال نعمت دی او که وويني چي کوچي يي اخيستي دي يا چا ورکړي دي او ده خوړلي دي دليل دی چي دهغه په اندازه به حلال مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي کوچي خوړل ريښتوني گواهي ورکول دي که دبزي کوچي وخوري دليل دی چي مال او نعمت به ورته حاصل سي او که دغوا کوچي وخوري دليل دی چي دغه کال به باندي مبارك سي او دهغه په اندازه به خير او برکت حاصل کړي حاصل دا دی چي دحلال ځناور کوچي پر حلال مال دليل دی او دکومو غوښه چي حرامه وي پر حرام مال دليل دی. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي کوچي په څلورو وجو دليل لري. ۱: حلال مال ۲: ريښتوني گواهي ۳: علم او پوهه ۴: گناه او معصيت.

مسواک

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي ده مسواک وهلي دي دليل دی چي مال به په خيرات کي خرڅ کړي او پر دي به څه ثواب نه وي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي که وويني چي ده دمخکنيو غاښونو مسواک کړي دي دليل دی چي پر وروڼو او خوندو به احسان کوي او که وويني چي دټولو غاښونو مسواک يي کړي دي دليل دی چي دټولو خپلوانو سره به نيکي کوي.

مشرق \ مغرب \ ختيځ \ لوېديځ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي مشرق ددنيا پر پاچاهانو دليل دي اودلمر راختل

پر حکومت دليل لري او د پاجاهانو د طرف څخه فرمان دي او د لمر لويدل د دې خلاف دي او که وويني چي د اصلاح د کار لپاره په مشرق کي دي نو پر نعمت دليل دي او که خپل ځاي خراب وويني دليل دي چي دده مراد به پوره نه سي او په هر حال کي د لمر دراختلو ځاي د لمر لويدلو څخه ښه دي او د لمر دراختلو ځاي پر مرتبي او بزرگي دليل لري او د لمر د لويدلو ځاي پر بدبختي او عاجزي دليل دي.

مشک شدن \ مشک کيدل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که مشک وويني چي مسلمان سوي دي دليل دي چي په اسلام کي به مري او که وويني چي مشک د قبلي طرفته لمونځ کوي يا د الله پاک شکر ادا کوي دليل دي چي هغه به مسلمان سي او نعمت به باندې زيات سي د الله تعالى فرمان دي (الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة، سورة النور: ۳۵) الله پاک د اسمانونو او د زمکو نور دي او دده دنور مثال د تاخ په شان دي او که وويني چي مشک د مسلمان کورته راغلي دي نو هم دغه تعبیر بي دي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک مشک په خوب کي وويني او خوب ليدونکي پرهيزگار وي نو دليل دي چي د علم تلاش به کوي او پر دښمن به کاميابي حاصله کړي او که پرهيزگار نه وي دليل دي چي د بد مذهب خلکو سره به صحبت ساتي.

مشک \ خوشبو

د انبال عليه السلام ويلي دي که وويني چي دده سره مشک دي دليل دي چي با اده او هونبیار به سي او ټول خلک به دده تعريف کوي او که وويني چي دده څخه دمشکو يا دکافور خوشبوبي راځي دليل دي چي دده عقیده او يقين به پاک اوصفا وي او د حق لاري ته به راځي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي مشک ميده کوي دليل دي چي د چا سره به نيکي کوي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مشک ليدل په شپږو وجو وي. ۱: ښځه ۲: دوست ۳: خوشحاله ژوند ۴: مينځه ۵: ډير مال ۶: ښه خبره.

مشک آب \ داوبو مشک

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي داوبو مشک سفر دي که وويني چي دده سره نوي داوبو مشک دي دليل دي چي په سفر به ځي او ډيره فايده به حاصله کړي او د زور مشک تعبیر د دې خلاف دي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي د داوبو مشک ليدل په درو وجو وي. ۱: سفر ۲: مال ۳: ژوند.

مصحف \ قرآن شريف

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي قرآن کریم په تعبیر کي علم او حکمت دي او که وويني چي قرآن مجيد بي اخيستي دي دليل دي چي طالب العلم او هونبیار به سي او که وويني چي سوزلي بي دي نو داکار دده ددين په فساد دليل دي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي ده قرآن کریم خلاص کړي دي او پر سر او سترگو بي ايښي دي دليل دي چي دده ټول

کارونه به په اندازي سره وي او دښار حاکم به سي او که وويني چي قران مجيد دده سره خبري کوي که نيکي خبري وي نو پر نيکي دليل دي او که بدې خبري وي نو پر بدې دليل دي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي قران کريم ليدل په پنځو وجو وي. ۱: علم او حکمت ۲: ميراث ۳: امانت ۴: حلاله روزي ۵: دين او ديانت.

معطلگي (يو ډول دوا)

معطلگي يو قسم سړينس دوا ده ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي معطلگي چيچي دليل دي چي ده ته به خير پيښ سي ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چي معطلگي په اوبو سره خوري دليل دي چي هغونه به دچا شکايت کوي که وگوري چي معطلگي په اور دود کوي دليل دي چي خوب ليدونکي به دپاچا تکليف پورته کوي.

مطبوخ \ جوشانده

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي ده دناجوړي لپاره جوشانده پخکړي ده او جوشانده دهغه مطابق وي دليل دي چي ددين صلاح به تلاش کوي او که جوشانده دهغه مطابق نه وي دليل دي چي ددين صلاح به نه تلاش کوي او که وويني چي جوشانده يي چيښلي ده او هغه اثر کړي دي نو پر صلاح تندرستي او خير دليل دي او که ددې خلاف وويني نو پر غم او نقصان دليل دي.

مطرب \ غزلچي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي که وويني چي غزلچي څه غزلي وايي دليل دي چي دحرامو شيانو طرفته به مايل سي او که هغه ډول دبله يا ددې په ډول يو ساز رغوي نو پر غم دليل دي او په خوب کي ډم توب کول خير او نفع ده او تعبیر بيانوونکي ته پکار دي چي که څوک داسي سړی وي لکه قاضي مفتي او واعظ دادري سره قومونه دژړا او زاري خاوندان دي او په تعبیر کي پر فساد دليل لري.

معجون

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي معجون يي ددرد اوناجوړي لپاره جوړ کړي دي دليل دي چي دده څخه به خلکو ته خير او نفع ورسېږي او که وويني چي دغه معجون دهر چا لپاره وو دليل دي چي دده څخه به عامو خلکو ته خير او نفع رسېږي.

معهده

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي دده معده قوي او بي نقصانه ده دليل دي چي عمر به يي زيات سي او که ددې خلاف وويني نو عمر به يي لنډ وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي معده په شپږو وجو ده. ۱: حرام مال ۲: زوی ۳: ډير عمر ۴: بدې ۵: ناخوښه خبره ۶: داسي کار کول چي په هغه سره به فايده او نفع حاصلوی.

معزول شدن \ معزول کيدل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي ديو کار څخه معزول سويدي يا چا معزول کړي دي

دليل دي چي ښځي ته به طلاق ورکوي او که ښځه نه لري نو په تجارت به يي نقصان کيږي.

معصفر (يوگل دي)

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي معصفر په درو جو دي. ۱: غم او فکر ۲: داسي کار چي دهغه په کولو سره غم او سختي رسيږي.

معلم \ استاذ \ ښوونکی

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي استاذ سردار او هونسيار دي او که وويني چي تعليم ورکوي او ماشومانو ته علم ښيي نو خلکو ته به حق خبره کوي ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي استاذي کوي او هلکانو ته علم ښيي دليل دي چي دپاچاهي لايق نه دي او پر خپل ځاي به دهغه خبره روا وي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي استاذي کول په څلورو وجووي. ۱: حکومت کول ۲: عزت او مرتبه ۳: بزرگي ۴: حکم کول.

مغز

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي د هډوکي او دسر مغزه ذخيره سوي مال دي او که وويني چي مار اولړم دده ماغزه خوري دليل دي چي دخلکو مال به خوري. اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دسر مغزه دفن سوي مال دي او که وويني چي خراب اوبي خونده مغزه يي خوړلي دي دليل دي چي دده مال حرام دي يا يي دهغه زکات نه دي ورکړي جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هر قسم مغزه ليدل په درو وجووي. ۱: پټ مال ۲: عقل ۳: صبر.

مبتلا شدن \ اخته کيدل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که په خوب کي وويني چي په څه جنگ کي اخته سوي دي چي نه سي لوړيدلای دليل دي چي په ټولو کارونو کي به ضعيف او سست وي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي څوک يي مبتلا کړي دي دليل دي چي دده ژوند به خراب کړي او نقصان به ورکړي ورته.

مقراض \ غچي

د دي بيان به ان شاء الله په حرف نون کي راځي.

مقعد \ د لويو بولو ځای

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مقعد دخوب ليدونکي شغل او کسب دي که خپل مقعد دباندې وتلي وويني دليل دي چي دده کسب او کار به تباه سي او که وويني چي دده دمقعد سوري بند سوي دي نو هم دليل دی چي کار او کسب به يي بند سي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مقعد ليدل په څلورو وجووي. ۱: کسب او کار ۲: دمال نفع ۳: ژوند.

مقنعه \ لوپټه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لوپټه د ښځو لپاره خاوند او دسرو لپاره ښځه ده

اوکه وويني چي لويته د دې د سرخه جلا سويده دليل دي چي خاوند به ورته طلاق ورکوي اوکه توره لويته وويني نو خاوند به يې بدکاره وي اوکه سره وي نو خاوند به يې عيش پسند وي اوکه اسماني رنگ وي نو خاوند به يې په مصيبت کي راځي اوکه ژړه وي نو خاوند به يې ناجوره رقم وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي لويته په څلورو وجو ده. ۱: ښځه ۲: مينځه ۳: خادم ۴: دښځو څخه نفع اوکه لويته تاريخه يا دپشميني وي نو ددې خاوند به پرهيزگار مصلح او ديندار وي.

مسلمان شدن \ مسلمانيدل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که مسلمان په خوب کي وويني چي دوباره مسلمان سوي دي دليل دي چي دبلا او افتونو څخه به په امن کي سي اوکه کافر وويني چي مسلمان سوي دي دليل دي چي الله پاک به دده په قسمت کي اسلام نصيب کړي اوکه وويني چي مسلمان کافر ته ويلي دي چي مسلمان سه دليل دي چي دهغه به ټول کارونه سم سي، جابر مغربي عليه السلام ويلي دي که وويني چي مسلمان کافر سوي دي دليل دي چي په بلا کي به گرفتار سي اودکار خاتمه به يې په خبر سره نه وي اوکه وويني چي کافر دده په لاس مسلمان سوي دي دليل دي چي څوک به دبدکاري اوفساد څخه منع کوي.

مسماړ \ ميخ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که په خوب کي ميخ وويني نو پر لوی سړی دليل دي چي دده په کارونو کي ولاړ وي او پوره کوي يې اوبعض اهل تعبירו بيان کړي دي چي په خوب کي ميخ پاچا يا لوی امير دي اوکه وويني چي دده سره غټ او مضبوط ميخ دي دليل دا دي چي دلوی سړی سره به يې صحبت وي اوکه وويني چي يو شي يې په ميخ جوړ کړي دي دليل دي چي دلوی سړی په وجه به دده خراب کارونه جمع سي اوسم به سي او که وويني چي ميخ مات سوي يا وړک سوي دي نو ددې تعبیر خلاف دي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ميخ ليدل په څلورو وجو وي. ۱: لوی سړی ۲: هغه سړی چي دخلکو سره وعده پوره کوي ۳: امير يا حاکم ۴: خراب او نقصاني کارونه.

مگس \ مچ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي مچ بد او مفلس سړي دي که وويني چي مچان پر ده جمع سوي دي يا دده په سترگو اوخله کي ننوزي دليل دي چي دبد سړی څخه به خرابه خبره اوري چي په هغه سره به يې زړه خفه سي اوکه دمچ اواز يې اوريدلي وي نو خلک به په شور کولو ويني. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي مچ حاسد اوبد سړی دي که وويني چي دده څخه چاپيره مچان جمع سويدي دليل دي چي دده کاربه دحاسدانو سره وي اوکه وويني چي دده په کور کي ډير مچان گرځي دليل دي چي خلک به دده خبري کوي اوکه وويني چي مچان يې خوري دليل دي چي بد خلک به دده دخپلوانو سره حسد کوي اوکه مچ يې مړ کړي وي نو حاسدان به مغلوبه کړي اوکه وويني چي مچان تر محکي لاندې ځي دليل دي چي

حاسدان به دده جمع کړي مال اخلي او خزانه کوي به يې او ده ته به نقصان رسوي.

مگس انگين \ دگين مچي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دگين مچي فراخ روزي والا سپري او گټوره ښځه ده که وويني چي دگين مچي يې نيولي ده يا چا ورکړي ده دليل دي چي دهغه په اندازه به مال او غنيمت حاصل کړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي پر ده دگين مچي جمع سوي دي او دي چيچي دليل دي چي په غم سره به مال او نعمت حاصل کړي او که وويني چي مچي گين خوري نو نقصان او ضرر به ورته ورسېږي او که وويني چي دمچونو گين يې اخيستي دي دليل دي چي دخير او نفع خبري به اوري او دهغه څخه به فايده ويني.

مکه مکره

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي که څوک خپل ځان په مکه مکره کي وويني دليل دي چي دکعبي شريفي زيارت او حج به کوي او که وويني چي مکي مکره ته دتجارت لپاره تللي دي او دحج لپاره نه دي تللي دليل دي چي ددنيا پر مال حريص دي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي په مکره کي دصلاح او پرهيزگاري سره دي او په عبادت کي مشغول دي دليل دي چي په دنياوي نفع کي دي او که مکه مکره اباده او که وويني دليل دي چي مال او نعمت به باندي فراخ سي او که وران يې وويني نو تعبيري يې داوړ څخه خلاف دي.

ملخ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ژوندي ملخ لښکر دي او پوخ ملخ روپۍ او اشرفۍ دي او که وويني چي په ښار يا يو ځاي کي ملخان ښکاره سويدي او هغه ځاي ته يې نقصان رسولي دي نو په دغه ځاي کي به لښکر جمع کيږي او ددغه ځاي خلکو ته به بلا او زحمت رسېږي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي ده ډير ملخان جمع کړيدي او په لوبښي کي يې اچولي دي دليل دي چي مال به جمع کوي او دښځي په مهر کي به يې ورکړي او که وويني چي بي اندازي ملخان راغلي دي او په درياب جمع سوي دي او دهغه ځاي سبزي يې خوړلي دي دليل دي چي بي اندازي مال به هلته جمع سي او که ملخان بيرته راسي نو پر ويرانې باندي دليل دي.

منادي

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي منادي تير سوي دي او دهغه خبري دعلم او حکمت مطابق دي او پخپله صالح او پرهيزگار وي نو پر خير او زيري دليل دي جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي که خوب وويني چي ددې دنيا داصلاح منادي ده دليل دي چي خير او صلاح به حاصله کړي او که ددنيا دخير منادي وي دليل دي چي د دې جهان منادي به حاصله کړي او که دشر او فساد منادي وي نو د دې تعبيري د اول څخه خلاف دي.

مناره

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مناره داسي سپري دي چي خلک ددين د لاري

طرفته رابولي که وويني چي مناره يي جوړه کړيده دليل دي چي نيك کار به کوي اودمسلمانانو ټولگي به راجمع کوي اوکه وويني چي مناره يي خرابه کړي ده دليل دي چي مسلمانان به جلا جلا سي اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي ددغه مناري موذن به ددنیا څخه رحلت وکړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي مناره پاچا ياخوک لوی سړی دي که په کوڅه کي مناره وويني دليل دي چي خوک لوی سړی به دغه کوڅي ته راځي اوکه مناره دچوني او خښتو وويني نو شاهي سردار به سي اوکه داومو خښتو مناره وويني دليل دي چي دغه لوی سړی به درعاياو څخه وي اودينداره او ميلمه دوست به وي اوکه دکانو اوچوني مناره وويني دليل دي چي هغه به دظالم پاچا سردار وي اوکه دلرگي مناره وويني دليل دي چي هغه سردار به بد اوکم همته به وي اوکه مناره دجماعت په دروازه وويني دليل دي چي هغه سردار به عالم اوافاضل وي اوخلک به دشريعت کارونو طرفته رابولي اوکه وويني چي دجماعت مناره را ايله ده دليل دي چي ددين دبزرگانو څخه به خوک مري او په خلکو کي به فکر اوخفگان راځي اوکه وويني چي دنبار په مينځ کي مناره ده نو په پاچاهي دليل دي اوکه وويني چي مناره دتنبی يا دپيتلو ده دليل دي چي پاچا به جابر اوظالم وي اوکه وويني چي دمناري څوکه دسروزرو يا دسپينو زرو ده دليل دي چي پاچا به درواغجن بي وفا اوغدار وي اوکه مناره دپخو خښتو وي دليل دي چي پاچا به ظالم اومتکبر وي اوکه خپل ځان دمناري په څوکه وويني دليل دي چي پاچا ته به نژدي سي اوکه وويني چي پر مناري خوراک ايسول سوي دي دليل دي چي په دغه ملک کي به ظالم پاچا ښکاره سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي په مناري کي دي او دلمونځ اذان يي کړي دي دليل دي چي پاچا به دمخلوق سره نيکه وعده کوی اوکه وويني چي دجامع مسجد په مناره کي يي دلمونځ اذان کړي دي دليل دي چي حج او عمره به کوي اوکه وويني چي مناري حرکت کړي دي دليل دي چي پاچا به ناجوړه سي اوکه وويني چي پاچا مناره راغورزولي ده دليل دي چي پاچاهي به حاصله کړي اودغه پاچا به مغلوب کړي او دهغه څخه به ولايت واخلي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي مناره ليدل په څلورو وجو وي. ۱: پاچا ۲: خوک لوی سړی ۳: امام ۴: موذن.

منبر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي منبر اسلامي پاچا دي او څه خير اوشر چي په منبر کي وويني دهغه تعبیر به پر پاچا واقع کيږي اوکه وويني چي منبر ته ختلي دي اودحکمت اوعلم خطبه يي ويلي ده که عالم نه وي نو دده زوی يا دده په خپلوانو کي به خوک عالم سي اوکه وويني چي پر منبر يي شعرونه ويلي دي يا يي دشريعت خلاف خبري کړي دي دليل دي چي په مسلمانانو کي به په بي ديني اودبدعت په خبرو سره رسوا سي اوبعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي دي به پانسي کيږي اوکه پاچا وويني چي منبر ته ختلي دي اومنبر را ايله سوي دي او مات سوي دي دليل دي چي دپاچاهي څخه به معزول سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي منبر ته ختلي دي او پوره خطبه يي ويلي ده او راکښته سوي دي دليل دي

چي دخطابت دعلم او حکمت خبري کړي دي، اوکه ښځو او نارو ته گډوډ يې خبري کړي وي دليل دي چي رسوا به سي ځکه چي ښځو ته دعلم خطبه ويل دسړو په مينځ کي اوسړو ته د ښځو په مينځ کي جايز نه دي اوکه وويني چي دمڼر څخه را لويديلی دی خواه که عالم وي يا جاهل دليل دي چي دعزت څخه به معزول سي او په خلکو کي به ذليله اوسوا سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي مڼر ته ختلي دي دليل دي چي عالم مصلح اوديندار به سي اوبزرگي عزت اومرتبه به حاصله کړي اوکه مفسد وي نو دغلا په جرم کي به ونيول سي اويانسي به سي او څونه چي مڼر لوی اويانسي اوپاک وويني هغونه به عزت اومرتبه حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي به خوب کی مڼر ليدل په پنځو وجووي. ۱: پاچا ۲: قاضي ۳: امام ۴: خطيب ۵: پانسي کول.

منجم \ نجومی \ عامل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي نجومی سويدي دليل دي چي دبزرگانو اويانسي په نزد به عزت اومرتبه حاصله کړي ليکن درواغ اومحاله خبري به کوي خاصکر که په خوب کي يي هم دنجومو داحکامو خبري کړي وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دعلم نجوم او هيبت ناکه خبري کوي نو دپاچا اولويو خلکو څخه به عزت حاصل کړي اوکه داحکام نجوم خبري کوي نو د دې تعبیر بي حرمتي ليدل او درواغ ويل دي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نجومی درواغن اوناشره بنده دي.

منجنيق \ مچلوغه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي پر ښار يا دمسلمانانو پر قلعه په مچلوغه کانی ولي دليل دي چي په شا پسي دمسلمانانو غيبت کوي اوکه وويني چي دکافرانو پر ښار يا قلعه په مچلوغه کانی غورځوي دليل دي چي هغوي به دنښمن گڼي اوهميشه به يي بدي کوي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دښار څخه شاوخوا مچلوغه لگيدلي دي اوبار خرابه وي دليل دي چي دي ښارته به ددښمن خطر وي اوکه وويني چي مچلوغه ماته سوي ده يا په اور سوځلي ده دليل دي چي د دې ښار پاچا به پر دښمنانو فتح حاصله کړي اودښار اوسيدونکي به دبيري څخه په امن سي.

مندیل \ دسمال

مندیل مراد ځني غټ دسمال دي يعني پټکي ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کی دسمال خادم دي اوددي دکمي زياتي اونقصان وغيره تعبیر پر خادم رجوع کوي که وويني چي دده سره نوي دسمال دي ياچا ورکړي دي دليل دي چي خادم به ورته حاصل سي اوکه دسمال سپين ياشين وي نو دده خادم به ديانتدار وي اوکه سور وي نو دده خادم به عيش پسند او سرکښه وي اوکه ژروي نو دده خادم به په اصل کي ناجوره رقمه وي اوکه اسماني رنگ وي نو دده خادم به مصيبت ناک اوعمجن وي اوکه دسمال دتولي په ډول وي نو دده خادم به پرهيزگار وي اوکه وويني چي دسمال دپشم يا دتارونو دي نو دده خادم به امانتدار او ديندار وي اوکه

دسمال درېښمو وي نو دده خادم به يې وفا او متکبر وي او که دسمال زور خیرن او خیري سوي وي دليل دي چي دغه خادم به يې وفا او متکبر وي او که دسمال زور خیرن او خیري وويني دليل دي چي ددغه خادم څخه به نيکي ويني او که وويني چي دسمال وړک سوي دي دليل دي چي خادم به ځني جلا سي او که وويني چي دسمال سوزل سوي دي دليل دي چي دده خادم به مري.

منشور\فرمان\حکم

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي عالم يا زاهد يا مصلح سړي ورته حکم کړي دي چي په دي کار کي تيار اوسه دليل دي چي ددين په کار کي به دده صلاح وي اوددنیا او اخرت خلاصون اوسعادت به حاصل کړي او که د دې خلاف وويني نو خلاصون به حاصل کړي او که وويني چي پاچا ورته حکم کړي دي دليل دي چي شرف اوبزرگي به حاصله کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي پاچا ورته حکم ورکړي دي او په دغه ښار کي مصلح خلک دي دليل دي چي دپاچاڅخه به لويه مرتبه حاصله کړي او کار به يې په انتظام سره سي او که دغه ښار خراب اوبد ولايت والا وي نو د دې تعبیر داوولني خلاف دي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ده ته فریشتي يا پیغمبر لیکل سوي فرمان ورکړي دي دليل دي چي الله پاک به دي وبخښي او دده څخه به راضي او خوشحاله وي او که فرمان توروې نو د دې تعبیر داوولني خلاف دي.

منقاره\مشوکه\مښوکه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دده دچرگ په ډول مشوکه ده دليل دي چي دمنښوکی دغلا والي مطابق به ورته مال حاصل سي او که وويني چي غټ مرغه لکه عقاب او تپوس وغيره دي په مښوکه وهلي دي نوغم اوسختي به ورته رسيږي او دمال نقصان به يې وسي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دده دچرگ مښوکه ده دليل دي چي دهغه دقدر وقيمت مطابق به ورته بزرگي نعمت خبر اونفع حاصله سي او که وويني چي دده مښوکه ده او په هغه سره خلکو ته نقصان رسوي دليل دي چي خلکو ته به دده څخه تکلیف او زحمت رسيږي.

مني

مني هغه اوبه دي دکومو څخه چي بچي پيدا کيږي ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي مني ليدل مال دي چي په هغه سره به خوشحاله سي که وويني چي دده سره دمني د اوبو ماتېي ده دليل دي چي ډير مال به حاصل کړي او که وويني چي دده دعضو تناسل څخه ډيره مني وتلي دي دليل دي چي دهغه په اندازه به پخپله گټه ډير مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دده دعضو تناسل څخه مني جاري ده دليل دي چي دهغه په اندازه به ډير دو څخه مال حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دده مني وتلي دي دليل دي چي مال به حاصل کړي دالله تعالی فرمان دي (انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتليه، سورة الدھر: ۲) موږ انسان دمني څخه پيدا کړي دي چي هغه موږ ازمایو جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په

خوب کي مني په څلورو وجو ده. ۱: زوی ۲: دمال زیاتوالي ۳: دمال نقصان ۴: بزګري اوکه وويني چي دده مني دباندې وتلي دي نو تعبیر بیانونکي ته پکار دي چي دمال په زیاتوالي تعبیر بیان کړي اوکه مني نه وي وتلي نو دمال نقصان به یې وسي.

مهد\زاتګو\ټال

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که وويني چي پر ټال ناست دي اوخوب لیدونکي د دې قابل وي نو په راحت اساني او خوشحاله ژوند دلیل دي او دځوف اوبيري څخه به په امن کي سي اوکه وويني چي دټال څخه را ایله سوي دي نو د دې تعبیر داوړني خلاف دي. ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که وويني چي پر ټال ناست دي دلیل دي چي مهربانه ښځه به کوي یا به ښایسته مینځه اخلي اوبعض اهل تعبیرو بیان کړي دي چي ټال په خوب کي ارامگاه عزت اومرتبه ده دهغه چا لپاره چي د دې قابل وي کني قید خانه ده. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي ټال په اتو وجو دي. ۱: اساني او راحت ۲: ژوند ۳: عزت ۴: مرتبه ۵: امن ۶: دولت ۷: مهربانه مینځه ۸: ښځه او دښځو لپاره ټال لیدل په څلورو وجو دي. ۱: قید خانه ۲: تنګ ځاي ۳: غم او فکر ۴: رنج او محنت.

مهر

ددې بیان په حرف ط کي تیر سوي دي.

مهره\کنجکه\غمی

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویل دي که وويني چي غمی یې پیدا کړي دي یا یې اخیستي دي یا چا ورته ورکړي دي دلیل دي چي دهغه دقدر او قیمت مطابق به مال حاصل کړي یا به ورته خدمتګار ملاو سي اوکه وويني چي غم پاک اوسپین دي نو خدمتګار به یې مصلح اوپرهیزګار به ناجوره وي اوکه تور وي نو دده خدمتګار به سخت زړی او بدخویه وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي غمي لیدل په اوو وجو وي. ۱: ښځه ۲: خدمتګار ۳: مینځه ۴: مال ۵: ادب او هونبیاړتیا ۶: زوی ۷: ازاد غلام.

مهمان\میلمه

ابن سیرین رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي میلستیا دڅه شي جمع کول دي اوکه وويني چي یو قوم دمیلستیا لپاره رابللي دي دلیل دي چي داسي کار به کوي چي دي به دټولو کارونو څخه منع کوي اوکه وويني چي دي خلکو دمیلستیا لپاره باغ ته بیولي دي اوپه هغه باغ کي اوبه جاري دي او دمیوو څخه ډک دي دلیل دي چي جهاد ته به ځي اوشهید به سي دالله تعالی فرمان دي (فیها بفاکة کثیرة وشراب، سورة ص: ۵۱) ترجمه: په دې کي ډیري میوي اوشربت دي ابراهیم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي داسي میلستیا لیدل چيري چي کنډو او دوپړه باجه او داسي نور شيان وي نوپر غم فکر اومصیبت دلیل دي اوکه دا پکښي وي نو پر خیر اوبرکت دلیل دي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي میلستیا دغایب پر

واپس راتلو دليل لري جعفر صادق عليه السلام ويلي دي كه وويني چي ناوي يي بغير دنكاح څخه را ايستلي ده او ميلمنه كړي يې ده نو دليل دي چي ده ته به غم او فكر رسيږي.

مورچه \ ميري

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي كه وويني چي ميري په يو شي كي جمع سويدي دليل دي چي ډير خلك به دده كور ته راځي او كه وويني چي ډير ميري دده دكور څخه وتلي دي دليل دي چي دده دكور خلك به بل ځاي ته ځي او كه وويني چي دلوره څخه ميري دده كور ته راځي دليل دي چي غل به دده كور ته راځي او كه وويني چي دده پر بدن ډير ميريان جمع سوي دي يا دده دخولي څخه راوځي دليل دي چي ژر به هلاك سي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي ميري كمزوري دښمن دي كه پخپل كور كي ډير ميري وويني دليل دي چي دده نسل به زيات سي او كه وويني چي ميري دده دكور څخه دباندې وتلي دي دليل دي چي دده نسل به كم سي. اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دي چي سور ميري پر كمزوري او سست سړي دليل لري اوتور او غټ ميري دغلا پر مال او پر كوروالو دليل لري او كه وويني چي ميري دده دكور څخه دباندې وتلي دي دليل دي چي ددي كور حال به پريشانه وي.

مورو \ دسيبو درخته

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي كه وويني چي دده سره دسيبو درخته ده دليل دي چي دده به دازاد خوش طبعيته نښايسته او كامل العقل سړي سره دوستي وي اودهغه څخه به فايده حاصلوي ابراهيم كرمانى عليه السلام ويلي دي كه وويني چي دسيبو درخته ماته ده يا ده دځاي څخه ايستلي ده دليل دي چي دداسي سړي دصحبث څخه به جلاسي او جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي دسيبو درخته ډير مال او نعمت دي اوبعضو ويلي دي چي نيك عمله زوى دي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي دسيبو درخته ليدل په څلورو وجوي. ۱: هونښيار مزدور ۲: صالح زوى ۳: ډير مال ۴: نفع او كه ښځه وويني چي دي دسيبو تړل سوي لاستي خپل خاوند ته ورکړي دي دليل دي چي د دې نكاح به مضبوطه وي.

موز \ كبله \ كپلا

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي كپلا دمالدارو لپاره مال دي او دديندارو لپاره دين دي او دكپلا پاڼه دټولو درختو دپاڼو څخه ښه ده او كه وويني چي ده كپلا اخيستي ده يا چاورته ورکړي ده او خوب ليدونكي مالدار وي نو مال به يي نورهم زيات سي او كه وويني چي ده كپلا خوړلي ده دليل دي چي ددين او دنيا نفع به حاصله كړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي كپلا په درو وجو ده ۱: دمال زياتوالي ۲: ددين زياتوالي ۳: حلاله روزي او خوشحاله ژوند او بعضو اهل تعبیر ويلي دي چي كه په موسم كي يي كپلا خوړلي وي دليل دي چي نښايسته او مالداره ښځه به كوي او دهغه څخه به فايده حاصلوي.

موزه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي ديځني په موسم كي موزه ليدل پر خير اونيكي

دليل دي او دگرمي په موسم کي غم او فکر دي او دموزي په تعبیر کي داهل تعبیرو اختلاف دي. ابن سيرین رحمہ اللہ ویلي دي که وويني چي موزي يې په پښو دي او وسله يې لگولي ده دليل دي چي دښمن به د ده څخه فکر مند سي او که وويني چي دموزي سره وسله نسته دليل دي چي غم او فکر به ويني خاصکر که موزه تنگه وي او که وويني چي دده په پښه کي دپوست موزه ده دليل دي چي ښځه به کوي او که وويني چي دده په پښه کي دپوست موزه تنگه ده دليل دي چي ده ته غم او فکر رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمہ اللہ ویلي دي که وويني چي دده موزه دسرلي دپوست ده دليل دي چي مال به حاصل کړي او که وويني چي دده موزه دلاندي څخه څيری يا سوزل سوي ده دليل دي چي ښځه به يې مري او که وويني چي دده موزه ورکه سوي ده دليل دي چي دده دمال به نقصان وسي او که وويني چي دده موزه دپښي څخه ختلي ده دليل دي چي واده او خوشحالي به حاصله کړي او که قيدي وي نو خلاصون به حاصل کړي. جابر مغربی رحمہ اللہ ویلي دي که وويني چي دده موزه دکور څخه دباندې ايله ده دليل دي چي ښځي ته به طلاق ورکوي او که وويني چي ده پردي سپی ته موزه ورکړي ده يا يې خرڅه کړيده يا دده موزه خلکو څيري کړي ده دليل دي چي دده ښځه به مري. او که وويني چي دده موزه چا پټه کړي ده دليل دي چي ځوان سپی به دده دعيال قصد کوي. جعفر صادق رحمہ اللہ ویلي دي چي په خوب کي موزه که نرمه وي او پښي ته تکليف نه ورکوي نو دهغه ليدل په اوو وجووي. ۱: ښځه ۲: خادم ۳: مينځه ۴: قوت ۵: ژوند ۶: نفع حاصلول ۷: خير او نفع حاصلول.

موش \ مږه

ابن سيرین رحمہ اللہ ویلي دي چي په خوب کي مږه ښځه ده چي په ښکاره پرهيزگاره او په پټه بدکاره وي او که وويني چي ده مږه نيولي ده يا چاورکړيده دليل دي چي دپورته ذکر سوي صفت ښځه به کوي او که وويني چي مږه يې په نغاره کي نيولي ده دليل دي چي په مکر او چم سره به ښځه کوي او که وويني چي دده په کور کي ډيري مږي جمع سوي دي او ټولي يو رقم دي دليل دي چي دده مږو مطابق ښځي به دده په کور کي جمع سي او که وويني چي مختلف قسمه مږي دي څه توري او څه سپيني دي نو د دې تعبیر خلاف دورځي او شپي دي په حديث شريف کي دي چي حضور ﷺ ویلي دي چي شپه او ورځ دوی مږي دي چي دخلکو عمرونه خوري. ابراهيم کرمانی رحمہ اللہ ویلي دي که وويني چي دده دپزي دسوري څخه يا دعضو تناسل څخه مږه راوتلي ده دليل دي چي ناکاره لور به يې پيداسي. جابر مغربی رحمہ اللہ ویلي دي که وويني چي دده کورته ځنگلي مږي راغلي دي دليل دي چي دلته به ناکاره ښځي جمع سي او په خوب کي دمږو تعبیر مال او دفسادي ښځو سامان دي او کورني او ځنگلي مږي دتعبیر په لحاظ سره برابري دي. اسماعيل اشعث رحمہ اللہ ویلي دي که وويني چي ده مږه نيولي ده اودهغې لکۍ نسته دليل دي چي بي اصله ښځه به کوي او که وويني چي مږه دده په لاس کي مږه ده دليل دي چي پر ده به مصيبت راځي او که وويني چي پر مږه يې پښه مږلي ده دليل دي چي ناکاره ښځه به کوي او بيا به يې پرېږدي او که وويني چي مږه يې په کانی ویشتلې ده نو پر چا به

تهمت لگوي اوکه وويني چي دده په بستره کي مړه ده نو دناکاره ښځي سره به دفساد اراده کوي اوکه وويني چي مړه يي نيولي ده نو دناکاره ښځي مال به خوري.

موم

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي سپين موم مال اونعمت دي اوژر موم ناجوړي ده اوکه وويني چي ده سپين موم خوړلي دي دليل دي چي حلال مال به حاصل کړي اوکه وويني چي موم دده څخه وړک سوي دي يا بي خرڅ کړي دي نو دمال پر نقصان دليل دي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي چي دهر رنگ موم مال اونعمت دي اوکه وويني چي ده سپين موم ژوولي دي نو دنورو مومونو څخه ښه دي اوکه وويني چي ده موم ژولي دي دليل دي چي دچا شکايت به کوي اوکه وويني چي موم يي په اور سوزلي دي دليل دي چي هغونه به دپاچا څخه مال اخلي اوکه وويني چي دموم څخه شمعي جوړوي او خلکو ته يي ورکوي دليل دي چي خپل مال به په خیر صلاح اوصدقه کي خرڅ کړي او په خلکو به بخشش او احسان کوي.

موميائي \ سلاجيت

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي سلاجيت يي خوړلي دي نو پر غم اوفکر دليل دي اوکه وويني چي چا ته يي ورکړي دي يا بي دکورڅخه دباندې غورزولي دي نو دغم اوفکر څخه به خلاصون حاصل کړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي سلاجيت يي دبدن دخرابوالي په وجه خوړلي دي او جوړ سوي دي نو ددې تعبیر داوولي خلاف دي.

موی \ ورينسته \ وينسته

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي وينسته دسړو لپاره غم اوفکر دي او دښځو لپاره ښايست دي او دحيوانانو ورينسته لږ مال دي اوکه صوفي وويني چي دده د سر وينسته اوږده دي دليل دي چي ښايست اوصلاح به حاصله کړي اوکه صوفي نه وي نو د ورينستو د اوږدوالي مطابق به غم اوفکر حاصل کړي اوکه وويني چي ده لږ ورينسته پريکړي دي او غورزولي يي دي دليل دي چي غم اوفکر به ځني ليري سي. ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دحج په موقع يي دسر وينسته خربيلي دي نو په صلاح او دگناهونو پرکفاره دليل دي اوکه دحرمت په مياشت يعني رجب ذی الحجه ذی قعدة اومحرم کي يي وويني دليل دي چي قرض به يي ادا سي اودغم څخه به خلاصون حاصل کړي اوکه وويني چي ټول وينسته يي خربيلي دي دليل دي چي څه لوړ بيان سوي دي زيات به وي اوکه خوب ليدونکي مالداره ښځه وي او وويني چي سر يي خربيلي دي نو خاوند يا مشر به يي مري. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که پاچا وينسته اوږده وويني نو پر لښکر دليل دي اوکه عام خلک يي وويني نو دغم اوفکر په زياتوالي دليل دي اودبدن دوينستو زياتوالي پر غم اوفکر دليل دي اوکه سړی وويني چي دده دسر وينسته بېر او گډوډ دي نو دا د دين پر نقصان دليل دي اوکه دخپل سر وينسته زورپند وويني نو دموړ اوپلار يا دبزرگ دطرف څخه پر غم اوفکر دليل دي اوکه خپل سر کتي وويني نو پر زيات ژوند اوخوشحالي دليل دي اوکه وويني چي دده دعلويانو په ډول دوې زلفي دي دليل دي چي

سرداري به حاصله کړي اونیک نومه به سي اوکه وويني چي ده خپل وينسته ايستلي دي دليل دي چي خپل مال به ورک کوي اوکه وويني چي ده خپل وينسته ږمونځ کړي دي دليل دي چي پر خپلو کارونو به قادر وي او ډيره نفع به حاصلوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ده د خپل ترخ وينسته او دنامه څخه لاندي وينسته خريلي دي نو دا ددين پر علاج دليل لري اود ترخ وينسته پر مال اومراد حاصلولو دليل دي اوکه وويني چي د ترخ وينسته يې خريلي دي دمروت پر زياتوالي دليل دي اوکه وويني چي دده پر سينه وينسته دي دليل دي چي پر ده به قرض جمع سي او پر بدن وينسته د قرض مال دي اوکه وويني چي ده دخپل بدن وينسته خريلي دي نو دا د مال پر نقصان دليل دي اوکه خوب ليدونکي فقير اوقرضدار وي نو قرض به يې ادا سي اود غم اوفکر څخه به خلاص سي اوکه وويني چي پر ځان يې چونه مړلي ده اود خپل بدن څخه يې وينسته ليري کړي دي دليل دي چي که مالدار وي نو فقير به سي اوکه فقير وو مالدار به سي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده څخه وينسته ايله سوي دي که مالدار وي نو د مال پر نقصان دليل دي اوکه فقير وي نو مالدار به سي اوکه قرضدار وي نو قرض به يې ادا سي اوکه ناجوره وي نو شفا به حاصله کړي اوکه وويني چي دده دراسته طرف وينسته مشرق اود چپه طرف وينسته مغرب ته تللي دي دليل دي چي دده به دوه زامن پيداسي چي دهغو نوم به په مشرق اومغرب کي مشهور سي. حافظ معبر رحمۃ الله عليه ويلي دي که عالم په خوب کي وويني چي دده وينسته گلکتې سوي دي نو دا پر بدعت اود هغه پر رسوايي دليل دي اوکه جاهل دا خوب وويني نو نعمت اوعزت به حاصل کړي اوکه وويني چي ده وينسته ايستلي دي دليل دي چي امانت به ادا کوي اوکه وويني چي دده دنامه څخه لاندي وينسته اوږده دي دليل دي چي ده ته به نقصان رسيږي او دوينستو اوږدوالي دښځو لپاره ښه دي اوکه وويني چي خپل دنامه څخه لاندي وينسته يې خريلي دي دليل دي چي دده په دين کي به نقصان وي جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي دوينستو په خوب کي خريل ليدل په پنځو وجو وي. ۱: حج کول ۲: سفر کول ۳: عزت اومرتبه ۴: امن ۵: دولت دالله تعالی فرمان دي (محلين رؤوسکم ومقصرين، سورة الفتح: ۲۷) خپل سرونه خريلو والا او لنډونکي. اوکه دخوب ليدونکي سر خريل عادت وي نو دهغه دنیک اود بد دليل دي.

می پخته \ پخکړي شراب \ پاخه شراب

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي د شرابو تعبیر حرام مال دي که وويني چي شراب يې چينلي دي او نشه سوي دي دليل دي چي دنشي مطابق به عزت اومرتبه حاصله کړي اوکه وويني چي بغير د شرابو چينلو نشه سويدي دليل دي چي ده ته به ډيره بيره ورسېږي دالله تعالی فرمان دي (وترى الناس سكارى، سورة الحج: ۲) ترجمه: اوته به خلک په نشه کي وويني. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي د شرابو دچينلو مطابق د مال اونعمت کمي دي اوکه وويني چي دده سره شراب دي اوده په خواش سره چينلي دي دليل دي چي دخلکو سره به جنگ کوي اوکه وويني چي

په شرابو کي غرق سوي دي دليل دي چي په جنگ کي به هلاک سي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي شراب يي چينلي دي دليل دي چي حرام مال به په حرامو بدلوي او که وويني چي شراب داوبو سره ملاو سوي دي دليل دي چي مال به حاصل کړي چي دهغه څه حصه به حلاله او څه به حرامه وي اودا هم وايي چي د ښځو څخه به مال اخلي او که وويني چي شراب خرخوي دليل دي چي حرام شي به خرخوي.

ميخ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ميخ ورور دي که وويني چي په ديوال کي يي ميخ لگولي دي دليل دي چي دده ورور به په ميخ لگول سوي ځاي کي يو سړی نيسي ځکه چي ديوال په خوب کي سړی دي او که وويني چي ميخ يي په رسي تړلي دي دليل دي چي دده ورور به ديو سړی سره ملاويږي او که وويني چي دده پر ملا ميخ وهلي دي دليل دي چي زوی به يي پيدا کيږي چي پاچا به جوړيږي يا به پوره شرف او بزرگي ته رسيږي يا به پرهيزگاره سي چي نوم به يي په ټول عالم کي مشهور سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ميخ په ټولو شيانو کي بزرگي او ددين دنيا مرتبه ده او که وويني چي دده دکور پر دروازه ميخ دي دليل دي چي شرف او بزرگي به حاصله کړي او که دخپل کور څخه يي ميخ ايستلي دي اودباندي يي غورزولي وي نو ددې تعبير داوولي خلاف دي او که وويني چي دده سره دلرگي يا داوسپني يا دسپينو زرو يا دتانبې يا دهډوکي ميخ دي دليل يي پر دوه قسمه دي ۱: يو داچي ښځه به کوی ۲: دوهم داچي څوک به دوست جوړوي او که وويني چي په ستنه يا لرگي کي يي ميخ لگولي دي دليل دي چي دموافق سړی سره به انډيوالي کوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي که ميخ داوسپنی يا دتانبې وي نو تدبير يي نیک دي او که داوسپني يا دهډوکي وي نو پر قوت اونیکي دليل دي او که وويني چي دده په لاس کي داوسپني ميخ دي دليل دي چي زوی به يي پيداسي چي دپاچاهي قابل به وي او که زوی يي نه وي نو دليل دي چي الله تعالی به ورته علم او پوهه ورکړي او که اهل علم نه وي نو دعالمانو سره به مينه لري او که وويني چي دسرو ياسپينو زرو ميخ يي په محکه کي ښخ کړي دي دليل دي چي پخپله گټه به مالدار سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ميخ ليدل په څلورو وجوې. ۱: ورور ۲: زوی ۳: دوست ۴: د ښځي سره نکاح کول.

ميش \ بزه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي بزه غټه ښځه ده د دې شرح په حرف ک کي بيان سويده اودلته هم څه بيانېږي که وويني چي پر بزه ناست دي او هغه دده تابعداره ده دليل دي چي لوی سړی به دده فرمانبردار سي او که بزه جنگ کوي او بزه باندي غالبه سوي ده دليل دي چي دښمن به باندي غالب سي او که وويني چي دبزی ښکرونه غټ او مضبوط سوي دي دليل دي چي خوب ليدونکي به قوي او مالدار سي او که وويني چي دبزي پوست يي ايستلي دي او غوښه يي ځني جلا کړي ده دليل دي چي دغم څخه به خلاص سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي

دي که وويني چي بزه دده سره جنگ کوي دليل دي چي يو ښځه به دده سره مکر او حيله کوي او که وويني چي دبزي غوښه دده دکور څخه دبل چا کور ته وړل سوي دي دليل دي چي دده ښځه به دبل سړي په عشق کي اخته سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي بزه په خوب کي په شپږو وجو وي. ۱: امام ۲: خليفه ۳: امير ۴: رئيس ۵: مال ۶: زوی.

ميوه \ فروټ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي ميوه چي ترشه او خوږه وي پر خير او نفع دليل دي او کومه ميوه چي اومه او تروه وي پر بي فايده او عبثو خبرو دليل دي او تور انگور اوزيتون پر غم او فکر دليل دي او که وويني چي ددرختي څخه يي ميوه شکولي ده دليل دي چي دهغه په اندازه به دبزرگ سړي څخه مال حاصل کړي او که وويني چي په ناستي يي د درختو څخه ميوه شکولي ده دليل دي چي حلال او ښه شي به حاصل کړي او که وويني چي ددرختي څخه يي بغير دلاس لگولو ميوه را ايله کړي ده دليل دي چي بغير دغم او مشقت څخه به ورته حلال مال حاصل سي او که وويني چي ددرختي څخه يي ميوه اخيستي ده که پر خپل موسم وي نو هيڅ بيره نسته او پر حلال رزق دليل دي او که بي موسم وي نو ددي تعبير خلاف دي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي کومي ميوي په خپل موسم کي په خوب کي وويني او ويي خوري دليل دي چي دهغه په اندازه به مال حاصل کړي او که ميوي پر خپل وخت نه وي نو دده مال به خراب وي او دهرې ميوي تعبير ددرختي طرفته رجوع کوي که نيك وي او که بد وي او ژرې ميوي ماسوا دليمبو بهي اوزرد آلو څخه پر ناجورې دليل لري ځکه چي د دې درو سره په تعبير کي نقصان نسته او تروي ميوي پر غم او فکر دليل دي او لنډي پنځ سوي او خوږې ميوي پر خپل موسم پر حلاله روزي دليل دي او په خوب کي اومه او بي خونده ميوي پر حرام مال غم او مصيبت دليل لري او که وويني چي دگرمي ميوه يي په يخني کي خوړلي ده دليل دي چي ناجوړه به سي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي که خوږې ميوي بي وخته وويني نو پر غم او فکر دليل دي حاصل دادي چي کومه ميوه لنډه شنه خوشبوداره او خوږه وي دهغه تعبير خير او نفع ده. اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دي که وويني چي ميوي خرخوي که دخلکو خوښي وي نو دليل دي چي دلو سړي په کار کي به مشغول سي او که تروي او بي خونده ميوي خرخوي نو پر غم او فکر او تکليف دليل دي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي ميوي خرخونکي که ښي او خوږې ميوي خرخوي نو پر ښوالي او خير دليل دي تعبير بيانونکي ته پکار دي چي نيك بد جنس او ناجنس وپيژني نو هله دي تعبير بيان کړي چي داصل څخه خطا نه سي، او الله تعالی ښه پوهيږي.

[ن]

نايينا \ روند

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي روند سويدي دليل دي چي ددين

اسلام څخه به گمراه سي او که وويني چي دده يوه سترگه رنده ده دليل دي چي دده نيم دين تللي دي يا بي غټه گناه کړي ده او دده په اندامونو کي به پريو مصيبت راځي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دروند لاس يي نيولي دي او رابولي يي دليل دي چي گمراه به سي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي روند سوي دي دليل دي چي دخپله لاسه به ښه کارونه کوي او که وويني چي ده دچا سترگه رنده کړي ده دليل دي چي هغه به ددين دلاري څخه ليري کوي او که وويني چي حيوانات يي رانده کړيدي نو پر هغه سړي دليل دي کوم چي حيوانات يي و طرفته منسوب دي چي هغه ته به ضرر او تکليف رسوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي روندوالي په اووه وجو دي. ۱: فقيري ۲: بدحالي ۳: غم او فکر ۴: د بدن نقصان ۵: مصيبت ۶: د مال نقصان ۷: د دين تباهي. دالله تعالی فرمان دي (صم بکم عمی فهم لا يرجعون، سورة البقرة: ۱۸) کانه دي گونگيان دي رانده دي دوي چي رجوع نه کوي حق ته. او که روند په خوب کي وويني چي بيضا سوي دي دليل دي چي ددنیا کارونه به باندي اسانه سي او دنا اميدي څخه به اميد وار سي او دالله تعالی درحمت څخه به نصيبه حاصله کړي دالله تعالی فرمان دي (لا تقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا، سورة الزمر: ۵۳) ترجمه: دالله تعالی درحمت څخه مه نا اميده کيږي ځکه چي الله تعالی ټول گناهونه بخښي.

ناخن \ نوکان

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نوکان پر سخاوت قوم او خلکو دليل دي او بعض اهل تعبירו بيان کړي دي چي دوسلي والا په حق کي نوکان وسله ده او که وويني چي ده نوکان په غچي پريکړي دي دليل دي چي دده دين به قوي وي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نوکان قوت طاقت او ددنیا مال حاصلول دي او که وويني چي دده نوکان مات سوي دي دليل دي چي مال به حاصل نه کړي او که وويني چي دده نوکان را ايله سوي دي اوبيا راختلي دي او غټ سوي دي دليل دي چي دده کار به ښه سي او ډير مال به حاصل کړي او که وويني چي دده نوکان تور او بيده سوي دي نو پر غم او مصيبت دليل دي او که وويني چي نوکان يي دونه اوږده سوي دي چي د ماتيدو بيره يي ده نو د دي تعبیر خراب دي او که وويني چي دده نوکان د بيخ څخه پري سوي دي او بدل سوي دي نو دا دکارونو پر بنديدو دليل دي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده نوکان پر برابر حد دي نو دا ددين او دنيا پر صلاح دليل دي او که وويني چي دده نوکان درست کړيدي دليل دي چي ډير مال به حاصل کړي او دپښو او دلاسونو دنوکانو يو رقم تعبیر دي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نوکان ليدل په شپږو وجو وي. ۱: قوت او عقل ۲: په دنيا کي دخلکو مقدار ۳: زړه ورتيا ۴: زوی ۵: نفع ۶: د غلام زوی يا دورور زوی.

ناخن پرا \ غچي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غچي تقسيمونکي سړي دي که وويني چي ده دسر

ويښته يا کالي په غچي کړي دي دليل دي چي داتول به ښه سي او که وويني چي ده ته چا غچي ورکړيده يا ده اخيستي ده دليل دي چي که زوی يي وي نوبل زوی به يي پيداسي او که لور يي وي نوبله لور به يي پيدا سي او که غچي دوه تکړي وويني نو هم يي دغه تعبير دي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ده ته چا غچي ورکړي ده يا ده اخيستي ده يا يي پيدا کړي ده که دده سره اس وي نوبل اس به اخلي يابه يي حاصلوي او که دده سره ملک وي نوبل ملک به حاصل کړي علی هذا القياس څه چي دده سره وي هغه به نور حاصل کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غچي نيك نومه اونيك اصله سړی دي چي دهغه سره به دوستي کوي او دده په دين اودنيا کي به زياتوالي وي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي غچي ليدل په درو وجو ده. ۱: تقسيمونکي سړی ۲: نیک اصله سړی ۳: ناموافق دوست.

ناريا (يو ډول سبزي)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ناريا خوړل که خوړ وي اودبزي يا دچرگ په غوښه کي پخ سوي وي نو پر خبر اونفعي دليل دي او که دغوا يا په يوه سخته غوښه کي پخ سوي وي نو دغم اوفکر دليل دي.

نارمشک (يو کوچنی بوټی)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده په مخکه کي نارمشک راشين سوي دي دليل دي چي دده نوم به په خير خوشحالي اوخوبي سره په ملک کي مشهور سي او که وويني چي نارمشک يي دمخکي څخه ايستلي دي نو د دې تعبير خلاف دي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره تازه دنار مشکو گلدسته ده او که پخپل موسم کي وي نو دخير او ښيگڼي دليل دي.

نارنج

دانيال عليه السلام ويلي دي چي نارنج ژړ وي ليکن خوشبودار او په ليدلو کي ښه او پاکيزه دي او دجنت دميوو څخه دي د دې وجي څخه په خوب کي ښه دي. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نارنج ديو څخه تر درو پوري زامن دي که ددرو څخه زيات وويني نو هغونه مال دي او شين نارنج ښه دي اوژر نارنج هم پر وخت بد نه دي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي نارنج شين دي نو دبعض اهل تعبירו په نزد پر ناجوري غم اوفکر دليل دي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نارنج ليدل په څلورو وجو وي. ۱: دوست ۲: جنگ ۳: زوی ۴: دخلکو څخه نفع.

ناطف (يو قسم حلوا)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره ډير ناطف دی او دهغه څخه يي خوري دليل دي چي ډير مال اونعمت به حاصل کړي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي دشهدو او دشاتو ناطف ليدل دليل دی چي ډير مال اونعمت به حاصل کړي ليکن دشهد ناطف په فايده کی ښه دي

جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دشهدو ناطف په درو وجو دي. ۱: خوږې خبرې
۲: حلال مال ۳: ژوند.

ناف\نوم

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نوم ښځه او دهغه ترلاس لاندې مينځه ده که وويني
چي دده نوم را ايله سوي دي دليل دي چي ښځي ته به طلاق ورکوي يا به يې مينځه مری او که
وويني چي دده نوم پري سوي دي دليل دي چي دده عيال به مری او کار به يې تباه سي او که
وويني چي دده نوم کوچني دي نو د دې تعبير د اولني خلاف دي او که وويني چي دده په نوم
کي سوري دي دليل دي چي دده په حال کي به خلل ښکاره سي جابر مغربي عليه السلام ويلي دي که
وويني چي دده پر نوم يا پر سينه دخط په ډول ورينسته راوتلي دي دليل دي چي دښي عليه السلام
دستو سره به مينه لري او که وويني چي دده دنوم ورينسته پريکړه سوي دي دليل دي چي دموږ
او پلار څخه به جلا سي او که وويني چي دنوم څخه ترنس پوري چاود راغلي دي دليل دي چي
عالم او هونبیار به سي ليکن مال به يې ختم سي اسماعيل اشعث عليه السلام ويلي دي که وويني چي
ده دچا نوم پريکړي دي او خورلي يې دي دليل دي چي دهغه په اندازه به مال وړک سي. جعفر
صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نو ليدل په پنځو وجو وي. ۱: ښايسته ښځه ۲: مينځه
۳: مال او رزق ۴: هلك ۵: موږ او پلار.

ناقوس\شپلي

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي شپيلي منافق درواغجن او بي فايدي سپړي دي که
وويني چي شپيلي ښغوي دليل دي چي دمنافق سپړي سره به کښيني اودرواغ به وايي او
خوشحاله به وي او که وويني چي شپيلي ماته سوي ده نو د دې تعبير داوولني خلاف دي. جعفر
صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي شپيلي ليدل په درو وجو ده. ۱: درواغ ويل ۲: نفاق ۳:
په زړه کي دکافرانو سره مينه لرل.

نام گردانیدن\نوم بدلول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي که په ښه نومونو کي يې نوم بدل سوي وي لکه
محمد احمد سعد او داسي نور پر خير اوصلاح دليل دي او که دده لقب دنوم اولقب څخه
بدتروي نوبيا پر شر اوفساد دليل دي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نيك نوم او
نيك کښت اوريدل لکه ابوالخير ابو الفضل ابو سعيد يا ابو البرکات اوداسي نور پر خير اومال
دليل لري او که د دې خلاف وويني لکه ابولهيب عتبه او شيبه اوداسي نور پر شر او نقصان
دليل لري لکه څنگه چي بيان سوي دي.

نامه\خط

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي دده سره بند خط دي دليل دي چي پته خبره به اوري
او که خط خلاص سوي وي نو ښکاره خبره به اوري او که وويني چي دده پر خط مهر لگيدلي دي

دليل دي چي دده مهر سوي خط به په خير سره رسيږي. ابراهيم کرمالي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي چا ده ته خط ورکړي دي اودهغه سرنامه يي ايستلي دي دليل دي چي ده ته به دچا خخه خير رسيږي او که ددغه خط عنوان نه وي نو پر غم او فکر دليل دي او که وويني چي دهغه عنوان ليکل سوي دي او پر هغه مهر لگيدلي دي او چا خلاص کړي نه دي دليل دي چي داسي کار به کوي چي دهغه ښکاره به نيك وي او په باطن کي به غم او فکر وي او که وويني چي دخط مهر يي ليري کړي اوويي وايه دليل دي چي دده عزت او مرتبه به زياته سي او که خوب ليدونکي ويونکي وي اوويني چي ده خط ويلي دي دليل دي چي دده عزت او مرتبه به زياته سي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي دده مرگ نژدي دي دالله تعالی فرمان دي (اقرء کتاب کفی بنفسک اليوم عليك حسياء، سورة الاسراء: ۱۴) ترجمه: خپل کتاب ووايه نن ورځ ته دخپل حساب اخستلو لپاره پوره يي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ده ته دپاچا خط ملاو سوي دي او ده خلاص کړي دي او ويلي يي نه دي نو پر غم او فکر دليل دي او که خلاص يي کړي او ويي وايه او په هغه کي خه زيري ليکل سوي وي نو پر واده خوشحالي او نفع دليل دي او که په هغه کي خه خرابه خبره ليکل سوي وي نو پر خفگان او هلاکت دليل دي او که وويني چي دمهر سره خط يي حاصل کړي دي او پاچا ته يي ورکړيدي نو پر خير او نفع دليل دي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دده په لاس داسمان خخه خط راغلي دي نو پر خير او اميد واري دليل دي اودده کارونه او هريو مراد به يي پوره سي او که وويني چي په هغه کي ناخوښي خبري ليکل سوي دي دليل دي چي دده کارونه به پوره نسي.

نانها ډوډۍ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي پاکيزه ډوډي ليدل ژوند دي او که پاکيزه ډوډۍ نه وي نو ژوند به يي په خفگان وي او که وويني چي ډوډۍ يي اخيستي ده او کور ته به يي وږي ده نو پر خير نفع فراخه روزی او پر حلال مال دليل دي او که وويني چي ده ته چا ډوډي ورکړي ده دليل دي چي ده ته به خوشحالي رسيږي. ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ده دوه دري ډوډي پيدا کړي دي دليل دي چي دغم او فکر خخه به خلاص سي او خوشحالي او راحت به ويني او که وويني چي ده په نامعلوم ځاي کي نيمه ډوډي پيدا کړي ده دليل دي چي دده نيم عمر تير سوي دي او که وويني چي ده لږ ډوډي پيدا کړي ده او خوږلي يي ده دليل دي چي دده مرگ نژدي سوي دي او که وويني چي دده سره ډيري ډوډي دي او خوږلي يي نه دي دليل دي چي هغونه به مال حاصل کړي او که وويني چي گرمه ډوډي يي خوږلي ده دليل دي چي ده ته به غم ورسيږي. ابراهيم کرماني رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي گرمه ډوډي ليدل ژوند او خوشحالي ده او وچه ډوډي د دې خلاف ده او چان کړي ډوډي خوږل پر قحط او تنگي دليل لري او گرمه او پاکه ډوډي خوږل دپاچا پر عدل او انصاف دليل دي اود باجري ډوډي پر تنگ ژوند او پر هيزگاري دليل لري اود اوربشو ډوډي خوږل پر پر هيزگاري دليل دي او د شولو ډوډي پر سختي اود کارونو پر

بنديدو دليل لري او ددالو او دكرخو ډوډي پر غم او فكر دليل لري. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده وچه ډوډي خوړلي ده دليل دي چي روزي به باندي فراخه سي او بعض وايي چي په خوب كي نري ډوډي خوړل د عمر پر لنډلوالي دليل دي او كه وويني چي غونډه ډوډي دده پر تندي راخړيږي ده نو فقير به سي اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي چي د ډوډي تعبیر امير بزرگ او رئيس خلك دي او كه پاچا په خوب كي يوه ډوډي وويني دليل دي چي ملك به يي زيات سي او كه سوداگر وويني نو مال به يي زيات سي او ديوې ډوډۍ تعبیر ديوې روپي خڅه تر زرو روپو پوري دي دهر سړی دحوصلې مطابق او كه په عوامو كي څوك سړی يي وويني نو دهغه جايداد او عزت به زيات سي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي د ډوډي خڅه ښه شي نسته ځكه چي ډوډي حلال مال دي چي بغير دمحت خڅه حاصلېږي او په خوب كي د ډوډي پخولو تعبیر دژوند په طلب كي كار كول دي او په ډوډي كي تادي كول دمال بزرگي حاصلول دي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي ډوډي په څلور وجو وي. ۱: خوشحاله ژوند ۲: حلال مال ۳: دخير او برکت مياشت ۴: دمال طلب او كه وويني چي ډوډی خلاصه ده دليل دي چي ډير مال به په جنگ سره حاصل كړي او بعض وايي چي نانبايي په تعبیر كي عادل پاچا دي.

نانخوا \ سپير کی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي سپير كي پر غم او فكر دليل لري او كه وويني چي سپير كي يي چا ته وركړي ده يا يي غورزولي ده دليل دي چي دغم او فكر خڅه به خلاصه سي او دسپير كي په خوړلو او ليدلو كي ماسوا دغم او فكر خڅه هېڅ خير او نفع نسته او الله جل جلاله ښه پوهيږي.

ناودان \ ناوه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه څوك په خوب كي وويني چي دچتونو خڅه اوبه بغير دناوو لاندي رابهيري دليل دي چي دلته به جنگ او خونريزي كيږي او كه وويني چي بغير دبارانه په ناوو كي اوبه رابهيري دليل دي چي دغه ځاي والاوته به دپاچا دطرفه خڅه تاوان او غم رسيږي او كه وويني چي وريخ اوباران دي او ترناوو ناوو اوبه رابهيري دليل دي چي الله تعالى به پر دغه ځاي والاوو بخشش اورحمت وكړي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده پر خپل چت ناوه ايښي ده دليل دي چي دلوې سړی خڅه به نفع حاصله كړي او كه وويني چي دده پر كور ناوه را ايله ده اومه سويده نو د دې تعبیر داوطني خلاف دي او كه وويني چي ناوه داوسپني يا دتانبې ده، دليل دي چي هميشه به دده كارونه په انتظام سره وي او كه وويني چي ده دچا دناوي اوبه چينېلي دي دليل دي چي دهغه په اندازه به دچا خڅه نفع حاصله كړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي ناوه په دوو وجوده. ۱: دښار رئيس ۲: سردار ۳: لږ خير او نفع.

نايي زدن \ شپيلی وهل

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي شپيلي وهل پر غم او فكر او مصيبت دليل دي او

د شپيلۍ اواز اوريدل پر غم او فکر دليل دي او که وويني چي شپيلي وهي دليل دي چي په غم او فکر کي به گرفتار سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي شپيلي وهونکي هغه سړی دي چي خلکو ته خير رسوي او په شپيلي وهلو کي خير نسته.

نباتات \ سبزي

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که سبزي دهغه په موسم کي وويني او دهغه تنه نه وي نو پر خير او نفع دليل دي او چي تنه يي دنباخونو څخه بغير وي نو پر مال نعمت او دمرتبي د زياتوالي په اندازه د سبزي پر کوچنيوالي او لوړوالي او دنباخونو پر نري والي دليل دي او که وويني چي دده پر بدن باندي سبزي يا وابنه يا درخته شنه دي دليل دي چي خير او نفع به حاصله کړي او څونه چي سبزي زيات وويني خير او نفع به زيات وي او که وويني چي دده پر غوړ يا ژبه يا خوله باندي سبزي راشنه سوي دي دليل دي چي دده مرتبه به زياته سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي دمخکي په سبزي کي دعام او خاص لپاره نعمت اوزره غوښتونکي مال دي او که وويني چي دده په مخکي ډير بوتې راشنه سوي دي دليل دي چي خوب ليدونکي به دينداره او مسلمان سي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي کوچني بوتې په څلورو وجو وي. ۱: مال ۲: نفع بزرگي او مرتبه ۳: خوشحاله ژوند ۴: د دولت زياتوالي.

نبات جلاب \ د گلابو بوتې

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي د گلابو بوتې ليدل ښه خبره ده او که ډير بوتې وويني نو پر مال او نعمت دليل دي او که وويني چي چا دده په خله کي بوتې ايښي دي دليل دي چي دهغه څخه به ښه خبره اوري يا به دي مچوي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي د گلابو بوتې ليدل په پنځو وجو وي. ۱: ښه خبره ۲: مچول ۳: نفع او مال ۴: زامن ۵: حلاله روزي.

نباش \ کفن چور \ کفن کنس

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي د کفن کنس سویدی که عالم وي دليل دي چي د باطلي دنيا په طلب کي به خپل علم خرڅوي او په دي کي به خپل عمر ضايع کوي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که کفن کنس وويني چي ده ډير کفنونه جمع کړي دي نو مصلح به سي او علم او حکمت به حاصل کړي او بعض وايي چي حرام مال به جمع کړي او دخلکو څخه به ملامتيا حاصله کړي.

نويسنده \ ليکونکی \ ليکوال

دانيال عليه السلام ويلي دي که ليکونکي وويني چي ده څه ليکلي دي دليل دي چي په مکر او چم سره به دچا مال اخلي اونه کوونکي کار به کوي او که وويني چي ده دپاچا لپاره څه ليکلي دي دليل دي چي ډير مال او نعمت به حاصل کړي او که وويني چي دعامو خلکو لپاره يي څه ليکلي دي دليل دي چي په خپل مکر او فريب سره به خلک پریشان کوي. ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ناخپه منشي سوي دي دليل دي چي په مکر او چم سره به روزي گټي او که عام سړی

وي او وويني چي دليکلو کار کوي دليل دي چي خبر اونفع به حاصله کړي اوکه وويني چي شعر غزل او افسانه ليکي دليل دي چي ددنيا په کارکي به لگيږي اوداخرت کار به هير کړي اوکه وويني چي قرانکريم توحيد اودعا ليکي دليل دي چي خبر اونفع به حاصله کړي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي دويني په سياهي يي خط ليکلي دي نو دليل دي چي دسود چيک به ليکي. اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه ويلي دي که منشي په خوب کي وويني چي ده سردار ته خط ليکلي دي که صالح وي نو دده ددين اوديانت پر ضايع کيدو دليل دي اوکه بدکاره وي نو توبه به وباسي اوکه وويني چي په سره سياهي ليکل کوي نو ددنيا پر عيش عشرت دليل دي اوکه ژړه وي نوناجوړه به سي اوکه په شنه سياهي سره ليکل کوي نو دده نوم به په خير او خوشحالي سره په ملک کي مشهور سي اوکه وويني چي په سرو يا سپينو زرو سره ليکل کوي دليل دي چي دپاچا څخه به خير اونفع حاصله کړي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ليکل په څلورو وجو وي. ۱: خير او نفع ۲: مال اونعمت ۳: په مکر او چم سره څه حاصلول ۴: معزول کيدل.

نبيذ\شراب

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شراب حرام مال دي چي په جنگ سره حاصليږي اوکه وويني چي په شرابو کي غرق سوي دي دليل دي چي په لويه فتنه کي به راسي اوکه وويني چي دده په کور کي ډير شراب دي دليل دي چي هغونه به ورته نفع حاصله سي ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي شراب يي چيښلي دي اونشه سوي دي دليل دي چي ده ته به خوف اوبيره رسيږي اوکه وويني چي دبل چاسره شراب چيښي دليل دي چي جنگ به کوي اوکه وويني چي شراب په وياله يا درياب کي بهيږي اودي پکښي لمبيږي دليل دي چي په فتنه کي به راسي اوکه وويني چي دشرابو پياله دده په لاس کي ده او دده ملگري ځني اخيستي ده دليل دي چي ددنياوي عيش په وجه به په جنگ کي راسي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي شراب په اوبو کي گډوي او چيښي يي دليل دي چي دده لاس ته به څه حلال اوڅه حرام مال راځي اوکه وويني چي شراب خرڅوي دليل دي چي مال به برباد کړي اودمالک شراب چيښل پر معزول کيدو دليل دي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شراب په درو وجووي. ۱: پته نکاح ۲: حرام مال ۳: د دې جهان نعمت اوکه څوک په خوب کي وويني چي دشرابو لپاره انگور مږي دليل دي چي دپاچا يا درئيس نژدي سړي او دهغه څخه به مال حاصل کړي.

نخاسي\د غلامانو خرڅونکي

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي نخاسي کوي دليل دي چي محاله خبره به کوي او د درواغو قسمونه به خوري او په خوب کي دنخاسي کولو هيڅ فايده نسته.

نخچير\ښکار

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ښکار دده مطيع اوتابعدار دي دليل دي چي رئيس او

بزرگ به سي اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دي چي دغلو مشر به سي اوکه وويني چي ښکار دده تابعدار نه دي نو ددې تعبیر د اول خلاف دي اوکه وويني چي دښکار په شکل سوي دي دليل دي چي بي دينه به سي او دباطل طرفته به ميلان کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي ښکار يي په جال سره نيولي دي دليل دي چي دځنگلي سړی سره به ملاويزي اوکه وويني چي دښکار غوښه يي خوړلي ده دليل دي چي دځنگلي سړی څخه به څه مال اخلي اوکه وويني چي په ښکارونو کي مقيم سوي دي اوده ته په دي مقيم کيدو سره څه نقصان نه دي رسيدلي دليل دي چي په ځنگلي ټولگي کي به مقيم سي اودهغه څخه به خیر اونفع حاصله کړي اوکه د دې خلاف وويني دليل دي چي ده ته به تکليف رسيږي اوفايده به ورته نه وي اوکه وويني چي ښکار دده سره خبري کوي اوده تابع وي که اهل علم اوفضل وي نو دپاچا نژدي سړی به سي اومال به حاصل کړي اوکه جاهل وي نو داسي کار به کوي چي په هغه سره به خلک تعجب کوي.

نخود

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نخود که لاندې وي يا وچ پر غم اوفکر دليل لري اوکه وويني چي دچا څخه يي نخود واخيستل اوويي خوږه دليل دي چي دهغه په وجه په غم اوفکر کي گرفتاره سي اوکه وويني چي ده نخود په ښوروا يا غوښو کي پخکړي او خوړلي دي دليل دي چي دده غم اوفکر به کم سي.

نردباختن\شترنج کول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي شترنج کول باطل کار او ددنیا دهوکه ده اوکه څوک په خوب کي وويني چي شترنج کوي اوپر مقابل غالب سوي دي دليل دي چي په بې فايدي کار اوفريب سره به پر چا غالب سي اوکه مخالف باندي غالب سوي وي نو د دې تعبیر خلاف دي.

نردبان\اندرپايه\زينه\پوړۍ

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي پر زينه باندي ختلي دي اوهغه زينه دختي او خښتو وي نو پرخير او صلاح دليل دي اوده دين به زيات وي اوده ته به نيکي رسيږي اوکه زينه دچوني اوکانو وي دليل دي چي سخت زړي اوبي رحمه به وي اوکه دلرگي وي نو دده دين به کمزوري وي اوکه وويني چي لوړ پر زينه ختلي دي که دچوني وي نوپاچا به سي ورته خیر اونفع به حاصله کړي اوکه وويني چي پر زينه لاندي راکنښته سوي دي نو د دې تعبیر د اول څخه خلاف دي جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي که وويني چي دزيني څخه کښته را ايده سوي دي دليل دي چي دمرتبې او بزرگي څخه به را ايده سي اونقصان به يي وسي او جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب کي زينه مصلح او پرهيزگار سړي دي چي پر دښمن به کاميابه سي او دبدکاره لپاره منافقت دي.

نرگس\دنرگس گل

دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي گل نرگس خوش طبعه ښايسته اوپاک سړی دي ابن

سيرين ﷺ ويلي دي چي په خوب کي گل نرگس ښه خبره ده او که ښځه وويني چي د چا گل نرگس اخستي دي يا چا ورته ورکړي دي دليل دي چي ښايسته زوی به يې پيداسي او که يې خاوند نه وي نو ښايسته خاوند به کوي او که وويني چي نرگس يې دمخکي څخه را ايستلي دي دليل دي چي خوب ليدونکي به ښځي ته طلاق ورکوي يا به يې زوی مري او که وويني چي نرگس يې دمخکي څخه را ايستلي دي او غلام ته يې ورکړي دي دليل دي چي دده غلام به تنبتي او که ښځه وويني چي دي دگل نرگس دسته خپل خاوند ته ورکړي ده دليل دي چي دې خاوند به دي ته طلاق ورکوي. جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي په خوب کي نرگس په درو وجو وي ۱: خوشطبعه او ښايسته ښځه ۲: زوی ۳: دوست چي دهغه دوستي قوي وي. او که وويني چي ده شين نرگس را اخيستي دي دليل دي چي احسان اونيکي به کوي او په خير کي به مشهور سي او که وويني چي دده سره نرگس وو او زيات سو دليل دي چي دده عيال به زيات سي.

نژم \ نغم \ غار

که وويني چي ده نژم اخستي دي دليل دي چي هغونه به په دين کي گمراهي حاصلوي او که وويني چي نژم په رڼا سره بدل سو دليل دي چي توبه به کوي او که وويني چي د نژم په رڼا کي تللي دي دليل دي چي منافق به وي جعفر صادق ﷺ ويلي دي که وويني چي په تاريخ نژم کي دي نو دغم او فکر او دکار دبنديدو دليل دي او که وويني چي هوا روښانه سوه او سمدستي حای ښکاره سو دليل دي چي په دي ملک کي به ناگهانه مرگ راځي جعفر صادق ﷺ ويلي دي چي نژم ليدل په خوب کي په څلورو وجووي. ۱: تاخير ۲: دکارونو پتيدل ۳: بدعت ۴: گمراهي ابراهيم اشعث ﷺ ويلي دي چي که څوک له غار څخه رڼا ته راغلي دليل يې دي چي دغريبي څخه به مالداري ته راسي او دبدعت او گمراهي څخه به ليري سي ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي په خوب کي غار ليدل ښه نه دي.

نسرین \ درامبیل گل

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي په خوب کي درامبیل گل ليدل دي چي ده ته به څه ملاو سي او داهم وايي چي دده به زوی پيدا کيږي او که درامبیل ددرختي څخه ليري وي نو پرغم او فکر دليل دي او که وويني چي چا ورته درامبیل گلدسته ورکړي ده دليل دي چي په دوي کي به بحث پيدا کيږي او که درامبیل گل په درخته کي وويني دليل دي چي خوشحاله به سي يا به ده ته لږ څه ملاويږي.

نشاسته \ دغنمو د مغز حلوا

ابن سيرين ﷺ ويلي دي چي په خوب کي دغنمو نشاسته حلال مال دي چي دتجارت په وجه به په تکليف سره حاصل سي او که وويني چي ده نشاسته خوړلي ده دليل دي چي غمجن به سي اوبعض وايي چي ناجوره به سي او که وويني چي نشاسته يې حلوا کړي ده او خوړلي يې ده دليل دي چي مال اونعمت به حاصل کړي. جابر مغربي ﷺ ويلي دي که څوک په خوب کي وويني

چي ده دغنمو څخه نشاسته ايستلي ده دليل دي چي پخپله گټه به څه شي په تكليف او سختي سره حاصل كړي.

نشستن\كښښستل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي پر مخكه ناست دي او ارام يي حاصل كړي دي دليل دي چي په سفر كي به دده كار نيك وي او كه وويني چي ډير بيده سوي دي نو هم يي دغه تعبير دي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كي پر اس يا خره يا غاتري كښښستل په څلورو وجو وي ۱: بخت ۲: دولت ۳: مرتبه ۴: حكومت او په هوا كښښستل پر پاچاهي دليل دي كه هوا دده تابع وي. ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي دمصلح خلكو سره گرځي او په لاره كي ناست دي دليل دي چي لالچي او ددين مخالف به وي دالله تعالى فرمان دي (فرح المخلفون بمقعدهم، سورة التوبة: ۸۱) وروسته پاته كيدونكي پخپله ناسته باندي خوشحاله دي. او كه وويني چي دغه خلك ددين مخالف وو او هغوي يي پري اښي دي اوناست دي نو ددې تعبير داول څخه خلاف دي اسماعيل اشعث رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي دمصلح او پرهيزگارو خلكو سره ناست دي دليل دي چي په خير اوصلاح كي به يي زياتوالي كيږي او كه دبدكاره خلكو سره ناست وي نو ددې تعبير خلاف دي.

نعل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب كي نعل مال دي كه هر رنگه ورته رسيږي كه وويني چي دده سره دغاتري نعل دي نو دپاچا څخه به ورته نفع حاصله سي او كه نعل دخره وي نو دبزرگانو څخه به مال حاصل كړي او كه وويني چي حيواناتو ته نعلونه لگوي دليل دي چي په سفر به ځي او نعل بند هغه سړي وي چي په خلكو كي ددوستي تلاش كوي.

نعلين\چپلكي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي دده دپيزارو تسمي شلیدلي دي دليل دي چي تر ډير وخت پوري به په سفر كي وي او كه وويني چي دده په چپلكو كي سوري دي دليل دي چي په څه وجي به دسفر څخه پاته سي او غم به ورته رسيږي او كه وويني چي دده چپلكي شني وي دليل دي چي دده سفر به د آخرت لپاره وي او كه وويني چي دده سره چپلكي نسته اوددي وجي څخه دسفر څخه پاته سوي دي دليل دي چي خادمه به حاصله كړي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي دده سره چپلكي توري دي دليل دي چي دده ښځه به مالداره وي او كه سړي وي نو دده ښځه به عياشه او خوش پسند وي او كه سپيني وي نو دده ښځه به پرهيزگاره او ښايسته وي او كه وويني چي دده په چپلكو كي ذكر سوي ټول رنگونه دي نو دده په ښځه كي به داټول صفتونه وي او كه وويني چي دده دچپلكو بندونه دغوا دپوست دي دليل دي چي دده ښځه به داصله عجمي وي او كه د اوبن دپوست يي وويني دليل دي چي دده دښځي اصل به عربي وي او كه وويني چي دتللو په وخت كي دده چپلكي وركي سوي دي نو دسفر څخه به پاته سي، كه

دده دچپلکو بند د اوبښ دپوست وي نو دده ښځه به ناجوره سي او اسماعيل اشعث رحمۃ الله عليه وييلي دي که وويني چي دده چپلکي خبري سوي دي نو دغه تعبیر يي دي او جعفر صادق رحمۃ الله عليه وييلي دي چي په خوب کي چپلکي ليدل په درو وجو وي ۱: سفر ۲: ښځه ۳: مينځه.

نفع \ پودينه

ابن سيرين رحمۃ الله عليه وييلي دي چي په خوب کي پودينه پرغم او فکر دليل لري که څوک په خوب کي وويني چي دده په محکه کي پودينه ده دليل دي چي په غم او فکر کي به گرفتارسي او که وويني چي ده پودينه خوړلي ده دليل دي چي دده غم به زيات سي او که وويني چي دبل چا په محکه کي يي پودينه ده دليل دي چي محکي والا ته به غم او فکر وي او که وويني چي دخپلي محکي څخه يي پودينه ايستلي ده او غورزولي يي ده دليل دي چي دغم او فکر څخه به خلاص سي.

نفت \ د خاورو تيل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه وييلي دي چي په خوب کي نفت ناکاره ښځه ده که وويني چي په ځان پوري د خاورو تيل مري دليل دي چي د ناکاره ښځي سره به ملاقات کوي او بعض اهل تعبیر بيان کړي دي چي خوب ليدونکي به حرام شي خوري او که وويني چي دده سره ډير زيات د خاورو تيل دي دليل دي چي حرام مال به جمع کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه وييلي دي چي په خوب کي د خاورو تيل ليدل په درو وجو دي. ۱: ناکاره ښځه ۲: چغل خور ۳: حرام مال.

نفرت \ نفرت کول

ابن سيرين رحمۃ الله عليه وييلي دي که څوک په خوب کي وويني چي د ظالم څخه نفرت کوي دليل دي چي پر دغه ظالم به کاميابي حاصلوي او که وويني چي دي ظالم دي او مظلوم دده څخه نفرت کوي نو د دې تعبیر د اولني خلاف دي. ابراهيم کرمانی رحمۃ الله عليه وييلي دي چي ناحقه د بي گناه څخه په نفرت کي دليل دي چي پر چا به ظلم کوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه وييلي دي که وويني چي ديو سړي څخه په ناحقه نفرت کوي دليل دي چي دده کار به بندسي او بعض وايي چي په خوب کي په ناحقه نفرت کول د خوب ليدونکي طرفته رجوع کوي او که په حقه نفرت کوي نو د دې تعبیر به پر هغه سړي واقع کيږي د چا څخه چي يي نفرت کړي وي او دمفسد په نسبت پر مصلح سړي ژر اثر کوي او که مفسد سړي په حقه يا په ناحقه نفرت کوي نو مخالف به رجوع کوي.

نقاد \ کوټه معلومونکی \ نقد کوونکی \ کره کتونکی

نقاد په خوب کي عالم هونښيار او حکيم دي ځکه چي هر ښه شي خونونکي دي ابن سيرين رحمۃ الله عليه وييلي دي که وويني چي ديندار او صالح سړي نقد سړي دي دليل دي چي د ځان څخه به قرانکريم او ددين علوم حاصل کړي او که ددنيا طلب کوونکي دي دليل دي چي د ځان لپاره به شرف او بزرگي حاصله کړي او ددنيا مال به خونښوي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه وييلي دي چي په خوب کي نقد عقلمند سړي دي چي په نیک بد مصلح او مفسد کښي فرق کوي. جعفر صادق رحمۃ الله عليه وييلي دي چي په خوب کي نقد په څلورو وجو دي. ۱: هونښيار سړي ۲: حکيم ۳: عقلمند ۴: کار

تقره \ سپين زر

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي سپين زر پر ازادو ښځو دليل لري که څوک وويني چي ده دخپل کار لپاره سپين زر اخستي دي دليل دي چي په دغه ځاي کي به دښځي سره واده کوي ځکه چي سپين زر دښځو ذات دي او که وويني چي دسپينو زرو دوکان ته تللی دي او سپين زربي ځني را ايستلي دي دليل دي چي هغونه به مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره سپين زر دي نو پر زوی دليل دي.

نقصان \ تاوان

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده په بدن کي نقصان سوی دي دليل دي چي هغونه به يي دمال نقصان وسي لیکن دښځو د بدن په نقصان کي صلاح ده څنگه چي په حرف ز کي دښځو په حقله بيان سوي دي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده په مال يا په څه شي کي نقصان سوي دي دليل دي چي فکر منډبه سي او ده ته به نقصان رسيږي.

نگارگري \ نقش کول \ نقاشي \ رسامي \ مصوري

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي پر چت او دکور پر ديوالونو نقاشي کوي دليل دي چي دنيادار به سي او ددنیا پر کارونو مين دی. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نقاشي او مصوري کول باطل او ناحق کار دي دالله تعالی فرمان دي (ما هذا التماثيل التي اتم لها عاكفون، سورة الانبياء: ۵۲) داڅه تصويرونه دي چي تاسو ورته منجاوري کوي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نقش کول پر دنيا مين کيدل دي او سمه لاره پريښول او پر باطله لاره تلل دي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي پخپلو لاسونو دساهي رنگ او نقش جوړوي دليل دي چي ددنیا په گټلو کي به مکر او دهوکه کوي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي نقش کول په څلورو وجودي. ۱: ددنیا ښايست ۲: بي فايدي کار ۳: مکر او دهوکه ۴: فريب او درواغ.

نگين \ انگشتری \ گوتمی

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي دگوتمی غمی شرف بزرگی او مال دي اوبعض اهل تعبیر بیان کړي دي چي زوی دي او که وويني چي دده دگوتمی غمي ورك سوي دي دليل دي چي دده په بزرگي او مرتبې کي به نقصان راسي يا به يې زوی مړ کيږي او که وويني چي دده دگوتمی غمي مات سوي دي نوهم دا تعبیر يي دي او که وويني چي دده پر گوتمی ناگهانه غمي ښکاره سوي دي دليل دي چي دغمي دقدر و قيمت مطابق به نعمت حاصل کړي. جعفر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي دپاچاهانو لپاره غمي دولایت تاج دی او دښځو لپاره خاوند دي او دعامو خلکو لپاره مرتبه اونیکي ده. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي گوتمي ليدل په اتو وجو ده. ۱: ښځه ۲: مال ۳: ولايت ۴: ژوند ۵: زوی ۶: بزرگي ۷: مال اونعمت ۸:

عمل.

نماز \ لمونځ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي كه څوك په خوب كي وويني چي لمونځ دمشرق طرفته كوي دليل دي چي حج ته به ځي او كه دحج وخت نه وي نو دده مينه به دعيسايانو سره وي او كه وويني چي دمغرب طرفته لمونځ كوي او دده ميلان دقبلي طرفته وي دليل دي چي ددين په لاره كي به حيران سي او كه وويني چي لمونځ دقبلي طرفته كوي دليل دي چي ددين په لاره كي به مستقيم سي. ابراهيم كرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي كه وويني چي ديو قوم امامتي كوي دليل دي چي څونه مقتديان وي هغونه به پر يو ټولگي سرداري كوي او كه وويني چي دلمونځ وخت تير سوي دي او ده څه پاك ځاي نه دي پيدا كړي چي لمونځ پكي وكړي دليل دي چي دده كار به په مشكله پوره سي او كه وويني چي لمونځ يي مات كړي او ادا يي نه كړي يايي بي اودسه وكړي دليل دي چي په څه مطلب كي وي هغه به پوره نسي او كه وويني چي ده په جمات يا مدرسه كي امامتي كړي ده دليل دي چي ددغه ملك پاچا به دده تابعداروي او كه د دې خلاف وويني نو تعبير يي هم خلاف دي او كه وويني چي په لمونځ كي يي ركوع اوسجده په ښه رقم سره ادا كړي ده دليل دي چي دده ددين اوددنيا كار به نيك وي. جابر مغربي رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي كه وويني چي دماپښين لمونځ يي په وخت ادا كړي دي او اسمان روښانه اوپاك دي دليل دي چي دالله تعالی دطرف څخه به دده مرتبي لوړي سي او كه په اسمان كي تاريخه او وريځ وي نو پر غم اوفكر دليل دي او كه وويني چي ده لمونځ كړي دي دليل دي چي دده اميد به پوره سي او كه وويني چي ده دماښام فرض كړي دي دليل دي چي دخپل اهل وعيال سره به معامله كوي اودهغوي څخه به خوشحاله سي او كه وويني چي دسهار لمونځ يي ادا كړي دي دليل دي چي په سفر به ځي او كه دا خوب ښځه وويني نو هغې ته به حيض راسي او كه بي اودسه لمونځ وكړي دليل دي چي ناجوره به سي او كه دماخستن فرض وكړي دليل دي چي په امن كي به سي او په دښمن به كاميا به سي او كه وويني چي په باغ كي يي لمونځ كړي دي دليل دي چي دگناه څخه به توبه كوي او كه وويني چي په كشتي كي يي لمونځ كړي دي دليل دي چي دقرض څخه به خلاص سي او كه وويني چي دلمونځ په ځاي كي نه وو اولمونځ يي كړي دي دليل دي چي مفسد اوبدكرداره به وي او كه وويني چي لمونځ يي وكړي ځنگل ته ولاړي دليل دي چي دنبي ﷺ د قبر مبارك زيارت به كوي او كه وويني چي په كعبه كي يي لمونځ كړي دي دليل دي چي دده كار به دخليفه دطرفه په انتظام سره سي او كه وويني چي دلمونځ څخه وروسته يي سجده كړيده دليل دي چي پر لوی اودولتمند سړي به كاميا به سي او پر هغه به قابض سي. او كه وويني چي ده دالله تعالی څخه ماسوا بل چاته سجده نه ده كړي دليل دي چي مراد به يي پوره سي او كه وويني چي ده پر ديوال سجده كړيده دليل دي چي ده ته به دبزرگانو تكليف اوخواري رسيږي او كه وويني چي لمونځ يي كړيدي اوگبين يي وچينبل دليل دي چي دخپل عيال سره به نزدي والي كوي او كه وويني چي په لمونځ كي په التحيات ناست دي دليل دي چي دغم څخه به خلاص سي او مراد به

بي پوره سي اوکه وويني چي ده دلمونځ اولني سلام چپه طرفته گرځولي دي دليل دي چي دده احوال به بد سي اوکه وويني چي په ناستي بي لمونځ کړي دي دليل دي چي په دښمن به کاميابي حاصله کړي اوبعض وايي چي دده عذر به قبول کړي اوکه وويني چي په لمونځ کي بي دځان لپاره دعا کړيده دليل دي چي دده به زوی کيږي دالله تعالی فرمان دي (اذنادي ربه نداء خفيا، سورة مريم: ۳) کله چي ده خپل رب ته په پټه اواز وکړي. اوکه وويني چي ده په تاريخه کي لمونځ کړي دي دليل دي چي دغمونو څخه به خوشحالي حاصله کړي اوکه وويني چي ده دشپي لمونځ کړي دي دليل دي چي دهر قسم بيړي څخه به په امن کي سي او نعمت اوبزرگي به حاصله کړي اوکه وويني چي ده پر اړخ لمونځ کړي دي دليل دي چي ناجوړه به سي اوکه وويني چي ده دجمعي لمونځ کړي دي دليل دي چي په سفر به ځي اوحلال رزق به حاصل کړي اوکه وويني چي ده په بيت المقدس کي لمونځ کړي دي دليل دي چي کعبې ته به ځي اوانجام به يي ښه وي. حافظ معبر رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لمونځ کول په درو وجو وي. ۱: فرض ۲: سنت ۳: نفل که وويني چي فرض لمونځ کوي دليل دي چي الله تعالی به دده په قسمت کي حج وکړي او دبدکاري څخه به يي بچ کړي دالله تعالی فرمان دي (ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنکر، سورة العنکبوت: ۴۵) ترجمه بيشکه لمونځ دبی حيايي اوگناه څخه بچ کوي. اوکه وويني چي سنت لمونځ يي کړي دي دليل دي چي په کارونو کي به صبر کوي او نيك نامي به يي روښانه سي اوپر مخلوق به شفقت کوي اوکه وويني چي نفل لمونځ يي کړي دي دليل دي چي دعيال قدر به کوي او ددوستانو په کار کي به کوشش کوي اودهرچا سره به ښه سلوک کوي اوکه وويني چي نفل لمونځ يي کړي دي دليل دي چي دعيال قدر به کوي او ددوستانو په کار کي به کوشش کوي او دهرچا سره به ښه سلوک کوي اوکه وويني چي په څاروي يي لمونځ کړي دي دليل دي چي ډير فکرونه به ورته وي اوکه وويني چي په کارخانه يا دکان کي يي لمونځ کړي دي دليل دي چي الله تعالی به دده په کسب اوکار کي برکت واچوي اوکه وويني چي ده دجمعي لمونځ کړيدي دليل دي چي دده کار به په تسلي او جمعيت سره وي. خالد اصفهاني رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي الله تعالی ته رکوع اوسجده کول الله تعالی ته نزدي والي دي دالله تعالی فرمان دي (کلا لا تطعه واسجد واقترب، سورة العلق: ۱۹) ترجمه: دهغه هيڅکله اطاعت مه کوه سجده کوه اونزدي سه. بعض اهل تعبير بيان کړي دي که وويني چي په لمونځ کي يي رکوع نه ده کړي دليل دي چي دمال زکوٰة نه ورکوي اوکه وويني چي لمونځ يي کړيدي دليل دي چي الله تعالی به دده عبادت قبول کړي اودده دعا به منظوره سي اوالله تعالی به پر ده درحمت نظر وکړي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي لمونځ کول په اوو وجو وي ۱: امن ۲: ښادي ۳: عزت ۴: مرتبه ۵: خلاصون ۶: مراد حاصلول ۷: په قضا کي نقصان. او په خوب کي رکوع اوسجده په پنځو وجو وي ۱: مراد حاصلول ۲: دولت ۳: مدد ۴: کاميابي ۵: امر حق پر ځاي

راوړل دالله تعالى فرمان دي (يا ايها الذين امنوا اركعوا واسجدوا واعبدوا ربكم وافعلوا الخير لعلكم تفلحون، سورة الحج: ۷۷) اي ايمان والاو ركوع کوي او سجده کوي او دخپل رب عبادت کوي اونیک کار کوي د دې لپاره چي تاسو خلاصون حاصل کړي. اوکه وويني چي ده دمري جنازه کړي ده دليل دي چي دهغه لپاره به دعا او ثنا کوي اوکه وويني چي ده پوره لمونځ نه دي کړي نو د دې تعبير د اولني خلاف دي.

نمد\لمسي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره سپين اوياک لمسي دي دليل دي چي حلال مال به حاصل کړي اوکه خيرن وي نوهيڅ نفع يي نسته اوکه وويني چي دده سره ډير لمسي دي نو د خپل کسب څخه به ملال حاصل کړي اوکه وويني چي سوزل سوي دي نوپه فساد کي به خپل مال ورک کړي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دده په بدن سپين لمسي دي دليل دي چي مالداره بنځه به کوي يا به پيغله مينځه اخلي اوکه وويني چي دده سره داوښ دپشم لمسي دي دليل دي چي دپاچا څخه به نفع حاصله کړي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دده لمسي ورک سوي دي دليل دي چي دده دمال نقصان به وسي او په خوب کي دلمسي گنډلو والا داسي سړي دي چي دحلال طرفته ماييل وي او دحرامو څخه پرهيز کوي.

نمک\مالگه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مالگه نقد درهم اونیک کار دي که څوک وويني چي دده سره سپينه مالگه ده دليل دي چي دهغه په اندازه به نقدي روپي حاصلي کړي ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي ده مالگه خوړلي ده دليل دي چي دپرهيزگاري لاره به اختيار کړي اوخيرنه اوتوره مالگه پر جنگ دليل دي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي مالگه په پنځو وجو ده. ۱: نقدي روپي ۲: نيکي ۳: عزت ۴: ډير مال ۵: نيک خادم اوپه خوب کي خرابه مالگه په څلورو وجو ده ۱: کوټه درهم ۲: ناخوښي خبري ۳: غم او فکر ۴: خوشحالي.

نمک سود\مالگين

نمک سود يعني مالگه پکښي ملاو سوي سي، ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي ده مالگينه څربه غوښه خوړلي ده نو پر نعمت او رزق دليل دي اوميراث به حاصل کړي اوکه مالگينه کمزوري غوښه يي خوړلي وي نو ده ته به نقصان رسېږي اوغوښه چي څونه کمزوري وي هغونه به نقصان زيات وي اوسري کړي غوښه پر غيبت دليل دي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي سري کړي کمزوري غوښه يي خوړلي وي دليل دي چي ده ته به دپاچا دخلکو څخه نقصان رسېږي اوکه مانده اوبي غوښه يي خوړلي وي دليل دي چي دلوي سړی څخه به ورته نقصان حاصل سي اوکه مالگينه غوښه دکمزوري ځنگلي ځناور وي دليل دي چي دځنگلي خلکو څخه به نقصان حاصل کړي غرض داچي په کمزوري غوښه کي نفع نسته.

نهنگ\مگر مچ

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي مگر مچ غل ظالم او جنگيالي سړی دي که څوک په خوب کي وويني چي مگر مچ دي په اوبو کي ډوب کړی دي دليل دي چي په اوبو کي به هلاک سي او که وويني چي دي مگر مچ خوړلي دي دليل دي چي ده ته به ددښمن څخه زحمت او تکليف حاصل سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي مگر مچ دي اوبو ته بيولي دي دليل دي چي ماهي به دي هلاک کړي او که وويني چي مگر مچ پر ده غالبه سوي دي نو د دې تعبير د اول څخه خلاف دي او که وويني چي دده سره مگر مچ غوښه يا پوست يا هډوکي دي دليل دي چي دي به ددښمن څخه نقصان حاصل سي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي مگر مچ دي اوبو ته وړي دي دليل دي چي ددښمن دلاسه څخه به شهيد سي.

نوديدين\نوی شی ليدل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي کوم شي نوي او دخلکو خوښ وي هغه پر خير او خوشحالي دليل دي او دزور شي ذکر په حرف ک کي سوي دي.

نوحه کردن\ژړل

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ژاري دليل دي چي دغه ځاي به دده لپاره مبارک نه وي او ددغه ځاي لوی خلک به ديو بل سره بي اتفاقه وي او که وويني چي دښار حاکم مړ دي او خلک ژاري دليل دي چي هغوي ته به ددغه حاکم څخه تکليف او ظلم رسيږي او بعض اهل تعبير بيان کړي دي چي حاکم ته به خوشحاله وي. او که وويني چي خلک ژاري دليل دي چي دهغوي سره به دظالم څخه بي انصافي او ظلم کيږي او دهغه څخه به غمجن او عاجز سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ژاري او شور کوي دليل دي چي ده ته به غم فکر او نقصان رسيږي او که وويني چي ژاري او په کراره کراره نوحه کوي نو پر خوشحالي او ښادي دليل دي او که وويني چي دښځو سره ډير سړي دي او په پورته اواز سره ژاري دليل دي چي په دغه ځاي کي به دپاچا په وجه غم او فکر وي.

نوشادر (يو ډول دوا)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي نوشادر غم او فکر دي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره نوشادر دي دليل دي چي غمجن به سي او که وويني چي ده نوشادر خوړلي دي نو پر زيات او سخت غم دليل دي.

نيرومند\طاقتور\خواکمن

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي دوينښتيا په نسبت زيات طاقتور سوي دي نو په دنيا او آخرت کي دده د احوالو په ښه کيدو دليل دي چي شرط د دې دا چي خوب ليدونکي نیک کاره وي او که فسادي وي نو د دې تعبير خلاف دي.

نيزه

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره نيزه او نوره وسله هم ده

دليل دي چي بزرگي او مراد به يي پوره سي اودده حکم به په وطنونو کي جاري سي او که صرف نيزه وويني دليل دي چي دده زوی يا ورور به مري او که وويني چي دده نيزه چا وړي ده دليل دي چي دده کار به په مشکل کيږي او که وويني چي چا دي په نيزه زخمي کړي دي دليل دي چي دخلکو غيبت به کوي او په خوب کي نيزه پر قوت او پر خلکو دکاميابي دليل دي او که وويني چي دده په لاس کي دنيزي سر دي دليل دي چي دده صحبت به دنیکو کار مسافر سره وي اود هغه څخه به خير او نفع حاصله کړي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نيزه په اتو وجو ده. ۱: قوت ۲: سفر ۳: ولايت ۴: بنسټه ۵: زوی ۶: امن ۷: توانايي ۸: دنيزي په قدر درستي او په خوب کي نيزه جوړونکي داسي سړي دي چي دخلکو مدد کوي اودهغه څخه هر چا ته قوت او طاقت حاصلېږي.

نېشتن \ ليکل

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که څوک په خوب کي ويني چي ليکل کوي يا چا ته ليکل زده کوي دليل دي چي علم او عقل به زده کړي او که وويني چي څه ليکي نو دهغه پر شر او فساد دليل دي او که وويني چي قران حديث توحيد اودعا ليکي نو پر خير او صلاح دليل دي او شعر يا غزل پر بدي دليل دي.

نېشکر \ گڼی

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که وويني چي گڼي خوري دليل دي چي په يو کار کي به مشغول سي او دگڼي دخوړلو په اندازه به په هغه کي جنگ اوبحث وي او که وويني چي ده گڼي چا ته ورکړي دي دليل دي چي دبحث څخه به خلاص سي.

نيکو کردن \ نيکي کول

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نيکي کول په دين کي هغونه قوت او بزرگي ده او داخرت دعذاب څخه خلاصون دي خاصکر که خوب ليدونکی پرهيزگار او ايماندار وي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چي دده سره چا نيکي کړي ده اوده هغه ذليله کړي دي دليل دي چي په ټولو کارونو کي به ناشکره سي دالله تعالی فرمان دي (ولا تنسوا الفضل بينکم ان الله بما تعملون بصير، سورة البقرة: ۲۳۷) ترجمه پخپلو کي احسان مه هيروي بيشکه الله پاک ستاسو دعملونو ښه ليدونکي دي. او که وويني چي دمشرکانو سره يي نيکي کړي ده دليل دي چي خپل مال به په داسي خلکو خرڅ کوي چي هغوي ته د دواړو جهانونو خير وي.

نيل (دکالورنگ)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي نيل ليدل غم اوفکر دي او که څوک په خوب کي وويني چي دده سره نيل دي دليل دي چي دهغه په اندازه به ورته غم اوفکر وي او که وويني چي ده چا ته نيل ورکړي دي يا دهغه څخه وړک سوي دي دليل دي چي دغم اوفکر څخه به خلاص سي او که وويني چي ده خپل کالي په نيل رنگ کړي دي دليل دي چي ده ته به غم اوفکر

رسيږي اوده ته به دخپلوانو او دوستانو په وجه تكليف رسيږي او كه وويني چي ده نيل خوږلي دي دليل دي چي ده ته به په درياب كي افت رسيږي.

نيلوفر (يوډول گل)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه څوك په خوب كي نيلوفر په خپل موسم كي په بوتې كي وويني دليل دي چي ده ته به دچا څخه څه ملاو سي يابه دده صالح زوى پيداسي او كه گل دبوټي څخه جلا وويني نو پر غم او فكر دليل دي. ابراهيم كرمانى رحمته الله عليه ويلي دي كه ښځه وويني چي دي دنيلوفر دبوټي څخه نيلوفر وشكوي او غلام ته يي وركړي دليل دي چي د دې غلام به تنبتي او كه وويني چي دې ته خپل دوست دنيلوفر گلدسته وركړي ده دليل دي چي ددوي ترمينځ به جدي راسي. دانيال عليه السلام ويلي دي چي په خوب كي دنيلوفر بوټي مينځه ده چي دهغه څخه به ليدونكي ته نقصان رسيږي.

[و]

واشه \ بانه مرغه

بانه يو ښكاري مرغه دي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه بانه خپل مطيع او تابعدار وويني چي دلاسه الوځي او په اواز راځي او هغه يي دغه رقم اموخته كړي دي نو پر حلال مال او دخوب ليدونكي پر مرتبى دليل دي او كه وويني چي بانه سپينه او پاكيزه ده او دده پر لاس ناسته ده او دده تابعداره ده دليل دي چي دلوي سړى څخه به قدر مرتبه او عزت حاصل كړي او كه وويني چي بانه الوتلي ده او تار دده په لاس كي پاته سوي دي دليل دي چي قدر او مرتبه به يي ختمه سي. جابر مغربى رحمته الله عليه ويلي دي چي بانه په خوب كي دپاچاهانو لپاره ملك او بزرگي ده او دمالدارو لپاره مال دي او دفقيرانو لپاره زوي دي او كه وويني چي بانه دده دلاسه ايله اومره سوي ده كه خوب ليدونكي پاچا وي نو دملك څخه به جدا سي او كه امير يا سردار وي نو دمرتبي او عزت څخه به ايله سي او كه مالدار وي نو فقير به سي او كه فقير وي نو دهغه زوى به مري او بعض اهل تعبيرو بيان كړي دي چي بانه بي شرمه سړى دي او كه وويني چي ده دبانبې غوښه خوږلي ده دليل دي چي هغونه به ددښمن مال خوري او كه وويني چي په يو ځاي كي ډيري بانبې جمع سوي دي دليل دي چي بدمعاش خلك به دلته جمع سي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب كي بانه ليدل په څلورو وجو وي. ۱: قدر او مرتبه ۲: حكومت ۳: مال ۴: نفع.

والي \ حاكم

كه وويني چي حاكم دتخت څخه معزوله سوي دي يا دهغه تخت مات سوي دي يا چا دهغه څخه توره اخيستي ده يا دهغه كور خراب سوي دي يا په جال كي گرفتار سوي دي او وژل سوي دي يا څاروي دهغه پر سر ختلي دي او ايله دي يا چا غورزولي دي نو داټول پردي خبري دليل دي چي هغه به دشرف او بزرگي څخه معزوله سي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي كه حاكم وويني چي

دده لنگوټه دچا دلنگوتي سره يو ځاي سويده دليل دي چي دهغه سرداري عزت اوښه عادت به قوي وي او که وويني چي په پښه کي يي پري دي دليل دي چي دخوب ليدونکي شرف اوبزرگي به زياته سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي حاکم سوي دي اوپخپل عمل کي منصف اوديندار دي او خلک ځني خوشحاله دي دليل دي چي خير اوصلاح به حاصله کړي او که د دې خلاف وويني نو پر شر اوفساد دليل دي خاصکر که خوب ليدونکي مفسد اوبدکاره وي.

وحوش \ ځنگلي ځناوران

وحوش ځنگلي ځناوران په دي کي چي کوم نر دي هغه پر سړو دليل لري اوکوم چي ښځه وي هغه پر ښځو دليل دي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دځنگلي ځناورو ښکار کوي يا چا ورته وحشي ښکار ورکړي دي نو پرمال نعمت اوغنيمت دليل دي اوددي دغونښي اودپوست هم داتعبير دي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي ځنگلي ځناوران دده مطيع او تابعدار دي لکه څنگه چي د سليمان عليه السلام وو دليل دي چي يو ټولگي چي دهغوي په اسلام کي به خلل وي دده تابعدار به سي خاصکر که خوب ليدونکي پرهيزگار وي.

ورنج

ددي بيان په حرف س کي سوي دي هلته يي وگوري.

وردنه \ چچ

چچ او دروټو شکور دواړه په خوب کي شريك اوديو بل متفق دي که وويني چي چا ورته چچ ورکړي دي دليل دي چي ده ته به شريك حاصل سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره چچ دي دليل دي چي دچا سره ملگرتيا کوي اوهغه ته به سمه لاره ښيي او دباطل څخه به يي ليري کوي او که وويني چي دده چچ مات سوي دي دليل دي چي دداسي سړي دملگرتيا څخه به جداسي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي چچ ليدل په درو وجو وي. ۱: په کارونو کي اتفاق کوونکي ۲: دژوند شريك ۳: مشکل کار به پرده اسان وي.

ورده \ برده فروشي \ دغلامانو تجارت کول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي ددښمن په قبضه کي غلام سوي دي دليل دي چي دښمن به پر ده غالب سي اودي به مغلوب سي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي برده فروشي کوي لکه دغلام اودمينځي دليل دي چي ده ته به خير اونفع رسېږي او که وويني چي دکافرانو څخه يي غلامی اخيستي ده نو ددې تعبير بد دي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که غلام يي اخيستي وي نو د دې تعبير بد دي او که خرچ کړي يي وي نو نيک دي او که خرچ کړي يي وي اوبيا يي اخيستي وي نو دليل دي چي پر دښمن به کاميابه سي او که وويني چي دده غلام تبديل دي نو پر نيکي دليل دي او که مينځه تبديلي وي نو پرېدي دليل دي اودده دمال نقصان به وسي او په خوب کي پرده فروش داسي سړی دي چي دخلکو اختيار پخپل لاس کي اخلي.

ورسان\کوټره

ورسان يو مرغه دي چي په خراسان کي ورته کوټره وايي دا په خوب کي ليدل ښځه اومينځه ليدل دي ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي ده ورسان کوټره نيولی ده يا چا ورته ورکړي ده دليل دي چي ښځه به کوي اوکه وويني چي ده ورسان کوټره اخيستي ده او دده دلاسه الوتلي ده دليل دي چي ښځي ته به طلاق ورکوي يا به مينځه خرڅوي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي ده ورسان کوټره اخيستي ده او دهغه غوښه يې خورلي ده دليل دي چي دهغه په اندازه به دښځي مال په ظلم سره خوري اوکه وويني چي دده سره ډيري ورسان کوټري دي دليل دي چي ډيري مينځي به اخلي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ورسان کوټره ليدل په درو وجوده. ۱: نفع ۲: ژوند ۳: غم اوفکر.

وزغ\شمشتي\چيندخ\چونگينه\چنگابن

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي وزغ نيك عابد سړی دي اوکه وويني چي ده چيندخ نيولي دي دليل دي چي دنیک پرهيزگار سړی ملگري به شي اوکه وويني چي ده دچيندخ سره جنگ کړي دي دليل دي چي دداسي سړی سره به جنگ کوي اوکه وويني چي په يو ځاي کي ډير چيندخان جمع سوي دي اوشور کوي نو پر دغه ځاي به دالله تعالی عذاب راځي. جابر مغربی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي چيندخ يې مړ کړي دي او دهغه غوښه يې خورلي ده دليل دي چي پرهيزگاره سړی په مغلوب کړي او دهغه مال به اخلي اوخرڅ به يې کړي اوکه وويني چي دي چيندخ خورلي دي دليل دي چي پرهيزگار سړی ته به تکليف رسوي اوکه وويني چي ده چيندخ نيولي دي او داوبو څخه دباندې په وچه کي غورزولي دي دليل دي چي پرهيزگار سړی به دکار څخه منع کوي او هغه ته به نقصان رسوي.

وزير

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي دپاچا دوزير کار نيك دي دليل دي چي ددغه وزير کار به نيك سي او دهغه دولت به زيات سي او که د دې خلاف وويني نو تعبير يې بد دي اوکه څوک وويني چي دي وزير سوي دي او دي منصف اوديندار وي دليل دي چي دعدل اودکار مطابق به بزرگي حاصله کړي اوکه وويني چي وزير دسترخوان غوړولي دي دليل دي چي مرتبه نعمت اورزق به پر ده فراخه سي او عمر به يې زيات وي اوکه وويني چي وزير دده کورته راغلي دي دليل دي چي ده ته به دپاچا په وجه غم اوفکر رسيږي. ابراهيم کرمانی رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چي ده دوزير سره ډوډي خورلي ده دليل دي چي دهغه څخه به شرف اوبزرگي حاصله کړي اوکه وويني چي دوزير کور نږدلي دي يا وزير ناجوړه سوي دي يا پاچا معزول کړي دي يا اس را غورزولي دي يا غوايي په ښکر وهلي دي نو داټول دهغه پر معزول کيدو دليل دي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چي په خوب کي وزارت ليدل په څلورو وجودو وي. ۱: که وويني چي دلمر يا سپوږمي سترگه سوي ده ۲: که وويني چي دجله يا فرات سوي دي ۳: که وويني چي پاچا په ملا کمربند تړلي دي ۴: که دښی عليه السلام په څلورو سره يارانو کي يو دده په سرتاج ايښي دي نو دا

ټول دوزارت حاصلولو دليلونه دي.

وسمه

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کي وسمه غم او فکر دي او که وويني چې دده په محکه کي ډيره وسمه ده نو پر غم او فکر دليل دي او که وويني چې دوسمي ټوتي ده دمخکي څخه را ايستلي دي دليل دي چې دغم او فکر څخه به خلاص سي او که وويني چې ده وسمه خوړلي ده دليل دي چې دعيال په وجه به ده ته غم وي او که وويني چې دوسمي دسته يې ده ته ورکړي ده دليل دي چې دواړو کي به جنگ راځي جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چې ده دوسمي دسته د خپل عيال په لاس کي ورکړي ده دليل دي چې ديو بل څخه به جلا سي اودوسمي په ليدلو کي خبر نسته.

وشه \ ورينمين رنگين کالي

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي چې په خوب کي وشه غم او فکر دي او که وويني چې دده سره وشه نيونکي دي دليل دي چې دده غم او فکر به زيات سي او که ده چا ته وشه ورکړي وي دليل دي چې دغم او فکر څخه به خلاص سي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چې ده دوشه سره يو شى نغبتى دي دليل دي چې دده به گډوډ کار جمع سي او که وويني چې ده وشه ژولي ده دليل دي چې دخلکو به ډير غيبت کوي.

وضويي \ نماز \ د لمانځه لپاره اودس

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چې ده مخ او لاس په پاکو اوبو پريولي دي دليل دي چې کار به تلاش کوي او پوره به يې کړي او که وويني چې په خرابو اوبو يې پريولي دي نو د دې تعبير د اولني خلاف دي. ابراهيم کرمانى رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چې ده خپل مخ او لاس پريولي دي دليل دي چې ده به دخپلو دوستانو لپاره مدد غواړي اودده مراد به حاصل سي.

وکیل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چې دپاچا يا دقاضي وکیل جوړ سوي دي او پخپل کار کي منصف جوړ سوي دي نو دليل دي چې ددنيا خير اوصلاح به حاصله کړي او که دوکالت په کار کي نه وي نو د دې تعبير د اول څخه خلاف دي. جابر مغربي رحمه الله عليه ويلي دي که وکیل وويني چې ده پر خپل موکل مهرباني کړي ده دليل دي چې چا ته به پاکيزه خبره کوي او که موکل ورين تندي وويني دليل دي چې ده ته به دهغه څخه نفع حاصله سي او که د دې خلاف وويني نو تعبير يې بد دي.

واري \ د جذام ناجوري

د جذام ناجوري په خوب کي ليدل مال دي چې ده ته به حاصليري خاصکر که پر بدن سپيني پولي وويني ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي که وويني چې دده پر بدن د جذام ناجوري ده دليل دي چې ده ته به خراب کار پيښ سي اوبعض وايي چې دي به مشهور کړي. جعفر صادق رحمه الله عليه ويلي دي چې جذام د فقير لپاره مالداري او نعمت دي او د مالدارو لپاره د گناه څخه بچ کيدل دي.

اوکه وويني چي دده ټولي گوتي پري سوي دي دليل دي چي نيك کار به کوي اوممکنه ده چي دده زوی يا ورور به ددنيا څخه ځي.

ويراني\کنډر

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي دکور اودکان وغيره کنډر ددين پرگمراهي دليل دي اوکه وويني چي ده کنډر اباد کړي دي نو د دې تعبیر بنه دي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي اباد ځاي خراب سوي دي دليل دي چي دهغه ځاي خلک به په بلا اومصیبت کي گرفتار سي اوکه وويني چي کنډر يي اباد کړي دي نو دخوب ليدونکي دکار پرسموالي دليل دي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي که ويراني دالله تعالی دطرف څخه وي دليل دي چي خوب ليدونکي ته به نفع وي اوکه ويراني دمخلوق دوجي څخه وي نو د دې تعبیر خلاف دي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که وويني چي ده جماعت او مدرسه ورانه کړي ده نو دا دده دکار پرنقصان دليل دي.

[ه]

هاون دسته\لنگري

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي لنگري دوه شريکان دي چي ديوه بل ته ضرورت وي اوکه دواړه متفق سي نو کار به يي نيك اوفايده مند سي که په دوي کي يو نه وي نو فايده به نه وي اوکه وويني چي په لنگري کي دخوراک څه شي دي دليل دي چي خوب ليدونکي ته به دهغه دقدر وقيمت مطابق په تکليف اومشقت سره نفع حاصله سي اوکه هغه شي ددستونو دبنډولو دارو وي نو دمال پر زياتوالي دليل دي. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که په لنگري کي څه خوږ شي وټکوي نو دليل دي چي په تکليف اوسختي سره به فايده پورته کړي اوکه يخ وي نو پر غم اوفکر دليل دي اوکه جواهرات په لنگري کي وټکوي دليل دي چي هغونه به نفع ويني او اخر داچي دده مال به وړک سي.

هباء\دهوا ذري\ذري

هباء دهوا ذري چي په لمر کي وي ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي ذري بي فايدي خبره اوپريشانه کار دي چي خير اونفع پکي نسته دالله تعالی فرمان دي (فجعلناه هباء ممتورا، سورة الفرقان: ۲۳) ترجمه: اوموږ هغه خوري وري ذري کړې. جابر مغربی رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي که دهوا ذري سري وويني نو دليل دي چي په دغه ملک کي به ناجوري وي اوکه توري وويني نو پر مصيبت دليل دي اوکه سپيني وي نو پر بي غمي دليل دي.

هدهد\ملاچرگک

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ويلي دي چي په خوب کي ملاچرگک عقلمند اوهونبیار سړی دي چي خلکو ته دپتو خبرو خبر ورکوي اوکه وويني چي ده ملاچرگک نيولي دي يا چا ورته ورکړي دي دليل

دي چي د ذکر سوي صفت سړی سره به دده صحبت وي او دهغه څخه به هوښيارتيا حاصله کړي او که وويني چي ده ملاچرگک وژلي دي دليل دي چي پر هوښيار او بزړگ سړی به کاميابي حاصله کړي او هغه به مغلوبه کړي او که وويني چي ده د ملاچرگک غوښه خوړلي ده دليل دي چي دهغه په اندازه به پخپل عمل سره دخلکو څخه مال حاصل کړي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي ملاچرگک ليدل په څلورو وجو وي. ۱: ښه خبره به اوري ۲: بزړگي ۳: پر دښمن کاميابي ۴: دالله تعالی دفرمان مطابق به هر يو کار په هوښيارتيا سره کوي.

هديه \ تحفه \ ډالۍ

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي ده چا ته تحفه ورکړيده که هغه شي ښه نیک او ددواړو لايق وي نو دواړو ته به نفع وي او که هغه شي خراب وي نو دواړو ته به ديو بل څخه نفع وي بلکه پر شر او فساد دليل دي او که وويني چي چا ده ته شي دتحفي په طور ورکړي دي او هغه شي ده ته محبوب دي نو پر خير او صلاح دليل دي او که هغه شي ښه نه وي نو پر شر او فساد دليل دي او که وويني چي ده ته بوډا سړي يا بوډۍ ښځي تحفه ورکړي ده نو خير به حاصل کړي او که ځوان سړي يا ځواني ښځي ورته ورکړي وي نو د دې تعبير د اولني خلاف دي.

هريس (يو ډول خوراک)

هريس د عربو مشهور غوړ خوراک دي ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي ده هريس خوړلي ده دليل دي چي دهغه په اندازه به خير او نفع حاصله کړي او مراد به يې پوره سي او بعض اهل تعبير بيان کړي دي چي دده به زوی پيدا سي چي دهغه په وجه به دده سترگي روښانه سي حضور ﷺ ويلي دي (المريسة اطعمة الجنة) ترجمه: هريس د جنت په خوراکونو کي دي جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي که هريس د خربي بيزي دغوښي وي نو پر خير او نفع دليل دي او که د غليظي غوښي وي او بي خونده وي دليل دي چي خوب ليدونکي ته به د هغه په اندازه نقصان رسيږي.

هزار داستان \ د بلبل او مينا په ډول مرغه

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هزار داستان مرغه خوش اواز او خوش زبانه زوی دي ليکن هغه به لږ غوندي ضعيف الحاله وي او د علم او ادب خاوند او هوښيار به وي او دخلکو په نزد به محبوب هم وي او که څوک وويني چي ده ته هزار داستان مرغه په تحفه کي ورکړه سوي دي نو دليل دي چي دده به د دې صفت زوی پيداسي او که وويني چي ده هزار داستان مرغه په باغ کي نيولي دي دليل دي چي دده به دنیکو او ښو خبرو والا خلکو سره صحبت وي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي چي په خوب کي هزار داستان بلبل او مينا خوش اواز ښځه وي او که څوک وويني چي ده هزار داستان اخيستي دي نو دليل دي چي خوش اواز مینځه به اخلي او که وويني چي هزار داستان دده دلاسه الوتلي دي دليل دي چي ښځي ته به طلاق ورکوي يا به يې مینځه تنبتي يا به مړه سي. جابر مغربي رحمته الله عليه ويلي دي چي هزار داستان مرغه په خوب

کي زوی او غلام وي او څوک خوش زبانه او خوش اواز هم وي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي هزار داستان مرغه په خوب کي لیدل په پنځو وجو وي. ۱: ښځه ۲: زوی ۳: قاضي ۴: حکیم ۵: غلام.

هليله ۱۰ ایرير ۱۰ هريره

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي کابلي ایرير په خوب کي لیدل دغم او فکر دلیل دي او ژړه ایرير په پرناجوړي دلیل دي او توره ایرير په مصيبت دلیل دي او که وويني چي ده په دي قسم ایرير په کي یو قسم خواړه تیار کړي دي نو دلیل دي چي غم او فکر به يې ډیر سخت وي او که وويني چي په دي ایرير په کي يې یوه ایرير دچيني يا شکري يا شهدو سره خوړلي وي نو دلیل دي چي دده غم او فکر به کم سي او دایريري په لیدلو کي هېڅ نفع نسته.

هما (یو ډول مرغه)

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي هما په خوب کي دولت عزت او بزرگي او مرتبه ده او که څوک وويني چي دده سره هما مرغه دي نو په قدر ددغه مرغه به عزت او دولت حاصل کړي او که وويني چي هما دده دلاسه الوتلي دي نو دلیل دي چي دده په عزت مرتبه او حرمت کي به نقصان راسي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي په خوب کي هما مرغه پاچا وي يا رئيس يا بزرگ وي او که څوک وويني چي ده هما مرغه ووژي او دهغه غوښه يې وخوړه دلیل دي چي په بزرگ او رئيس سړي به قهر او غلبه حاصله کړي او دهغه مال به اخلي او و به يې خوري او که وويني چي دده سره هما مرغه دي دلیل دي چي دپاچا يا رئيس يا بزرگ څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي هما مرغه يې په غشي يا کانی ویشتل دي دلیل دي چي په داسي خلکو پسې به بدي خبري کوي او که وويني چي هما مرغه دي زخمي کړي يا نوکاري کړي دي دلیل دي چي ده ته به دداسي خلکو څخه ضرر او نقصان رسيږي. جعفر صادق رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي چي هما مرغه په خوب کي لیدل په اووه وجو وي. ۱: پاچا ۲: رئيس ۳: عزتمند سړی ۴: دولت ۵: سرداري ۶: حکم پوره کول ۷: عزت او بخت.

هوا

ابن سيرين رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که وويني چي هوا صفا او روښانه ده دلیل دي چي ددغه ملک دخلکو تندرستي او ژوند به ښه سي او هغوي ته به راحت ملاو سي او ددغه ځاي عالمانو او حکيمانو ته به دعزت او دمرتبې ترقي حاصله سي او که وويني چي هوا تياره او گرد و غبار والا ده نو دلیل دي چي ددغه ملک خلکو ته به غم او فکر ورسېږي او که وويني چي هوا سور رنگي ده دلیل دي چي دلته به فتنه راسي او که وويني چي هوا شنه ده دلیل دي چي دلته به غلي ميوې سبز يانې اوبوتي ډیر پيدا سي او که وويني چي هوا سپينه او پاکه سويده دلیل دي چي ددغه ملک خلکو ته به دنعمت فراخي کسب او ژوند ډیر حاصل سي. ابراهيم کرمانی رحمۃ اللہ علیہ ویلي دي که وويني چي هوا ددورو څخه پاکه صفا ده او سخته چلېږي دلیل دي چي نا اشنا پاچا به دغه ملک ته راځي او خلکو ته به غم او تکليف رسوي او که وويني چي په ښار يا په يو ځاي کي لير

هوا صفا اورونبانه سوه نو دليل دي چي ددغه خاي خلکو ته به نعمت فراخي خير او نفع رسيږي او که وويني چي هوا په مختلفو ډولو وه نو دليل دي چي ددغه ملک دخلکو احوال به خراب او پريشانه سي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي هوا ليدل به پنځو وجو وي ۱: بزگي ۲: نفع ۳: تندرستي ۴: امن ۵: ژوند. دا پنځه وجي درونبانه او صفا هوا دي.

هوام (دمحکي حشرات او چينجي)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي کوم چينجي په محک لوبږي دهغه تعبیر دهغه په اندازه او صلاحيت باندي وي حکه چي په دوی کي کوم داندي درجي وي دهغه تعبیر په علم تعبیر کي په قوي دښمن باندي وي په نسبت دهغو چينجو چي زهرناک وي. جعفر صادق عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دمحکي حشرات يا چينجي ليدل څه بيره ده چي هغه دښمن خل مار او حاسد سړی دطرفه وي.

هيزم (دسوزلو خشاک)

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چي په خوب کي دسوزلو لرگي وچ يا لاندې پر جنگ او دښمني دليل دي او که وويني چي هيزم يعني دسوزلو خشاک يي کورته راوړي دي دليل دي چي ده ته به په ښار او کور کي جنگ پيښيږي او که وويني چي نا اشنا سړی ده ته دسوزلو خشاک ورکړي دي دليل دي چي دده به د نا اشنا سړی سره جنگ کيږي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چي دي په ځنگل يا صحرا کي دسوزلو خشاک جمع کوي دليل دي چي دا سړی به بدکرداره حاسد او بدزبانه وي او ژر به گرفتاره سي دالله تعالی فرمان دي (حمالة الحطب في جيدها جبل من مسد، سورة اللهب: ۴ - ۵) ترجمه: پر سر اخستلي لرگي گرځيدونکي دي د دې په څت کي به دموڼجو رسي وي. او که وويني چي ددرختو څخه دسوزلو لرگي جمع کوي دليل دي چي ددې ډېر خلکو او دبزرگانو ترمينځ به ازمایش کوي اوبې اصله خبري به کوي او که وويني چي دغه درختي دکومو څخه چي ازمایش کوي شکوي نو دليل دی چي بي اصله خبري به کوي او که وويني چي دغه درختي دکومو څخه چي بي دسوزلو لرگي جمع کول ميوه داري وي دليل دي چي دي به په ډير همت والا اوبزرگانو خلکو کي وي او د دې ډېر مالک به وي غرض داچي دسوزلو خشاک وچ او لاندې په خوب کي ښه نه دي.

[ي]

ياره \ بنگري \ کړۍ

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي که سړی وويني چي ده کړي په لاس کړي ده دليل دي چي ده ته به څه تکليف يا زحمت رسيږي او که دغه کړي دسپينو زرو وي نو دليل دي چي غم او فکر به ورته کم وي او دښځو داغوستلو شيان دسړو لپاره ښه نه وي او دغه شيان دسړيو او دښځو لپاره ښه نه وي او دگلوبند او غوږوالي او داسي نور چي دپاچاهانو زينت وي هغه دسړو لپاره ښځه او د

ښځو لپاره خاوند وي په اندازه دهغه څه چي يي ليدلي وي او شرح او تفصيل دهر اغوستونكي شي دلفظ مطابق د دې كتاب په اوله حصه كي بيان سوي دي.

ياسمين\رامبيل

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده ته ملگري درامبيل گلدسته وركړي ده دليل دي چي د دوي ترمينځه به خبري پيښيږي او ديو بل څخه به جلا سي او كه ښځه وويني چي دي درامبيل گلونه ددرختي څخه وشكول او خپل خاوند ته يي وركړل دليل دي چي خاوند به ورته طلاق وركړي او كه څوك وويني چي درامبيل گلونه يي خپل غلام ته وركړل دليل دي چي دده غلام به تنستي او په خوب كي درامبيل درخته مالداره بدخويه بد ذاته او حاسده ښځه وي او كه رامبيل خوشبوداره وي نو دا ښځه به سخي او احسان كوونكي وي.

يافتن\حاصلول\ترلاسه كول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده څه شي پيدا كړي دي نو كه خوب ليدونكي صالح او پرهيزگار وي نو په وينه به څه حاصلوي او كه صالح اودستر اودحيا خاوند نه وي نو دليل دي چي ده ته به څه غم او فكر رسيږي. ابراهيم كرمانى رحمه الله عليه ويلي دي كه وويني چي ده دوه شيان پيدا كړي دي او دا دواړه شيان يو شي دي نو پر خير او نفع دليل دي اوداسې به حج او عمره ادا كوي او كه وويني چي ده لس شيان پيدا كړي دي او هغه لس سره شيان يورقم دي نو پر خير او نفع او حلاله روزي دليل دي اودنور تعداد اوشمار تعبير هم پر دي قياس دي او كه شيان يي پيدا كړي وي او هغه ديو جنس اوقسم څخه نه وي نو د دې تعبير بد دي.

يافتن كانها\دكانونوپيدا كول

ابن سيرين رحمه الله عليه ويلي دي كه په خوب كي وويني چي ده غرمات كړي دي هلته يي دسرو زرو كانونه پيدا كړي دي دليل دي چي د خپل قدر مطابق به ولايت او حكومت حاصلوي او كه خوب ليدونكي مصلح نيكو كار پرهيزگار او اهل دين و نو الله تعالى به ورته علم او حكمت نصيب كړي او كه وويني چي ده دسپينو زرو كان پيدا كړي دي دليل دي چي دبزرگانو اورئيسانو خلكو څخه به ښځه كوي چي مالداره اوبنايسته به وي اوبعض اهل تعبير وايي چي دده به مبارك زوى پيداسي او كه وويني چي ده دتانبې يا دپيتلو كان پيدا كړي دي دليل دي چي دده به دبدكردار او بي رحمه رئيس اوسردار سره ناسته اوملاقات وسي او كه وويني چي دقلعي يا دسيكي يا دتپن كان يي پيدا كړي دي دليل دي چي دبنايسته ښځه به كوي او كه وويني چي داوسپني كان يي پيدا كړي دي دليل دي چي دقوي سردار او رئيس سره به يي صحبت اوملاقات وسي او كه وويني چي دشيشي كان يي پيدا كړي دي دليل دي چي دپاچا يا ښځي دطرفه به ورته نفع ورسوي او كه وويني چي دزبرجدو او زمروودو دجواهراتو كان يي پيدا كړي دي دليل دي چي دمرتبي اومال خاوند به سي او كه وويني چي دياقوتو كان يي پيدا كړي دي دليل دي چي دده عزت اومال اودولت به زيات سي او كه وويني چي دفيروزي كان يي پيدا كړي دي دليل دي چي پر دنمن به كاميا به سي او هغه به مغلوب كړي او كه وويني چي دعقيقو كان

بي پيدا کړي دي دليل دي چي دپاچا څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي دشي کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي دسردار او رئيس سره به بحث کوي او که وويني چي دلعلونو کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي مرتبه اوددبه به حاصله کړي او که وويني چي دنوشادرو کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي غمجن اوفکرمند به سي او که وويني چي دمالگي کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي دبزرگ يا رئيس څخه به نفع حاصله کړي او که وويني چي درانجو يا دزاك کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي غم اوفکر به ورته ورسېږي او که وويني چي دگل زرد يعني دژړي خاوري کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي ناجوړه به سي او که وويني چي ده دسپيني خاوري گل سفيد يادکهر يا خاوري کان بي پيدا کړي دي دليل دي چي دسردار او رئيس سره به دده ملاقات اوناسته وسي.

يا قوت (يو ډول جواهر)

ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره سور يا شين يا قوت دي دليل دي چي نيکه او ښايسته مينځه يا ښځه به ورته حاصله سي يا به ددي ښايسته لور پيداسي او که وويني چي دده سره عيب ناکه يا قوت دي دليل دي چي هغه مينځه يا هغه ښځه چي دده سره وي پرده به حرامه سي. ابراهيم کرمانی رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره شين يا قوت دي دليل دي چي ښايسته با اصله اوبانسبه ښځه به کوي او که ښځه يي وي نو دليل دي چي دده به زوی پيدا سي او که وويني چي دده سره يا قوت منقوش يعني غير خالص يا قوت دي دليل دي چي دده زوی به مفسد وي. اسماعيل اشعث رحمته الله عليه ويلي دي که وويني چي دده سره سور يا قوت دي دليل دي چي مالداره او ښايسته ښځه به کوي او که وويني چي يا قوت شين دي دليل دي چي پرهيزگاره او نيک سيرته ښځه به کوي او که وويني چي يا قوت سپين دي دليل دي چي دغه ښځه به پيغله پرهيزگاره مصلحه اونيکو کاره وي. جعفر صادق رحمته الله عليه ويلي دي چي يا قوت ليدل په خوب کي په شپږو وجو دي. ۱: مال ۲: مينځه ۳: علم ۴: زوی ۵: نیک سړی ۶: پيغله انجلي.

يبروج (د انسان په ډول يو بوټی)

يبروج د يو وابنه جرړي دي چي پخپلو کي د يوبل سره يو ځاي سي دسړي او ښځي په شکل وي دي ته ابرو صنم هم وايي اودا دسړي په شکل کي وي. ابن سيرين رحمته الله عليه ويلي دي که څوک په خوب کي وويني چي دده سره ابرو صنم بوټي دي يا چا ورته ورکړي دي دليل دي چي دبد سړي په خدمت کي به مشغول سي اودهغه څخه به زحمت اوتکليف حاصل سي او که وويني چي ده يبروج بوټي خوړلي دي دليل دي چي دبد سړي دمال څخه به څه خوري او يبروج بوټي په خوب کي ليدل دهیڅ قسم نفعي سبب نه وي.

يخ، واوره

دانيال عليه السلام ويلي دي چي واوره په خوب کي ليدل غم اوفکر وي خاصکر که ديخني په موسم کي وويني او که وويني چي واوره خوري دليل دي چي ډيره روزي به حاصله کړي ليکن چي واوره ډيره اوبي اندازي وويني او پخپل وخت يعني د يخني په موسم کي وي او که وويني چي

دي پاكه واوره خپل كورته وړي دليل دي چي د هغه په اندازه به مال جمع كړي. ابراهيم كرمانی رحمۃ الله عليه ويلي دي كه خوك دگرمي په موسم كي صفا اوپاكه واوره وويني دليل دي چي حلال مال به جمع كوي او كه وويني چي واوره خيرنه اوترخه ده دليل دي چي څه مال به جمع كوي چي حرامه به وي او كه په خوب كي پاكه صفا واوره ديخني په موسم كي وويني دليل دي چي خپل ژوند به په ښه رقم سره تير كړي اودخپل روزگار څخه به نفع ويني او دده ددوستانو زړونه به دده څخه خوشحاله وي. جابر مغربي رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په يخو ملكونو كي د يخني په موسم كي واوره په خوب كي ليدل پر خير اونفع اوتندرستي دليل لري اوپه گرمو ملكونو كي پر قحطي او تنگي دليل لري. اوبعض اهل تعبירו بيان كړي دي چي واوره يا بريښنا په خوب كي ليدل كه په يخو ملكونو كي وي نو دنعمت پر فراختيا دليل لري اوپه گرمو ملكونو كي پر قحط او غم دليل لري. جعفر صادق رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب كي واوره ليدل په شپږو وجووي. ۱: فراخ روزي ۲: ژوندون ۳: مال ۴: ارزان نرخ ۵: غم او فكر ۶: قحط اوتنگي.

يشم\يشب (يو ډول قيمتي كانی)

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي په خوب كي يشب پر بي اصله ښځي دليل لري او كه وويني چي دده سره ديشب كانی گوتمي ده يا چا ورته وركړي دي يا ده اخيستي ده دليل دي چي دبي اصله ښځي سره به واده كوي او كه ښځه يي وي نو لور به يي پيدا كيږي او كه وويني چي دده سره څه ديشب كانی دي دليل دي چي د ښځو دطرف څخه به څه خير اونفع حاصله كړي.

يل\پهلوان

واضح دي وي چي يل يو مبارك او مبارز مقابله كوونكي سړی او جنگجو سړی و، ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي كه پاچا وويني چي دي په يوه مقابله كي جنگ كوونكي افسر يا پهلوان جوړ سوي دي دليل دي چي پخپله پاچاهي كي به قوت اودبدبه حاصله كړي او كه داخوب عالم وويني چي په بحث كي نوموړي سوي دي دليل دي چي پر خپل مخالف به غالبه راسي او كه سوداگر سړی وويني چي پر جنگ كوونكي پهلوان سوي دي دليل دي چي په تجارت كي به ډير مال حاصل كړي او كه داخوب سپاهي وويني دليل دي چي مالدار به سي او مال به حاصل كړي دالله تعالى فرمان دي (يا ايها الذين امنوا اركعوا واسجدوا واعبدوا ربكم وافعلوا الخير لعلكم تفلحون، سورة الحج: ۷۷) او كه وويني چي ده دچا سره جنگ كړي دي او پر هغه غالب سوي دي نو دليل دي چي پر دښمن به غالبه سي او كه وويني چي مخالف باندي غالب سوي دي نو تعبير يي خلاف دي او كه وويني چي دښځي سره يي جنگ كړي دي او پر هغه غالب سوي دي نو دليل دي چي دده حال به خراب سي او خوار او لا چاره به سي.

يهودی شدن\يهودي كيدل

ابن سيرين رحمۃ الله عليه ويلي دي چي كه خوك په خوب كي وويني چي دي يهودي سوي دي نو دليل يي دا دي چي دبدعت پر لاره به ځي او ديهوديانو مدد به كوي او دهغو په خبره به يقين كوي

که څوک په خوب کې وويني چې دې يهودي يا عيسائي يا مشرک ياب ت پرسته سوي دی نو دا دده پر گمراهی دليل دی او پر الله تعالى به درواغ او بهتان تړي او که وويني چې د دې مذهب څخه اوښتي دی او مسلمان سوي دی نو دليل يې دا دي چې ده يوه لويه گناه کړيده او بيا يې دهغه څخه توبه کړې ده او د الله تعالى طرفته به رجوع وکړي او که وويني چې ځان د علم دين څخه بې علمه گڼي او خبر ورته نه وي چې دکومي قبلي طرفته لمونځ وکړي نو دليل يې دا دي چې سر گردانه حيرانه او عاجز به سي جعفر صادق عليه السلام ويلي دي که څوک وويني چې يهودي سوي دی نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي ته به مشکل راسي او د شرعي سنتو مخالفت به کوي او که په خوب کې اتش پرست وويني نو دليل يې دا دي چې خوب ليدونکي به په دنيا اخته سي او داخرت دکارڅخه به غفلت کوي جابر مغربي عليه السلام ويلي دي چې که يهودي په خوب کې وويني چې مسلمان سوي دی نو دليل يې دا دي چې ژبه مړ سي يا به مسلمان سي.

يو ز \ پرانگ \ ليوه

ابن سيرين عليه السلام ويلي دي چې پرانگ په خوب کې دښمن دي چې دښمني باندې ښکاره کيږي او که وويني چې دپرانگ سره جنگ کوي نو که پر پرانگ دي غالب سوي وي نو دليل دي چې پر دښمن به کاميابي حاصله کړي. ابراهيم کرمانی عليه السلام ويلي دي که وويني چې ده پرانگ نيولي دي دليل دي چې ددښمن سره به صحبت او ملاقات کوي او که وويني چې پرانگ ځني تبتيدي دي دليل دي چې دښمن به دده څخه تبستي او که وويني چې ډير پرانگان دده تابع دي دليل دي چې دده دښمن به خوار او ذليله وي. جابر مغربي عليه السلام ويلي دي که وويني چې ده دپرانگ غوښه خوړلي ده دليل دي چې دهغه په اندازه به ددښمن مال اخلي او بعضو ويلي دي که وويني چې ده پرانگ ووژي نو په دې کې څه خیر او نفع نسته او که وويني چې ده پرانگ پر خپل څټ کښينولي دي او چيري يې وړي دليل دي چې ددښمن پيټي به پورته کوي او که وويني چې يو څو پرانگان دده کور يا کلي ته راغلي دي او په زوره او زونه کوي دليل دي چې دا سړی به د خپل دښمن په وجه څه غم تکليف او ضرر حاصل کړي چې په قدر د دې پرانگانو د اوازونو به وي کوم چې ده ليدلي وي، او الله پاک ډير ښه پوهيږي.

تمت بالخير

تاريخ اختتام

السبت، ۰۹ ربيع الأول، ۱۴۳۲

اشاريه (انديکس)

يادونه: په کتاب کي د راغلو ټولو شيانو نومونه دلته د الف با په ترتيب سره راغلي دي او له هر توري سره څنګ ته يې صفحه ليکل سوېده، لومړی خپل توری وګورئ چي په کوم توري شروع کېږي بيا يې د هماغه توري په ليست کي پيدا کړئ، او په څنګ ته ليکل سوي نمبر والا صفحه کي يې مطالعه کړئ.

[الف]

انار ۱۰۱	آتش ۷۱	ارږمۍ کول ۷۸
اينه ۸۲	آتش افروختن ۷۴	ازاد شدن ۷۸
آب ۲۷	آتش پرست کيدل ۳۹۲	ازاديدل ۷۸
آب بينی ۲۸	آتش پرستيدن ۷۵	ازار ۹۰
آب تاختن ۲۹	آتش دان ۷۲	ازغي داره بوتی ۹۷
آب خانه، بيت الخلاء ۷۰	آتش روشنايي ۷۵	اژدها ۹۱
آب دستان ۷۰	آتش زنه ۷۷	آس ۹۱
اب سفنج ۸۸	آتش کده ۷۷	آس تانه ۷۸
آب کامه ۷۱	اتشين شراره ۷۲	اسپ ۹۱
ابادي ۳۲۲	اختر ۳۲۴	آسپندان ۹۱
آبادی ۲۷	اخته کيدل ۴۲۱	اسپيغول ۱۳۴
ابر ۸۷	اخيستل ۱۵۸	استاذ ۴۲۱
ابروها ۸۸	اخيستل او خرڅول ۲۱۴	آستانه ۸۰
ابريشم ۸۹، ۳۸۰	ادعای پيغمبري ۹۰	استخوان ۹۵
آبستی ۷۰	اذان ۱۲۰	آستر ۹۴
آبگينه ۷۱	ارد ۷۷	استغفار ۹۵
آبله ۷۱	ارد پيز ۷۷	اسطرلاب (علم نجوم) ۹۲
ابليس ۸۹	ارد گون ۷۷	اسفاناح ۹۲
آبنوس (بو ډول لرگی) ۷۱	اردو ۴۳۷	آسمان ۷۸
آبگوټ ۴۰۸	ارزیز ۸۹	اسناد ۳۷۷
اتريش ۳۲۱	اره ۹۰	آسيا ۸۱
	ارهټ ۲۴۸	آسيابان ۸۱
	اروغ ۷۸	آسيوان ۸۱

اشریز ۳۵۰	انجیر ۱۰۲	ایریرہ ۴۹۷
اشتر ۹۲	انجیل ۱۰۲	اینجہ ۲۰۱
اشتر خار ۹۷	انداختن مردم ۱۰۲	اینہ ۱۹۱، ۴۱۷
اشتر مرغ ۹۷	اندامہا ۱۰۲	ایتیر ۴۴۲
اشتی کردن ۸۱	اندامونہ ۱۰۲	اتکی ۳۷۵
اشرفی ۲۵۱	اندرپایہ ۴۸۱	ایخ ۱۴۹
اشک ۹۸	انعامی کالی ۲۱۸	
اشنان ۹۸	انگشتری ۱۰۴، ۴۸۵	[ب]
اصلح ۹۸	انخر ۱۰۲	بات روم ۴۰۲
اغوش گرفتن ۸۲	انگیین ۱۰۳	باجرہ ۳۹۰
افتاب ۸۲	انگشتان ۱۰۴	باچا ۳۰۲
افتابہ ۸۳	انگور ۱۰۲	باد ۱۱۰
افتادن ۱۰۷	انگیتی ۷۲، ۴۴۲	باد اچول ۱۱۰
افروشته (یو ډول حلوا) ۹۸	اھک ۸۴	بادام ۱۰۷
افسرده ۹۹	اھن ۸۴	بادرنک ۱۱۱، ۲۲۳، ۳۲۹
افسون ۹۹	اھو ۸۵	باد رھا کردن ۱۱۰
افغانی ۲۵۱	اواز ۸۲	بادروک ۱۱۱
افیم ۹۹	اوبہ ۲۷	بادریسہ ۱۱۱
افیون ۹۹	اور ۷۱	بادشاہ ۳۰۲
آلوبخارا ۱۰۰	اور بلول ۷۴	بادیان ۲۵۵
الوچہ ۱۰۰	اور لپونی ۴۱۲	بازنجان ۱۱۱
الو ۹۹	اوربشی ۱۹۴	بار پورته کول ۱۱۱
الوئی ۱۰۰	اوسپنہ ۸۴	بار کشیدن ۱۱۱
الوتل ۱۳۱	اویختن ۸۲	باران ۱۱۲
الج (یوہ میوہ یا وانہ) ۸۴	اورہ ۷۷	بارانی ۱۱۳
اماس ۸۴	اورہ اخنبل ۲۲۰	باروئی ۱۱۳
امامت کردن ۱۰۰	اورہ ۲۴۷، ۳۹۴	باز ۱۱۳، ۳۲۷
امامت کول ۱۰۰	اورہ ۳۲۲	بازو ۱۱۴
امروت ۱۰۱	اورہ (د انسان) ۳۲۲	بازوبند ۱۱۴
امروود ۱۰۱	اوبن ۹۲	باغ ۱۱۵
امیل ۳۵۳	اوبنکی ۹۸	باغلی ۱۱۷
انبور ۴۱۲	ایرہ ۲۰۵	باغوانی ۴۰۲

بلغم ليدل ۱۴۱	برساتي کوټ ۱۱۳	بافتن جامها ۱۱۷
بلور ۱۴۲	برف ۱۲۸	باقلا ۱۱۷
بلوط ۱۴۳	برق ۱۲۸	باقی و هل ۳۸۵
بنا گوش ۱۴۳	برمه ۴۴۲	بالا رفتن ۱۱۷
بنجشک ۱۴۳	برنج پلاو ۱۲۹	بالاخانه ۱۱۹
بند گوبی ۴۱۲	بره ۱۲۹	بالش ۱۱۸
بندنهادن ۱۲۳، ۱۴۵	برهنګي ۱۲۹	بالبنت ۱۱۸
بنده ۱۴۲	بروت ۱۳۰	بام ۱۱۹
بنفشه ۱۴۲	بريان ۱۳۲	بانگ داشتن جانوران ۱۱۹
بنیاد اینسودل ۱۴۷	بریت ۱۳۰	بانگ نماز ۱۲۰
بنیاد نهادن ۱۴۷	بریننا ۱۷۵، ۳۴۳	باورچي ۳۵۰
بنګري ۴۹۸	برگ ۱۴۲	بانبه مرغه ۴۹۱
بهار ۱۴۸	برگستوان ۱۲۸	بانس ۲۳۱
بهشت ۱۴۸	برګي مرض ۱۵۲	بانوگان ۴۵۲
بهي (يو ډول ميوه) ۱۴۸	بز ۱۳۳	بیر ۱۲۴
بوتل ۳۴۲، ۳۸۴	بزاز ۱۳۲	بیر شیر ۳۴۱
بوتیمار (یک مرغ آبی) ۱۵۰	بزر قطونا ۱۳۴	بت ۱۲۴
بوریا ۱۵۰	بساط ۱۳۴	بتی ۱۴۳
بوری ۴۲۵	بستان افروز ۱۳۲	بجلکه ۴۱۰
بوزه ۱۳۳	بستر ۱۳۴	بجلي ۱۲۸
بوزي ۱۵۰	بستره ۱۳۴	بخشش ۳۲۰
بوزینه ۱۵۱	بطه ۱۳۹	بخشش کردن ۱۲۴
بوس ۲۸۸	بغل ۱۴۰	بخور کردن ۱۲۵
بوسه ۱۵۲	بقالي کردن ۱۴۰	بخنه غوبنتل ۹۵
بوق زدن ۱۵۲	بکری ۷۷	بد هضمي ۱۲۸
بوکه ۲۴۹	بکس ۳۴۷	بدن ۱۷۴
بولي کول ۲۹	بلب ۳۳۵	بربط ۱۲۲
بوم ۱۵۳	بلبل دیدن ۱۴۱	برج ۱۳۰
بوی خوش ۱۵۳	بلبل لیدل ۱۴۱	برجستن ۱۲۲
بوټ ۴۱۲	بلبله ۱۴۱	برد ۱۲۷
بوډا ۱۵۲، ۴۲۲	بلغم ۲۱۸	بردار کون ۱۲۲
بوډی ۳۵۵، ۴۲۲	بلغم دیدن ۱۴۱	برده فروشي ۴۹۲

بي هوشي ۱۲۳	پاشنه بائي ۱۱۵	پستان ۱۳۲
بي هونبي ۴۵۷	پالانه ۱۱۸	پستان بند ۱۳۷
بيابان ۱۵۴	پانسي كيدل ۸۲	پسته ۳۷۳
بيت الله شريف ۱۹۹، ۴۱۱	پايزب ۱۲۳	پسرلى ۱۴۸
بيت المعمور ۱۵۵	پانه ۱۴۲	پسه ۲۴۲
بيجو ۴۰۵	پاني د كتاب ۳۴۴	پشت ۱۳۷
بيده كيدل ۲۱۷	پتيله ۱۰۹	پشته ۱۳۸
بيرغ ۳۲۲	پخ كړي غوښه ۳۹۲	پشم ۱۳۸
بيره (يو ډول ميوه) ۴۲۲	پخكړي شراب ۴۷۱	پشه ۱۳۹
بيزو ۱۵۱	پر ۱۲۵	پل جوړول ۱۵۳
بيشه ۱۵۸	پرتوگ ۹۰، ۳۳۳	پل ساختن ۱۵۳
بيع ۱۵۸	پر چاپرده اچول ۱۲۷	پل صراط ۳۴۵
بييل ۱۲۰	پر خت چپلاخه خوړل ۳۸۲	پلاس ۱۴۱
بيماري ۱۲۰	پراخي ۳۷۰	پلانگيني ۱۴۰
بيني ۱۲۱	پريهن ۱۲۵	پلنگ ۱۴۲
بيړۍ اچول ۱۴۵	پرتوگانس ۳۳۴	پله ۱۵۳
پرستن ۴۳۲	پرده ۱۲۷، ۲۹۴	پليته ۱۴۳
بگله (داو بو يو مرغه) ۱۵۰	پرده داري ۱۲۷	پلي ۱۵۳
بېري ۴۲۲	پر زول كول ۴۰۲	پمبه ټكوونكى ۲۰۱
[پ]	پرستو ۱۲۷	پنبه ۱۴۳
	پرنجى ۳۲۱	پنبه دانه ۱۴۳
پائى ۱۲۲	پرنجى ۳۲۱	پنجره ۳۸۲
پائي اورنجن ۱۲۳	پرنده ۱۲۹	پنجه ۱۹۳
پائي تابه ۱۲۳	پرنیان ۱۲۹	پند دادن ۱۴۵
پابند ۱۲۱	پرهيز ۴۵۷	پنير ۱۴۷
پابندانى كردن ۱۲۴	پرهيز دانه ۴۵۷	پنډۍ ۲۸۵
پاتيله ۱۰۹	پرواز كردن ۱۳۱	په اسمان كي ژړه سره او
پاچا ۱۰۸، ۳۰۲	پروانه ۱۳۰	زرغونه ۴۲۰
پاچه (د سرلي يا داسي د بل	پروپ ۲۸۸	په جنگ كي مال نيول ۳۲۹
حيوان پنبې) ۱۲۴	پرى ۱۳۱	په خوب كي مړ كيدل ۴۴۸
پاخه شراب ۴۷۱	پريولل ۳۳۰	په سوال وركول ۳۵۴
پاسداشتن ۱۱۴	پست ۱۳۲	په سولۍ كول ۱۲۲

٢٢٩ په غير کي اخيستل	١٥٨ پيکر	٤٥٧ تانبا
٨٢ په غير کي نيول	١٥٩ پيل	٨٩ تانبه
١٤٩ پهلو	١٢٠ پيل گوش	١٢٣ تاو ورکول
٥٠١ پهلوان	٢٨٩ پيلر	٤٨٥ تاوان
٤٨٤ پودينه	١٢٠ پيله ور	١٢٢ تب
١١٧ پورته تلل	١٢١ پيمانه	١٢٢ تبخی
١٢١ پوزه	١٢٢ پيه	١٢٢ تبر
٢٠٠ پوزي	١٥٨ پيگان	١٢٢ تبه
١٥١ پوست	٣٥٣، ١٧٧، ١٢٧ پتو	١٢٢ تبيره
٢٢٢ پوست رنگول	٤٠٧ پتی	١٢٧ تتماج
١٥١ پوستکي	٥٠٢، ١٤٢ پرانگ	٤٩٥ تحفه
١٥٢ پوستين	٨٤ پرسيدل	٣٥٨، ١٢٧ تخت
٤٢٨ پوسه	٣٥٣ پرونی	١٤٠ تخرگ
٤٨١ پوری	٣٩٩ پنبتورگي	١٢٧ تخم کاشتن
١٥٣ پي	١٢٢ پنبی	١٢٧ تخم کرل
١٥٤ پياز	[ت]	١٢٨ تخمه
٣٤٩، ١٧٩، ١٥٤ پيال	١٢٣ تاب دادن	١٢٨ تخمها
٣٧٨	١٢٣ تابستان	١٢٨ تخمونه
٣٣٠ پيپره	١٢٢ تابه	١٢٨ تذرو
٤٢٢، ١٥٢ پير	١٢٣ تاج	١٢٨ ترازو
١٥٤ پيراهن	١٢٣ تاراج	١٢٩ ترازوگر
٣٢٠ پيرزوينه	تارکول	١٢٩ ترب
١٥٢ پيروزه	١٧١ تارياک	١٢٩ تربد
٤١٢ پيزار	١٢٤ تاريکه	ترخون (دپوديني يودول)
١٥٢ پيس	٣٥٤، ١٢٤ تاريکي	١٧٠
٣٧٤، ٢٥١ پيسي	١٢٥ تازيانه	١٧٠ ترسائي
١٥٧ پيشاني	١٧٣ تاغار	١٧٠ ترشپها
١٥٧ پيشه	٢٩٨ تال	١٧٠ ترف
٣٩٢ پيشي	٢٠٢ تالاب	٤٩٩ ترلاسه کول
١٥٧ پيشي گرفتن	٣٨٩ تالو	١٧٠ ترنج
٢٤٨ پيغلنوب	٣٤٩، ١٧٣ تالی	١٧١ ترنجبين
١٥٨ پيغمبر		١٧١ تره

[ج]

جادو ۹۹، ۱۷۸
 جارو ۱۷۸
 جاروب ۱۷۸
 جال ۲۲۵
 جام ۱۷۸
 جامه ۱۷۹
 جامه خواب ۱۸۲
 جامهای مرده ۴۵۲
 جامی جوړول ۱۱۷
 جامی ۴۳۵
 جان ۱۸۲
 جای نماز ۲۹۰
 جایداد ۳۴۹
 جبه ۱۸۴
 جراب ۱۹۵
 جرابی ۱۲۳، ۱۹۵
 جرنده ۳۸۳
 جزغ ۱۸۷
 جستن ۱۸۷
 جستیس ۳۷۲
 جغندر ۱۹۰
 جلاب ۱۹۲، ۲۹۹
 جماع ۱۹۱
 جماعت ۴۵۷
 جمپ وهل ۱۸۷
 جنازه ۱۹۳
 جنب بودن ۱۹۳
 جنب کیدل ۱۹۳
 جنت ۱۴۸
 جنلی ۳۲۲

توبه ۱۷۲
 توت ۱۷۷
 توته ۱۲۷
 توتیا ۱۷۲
 تور بانجن ۱۱۱
 تورات ۱۷۷
 توره ۲۲۰، ۳۳۴
 توره د سپیلنی دانه ۹۱
 توره دانه ۳۳۹
 توری ۲۸۲
 توشک ۳۲۵
 توکانی ۲۲۳
 تول کول ۲۹۰
 تیاره ۱۲۴
 تیر ۱۷۷
 تیل ۲۲۲
 تیونه ۱۳۲
 تنستیدل ۴۰۳
 تگری ۱۷۴
 تناکه ۷۱
 تبکی ۳۲۸

[پ]

پاپه ۳۴۹
 پال ۴۲۷
 پیوس ۲۷۷، ۴۰۱
 پکه ۱۷۵، ۳۴۳
 پوپ وهل ۱۲۲
 پویی ۴۱۳
 پوخی ۲۹۵

تره دوغ ۱۷۱
 تره فروشی ۱۷۱
 تروه شیان ۱۷۰
 تروی اوبه ۷۱، ۳۸۹
 تروی شلومبی ۱۷۱
 تریاق ۱۷۱
 تریخی ۲۸۳
 ترویج ۱۷۲
 تسبیح ۱۷۲
 تسبیح ویل ۱۷۲
 تشناب ۴۰۲
 تشنگی ۱۷۳
 تعوید ۱۷۳
 تفشله (پوخ کری دال) ۱۷۴
 تقسیمول ۳۸۱
 تکبیر ۱۷۴
 تل ۱۷۴
 تلل ۲۲۰
 تلل ۲۹۰
 تله ۱۲۸
 تله جوړونکی ۱۲۹
 تمام شدن کار ۱۷۴
 تن ۱۷۴
 تنبو ۲۱۱، ۲۲۳
 تندر ۱۷۵
 تنده ۱۷۳
 تندی ۱۵۷
 تندیسها ۱۷۵
 تنذری ۱۲۸
 تنور ۱۷۲
 تنگی ۱۷۵
 تویره ۱۷۲

چونگنبه ۴۹۳	چتری ۱۸۵	جنگ ۱۹۴، ۲۱۵
چوگان زدن ۱۹۲	چج ۴۹۲	جنگ کول ۳۸۲
چیچل ۴۰۵	چراغ ۱۸۵	جنگي کالي ۱۲۸
چیک ۱۹۰، ۳۷۷	چراغ پایه ۱۸۲	جو ۱۹۴
چیکنی ۴۳۸	چراغ دان ۱۸۲	جوئي آب ۱۹۷
چینجی ۴۰۲	چربی ۱۲۲	جوارش (یو ډول دوا) ۴۲۵
چیندخ ۴۹۳	چرخ (یو بنکاري مارغه) ۱۸۲	جوال ۴۲۵
چینه ۱۸۹	چرک ۱۸۲	جوال دوز ۱۹۵
چینی لوبني ۳۴۸	چرکه ۴۴۳	جوان شدن ۱۹۵
چتایی ۱۵۰	چشم ۱۸۷	جواهر ۱۹۷
چتک ۲۰۲	چشمه ۱۸۹	جوز ۴۲۷
[ح]	چغانه ۱۹۰	جوش ۱۹۲
حاصلول ۴۹۹	چغد ۱۹۰	جوشانده ۴۱۰، ۴۲۰
حاکم ۴۹۱	چغندر ۱۹۰	جوکه ۲۷۲
حب خوردن ۱۹۸	چکاوک ۱۹۰	جولا ۱۹۲
حبر ۱۹۷	چکه ۳۳۹	جولاها ۱۹۲
حج کول ۱۹۸	چلیپه ۳۴۲	جولاگی ۳۲۴
حج گزاردن ۱۹۸	چمن ۴۵۴	جولی ۲۸۱
حجامت کردن ۱۹۹	چنیلی گل ۳۲۰	جومات ۴۵۷
حجرا سود ۱۹۸	چنگ زدن ۱۹۴	جیل خانه ۲۸۲
حذر دادن ۱۹۹	چنگال ۱۹۳	جگر ۱۹۱
حربه ۱۹۹	چنگاله ۱۹۴	[چ]
حرم مکي ۱۹۹	چنگانبس ۲۰۹، ۴۹۳	چابی ۴۱۷
حریر ۲۰۰	چهارپای ۱۷۸	چادر ۱۷۷
حساب ۲۰۰، ۳۳۴، ۳۵۵	چوب ۱۹۵	چار چوب ۷۸
حسابول ۳۳۴	چور ۳۲۵	چانچر کوني ۲۰۹
حصار ۲۰۰	چوغه ۳۷۷، ۴۳۵	چاه ۱۸۳
حصیری ۲۰۰	چوکات ۸۰	چاتی ۲۱۹، ۲۸۴
حقنه ۲۰۰	چوکیدار ۲۲۸	چاره ۲۸۵، ۳۸۲
حقه ۲۰۱	چوکیداري کول ۱۱۴	چیلکي ۴۸۳
حکایت ۱۱۲، ۱۲۰، ۱۴۱	چوکی ۴۰۰	چینه ۱۸۴، ۳۷۷
	چونه ۸۴، ۳۹۵	

خردل ۲۱۱	خوانيدل ۱۹۵	۱۴۴، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۹،
خرس ۲۱۱	خوز ۲۰۴	۲۱۳، ۲۵۲، ۲۸۹، ۳۲۱
خرقه (زړه د کالو ټوټه) ۲۱۸	خيگر ۱۹۱	حکم ۴۲۲
خرمن گرفتن ۲۱۳	خگ ۴۱۲	حکم کول ۳۷۲
خرنوت ۲۱۳	[خ]	حکمت ۲۰۱
خروس بانگي ۲۱۴		حلاج ۲۰۱
خريد او فروخت ۲۱۴	خاوري ۲۷۱	حلاجي ۴۲۰
خرخول ۱۵۸، ۳۷۳	خادمه ۲۰۵	حلتيت ۲۰۱
خرگاه ۲۱۱	خار ۲۰۴	حلوا ۱۷۱، ۲۰۱، ۳۸۲
خرگوش ۲۱۲	خارپشت ۲۰۴	حمل قلي ۲۰۲
خز ۲۱۴	خارش تن ۲۰۴	حمام ۴۰۲
خزانه ۴۲۲	خاشک ۲۰۴	حمل ۷۰
خزلي ۲۰۴	خاشه ۲۰۴	حنا ۲۰۲
خس ۲۰۴	خاک ۲۰۵	حنوط ۲۰۲
خسته کردن ۲۱۵	خاکستر ۲۰۵	حوض ۲۰۲
خشاک ۲۰۴	خانه ۲۰۲	حوض کوثر ۲۰۳
خشت ۲۱۵	خانه کعبه ۴۱۱	حيض (د بنځو مياشتني
خشم گرفتن ۲۱۵	خاوره ۲۰۵	ناجوري) ۲۰۳
خصومت ۲۱۵	خايه ۲۰۷	حيوان ۱۷۸
خصي کردن ۲۱۲	خايه ادمي ۲۰۷	[ح]
خصي کول ۲۱۲	خايه مرغ ۲۰۷	
خضاب کردن ۲۱۲	خايه مرغابي ۲۰۸	حای نماز ۲۹۰
خط ۳۴۵، ۴۷۲	خاييسک ۲۰۲	حغستل ۲۴۹، ۳۲۹
خطبه خواندن ۲۱۷	خبري ۲۹۱	خليدونکي کاني ۳۵۲
خطبه ويل ۲۱۷	خبزه ۲۲۰	خناور ۱۷۸
خطمي ۲۱۷	ختنه کردن ۲۰۸	خنگل ۱۵۴، ۱۵۸، ۳۴۴
خفتن ۲۱۷	ختيخ ۴۵۸	خنگلي توت ۲۱۳
خفه کردن ۲۰۸	خر ۲۰۹	خنگلي خر ۲۱۰
خلال کردن ۲۱۸	خربوزه ۲۰۸	خنگلي خربوزه ۲۳۰
خلالول دغابنونو ۲۱۸	خرگور ۲۱۰	خنگلي غوا ۳۹۱
خلعت ۲۱۸	خرابي ۲۰۲	خنگلي خناوران ۴۹۲
خلق ۴۵۴	خرچنگ کوني ۲۰۹	خواکمن ۴۸۹

خلک ۴۵۴	خيرات ۳۴۵	د اوسپني ټوپۍ ۲۲۱
خلم ۲۱۸	خيرہ ۱۸۲	د اوږو په رنگ گل ۷۷
خليفه ۲۱۹	خيک ۲۲۳	د اوږو غلبيل ۷۷
خم ۲۱۹	خيمه ۲۱۱، ۲۲۳	د ايلۍ هگۍ ۲۰۸
خمير کردن ۲۲۰	خيو ۲۲۳	د بادامو حلوی ۴۴۰
خنجر ۲۲۰	ختکۍ ۲۰۸	د باغي کردن ۲۲۲
خندا ۲۲۰	ختي خوړل ۴۱۵	د بدن او بندنو درد ۲۳۲
خندق ۴۲۷	خنښته ۲۱۵	د بدن خارش ۲۰۴
خنزير ۲۲۲	[خ]	د بزې بچۍ ۱۲۹
خوان ۲۲۱	خادر ۱۲۷، ۳۵۳	د بلبل او مينا په ډول مرغه ۴۹۲
خوانچه ۲۲۱	خاه ۱۸۳	د بورۍ گنډلو ستن ۱۹۵
خوب ۲۱۷	خپر ۲۸۲	د پالک بلک ۹۲
خود ۲۲۱	خپلۍ ۴۱۲	د پتوگيتي ۱۱۵
خوراک ۳۵۱	خراغ ۳۳۵	د پرنجي راوستلو دوا ۴۲۳
خوردن ۲۲۱	خرخه ۲۴۸	د پستې درخته ۲۳۰
خورما ۲۱۲	خرمن ۱۵۱	د پمبي تخم ۱۴۳
خوشايي ۲۹۲	خت ۳۸۲، ۳۹۷	د پوزي گرنگ ۲۱۸
خوشبو ۴۵۹	خت وهل ۳۹۸	د پوست تسمه ۲۴۵
خوشبو ۲۷۲	[ځ]	د پپل درخته ۲۲۹
خوشبوني ۱۵۳	داتش پرستو عبادت خانه ۷۷	د پيغمبرۍ د عوې کول ۹۰
خوشبويي ۳۲۰	د اسلام پاچا ۲۱۹	د پړۍ ۱۲۲
خوشحالي ۳۲۵	د انار درخته ۲۲۹	د پښو کړۍ ۱۲۱
خوشه ۲۲۱	د انار گل ۴۱۲	د پښي گيتۍ ۴۱۰
خوله ۲۴۴	د انگورو زيلۍ ۲۵۸	د تار کولو غوندي مواد ۲۷۷
خوله ۳۵۸	د اوبو مشک ۴۵۹	د ترنج درخته ۲۳۰
خولۍ ۴۱۳	د اوبو نالي ۳۸۷	د تلي لړ ۳۷۸
خون آمدن ۲۲۲	د اور رڼا ۷۵	د توري غلاف ۳۲۸
خوړل ۲۲۱	د اور سکروته ۷۲	د جايداد کاغذ ۱۹۰
خوږې ۳۳۱، ۳۴۱	د اور بشو شراب چينيل ۳۷۴	د جذام ناجوري ۴۹۴
خوگۍ ۲۲۲	د اوسپني قميص ۱۹۲	د جنت چوکيدار ۲۲۰
خيار ۲۲۳		
خير غوښتل ۳۹۵		

د لمانځه لپاره اودس ۴۹۴	د شيشي کاني ۱۴۲	د جواهراتو ډبې ۲۰۱
د لويو بولو ځای ۴۶۱	د شيشي لوبني ۳۴۸	د چابي ځاي ۴۱۸
د لويي بولو په ځای کي دوا	د علم مجلس ۴۴۲	د چرگي هگۍ ۲۰۷
د ننه اچول ۲۰۰	د عود درخته ۲۳۰	د حمامي دسمال ۲۳۷
د ليمو درخته ۲۳۱	د عودو انگيتۍ ۳۶۴	د حيواناتو اوازونه اوریدل
د مانو درخته ۲۳۱	د غاري هار ۳۵۳	۱۱۹
د مختلفو حيواناتو غوښه	د غشي سوکه ۱۵۸	د خاورو تيل ۴۸۴
خوړل په خوب کي ۴۲۹	د غلامانو تجارت کول ۴۹۲	د خاوري گلاس ۳۰۰
د مريضانو نرم خوراک ۴۵۷	د غلامانو خرخونکي ۴۸۰	د خرما درخته ۲۲۹
د منشي ځاي ۲۲۲	د غلې ډيران لگول ۲۱۳	د خوب کالي ۱۸۲
د مرغوني درخته ۲۳۰	د غنمو د مغز حلوا ۴۸۲	د خوراک نرم شي ۱۲۷
د مري خوشبويي ۲۰۲	د غوا بچۍ ۴۲۸	د خونه درخته ۲۳۰
د مري ژوندي کيدل ۴۴۹	د غوزانو درخته ۲۳۰	د درياب څگ ۴۱۲
د مري ژړا ۴۵۱	د غوړ پوستکۍ ۱۴۳	د دستونو او اسـهالونو
د مري سره جماع کول ۴۵۲	د فصیل مناري ۱۱۳	راوستلو دوا ۱۹۲
د مري کالي ۴۵۲	د فقه شريفي عالم ۳۷۴	د دستونو دوا ۲۲۸
د مري کفن ۴۵۲	د فيل غاښ ۳۵۴	د دنيا کار کول ۳۸۷
د مري څه ورکول ۴۵۱	د قرآن مجيد سورتونه په	د دواوو لوبنۍ ۴۴۲
د ناپ کولو لوبنۍ ۱۶۱	خوب کي ويل ۳۰۵	د رانجو کڅوړه يا دبلۍ
د نبل ۲۴۲	د کارغانو په آوازونو فال	۲۹۷
د نښه ۲۴۲	نيول ۲۷۴	د زيتون تيل ۲۸۴
د نوبري راوستلو دوا ۴۲۳	د کارونو پوره کيدل ۱۷۴	د سترگو ناجوري ۲۸۷
د هوا ذرې ۴۹۵	د کالو گنډل ۲۴۵	د سر داغ ۹۸
د ويالو لښتي ۲۶۴	د کانونو پيدا کول ۴۹۹	د سيبو درخته ۲۳۰، ۴۲۸
د يهودو عبادت خانه ۴۲۴	د کوپري درخته ۲۳۰	د سرو غورزول ۱۰۲
د خرخي پرکۍ ۱۱۱	د کوزې او لوتې اوبه ۷۰	د سړي خايې ۲۰۷
د څيري درخته ۲۳۰	د کيکر درخته ۴۳۴	د شاتو مچمچۍ ۴۲۳
د څيرۍ درخته ۱۴۳	د لاس بنگرۍ ۲۸۲	د شپې بازي کول ۳۲۸
د ډوډۍ پخولو تبخی ۲۲۰	د لاس دسمال ۳۷۵	د شرابو بوتل ۳۸۰
د ډيوې ايښودلو تاخ ۱۸۲	د لاس کرۍ ۲۳۹	د شرابو مجلس ۴۴۲
د گبين مچۍ ۴۲۳	د لاسونو پتۍ ۱۱۴	د شفتالو درخته ۲۳۰
د گرمي دانې ۳۹۶	د لالي کول ۲۴۱	د شهدو گبين ۴۰۴

د گرمي موسم ۱۶۳	دراج ۲۲۷	درختان ۲۲۹
د گلابو بوتی ۴۷۹	دراعه ۲۲۷	درختي ۲۲۹
د گلابو درخته ۲۳۰	درامبیل گل ۴۸۲	درد اندامها ۲۳۲
د گلونو بوتی ۱۳۲	دربان ۲۲۸	درشل ۷۸، ۲۴۵
دنیا ۴۱۰	دربر گرفتن ۲۲۹	درمنه (یو ډول دوا) ۲۳۴
دارو ۲۲۴، ۲۷۲	درخت ابنوس ۲۲۹	درنخړ تیل ۳۸۲
دارو چینی ۲۲۴	درخت الو ۲۲۹	دره ۱۲۵
داس ۲۲۵	درخت انار ۲۲۹	درهم ۲۳۲
داغ کردن ۲۲۵	درخت بادام ۲۲۹	دروازه ۲۲۸
داغ لگول ۲۲۵	درخت برگد ۲۲۹	درواغ ویل ۲۳۴
داکتر ۳۵۱	درخت بلوط ۲۳۰	درود شریف ۳۴۲
دال چینی ۲۲۴	درخت پیپل ۲۲۹	درود گري کردن ۲۳۴
دالوچي درخته ۲۲۹	درخت ترنج ۲۳۰	دروغ گفتن ۲۳۴
دام ۲۲۵، ۴۲۱	درخت جوز هندي ۲۳۰	درویشي ۲۳۴
دام اینسودل ۱۲۳	درخت حنظل ۲۳۰	دریا ۲۳۴
دانه ۲۴۲	درخت خرما ۲۲۹	دریاب ۲۳۴
دانها ۲۲۵	درخت زردالو ۲۳۰	درگ خخه وینه ایستل ۲۲۱
داني ۲۲۵	د زردالو درخته ۲۳۰	دزدي کردن ۲۳۲
داور عبادت کول ۷۵	درخت زیتون ۲۳۰	دژ ۲۳۲
دبادام درخته ۲۲۹	درخت سرو ۲۳۰	دست ۲۳۷
دیبرستان ۲۲۲	درخت سنجد ۲۳۰	دست اس ۲۳۷
دیبري ۲۲۲	درخت سیب ۲۳۰	دست کړی ۲۳۹
دېر درخته ۲۲۹	درخت شفتالو ۲۳۰	دست وروی شتن ۲۳۷
دپزی اوبه ۲۸	درخت شمامه ۲۳۰	دستار ۲۳۷
دپړی ۳۵۱	درخت عود ۲۳۰	دستار حمامي ۲۳۷
دجال ۲۲۲	درخت غوزان ۲۳۰	دستمال ۳۷۵
دچپر درخته ۳۵۸	درخت فستق ۲۳۰	دستنبویه گل ۴۳۸
دختر ۲۲۲	درخت فندق ۲۳۰	دستینه ۲۴۰
دخرما گل ۳۵۲	درخت لیمون ۲۳۱	دسروي درخته ۲۳۰
دخنه ۲۲۷	درخت مورد ۲۳۱	دسمال ۳۷۵، ۴۲۵
ددوا گولی-خوړل ۱۹۸	درخت ني ۲۳۱	دشنام ۲۴۰
در ۲۲۸	درخت گل	دعا کردن ۲۴۰

دعا كول ۲۴۰	دوشيزگي ۲۴۸	ډبه ۳۴۲
دف زدن ۲۴۱	دوغ ۲۴۸	ډمبر ۳۸۵
دفتر ۲۲۲	دوک ۲۴۸	ډوبېدل ۳۲۲
دکان ۲۴۸	دولاب ۲۴۸	ډول وهل ۲۴۵
دل ۲۴۱	دولس برجونه ۱۳۰	ډوډۍ ۴۷۷
دلالي کردن ۲۴۱	دویدن ۲۴۹	ډیران ۱۳۸
دلرگي چمچۍ ۴۱۱	دوره ۳۹۷، ۳۲۲	ډيري غونډۍ ۱۷۴
دلرگي کاچوغه ۴۱۱	دوزخ ۲۴۲	ډيوه ۱۸۵
دلو ۲۴۹	دورخ ۲۴۲	ډډه ۱۴۹
دمرخنيو درخته ۲۳۰	دوگان ۲۲۷	ډپوه ۱۸۵
دنبال ۲۴۲	ديبا ۲۵۰	
دندان ۲۴۳	دينار ۲۵۱	[د]
دنگس گل	ديني عالم ۳۷۴	ذري ۴۹۵
دنل درخته ۲۳۱	ديه ۲۵۱	ذکر (دسړيو خاص اندام)
دهان ۲۴۴	ديو ۲۵۲	۲۵۳
دهل زدن ۲۴۵	ديوار ۲۵۲	
دهليز ۲۴۵	ديوال ۲۵۲	[ر]
دهه ۳۲۵	ديوانگي ۲۵۳	را ايله کيدل ۱۰۷
دوا فروش ۱۲۰	ديوچه ۲۷۲	رازيانچ ۲۵۵
دوات ۲۴۹	ديگ ۲۵۰	راسو ۲۵۵
دوال ۲۴۵	ديگدان ۲۵۰	رامبيل ۴۹۹
دوالي اوبه ۱۹۷	دښار ديوال ۳۳۷	ران ۲۵۵
دوايي ۳۸۱	دښت ۱۵۴	رانجه ۱۷۲، ۲۹۲
دوايي والا تريخ بوتۍ ۱۲۰	دښمن ۲۴۰	رانجه خرخوونکۍ ۳۹۵
دوبۍ ۱۲۳		راه ۲۵۲
دوبي توب كول ۳۸۲	[ډ]	راهزن ۲۵۷
دوختن جامه ۲۴۵	ډاکو ۲۵۷	رباب ۲۵۸
دود ۲۲۷، ۲۴۲	ډاکتر ۳۵۱	ربها ۲۵۷
دود كول ۱۲۵	ډال ۲۸۲	رپيدل ۳۳۲
دوسلي صفا كول ۳۴۸	ډالۍ ۴۹۲	رخچينه ۴۱۳
دوش ۲۴۷	ډاگ ۱۵۴	رخسار ۲۵۸
دوشاب	ډبره ۳۰۴	رس ۴۲۵

زچر ۲۷۴	روی ۲۲۷	رسامي ۴۸۵
زخم ۲۷۴، ۲۷۰	ريچه ۴۲۴	رستخيز ۲۵۸
زخمي كول ۲۱۵	ريحان ۲۲۸	رسن ۲۵۹
زذن ۲۷۴	ريسمان ۲۲۸	رسوت بوتی ۱۲۰
زر ۲۷۵	ريش ۲۲۸، ۲۷۰	رسی ۲۲۸، ۲۵۹
زردالو ۲۷۲	ريم ۲۷۰	رضوان ۲۲۰
زردی ۲۷۲	ريواس ۲۲۸	رفتن ۲۲۰
زرشک (يوه ميوه) ۲۷۲	ريوند (د دستونو دوا) ۲۷۰	رفو کردن ۲۲۰
زرک ۱۲۸، ۳۹۳	ريسنم ۸۹، ۱۲۹، ۲۰۰	رقص کردن ۲۲۱
زرکه ۲۲۷، ۳۹۳	۲۱۴، ۳۸۰، ۲۵۰	رکاب ۲۲۲
زرنیخ ۲۷۲	ريشمي کالي ۴۰۵	رکبي ۳۵۰
زره ۲۷۲	ريگ ۲۲۹	رنجن کړی ۲۳۹
زعفران ۲۷۷	رگ کشادن ۲۲۱	رنجوني ۲۹۷
زغره ۱۲۸، ۱۹۲، ۲۲۷	رگها ۲۲۱	رنگ ۴۴۷
۲۷۲	رگونه ۲۲۱	رنگها ۲۲۲
زغن ۲۷۷	رنا ۲۲۲	رنگونه ۲۲۲
زفت ۲۷۷	رپرېدل ۴۳۲	روبا ۲۲۲
زکاة ۲۷۷	[ز]	روپی ۲۵۱، ۳۷۴
زکام ۲۷۸	روند ۴۷۳	روپی مهر كول ۳۴۸
زلايه ۲۷۸	[ز]	روح ۱۸۲
زلزله ۲۷۸		رود ۲۲۳
زلو ۲۷۲		رودبار ۲۲۴
زلوبي ۲۷۸	زاغ ۲۷۱	روده ۲۲۴
زمرد ۲۷۹	زاكها ۲۷۱	روزه داشتن ۲۲۵
زمروت (يو قيمتي شين	زانو ۲۷۲	روزها ۲۲۵
کانی) ۲۷۹	زانگو ۴۲۷	روژه نيول ۲۲۵
زمری ۱۲۴، ۳۴۱	زاره کالي ۴۱۹	روستا ۲۲۵
زمستان ۲۷۹	زاني مرغه ۴۱۲	روشنایی ۲۲۲
زمکه ۲۷۹	زباد ۲۷۲	روشنی ۲۲۲
زمین ۲۷۹	زبان ۲۷۳	روغن ۲۲۲
زمین سراب ۲۹۴	زبرجد (يو قيمتي کانی) ۲۷۳	روغن زيتون ۲۸۴
زمینداري ۴۰۲	زبور شريف ۲۷۴	روناس (يو رنگدارشي) ۲۲۷

زن ۲۸۰	زين ۲۸۴	سبل ۲۸۷
زنار ۲۸۱	زينه ۴۸۱	سبو ۲۸۷
زنان ۲۸۰	زړه ۲۴۱	سبوس ۲۸۸
زنبور ۲۸۱	[ژ]	سپايلپر ۳۲۴
زنبييل ۲۸۱		سپر ۲۸۲
زنجير ۲۸۲	ژاله ۲۷۱	سپرتيا كول ۳۰۵
زنجيل ۲۸۱	ژبه ۲۷۳	سپرز ۲۸۲
زنخ ۲۸۲	ژرنده ۸۱	سپرغم (يو قسم بوتی) ۳۸۹
زندان ۲۸۲	ژرنده گړي ۸۱	سپوخته ۲۸۳
زنه ۲۸۲	ژمی ۲۷۹	سپوږمی ۴۴۳
زنخیر ۲۸۲	ژوره ۲۷۲	سپی ۳۰۰
زنگ ۲۷۸	ژروالی ۲۷۲	سپیداب ۲۸۸
زنگار ۲۷۸	ژړل ۴۰۴، ۴۸۹	سپیده مهره ۲۸۸
زنگله ۲۸۲	[ږ]	سپیرکی ۴۷۸
زنگون ۲۷۲		سپین زر ۴۸۵
زنګي ۲۸۴	ږلي ۲۷۱	سپین سري ۳۵۵
زهار (ترنامه لاندی)	ږمونځ ۳۲۲	سپینه او توره دوا ۱۲۹
دوربینستانو ځای ۲۸۳	ږیره ۲۲۸	سپیني اوبه ۲۸۸
زهر ۲۸۳	[س]	سپېدې ۳۴۴
زهر (تلخ) ۲۸۳		ستاره ۲۸۸
زوبین ۲۸۳	سایان ۲۸۲	ستارګاه ۲۸۸
زوز ۱۹۴، ۲۰۴	سابون ۳۴۳	سترخان ۲۲۱
زولني ۳۳۲	سار (يو مرغہ دی) ۲۸۵	سترګي ۱۸۷
زومی ۹۸	ساز ږغول ۱۹۴	ستن ۳۲۰
زوی ۳۷۲	ساطور ۲۸۵	ستنه ۲۸۹
زیاتوالی ۳۷۳	ساعد ۲۸۵	ستوان ۱۳۲
زیاتی ۳۷۳	ساق ۲۸۵	ستوري ۲۸۸
زیتون ۲۸۴	سایه ۲۸۲	ستون ۲۸۹
زیر ناف ۲۸۳	سایوان ۱۸۵	سجاده ۲۹۰
زیره ۲۸۴	سبزه ۲۸۷، ۳۲۲	سجده ۲۹۰
زیره باج ۲۸۴	سبزي ۱۷۱، ۴۷۹، ۳۲۲	سختن ۲۹۰
زیلو ۲۸۴	سبزي خرخول ۱۴۰، ۱۷۱	سختي ۱۷۵

سنبل (يو ڊول وانبه) ۳۰۳	سرينس ۲۹۵	سخن ۲۹۱
سنتول ۲۰۸	سرگين ۲۹۲	سذاب (يوه دوا) ۲۹۱
سنجاب (تر مربي غٽ حيوان) ۳۰۳	سرگين گردان ۲۹۲	سر ۲۹۱
سنجد ۳۰۴	سري داني ۲۹۵	سرگنجي کيدل ۴۱۵
سند ۳۷۷	سزا ورکول ۱۹۹	سرا ۲۹۴
سندان ۳۰۴	سطل ۲۹۸	سرا پرده ۲۹۴
سنگ ۳۰۴	سعتري (يوه گياه) ۲۹۸	سرای ۲۹۴
سنگخوره (يو مارغه) ۳۰۵	سفر ۲۹۸	سرب ۲۹۵
سنگره ۳۰۴	سفوف (ميده دوا) ۲۹۹	سرپ ۲۹۵
سهار ۳۴۴	سقا ۲۹۹	سرخاب مارغه ۱۹۰
سواري کردن ۳۰۵	سقمونيا ۲۹۹	سرخچه ۲۹۵
سوان ۳۲۱	سقنقور (دشگو ماهی) ۲۹۹	سرخي جامه ۲۹۵
سوان ۴۴۵	سکبا (يو ڊول خوراک) ۳۰۰	سرفه ۲۹۵
سوراخ ۳۲۱	سکنجيين (يو ڊول شربت) ۳۰۰	سرکه ۲۹۵
سورة ابراهيم ۳۰۷	سکوره ۳۰۰	سرلی ۴۲۸
سورة آل عمران ۳۰۵	سلاجيت ۴۷۰	سرما ۲۹۲
سورة الاحزاب ۳۱۰	سلاح ۳۰۱	سرمه ۲۹۲
سورة الاحقاف ۳۱۱	سلام کردن ۳۰۱	سرمه داني ۲۹۷
سورة الاخلاص ۳۲۰	سلام کول ۳۰۱	سرنج (يو ڊول دارو) ۲۹۷
سورة الاعراف ۳۰۲	سلطان ۳۰۲	سره او زرغونه ۴۲۰
سورة الاعلى ۳۱۲	سلواغه ۲۴۹	سره زر ۲۷۵
سورة الانشقاق ۳۱۲	سم (د حيوان د پنبې) ۳۰۳	سره کالي ۲۹۵
سورة الانعام ۳۰۲	هلوکی ۳۰۳	سره گردي گلونه ۱۳۲
سورة الانفال ۳۰۲	سماروغ (يو ڊول وانبه) ۳۰۲	سرود ۲۹۷
سورة الانفطار ۳۱۲	سماق (يو ڊول دوا) ۳۰۲	سروز ۲۹۷
سورة البروج ۳۱۲	سمانه ۳۰۲	سرونها ۲۹۷
سورة البقرة ۳۰۵	سمساره ۳۲۰	سريخ ۲۹۸
سورة البلد ۳۱۷	سمندر ۲۳۴	سريش ۲۹۸
سورة البينة ۳۱۸	سمور (يو حيوان) ۳۰۲	سريشم (يو قسم سرينس چي
سورة التحريم ۳۱۴	سنان ۳۰۳	د پوست خخه وزی) ۲۹۸
سورة التغابن ۳۱۳	سنب ۳۰۳	سرین ۲۹۸
		سرینده ۱۲۲

سورة النجم ٣١٢	سورة العنكبوت ٣٠٩	سورة التكاثر ٣١٨
سورة النحل ٣٠٧	سورة الغاشية ٣١٢	سورة التكويد ٣١٢
سورة النصر ٣١٩	سورة الفاتحه ٣٠٥	سورة التوبه ٣٠٢
سورة النمل ٣٠٩	سورة الفاطر ٣١٠	سورة التين ٣١٧
سورة النور ٣٠٩	سورة الفتح ٣١١	سورة الجاثية ٣١١
سورة الهمزة ٣١٨	سورة الفجر ٣١٧	سورة الجمعة ٣١٣
سورة الواقعه ٣١٢	سورة الفرقان ٣٠٨	سورة الجن ٣١٨
سورة بني اسرائيل ٣٠٧	سورة الفلق ٣٢٠	سورة الحاقة ٣١٤
سورة تبت ٣١٩	سورة الفيل ٣١٩	سورة الحج ٣٠٨
سورة حم عسق ٣١١	سورة القدر ٣١٨	سورة الحجر ٣٠٧
سورة ص ٣١٠	سورة القريش ٣١٩	سورة الحجات ٣١٢
سورة طه ٣٠٨	سورة القصص ٣٠٩	سورة الحديد ٣١٣
سورة عبس ٣١٥	سورة القلم ٣١٤	سورة الحشر ٣١٣
سورة فصلت ٣١١	سورة القمر ٣١٢	سورة الدخان ٣١١
سورة ق ٣١٢	سورة القيامة ٣١٥	سورة الدهر ٣١٥
سورة مدثر ٣١٥	سورة الكافرون ٣١٩	سورة الذاريات ٣١٢
سورة مريم ٣٠٨	سورة الكهف ٣٠٨	سورة الرحمن ٣١٢
سورة مومن ٣١٠	سورة الكوثر ٣١٩	سورة الرعد ٣٠٧
سورة نوح ٣١٤	سورة الليل ٣١٧	سورة الروم ٣٠٩
سورة هود ٣٠٧	سورة الم نشرح ٣١٧	سورة الزخرف ٣١١
سورة يس ٣١٠	سورة المائدة ٣٠٢	سورة الزلزلة ٣١٨
سورة يوسف ٣٠٧	سورة الماعون ٣١٩	سورة الزمر ٣١٠
سورة يونس ٣٠٢	سورة المجادلة ٣١٣	سورة السجدة ٣٠٩
سوره العاديت ٣١٨	سورة المرسلات ٣١٥	سورة الشمس ٣١٧
سورى ٣٢١	سورة المزمل ٣١٥	سورة الصف ٣١٣
سوزن ٣٢٠	سورة المطففين ٣١٢	سورة الصفه ٣١٠
سوسمار ٣٢٠	سورة المعارج ٣١٤	سورة الضحى ٣١٧
سوسن ٣٢٠	سورة الملك ٣١٤	سورة الطارق ٣١٢
سونه ٢٨١	سورة الممتحنة ٣١٣	سورة الطلاق ٣١٤
سوهان ٣٢١	سورة المومنون ٣٠٨	سورة الطور ٣١٢
سوى ٢١٢	سورة النازعات ٣١٥	سورة العصر ٣١٨
سوتي ٢٩٢	سورة الناس ٣٢٠	سورة العلق ٣١٧

شکار ۳۳۱	شاهين ۳۲۷	سوگند ۳۲۱
شکر ۳۳۱	شب ۳۲۷	السي دوا ۳۹۴
شکر کول ۳۳۱	شب بازي کردن ۳۲۸	سیاهی ۱۹۷، ۴۴۷
شکر گزاردن ۳۳۱	شب برگ (یو ډول بوتی) ۳۲۸	سیب ۳۲۲
شکري ۳۳۱	شب یماني ۳۲۷	سیپی ۳۴۵
شکستن ۳۳۲	شبان ۳۲۷	سیر ۳۲۲
شکل ۳۴۷	شبه ۳۲۸	سیری ۳۲۲
شکم ۳۳۲	شپانه ۳۲۷	سیکی ۳۲۲
شکنبه ۳۳۲	شپش ۳۲۸	سیل ۳۲۳
شکنجه ۳۳۲	شپشه ۳۲۸	سیلاب ۳۲۳
شکون ۲۰۴	شپلی ۴۷۲	سیماب ۳۲۳
شل شدن ۳۳۳	شپه ۳۲۷	سیمرغ ۳۲۴
شل کیدل ۳۳۳	شپیلی وهل ۴۷۸	سینه ۳۲۴
شلغم ۳۳۳	شپري ۳۲۸	سینه بند ۱۳۷
شلوار ۳۳۳	شتافتن ۳۲۹	سروبی ۲۸۷
شلوار بند ۳۳۳	شتالنگ ۳۲۹	سري ۳۳۰
شلومي ۱۷۱، ۲۴۸	شراب ۳۲۲، ۳۲۹، ۴۸۰	سگ ۳۰۰
شمار ۳۵۵	شرابي مجلس ۴۴۲	
شمار کردن ۳۳۴	شرابي (یو ډول لونبی) ۳۲۹	[ش]
شمشتي ۴۰۹، ۴۹۳	شربت ۳۲۹	شا ۱۳۷
شمشير ۳۳۴	شرعي حاکم ۳۷۲	شات ۱۰۳، ۳۳۷
شمع ۳۳۴	شرم ۳۲۹	شاخ ۳۲۲، ۳۸۲
شميرل ۳۳۴	شرمبان ۲۲۷	شادروان ۳۲۵
شمپر ۳۵۵	شرمگاه ۳۷۱، ۳۲۴	شادو ۱۵۱
شناوري کردن ۳۳۲	شستن ۳۳۰	شادي ۳۲۵
شنکرف (دياري او گوگړو ۳۳۲	شش ۳۳۰	شال ۳۵۳
شهادت دادن ۳۳۲	شطنج ۳۳۰	شانه ۳۲۲
شهوت ۱۷۷	شطنج کول ۴۸۱	شانه (بنی آدم) ۳۲۲
شهد ۱۰۳، ۳۳۷	شعر ۳۳۰	شاه اسپرغم (یو بوتی) ۳۲۷
شهر ۳۳۷	شغال ۳۳۱	شاه بلوط (درخته) ۳۳۲
شهرستان ۳۳۷	شفتالو ۳۳۱	شاه رود (یو قسم باجه) ۳۲۷
		شاهدي ۳۳۲

شهرهای مفردین ۳۳۸	بنکر ۲۹۷	صلح کول ۸۱
شوربا ۳۳۹	بنکر لگول ۱۹۹	صلوة او سلام ۳۴۲
شونیز ۳۳۹	بنکر رغول ۱۵۲	صلیب ۳۴۲
شوند ۲۸۱	بنکلول ۱۵۲	صمغ ۳۴۲
شوندان ۴۳۲	بنکنخل ۲۴۰	صنج (یو دول تماشه) ۳۴۷
شوندی ۴۳۲	بنوروا ۳۳۹، ۳۸۳	صندل (خوشبوداره دوا) ۳۴۷
شیان بنوربدل ۴۳۷	بنوربدل ۴۳۲	صندوق ۳۴۷
شیدی ۳۴۰	بنوونکی ۴۲۱	صورت ۳۴۷
شیر ۳۴۰	بنیینه ۷۱، ۳۴۲	صوف ۳۴۷
شیر ۳۴۱	بنخه ۲۸۰	صیقل ۳۴۸
شیر خشت (قبض ماتونکی دوا) ۳۴۲	بنحینه عورت ۳۷۱	صینی ۳۴۸
شیراز ۳۳۹	[ص]	[ض]
شیره ۴۲۵، ۳۴۰، ۲۵۷	صابون ۳۴۳	ضرابی ۳۴۸
شیرینی ها ۳۴۱	صاروج ۳۴۳	ضعیف ۳۴۸
شیشه ۸۲، ۳۴۲	صاعقه ۳۴۳	ضیاع ۳۴۹
شیطان ۸۹، ۲۵۲	صبح ۳۴۴	
شیطرج (یو دول دوا) ۳۴۲	صبر ایلوا (یو دول دوا) ۳۴۴	[ط]
شین گیاه ۲۸۷، ۳۲۲	صحبت ۳۴۴	طابع ۳۴۹
شینکی ۳۲۲	صحرا ۳۴۴	طاس ۳۴۹
شری ۴۳۲	صحف ۳۴۴	طاعت ۳۵۵
شگلنه مخکه ۲۹۴	صحیفه ۳۴۵	طاعون ۳۵۰
شگه ۲۶۹	صحیفی ۳۴۴	طاقتور ۴۸۹
شگوفه درختان ۳۳۲	صدف ۳۴۵	طاوس ۳۵۰
[بنی]	صدقه ۳۴۵	طباخ ۳۵۰
بناییری ۱۳۱	صراط ۳۴۵	طباق ۳۵۰
بناخ ۳۸۲، ۳۲۲	صراف ۳۴۳	طبل ۳۵۱
بنادی ۳۲۵	صرافی ۳۴۳	طبله ۱۲۲
بنار ۳۳۷	صرافی کردن ۳۴۳	طیب ۱۲۰، ۳۵۱
بنام ۳۸۰	صریخ ۲۹۸	طشت ۱۷۳، ۳۴۹
بنکار ۳۳۱، ۴۸۰	صفه ۳۴۲	طعام ۳۵۱

<p>طعن ۳۵۱ طلاق ۳۵۱ طلع ۳۵۲ طلق ابرک ۳۵۲ طنبور ۳۵۲ طوطي ۳۵۲ طوق ۳۵۳ طيلسان ۳۵۳</p>	<p>عسس ۳۵۹ عسل ۳۳۷ عصار ۳۵۹ عصاء ۳۵۹ عصيده (يو ڊول حلوا) ۳۲۰ عطا ۳۲۰ عطار ۳۲۱ عطر ۳۲۰ عطر خرخونكي ۳۲۱ عطسه ۳۲۱ عقرب ۴۰۵ عقل ۳۲۱ عقيق (قيمتي کاني) ۳۲۲ عکس ۱۵۹ عکسونه ۱۷۵ علک ۳۲۲ علم ۳۲۲ علمي مجلس ۴۴۲ عمارت ۳۲۲ عماري ۳۲۳ عمود ۳۲۳ عناب ۳۲۳ عنبر (خوشبويي) ۳۲۳ عنقا (يو ڊول سان) ۳۲۳ عنکبوت ۳۲۴ عود (يو ڊول خوشبو لرونکی) ۳۲۴ لرگي ۳۲۴ عود سوز ۳۲۴ عورت ۳۲۴ عيد ۳۲۴ عيسائي ۱۷۰</p>	<p>[غ] غائطه ۲۹۲ غاتره ۹۴ غار ۳۲۵، ۴۸۲ غارت ۳۲۵ غالب ۳۷۲ غالب کېدل ۳۲۸ غاليه (خوشبودار پوډ) ۳۲۵ غالي ۲۸۴، ۳۷۲ غايب ۳۲۲ غارې بند ۳۹۸ غائبونه ۲۴۳ غبار ۳۲۲ غچي ۴۷۴ غچي ۴۲۱ غر ۴۳۳ غربال ۳۲۲ غرق شدن ۳۲۲ غرقيدل ۳۲۲ غريز کارغه ۴۱۳ غزا کردن ۳۲۷ غزا کول ۳۲۷ غزلچي ۴۲۰ غزلي ۲۹۷ غسل خانه ۴۰۲ غسل کردن ۳۲۷ غسل کول ۳۲۷ غشي ۱۷۷ غصه کول ۲۱۵ غل ۲۳۲</p>
<p>[ظ] ظالم ۳۵۳ ظلم ۳۵۳ ظلمات ۳۵۴</p>		<p>[ع] عاج ۳۵۴ عاريت کردن ۳۵۴ عاشق ۳۵۴ عاشوره ۳۲۵ عالم ۳۵۴ عامل ۴۲۵ عبادت ۳۵۴ عجوزه ۳۵۴ عدد ۳۵۴ عدد ۳۵۷ عرعر ۳۵۸ عراوه (د کلا نيولو آله) ۳۵۸ عرش ۳۵۸ عرق ۳۵۸ عروسي ۳۵۸ عزل ۳۵۹</p>

غل (د اوسپني طوق) ۳۲۸
 غلا کول ۲۳۲
 غلاف شمشېر ۳۲۸
 غلام ۱۴۲
 غلام ۳۲۸
 غلبه کردن ۳۲۸
 غليل ۳۲۲
 غم ۳۲۸
 غمی ۴۲۷
 غنم ۴۲۳
 غنیمت ۳۲۹
 غوا ۳۹۰
 غواص ۳۲۹
 غوره ۳۲۹
 غوز ۴۲۷
 غوشيان ۲۹۲
 غوماشه ۱۳۹
 غونډسکي کول ۱۹۲
 غونډی ۱۳۸
 غويي ۳۹۰
 غوته ورکول ۴۰۳
 غوتی ۳۳۲
 غوري ۲۲۲
 غوب ۴۳۲
 غوبوالي ۴۳۲
 غوبنه ۴۲۹
 غت ډيگ ۴۴۱
 غت کوټ ۱۸۴
 غت مار ۹۱
 غته تالی ۱۷۳
 غته ډبله کپړه ۱۴۱
 غنه ۳۲۴

غېر ایستل ۴۰۲

[ف]

فاخته ۳۲۹
 فال نیول ۳۷۰
 فال گرفتن ۳۷۰
 فالوده ۳۷۰
 فام ۳۷۰
 فانوس ۳۸۴
 فتنه ۳۷۰
 فرعون ۳۷۲
 فراخي ۳۷۰
 فراش ۳۷۱
 فرج ۳۷۱
 فرجي (يو قسم کالي) ۳۷۲
 فرزند ۳۷۲
 فرش ۱۳۴
 فرش غوړولو والا ۳۷۱
 فرمان ۴۲۲
 فرمان ورکول ۳۷۲
 فرمودن ۳۷۲
 فروختن ۳۷۳
 فرود آمدن ۳۷۳
 فروت ۴۷۳
 فزوني ۳۷۳
 فستق ۳۷۳
 فقاع خوردن ۳۷۴
 فقيري ۲۳۴
 فقيه ۳۷۴
 فکر کول ۴۱۵
 فلاخن ۳۷۴
 فلوس ۳۷۴

فندق (يو قسم ميوه) ۳۷۴
 فنک (يو ډول حيوان) ۳۷۴
 فواق ۳۷۵
 فوج ۴۳۷
 فوده ۳۷۵
 فوطه ۳۷۵
 فيروزه ۱۵۲
 فيل ۱۵۹

[ق]

قاضي ۳۷۲
 قافله ۳۸۷، ۳۷۲
 قالب ۳۷۲
 قالين ۳۷۲
 قبا ۳۷۷
 قبالة ۳۷۷
 قبان ۳۷۸
 قبر ۴۲۲
 قبرستان ۴۲۲
 قبه ۳۷۸
 قبيله ۳۷۸
 قتلول ۴۰۸
 قدح ۳۷۸
 قديه ۳۷۸
 قرابه ۳۸۰
 قران خواندن ۳۷۸
 قرانکريم ويل ۳۷۸
 قرآن شريف ۴۵۹
 قرباني کردن ۳۷۹
 قرباني کول ۳۷۹
 قرنفل ۳۸۰
 قز ۳۸۰

کشف ۳۹۴	[ک]	قسط ۳۸۱
کته ۲۸۴	کاچي (يو خوراک) ۳۸۵	قسم ۳۲۱
کته د حيوان ۱۱۸	کار دنيا کردن ۳۸۷	قسمت کردن ۳۸۱
کتيرا ۳۹۵	کارزار کردن ۳۸۲	قصاب ۳۸۱
کجاوه ۳۲۳	کارد ۳۸۲	قصه خواني کول ۳۸۱
کجور ۲۱۲	کارغه ۲۷۱	قصه ويل ۳۸۱
کحال ۳۹۵	کاروان ۳۸۷	قصه گفتن ۳۸۱
کداله ۱۲۰	کاريز ۳۸۷	قضيب ۳۸۲
کدو ۳۹۲	کاسني (يوهندي بوتی) ۴۰۲	قطايف ۳۸۲
کرباسو ۳۹۲	کاسه ۳۸۸	قطران ۳۸۲
کرته ۳۹۷	کاغذ ۳۸۸، ۳۴۵	قفا ۳۸۲
کرتی ۳۹۷	کافر ۳۸۹	قفس ۳۸۲
کرخي ۱۱۷	کافور ۳۸۸، ۳۸۹	قفل ۳۸۳
کرسی ۴۰۰	کاکيره بوتی ۴۳۴	قلعه ۲۳۲، ۳۸۳
کرفس (يو ډول دوا) ۴۰۰	کالي ۱۷۹، ۴۳۵	قلعي ۲۹۵
کرک ۴۰۰	کالي خرخونکی ۱۳۲	قلف ۳۸۳
کرمان ۴۰۲	کام ۳۸۹	قلم ۲۰۵، ۳۸۳
کره کتونکی ۴۸۴	کامه ۳۸۹	قلیه ۳۸۳
کروبه (يو ډول تخم) ۴۰۳	کاميا بېدل ۳۲۸	قمح ۳۸۴
کروهه (يو قسم لينده) ۴۲۰	کاهو ۳۹۰	قميص ۱۵۴
کری ۴۰۴	کابه ۲۵۵	قند ۳۸۴
کزا کند ۴۰۵	کانی ۳۰۴	قندیل ۳۸۴
کژدم ۴۰۵	کب ۴۴۵	قنوت ۳۸۴
کژدم خوره ۴۰۲	کباب ۱۳۲	قنینه ۳۸۴
کسب ۱۵۷	کبر (حيوان آبی) ۲۰۹	قواله ۳۷۷
کستوري ۲۷۲	کبر (يو بوتی) ۳۹۲	قوس قزح ۴۲۰
کشت زار ۴۰۷	کبک ۳۹۳	قی کردن ۳۸۵
کشت ورز ۴۰۲	کبوتر ۳۹۳	قي وهل ۳۸۵
کشتن ۴۰۸	کتاب خواندن ۳۹۴	قيامت ۳۸۵، ۲۵۸
کشتي ۴۰۸	کتاب ويل ۳۹۴	قيد خانه ۲۸۲
کشتي کول ۴۰۲	کتان ۳۹۴	قيد کول ۱۲۴
کشتي گرفتن ۴۰۲		قير ۳۸۵

کشف ۴۰۹	کلیسا ۴۱۸	کوچنی گونگی ۱۹۰
کشکاب ۴۱۰	کمان ۴۱۹، ۴۲۰	کوچه ۴۳۴
کشمالو ۲۲۸	کمان ۴۲۰	کوچی ۴۵۸
کشمش ۴۱۰	کمانه ۴۲۰	کودک ۴۳۲
کشنیز ۴۱۰	کمر بند ۴۲۱	کور ۲۰۲
کعب ۴۱۱	کمزوري ۳۴۸	کور ۲۹۴
کعبه شریفه ۴۱۱	کمند ۴۲۱	کور کمان ۴۴۲
کف ۴۱۲	کناره ۴۲۲	کور والي کول ۱۹۱
کف دریا ۴۱۲	کنجد ۴۲۲	کور بچه ۳۲۵
کفتار ۴۱۱	کنجکه ۲۸۸، ۴۲۷	کوزه ۸۳، ۱۴۱، ۴۲۸
کفچه ۴۱۱	کنجي ۴۱۷	کوشک ۴۳۲
کفچه اتش ۴۱۲	کند ۴۱۹	کولمي ۲۲۴
کفش ۴۱۲	کندر (یو قسم خواره) ۴۲۳	کوناتي ۲۹۸
کفن ۴۱۳	کندر (یو ډول دوا) ۳۲۲	کوني (خزنده) ۳۲۸
کفن چور ۴۷۹	کندش ۴۲۳	کوني (کوچني شپږه) ۴۲۴
کفن کنب ۴۷۹	کنده ۴۲۷	کوني چانچر (حيوان) ۴۱۱
کفن مرده ۴۵۲	کندوا ۴۲۳	کونخلي ۴۲۲
کل شدن ۴۱۵	کنشت ۴۲۴	کونډوري ۳۴۲
کلا ۲۰۰، ۴۱۳	کنه ۴۲۴	کوه ۴۳۳
کلازه (یو ډول مرغه) ۴۱۳	کنیزک ۴۲۵	کوټه معلومونکی ۴۸۴
کلاغ ۴۱۳	کنیست ۴۲۴	کوټوال ۳۵۹
کلایي ۸۹، ۲۹۵	کنډ ۴۹۵	کوڅه ۴۳۴
کلبتین ۴۱۲	کنډر ۴۹۵	کوړئ د مړي ۱۸۷
کلم (یو ډول سبزي) ۴۱۲	کنډوري ۳۴۲	کوړه ۱۲۵
کلنگ ۴۱۲	کنگر (دغره یو بوتی) ۴۲۴	کون کیدل ۴۰۴
کلونجي ۳۳۹	کهانسي ۲۹۵	کيلي ۴۱۷
کلی ۲۵۱	کهربا ۴۲۵	کډو ۳۹۶
کلي ۴۱۷	کوپره ۴۲۷	کړۍ ۴۹۸
کلبیند ۴۱۸	کوټره ۳۹۳، ۴۹۳	کښت ۴۰۷
کلیجه ۴۱۷	کوچنی ۴۳۲	کښته راتلل ۳۷۳
کلید ۴۱۷	کوچنی مری ۳۲۸	کښته کډل ۳۷۳
کلیدان ۴۱۸	کوچني نیزه ۱۹۹	کښتگر ۴۰۶

کبستگري ۴۰۶	گرز ۳۸۴	گنبد ۳۷۸
کبستی ۴۰۸	گرز (يو ډول اسلحه) ۳۶۳	گنبده ۴۲۲
کنبېستل ۴۸۳	گرسنگي ۳۹۹	گنج ۴۲۲
کېلا ۴۲۸	گرمابه ۴۰۲	گندم ۴۲۳
کېله ۴۲۸	گرمکي ۳۹۶	گندنا ۴۲۳
[ک]	گره افگندن ۴۰۳	گنده ۴۲۲
	گرو کردن ۴۰۳	گندگي ۲۹۶
گاجره ۴۰۶	گرو ورکول ۴۰۳	گنی ۴۹۰
گازري کردن ۳۸۶	گریختن ۴۰۳	گنډل ۲۶۰
گانړه کول ۴۰۳	گریستن ۴۰۴	گنگرو ۲۸۲
گاو ۳۹۰	گرگی ۴۰۱	گنگی ۴۲۴
گاو چشم (يو ډول وابښه)	گرگس ۴۰۱	گوارش ۴۲۵
۳۹۲	گز ۴۱۴	گوال ۴۲۵
گاودشتي ۳۹۱	گزیدن ۴۰۶	گواهي ۳۳۶
گاو زبان (يو ډول دوا) ۳۹۲	گژ ۴۰۴	گوتمی ۱۰۴، ۴۸۵
گاورس ۳۹۰	گشنيز ۴۱۰	گوتي ۱۰۴
گاو میش ۳۹۲	گل ۴۱۵	گوديه ۴۲۵
گادی ۳۹۹	گل خوردن ۴۱۵	گور ۴۲۶
گبر شدن ۳۹۲	گل خيرو ۲۱۷	گورستان ۴۲۶
گبین ۳۳۷، ۴۰۴	گل شکر ۴۱۵	گوز ۴۲۷
گچ ۳۹۵	گل قند ۴۱۵	گوز هندي ۴۲۷
گدایی کردن ۳۹۵	گل گلاب ۴۱۳	گوزبویا ۴۲۷
گربه ۳۹۶	گلاب ۴۱۳	گوساله ۴۲۸
گرجه ۴۱۸	گلنار ۴۱۶	گوسفند ۴۲۸
گرد ۳۶۶	گلو مري ۴۱۷	گوش ۴۳۲
گرد ۳۹۷	گلوبند ۳۹۸	گوشت ۴۲۹
گردن ۳۹۷	گلی ۱۷۴	گوشت پخته ۳۹۲
گردن بند ۳۹۸	گلیم ۴۱۹	گوشوار ۴۳۲
گردن زدن ۳۹۸	گلی ۴۳۴	گوله ۴۳۸
گرده ۳۹۹	گم شدن ۴۲۱	گون ۲۹۸
گردون ۳۹۹	گمونخ ۳۲۶	گوند ۳۹۵
گرز ۴۰۶	گناه ۴۲۲	گونگی ۹۹، ۱۵۳

لونگ ۳۸۰	لرزیدن ۴۳۲	گونگي توب ۴۲۴
لوید ۴۴۱	لرزیدن چیزها ۴۳۷	گونگت ۲۹۶
لویه پرده ۲۹۴	لری ۳۳۲	گونى ۴۲۵
لویی بولي ۷۰	لرگی ۱۹۵	گوهر ۴۳۴
لوپ ۱۲۴	لرگی تراشل ۲۳۴	گویی زمین ۴۲۷
لوپمار ۳۲۵	لسمه د محرم ۳۲۵	گو کیدل ۴۴۰
لوپه ۴۴۲	لشکر ۴۳۷	گو دی ۱۳۰
لوربه ۳۹۹	لعل ۴۳۷	گوره ۳۸۴
لوپدیخ ۴۵۸	لعوق ۴۳۸	گوگرد ۴۳۲
لیکل ۴۹۰	لفاح الشامه ۴۳۸	گوگر ۴۳۲
لیکوال ۴۷۹	لقلق (یو ډول مرغه) ۴۳۸	گیاه ۳۸۹
لیکونکی ۴۷۹	لقمه ۴۳۸	گیدر ۳۳۱
لیمبو ۱۷۰، ۴۴۱	لقوه (یو ډول ناجوري) ۴۳۸	گیدره ۲۲۲
لیمون ۴۴۱	لک ۴۳۹	گیتی ۳۲۹
لینده ۱۴۰، ۴۱۹	لکد زدن ۴۳۹	گل ۲۴۲
لیو کول ۳۴۳	لکی ۲۴۲	گگوشنو ۳۲۹
لیونتوب ۲۵۳	لمبېدل ۳۳۲، ۳۲۷	
لیوه ۲۱۱، ۴۰۱، ۵۰۲	لمبېدونکی ۳۲۹	[ل]
لخیدل ۱۲۹	لمر ۸۲	لاره ۲۵۲
لرېزېدل ۴۳۲	لمسي ۴۸۸	لاس ۲۳۷
لړم ۴۰۵	لمونځ ۴۸۲	لاستی دچري وغيره ۲۴۰
لړم خوړونکی حیوان ۴۰۲	لنگ شدن ۴۴۰	لاک ۴۳۹
لښکر ۴۳۷	لنگ ۹۰	لال ۴۳۷
لگام ۴۳۹	لنگوټه ۲۳۷	لامبل ۳۲۷
	لنگري ۴۹۵	لامبو وهونکی ۳۲۹
[م]	لوبيا ۱۱۷، ۴۳۹	لار ۳۵۳
ماتول ۳۳۲	لوپته ۴۲۱	لباچه ۴۳۵
مار ۴۴۱	لوح محفوظ ۴۳۹	لباس ۴۳۵
مار چوبه ۴۴۲	لور ۲۲۲	لبها ۴۳۲
مارقشيشا (دوا) ۴۴۲	لور (د رييلو آله) ۲۲۵	لتي وهل ۴۳۹
مازو (یو ډول دوا) ۴۴۲	لوزینه ۴۴۰	لحاف ۴۳۲
ماست ۴۴۲	لومړه ۲۲۲	لحد ۴۲۲

ماش ۴۴۳	مخنث ۴۴۷	مسح ۴۵۸
ماشوم ۴۳۲	مداد ۴۴۷	مسكه ۴۵۸
ماكيان ۴۴۳	مذكر ۴۴۷	مسلمان شدن ۴۲۳
مال چاته بخنبل ۱۲۵	مذي ۴۴۸	مسلمانيدل ۴۲۳
مالوچ ۱۴۳	مرغابي ۴۵۳	مسمار ۴۲۳
مالگه ۴۸۸	مرغزار ۴۵۴	مسواک ۴۵۸
مالگين ۴۸۸	مرجان ۴۴۸	مسور ۳۵۷
ماميشا (يو ډول بوتی) ۴۴۳	مرد معروف ۴۴۸	مشرق ۴۵۸
ماميرا (د سترگو دوا) ۴۴۳	مردار سنگ ۴۴۸	مشرک شدن ۴۵۹
ماه ۴۴۳	مردمان ۴۵۴	مشرک کيدل ۴۵۹
ماهی ۴۴۵	مردن در خواب ۴۴۸	مشک ۲۲۳، ۴۵۹
ماهي خوره ډيک ۴۴۵	مرده چيزي دادن ۴۵۱	مشک آب ۴۵۹
ماتی ۲۸۷، ۲۱۹	مرده زنده شدن ۴۴۹	مشکي ۲۹۹
مانی ۴۳۲	مرده نالیدن ۴۵۱	مشکيزه ۲۹۹
مبتلا شدن ۴۶۱	مرغ ۴۵۳	مشهور سړی ۴۴۸
مبرد ۴۴۵	مرغ ۳۰۴	مشوکه ۴۶۲
مثقبه ۴۴۲	مرغ آبی ۴۵۳	مصالحه داره چکني ۲۸۴
مجامعت کردن بامرده ۴۵۲	مرغان ۴۵۳	مصحف ۴۵۹
مجره ۴۴۲	مرغري ۳۶۳	مصري ۴۸۵
مجلس شراب ۴۴۲	مرغني ۳۶۳	مطبوخ ۴۶۰
مجلس علم ۴۴۲	مرغی ۱۲۹، ۱۴۳	مطرب ۴۶۰
مجمره ۴۴۲	مرهم ۴۵۵	مطهره ۴۴۲
مچ ۴۶۳	مرواريد ۴۵۵	معجون ۴۶۰
مچغوزه ۳۷۴	مری خفه کول ۲۰۸	معهده ۳۳۲، ۴۶۰
مچغونه ۳۷۴	مزدور ۲۰۲	معزول شدن ۴۶۰
مچلوغه ۴۶۵	مزدوران ۴۵۲	معزول کيدل ۳۵۹، ۴۶۰
مچه ۱۵۲	مزدورها ۴۵۷	معصفر (يوگل دي) ۴۶۱
محراب ۴۴۷	مژگان ۴۵۲	معصوم ۴۳۲
محل ۴۳۲	مس ۴۵۷	معطلگي (يو ډول دوا) ۴۶۰
منخ ۲۵۸، ۲۶۷، ۳۴۷	مستي ۴۵۷	معلم ۴۶۱
منخ اولاس پريولل ۲۳۹	مستي ۳۳۹، ۴۴۳	مغرب ۴۵۸
مخکي کيدل ۱۵۷	مسجد ۴۵۷	مغز ۴۶۱

[ن]	موش ۴۲۹	مقراض ۴۲۱
نابينا ۴۷۳	مولی ۱۶۹	مقعد ۴۲۱
ناجوړي ۱۶۰	موم ۴۷۰	مقنعه ۴۲۱
ناخن ۴۷۴	موميایي ۴۷۰	مکه مکرمه ۴۲۳
ناخن پرا ۴۷۴	موی ۴۷۰	ملا ۱۳۷
نار مشک (يو بوتی) ۴۷۵	موثر ۳۹۹	ملا چرگک ۴۹۵
نارنج ۴۷۵	مور نس ۳۲۲	ملخ ۴۲۳
ناريا (يو ډول سبزي) ۴۷۵	می پخته ۴۷۱	ملغلري ۱۹۷، ۴۳۴، ۴۵۵
ناطف (يو قسم حلوا) ۴۷۵	مياشت ۴۴۳	ملغلري
ناف ۴۷۲	میچن ۲۳۷	ملهم ۴۵۵
ناقوس ۴۷۲	میخ ۴۲۳، ۴۷۲	ملگرتيا ۳۴۴
نالي ۳۲۵	میدان ۱۵۴	منادي ۴۲۳
نام گردانیدن ۴۷۲	میزان ۱۶۸	مناره ۴۲۳
نامه ۴۷۲	میش ۴۷۲	منبر ۴۲۴
نانخوا ۴۷۸	میلمه ۴۲۷	منتتر ۹۹
نانها ۴۷۷	مینحه ۴۲۵	منجم ۴۲۵
ناودان ۴۷۸	میوه ۴۷۳	منجنیق ۴۲۵
ناوه ۴۷۸	میوي ۴۲۸	مندیل ۴۲۵
نايي زدن ۴۷۸	متایاني ۳۴۱	منشور ۴۲۲
ناري ۲۲۳	متی ۱۱۴	منشي توب ۲۲۲
نبات جلاب ۴۷۹	مخکه ۲۷۹	منقاره ۴۲۲
نباتات ۴۹۰	مړ کول ۴۰۸	مني ۴۲۲
نباش ۴۹۰	مړز ۳۰۲	منگی ۲۱۹، ۲۸۷
نبشتن ۴۹۰	مړشی ۹۹	مهد ۴۲۷
نبیذ ۴۸۱	مړوند ۲۸۵	مهر ۳۴۹، ۴۲۷
نجومي ۴۲۵	مړ ۴۲۸	مهره ۴۲۷
نخاسي ۴۸۰	مړه ۴۲۹	مهمان ۴۲۷
نخچير ۴۸۰	منبوکه ۴۲۲	مورچه ۴۲۸
نخود ۴۸۱	مگرمیچ ۴۸۹	مورو ۴۲۸
نداف ۲۰۱	مگس ۴۲۳	موز ۴۲۸
نر چرگی ۲۱۴	مگس انگبین ۴۲۳	موزه ۴۲۸
	مېړه ۴۲۸، ۳۹۲	موزیک ۲۹۷

نر بنڀځي ۴۴۷	نکاح کول ۱۷۲	نگار گري ۴۸۵
نرد باختن ۴۸۱	نکريزي ۲۰۲	نگين ۴۸۵
نرد بان ۴۸۱	نکريزي لگول ۲۱۲	[ه]
نرگس ۴۸۱	نماز ۴۹۴، ۴۸۲	هاؤس ۲۹۴
نزله ۲۷۸	نمد ۴۸۸	هار ۳۵۳
نژم ۴۸۲	نمک ۴۸۸	هاون دسته ۴۹۵
نس ۳۳۲	نمک سود ۴۸۸	هار ۳۵۳
نسرين ۴۸۲	نتگي ۲۴۲	هبا ۴۹۵
نسک ۳۵۷	نهنگ ۴۸۹	هد هد ۴۹۵
نسوت ۱۲۹	نو ۲۷۰	هديه ۴۹۲
نشاسته ۴۸۲	نوحه کردن ۴۸۹	هرتال ۲۷۲
نشستن ۴۸۳	نوديدين ۴۸۹	هريسسه (يو ډول خوراک) ۴۹۲
نصيحت کول ۱۴۵	نوشادر (يو ډول دوا) ۴۸۹	هريره ۴۹۷
نصيحت کوونکي ۴۴۷	نوکان ۴۷۴	هزار داستان ۴۹۲
نعل ۴۸۳	نولي ۳۹۲	هليله ۴۹۷
نعلين ۴۸۳	نولي ۳۹۲	هُما (يو ډول مرغه) ۴۹۷
نعناع ۴۸۴	نوم ۴۷۲	هنجه ۲۰۱
نغاره ۳۵۲	نوم بدلول ۴۷۲	هنر ۱۵۷
نغاره وهل ۲۴۱	نوی شی ليدل ۴۸۹	هوا ۱۱۰، ۴۹۷
نغری ۷۲، ۲۵۰	نويسنده ۴۷۹	هوام (د ځمکي حشرات او چينجي) ۴۹۸
نغم ۴۸۲	نيازبو (يو بوتې) ۳۲۷	هوسی ۸۵
نفت ۴۸۴	نيرو مند ۴۸۹	هيجرا ۴۴۷
نفرت کول ۴۸۴	نيزه ۲۸۳، ۳۰۳، ۴۸۹	هيزم (د سوزولو خشاک) ۴۹۸
نفرين ۴۸۴	نيزه وهل ۳۵۱	هيضه ۱۲۸
نقاد ۴۸۴	نیشکر ۴۹۰	هيلي ۱۳۹
نقاشي ۴۸۵	نيکو کردن ۴۹۰	هيتير ۴۴۲
نقد کوونکي ۴۸۴	نيکي کول ۴۹۰	هلوکي ۹۵
نقدي ۳۷۴	نيل (د کالو رنگ) ۴۹۰	
نقره ۴۸۵	نيلوفر (يو ډول گل) ۴۹۱	
نقش ۳۷۰	نخا کول ۲۲۱	
نقش کول ۴۸۵	نښان ۳۲۲	
نقصان ۴۸۵	نښتيځل ۳۵۹	

[و]

واده کول ۳۵۸

واري ۴۹۴

وازگه ۱۲۲

واشه ۴۹۱

واله ۲۲۳

والي ۴۹۱

واوره ۱۲۸، ۵۰۰

وانبکی ۲۵۸

وانبه ۳۸۹

واگه ۳۳۴

واگي ۴۳۹

وبا مرض ۳۵۰

وچ سوي پنییر ۱۷۰

وچه خمیره ۳۷۵

وچه غونبه ۳۷۸

وحوش ۴۹۲

وران خایونه ۲۰۲

ورخاري ۱۲۵، ۳۹۰

وردنه ۴۹۲

ورده ۴۹۲

ورسان ۴۹۳

ورغوي ۴۱۲

ورقي ۳۴۴

ورک ۴۲۱

ورکیدل ۴۲۱

ورکپه ۳۲۰

ورنج ۴۹۲

ورون ۲۵۵

وری ۲۱۱، ۴۲۸

وریت سوی شی ۱۳۲

وريجي ۱۲۹

وريزي ۸۸

وریخ ۸۷، ۸۸

ورینسته ۴۷۰

ورینسمین رنگین کالي ۴۹۴

ورینسمین کالي ۴۰۵

ورخي ۲۲۵

وربنیم ۳۸۰

وزر ۱۲۵

وزغ ۴۹۳

وزیر ۴۹۳

وژل ۴۰۸

وسله ۳۰۱

وسمه ۴۹۴

وشه ۴۹۴

وضويي ۴۹۴

وکیل ۴۹۴

وهل ۲۷۴

ویاله ۲۲۳

ویراني ۴۹۵

وینه راتلل ۲۲۲

وینه کنبل ۱۹۹

وینسته ۴۷۰

وڅکي ۴۱۰

وړی ۱۳۸، ۳۴۷

وړي ۲۲۱

وېش کول ۳۸۱

[ي]

ياقوت (يو ډول جواهر) ۵۰۰

ياره ۴۹۸

ياسمین ۴۹۹

يافتن ۴۹۹

يافتن كانها ۴۹۹

يپروج (د انسان په ډول يو

بوتی) ۵۰۰

يخ ۵۰۰

يخ تبر ۳۲۴

يخني ۲۹۲

يرغل ۱۲۴

يشب (يو ډول قيمتي کانی)

۵۰۱

يشم ۵۰۱

يل ۵۰۱

يهودی شدن ۵۰۱

يهودي کيدل ۵۰۱

يو تريخ بوتی ۱۲۰

يو یو بنار ليدل ۳۳۸

يوز ۵۰۲

